25+
Π H
1

FAMILIAE ROMANAE QVAE REPERIVNTVR IN ANTIQVIS NVMISMATIBVS AB VRBE CONDITA AD TEMPORA DIVI AVGVSTI

EX BIBLIOTHECA FVLVI VRSINI

Bibliothecæ Semi. Coll. Rom. Soc. Jesu

ADIVNCTIS FAMILIIS XXX EX LIBRO ANTONI AVGVSTINI EP. ILERDENSIS

HONOS

VIRTVS

ROMAE CVM PRIVILEGIO CVRANTIBVS HEREDIB. FRANCISCI TRAMEZINI

ALEXANDRO FARNESIO CARDINALI

FVLVIVS VRSINVS

EX omnibus antiquitatis monumentis, quibus Romanarum rerum actiones memoriae proditae ſunt, illud praecipuum, maximiq. ad fidem faciendam ponderis ſemper duxi, quod ueteribus tum lapidum tum nummorum teſtimonijs niteretur; quòd enim in publicum, & à publicis populi Romani magiſtratibus ederentur, nihil poterat in ijs fucatum, nihil adulterinum admiſceri, quod non ſtatim argueretur. Sed mirum, quàm multa quae nobis adoleſcentibus uigebant, rerum laudandarum ſtudia perierint, atque extincta prorſus ſint. Viuebant ſuperioribus annis Romae permulti, noti quidem illi, & doctorum hominum uel ſcriptis uel ſermonibus celebres, qui illuſtrandae antiquitatis ſtudio dediti, multiplicem hanc nummorum & lapidum eruditionem, non ſolum obſeruatione collegerunt, ſed doctè etiam, ingenioſeq. aliqua in parte ſunt interpretati. Itaq. multa, quae iacebant in tenebris, eruerunt; & in lucem (ut tunc poterant) protulerunt. Primusq. Gentilis Delphinus, homo Romanus, & Romana excultus tum doctrina tum ſuauitate, ad eam hiſtoriam patefecit uiam, quae ex numiſmatibus ab Vrbe condita ad Auguſti obitum ſignatis eliceretur; cum Achilles Maffeus, Cardinalis frater, eam partem ſuſcepiſſet, quae ad Imperatorum monumenta pertineret. atq. cum uterq. annotationes etiam quaſdam in numiſmata aggreſſi eſſent, illas quidem impolitas ac rudes reliquerunt, fundamenta uerò, ex quibus tale aliquid quale ipſi uoluiſſent, excitari aliquando poſſet, ſine dubio iecerunt. Quorum ego incitatus exemplo atque auctoritate, Delphini maxime, quem imprimis adoleſcens ſenem colebam, quiq. unus mea ſtudia quibus poterat officijs (poterat autem quàmplurimis) tuebatur & fouebat; Antonij etiam Auguſtini adiutus exquiſita non ſolum doctrina, ſed ſingulari hoc in genere ſcientiae, in qua paene ſolus excellit, cognitione & intelligentia; qui à pueritia naturali quadam propenſione, antiquae ſi minus laudis, (ut inquit poeta) artis certè & eruditionis ſtudioſus fuſſem; coepi ea quae Delphinus in ueteres nummos inchoauerat, in eum quem edidi

ordinem redacta, ſi minus ingenio, ſaltem diligentia accuratius expolire. Sed cum de editione ſaepius iam ſollicitarer, neq. poſſem flagitantibus amicis, hoc antiquitatis monumentum diutius debere; annotationibus in familias auctis, totaq. hac, quaecunq. eſt, numiſmatum explicatione, paucis menſibus, aliquo ualetudinis damno, qua imbecilla prorſus utor, abſoluta; ſtatui in tuo nomine emittere, adiuncto Auguſtini commentario, quem ille rerum grauiorum cura impeditus, imperfectum ad me miſerat, ut cum meis familijs ederetur. Serius igitur aliquanto, quàm nonnulli expectauerant, operarum culpa non mea, in publicum prodit FARNESI CARDINALIS *liber de familijs Romanorum, tibi iure optimo inſcriptus: Tu enim, auctoribus familiaribus tuis, Marcello Ceruino, & Bernardino Maffeo, quorum alterum poſtea Pontificem, alterum Cardinalem uidimus, alijsq. quorum utrius tuis ornata beneficijs, ampliſſimos dignitatis aſcendit gradus, ita omnem antiquitatem à puero es amplexus, atq. ita colligendis undiq. ueteribus uel artis uel eruditionis monumentis deditus fuiſti, ut nemo te huiuſmodi theſauris ditior, nemo copioſior unquam fuerit; theſauris tamen, qui pateant bonis omnibus, quiq. ad publicam ſtudioſorum utilitatem conditi aſſeruentur. itaq: ad Farneſianas tuas aedes, quibus in Vrbe nullae nec ſtructura magnificentiores, nec bibliothecis, omnisq. antiquitatis ſupellectile ornatiores, quotidie confluunt, qui uel nobilis alicuius artificis opus ex marmore admirentur., uel qui monumentum aliquod ex auro, argento, aere deſcribant: quò tu etiam ſoles ſaepiſſime à grauiſſimarum rerum tractatione, quaſi in hortum amoeniſſimum diuertere, ubi te modo excellentis ſculpturae artificium, modo antiquae ſcripturae erudita lectio oblectet. Ad quae quidem quando ita es natura ipſa animatus, petimus à te atq. etiam rogamus (quanquam hoc uerbum humanitas tua, & bene de hominibus merendi conſuetudo reſpuere uidetur) petimus inquam, pro eo quanti bonas litteras facis, ſemperq. feciſti; proq. eo quanti te bonarum litterarum ſtudioſi faciunt, ſemperq. fecerunt; ut deſertum paenè ab omnibus antiquitatis patrocinium ſuſcipias, iacentem litterarum laudem, quemadmodum facis, ſubleues, atq. ueterem in dignitatem uindices: illaq. reſtituas nobis honeſtiſſimarum rerum ſtudia, quae, ut aliò culpa deriuetur, temporum iniuria ſunt iamdiu erepta. Erunt haec in tuis laudibus non minima, ſed quae ſi ſpectentur ſola, nec maiorib. obſcurentur, maxima, ut ſunt, uideri omnibus debebunt. Vale.*

PRAEFATIO IN NVMISMATA
AD LECTOREM

POPVLVM Romanum ab Vrbe condita ad Seruium Tullium regem, rudi (ut apud Plinium Timaeus tradit) uſum aere, huius primum regis permiſſu, nota pecudum nummos aereos ſignaſſe, à qua pecuniam appellatam fuiſſe, ſcribit cum Plinio & Plutarcho M. Varro, qui in libro. II. de re ruſtica, aes antiquiſſimom pecore notatum dicit. Quòd autem in nonnullis numiſmatibus, in una parte Iani bifrontis imago, in altera prora nauis, aut puppis impreſſa reperiretur, occaſionem puto dediſſe quibuſdam opinandi, Ianum, ſiue ut alii malunt, Saturnum, aereos nummos primum percuſſiſſe. quarũ quidem opinionũ alterius teſtis eſt Athenaeus lib. xv. in quo ita ſcribit, ”
Ἰανὸν δὲ λέγει ἔχειν διπρόσωπον γεγονέναι, τὸ μὲν ὄπισθεν τὸ δὲ ἔμπροσθεν ἔχοντα πρόσωπον. ἀπὸ τούτου τὸν Ἰανὸν ”
ποταμὸν. καὶ τὸ ὄρος Ἰανὸν ὀνομασθῆναι, κατοικήσαντος αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ὄρους. πρῶτον δὲ καὶ στέφανον εὑρεῖν, καὶ σχε- ”
δίας, καὶ πλοῖα. καὶ νόμισμα χαλκοῦν πρῶτον χαράξαι. διὸ καὶ κατὰ τὴν Ἑλλάδα πολλὰς πόλεις, καὶ τὰς κατὰ τὴν ”
Σικελίαν, καὶ Ἰταλίαν ἐπὶ τοῦ νομίσματος ἐγχαράττειν πρόσωπον διπρόσωπον, καὶ ἐκ τοῦ θατέρου μέρους ἢ σχεδίαν, ἢ ”
στέφανον, ἢ πλοῖον. hoc eſt, Ianum ferunt fuiſſe bifrontem, duas enim facies antè & retrò habuiſſe; ab eoq. Ianum fluuium, & montem Ianum, quem incoluit, nomen accepiſſe. primum etiam coronam, pontes, & naues inueniſſe dicunt: primumq. aereum numiſma ſignaſſe. itaq. complures ex Graeciae, Siciliae, Italiaeq. ciuitatibus, in altera numiſmatis parte, faciem bicipitem, in altera pontem, uel coronam, uel nauim notare conſueuiſſe. Macrobius lib. I. Satur. Ianus, inquit, primus aes ſignauit, & ex una parte ſuam effigiem, ex altera nauem impreſſit. Alterius autẽ opinionis auctor eſt Eutropius lib. I. cum inquit, Saturnus nũmos aereos primus inſtituit. opinor autem in Iani Saturniq. memoriam, ſed poſterioribus tẽporibus, hac nota aes ſignatum fuiſſe, cuius cum alii meminerunt, tum Ouid. in libro I. Faſt. cum cecinit,

Multa quidem didici, ſed cur naualis in aere
Altera ſignata eſt, altera forma biceps, &c.
At bona poſteritas puppim ſignauit in aere,
Hoſpitis aduentum teſtificata dei.

Lactantius lib. I. Ianus Saturnum errantem ſuſcepit, cuius rei argumenta ſunt nommi ueteres, in quibus eſt cum duplici fronte Ianus, in altera parte nauis. Plinius libro XXXIII. cap. III. Nota aeris ex altera parte fuit Ianus geminus, ex altera roſtrum nauis. Plutarchus in Poplicola, καὶ τῶν νομισμάτων τοῖς παλαιοτάτοις βοῦν ἐπεχάραττον, ἢ πρόβατον, ἢ σῦν. hoc eſt, Et uetuſtiſſimi nũmi boue, uel oue, uel ſue fuerunt ſignati. Idem in problematibus. διὰ τί τὸ παλαιὸν νόμισμα τῇ μὲν εἶχεν Ἰανοῦ διπρόσωπον εἰκόνα, τῇ δὲ πλοίου πρύμναν ἢ πρῷραν ἐγκεχαραγμένην &c. ἕτεροι δ' ἐχρῶντο νομίσμασι βοῦν ἔχουσι καὶ πρόβατον, καὶ σῦν παράσημον hoc eſt, Quid eſt, quòd ueteris nummi altera pars Ianũ bifrontem impreſſum habuit, altera prorã nauis, aut puppim &c. alio uſi sũt numiſmate, cui bos erat inſculptus, uel ouis, uel ſus. Sed haec quidem antiquiora: poſteriores uerò ex aere numiſmatũ notae eaedem ferè ſunt cum iis, quae in argenteis & aureis nummis impreſſae reperiũtur. Nummos autẽ huiuſmodi aereos librae pondus habuiſſe, ſatis conſtat ex Dionyſii Halicarnaſſei uerbis in lib. I & Plinio, qui lib. XXXIII. cap. III ita ſcribit, Populus Romanus ne argento quidẽ ſignato ante Pyrrhũ regem deuictũ uſus eſt. Librali, unde etiam nunc libella dicitur, & dipondius, appẽdebatur aſſis. Itaq. Liuius in lib. IV. aes graue appellat, & plauſtris in Aerarium conuehi à quibuſdam ſolitum fuiſſe ſcribit. Indicibus, inquit, X millia aeris grauis, quae tunc diuitiae habebantur &c. Et quia nondũ argentum ſignatũ erat, aes graue plauſtris quidã in Aerariũ conuehentes. lib. V. denis mil lib. aeris grauis nos condẽnat. Plinius ibidẽ. Quare aeris grauis poena dicta. Sed bello Punico primo, ut tradit Plinius, ut autẽ Feſtus, ſecundo, pop. Rom. preſſus aere alieno, librae pondus imminuit, & ut aſſes ſextantario pondere ferirentur, inſtituit. Librae autem pondus (inquit Plinius) aeris imminutum bello Punico primo, cum impenſis Reſp. non ſufficeret; conſtitutumq. ut aſſes ſextantario pondere ferirentur. Verba Feſti ſunt haec. Sextantarii aſſes in uſu eſſe coeperunt ex eo tempore, quo propter bellum Punicum ſecundum, quod cum Hannibale geſtum eſt, decreuerunt patres, ut ex aſſibus qui tum erant librarii, fierent Sextantarii &c. Graue aes dictum à pondere, quia deni aſſes ſinguli pondo librae efficiebant denarium ab hoc ipſo numero dictum. Sed bello Punico populus Romanus preſſus aere alieno, ex

ſingu-

,, ſingulis aſſibus libralibus ſenos fecit, qui tantundem ualerent &c. Poſtea Hanniba-
,, le urgente (ut idem Plinius ſcribit) Q. Fabio Maximo Dictatore aſſes unciales fa-
ƈti: & mox Lege Papiria ſemunciales. Ex iis autem qui ſuperſunt aereis nummis con
ſtat, non ſolum Sextantes, Quadrantes, & Trientes, qui uulgo reperiuntur, in uſu
tunc fuiſſe ut cuderentur, ſed reliquas etiam librae partes; quarum quidem pon-
dus punctis quibuſdam in altera nummorum parte notatis, animaduertimus indi-
,, cati. de Sextante meminit Liuius libro II. Plebs, inquit, extulit Agrippam ſextan-
,, tibus collatis. de Quadrante libro III. cum inquit, Quadrantes in funere Poplicolae
,, collati & Varro lib. IV. de lingua lat. Hinc ucƈturae, quas ſoluebant hi, qui ratibus
,, tranſibant, Quadrans: ab eo Lucilius ſcripſit, Quadrantis ratiri. Plinius lib. XXXIII.
,, cap. III. Quadrans triuncis antea uocatus à tribus unciis. Feſtus Pompeius; Ratitum
,, quadrantē dictum putant, quòd in eo & triente ratis fuerit effigies, ut nauis in aſſe.
atq, haec quidē ſatis de nūmis aereis, qui ſunt in hoc libro impreſſi. Dicendū nunc
de argenteis, hoc eſt, de denariis, quinariis, ſiue uictoriatis, & ſeſtertiis, quos cōſtat
anno CDXXCIV. C. Fabio Pictore Q. Ogulnio Gallo Cos. primum ſignatos fuiſſe.
,, Plinius libro XXXIII. cap. III. Argentum inquit, ſignatum eſt anno Vrbis CDXXCIV.
,, Q. Ogulnio C. Fabio cos. quinq. annis ante primum bellum Punicum; & placuit de
,, narius pro X. libris aeris, quinarius pro quinque, ſeſtertius pro dipondio & ſemiſ-
,, ſe. Florus libro XV. Ante primum bellum Punicum populus Romanus argento uti
,, coepit. Eutropius libro. II. M. Aemilio Paullo, Ser. Fuluio Nobiliore cos. primo
bello Punico argenteus nummus percuſſus eſt. Argenti quidem notae antiquiores,
fuerunt Romae galeatae imago ex una parte, & Caſtorum ſigna equitantium ex al-
tera, cum Victoriati haberent uictoriae ſignum, à qua nomen acceperunt; poſtea
uerò, retento Romae capite, uel aliqua tutelaris dei imagine, in altera parte bigae
& quadrigae notari coeptae ſunt, à quibus nummi bigati & quadrigati nominati
,, fuerunt. Liuius libro XXII. & XXIII. Plinius libro XXXIII. cap. III. Nota, inquit,
,, argenti bigae & quadrigae, & inde bigati quadrigatiq. dicti. Feſtus, Item nummi
,, quadrigati & bigati à figura caelaturae dicti. De Victoriato meminit Varro, Cicero
,, pro Fonteio, Liuius lib. XLI. & Plinius lib. XXXIII. cap. III. Qui nunc Victoriatus,
,, inquit, appellatur, lege Clodia percuſſus eſt: antea enim hic nummus ex Illurico
,, aduectus, mercis loco habebatur. eſt autem ſignatus uictoria, & inde nomen. Sed
magiſtratuum, quibus cudendae monetae munus commiſſum erat, paulatim cre-
ſcente ambitione, ultimis Reip. temporibus, priuati etiam familiarum honores ex
,, ſacerdotiis, magiſtratibus, triumphis, aliisq. actionibus (ipſae enim familiae, ut in-
,, quit Cicero, ſua quaſi ornamenta ac monumenta ſeruabunt, & ad memoriam lau-
,, dum domeſticarum, & illuſtrandam nobilitatem ſuam) in nummis ut ſignarentur,
permiſſum fuit, praeter ipſas uiuentium imagines, quod uni taotum Caeſari con-
ceſſerunt: nam Bruti caput, eius qui Caeſarem interfecit, in ipſa bellorum ciuilium
licentia percuſſum in iis denariis reperitur, qui in traoſmarinis, ut opinor, prouin-
ciis, non Romae ſignati fuerunt. Denariis igitur quòd decem aſſium ineſſet pon-
dus, quinariis quinque, ſeſtertiis duorum aſſium & ſemiſſis tertii, unde etiam de-
narii, quinarii, & ſeſtertii dicti ſunt, ſcribunt praeter Feſtum, Vitruuium, & Plutar-
,, chum, Varro lib. V. de lingua lat. & Plinius libro XXXIII. cap. III. Varronis uerba
,, ſunt; Denarii quòd denos aeris ualebant, quinarii quòd quioos, ſeſtertius quòd
,, ſemis tertius. Plinii; Argentum ſignatum &c. placuitq. denarius pro decem libris
,, aeris, quinarius pro quinque, ſeſtertius pro dipondio & ſemiſſe. Vitruuii; In dena-
,, rio denos aereos aſſes conſtituerunt, etiamq. quartam eius partem ex duobus aſſi-
,, bus & tertio ſemiſſe, ſeſtertium uocauerunt. Sed bello Punico ſecundo argenti etiā
poodus, quemadmodum aeris ſupra diximus, imminutum fuiſſe ſcribit idem Pli-
,, nius lib. XXXIII. cap. III. Q. Fabio Maximo Dictatore, inquit, aſſes unciales facti;
placuit denarium ſexdecim aſſibus permutari, quinarium octonis, ſeſtertium qua-
,, ternis &c. Itaq. XVI notam in denariis. VIII in quinariis appoſitam tunc fuiſſe, in
ipſis numiſmatibus obſeruauimus. Denarii autem & quinarii, qui antiquiores ſunt,
praeſtant pondere iis, qui poſterius cuſi fuerunt, ut rectè Plautus in Caſina dixerit.

Nam nouae quae nunc prodeunt coemediae,
Multo ſunt nequiores, quàm nummi noui.

Qnin

Quin etiam denario Antonium Triumuirũ Reip. conſtituendae ferrum immiſcuiſſe, alios è pondere ſubtraxiſſe, tradit Plinius libro XXXIII. cap. IX. quamuis lege Cornelia cautũ fuiſſet, ut qui in aurum uitii quid addidiſſet, quiue argenteos nummos adulterinos conflaſſet, falſi crimine teneretur. Victoriati pondus colligitur ex his Varronis uerbis in libro IX. Nam quam rationem duo ad unum habent, eandem
„ dem habent uiginti ad decem. in nummeis in ſimilibus, ſic eſt ad unum Victoria-
„ tum denarius, ſicut ad alterum Victoriatum alter denarius. Reliquum eſt ut de aureo nummo aliquid dicamus, quem conſtat ex Plinii libro XXXIII. cap. III. poſt annũ ſexageſimũ ſecũdũ percuſſũ fuiſſe C. Claudio Nerone, M. Liuio Salinatore II. Coſ. quàm argenteus ſignatus fuit; atque iiſdem ferè impreſſum notis, quibus ex argento numiſmata. Valuiſſe autem denarios uigintiquinque, cum ex ipſis aureis numiſmatibus colligere poſſumus, tum ex Dione; qui libro LV. ita ſcribit,
„ χρυσοῦν γὰρ δὴ καὶ ἐγὼ τὸ νόμισμα τὸ τὰς πέντε καὶ εἴκοσι δραχμὰς δυνάμενον. κατὰ τὸ ἐπιχώριον ὀνομάζω.
„ hoc eſt; aureum uero uoco id numiſma, quod uigintiquinq; drachmas continet, ſic
„ enim noſtrates aurum accipiunt. Conuenit autem inter ſcriptores drachmam Atticam denarii Romani pondus habuiſſe. Dionis teſtimonio accedit Suetonii, Cornelii Taciti, & Plutarchi auctoritas. nam Suetonius in Othone cap. IIII. ſcribit, Othonem quoties cœna principem acciperet, aureos excubanti cohorti diuidere ſolitum fuiſſe. quam rem in Galba narrans Plutarchus χρυσοῦς dixit, pro aureis; & Tacitus cẽtenos nummos, cum inquit. Quoties Otho apud Galbam epularetur, cohor-
„ ti excubias agenti centenos nummos uiritim diuidebat. Sed aurum primis tempo-
„ ribus decuplum argenti fuiſſe cum apud Graecos tum apud Romanos, ex Liuii uerbis intelligere poſſumus, quae ſunt in libro XXXVIII, ubi de ſemiaureo loquitur, qui argenti portione decima tunc aeſtimabatur, non ut poſtea, duodecima & dimidia,
„ quando nequiores, ut Plautino uerbo utar, monetae cudebantur. Pro argento, in-
„ quit Liuius, ſi aurum dare mallent: dare conuenit: dum pro argenteis decem aure
„ us unus ualeret. His igitur ex aere, argento, auro cudendis numiſmatibus, quantum ex ipſis nummorum inſcriptionibus coniicere licet, praefuerunt primum populi Romani magiſtratus, qui Curatores denariorum flandorum dicebantur. nec enim alicui permittebatur priuatam pecuniam facere, ut ſcribit Aſconius Paedianus in lib. III. in Verrem, ſed aes, argentum, aurum, inquit Cicero in III. de legibus, publicè ut ſignaretur lege cautum erat. Deinde Triumuiri inſtituti fuerunt, qui monetales aeris argenti auri flatores ſunt appellati: quoſque deſcripſit Cicero
„ in epiſtola ad Trebatium cum dixit, Treuiros uites cenſeo; audio capitales eſſe: mal
„ lem auro, aere, argento fuiſſent. Caeſare autem Dictatore rerum potito, & minorum magiſtratuum Romae aucto numero, ex Triumuiris Quattuoruiri facti, ad ſecũdum uſq; Triumuiratus Reip. conſtituendae quinquenniũ ſignandae monetae praefuerunt, ut intelligimus ex aureis, & argenteis numiſmatibus, quae ſunt in hoc libro ſuis locis impreſſa. Poſtremò Auguſtus ſuperato ad Actium M. Antonio, ciuilibusq; cõpoſitis bellis, ex Quattuoruiris rurſus ad Triumuiros redegit, ut ex Dione colligimus, & ex titulis nummorum, qui ſunt Auguſto iam imperium adepto ſignati. Dio tamen in eo erraſſe uidetur, quòd Triumuiros inſtitutos primum ab Auguſto ſcripſerit, cum redactos ex Quattuoruiris dicere debuiſſet; arguentibus eius erratũ ipſis primùm numiſmatibus, deindè Ciceronis uerbis, quae ſupra adduximus ex epiſtola ad Trebatium, quam conſtat multo ante Auguſti tempora, ſcriptam fuiſſe.

GREGORIVS PAPA. XIII.

MOTV Proprio &c. Cum dilecti Filii Franciſcus & Michael Tramezini Bibliopolæ Veneti, nobis nuper exponi fecerint ſe ad communem omnium utilitatem ſua propria impenſa librum de familiis Romanis, quæ in antiquis nymiſmatibus reperiuntur, auctore Dilecto Filio Fuluio Vrſino Romano una cum tractatu uenerabilis Fratris noſtri, Antonii Auguſtini Epiſcopi Ilerden. de eadem materia hactenus non impreſſum, in Vrbe noſtra imprimi facere intendant, dubitentq; ne huiuſmodi opera poſtmodum ab aliis ſine eorum licentia imprimantur, quod in maximum eorum præiudicium tenderet. Nos propterea illorum indemnitati conſulere uolentes, Motu ſimili, & ex certa noſtra ſcientia eiſdem Franciſco & Michaeli ne prædictum opus hactenus non impreſſum, & per ipſos imprimendum, ſi aut poſtquam per Inquiſitionem officii Hæreticæ prauitatis dictæ Vrbis approbatum fuerit, per decem Annos eiuſdem operis impreſſionem a quacunq; uel quibuſcunq; ſine ipſorum licentia imprimi aut ab ipſis uel ab aliis uendi ſeu in eorum apothecis uel alias uenale præterquam ab ipſis Franciſco & Michaele impreſſum, uel imprimendum teneri poßit concedimus et indulgemus. Inhibentes omnibus et ſingulis Chriſti fidelibus, præſertim Bibliopolis librorum impreſſoribus ſub excommunicationis maioris latæ ſententiæ, in Terris S. R. E. mediatè uel immediatè ſubiectis et ducentorum ducatorum auri Cameræ Apoſtolicæ applicandorum, et inſuper amißionis librorum poenis toties ipſo facto, & abſq; alia declaratione incurrendis, quoties contrauentum fuerit, ne intra decem annos ab impreßione dicti operis hactenus non impreßi, & per ipſos Franciſcum & Michaelem imprimendi ſine eorundem Franciſci, & Michaelis licentia dictis decem annis durantibus imprimere ſeu ab ipſis uel aliis præterquam ab ipſis Franciſco et Michaele impreſſum uel imprimendum uendere ſeu uenale habere uel proponere, ſeu ut ſupra habere audeant. Mandantes Vniuerſis uenerabilibus fratribus noſtris Archiepiſcopis eorumq; Vicariis in ſpiritualibus generalibus, & in ſtatu temporali S. R. E. et Legatis, & Vicelegatis Sedis Apoſtolicæ ac ipſius ſtatus Gubernatoribus, ut quoties pro ipſorum Franciſci, & Michaelis parte fuerint requiſiti, uel eorum alter fuerit requiſitus, eiuſdem Franciſco, & Michaeli efficacis defenſionis præſidio aßiſtentes præmiſſa ad omnem dictorum Franciſci, & Michaelis requiſitionem contra inobedientes & rebelles per cenſuras Eccleſiaſticas etiam ſæpius aggrauando et per alia iuris remedia auctoritate apoſtolica exequantur, inuocato et ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachii ſecularis. Et inſuper quia difficile admodum eſſet, præſentem motum proprium ad quælibet loca deferri, Volumus & apoſtolica auctoritate decernimus ipſis tranſumptis uel exemplis manu alicuius notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Curiæ uel perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis plenariam & eandē prorſus fidem ubiq; tam in iudicio quam extra haberi quæ præſenti originali haberetur, non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, ac etiam iuramento &c. roboratis ſtatutis &c. Priuilegiis quoque indultis & litteris Apoſtolicis ſub quibuſcumque tenoribus &c. etiam motu proprio &c. ac alias in contrarium quomodolibet conceßis &c. quibus omnibus etiam ſi de illis &c. hac uice latißime derogamus, cæteriſq; contrariis quibuſcunq; cum clauſulis opportunis. Fiat ut petitur. V.

Et cum abſolutione a cenſuris ad effectum &c. & de conceßione indulto, inhibitione mandato uoluntate decreto derogatione, aliiſque præmißis, ut ſupra in forma gratioſa, et cum opportuna ſi uidebitur etiam aliorum executorum deputatione, qui aßiſtant &c. etiam ſub cenſuris &c. Cum facultate aggrauandi &c. Inuocato &c. Secularis, Cum derogatione dictarum non tamen trium latißime extenden. et per breue. Fiat.V.

Dat. Romæ apud Sanctum Petrum Id. Iulij. Anno Quinto.

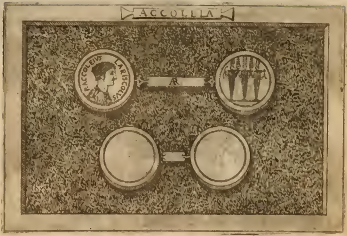
QVAE IN ANTIQVIS NVMISMATIB. REPERIVNTVR.

Abvriae gentis,vt opinor, plebeiae,vnus (quòd ſciam)Liuius facit mentionem lib. xli. & xlii. nullo tamen adiecto cognomine, ſiue Geminvs illud ſit, ſiue Gemellvs, autaliud, quod tribus litteris GEM. in nummis expreſsum eſt. Eius verba de M. Abvrio Praetore ſunt haec. Inde Conſu- »
les, Praetoresq. prouincias ſortiti. Piſae Cn. Cornelio, Ligures Petillio ob- »
uenerunt. Praetores Papirius Maſo Vrbanam. M. Aburius inter ciuis & pere »
grinos ſortiti ſunt. Fuit autem Praetor M. hic Aburius anno vrbis conditae »
dlxxvii. de C. Abvrio, qui P. Licinio Craſso, C. Caſſio Longino conſulib. anno dxxcii. Legatus ad Maſsaniſsam, & Carthaginienſes miſsus eſt, meminit idem Liuius lib. xlii. his verbis: In eam rem legati ad Maſsaniſ- »
ſam Carthaginienſesq. miſſi, L. Poſtumius Albinus, P. Terentius Culeo, C. »
Aburius, &c. Huius fortaſse libertus fuit C. Aburius Pamphilus, qui in anti- »
qua hac inſcriptione, quae Caere extat, deſcriptus eſt.

C. ABVRIO C. L. PAMPHILO
ABVRIAE C.L. HILARAE
V. ABVRIAE. C. ET. Ɔ. FELICVLAE
SIBI. ET. SVIS.

Nummus ex aere, tribus notis ſignatus, quòd quarta eſset aſſis pars, quadrans Ratitus dictus eſt. Eius meminit Pomp. Feſtus. Ratitum, inquit, quadrantem dictum putant, quòd in eo, & triente ratis fuerit effigies, vt nauis in aſse. Sed M. Varro lib. iiii. de lingua latina quadrantem quòd pro vectura ſolueretur ab iis, qui ratibus ex Vrbe in Auentinum paludibus tunc diſcluſum veherentur, ratitum à Lucillio dictum ſcribit. Huiuſmodi quadrantes in funere Valerii Poplicolae collatos fuiſse tradunt Liuius lib. iii. & Plutarchus in vita Poplicolae.

ACCOLEIAE gentis,ut arbitror, plebeiae,nulla extat mentio niſi in duabus antiquis inſcriptionibus; una, in qua ORDO CORPORAT. deſcriptus eſt, QVI. PECVNIAM. AD AMPLIAND. TEMPLVM. CONTVLER. IMP. CAESARE. T. AELIO. HADRIANO. ANTONINO. AVG. PIO. P.P. III. M. AELIO. AVRELIO. CAESARE. COS. in quo quidem ordine nominatur P. ACCVLEIVS quidam EVHEMER, qui P. Accoleii, huius qui in denario notatus eſt, pronepotis libertus fuiſse credi poteſt. altera, in qua nomina eorum inciſa ſunt, qui ad ponendam ſtatuam Veſpaſiano Imp. pecuniam contulerunt L. ANNIO BASSO. C. CAECINA. PAETO. COS. inter eos enim numeratur L. ACCVLEIVS quidam ABASCANTVS. Acculeius autem in ueteribus monumentis, pro Accoleius, eadem ratione ſcriptum eſt, qua Agricula, Poplicula, pro Agricola, & Poplicola. P. igitur Accoleius is, qui huius tabellae denarium cuſit, ut maiores ſuos ex aliquo prope Padum fluuium loco oriundos indicaret, tres illas mulieres quae in arbores, ut apparet, uertuntur, in altera denarii parte ſignauit: quas & Phaethontis ſorores, & in larices arbores, non autem alnos, conuerſas eſse, ſignificare Lariſcolus uoluit: in quo ueteris alicuius auctoris commentum ſecutus uidetur; ut ex iis, quae Palladius in lib. XII. cap. XV. de larice ſcribit, coniicere poſsumus. Reſina, inquit, illa liqui-
" da eſt, lacrymae ſimilis, non recipit flammam, quaſi odio proſequatur ob com-
" buſtum Phaethontem. Apud Vitruuium etiam lib. II. cap. IX. Plinium. lib.
" XVI. cap. X. larices pino ſimillimas eſse, nec alibi notas, quàm in Padi ripa: praeterea flammam non recipere, & reſinam habere liquidam mellis Attici colore, ſcriptum legimus.

Aciliam gentem plebeiam fuiſse, ſatis conſtat ex veterum ſcriptorum anctoritate, apud quos corruptè multis locis, Atilia pro Acilia, ſcriptũ reperitur. Opinor autem Acilios à Graeco verbo ἀκέομαι, quemadmodum AEmilii ἀπὸ τῆς αἱμυλίας, vt Plutarchus inquit, gentis nomen traxiſse; ad eamq. indicandam nominis originem in primo aereo nummo, Aeſculapii caput, & ſerpentem Epidaurium bacillo implicitum, in altero argenteo, Salutis ac Valetudinis ſimulacra, ab Acilio triumuiro, quicunq. is fuerit, ſiue Glabrio ſiue Balbvs expreſsa fuiſse. de AEſculapii baculo, & ſerpente, ſiue Epidaurius ille ſit, ſiue alius, itaſcribit Iulius Hyginus in Ophiucho. Cum AEſculapius Glaucum cogeretur ſanare, incluſus quodam loco ſecreto, bacillum tenens manu, cum quid ageret cogitaret, dicitur anguis ad bacillum eius arrepſiſſe: quem Aeſculapius mente commotus interfecit, bacillo fugientem feriens ſaepius. Poſtea fertur alter anguis eòdem veniſse, ore ferens herbam, & in caput eius impoſuiſse, quo facto, loco fugiſse. Quare Aeſculapium vſum eſse herba eadem, Glaucum reuixiſse: itaq. anguis in tutela AEſculapii eſse dicitur. Huiuſmodi ſymbolo vſi ſunt in ſuis numiſmatibus Coi, quòd apud eos natus eſset Hippocrates, alter medicine deus, cuius etiam effigiem in altera numiſmatum parte impreſserunt. Valetudinis deae, quae AEſculapii, vt arbitror, filia fuit, facit Marcianus mentionem. Salutis & eius aedis in Quirinali, meminerunt Liuius lib. IX. & P. Victor in regione. VI. harum altera ab Ariſtophane, ὑγίεια, altera ἰασώ, appellatur in Pluto. Tertius tabellae denarius ad M'. Acilivm Balbvm pertinet, qui conſul fuit cum M. Porcio Catone anno DCXXXIX. filius Balbi conſulis anno DCIII. cuius ouationem aliquam deſignat fortaſse myrtea corona, quae in altera denarii parte ſignata eſt, quòd ea donarentur ii, qui in urbem ouantes inibant. Quarto denario mihi quidem

 obſcu-

obſcurum eſt, quis ex ACILIIS ſignificetur. Nec enim Marci praenomine ex Acilia gente quenquam apud Capitolinos, aut alios ſcriptores uſum eſse inuenio: in quo ſi erratum ab eo fuerit qui monetam cuſit, vt plerunq. fit, poterit denarius huiuſmodi ad M'. ACILIVM GLABRIONEM referri, qui de AEtolis triumphauit anno DLXIII.

AELIAM gentem, ſiue AILIAM eandem eſse cum ALLIA, ex Capitolinis monumentis apertè ſatis intelligimus. Fuit auté plebeia, ſed antiqua, maximiſq. geſtis magiſtratibus nobilis. Q. AELIVS LAMIA, ad quem primus in hac tabella expreſsus denarius pertinet, frater fortaſse fuit L. AElii Lamiae conſulis cum M. Seruilio Gemino anno DCCLV. incertum tamen ad vtrum horum ſcripſerit Horatius oden XVII. lib. III.

AEli vetuſto nobilis ab Lamo
(Quando & priores hinc Lamias ferunt
Denominatos, & nepotum
Per memores genus omne faſtos)
Auctore ab illo ducis originem
Qui Formiarum moenia dicitur
Princeps, et innantem Maricae
Littoribus tenuiſſe Lyrim
Latè tyrannus. -- --

P. PAETVS qui in quarto tabellae denario notatus eſt, deſignatur, opinor, is, qui Praetor fuit anno DL, deinde conſul cum Cn. Cornelio Lentulo anno ſequenti: Praetor iterum anno DLXXVII. cuius praeturae meminit Liuius lib. XLI. & Varro de vita populi Romani lib. III. apud Nonium his verbis. P. AElius

Paetus

Paetus(male enim in vulgatis libris Pedius Paetus ſcriptum eſt)cum eſset Praetor Vrbanus, & ſedens in ſella curuli ius diceret populo, Picus Martius aduolauit,atq. in capite eius adſedit. Valerius Maximus lib.v.cap.v. AElio(inquit)Praetori ius dicenti cum in capite picus conſediſset, aruſpicesq. affirmaſsent conſeruato eo fore domus ipſius ſtatum feliciſsimum, Reip. miſerrimum: occiſo, in contrarium vtrũq. ceſsurum, èueſtigio morſu ſuo in conſpectu ſenatus necauit. decem & ſeptem milites ſuae familiae eximiae fortitudinis viros Cannenſi proelio amiſit: Reſpu. procedente tempore ad ſummum imperii faſtigium exceſſit. Quintus denarius, incertum ad quem ſpectet, nec enim ad C. Ailium, referendum arbitror, qui anno CDLVII. conſul fuit cum M. Valerio Potito Maximo,quiq. primus Paeti cognomine affectus eſt: nondum enim argento ſignato populus Romanus eo tempore vti coeperat, quo Ailius is conſul fuit. AElii, ſiue vt in ſexto denario notatum eſt, Allii Balae nulla, quòd ſciam, apud veteres ſcriptores mentio reperitur. in eius autem denarii altera parte ad Dianae currũ,vt eſt apud Sophoclem in Thrachiniis ἐλαφοβόλον, ἀμφίπυρον; ex Poetarum commento cerui iuncti ſunt.

AEmiliae gentis patriciae, Scavri tantum, Pavlli, Lepidi, & Bvcae in nummis, quos ipſi vidimus, reperiuntur, cum Mamercini quoq. Barbulæ, & Papi in veteribus & ſcriptorum & lapidum monumentis inueniantur. De M. AEmilii Scavri aedilitate,quae in primo huius tabellae denario notata eſt,meminerunt Cicero pro Sextio, & ad Atti. lib. IV. Plinius lib. VIII. cap. XVII. & XXVI. lib. XXXV. cap. XI. lib. XXXVI cap. XV. & Aſconius in commentario orationis pro M. Scauro, in quo quidem honore athletas forte in theatrum primus induxit,vt ex verbis Valerii Maximi,quae legũtur in lib. II. cap.I. colligi poteſt. Athletarum, inquit, certamen à M. Scauri tractum eſt munifi-

centia. Solinus quoq. cap. XXXI. & XXXVI. Hippopotamos & Crocodilos & Andromedae veſtigia in aedilitate Scaurum publicaſſe ſcribit. Atq. hic idem M. Scaurus Pompeii in Aſia Proquaeſtore, ad occupandam Damaſcum miſſus, cum eam ab aliis prius occupatam inueniſſet, in Iudaeam flexit, acceptisq. ab Ariſtobulo quadringentis talentis, Hieroſolymam ab rege Areta, Arabisque obſeſſam liberauit: Aretamq. ipſum inſecutus Petram vſq. Syriae à Pompeio praeficitur. Ioſephus antiquit. lib. XIIII. cap. IV. & IX. & de bello Iudaico lib. I. cap. V. & VI. in huius rei memoriam camelum, & regem ipſum Aretam in denario ſignatum eſſe credendum eſt. Appianus quoq. in Mithridatico facit Aretae regis mentionem, cum inquit, » ἐπολέμησε δ' ἐπιφανῶς καὶ Ἄραψι τοῖς Ναβαταίοις, Ἀρέτα βασιλεύοντος αὐτῶν, » hoc eſt, Pompeius bellum cum Arabis Nabataeis & eorũ rege Areta geſſit. M'. AEMILI LEPIDI conſulis cum L. Volcatio Tullo anno DCXXVII. qui in ſecundo denario deſcriptus eſt, facit mentionem Salluſtius in Catilina, & Aſconius in Corneliana. Sed incertum denarii inſcriptio ad huncne pertineat, an ad alium huius familiae eodem affectum praenomine; illud certè conſtat, Lepidi pontem, qui antea Sublicius dictus eſt, à Lepido Quaeſtore, cuius meminit in Numa Plutarchus, lapideum factum, hoc in denario impreſſum eſſe: ſtatuãq. equeſtrem illi hac de cauſa, uel Lepido alicui ob rem bene geſtam à ſenatu decretam, impoſitam eſſe. Nec enim crediderim equeſtrem ſtatuam indicari quae cum trophaeo in duobus qui ſequuntur denariis impreſſa eſt: Eam enim ad M. LEPIDVM qui Pont. Max fuit, ac bis conſul referendam arbitror, cuius meminit Val. Max. lib. III. cap. I. iisdem ferè verbis, quibus denarii inſcriptio exarata eſt; niſi quòd pro interemit, habet denarius litteram, O, quam interpretor, occidit. » M. Lepidus (inquit Val.) annorum quindecim praetextatus, hoſtem interemit, ciuem ſeruauit: cuius tam memorabilis operis index eſt in Capitolio ſtatua bullata, & incincta praetexta S. C. poſita. » ſimpulum, corona, & cratera, pertinent ad Lepidi huius pontificatum, de quo in ſequenti tabella dicemus.

PRI-

Primvs huius tabellae denarius pertinet ad L. AEmilivm Pavllvm
qui C. Marcelli in cõſulatu collega anno DCCIII. in medio foro, vt ſcribit
Cicero ad Att. lib. IV. duas baſilicas, veterem reſtituit, nouam magnifi-
centiſſimam, vel, (vt Plinius inquit, lib. XXXVI. cap. XV.) columnis è Phry-
gibus mirabilem extruxit. Eius meminit Appianus lib. II. Plutarchus in Cæſa-
re, & Dio. lib. XLIX. his verbis, καὶ τὴν στοὰν τὴν παύλου καλουμένην Αἰμίλιος Λέπιδος Παῦλος ἰδίοις „
τέλεσιν ἐξῳκοδόμησε, κἀν τῇ ὑπατείᾳ καθιέρωσεν, hoc eſt, porticum quae Paulli dicitur, AEmi- „
lius Lepidus Paullus ſua impenſa perfecit, & in conſulatu dedicauit. huiuſmo-
di baſilicam incendio poſtea conſumptam M. Lepidus reſtituit, vt ſcribit idem
Dio. lib. LIV. ἥ τε στοὰ ἡ παύλειος ἐκαύθη, καὶ τὸ πῦρ ἀπ' αὐτῆς πρὸς τὸ Ἑστιεῖον ἀφίκετο. hoc eſt, Paul- „
li porticus incendio abſumpta eſt, ignisque ab ea ad Veſtae vſque graſſatus, &
paulo poſt, ἡ μὲν οὖν στοὰ μετὰ τοῦτο ὀνόματι μὲν τοῦ Αἰμιλίου, ἐς ὃν τὸ τοῦ ποιήσαντος αὐτὴν γένος ἀνῆκε, τῷ „
δὲ ἔργῳ ὑπ' αὐγούστου, καὶ ὑπὸ τῶν τοῦ παύλου φίλων ᾠκοδομήθη, hoc eſt, haec poſtea porticus verbo qui- „
dem ab AEmilio, qui ab eo, qui primus hanc fecerat, genus ſuum trahebat, re
autem ab Auguſto, & Paulli amicis refecta eſt. Ex Taciti autem verbis, quae in-
fra ſubiiciam, imperante iàm Tiberio, eandem hanc baſilicam, iterùm ab alio
Lepido triumuiri conſanguineo, refectam fuiſse intelligimus: eiſdem, inquit, „
diebus Lepidus ab ſenatu petiuit, vt baſilicam Paulli AEmilia monimenta, pro- „
pria pecunia firmaret, ornaretq. erat enim tum in more publica munificentia, „
nec Auguſtus arguerat Taurum, Philippum, Balbum hoſtiles exuuias, aut ex- „
undanteis opes, ornatum ad vrbis, & poſterûm gloriam conferre. quo tum ex- „
emplo Lepidus, quamquam pecuniae modicus, auitum decus recoluit. quod
verò Tacitus dicit petiiſse Lepidum à ſenatu, vt ſibi Paulli baſilicam reficere li-
ceret, facit ad denarii inſcriptionem, ex qua M. quoq. Lepidum ex S. C. baſi-
licam eandem prius refeciſse cognoſcimus. de clypeis autem in vetere baſilica

AEmilia

AEmilia, à M. AEmilio Q. Lutatii in conſulatu collega dedicatis, in quibus eſsēt maiorum imagines expreſsae, cuiuſmodi in noua quoq. baſilica fuiſse, ex iis qui in argenteo denario inciſi ſunt, intelligere poſsumus, meminit Plinius lib. xxxv. cap. iii. ſed de clypeorum huiuſmodi dedicatione, cū in aliis ueteribus monimētis mentio extat, tū in inſcriptione hac Nepeſina, cuius exēplū deſcripſimus.

NESTORI
AVG. NEPETE
HIC. LVDOS. FECIT
ET. DEDICATIONE
STATVAE. PATRONI
QVAM. IPSE. POSVIT
ET. CLVPEI. SVI. ITERVM
MVNICIPIBVS. NEPESINIS
EPVLVM. DEDIT

Secundus tabellae denarius, honorem indicat habitum à ſenatu M. LEPIDO Pont. Max. & bis conſuli, de quo ſupra meminimus. eius honoris memoria extat, cum apud alios, tum apud Valerium Max. cuius ex lib. iv. cap. iv. verba ſunt haec. Cum Ptolomaeus rex tutorem populum Romanum filio reliquiſſet, Senatus M. AEmilium Lepidum Pont. Max.' bis Coſ. ad pueri tutelam gerendam Alexādriam miſit, ampliſsimiq. & integerrimi viri ſanctitatem, reip. vſibus, & ſacris comparatam, externae procurationi uacare voluit, ne fides ciuitatis noſtrae fruſtrà petita exiſtimaretur: cuius beneficio regia incunabula conſeruata pariter, ac decorata, incertum Ptolomaeum reddiderunt, patriſne fortuna magis an tutoris maieſtate gloriari deberet. Cornelius Tacitus lib. ii. de eadem re ita narrat. Iiſq. nondum adultis Trebellenus Rufus praetura functus datur, qui regnum interim tractaret, exemplo, quo maiores M. Lepidum Ptolemaei liberis tutorem in AEgyptum miſerunt. & Iuſtinus lib. xxx. Mittitur, inquit, & M. Lepidus in AEgyptum, qui tutorio nomine regnum pupilli adminiſtraret. ſatis igitur horum ſcriptorum verbis explicatur cum ipſe denarii titulus TVTOR REG, tum ea, quae in altera eius parte ALEXANDREAE, vel vt eſt in alio, ALEXSANDREAE, hoc eſt, AEgypti imago impreſsa eſt, de Lepidi autem huius Pontificatu maximo meminit Liuius lib. XL. XLIII. & in epitoma lib. XLVI. & XLVII. opinorq. M. Lepidum triumuirum, quia pronepos eius fuerit, vt tradit Cicero Philip. lib. XIII. in proaui memoriam denarium huiuſmodi ſignaſse. Tertius tabellae denarius cuſus eſt, vt arbitror, à PAVLLO LEPIDO triumuiri fratre, atq. in eo ad fraternam indicandam concordiam deae ſignum uelato capite adiectum eſt. pro adoptionis enim ſymbolo Concordiam, & Pietatem in antiquis denariis poſitas eſse, ſaepe animaduertimus. Paullus autem Lepidus adoptatus à patre M. Lepidi triumuiri fuit, & ex AEmilio Paullo, Paullus AEmilius Lepidus dictus eſt. Habet autem expreſsum tertius hic denarius L. AEMILII de Perſeo Macedoniae rege trophaeum, cuius cùm alii multi meminerunt, tum Velleius

in lib.

in lib. II. eius autem verba, quia denarii inſcriptionem mirificè illuſtrant, eò
libentius adſcribam. Tum ſenatus, inquit, populuſq. Romanus L. AEmi- „
lium Paullum, qui & Praetor & Conſul triumphauerat, uirum in tantum lau- „
dandum, in quantum intelligi virtus poteſt, conſulem creauit, filium eius Paul- „
li, qui ad Cannas quàm tergiuerſanter perniciosam reip. pugnam inierat, „
tam fortiter in ea mortem obierat. is Perſeum ingenti proelio apud vrbem „
nomine Pydnam in Macedonia fuſum, fugatumq. caſtris exuit. deletiſq. eius „
copiis deſtitutum omni ſpe coegit è Macedonia profugere; quam ille linquens „
in inſulam Samothraciam profugit, templiq. ſe religioni ſupplicem credi- „
dit. ad eum Cn. Octauius Pr. qui claſsi praeerat, peruenit, & ratione magis „
quam vi perſuaſit, vt ſe Romanorum fidei committeret. ita Paullus maxi- „
mum, nobiliſſimumq. regem in triumpho duxit. de Perſei quoq. filiis in trium-
pho ductis videndus Plutarchus in uita Paulli. AEmilius igitur, qui, ut eſt in
tabulis Capitolinis, Propraetore ex Hiſpania, & Proconſule de Liguribus bis
iam triumphauerat, tertium de Perſeo proconſulari item poteſtate triumphum
egit, ideoq. adſcriptum in denario eſt, TER, quemadmodum & in antiqua,
quoq. inſcriptione ſuperioribus annis in Via Sacra effoſſa, & in Capitolium
translata, notatum ipſi uidimus, L. AEMILIVS L. F. PAVLLVS. COS.
II. CENS. AVGVR. TRIVMPHAVIT. TER. illud autem praetereundum
hoc loco non eſt, reperiri denarium huic ſimilem, in quo Paulli nomen uni-
co, l, ſcriptum ſit, ut inde intelligi facilè poſſit, non ita ſemper duplici, ll, hu-
iusmodi nomen antiquos ſcripſiſse. Quartus denàrius nihil habet quod ſit
notatu magnopere dignum, praeter ipſum Scribonii Puteal, quod in altera par
te expreſſum eſt, de quo in Scribonia familia dicemus. quid uero AEmilijs
commune fuerit cum Scriboniis mihi quidem non conſtat.

Huius

Hvivs tabellae denarii,non eſt dubium,quin ad M. Lepidvm Pont.Max. triumuirum reip. conſtituendae pertineant; de cuius quidem pontificatu praeter ea, quae ab aliis traduntur,haec ſcribit Dio lib.xliv. ἐπειδὴ ὁ Λέπιδος ἰσχύν τε με-
„ γάλην εἶχεν καὶ φόβον αὐτῷ πολὺν ἐνέπρεπε, τήν τε θυγατέρα τῷ υἱεῖ αὐτοῦ Ἀντώνιος συνῴκισε, καὶ ἀρχιερέα αὐτὸν ἀποδειχ-
„ θῆναι παρεσκεύασεν. ἵνα μηδὲν ἂν ἰσχυρῶς πολυπραγμονοίη. ἵνα γὰρ δὴ ῥᾴδιον αὐτὸ ποιήσῃ, τοὺς ἱερέας αὖθις ἀπὸ
„ τοῦ δήμου τὴν αἵρεσιν τοῦ ἀρχιερέως ἐπανήγαγε. Κἀκ τούτου αὐτὸν οὐδὲν ἢ ὀλίγα τῶν νενομισμένων πράξας, ἱέρωσε,
„ δυνηθεὶς ἂν αὐτὸς ἱερώσασθαι. hoc eſt. Cumq. Lepidus multum potentia ualeret, eumq. Antonius magnopere metueret,filiam ſuam Lepidi filio nuptum dedit,ipſumq. patrem Lepidum, Pontificem Maximum, ne in ipſius actiones inquireret, con ſtituit. quod ut facilius efficeret,pontificis maximi electionem a populo ad pon tifices iterum tranſtulit, per eoſq. Lepidum, omnibus ferè maiorum inſtitutis neglectis, initiauit, cum ipſe id ſacerdotium optinere potuiſſet. Appianus li.ii.
„ καὶ ὁ Λέπιδος, inquit, ᾑροῦντο ἐπὶ τὴν τοῦ Καίσαρος ἱερωσύνην, hoc eſt,& Lepidus in Caeſaris mortui locum pontifex maximus factus eſt. de auguratu autem Lepidi, qui indicatur litui ſigno in ſecundo tabellae denario, in quo eſt Lepidi ipſius caput pontificali habitu uelatum, non memini me apud ſcriptores quidquam legiſſe. Deſultorius certè eques in altera eius parte impreſſus, quin ad Lepidi aedilitatem ſpectet,dubitari non poteſt, in qua ludos in Circo exhibuerit. poteſt etiam ad vrbanam eius praeturam pertinere,in qua ludos Apollinares in Circo fecerit, de quibus infra in Calpurnia gente & Iunia dicemus. Triumuir autem Lepidus R. P. C. cum M. Antonio, & C. Caeſare Octauiano anno dccx. factus, ex ante diem quintum Kal. Ian. ſextas, hoc eſt in quinquennium creatus, anno ſecundo à C. Caeſare collega abdicare coactus eſt, qui urbis annus erat dxvii. uixitq. uſq. ad annum dccxl. pontifex maximus. Tertius tabellae denarius habet Lepidi pontificatus inſignia, albogalerum, ſeu tutulum, ſeceſpitam

tam aſperſorium, & ſimpulum. ea uero inſtrumenta ſunt, quibus in ſacris utebantur pontifices, cuiuſmodi in C. Iulii Caeſaris, cui in pontificatu ſuccesſit Lepidus, & in Cn. Domitii Caluini denario, qui & ipſe Pontifex Maximus fuit, expreſsa ſunt. Quartus denarius Cabae, ut opinor, cuſus fuit, quae ciuitas eſt Africae prouinciae, cuius adminiſtratio, diuiſo in triumuiratu imperio, M. Lepido obtigerat: in altera autem eius parte corona Lepido decreta, & copiae cornu ad indicandam loci ubertatem impreſsum eſt. in quinto denario, & ſexto. praeter Muſſidii, & Vibii Quartumuirorum nomina, de quibus ſuo loco dicetur, nihil aliud eſt notatu dignum.

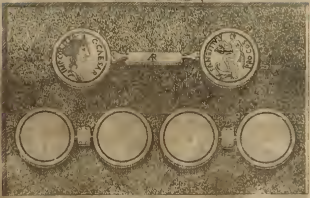

Asconivs Paedianus in commentario orationis pro M. Scauro, inter eos qui Scauro reo adfuerunt, nominat L. Aemilivm bvcam his uerbis. ad genua „
iudicum, cum ſententiae ferrentur, bifariam ſe diuiſerunt, qui pro eo roga- „
bant: ab uno latere Scaurus ipſe, & M' Glabrio, ſororis filius, & Paullus, & P. „
Lentulus, Lentuli Nigri Flaminis filius, & L. Aemilius Buca filius, & C. Mem- „
mius Fauſto natus, ſupplicauerunt: ex altera parte Sulla. Fauſtus frater Scau- „
ri, & C. Apronius Limo; cui Fauſta ante paucos menſes nupſerat, dimiſsa à „
Memmio, & T. Peducaeus, & C. Cato, & M. Olenas Curtianus. Caeſar lib. 1. „
de bello Gallico: ea res, inquit, per fugitiuos L. Aemilii decurionis equitum „
Gallorũ hoſtibus nunciatur. hunc ego Aemilium opinor eſse, qui poſtea Cae- „
ſare rerum potito Quartumuir, ut ex quarti denarii inſcriptione apparet, hu- „
ius tabellae nummos cum Caeſaris effigie ſignauit. De Quartumuiris uerò „
argento uel auro publicè ſignando à Caeſare primùm inſtitutis, in familia Iulia dicetur.

AFRANIAE gentis frequens eſt mentio apud Scriptores;ex eis autem patriciáne an plebeia fuerit,colligi non poteſt; plebeiam tamen fuiſſe ſuſpicari poſſumus ex eo,quod Q. Caecilius Metellus Celer, qui conſulatum anno DCXCIII. geſſit,patricius cùm fuerit,eius collegam L. Afranium plebeium fuiſse neceſse ſit. SP.AFRANII, à quo ſunt cuſi duo primi huius tabellae nummi, nulla, quod ſciam,extat mentio in ueteribus monumentis: & nummi ipſi nihil habent notatu magnoperè dignum, niſi quod Spurii praenomen, S, tantum littera notatum in eis eſt, ut in Poſtumiorum quoque denariis obſeruauimus. Tertium denarium, ut ad L.AFRANIVM Cn. Pompeii in Hiſpania legatum referendum credam, multis argumentis adducor: primùm quòd Graecè Afranii in eo nomen quatuor litteris, ΑΦΡΑ, ut in latino ſuperiore argenteo, AFRA, expreſſum eſt, Hiſpaniamq. prouinciam in qua cuius denarius fuit, a Graecis habitatam olim fuiſse ex Plinii lib. IV. cap. XX. conſtat. deinde, quòd nummus is, Romani argentei denarii pondus habet,& in eo Hiſpanae monetae ſymbolũ eques ſignatus eſt, cuiuſmodi cùm in aliis multis, tum in uno aereo,in quo equiti huiuſmodi, HISPÁNORVM, titulus ſubiectus eſt, notatum animaduertimus. poſtremò,quòd Varronis quoq. denarium,qui & ipſe Pompeii legatus in Hiſpania fuit, iiſdem ferè litteris inſcriptum uidimus,quibus notati nonnulli circumferuntur, qui cum Petreii, uel Afranii ſint, falsò Hannibali,& Magoni, aliiſue Carthaginienſium ducibus ab imperitis tribuuntur. eadem autem in eis equeſtris ſtatua, & Hiſpani Dei imago expreſsa eſt. L. Afranii,M. Petreii,& M. Varronis Cn. Pompeii in Hiſpania legatorum, meminerunt cum alii, tum Caeſar lib.I. de bello ciuili. Suetonius lib. I. cap. XXXIV. Appianus lib. II. & Dio lib. XLI. & XLIII.

ALLIENA

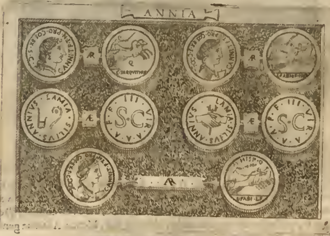

ALLIENAE gentis nomen ab ALLIA deductum eſse, ut à NASIDIA, CLVVIA, SATRIA, NASIDIENAM, CLVVIENAM, SATRIENAM, credendum eſt; inter plebeias uerò numeratam fuiſse, uel ex eo conſtat, quod Allienus is, qui legem de terminis tulit, plebeius fuit. Mentio Allienae gentis extat in ueteri inſcriptione, cuius exemplum ſubiecimus.

ALLIENAE. T. F.
BERENICAE
C. VETTIVS. POLVS
VXORI
SANCTISSIM. ET
C. VETTIVS. POLVS
MATRI
PIISSIMAE. PATR
COL. FABR. ET. CENT
L. D. D. D.

A. autem ALLIENVS hic, qui denarium huiuſmodi cuſit, Praetor primùm Siciliam prouinciam obtinuit, ut ſcribit Hirtius lib. v. Deinde (inquit) Allieno praetori qui Siciliam obtinebat, de omnibus rebus praecipit, & de reliquo exercitu celeriter imponendo. Eandem poſtea (ut ex denarii inſcriptione apparet) Caeſare iterum Conſule, proconſulari poteſtate adminiſtrauit: quem honorem ut indicaret, Siciliae ſymbolum, tria crura in denario ſignauit, Neptuni addita imagine roſtro nauis innixa, ad declarandum maris imperium, quod tunc in eadem inſula obtinebat. Hirtius in eodem libro. Allienus, inquit, inte-

„ terim Proconſule, è Lilybeo in naues onerarias imponit legiones XII. & XIV. Sed A. ALLIENI huius, claſſis praefecti meminerunt Cicero, in ep. ad Caſſium XI. & XII. lib. XII. & Philip. lib. XI. Strabo lib. XVI. Appianus lib. IV. & Dio lib. XLII. Veneris caput in altera denarii parte impreſsum, ad Caeſarem ob Iuliae gentis originem referendum eſt.

ANNIAE gentis plebeiae ita multi ex antiquis ſcriptoribus meminerunt, ut eorum indicandis locis ſuperſedendum mihi ſit. quod autem ad huius tabellae argenteos denarios pertinet, id non praetermittam, opinari nonnullos C. ANNIVM in eis deſignari, qui proconſulari poteſtate, ut eſt apud Plutarchű, contra Sertorium in Hiſpaniam miſsus eſt, atque in altero caduceum & lances, ad pacem & iuſtitiam ſignificandam expreſsas eſse. L. certè Fabius Hiſpanienſis, & C. Tarquitius, ſi quid hoc ad eam confirmandam opinionem facit, in Sertorianis partibus fuerunt, cum C. Annius illud bellum conficiendum ſuſcepit, ut ex Salluſtii hiſtoriarum fragmento, quod in Tarquitia gente adduximus, ſuo loco notauimus. de Annio qui triumuir aereos nummos ſub Auguſto, ut opinor, ſignauit; nihil me apud ueteres ſcriptores legiſse memini.

AN-

ANTESTIAM gentem, eandem eſſe cum Antiſtia, ex ueteribus inſcriptionibus manifeſtè intelligere poſsumus, quarum unius exemplum extat Romae huiuſmodi;

L. ANTESTIVS. CN. F. HOR
SARCVLO. SALIVS. ALBANVS
ANTISTIA. L. L. PLVTIA
FVFIA. P. F. TERTIA. SOROR
L. ANTESTIVS. L. L. QVINCTIO
L. ANTISTIVS. L. L. RVFVS. L. ANTISTIVS L. Ↄ. L. THAMYRVS
L. ANTISTIVS. L. Ↄ. L. ANTHVS. L. ANTISTIVS. L. L. EROS. CAPPADOXS.

L. ANTESTII, qui in primo tabellae denario notatus eſt, dimidiatum cognomen GRAG. quale ſit, reperire adhuc nō potui. C. autem ANTESTIVS, qui in duobus ſequentibus denariis ſine cognomine deſcriptus eſt, poteſt is eſse, qui Conſul ex Kal. Iul. anno DCCXXIII. M. Licinio ſuffectus fuit, cuiuſque contra Caecilium Baſsum acta narrat Dio lib. XLVII.

ANTISTIAE gentis plebeiae, REGINORVM & VETERVM familiae fuere, de quibus frequens eſt mentio, cum apud Latinos, tum apud Graecos rerum Romanarum ſcriptores. Caeſar lib. VI. de bello Gallico nominat C. quendam Antiſtium Reginum, patrem fortaſse Antiſtii huius, qui triumuir ſub Auguſto denarium cuſit: niſi malimus Antiſtium hunc, de quo facit Hirtius mentionem, à triumuiris reipublicae conſtituendae, ut Appianus ſcribit lib. IV. proſcriptum, & mox deſperatis Sex. Pompeii, ad quem confugerat rebus, Antonii partes ſecutum, ad Auguſtum tranſiiſse, & ſub eo denarium argenteum ſignaſse. Ego, etſi in re tam dubia nihil audeam affirmare, labor tamen, ut ANTISTIVM hunc, qui monetã cuſit, filium eius Antiſtii credam, quem nominatum ab Hirtio ſupra dixi, quemq. Pontificem fuiſse, ex inſtrumẽtis quae in altera denarii parte expreſsa ſunt, intelligere poſsumus. Caeſaris uerba de Antiſtio patre, ex lib. VI. ſunt haec. Multis de cauſis Caeſar maiorẽ Galliae mo-
„ tum expectãs, per M. Silanũ, C. Antiſtiũ Reginum, T. Sextiũ legatos delectũ ha-
„ bere inſtituit. & ex lib. VII. Haec C. Antiſtius Reginus, & L. Caninius Regulus
„ legati, cum duabus legionibus obtinebant. ANTISTIVS VETVS, cuius eſt
„ alter tabellae denarius, Conſul fuit cum D. Laelio Balbo, anno DCCXLVII. De eo extat epigramma Laureae Tullii, quod recitat Plinius lib. XXXI. cap. I.

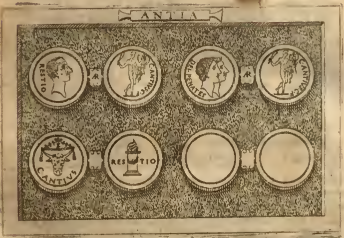
Quo tua Romanae uindex clariſsime linguae
Silua loco melius ſurgere iuſſa uiret:
Atque Academiae celebratam nomine uillam
Nunc reparat cultu ſub potiore Vetus:
Hic etiam apparent Lymphae non antè repertae,
Languida quae infuſo lumina rore leuant.

Nimi-

Nimirum locus ipſe ſui Ciceronis honori
Hoc dedit, hac fontes cum patefecit ope.
Vt, quoniam totum legitur ſine fine per orbem,
Sint plures oculis quae medeantur aquae.

Inſtrumenta pontificalia, quae in altera denarii parte impreſsa ſunt, Antiſtii pontificatum indicant, de quo meminit his uerbis Velleius lib. I I. cum Caeſar „ Quaeſtor eſset ſub Vetere Antiſtio auo huius Veteris, cõſularis atq. pontificis, „ duorum conſularium, & ſacerdotum patris; uiri in tantum boni, in quantum „ humana ſimplicitas intelligi poteſt. cum hoc Velleii loco de Antiſtii filiis, conuenit uetus haec inſcriptio, quam Praeneſte uidimus.

L. ANTISTIVS
C. F. AEMILIA. VETVS
AVGVR
FORTVNAE. PRIMIG
EX. VOTO. SVSCEPTO

ANTIAE gentis plebeiae mentionem facit Cicero, Liuius, & alii. ex ea fuit C. ANTIVS RESTIO, cuius imago in primo denario impreſsa eſt: qui per eadem ferè tempora uixit, quibus M. Cicero floruit; legemq. ſumptuariam tulit, cuius meminit Agellius lib. I I. cap. XXIV. & Macrobius lib. I I I. his uerbis, " Sulla mortuo Lepidus conſul legem tulit & ipſe cibariam. (Cato enim ſum- " ptuarias leges, cibarias appellat.) dehinc paucis interiectis annis, alia lex per- " uenit ad populum, ferente Antio Reſtione: quam legem, quamuis eſset opti- " ma, obſtinatio tamen luxuriae, & uitiorum firma concordia, nullo abrogante "

„ irritam fecit. Illud tamen memorabile de Reſtione latore ipſius legis fertur,
„ eum quoad uixit, foris poſtea non recaenaſse, ne teſtis fieret contemptae legis,
„ quam ipſe bono publico pertuliſset. Appianus lib. IV. & idem Macrobius lib. I. C. Antium Reſtionem à triumuiris proſcriptũ, ſerui incredibili quadam pietate ſeruatum ſcribunt. Deorum autem Penatium imagines in altera ſecundi denarii parte expreſsae fortaſse ſunt, uel quòd Antia Reſtionum familia Lanuio, ubi Penatium ſimulacra ſeruabantur, ut ex Varrone, & Paediano, in Sulpicia gente ſcripſimus, oriunda fuerit; uel quòd legem Reſtio tulerit, quae ad augendam religionem Penatium deorum pertinuerit. Tertius denarius, in quo bouis caput infula redimitum expreſsum eſt, dubitari non poteſt, quin ad Saeculares ludos, quibus id animal ſacrificabatur, quibuſq. ex Reſtionum familia, quindecemuir aliquis interfuerit, referendus ſit.

ANTONIA

ANTONIAE gentis, duae familiae fuerunt, patricia una Merendarum, altera plebeia, quae cognomine caruit, ex qua ortus eſt L. ANTONIVS triumuiri frater, ad quem pertinent huius tabellae denarii. Conſul is fuit anno DCCXI. cum P. Seruilio Vatia Iſaurico II. & ob pietatem erga M. Antonium fratrem, Pietas cognominatus eſt; ad quod indicãdum cognomen, Pietatis ſymbolum ciconia in ſecundo & tertio denario ſignata eſt. Dio lib. XLVIII. huius cognominis originem hanc tradit, quòd L. Antonius Conſul unà cum Fuluia M. fratris uxore remp. eo animo tractauit, quaſi cũ Marco fratre trium-
„ uiro laboraret. eius uerba ſunt haec; ὁ δ' οὖν Λούκιος μετὰ τῆς Φουλβίας τὰ πράγματα, ὡς καὶ
„ ὑπὲρ τοῦ Μάρκου τοῦτο δρῶν, ἀντελαμβάνετο, καὶ οὐδενὶ αὐτῶν ὑπεῖκε. διά γε τὴν πρὸς τὸν ἀδελφὸν εὐσέβειαν, καὶ
„ ἐπωνυμίαν ἑαυτῷ πιέταν ἐπέθετο.

AD HVIVS tabellae denarios pertinẽt ea,quae de M.Antonio ſcribit Velleius li.II.Creſcente,inquit,deinde,& amoris in Cleopatrã incendio, & uitiorũ, quae ſemper facultatibus,licentiaq. & aſsentationibus aluntur magnitudine,bellũ patriae inferre cõſtituit,cũ antè nouũ ſe Liberũ patrem appellari iuſsiſset, cũ redimitus hederis,coronaq. uelatus aurea, thyrſum tenens, cothurniſq. ſuccinctus, curru uelut Liber pater uectus eſset Alexãdriae. Dio li. XLVIII. ὁ Ἀντώνιος, inquit, αὐτὸς μὲν ἐς τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τῆς Ἰταλίας ἐπανελθὼν, ἐνταῦθα τὸν πλεῖστον ἐχρόνισε, τάς τε ἐπιθυμίας ἀμαιμακέτως, καὶ τὰς πόλεις κακῶν, ἴσα ὅτι ἀδελφὰ τῷ Σέξτῳ παραδοθῆναι, καὶ ἄλλα ἐν τούτῳ πολλὰ ἔξω τῶν πατρίων ἐξεδιῄτητο, καὶ Διόνυσον ἑαυτὸν νέον αὐτός τε ἐκάλει, καὶ ὑπὸ πολλῶν ὀνομάζεσθαι ἠξίου. Dionis autẽ locus hic, & qui ſupra adductus eſt Velleii, quartum tabellae denarium mirificè illuſtrant. ad primum uero & reliquos, ſpectant illa ex lib. L. Αὐτὸς μὲν Ὄσιρις καὶ Διόνυσος, ἐκείνη δὲ Σελήνη καὶ Ἶσις λέγοντες εἶναι. paulo pòſt; τὴν δὲ ἄνθρωπον ἐκείνην καθάπερ τινὰ Ἶσιν, ἢ Σελήνην προσκυνοῦντα, καὶ τούς τε παῖδας αὐτῆς Ἥλιον καὶ Σελήνην ὀνομάζοντα, καὶ τὸ τελευταῖον καὶ ἑαυτὸν Ὄσιριν, καὶ Διόνυσον ἐπικαλοῦντα. Solem enim eundẽ eſse cũ Oſiride,ſcribũt Herodotus,Diodorus, & alii. Ad primi denarii inſcriptionem facit eiuſdẽ Dionis locus ex eodem li. τίς δ' οὐκ ἂν θρηνήσειε, καὶ ἀκούων καὶ ὁρῶν αὐτὸν τὸν Ἀντώνιον, τὸν δὶς ὕπατον, τὸν πολλάκις αὐτοκράτορα. Primũ conſulatũ geſſit Antonius cũ Caeſare anno DCCIX.quo à coniuratis occiſo,ſuffecit ſibi P.Dolabellã:deinde triũuir factus cũ Lepido,& C.Caeſare in quinquenniũ, idem imperiũ in alterũ quinquenniũ accepit:atq. cõſul II.factus cũ L.Libone anno DCCXIX,abdicauit, ſuffecto L.Atratino: deſignatus tertiò in annum DCCXXII,hoſtis iudicatus,nõ iniit. de Antonio Imp.appellato,uidendus Appianus li. V. bel.ciui. Ad eiuſdem indicandũ auguratũ,in eodem denario ipſius imago augurali habitu expreſsa eſt. Cicero li.II.Philip.Plutarchus in Ant.& Hirtius lib. VIII. de bel. Gal.Hunc (inquit) & ſi augurẽ prius factũ quàm Italiã attingeret in itinere audierat:tamen nõ minus iuſtã ſibi cauſam municipia,& colonias adeũdi exiſtimauit, vt iis gratias ageret,quòd frequentiam,atq. officiũ ſuum Antonio praeſtitiſsent.

CLEO-

Cleopatram, cuius effigies in primo, & altero huius tabellae denario expreſsa eſt, reginam regum, ut in ſecundo denario inſcriptum eſt, a M. Antonio appellatam fuiſse ſcribit Plutarchus in Antonio, & Dio lib. XLVIII. his „ uerbis, μετὰ δὲ τοῦτο ὁ Ἀντώνιος τοὺς Ἀλεξανδρέας εἱστίασε, καὶ Κλεοπάτραν· τούς τε παῖδας αὐτῆς ἐν ἐκκλησίᾳ „ παρεκαθίσατο, δημηγορήσας ἄττα, ἐκέλευσε βασιλίδα βασιλέων, καὶ τὸν Πτολεμαῖον ὃν Καισαρίωνα ἐπωνόμαζον, βα„ σιλέα βασιλέων καλεῖσθαι. hoc eſt, deinde Antonius Alexādrinis epulum praebuit, ac in concilio populi, Cleopatrae, eiusq. liberis propter ſe ſedem dedit, habitaque ad populum quadam oratione, Cleopatram reginam regum, & Ptolemaeum, quem Caeſarionē cognominabant, regem regū appellari iuſsit. Antonius uerò ut per fraudem Armeniae regem ceperit, utq. tractauerit, uidendus „ idem Dio lib. XLIX. ὡς δ', inquit, οὔτε οἱ χρυσοφύλακες προσεῖχον αὐτῷ, καὶ οἱ τὰ ὅπλα ἔχοντες, Ἀρ„ τάξην τὸν πρεσβύτατον τῶν παίδων αὐτοῦ, βασιλέα ἀνθείλοντο, ἔδησεν αὐτὸν ἀργυραῖς ἁλύσεσιν· αἰσχρὸν γὰρ, ὡς ἔοικεν, „ ἦν, βασιλέα αὐτὸν γεγονότα σιδηραῖς δεδέσθαι. κἀκ τούτου τοὺς μὲν ἐθελοντὶ, τοὺς δὲ καὶ βίᾳ λαβὼν, πᾶσαν τὴν Ἀρμενίαν κατέσχεν. hoc eſt, poſtquam autem cuſtodes gazae ei non obtemperarunt, & qui in armis erant, Artaxam maximum natu inter filios eius, regem eius loco conſtituerunt, argenteis Artabazum cathenis uinxit, quia nimirum turpe erat regē ferreis in cathenis haberi. poſt haec uniuerſam Armeniam partim ui, partim deditione, in ſuam poteſtatem accepit. his ſimilia ſcribit Velleius lib. II. „ his uerbis, Tertia aetate reuerſus in Armeniam, regem eius Artauaſdem, frau„ de deceptum, cathenis, ſed ne quid honoris deeſſet, aureis deuinxit. & Florus „ lib. CXXXI. Antonius, inquit, Artiniridem Armeniae regem fide data produ„ ctum, in uincula coniici iuſsit, regnumq. Armeniae filio ſuo ex Cleopatra nato „ dedit. eadem de Armenia deuicta, & eius rege capto, ſcribit Appianus in Parthico; quò pertinet pharetra ponè Antonii caput in denario impreſsa, Armeniae prouinciae ſymbolum, quod in Auguſti quoque denariis reperitur cum inſcri-

inſcriptione ARMENIA CAPTA.variant autem Graeci,Latiniq. inter ſe Scriptores in eius regis nomine ſcribendo, vt non facile quod retinendum ſit, videre liceat. Ad primi autem denarii alteram partem,in qua Mineruae ſignum impreſſum eſt,facit fortaſse quod de Antonio ſcribit Dio lib.XLVIII. ἐπειδή τε, inquit, οἱ Ἀθηναῖοι πρός τε τοῦτο, καὶ πρὸς τὰ ἄλλα τὴν Ἀθηνᾶν αὐτῷ κατεγγύησαν, δέχεσθαί τε τὸν γάμον ἔφη, καὶ φερνὴν μυριάδας ἑκατὸν παρ' αὐτῶν ἐξέπραξεν.hoc eſt,cumq. Athenienſes inter reliquos honores etiam Mineruam ei deſpondiſſent, probare ſe id matrimoniũ dixit, dotisq. nomine quadragies ſextertiûm exegit. in quatuor ſequentibus denariis praeter GELLII & BARBATI nomina,Antonii Prouincialiũ quaeſtorum,de quibus in Gellia gente & Valeria ſuo loco dicetur,nihil eſt aliud notatu magnoperè dignum. » » » » »

DE CN. DOMITIO AHENOBARBO Neronis imperatoris proauo, quem praefectum Antonianae claſſis fuiſse, ex iis quae in primo denario impreſsa ſunt, intelligimus, quamuis in gente Domitia ſcribendum nobis ſit,non erit tamen ab hoc loco alienum Suetonii verba recitare, quae de eo ſcripſit in lib. VI. cap. III. Reliquit,inquit,filium omnibus gentis ſuae proculdubio praeferendum. is inter conſcios Caeſarianae necis, quanquàm inſons, damnatus lege Pedia, ad Caſſium,Brutumq. ſe,propinqua ſibi cognatione coniunctos contuliſset,poſt utriuſque interitum, claſsem olim commiſsam retinuit, auxit etiã, nec niſi partibus vbique profligatis, M. Antonio ſponte, & ingentis meriti loco tradidit, ſolusq. omnium ex iis, qui pari lege damnati erant, reſtitutus in patriam,ampliſſimos honores percucurrit: ac ſubinde redintegrata ciuili diſsenſione, eidem Antonio legatus delatam ſibi ſummam imperii ab iis,quos Cleopatrae pudebat, neque ſuſcipere,neque recuſare fidenter, propter ſubitam ualetudinem auſus; tranſiit ad Auguſtum: & in diebus paucis obiit, nonnulla & ipſe infamia aſperſus: nam Antonius eum deſiderio amicae Seruiliae Naidis » » » » » » » » » » »

transfu-

transfugiſse iactauit. De M. IVNIO SILANO, qui & ipſe Antonii partes ſecutus eſt, ut ex Dionis lib. XLVI. conſtat, in Iunia Silanorum familia paulo pòſt dicetur. de MVNATIO uerò PLANCO, qui Antonianarum (ut Velleii verbis utar ex lib. II) adiutor partium fuit, & PINARIO SCARPO, qui ſub eodem Antonio Africam prouinciam adminiſtrandam obtinuit, in Munatia gente, & Pinaria infrà ſcribetur: ubi & de Ioue Ammone, qui apud Afros κριοπρόσωπος, hoc eſt, arietino uultu, colebatur, abundè à nobis tractabitur. Quintus huius tabellae denarius pertinet, ut arbitror, ad M. Antonii uictoriam Parthicam, quam narrant Dio, & Plutarchus in Antonio.

DE BIBVLO, FONTEIO, & ATRATINO, qui & ipſi Antonianarum partium fuerunt, non eſt hic locus ſcribendi: ſed in Calpurnia, Fonteia, & Sem pronia gentibus, quae ad huius tabellae denariorum intelligentiam pertinebũt, diligenter à nobis indicabuntur.

Primvs hius tabellae argenteus quinarius, ex iis quae in una eius parte ſignata ſunt, Antonii auguratum: ex iis uero quæ in altera, Lepidi Pontificatum indicat. Secundus quinarius, ſignatus (ut opinor) eſt à Lugdunenſi colonia, quam à Silano, Lepido, & Planco, qui cum Antonio conſpirauerant, deductam fuiſse ſcribit Dio lib. XLVI, καὶ οὕτως, inquit, ἐκεῖνοι ὑπομείναντες, τὸ λουγούδουνον μὲν ὀνομασθὲν, „ νῦν δὲ λούγδουνον καλούμενον, ἔκτισαν. hoc eſt, itaque illi ſubſiſtentes, Luguduinum, quod „ nunc Lugdunum uocatur, aedificauerunt. Leonis autem ſignum, quod in altera „ quinarii parte expreſsum eſt, magis placet, ut ad coloniae uetus inſigne, à quo fortaſſe nomen id, quo nunc uocatur traxit, referatur; quàm ad hiſtoriam illã, quàm narrat Plinius lib. VIII. M. ſcilicet Antonium dum triumpharet, primum leones currui iunxiſse: notis uerò, A. XLI. annos ſignificari arbitror à Lugduno condito ad coloniam deductam: cuius quidem coloniae mentio quoque eſt in ueteri inſcriptione, cuius exemplum in Munatia gente proferemus. Tertius, & quartus quinarius, quintus item & ſextus denarius ſine dubio ad Antonii uictoriam ſpectant, ſiue Parthicam, ſiue Armeniacam.

In hvivs tabellae tribus denariis,caduceus pacis ſymbolum ſignatus eſt, ad indicandã (ut arbitror) pacem,quam M. antonivs cum C. Caeſare fecit anno dccxiii. ex qua ambo ouantes urbem ingreſsi ſunt. eius meminit Dio li.
,, xlviii. ὡς δ᾽ οὖν, inquit, ὅ τε τῆς φουλβίας θάνατος ἠγγέλθη, τά τε ὅπλα ἀμφότεροι κατέθεντο, εἴτ᾽ οὖν οὕτως
,, ἐκπολεμωθέντες πρότερον ὑπὸ τῆς φουλβίας, εἴτε καὶ πρόφασιν τὸν θάνατον αὐτῆς, πρὸς τὸ παρ᾽ ἀλλήλων δέος, ὅτι καὶ ἀντι-
,, πάλους, καὶ τὰς δυνάμεις καὶ τὰς ἐλπίδας ἔχοντες, ποιησάμενοι. κἀν τούτῳ Καῖσαρ μὲν Σαρδώ τε, καὶ Δαλματίαν τήν τε ἰβη-
,, ρίαν, καὶ τὴν Γαλατίαν, Ἀντώνιος δὲ τἄλλα πάντα τὰ ὑπὲρ τὸν Ἰόνιον, τά τε ἐν τῇ Εὐρώπῃ, καὶ τὰ ἐν τῇ Ἀσίᾳ τοῖς ῥωμαίοις
,, ὄντα ἀπέλαχε, τά τε γὰρ ἐν τῇ Λιβύῃ ἔθνη ὁ Λέπιδος, καὶ τὴν Σικελίαν ὁ Σέξτος εἶχεν. hoc eſt, Enimuero
,, Fuluia mortua, ſtatim uterque armis poſitis,in gratiam redierunt, ſiue quod rē
,, uera ad bellum ipſos Fuluia incitaſset, ſiue hac praeſcriptione utentes, cum al-
,, ter alterum metueret, & uterque aequis uiribus, & ſpe uteretur. tum Caeſari
,, Sardinia, & Delmatia, Hiſpaniaq. & Gallia, Antonio reliquae omnes trans Io-
,, nium mare regiones adſcriptae ſunt, nam Africae prouincias Lepidus habe-
,, bat, Siciliam Sextus. huiuſmodi pacis in Capitolinis quoque tabulis men-
tio reperitur. legiones autem Antonii (ſiue xxv. illae fuerint, ut ſcribit Dio li. lv. ſiue xxviii, ut Appianus li. v. bellorum ciuilium, ſiue ut ex epiſtola Galbae ad Ciceronem li. x. colligitur. xxxv.) in argenteis denariis ad xxv. uſq. continuato numero, eodemque interrupto ad xxxiii. tantum uidere licuit.
Quòd uerò Romanae legiones ex ordine delectuum prima, ſecunda,& tertia
,, deinceps uocarentur, ſcribit Dio lib. xxxviii. his uerbis, ἐξαίρετον δὲ δὴ τὸ δέκατον
,, στράτευμα ἐποιήσατο, ὅτι εὐνοϊκώτατα ἀεὶ αὐτοῦ εἶχεν. οὕτω δὲ δὴ τὰ πολιτικὰ στρατόπεδα πρὸς τὴν τῶν καταλόγων τά-
,, ξιν ὠνομάζετο. ὅθενπερ καὶ νῦν ὁμοίως τὰ νῦν ὄντα τὰς ἐπικλήσεις ἔχει. hoc eſt, decimam autem legio-
,, nem (ſic enim ſecundum ordinem delectuum Romanae legiones nominaban-
,, tur. hodieq. eadem ratione cognomenta ſua ſortiuntur) Caeſar cohortē Prae-
,, toriam ſibi delegit, quòd eorum beneuolentiam peculiarem quandam ſemper
ſenſerat.

ſenſerat. Antonii Praetoriae nauis facit mentionem Appianus lib. III. τῇ στρατηγίδι, inquit, Ἀντωνίου τὴν Καίσαρος στρατηγίδα ἀντιτάξας. Quid autem ſit Praetoria cohors, „ declarat Sex. Pompeius his uerbis. Praetoria cohors eſt dicta, quod à Praetore „ non diſcedebat. Scipio.n. Africanus primus fortiſſimum quemque delegit, qui „ ab eo in bello non diſcederet, & caetero munere militiae uacaret, & ſeſquidu- „ plex ſtipendium acciperet.

V I. L E G I O N E M ab Antonino & Vero Auguſtis reſtitutam fuiſse, ex nullo Scriptorũ, praeterquàm ex quinti denarii inſcriptione cognoſcimus. Quintam quoque legionem à Veſpaſiano Imperatore reſtitutam eſse conſtat ex alterius denarii titulo, quem ipſi uidimus cum litteris V E S P. I M P.

C L E G I O-

Legionis. XII. ANTIQVAE, quae in huius tabellae denario notata eſt, nullus, quod ſciam, ueterum ſcriptorum facit mentionem.

Legio XVII CLASSICA. in ſexto huius tabellae denario ſignata, niſi antiquus hic denarius extaret, fuiſset nobis prorſus ignota.

LEGIONIS XVIII. LIBYCAE, niſi in hoc tantum denario, nulla alibi extat mentio: appellatam autem opinor Libycam à regione, quemadmodũ Cyrenaicam, Scythicam, & Macedonicam, quarum meminit Dio lib. LV.

Q. ANTONII BALBI Praetoris meminit Florus in epitoma li. LXXXVI, cum „ inquit, L. Philippus legatus Sullae, Sardiniã Q. Antonio Praetore occiſo occu- „ pauit. ex quibus uerbis intelligere poſsumus, Q. Antonium Praetorem ex S.C. Sardiniam prouinciam obtinuiſse.

Aproniae gentis, ut arbitror, plebeiae mentio eſt apud Valeriũ Max. lib. vii. cap. viii. & Paedianum in Miloniana, in qua meminit L. Apronii, qui Sex. Clodium accuſauit, quòd eo auctore corpus Clodii in curiam illatũ fuerat: item Cn. Apronii Cn. F. qui M. Sauſeium M. F. accuſauit, quem defendit Cicero. Apronivs autem hic Galvs ſub Auguſto triumuir. A. A. A. F. F. fortaſſe is eſt, qui conſul ex kal. Iul. M. Camillo ſufficitur in tabulis Capitolinis anno dcclx. eius meminit Dio lib. lviii. τριάκοντα δὲ, inquit, ἡμέρας ἦρξε, πρῶτος Λουκίῳ Ἀπρωνίῳ τῷ συνάρχοντι ἓξ μῆνας ἐπιτρέψας. Velleius item lib. ii. & Tacitus lib. iii. Quae (inquit) poſtquàm L. Apronio (nam Camillo ſucceſſerat) comperta &c. Eidem ornamenta triumphalia decreta fuiſse, ob res cum Germanico bene geſtas ſcribit idem Tacitus lib. i. qui in lib. iv. Africam eum obtinuiſse tradit, & in lib. v. Germaniae Propraetore nominat. in ueteribus autem Fratrum Arualium monumentis, Neronis Imp. temporibus, nominatur C. quidam Vipstanvs AproniANVS, filius fortaſse huius Apronii, qui à C. Vipſtano adoptatus, Apronianus dictus eſt; ſed male à Tacito, Plinio, Solino, & Caſſiodoro in conſulatu anni dcccxi. Vipſanius pro Vipſtanus appellatur. Galvs Sulpiciae quoque familiae cognomen eſt; & in quodam lapide L. nonivs. galvs reperitur.

AQVILLIA gens, ſamilias habuit patricias & plebeias, ſed cognominibus non ſemper uſas, ut ex ueteribus monumentis intelligi poteſt. Athenaeus lib. v. ſcribit M'. AQVILLIVM conſularem, ad quem pũto pertinere primum tabellae denariũ, ex Sicilia triumphaſse. Cicero autem in lib. II. de oratore, ouantem in urbem iniiſse dicit: his enim uerbis Antonium loquentem in eo libro inducit. Quare nolite exiſtimare, cum mihi M' Aquillius in ciuitate retinendus „
eſſet, quae in illa cauſa peroranda fecerim, ſine magno dolore feciſse: quem „
enim ego conſulem fuiſse, imperatorem ornatum à ſenatu, ouantem in Capi- „
tolium aſcendiſse meminiſsem &c. Eiuſdem meminit in Verrẽ; Poſt bellũ, in- „
quit, quod M' Aquillius confecit, nullum fugitiuorum in Sicilia bellum fuit. & „
in oratione pro Flacco: M' Aquillium patres noſtri multis auaritiae criminibus „
teſtimoniisq. conuictum, quia cum fugitiuis bellum geſserat, iudicio liberaue- „
runt. Florus in epitoma li. LXIX. M' Aquillius Procos. in Sicilia bellũ ſeruile cõ- „
citatũ cõfecit. fuit autem M' hic AQVILLIVS filius M' Aquillii Conſulis cum C. Sempronio Tuditano anno DCXXIIII. conſul ipſe anno DCLII. Procos. uerò de ſeruis fugitiuis ex Sicilia ouans in urbẽ iniit anno DCLIII. in cuius rei memoriã denarium ab eius filio uel nepote, ſeu aliquo cõſaguineo ſignatum eſse opinor. cuius in altera parte Virtutis caput impreſsum eſt, quale in denario Cordi & Kaleni reperitur. Ad eundem AQVILLIVM ſecundus denarius, ut arbitror, ſpectat. L. autem AQVILLIVS FLORVS, qui in reliquis tabellae denariis deſcriptus eſt, triumuir fuit ſub auguſto; oriundus, ut uidetur, à C. Aquillio Floro, qui cõſul fuit cum P. Cornelio Scipione, & Procos. de Poenceis triumphauit anno CDXCV. IV. non. Octobr. quia uero Flori cognomen, à flore quodam ea familia duxerat, florem ipſum cuiuſmodi fuerit, in altera denarii parte indicauit. de Aquilliis quibuſdam Floris, patre, & filio Auguſti iuſsu necatis, meminit Dio lib. LI.

reliqua, quae in tertio & quinto denario notata ſunt, ad Auguſti triumphum aliquem, uel ut ex inſcriptionibus intelligimus, ad Armeniacam eius uictoriam referenda ſunt.

Arriam gentem plebeiam fuiſse ſuſpicari poſſumus ex iis, quae de Q.
„ Arrio ſcripta ſunt à Cicerone in Bruto. Sunt autem haec. Quod idem facie-
„ bat Q. Arrius, qui fuit M. Craſſi quaſi ſecundarius; is omnibus exemplo de-
„ bet eſse, quantum in hac urbe polleat multorum obedire tempori, multorumq.
„ uel honori, uel periculo ſeruire: his enim rebus infimo loco natus, & honores,
„ & pecuniam & gratiam conſecutus, etiam in patronorum, ſiue doctrina, ſiue
„ ingenio aliquem numerum peruenerat. M. autem Arrivs secvndvs, incertum
„ mihi, fuerit ne is, cuius praeturae meminit Paedianus in argumēto Diuinationis
(quem tamen Quintū praenominatū fuiſse ex Ciceronis lib. iv. in Verrem colligo, an is, qui Suriae praefectus fuit, in quem éxtat nobile hoc Catulli epigrāma.

Chommoda dicebat, ſi quando commoda uellet
Dicere, & hinſidias Arrius, inſidias.
Credo ſic mater, ſic liber auunculus eius,
Sic maternus auus dixerat, atque auia.
Et tum mirificè ſperabat ſe eſſe locutum,
Cum quantum poterat dixerat hinſidias.
Hoc miſſo in Suriam, requierant omnibus aures,
Audibant eadem haec leniter, et leuiter:
Nec ſibi poſtilla metuebant talia uerba,
Cum ſubitò affertur nuntius horribilis:

Ionios

Ionios fluctus poſtquàm illuc Arrius iſſet,
Jam non Ionios eſſe, ſed Hionios.

Ad hunc fortaſse, uel eius filium ſpectat uetus haec inſcriptio,

M. ARRIVS. M. F. M. SEXTIVS. M. F.
DVOVIRI. DE. S. VIAM FACIVND. ET
REFICIVND. COERAV.

Imperatorum quoque temporibus Arriam Secundorum familiam floruiſse, ex alia inſcriptione intelligimus, quae extat huiuſmodi,

L. ARRIO
PRIMO
L. ARRIVS
SECVNDVS
PROC. AVG.
FRATR. PIISSIM.

De Arrio quodam conſulatus candidato, facit mentionem Cicero in epiſtola VII. lib. II. ad Atticum. Iam uero, inquit, Arrius conſulatum ſibi ereptum » fremit. ac de eo fortaſse in epiſtola XIV. & XV. eiuſdem libri, dixit. C. Arrius » proximus eſt uicinus, immò ille quidem iam contubernalis; qui etiam ſe idcirco » Romam ire negat, ut hîc mecum totos dies philoſophetur. ſed nihil haec » ad eum, quem in denario habemus ARRIVM SECVNDVM; cuius, uel maiorum ſuorum alicuius, inſigne factum aliquod indicant ea, quae in altera denarii parte impreſsa ſunt, clathrus, haſta pura, & corona; quibus donatũ fuiſſe Arrium credendum eſt, quòd caſtrorum portam ab hoſtium irruptione fortiter fuerit tutatus. Clathri enim (ſiue clathra ea appellanda ſint) quae Graeci κλεῖθρα dicunt, ligna erant, quibus tranſuerſis caſtrorum portae muniebantur. Horatius in arte poetica uſus eſt ea uoce, hoc uerſu.

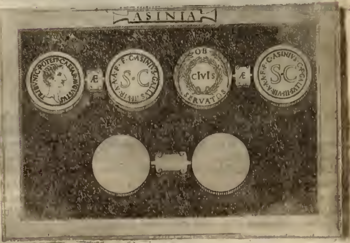
Obiectos caueae uoluit ſi frangere clathros.

Et Columella lib. VIII. cap. III. Feneſtrae, inquit, clathris muniantur, ne poſ- » ſint noxia irrepere animalia. haſtis autem puris & coronis donari ſolitos fuiſ- » ſe eos, qui in expugnatione caſtrorum, uel oppugnatione, egregiam operam nauaſsent, teſtimonio nobis ſunt ueterum lapidum monumenta, quorum unius exemplum hic ſubiicere ſat erit, cuius principium deſideratur.

. . . .
IMP. CAESAR. NERVA. TRAIANVS . . . .
DACICVS. GENTEM. DACOR. ET. REGEM. DECEBALVM
BELLO. SVPERAVIT. SVB. EODEM. DVCE. LEG. PRO. PR. AB
EODEM. DONATO. HASTIS. PVRIS. VIII. VEXILLIS. VIII.
CORONIS. MVRALIB. II. VALLARIBVS. II. CLASSICIS. II.
AVRATIS. II. LEG. PROPR. PROVINCIAE. BELGICAE. LEG. LEG. I.

MINER-

MINERVIAE. CANDIDATO. CAESARIS. IN. PRAETVRA
ET. IN. TRIBVNATV. PLEB. QVAESTORI. PROVINCIAE
ACHAIAE. IIII. VIRO. VIARVM. CVRANDARVM
HVIC. SENATVS. AVCTORE. IMP. TRAIANO. AVG.
GERMANICO. DACICO. TRIVMPHALIA. ORNAMENT
DECREVIT. STATVAMQ. PECVN. PVBLIC. PONEND. CENSVIT

Asiniae gentis, ut puto, plebeiae, ſcriptores multi meminerunt. ex ea fuit C. asinivs. gallvs orator & poeta, qui huius tabellae nummos aereos ſignauit, filius Aſinii Pollionis, qui Conſul fuit cum C. Marcio Cenſorino, anno dccxix: quem laudant Seneca in declamationibus, Plinius in epiſtolis, & Suetonius in libro de claris grammaticis. Gallus hic edidit librum, in quo Pollionem patrem Ciceroni comparauit: ſed contra eum pro Cicerone ſcripſit poſtea Claudius Imp. ut idem teſtatur Suetonius in eius uita. Cornelius Tacitus lib. 1. ſcribit, cum de honoribus in funere Auguſti Senatus deliberaret, Aſinium Gallum cenſuiſse, ut legum latarum tituli, & uictarum ab eo gentium uocabula anteferrentur. ſed malam pro eo gratiam à Tiberio iniuit, à quo diris ſuppliciis, ut Euſebius inquit, necatur anno ante T. Liuii mortem.

At i-

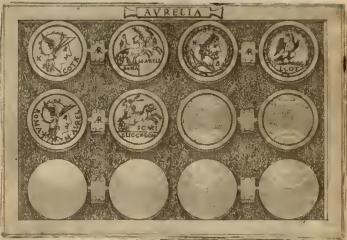
Atiliam gentem patricias habuiſse familias, & plebeias, inter ueteres ſcriptores ſatis conſtat. Seranorvm autem familia, cuius in denariis extat memoria, fuit plebeia, à ſerendo id cognominis ſortitã, ut ſcribit Plinius lib. xviii. cap. iii. his uerbis, ſerentem inuenerunt, dati honores, Seranum unde cognomen. eôdem reſpiciens Virgilius dixit in lib. Aeneid. vi. ”
”

— et te ſulco Serane ſerentem.

In argenteis tamen denariis, & in antiqua inſcriptione, cuius exemplum infrà deſcripſimus, item in Obſequentis libro de prodigiis, Saranus ſcriptum pro Serano reperitur; quòd fortaſse ea familia Serani cognominis aliam haberet originem, non autem eam, quae à ſerendo ducta fuiſset. M. Atilii Serani triumuiri coloniae deducendae anno dlxviii. mentio eſt apud hiſtoricos, itemq. C. Atilii, qui conſul cum Q. Seruilio Caepione fuit anno dcxlvii. quibus cõſulibus natus eſt Cicero. ſed cũ plures fuerint in hac gente, qui Marci & Caii praenominib. uſi ſunt, difficile eſt, qui praecipue his denariis deſignentur, affirmare.

SEX. ATILIVS. M. F
SARANVS. PROCOS
EX. SENATI. CONSVLTO
INTER
ATESTINOS
ET
VEICETINOS
FINES. TERMINOSQ.
POSVIT

Ex

Ex AVRELIA gente plebeia, fuerunt COTTAE & SCAVRI, quorum in hac tabella denarii expreſſi ſunt. eorum autem primus ad M. AVRELIVM COTTAM pertinet, qui conſul fuit cum L. Licinio Lucullo anno DCLXXIX, frater C. Aurelii eius, qui à Cicerone laudatur in Bruto, ut diſertus: ſed quae in altera denarii parte Centaurorum bigae ſignatae ſunt, mihi quidem obſcurum eſt, quò pertineant. Vulcani uerò caput, quod in L. COTTAE denario impreſsum eſt, barbatum illud quidem & pileatum, ex Virgilii quoque carmine ad Battarum, antiquos finxiſse didicimus, in quo eſt,

Nam certè Vulcanus opus faciebat, & illi
Triſti, turpabatq. mala fuligine barbam.

et ex Arnobio, qui in lib. VI. cum pileo (inquit) Vulcanus & malleo. L. autem COTTAM arbitror deſignari eum, qui anno DCLXXXVIII, conſul fuit cum L. Manlio Torquato, damnatis competitoribus iam deſignatis, P. Cornelio Sulla, quem defendit Cicero, & P. Autronio Paeto. M. AVRELIVS SCAVRVS, qui in tertio denario notatus eſt, indicatur fortaſse is, qui conſul ſuffectus fuit anno DCXLV. L. Hortenſio, patri (ut quidam credunt) L. Hortenſii oratoris, unicus in ea familia conſularis.

Axsiae gentis, ut arbitror, plebeiae facit mentionem M. Varro lib. III. de re ruſtica, cap. II. Cicero quoque lib. I. ad Attic. ep. VII. in qua nominat Axium quendam, qui erat, ut opinor, foenerator. Sed Axsivm hunc Nasonem, niſi forte is ſit, cuius meminit Cicero lib. III. Philipp. quem inter proſcriptos à triumuiris numerat Appianus lib. IV. bell. ciuil. in tanta praeſertim huius familiae ignoratione, reperire nondum potui. de Dianae curru à ceruis tracto, uidendus Apollonius Rhodius lib. III. & Callimachus in hymno ipſius Dianae: Claudianus etiam in lib. III. de laudibus Stiliconis. Axsivs autem pro Axivs, ut Maxsvmvs pro Maxvmvs, Alexsandrea pro Alexandrea, antiqua fuit ſcribendi ratio, cuius ueteres Grammatici meminerunt.

Baebiae gentis plebeiae frequens eſt mentio, cùm apud antiquos rerum Romanarum ſcriptores, tum in ueteribus lapidum monumentis, quae extant huiuſmodi,

L. BAEBIO. L. F
GAL. AVITO
PRAEF. FABR. TRIB
MIL. LEG. X. GEM. PROC
IMP. CAESARIS. VESPASIANI
AVG. PROVINCIAE. LVSITANIAE
ADLECT. INTER. PRAETORIOS

L. BAEBIVS. L. F
GAL. IVNCINVS
PRAEF. FABR. PRAEF
COH. IIII. RAETORVM
TRIB. MILIT. LEG. XXII
DEIOTARIANAE
PRAEF. ALAE. ASTYRVM
PRAEF. VEHICVLORVM
IVRIDICVS. AEGYPTI

M. autem Baebivm tampilvm, qui in hac tabella deſcriptus eſt, opinor deſignari eum, qui conſul fuit anno DLXXII, cum P. Cornelio Cethego, quique Procos. anno DLXXIII, triumphauit de Liguribus; qui fortaſse triumphus in altera denarii parte expreſsus eſt. cum autem in Capitolinis tabulis & uulgatis omnibus libris, Tamphili cognomen cum aſpirationis nota ſcriptum reperiatur, in argenteo denario, ſine aliqua aſpiratione, ut in aliis Gracevs, pilipvs, & Trivmpvs, notatum eſt.

Caeci-

Caecıliae gentis plebeiae, ſed multis geſtis magiſtratibus nobilis, ſola Metellorvm familia in antiquis denariis reperitur. opinor autem quatuor Macedonici filios Marcvm, Caivm, Qvintvm, & Lvcivm, in huius & ſequentis tabellae denariis deſcriptos eſse: atque in primo quidem, & ſecundo, Marcvm notari, qui Conſul fuit cum M. Aemilio Scauro anno dcxviii, triumphauitque Proconſule ex Sardinia, anno dcxl. In tertio Caivm, qui Caprarius cognominatus eſt, Conſulq. fuit cum Cn. Papirio Carbone anno dcxl. de quo extat fragmentum ueteris inſcriptionis

C. CAECILIVS. Q. F. . . .

METELLVS. IMP. . . .

Quinto denario, Qvintvs deſignatur is, qui Baliarici cognomen ex triumpho quem egit, conſequutus eſt, & Conſul cum T. Quintio Flaminino fuit anno dcxxx. ac triennio poſt Cenſor cum Q. Seruilio Caepione luſtrum fecit lxi. quamuis denarius ad Q. etiam Metellvm Creticvm referri poſsit, de quo extat inſcriptio.

CAECILIAE

Q. CRETICI F.

METELLIAE. CRASSI

Lvcivs, in ſequentis tabellae ſecundo denario deſcriptus eſt: qui cum Diadematus antea, ob frontem uitta, uel diademate obligatam diceretur, Delmaticus poſtea ex triumpho cognominatus eſt, quem egit Procos. de Delmateis anno dcxxxvii. Elephanti autem, qui in altera parte priorum quatuor denariorum notati ſunt, ad celebranda pertinent monumenta L. Me-

TELLI eiús, qui cos. cum L. Furio Pacilo fuit anno DII. et Procos. inſignem de Poeneis in Sicilia uictoriam adeptus, triumphum egit, VII id. Sept. anno DIII. in quo primus elephantos duxiſse dicitur, vt ſcribit Plinius lib. VIII. cap. XLIII.

HVIVS tabellae poſteriores quatuor denarii, ſpectant ad P. CORNELIVM SCIPIONEM NASICAM filiũ P. Scipionis, de quo nihil memorabile ab hiſtoricis narratur, & Liciniae Craſſi oratoris Conſularis & Cenſorii filiae; nepoté P. Scipionis Naſicae uiri conſularis, & Caeciliae Q. Macedonici filiae; qui adoptatus à Q. Metello Pio Numidici filio, Q. Caecilius Metellus Pius Scipio appellatus eſt. eius adoptionis meminit Dio li. XL. his uerbis, Πομπήιος δὲ Κόϊντον Σκιπίωνα πενθερόν
» τε ὄντα, καὶ δεκασμοῦ αἰτίαν ἔχοντα, προσείλετο. οὗτος γὰρ γένει μὲν υἱὸς τοῦ Νασικοῦ ὤν, ἐκ δὲ κλήρου διαδοχῆς ἐς
» τὸ τοῦ Μετέλλου τοῦ Εὐσεβοῦς γένος ποιηθεὶς, καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὴν ἐπίκλησιν αὐτοῦ φέρων, τήν τε θυγατέρα τῷ Πομπηΐῳ ἐξε-
» δεδώκει καὶ παρ' αὐτοῦ τήν τε ὑπατείαν, καὶ τὸ μὴ κατηγορηθῆναι ἀντείληφει. hoc eſt, Pompeius Q. Sci-
» pionem ſocerum ſuum, ambitusq. tum reum collegam ſibi aſsumpſit; is Sci-
» pio cũ Naſicae eſset filius, teſtamento in genus, hereditatemq. Metelli Pii ado-
» ptatus, atq. hinc cognomentũ Metelli ferens, filiam Pompeio in matrimoniũ
» dederat, ab eo contrà, conſulatũ, ac ne cauſam diceret acceperat. De Pii cognomine, quod Metellus Numidici filius, adoptiuus pater huius Scipionis, pietate
» ſua adeptus fuit, ita ſcribit Velleius lib. II. Q. Metellus Numidici filius, qui me-
» ritum cognomen Pii conſequutus erat; quippe expulſum ciuitate L. Saturni-
» no Tr. pl. quòd ſolus in leges eius iurare noluerat, pietate ſua, auctoritate ſena-
» tus, conſenſu Reip. reſtituit patrem. Appianus lib. I. bel. ciuil. ἀλλ' ὁ μὲν παῖς (inquit)
» ἐκ τῆσδε τῆς ὄψεως Εὐσεβὴς ἐς τὸ ἔπειτα ἐκλήθη. Valerius Max. li. v. cap. II. Metellus uerò Pius,
» pertinaci erga exulem patrem amore, tam clarum lacrymis, quàm aliis uictoriis
» cognomen aſsequutus, non dubitauit conſul, pro Q. Calidio Praetore candida-

to

to ſupplicare populo, quòd TR. PL. legem qua pater eius in ciuitaté reſtitueretur, tulerat. Ciconiã autem, quae in denario ſignata eſt, Pietatis ſymbolũ apud antiquos fuiſse, à qua Graecũ etiã prouerbium fluxit ἀντιπελαργεῖν, ſcribit Plinius li. x. cap. xxiii. Q. igitur CAECILIVS METELLVS PIVS SCIPIO, quòd Imperator (ut ex eius denariorum titulis apparet) in Africa fuerit appellatus, apertè demoſtrant Caeſaris uerba, quae ſunt in lib. iii de bello ciuil. His temporibus, „ inquit, Scipio detrimentis quibuſdam circa montem Amanum acceptis, „ ſeſe Imperatorem appellauerat. „ nec uerò dubitandum eſt, quin denarii huiuſmodi fuerint in Africa ſignati: nam in tertio & quarto elephas; in ſexti altera parte Africae ipſius caput cum ſpica & aratro, quale à Claudiano in lib. ii. de laudibus Stiliconis deſcribitur,

Tum ſpicis, & dente comas inſignis eburno,
Et calido rubicunda die, ſic Africa fatur.

in altera, Herculis ſimulacrum ſignatum eſt, quod in Africa colebatur, cuius facit mentionem Herodotus lib. ii hiſtoriarum. Ad eiuſdem autem Scipionis pontificatum maximum indicandum, uas in quinto tabellae denario ſignatum eſt: de eo meminit Aſconius in Corneliana, & Suetonius in Tiberio cap. iiii his uerbis; Pater uerò Tiberii, Quaeſtor C. Caeſaris Alexandrino bello claſſi praepoſitus, plurimum ad uictoriam contulit: quare & pontifex in locum P. ” Scipionis conſtitutus &c. ” Augurem etiam fuiſse Scipionem, ex litui ſigno, ” quod in eodem denario notatum eſt, intelligere poſsumus. De EPPIO, in Eppia gente ſuo loco dicetur.

AD EVNDEM SCIPIONEM huius quoque tabellae denarii pertinent; ſed Iſidis, & terminorum praeſidis Iouis, in altera primi & tertii denarii parte

impreſsa ſimulacra quò ſpectent, reperire adhuc non potui; cũ tamen ex aliis, quae in iis denariis ſignata ſunt, ſatis conſtet eos à P. CRASSO Iuniano, Scipionis in Africa Legato Propr. cuſos eſse; de quo quidem Craſso dicemus in Licinia gente, in quam ex Iunia, ut ex adoptionis formula apparet, tranſlatus fuit. De Iſide dea quae κερασφόρον, hoc eſt, Cornigera (quòd eadẽ cum Luna eſset) appellatur à Plutarcho; uidendus Diodorus Siculus, & Plutarchus ipſe in lib. quẽ inſcripſit περὶ ὀσίριδος καὶ ἴσιδος. ad interpretationem autem litterarum G.T.A. quae Iſidis capiti in denario ſuperpoſita ſunt, faciunt Seruii uerba, in illum Virgilii uerſum in VIII. Aeneid.

-- patrio uocat agmina ſiſtro,

„ Cleopatra (inquit) ſibi tantum aſſumpſerat, ut ſe Iſin uellet uideri. Iſis aũt eſt
„ Genius Aegypti, qui per ſiſtri motũ quod gerit in dextra, Nili acceſsus & receſ-
„ ſus ſignat; per ſitulã, quam ſiniſtra retinet, oſtendit fluentiã omnium lacunarũ.
„ Iſis lingua Aegyptiorũ eſt Terra, quam Iſin uolunt eſse.

ex his enim Seruii uerbis, litteras G. T. A. poſsumus interpretari GENIVS TVTELARIS AEGYPTI. De Iouis. (quem Graeci ὅριον appellant) ſigno, quod in tertio denario cũ aquilae capite signatum eſt, meminit Dionyſius Halicarn. lib. II. in quo ſcribit, Numam Pompilium Ioui Terminali terminos ſacraſse. Plato quoque in li. legum VIII. & Pollux lib. IX. Iouis huius ὁρίου, & columnae, ὁρίας, hoc eſt, terminalis, faciunt mentionem. ſella curulis Africanum fortaſse Scipionis imperium deſignat, cui aequitatis & ubertatis ſymbola, copiae cornu, & lances ſuperpoſitae ſunt; nam ſpicae, Africae prouinciae fertilitatem ſignificare ex Claudiani uerſibus docuimus, qui ſunt in ſuperiore tabella à nobis prolati. Quam quidem prouinciam Cybeles quoque turrita imagine, quae in ſecundo denario expreſsa eſt, indicari arbitramur. Quartus denarius ad M. METELLVM pertinet Macedonici filium, de quo ſuprà.

AD

CAECINA

Ad A. ne caecinam equitem Romanum, Volaterris in Etruria natum, ad quem Ciceronis extant epiſtolae aliqnot lib. VI. quique pro Pompeio contra Caeſarem pugnauit, pertineat aereus hic nummus, an ad A. caecinam, huius ut puto filium, qui conſul Auguſto ſuſſectus fuit in XIII Conſulatu, aequè mihi obſcurum eſt. Caecinae patris meminit Hirtius in lib. de bello Africo, in quo ſcribit, ei Caeſarem ignouiſse, quòd pro Pompeio contra ipſum ſtetiſset. Caecinam filium Velleius lib. II. appellat conſularem: ſed quando conſul fuerit, quoniam praetermiſsum eſt ab iis, qui Faſtos ediderunt, quaerendum nobis eſt: credi autem poteſt, conſulem ſuffectum fuiſse Auguſto conſuli XIII, anno DCCLI. in quo Conſulatu M. Plautium Siluanum collegam habuit. id ut credam, duobus argumentis adducor; primum, quia Velleius Siluanum ſimul, & Caecinam ex transmarinis prouinciis auxilium Tiberio tuliſse ſcribit, in quibus credendum eſt, qui ſuperiore anno conſulatum ſimul geſſiſsent, tunc Proconſulibus ſimul fuiſse: deinde quia cum conſularem Caecinam Velleius appellet, & quo anno conſul fuerit, ignoretur, ueriſimile eſt, collegam Siluani ſuperiore anno ſuiſse eum, qui cum eodem Siluano ſequenti anno, proconſulari poteſtate, prouincias ſortitus eſt. nec illud obſtat, quod conſulares non ſemper ii, qui conſulatum geſſerint, ſed qui eo honore digni habiti ſunt, à Velleio, aliisque ſcriptoribus aliquando appellentur, quoniam ex iis, quae ſuprà ad ſtabiliendam noſtram de Caecinae conſulatu coniecturam adduximus, ſatis conſtat, conſularem Caecinam à Velleio dictum, quòd conſulatum uerè geſſiſſet. caecina uerò gentis nomen eſt, ut Perperna. eius in duabus inſcriptionibus mentio extat; una, in qua Neronis temporibus C. caecina largvs nominatur: altera, in qua Veſpaſiano imperante C. caecina paetvs. conſul, cum L. Annio Baſso deſcriptus eſt.

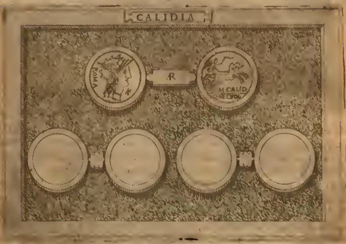
Caesiae gentis, incertum, patriciaene, an plebeiae, frequens extat mentio in ueteribus cum lapidum, tum ſcriptorum monumentis; ex quibus tamen nullus, quod ſciam, facit L. Caesii mentionem, qui in huius tabellae denario notatus eſt; niſi fortè is ſit, cuius meminit Cicero in ep. II. lib. I.
„ ad Q. fratrem his uerbis; Nunc reſpondebo ad eas epiſtolas, quas mihi reddi-
„ dit L. Caesius: cui, quoniam ita te uelle intelligo, nullo loco deero. M. Caeſius Praetor anno DCLXXVIII. nominatur ab eodem Cicerone in lib. III. in Verrem. & in ep. II. & XII. lib. XIII. ad Memmium: ſed nihil habet cum denarii inſcriptione commune, cum hic Marci, ille Lucii praenomine affectus ſit.

De Veiouis ſimulacro, quod in altera huius denarii parte expreſſum eſt, ita ſcri-
„ bit Agellius lib. V. cap. XII. Simulacrum igitur Veiouis, quod eſt in aede ſita in-
„ ter arcem, & Capitolium, ſagittas tenet, quae ſunt uidelicet paratae ad nocen-
„ dum, quippe eum deum plerique Apollinem eſse dixerunt, immolaturque illi
„ ritu humano capra: eiusq. animalis figmentum iuxta ſimulacrum ſtat. Laribus, qui in altera parte ſignati ſunt, Vulcani caput ſuperpoſitum eſt, propterea quòd in foco coluntur; eisq. aſſiſtit canis ob eam cauſam, quam refert Plu-
„ tarchus in problematib. his uerbis; διὰ τί τοῖς λαρητοῖς, οὓς ἰδίως πραιςίτας καλοῦσι, τούτοις κύων
„ παρέστηκεν, αὐτοὶ δὲ κυνῶν διφθέραις ἀμπέχονται; ἢ πραιςῖται μὲν οἱ προεστῶτές εἰσι, τοὺς δὲ προεστῶτας, οἴκου φυλακ-
„ τικοὺς εἶναι προσήκει, καὶ φοβεροὺς μὲν τοῖς ἀλλοτρίοις, ὥσπερ ὁ κύων ἐστὶν, ἠπίους δὲ καὶ πράους τοῖς συνοικοῦσιν.
„ hoc eſt, Cur Laribus, quos propriè Praeſides uocant, canis aſſiſtit: ipſi autem ca-
„ num pellibus ueſtiuntur? An quod Praeſides ſunt qui praeſunt, hos autẽ domus
„ cuſtodes eſſe oportet, & alienis formidoloſos, ſicut canes uidemus: mites uerò,
„ ac lenes manſuetosque domeſticis &c. Eadem de Laribus narrat Macrobius in Saturnalibus. opinor autem L. hunc Caesium, quicunq. is ſit, ad Auguſtum hoc denario reſpexiſſe, qui ex ſtipe, quam ei populus Romanus anno nouo abſenti, contulit,

contulit, Larivm, & Volcani ſigna dedicauit; ut ex baſium inſcriptionibus coniicere poſsumus, quarum altera ſuperioribus annis in Foro Romano, altera nuper in ipſo ferè Palatini montis in Forum deſcenſu reperta, utraque in Farneſianas Alexandri Cardinalis aedes tranſlata eſt.

IMP. CAESAR. DIVI. F. AVGVSTVS
PONTIFEX. MAXIMVS
IMP. XIII. COS. XI. TRIB. POTEST. XV
EX. STIPE. QVAM. POPVLVS. ROMANVS
ANNO. NOVO. APSENTI. CONTVLIT
NERONE. CLAVDIO. DRVSO
T. QVINCTIO. CRISPINO. COS
VOLCANO

LARIBVS. PVBLICIS. SACRVM
IMP. CAESAR. AVGVSTVS
PONTIFEX. MAXIMVS
TRIBVNIC. POTESTAT. XVIIII
EX. STIPE. QVAM. POPVLVS. EI
CONTVLIT. K. IANVAR. APSENTI
C. CALVISIO. SABINO
L. PASSIENO. RVFO. COS

Calidiam gentem, ex Scriptoribus, qui eius meminerunt, patriciam
fuiſse intelligimus. opinor autem hoc denario deſignari M. Calidivm ſe-
natorem, de quo meminit Caeſar lib. 1. bel. ciuil. his uerbis; Vt M. Calidivs „
qui cenſebat, ut Pompeius in ſuas prouincias proficiſceretur, nequa eſset armo- „
rum cauſa. M. hic Calidivs Q. F. (ut eſt apud Cicerónem in 11. contra Ver- „
rem) Praetor fuit anno DCXCVI. P. Lentulo, Q. Metello cos. eiuſq. praeturae
facit mentionem idem Cicero in oratione poſt reditum in Senatu. quem ut ora-
torem diſertum laudát (his uerbis) in Bruto. Sed de M. Calidio dicamus ali- „
quid, qui non fuit orator unus ex multis, potius inter multos propè ſingularis „
fuit. eiuſdem meminerunt Valerius Max. lib. VIII. cap. X. Aſconius in Corne-
liana, & Quinctilianus lib. X. cap. 1. in quo ita ſcribit; Nam pro domo Cicero- „

nis

„ nis dixiſse Calidium. & lib.xII. cap. x.hinc (inquit) uim Caeſaris,indolem Coe-
„ lii, ſubtilitatem CALIDII. Velleius etiamlib. II. facit huius Calidii mentio-
„ nem, cum inquit, Quis enim ignorat diremptos gradibus aetatis floruiſse hoc
„ tempore Ciceronem, Hortenſium, ſanèq. Craſsum, Catonem, Sulpiciū,moxq.
„ Brutum, Calidium, Coelium, &c.

CALPVRNIAE gentis plebeiae, PISONVM tantum familia, & BIBVLORVM, atque PISONVM FRVGI in antiquis denariis reperitur. L. PISO. L. F. FRVGI, cuius primus in tabella denarius expreſsus eſt, conſul fuit cum P. Mucio Scaeuola anno DCXX: cenſorq. cum L. Caecilio Metello Caluo anno DCXXVII, luſtrum non fecit: Tribunus pl. legem Calpurniam de repetundis tulit: primusq., ut tradit Cicero pro Fonteio, FRVGI cognomen ob frugalitatem adeptus eſt. Simulacrum Victoriae, ad Calpurniae Piſonum familiae uictoriam aliquam, & fortaſse ad C. CALPVRNII Piſonis triumphum pertinere poteſt, quem ex Hiſpania Propraetore de Luſitaneis egit, & Celtibereis anno DLXIX. Deſultorius uerò eques, quem in antiqua quoque gemma cum litteris L. PISO L. F. FRVGI inciſum uidimus, ludos Apollinares (ut opinor) deſignat, quos fecit C. CALPVRNIVS Piſo Praetot Vrbanus, anno DXLII. ad quos indicandos, Apollinis etiam caput in altera denariorum
„ parte expreſsum eſt. Liuius lib. XXVI. Ludi (inquit) Apollinares & priore an-
„ no fuerant, & eo anno ut fierent, referente Calpurnio Praetore, Senatus decre-
„ uit, ut in perpetuum uouerentur. Ludi Apollinares in honorem Apollinis celebrabantur ante diem prid. non. Iul. & ſeptem diebus ſequentibus, ut in kalendario Romano notatum eſt; cui ſuffragatur Liuius lib. XXV; & is qui Apollinis caput & deſultorium equitem in denariis cuſit L. Piſo. Liuii uerba ſunt haec.
„ Alterum S C. factum eſt, ut X uiri ſacra Graeco ritu facerent, iiſq. hoſtiis; Apollini,

lini, boue aurato & capris duabus albis auratis: Latonae, boue femina aurata. „ Ludos Praetor in Circo Maximo cum facturus eſset, edixit ut populus per eos „ ludos ſtipem Apollini, quantum commodum eſset, conferret. haec eſt origo „ ludorum Apollinarium, uictoriae, non ualetudinis ergò (ut plerique ren- „ tur) uotorum. Ex his autem Liuii uerbis, & iis, quae ſuprà ex lib. XXVI. adduximus, colligere poſsumus, Apollinares ludos, cum uotiui primum & incerti anno DXLI inſtituti fuiſsent, annuos, ſolemnesq., & in perpetuum referente C. Calpurnio Piſone Praetore Vrbano, ſtatos eſse: ad cuius rei illuſtrandum monumentum denarios huiuſmodi à L. & C. PISONIBVS in familiae honorem percuſsos fuiſse credendum eſt. Quintus tabellae denarius ad C. PISONEM L. Piſonis Frugi filium, uel potius nepotem, Ciceronis generum ſpectare poteſt, qui conſul fuit anno DCXCVI cum M'. Acilio Glabrione. Sextus, niſi PISONI FRVGI, de quo ſuprà, tribuatur, ad eius filium L. PISONEM FRVGI, qui Praetor in Hiſpania obiit, uel ad L. PISONEM eius nepotem, Praetorem item anno DCLXXXIII, referendus erit, cum horum alterum eo denario deſignari neceſse omnino ſit.

TFRTIVS & quartus huius tabellae denarius pertinet ad M. PISONEM M. F. Praetorem, de quo Romae in Capitolio extat inſcriptio huiuſmodi

M. CALPVRNIVS. M. F. PISO. FRVGI. PR. EX. S. C
FACIVNDVM. CVRAVIT. EIDEMQVE. PROBAVIT
IMP. CAESAR. DIVI. NERVAE. F. NERVA
TRAIANVS. AVGVSTVS. GERMANICVS
DACICVS. PONTIF. MAXIMVS. TRIB. POT. XII
IMP. VI. COS. V. P. P. OPERIBVS. AMPLIATIS. RESTITVIT

De

„ De M. hoc Pupio Piſone, ita ſcribit Paedianus in Piſoniana. M. Pupius Piſo fuit
„ eiſdem temporibus, quibus Cicero, ſed tanto aetate maior, ut adoleſcentulum
„ Ciceronem pater ad eum deduceret, quòd in eo, & antiquae uitae ſimilitudo, &
„ multae erant litterae: orator quoque melior, quàm frequentior habitus eſt. &
„ Cicero in Bruto. M. (inquit) Piſo quicquid habuit, habuit, ex diſciplina, maxi-
„ meq. ex omnibus qui ante eum fuerunt, Graecis doctrinis eruditus fuit. Hunc à M. Pupio adoptatum fuiſse ſcribit idem Cicero in oratione pro domo ſua; & M. Pupium M. F. Piſonem Frugi Calpurnianum dictum. Termini uero ſignũ, & ſacrorum inſtrumenta in duobus his denariis impreſsa, ad indicandam pertinent ſamiliae originem à Numa Pompilio Rege ductam, qui primus populum Romanum deorum cultum docuit, & Termino deo ſacellum in colle Tarpeio erexit, ut ſcribit Dionyſius Halicar. lib. II. Plutarchus in problematib. & Sex.
„ Pompeius Feſtus, cuius uerba ſunt haec. Termino ſacra faciebant, quòd in eius
„ tutela fines agrorum eſſe putabant. denique Numa Pompilius ſtatuit, eum qui
„ Terminum exaraſset, & ipſum, & boues ſacros eſse. In primo denario integrum Termini ſimulacrum, in altero caput tantum expreſsum eſt: in utroque autem, ab una ſimulacri, ſeu capitis parte, ſimpulum; ab altera, corona ſignata eſt. hanc ego eſse arbitror, qua Terminus in agris coronabatur, de qua Tibullus lib. I. eleg. I. ita canit

Nam ueneror, ſeu ſtipes habet deſertus in agris,
Seu uetus in triuio florida ſerta lapis.

Quin enim Terminum Deum intellexerit Tibullus, non eſt dubitandum, de eo namq. dixit Ouidius,

Termine, ſiue lapis, ſiue es defoſſus in agro,
Stipes ab antiquis, tu quoque numen habes.

Caetera inſtrumenta, ſimpulum ſcilicet, patera, & culter, ad Numam ipſum ſacrorum auctorem referenda ſunt. L. autem BIBVLVS, à quo ſunt cuſi duo priores tabellae denarii, Antonianae claſſis praefectus fuit, ut ex iis quae ſcribit Appianus in fine lib. I. IIII. & V. bell. ciuil. intelligere poſsumus.

CALPVRNIAM gentem à Calpo Numae Pompilii Regis filio duxiſse originem, ſcribit Plutarchus in Numa; indeq. Horatius in arte Poetica Piſones Pompilium ſanguinem dixit, & Ouidius ad Piſonem

-- nam quid memorare neceſſe eſt
Vt domus à Calpo nomen Calpurnia ducat ?

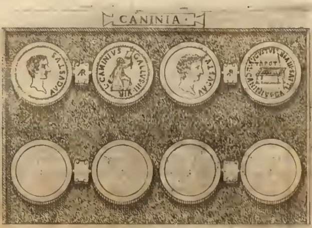
Vt igitur hanc familiae originem indicaret CN. PISO, in ſecundo argenteo & tertio aereo nummo, caput Numae Regis diadematum expreſsit. CN. autem PISONEM PROQ. opinor deſignari eum, qui Cn. Pompeii legatus in bello Piratico fuit, cuiuſq. meminit Appianus in Mithridatico; ad eumq. honorem declarãdum, nauis roſtrũ in altera denarii parte cũ Cn. Pompeii nomine ab eo ſignatum eſse. nec enim ad Cn. Piſonem Cn. F. pertinere hos nummos arbitror, qui cum Catilina & P. Autronio coniurauit anno DCLXXXVIII, & in Hiſpania Quaeſtor PRO PR. occiſus eſt; eius enim extat Romae inſcriptio huiuſmodi.

CN. CALPVRNIVS
CN. F. PISO.
QVAESTOR. PRO. PR. EX. S. C.
PROVINCIAM. HISPANIAM
CITERIOREM. OPTINVIT

Qui uerò in tribus ſequentibus denariis CN. PISO. CN. F. deſcriptus eſt, Cn. Piſonis, quem Pompeii legatum fuiſse diximus, filium exiſtimamus, Auguſti in XI. conſulatu collegam, ſuffectum A. Terentio Varroni Murenae, qui antequam iniret mortuus eſt, anno DCCXXX. atque iterum conſulem, cum Ti. Claudio Nerone. II. anno DCCXLVI. quem etiam III uirum, ut apparet, ſub

Auguſto

Auguſto nummos huiuſmodi cuſiſse credendum eſt. Sextus denarius ad quem Piſonem pertineat obſcurum eſt; ex inſcriptione certè, & ex iis, quae in utraque parte denarii expreſsa ſunt, praefectum eum fuiſse frumento emundo perſpicuum eſt: qui magiſtratus ab Auguſto, ut ex his Dionis uerbis in lib. LIIII. in-
„ telligi poteſt, inſtitutus fuit. καὶ ἐκέλευσε (inquit) δύο ἄνδρας τῶν πρὸ πέντε ἀεὶ ἐτῶν ἐστρατηγηκό-
„ των, πρὸς τὴν τοῦ σίτου διανομὴν κατ' ἔτος αἱρεῖσθαι. hoc eſt; iuſſitq. ut ſingulis annis duo uiri, qui
„ ante quinquennium praeturam geſſiſsent, frumento diſtribuendo conſtituerentur. Spicis autem, & Cereris, Saturniq. imaginibus magiſtratus, qui annonam curabat, in denariis uti conſueuit; propterea quòd agriculturae repertor Saturnus creditus ſit: & Aediles ut rei frumentariae praeeſsent, creabantur. praeter hos, alios ſex Aediles, exq. iis, duo qui Cereales uocarentur, à Caeſare creatos tra-
„ dit idem Dio lib. XLIII. καὶ ἐς μὲν τὸ πρῶτον, inquit, ἔτος πρότερον καὶ ἀγορανόμοι τότε πρῶτον, δύο
„ μὲν ἐξ εὐπατριδῶν, τέσσαρες δὲ ἐκ τοῦ πλήθους, ὧν οἱ δύο τὴν ἀπὸ τῆς Δήμητρος ἐπίκλησιν φέρουσι. hoc eſt; eo-
„ dem anno primùm ſex Aediles ſunt conſtituti, duo patricii qui Cereales Aedi-
„ les uocarentur: quatuor plebeii. denarios autem huiuſmodi pertinere arbitror ad eos Aediles, quos ab Auguſto inſtitutos eſſe docuimus; propterea quòd Piſo Caepionis collega, familia ortus eſt plebeia, nec ei licuiſset eum magiſtratum gerere, quem ſolis patriciis Caeſar capere permiſiſset.

CANINIA (ſiue ut eſt in antiquis lapidibus) KANINIA, quatuor habuit familias, quarum in antiquis monumentis extat memoria: REBILOS, quorum meminit Liuius lib. XLII. REGVLOS, qui reperiuntur apud Caeſarem in lib. VII. de bello Gallico. GALLOS, qui habentur in huius tabellae denariis: LABEONES, qui in Arnienſi tribu cenſebantur, ut ex hac inſcriptione intelligimus, cuius exemplum ſubiecimus.

C. CA-

C. CANINIVS. C. F.
ARN. LABEO. PATER
OMNES. HEI. MEI. SVNT. FILIVS. ILLVM. MANV
ILLE, ILLAM. MERITO. MISSIT. ET. VESTEM. DEDIT
QVOAD. VIXSI. VIXSERE. OMNES. VNA. INTER. MEOS
EVNDEM. MI. AMOREM. PRAESTAT. PVERILEM. SENEXS
MONVNENTVM. IND ICIOST. SAXO. SAEPTVM. AC. MARMOR.
CIRCVM. STIPATVM. MOERVM. MVLTEIS. MILLIEVS

L. Caninii Galli facit mentionem Cic. in ep. ad Coelium VIII. lib. II. & Valerius Max. li. IV. cap. II. L. Caninius, inquit, Gallus reum pariter atque accuſatorem admirabilem egit, & C. Antonii, quem damnauerat, filiam in matrimonium ducendo, & M. Colonium, à quo damnatus fuerat, rerum ſuarum procuratorem habendo. opinor autem L. CANINIVM GALLVM, qui conſul cum M. Agrippa anno DCCVI fuit, & triumuir poſtea ſub Auguſto denarios huiuſmodi cuſit, L. Caninii huius qui à Cicerone, & Valerio nominatur filiũ fuiſse, propterea quòd, à Dione L. Caninius L. F. deſcribitur: patrem verò C. Caninii Galli, qui M. Plautio Siluano conſul ſufficitur anno DCCLI. cuius meminit Velleius li. II. Atq. ita, C. CANINIVS L. F. L. N. in Faſtis deſcribi poterit. Quae aũt in altera parte primi denarii impreſsa ſunt, ad ſigna pertinent de Parthis ab Auguſto recuperata, de quibus infra dicemus. Praetoriũ verò tabernaculũ, quod eſt in ſecũdo denario ſignatũ, oppidi alicuius oppugnationẽ ſub eodẽ Auguſto deſignat.

CARISIA

CARISIA gens à nullo veterum ſcriptorum, quòd ego ſciam, nominatur, praeterquàm à Dione, qui lib. LIII. & LIV. facit mentionem T. CARISII,

qui in huius tabellae denariis deſcriptus eſt, fratris,ut opinor, P. CARISII, qui in ſequenti tabella notatus eſt. Primo igitur denario, in quo Victoriae imago expreſsa eſt,rem proſpere à ſe geſtam cum Cantabris & Aſturibus indicare Cariſius voluit. de qua ita ſcribit Dio.lib. LIII. καὶ Τίτος μετὰ ταῦτα Καρίσιος τήν τε Λαγκίαν τὸ
» μέγιστον τῶν Ἀστύρων πόλισμα ἐκλειφθὲν εἷλε, καὶ ἄλλα πολλὰ παρεστήσατο. παυσαμένου δὲ τοῦ πολέμου τούτου, ὁ Αὔγου-
» στος τοὺς μὲν ἀφηλικεστέρους τῶν στρατιωτῶν ἀφῆκε, καὶ πόλιν αὐτοῖς ἐν Λυσιτανίᾳ τὴν Αὔγουσταν Ἠμερίταν κτίσαι ἔδωκεν.
» hoc eſt, T. deinde Cariſius Lanciam, quae eſt maxima Aſturiae vrbs deſertam
» occupauit, multaque alia in ſuam poteſtatem redegit, finitoque hoc bello Au-
» guſtus emeritos milites exauctorauit,vrbemq. eos in Luſitania Auguſtam Eme-
» ritam condere iuſſit. & lib. LIV.ſcribit, Aſturas,qui à Cariſio Auguſti legato deſciuerant, C. Furnio Cantabriae praefecto auxilium ferente, à Cariſio coercitos, atque rurſus in ſeruitutem redactos. Secundus tabellae denarius cuſus ab eodem Cariſio fuit cum monetalibus inſtrumentis, incudine, malleo, & forcipe, ad indicãdum cudendae monetae munus,quo tunc fungebatur. Quod verò ad Iunonis Monetae effigiem in eius altera parte ſignatã attinet, ſcribit Suidas Grãmaticus, Romanos cũ aliquando in bello contra Pyrrhum, & Tarentinos pecunia indigerent, Iunoni pro pecunia comparanda vota feciſse: illam verò eos monuiſse, vt Iuſtitiae armis vterentur, ita enim pecuniam eis non defuturam: qui voti compotes facti, Monetam Iunonem adorarunt, atque in eius rei memoriam nomiſma MONETA inſcriptum in templo Iunonis aſseruandum dedicarunt. de Sphinge in altera tertii denarii parte, qualis à poetis deſcribitur, impreſsa, meminit Auſonius in ternario numero, his verſibus,

Terruit Aoniam volucris, leo, uirgo, triformis
Sphinx, volucris pennis, pedibus fera, fronte puella.

Quòd autem Auguſtus eo ſigno vteretur,non ab re Cariſius qui cudendae monetae ſub eo praeerat, Sphingem huiuſmodi in Auguſti gratiam ſignauit. Sue-
» tonius lib. II. cap. v. in diplomatibus, inquit,libellisq. & epiſtolis ſignandis,ini-
» tio Sphinge.vſus eſt, mox imagine Magni Alexandri, deinde ſua &c. Dio li. LI.
» διπλῆν γαρσφραγῖδα, ᾗ μάλιστα τότε ἐχρῆτο, ἐπεποίητο, σφίγγα ἐν ἑκατέρᾳ ὁμοίαν ἐγγλύψας. hoc eſt, ſigillũ
» quo tum maxime vtebatur duplex parauerat, Sphinge in vtroq. eadem inſcul-
» pta (nam ſerius cepit ſuã imaginem in eo incidere.) Quartus tabellae denarius imperium orbis terrarum Auguſto delatum ſine dubio indicat. In quinto,praeter Iouis Axuri caput, nihil eſt aliud notatu dignum. Sextus denarius percuſſus, opinor, eo anno fuit,quo ab Auguſto ludi Saeculares facti ſunt,qui in Apollinis & Dianae honorem celebrabantur, cui tribuitur canis in altera denarii parte impreſsus.

HVIV-

Hvivs tabellae denarii pertinent ad P. CARISIVM T. Cariſii (ut nos opinamur) fratrem; qui Auguſti & ipſe in Hiſpania legatus Propraetore cum T. Cariſio & C. Antiſtio, Cantabris Aſturibusq. ſubactis, Auguſtam Emeritam oppidum in Luſitania, Auguſti iuſſu Tarracone aegrotantis, militibus emeritis condidit, ut ex Dionis uerbis intelligere poſsumus, quae ſupra adduximus ex lib. LIII. & ex ijs, quae in ſecundo denario impreſſa ſunt. Primus autem denarius & tertius, Cantabricam uictoriam fortaſse deſignant, quam Cariſius Auguſti legatus in Hiſpania adeptus eſt. Tertium & ſextum ad Saeculares ludos pertinere arbitror, quos Auguſtus ſextos fecit: niſi clypeus & gladius, aliaq. bellica inſtrumẽta in eis impreſſa, Hiſpaniae prouinciae ſymbola ſint; quod magis placet. De Legatis & Propraetorib. quibus quidem honoribus P. Cariſium affectũ fuiſse denariorum inſcriptiones declarant, multa cum apud Dionem lib. LIII. tum apud alios ueteres ſcriptores ſcitu digna leguntur. Sed ſingularem ab iis omnibus, qui antiquitatis ſtudio tenentur initurum me gratiam opinor, ſi Antonii Auguſtini Epiſcopi Ilerdenſis uiri doctiſſimi, ſuper huiuſmodi denariorum titulis commentariolum ab eo nuper ad me miſsum protulero. à quo etſi diſsentire mihi in aliquo pro eius uiri auctoritate paenè nefas ſit, quid tamen in eius ſcripto mihi minus probetur, in ipſis inſcriptionum explicationibus ſuo loco liberè à nobis dicetur. ANTONII AVGVSTINI EP. ILERDENSIS. DE. IIS. QVI. PROCONSVLIB. ET PROPRAETORIB. ET PROQVAESTORIB. DICEBANTVR. Nota res eſt magiſtratuũ nomina fuiſse Conſulum, Praetorum, & Quaeſtorum; quorum aliqui intra Vrbem, aliqui extra, magiſtratus gerebant: cumque tempus magiſtratus annuum eſset, poſt annum deſinebat nomen id magiſtratus habere, quoad inuenta eſt haec appellatio, ut qui fungerentur munere magiſtratuum, poſt illud annuum tempus Procon-

ſulibus,uel Propraetoribus prouincias obtinere,aut exercitũ, aut imperium,aut poteſtatem dicerentur. Initium huius rei coepit, cũ Q. Poblilius Philo poſt cõſulatũ prouinciam obtinuit,prorogata ei poteſtate, ſiue imperio:itaq. is primus Proconſule,ſiue Procõſul appellatus eſt anno v.c. CDXXVII.eodẽ exẽplo poſtea, quotiens poſt annũ aut Conſules,aut Praetores prouincias obtinebant;Proconſulibus aut Propraetoribus eas obtinere dicebãtur.poſt haec paulatim factũ eſt, ut ii,qui ex urbe diſcederẽt in prouincias,cũ magiſtratus tempus iã exactũ eſset; Proconſulibus Conſulares uiri,& Propraetoribus Praetorii,mitti dicerentur:itẽ illud,vt quaedã prouinciae Conſulares,quaedam Praetoriae dicerentur; in quas conſulatu,aut Praetura functi,aut etiã qui tunc fungerentur, mittebãtur. ſic Cicero in Ciliciam profectus eſt,ſic Caeſar in Gallias,ſic alii pleriq., extraordinaria quoq. imperia his nominibus ornabantur, vt cum L.Marcio in Hiſpania ab exercitu poteſtas data eſt poſt occiſos P. & Cn.Scipiones nouo exemplo,quod à ſenatu eſt reprehẽſum,ut L.Marcius Propraetore res gerere diceretur,ſine vlla ſenatus, aut populi Romani auctoritate: ſic etiam aduerſus M. Antonium cum exercitũ Veteranorũ coegiſset C.Caeſar Octauianus priuato cõſilio; ei rei auctoritatem ſenatus cõceſſit, & auctore M. Cicerone adoleſcens,qui nullum tunc magiſtratũ gerere poterat, Propraetore ex auctoritate ſenatus exercitum obtinuit: exſtat ea de re Ciceronis oratio,quae inſcribitur Philippica v. Eadem ratione extra ordinem P.Scipio in Hiſpaniam miſsus eſt: item Cn. Pompeius, cũ ex ſententia L. Philippi diceretur nõ Proconſule,ſed Proconſulibus fuiſſe miſſus. in eandem ſententiam afferri poteſt quod Cicero li.II. de Diuinatione ſcribit, periiſse auſpicia magiſtratuum, cum omnia ferè bella gererentur nõ à magiſtratibus ipſis, ſed à Proconſulibus, & à Propraetoribus. De Pro Quaeſtoribus nunc dicendum eſt. Quaeſtores aut Vrbani; aut Prouinciales fuerunt: Prouinciales appello, quibus neceſse erat ſequi magiſtratus, quibus prouinciae committebantur, & ut ſaepe Cicero ſcribit, more maiorum Quaeſtor Praetori uel Proconſuli filii loco habebatur. Quaeſtoribus pecunia, quae magiſtratibus,aut legatis aut exercitui erat attributa,cõmittebatur; ſi in prouincia Quaeſtor vltra annum fuiſset,Pro Quaeſtore id officium obtinere dicebatur: ſed & ſi mortuo Queſtore, aut de prouincia decedente id officium alteri cõmitteretur, puta legato Procõſulis,aut Praetoris proue Praetore; is legatus Pro Quaeſtore erat. Legatorum munus totum prouinciale fuit,& ex mandata iuriſdictione pendebat,non ex iure magiſtratus:neq. enim Legati,ut caeteri magiſtratus intra vrbem in comitiis, aut in ſenatu eligebantur: ſed erant comites eorũ, qui prouincias adminiſtrabant, ſaepe Praetorii uiri,& nõnunquam Conſulares. his Legatis mandabatur iuriſdictio,cum primum in prouinciam uenerant Proconſules, aut Praetores, Proue Praetoribus: ad hanc rem probandam afferri poteſt, quod Cicero lib. III. in Verrem ait de Verris Quaeſtura, & legatione, & ut mortuo Malleolo, Pro Quaeſtore fuerit, & quod in epiſtulis de C. Coelio Caldo Quaeſtore, quem in prouincia reliquit cum imperio. ex his apparet, quid ſit, quod in pleriſque denariis, & titulis monumentorum adſcriptum eſt, legatum Pro Quaeſtore; ſiue Quaeſtorem Pro Praetore eam pecuniam ſignaſse, aut eam rem geſſiſſe; ſic enim interpretor. cum enim dicitur, Quaeſtorem

ſtorem pro Praetore illum eſse; ſignificat eum,qui Quaeſturam obtineret, pro Praetore magiſtratu fungi, & Praetoriã prouinciã regere. at ſi adſcriptũ eſt aliquẽ legatum pro Praetore eſse; ſignificat eum,qui uenerit in prouinciã Praetoris legatus, decedente Praetore,eius munere fungi. Quòd ſi dicatur legatum pro Quaeſtore eſse; ſignificatur eum legatum quaeſturam exercere pro aliquo Queſtore,qui aut abſens eſset,aut mortuus. Eſt autem frequens hoc in denariis, quia pecunia ſignabatur ſaepe in prouinciis, ut exercitui ſtipendia ſoluerentur: & cũ bellis ciuilibus multa extra ordinẽ,& nouo exemplo fierent; cumq. hodie exſtet pecunia ſignata,aut à percuſsoribus Caeſaris, aut ab iis, qui ſequebantur partes Sexti Pompeii, aut à caeteris Caeſarianis, aut Põpeianis;minus mirũ eſt, pecuniam referre eorum nomina, qui non ueros magiſtratus, ſed extraordinarios obtinerent. Caeſaris uerò percuſsoribus datas fuiſse prouincias extraordinem, conſtat ex Cornelii Nepotis uerbis in Attici uita. Ex his facile intelligimus, quid ſit,quod in nummis M. Antonii adſcriptum ſit. M. SILANVS AVG. Q. PROCOS. ideſt M. Silanus, Augur, Quaeſtor Proconſule, & in denariis Metelli Scipionis, P. CRASSVS IVNI. LEG. PRO PR. id eſt P. Craſsus Iunior legatus Pro Praetore, & in nummis Pompeii. Magn. PRO COS. CN. PISO PRO Q. hoc eſt, Magnus Proconſule CN. Piſo Pro Quaeſtore,& in denariis Auguſti; P. CARISIVS LEG. PRO. PR. MARIVS C. F. PRO. III. VIR. Eſt etiã in denariis Caeſaris Dictatoris. Q. DESIG. hoc eſt,Quaeſtor Deſignatus. Q. VOCONIVS VITVLVS,uel TI. SEMPRONIVS GRACCVS: itẽ Q. P. quod interpretor,Quaeſtor Publicus:in nũmis Antonii M. BARBAT. Q. P. & M. NERVA PRO Q. P. ideſt Pro Quaeſtore Publico. Quaeſtores argentũ in prouinciis ſignaſse cõſtat ex epiſt. Ciceronis ad Plancũ li. XIII. Fam.

CASSIA gens in duas fuit diuiſa familias, patriciam unam, BICELLINORVM: alteram plebeiã, LONGORVM & LONGINORVM. qui Caſſiae gentis

denarios qui ſuperſunt, percuſſerunt. In primo autem huius tabellae denario duo Caſſiae Longinorum familiae monumenta expreſſa ſunt; unum eius CASSII, qui Veſtae templum damnatis uirginibus inceſtis purgauit, ut ſcribit Aſconius in Miloniana: alterum L. CASSII LONGINI, qui Tribunus Plebis C. Mario VI. L. Valerio Flacco coſ. anno DCLIII. legem tabellariam tulit, cuius meminit Cicero in lib. III. de legibus, & de claris oratoribus, & Aſco-
„ nius in Diuinatione, his uerbis. In Diuinatione, & in aliis cauſis maioribus uni-
„ uerſi iudices in ciſtam tabulas ſimul coniiciebant ſuas, eaſque inſculptas litteras
„ habentes. A. abſolutionis: C. condemnationis: cum de alicuius capite agebatur.
„ NL. ampliationis. his enim litteris ſignificabant nō liquere. & in III. Verrina.
„ Nam cum condemnandi (inquit) nota eſſet C. littera: abſoluendi A: ampliandi ſignum NL. dabant, quo ſignificabant non liquere: unde ampliatio naſcebatur. De forma templi Veſtae quòd rotunda fuerit, praeter id, quod tradit Plinius lib. XXXIV. cap. III. ita canit Ouid. lib. III. Faſt.

Et quantum à ſummis tantum ſeceſsit ab imo
Terra, quod ut fiat, forma rotunda facit.
Par facies templi, nullus procurrit in illo
Angulus &c.

Quis autem fuerit Q. hic CASSIVS qui denarium cuſit, mihi quidem incertum eſt; Libertatis tamen imago in ſecundo tabellae denario impreſſa, facit ut ſuſpicer, fratrem fuiſſe C. Caſſii eius, qui Caeſarem interfecit. Tertius tabellae denarius ad eandem Caſſiam legem uidetur ſpectare: niſi forte ad eam quae de populi iudicio à Caſſio Longino lata eſt, referre malimus;
„ de qua ita ſcribit Cicero pro Cornelio. Etiam haec recentiora praetereo:
„ ponam principium iuſtiſſimae libertatis Caſſiam, qua lege ſuffragiorum uis
„ poteſtaſq. conualuit: alteram Caſſiam, quae populi iudicia firmauit. Aſco-
„ nii uerba in huius loci explicatione ſunt haec. Quae ſit iſta lex Caſſia, qua ſuf-
„ fragiorum poteſtas conualuit, manifeſtum eſt; nam ipſe quoque paulo ante
„ dixit, legem Caſſium tuliſſe, ut populus per tabellam ſuffragium ferret: alte-
„ ra Caſſia lex, quae populi iudicia firmauit, quae ſit, poteſt queri; eſt autem
„ haec. L. Caſſius L. F. Longinus TR. PL. C. Mario C. Flauio Fimbria Coſſ. plu-
„ res leges ad minuendam nobilitatis potentiam tulit, in quibus hanc etiam, ut
„ quem populus damnaſſet, cui ue imperium abrogaſſet, in ſenatu ne eſſet, &c. magis tamen placet ut ad alteram legem Caſſiam denarius referatur, propterea quòd in ea tabella, quam ſignatus in denario iudex in ciſtam coniicit, abſolutionis nota. A. inſcripta manifeſtè apparet. ad eandem tabellariam Caſſii legem quartus etiam denarius pertinet, in quo ponè Romae caput urna quaedam adiecta eſt, in quam tabellae à iudicibus coniiciebantur, uel Abſolutionis, uel Condemnationis.

Hvivs tabellae denarii quin à C. CASSIO Caeſaris percuſsore ſignati ſint, dubitari nõ poteſt. Qui M. Craſſi Quaeſtor, reliquias exercitus ab Orode rege fuſi conſeruauit, Syriamq. in P. R. poteſtate retinuit. Liuius in epit. lib. CVIII. Velleius lib. II. & Dio lib. XL. in quo Longinum nominat pro Longũ. Praetor cum M. Bruto anno DCCIX Caeſarem cum aliis coniuratis occidit, Velleius in eod. libro, & Suetonius in Caeſare. Eius facti memoria tribus huius tabellae denariis indicatur, quibus Bruti quoque nomen & Lentuli, Caeſaris interfectorũ, cum Libertatis imagine inciſa ſunt. Conſul eũ D. Bruto deſignatus fuit in annum DCCXI. Huius frater fuiſse credi poteſt Q. Caſſius, qui Tribunatum plebis geſſit anno DCCIX. Cicero in lib. II. Philippic. & in epiſt. XLI. XVI ad Tironem, Caeſar lib. I. de bello ciuili. Liuius in epitoma li. CIX. & Dio lib. XLI. Sed C. Caſſius poſt interfectum Caeſarem claſſis praefectus cum M. Seruilio Caſca eius legato Rhodum, rem immanis operis (ut inquit Velleius) cepit: ob eamq. rem proſperè feliciterq. geſtam, Imperator appellatus eſt. Plutarchus in Bruto, & denariorum inſcriptiones. Bello ciuili Pompeiano Rhodiorum nauibus praefectus fuit. Caeſar lib. III. de bello ciuili: ſed ſuperato Pompeio, claſsem Caeſari tradidit. Appianus lib. IV. Dio lib. XLII. Suetonius in Caeſare cap. LXIII. Poſt aciem, inquit, Pharſalicam cum praemiſſis „ in Aſiam copiis per anguſtias Helleſpõti uictor nauicula traiiceret, C. Caſſium „ partis aduerſae, cum decem roſtratis nauibus obuium ſibi neque refugit: & co- „ minus tendens ultrò ad deditionẽ hortatus ſupplicem ad ſe recepit. in uulgatis „ libris male L. pro C. ſcriptũ eſt. A ſenatu Syriae praepoſitus Dolobellam Laodiceae incluſum expugnauit; Velleius lib. II. Dio lib. XLVI. & Liuius in epitoma lib. CXXI. Eius acta poſt Caeſaris necem, referuntur à Dione lib. XLVII. Bello Philippenſi à M. Antonio ſuperatus, Brutum quoque uictum exiſtimans, ſe

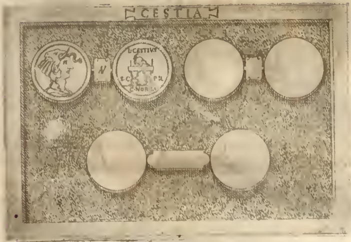
ipſum interemit, ſiue ut alii malunt à ſeruo occiſus eſt, & in Thaſo ſepultus. Dio in eod. libro.

PRIMVS tabellae denarius poteſt ad Q. CASSIVM referri, quem ſupra diximus Tribunum Plebis fuiſse anno DCCIX. de cuius Auguratu, Pontificatuq. qui uaſis & litui ſignis in denario impreſſis indicantur, nihil (quod ſciam) apud ſcriptores reperitur. Secundus denarius poteſt ad legem Caſſiam frumentariam pertinere, latam in ipſo conſulatu à C. Caſſio Varo Cos. cum M. Terentio Varrone Lucullo anno DCLXXX. cuius facit mentionem Aſconius in III. Verrina. Eius fortaſse filius L. Caſſius à Caeicio, cuius lib. IX. ad Atticum meminit Cicero, adoptatus: & Caeicianus dictus, in patris memoriam denarium cum Cereris imagine, quae rei frumentariae praeeſt, ſignauit: niſi fortè coloniā aliquam earum, quae à Caeſare, aut Auguſto deductae ſunt, indicare Caſſius voluit: nec enim placet vt ad Cereris ſignum referatur cum inſcriptione EX FAMILIA CASSIA, cuius in lib. VIII. Dionyſius meminit, propterea quòd damnato Sp. Caſſio, eiuſq. diruta domo dedicatum id ſignum fuit: nec veriſimile eſt tantum familiae dedecus voluiſse Caſſium cuſis ea nota denariis vulgare. Tertius tabellae denarius ſine dubio reſpicit ad dedicationem eius aedis, quam Libero Liberaeq. bello Latino ab A. Poſtumio Dictatore votam Sp. Caſſius dedicauit anno DCLX. conſul iterum cum Poſtumo Cominio Aurunco II. ad quod illuſtrandum Caſſiae gentis monumentum, L. Caſſius denarium cum Liberi & Liberae imaginibus cuſit; De huius aedis dedicatione meminit Dionyſius Halicarnaſseus li. VI. his uerbis,

„ Κάσσιος δὲ ὁ ἕτερος τῶν ὑπάτων, ὁ καταλειφθεὶς ἐν τῇ ῥώμῃ,
„ τόν τε ναὸν τῆς Δήμητρος καὶ Διονύσου καὶ Κόρης ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ καθιέρωσεν, ὅς ἐστιν ἐπὶ τοῖς τοῦ μεγίστου ἱπποδρό-
„ μου τέρμασιν, ὑπὲρ αὐτὰς ἱδρυμένος τὰς ἀφέσεις, εὐξαμένου μὲν αὐτὸν Αὔλου Ποστομίου τοῦ δικτάτορος ὑπὲρ τῆς πόλεως ἀνα-
„ θήσειν τοῖς θεοῖς, καθ' ὃν χρόνον ἤμελλεν ἀγωνιεῖσθαι πρὸς τὴν Λατίνων στρατιάν, τῆς δὲ βουλῆς μετὰ τὸ νίκημα τὴν κατασκευὴν
αὐτοῦ

αὐτοῦ ἀφιερωθέντα ἐκ τῶν λαφύρων ποιήσας, πᾶσαν ἤδη δὲ τοῦ ἔργου λαβόντος τὴν συντέλειαν. hoc eſt, alter cõſul Caſſius in Vrbe relictus, interim aedẽ Cereris & Liberi, Liberaeq. dedicauit, quae eſt in fine Circi Maximi ſuper ipſos carceres ſita, bello Latino ab A. Poſtumio Dictatore uota pro ſalute reip. & poſt uictoriam ex S.C. locata, abſoluta ex manubiis his Cos. fuit. De C. CASSIO C.F. CELERE, qui Triumuir monetae cudendae ſub Auguſto quartum aereum nummum, & quintum huius tabellae ſignauit, apud ueteres ſcriptores nihil me legiſse memini.

CESTIA gens fuit plebeia, ut ex antiqua inſcriptione colligitur, cuius exemplum extat huiuſmodi.

C. CESTIVS. L. F. POB. EPVLO. PR. TR. PL
VII. VIR. EPVLORVM
OPVS. APSOLVTVM. EX. TESTAMENTO. DIEBVS. CCCXXX
ARBITRATV
PONTI. P. F. CLA. MELAE. HEREDIS. ET. POTHI. L

Cicero in oratione pro L. Flacco, & in lib. Philipp. III. (licet corruptè in uulgatis codicibus Caeſetius legatur pro Ceſtius) & Appianus lib. IV. bel. ciuil. faciunt Ceſtii cuiuſdam mentionem. C. autem CESTIVS, qui in ueteri inſcriptione notatus eſt, poteſt is eſse, cuius Tacitus meminit lib. V. Quia uerò L. F. in ea deſcribitur, credi poteſt filius fuiſse L. Ceſtii huius qui denarium cuſit: ad cuius indicandam Praeturam ſella Curulis in altera denarii parte adiecta eſt; quòd ea Praetores cum ius dicerent, uterentur. Varro lib. IV. de uita Po. Ro. apud Nonium. P. Aelius, inquit, Paetus cum eſset Praetor Vrbanus, & ſedens in ſella curuli ius diceret populo &c. Africae caput cum elephanti proboſcide, quale in Q. Caecilii Metelli Pii Scipionis denario ſignatum

gnatum eſt, quò pertineat,quia L. Ceſtii huius mentio apud ſcriptores non extat, diuinare non poſſum.

[illegible]AE gentis nullus (quod ſciam) ueterum ſcriptorum facit mentionem; ego uero opinor eandem eſse cum Ciſpia,quae ſine s. littera. antiquo ſcribendi more in antiquis quoque lapidibus aliquando reperitur,

M. CISPIVS	C. CISPIVS. A. F. SCAPT	CIPIA. P. F. SECVNDA.
M. L. EYRYPON	SEVERVS. FLORENTIA	FIERI. IVSSIT
M. CISPIVS. M. M. L.	MILES. COH. III. PR. VIX.	LOCVS. IN. FR. P. XX
ROMANVS. V. A. XV. PIE	ANN. XLIII. MILITAVIT	IN. AGR. P. XXV
CISPIA. M. M. BVSCA	ANN. XVII.	
M. CISPIVS. FELICIO.		

Si autem coniecturae aliquis locus ſit,liceatq. Ciceronis locum in oratione poſt reditum in ſenatu ex antiqui libri ſcriptura emendatum explicare,opinor hunc eſse M. Cipium,qui à Cicerone in oratione pro P. Sextio M. Ciſpius Tr. Pl. nominatur. id ut opiner, multis rationibus adducor: primùm, quòd Ciſpiam familiam eandem eſse cum Cipia ſuprà demonſtraui: deinde, quòd in oratione poſt reditū in ſenatu, hic idem Trib. plebis, qui in manuſcriptis eſt Moſpius emendatur à Manutio M. Ciſpius, puriorq. lectio uideatur, ſi pro Moſpius, totidem litteris,reponatur M. Cipius, quàm una addita littera, quae in manuſcripto nō ſit,M. Ciſpius corrigatur. Nec obſtat quòd idem hic Trib. Plebis in oratione pro C N. Plancio Criſpius corruptè pro Ciſpius nominetur, quia Cipiam & Ciſpiam nominari hanc familiam in ueteribus lapidibus ſuprà notauimus. ex quibus & ex iis, quae modo adduxi Ciceronis locis, ſatis conſtabit, eandem gentem plebeiam fuiſse.

CLAV-

CLAVDIA gens familias habuit duas, patriciam vnam minorum gentiũ, ex qua fuerunt PVLCHRI; alteram plebeiam, quae clarior fuit, MARCELLORVM. Primus huius tabellae denarius pertinet ad M. MARCELLVM quinquies Conſulem, qui anno DXXXI. kal.Mart.de Galleis Inſubribus & Germaneis triumphauit, & ſpolia opima Ioui Feretrio rettulit, duce hoſtium Virdumaro ad Claſtidium interfecto: quae tota res in altera denarii parte diligenter eſt expreſsa. Quintum conſulatum Marcellus geſſit cum T. Quinctio Criſpino anno DXLV: in quo quidem magiſtratu in proelio occiſus eſt. De templo Iouis Feretrii, deque ſpoliis opimis eò relatis, ita multi meminerunt, vt nihil neceſse ſit in ea re narranda diutius immorari. videndus tamen Liuius lib. v. & Propertius lib. IV. qui totam hanc de opimis ſpoliis hiſtoriam, multò quàm alii accuratius, attigerunt. Siciliae ſignum, tria crura, in hoc denario adiecta ſunt, quia Marcellus de Syracuſaneis ex Sicilia Procos. in monte Albano ſecundum & tertium triumphum egit anno DXLII. ad quos maxime deſignandos triumphos, in tertio denario ſpicas expreſsas eſse opinor: quo Siculi ſymbolo ad indicandam Inſulae fertilitatem (quam plebis Romanae nutricem, & reip. cellam penariam appellat Cato) in eorum numiſmatibus vtuntur. Liuius lib. XXVI. de hoc Marcelli triumpho ita ſcribit. Pridie quam vrbem iniret, in monte Albano triumphauit: inde ouans multam praeſe praedam in vrbem intulit. „ cum ſimulacro captarum Syracuſarum catapultae, baliſtaeque, & alia omnia „ inſtrumenta belli lata. Plutarchus etiam in Marcello, & Plinius in libro de viris illuſtribus eadem de hoc Marcelli triumpho tradunt. Denarius autem ſine dubio à CN. LENTVLO MARCELLINO cuſus eſt; qui cum eſset Claudia gente ex familia Marcellorum ortus, in Corneliam poſtea adoptatus, CN. CORNELIVS LENTVLVS MARCELLINVS nominatus eſt. Marcellos

Cicero

Cicero lib.v. in Verrem antiquiſſimos Siciliae patronos dicit. & in IV. Cn. hunc Marcellinum Siciliae patronum appellat. praeterea Syracuſis Marcella feſta celebrari tradit in honorem Marcellorum; atque de C. MARCELLO, cuius eſt
„ ſecundus & tertius denarius, ita fere ſcribit. Scit C. Marcellus & Cn. Lentulus
„ Marcellinus, quorum fide atque praeſidio Siculi maxime vtuntur, quòd omni-
„ no Marcellorum nomini tota illa prouincia adiuncta ſit. Quem locũ Aſconius explicans, Marcellos, & Marcellinos gentiles dicit, & quare Siciliae patroni ſint, docet. de L. LENTVLO, & C. MARCELLO cos. anno DCCIIII. qui in ſecundo & tertio denario huius tabellae deſcripti ſunt, facit mentionem Hirtius
„ lib. VIII. de bello Gallico, cum inquit, aduerſarios Caeſaris gloriari, L. Lentu-
„ lum & C. Marcellũ conſules creatos, qui omnem honorem & dignitatem Cae-
„ ſaris expoliarent. His conſulibus, cum kal. Ian. in Q. Metelli Pii Scipionis ſententiam. S. C. factum eſset, vti ante certam diem Caeſar exercitum dimitteret: ſi non faceret, eum aduerſus Remp. facturum videri; eique S.C. M. Antonius & Q. Caſſius interceſſiſsent, Senatus negotium dedit, vt curarent, ne quid Reſp. detrimenti caperet; quò fortaſse ſpectat Iouis Propugnatoris imago, & ſigna legionum in altera denariorum parte notata; ſuſcepto ſcilicet ab optimatibus contra Caeſarem bello ciuili. Quintus denarius poteſt referri ad Ap. Claudium P. Clodii Ciceronis inimici, fratrem, conſulem anno DCXCIX. poteſt ad huius quoque patrem Ap. Claudium conſulem anno DCLXXIV pertinere; Quaeſtorem autem Vrbanum fuiſse, quicunque is ſit, ex denarii inſcriptione apparet. Sextum denarium referendum arbitror ad Ti. Claudium Neronem, qui legatus CN. Pompeii Magni bello Piratico fuit anno DCLXXXV. cuius meminit Appianus in Mithridatico, & Plutarchus in Pompeio. Qui quidem Claudius creditur nepos fuiſse Ap. Claudii, qui Praetor anno DLVIII. à Liuio deſcribitur in lib. XXXIII.

P. CLO-

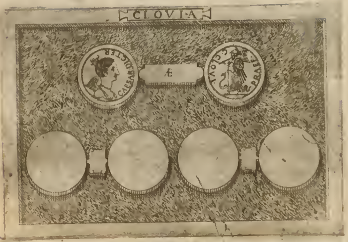

P.CLODIVS M.F. qui in huius tabellae denariis primo, ſecundo, tertio, & ſexto deſcriptus eſt,à nullo ueterum ſcriptorum,quos ego legerim,nominatur; cũ tamen C.Caeſaris III.uiri R.P.C. temporibus cudendae monetae eum praefuiſſe,ex tertii denarii inſcriptione appareat. itaque nec Solis mihi, nec Lunae, Martisq. ſimulacra in eius denariis expreſſa, quò pertineant, in tanta huius uiri ignoratione diuinare licet. Dianam uerò,quòd geminas faces manibus geſtantem, ut eſt in ſecundo denario,antiqui finxerint,teſtimonio nobis eſt Callimachus in eo hymno,quem ſcripſit in Dianam, & Sophoclis uerſus in Trachiniis,

βοᾶτε τὰν ὁμόσπορον Ἄρτεμιν

Ὀρτυγίαν, ἐλαφαβόλον, ἀμφίπυρον.

quos uerſus declarans Graecus interpres, παρ' ὅσον (inquit) ἀμφοτέραις ταῖς χερσὶ δᾳδουχεῖ. Quartus tabellae denarius & quintus ſpectant,ut arbitror,ad C.CLAVDIVM.C.F. PVLCHRVM, qui cum M.Perperna Cos. fuit anno DCXXIII.cuiuſque conſanguinea dicitur fuiſſe Claudia uirgo Veſtalis, quae in altera quarti denarii parte aeternum ignem ſeruans expreſſa eſt; quamq. triumphantem patrem comitatam fuiſſe ſcribit Cicero in oratione pro M.Coelio, Suetonius in Tiberio, & Valerius Max. lib. v. cap. vi.cuius uerba ſunt. Magna ſunt haec uirilis pietatis opera,ſed neſcio an his omnibus ualentius, atque animoſius Claudiae Veſtalis uirginis factum; quae cum patrem ſuum triumphantem è curſu uiolenta Tr. Plebis manu detrahi animaduertiſſet,mira celeritate vtriſque ſe interponẽdo ampliſſimam poteſtatem inimicitiis accenſam depulit. igitur alterũ triumphum pater in Capitolium, alterum filia in aedem Veſtae duxit &c. triumphauit autem Appius Claudiae huius pater,anno DCX. de Salaſſeis ex Alpibus.

CLOVIA gens, ſiue CLVVIA, & CLVIA (utroque enim modo in antiquis monumentis ſcripta reperitur, quemadmodũ VOLTEIVS, pro VVLTEIVS, & VOLCANVS, pro VVLCANVS, & FLVIVS pro FLVVIVS) incertum patricia ne an plebeia fuerit, quamuis frequens eius extet mentio, cum apud ſcriptores, tum in ueteribus inſcriptionibus, quartam exempla ſunt haec,

L. CLVIVS. L. L. AESCHINVS. FECIT. SIBI. ET
VXORI. ET. LIBERIS. ET. LIBERTIS
● CLVIA. L. L. FAVSTA. VIX. ANOS. XXXV
● L. CLVIVS. L. F. LVPERCVS. VIX. ANOS. II
V. L. CLVIVS. L. F. MAXIMVS
V. L. CLVIVS. L. L. MVSAEVS

et

MINERVAE
SACR
C. CLVVIVS. C. F. OVF
PATERNVS
V. S

Liuius lib. XLI. Cluuium Saxulam Praetorem nominat anno DLXXX. C. autem CLVVIVM hunc, quem ex aerei nummi inſcriptione vrbis praefectum, à Caeſare tertium tunc Conſule & Dictatore cum aliis octo, quorum facit mentionem Dio lib. XLIII. inſtitutum intelligimus, Puteolanum fuiſſe, coniicere poſſumus ex epiſtola LVI. lib. XIII. ad Thermum Pro Pr. cum qua conuenit antiqua inſcriptio huiuſmodi, quae Puteolis reperitur,

C. CLV-

C. CLVVIVS. M. F
IIII. VIR
IVRI. DIC. II. VIR. NOLAE
IIII. VIR. QVINQVENNAL
DE. SVO. FACIVND. COERAVIT
IDEMQVE. RESTITVIT
IOVI. O. M. SACR

Ad eundem hunc Cluuium, cum in Gallia Caeſari operam nauaret, epiſtolā ſextā eiuſdem libri Cicero ſcripſit: & in oratione pro Q. Roſcio, equitem Romanum ornatiſſimum appellauit. Dio lib. LII. tradit Auguſtū duos ex Senatoribus C. Cluuium & C. Furnium in Conſularium numerum adſcripſiſſe, quòd Conſules deſignati eum magiſtratum ab aliis praeuenti non geſſiſſent, καὶ ἔς γε τοὺς ὑπατευκότας (inquit) δύο ἄνδρας ἐκ τῶν βουλευτῶν, Κλούιόν τέ τινα, καὶ Φούρνιον γαΐους ἐγκατέλεξεν. quod de C. hoc Cluuio ſcripſiſſe Dionem credendum eſt, quem conſtat anno DCCXXIIII. ex Kal. Nouembr. cum C. Furnio Conſulem ſuffectum fuiſſe. M. autem CLVVIVM, qui in antiqua inſcriptione C. CLVVII pater deſcribitur, ſuſpicari poſſumus eum eſſe, cuius meminit Cicero in ep. II. lib. VI. ad Atticum.

CLOVLIAM gentem ſiue CLOELIAM (eadem enim eſt) patriciam fuiſſe, intelligere poſſumus ex eo, quod ſcribit Liuius de Canuleio Tribuno plebis, qui cum legem promulgaſſet, vt Conſul alter ex plebe crearetur, in quo patriciorum dignitas minuebatur, patres ne ſe inuitis lex perferretur, in eam ſententiam iuiſſe, cuius auctor fuiſſe C. Claudius dicitur, vt pro cōſulibus crearētur

 tres

tres Tribuni militum ex patrieiis, totidemque ex plebe, iique Conſulari poteſtate ornati remp. regerent: eorum autem annuo finito imperio rurſus Senatus & Plebs conſuleretur, Conſules ne an Tribunos mallent, qui uerò placuiſſent, fierent; quibus rebus decretis, in magno plebeiorum & patriciorum petentium ſtudio, tres ex patriciis tantum creatos eſſe, A. Sempronium Atratinum, T. Cloelium Siculum, L. Atilium Longum, anno CCCLX. Scribit autem Dionyſius lib. III. Cloeliam familiam Alba oriundam, ea diruta à Tullo rege in Senatum allectam fuiſſe, eique ut magiſtratus gerere poſſet, ab eodem rege conceſſum eſſe. Siculi cognomen unde traxerit ignoratur: ueriſimile tamen eſt, ob aliquod huius familiae contra Siculos inſigne factum, quod fortaſſe in ſecundi denarii altera parte expreſſum eſt; ſiue quòd primum è Sicilia oriunda, Albam poſtea commigrarit, id cognomen Cloelios ſortitos eſſe: quod ſpica eius inſulae peculiari ſymbolo T. Cloelium, qui denarium cuſit, indicare uoluiſse, credi poteſt; niſi forte frumentaria procuratio Cloelii alicuius, ſpicae nota huiuſmodi deſignetur. nec enim à T. Cloelio illo, qui Tribunus militum Conſulari poteſtate fuit anno CCCIX, quique ut ſcribit Liuius lib. IV. triumuir Ardeam coloniam deduxit, denarium hunc percuſſum eſſe credendum eſt. quo tempore argento ſignato nondũ populus Romanus utebatur, ſed ab aliquo eius familiae, qui uel T. Cloelius etiam ipſe diceretur, vel in antiqui alicuius Cloelii memoriam, ad illuſtranda familiae monumenta, denarios huiuſmodi cudi curarit; nam praeter eum, quem ſupra memorauimus, alterius „ Cloelii meminit Cicero in lib. IX. Philipp. cum inquit, à Larte Tolumnio re„ ge Veientum quatuor legatos populi Romani Fidenis interemptos eſſe, Tul„ lum Cluuium, L. Roſcium. Sp. Nautium, & C. Fulcinium. quem quidem Tullum Cluuium, quoniam à Liuio lib. IV. & Plinio lib. III. cap. VI. in emendatis codicibus Cloelius appellatur, crediderim T. Cloelium in Ciceronis libro nominandum eſſe. quamuis non multum laboro, Titus ne apud Ciceronem ſcribatur, ut ſit Cloeli praenomen; an Tullus, ut cognomen; dummodo pro Cluuio, Cloelius omnino retineatur.

Cocceia gens non ſatis conſtat patricia ne fuerit an plebeia. ex ea certè Nerua Imp. qui Domitiano ſucceſſit, ortus eſt. M. Cocceivm Nervam, qui in hoc denario expreſſus eſt, opinor deſignari eũ, qui Cõſul fuit cum L. Gellio Poplicola anno dccxvii. & ſi forte apud Appianum lib. v. bel. ciuil. in praenomine erratum eſt; is fuit, qui inter M. Antonium, & C. Caeſarem Octauianum poſtea cognominatum, pacis auctor extitit. Appiani uerba ſunt haec. „ Λεύκιος δ' ἦν Κοκκήϊος ἑκατέρῳ, Antonio ſcilicet & Caeſari, φίλος, καὶ ὑπὸ Καίσαρος ἐς φοινίκην τοῦ „ προτέρου θέρους πρὸς τὸν Ἀντώνιον ἀπέσταλτο μετὰ Καικίνα &c. & paulo infra. Κοκκήϊον μὲν ὡς κοινὸν ἀμφοῖν, „ ἐκ δὲ τῶν Ἀντωνίου Πολλίωνα, καὶ Μαικήναν ἐκ τῶν Καίσαρος, οὓς ἔγνωσαν Καίσαρι καὶ Ἀντωνίῳ πρὸς ἀλλήλους ἀμνη- „ στίαν εἶναι τῶν γεγονότων, καὶ φιλίαν ἐς τὸ μέλλον. hoc eſt, erat L. Cocceius Caeſari & Antonio „ pariter amicus, & qui ſuperiore aeſtate cũ Caecina in Phoeniciam à Caeſare legatus Antoniũ adierat. paulo poſt, haec exercitibus Caeſaris cum innotuiſſent, „ oratores ad utrunq; inter ſeſe decreuere, qui calumnias compeſcerent, quaſi nõ „ inter illos iudicium laturi eſſent, ſed inuicem conciliaturi ambos. Cocceium à „ ſe ipſis ueluti communem utriſque amicum eligentes: ex Antonii uero parte „ Pollionem nominarunt, ex Caeſaris Maecenatẽ, qui Caeſari & Antonio prae- „ teriorum obliuionem primum nunciarent; deinde in futurum beneuolentiam vtrique indicerent. Coccell huius Horatius etiam meminit lib. i. ſerm. Satyra. v.

-- interea Maecenas aduenit, atque
Cocceius, Capitoque ſimul Fonteius ad unguem
Factus homo, Antonij non ut magis alter amicus.

Põponius Porphyrio in horũ uerſuũ explicatione ita ſcribit; Diſſenſione orta „ inter Caeſarem Auguſtũ, Antoniumque: Cocceius Nerua auus eius, qui poſtea „

„ Romae imperauit, petiit à Caeſare, ut aliquem eum quo de ſumma rerum tra-
„ ctaret, mitteret Terracenam: & primum Maecenas, mox & Agrippa congreſ-
„ ſi ſunt: hiq. pepigerunt fidem confirmatiſſimam, & in vna caſtra conferre ſigna
„ utroſque exercitus iuſſerunt. Eadem Liuius lib. CXXVII. de Cocceio refert, nulla Fonteii Capitonis facta mentione. poſſumus autē ſuſpicari L. hunc Cocceium fratrem fuiſſe M. NERVAE, qui Antonii Legatus Pro Praetore (ut ego interpretor) Prouinciali, denarium cuſit: cuius filius fuiſſe creditur M. Nerua Conſul ſuffectus cum C. Vibio Rufino anno DCCLXXIIII. de quo mentio extat in antiqua inſcriptione ad radices Capitolii.

C. VIBIVS. C. F. RVFINVS. M. COCCEIVS. M. F. NERVA. COS. EX. S. C

COELIAE gentis plebeiae frequens eſt mentio apud Scriptores. Ex ea autē fuit CALDORVM familia, cuius reperiuntur argentei denarii in hac tabella notati, quos C. COELIVM CALDVM Ciceronis in Cilicia Procos. Quaeſtorem, qui L. F. C. N. in ultima epiſtola lib. II. deſcribitur, in patris, auique memoriam ſignaſſe opinor. C. COELIVS CALDVS, nouus homo (ut inquit Q. Cicero de petitione Conſulatus) Conſul fuit cum L. Domitio Ahenobarbo anno DCLIX. & in perduellionis iudicio tabellam dedit, cuius notae, ut ex ſecundo denario apparet, erant L. D. hoc eſt libero, & damno: quemadmodum legis Caſſiae tabellariae A. C. abſolutionis, condemnationisque notas fuiſſe ſupra demonſtrauimus. huius, ut puto, filius fuit L. COELIVS CALDVS, qui in quinto denario, & in primi altera parte notatus eſt. quem Septemuirum Epulonum fuiſſe conſtat cum ex ipſius denarii inſcriptione, tum ex Iouis ſigno in lectulo diſcumbentis, quod à Caldo triumuiro eius filio ad patris indicandum ſacerdotium in eo impreſſum eſt. Quòd autem in epulo Iouis, quod in Capitolio

lio Septemuiri Epulonum celebrabant, Iuppiter in lectulum, Iuno & Minerua in ſellas ad coenam inuitarentur: docet Valerius Max. lib. I I. cap. I. Feminae (inquit) cum uiris cubantibus ſedentes coenitabant, quae conſuetudo ex hominum conuictu ad diuina penetrauit: nam Iouis epulo ipſe in lectulum, Iuno & Minerua in ſellas ad coenam inuitabātur. De Septemuiris Epulonum uidendus Cicero in li. I I I. de oratore. De C. Coelio Caldo, qui Imp. Augur, Decemuir in denario his notis IMP. A. X. deſcriptus eſt, non memini me apud ſcriptores quicquam legiſſe; poſſumus autem ſuſpicari fratrē fuiſſe L. Caldi V I I uiri Epulonum, patris Caldi I I I uiri, quem Ciceronis Quaeſtorem fuiſſe diximus.

CONSIDIA

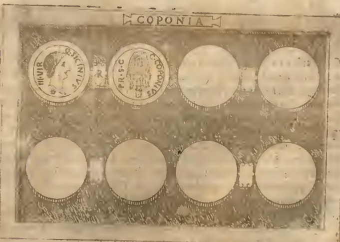

CONSIDIAE gentis plebeiae meminit Liuius lib. I I. Dionyſius lib. I X. Caeſar lib. I I. de bel. ciuili. Cicero lib. X I I. ep. X X V I. ad Cornuficium, & Valerius Max. lib. I V. cap. V I I I. ex ea fuit C. CONSIDIVS PAETVS. & is, qui ſextum tabellae denarium cuſit, C. CONSIDIVS NONIANVS. Sed Paeti, nullus, quòd ſciam, ueterum ſcriptorum facit mentionem, cum tamen eum Praetorem uel Aedilem fuiſſe, aliiſque honoribus functum eſſe, ex denariorū, quos percuſſit, notis coniicere poſſimus. Aſconius certè in Miloniana, Conſidium quendam nominat, apud quem Quaeſtorem M. Saufeius lege Plautia de ui accuſatus eſt ſubſcriptione ea, quòd loca occupaſſet, & cum telo fuiſſet anteſignanus operum Milonis in occidendo Clodio. Conſidius autem hic poteſt is eſſe, qui Paetus in denariis cognominatur, quique cum parricidii Quaeſtor fuiſſet, ſellam curulem in altera denarii parte ſignauit; in qua ſcilicet ius dicere conſueſſent Quaeſtores ii, qui rerum capitalium quaerendarum cauſſa crearentur. Idem, ut puto, deſignatur à Cicerone in oratione pro Q. Ligario his uerbis. Q. igitur Ligarius cum eſſet adhuc nulla belli ſuſpicio Legatus in Africam cum Proconſule C. Conſidio profectus eſt, qua in legatione & ciuibus & ſociis

„ ſociis ita ſe probauit, ut decedens Conſidius prouincia, ſatisfacere hominibus
„ non poſſet, ſi quenquam alium prouinciae praefeciſſet &c. CONSIDII NO-
„ NIANI meminit idem Cicero in ep. XI. ad Tironem. vlteriorem, inquit, Gal-
„ liam Domitio, citeriorem Conſidio Noniano (his enim obtigerunt) ſe traditu-
„ rum. ex quibus verbis Praetorem fuiſſe Conſidium hunc intelligere poſſumus; qui quidem CONSIDIVS à Nonio quodam ut videtur adoptatus, ex adoptionis uſitata formula NONIANVS eſt appellatus. Templū verò Veneris Erycinae, quod in altera parte Noniani denarii impreſſum eſt, ſcribit Liuius li. XXX. & XL. propè portam Collinam fuiſſe, de eo dixit Ouidius lib. IIII. faſtorum.

Templa frequentari Collinae proxima portae
Nunc decet, à Siculo nomina colle tenent.

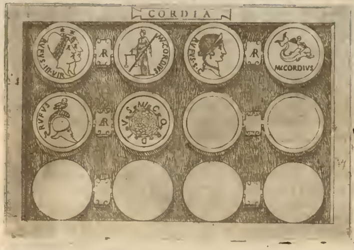
„ Strabo lib. VI. de hoc templo ita ſcribit, οἰκεῖται δὲ καὶ ὁ Ἔρυξ λόφος ὑψηλὸς, ἱερὸν ἔχων Ἀφροδί-
„ της τιμώμενον διαφερόντως, ἱεροδούλων γυναικῶν πλῆρες τὸ παλαιὸν, ἃς ἀνέθεσαν κατ' εὐχὴν οἵ τ' ἐκ τῆς Σικελίας καὶ
„ ἔξωθεν πολλοί. νυνὶ δ' ὥσπερ αὐτὴ ἡ κατοικία λειπανδρεῖ, καὶ τὸ ἱερόν. καὶ τῶν ἱερῶν σωμάτων ἐκλέλοιπε τὸ πλῆθος. ἀφί-
„ δρυμα δ' ἐστὶ καὶ ἐν Ῥώμῃ τῆς θεοῦ ταύτης τὸ πρὸ τῆς πύλης τῆς Κολλίνης, ἱερὸν Ἀφροδίτης Ἐρυκίνης λεγόμενον, ἔχον καὶ
„ νεὼν καὶ στοὰν περικειμένην ἀξιόλογον. hoc eſt, Eryx quoque collis excelſus habitatur, in
„ quo Veneris templum locatum eſt, quod ſingulari ueneratione colitur, anti-
„ quitus mulierum frequentia refertum illius miniſterio dicatarum, quas & è Si-
„ cilia, & externis ex regionibus multi locarāt. Hac uero tēpeſtate, ſicut & ipſa co-
„ lonia uiduata colonis eſt, ſic & tēplum deſolatū, & ſanctarū hominū copia de-
„ fecit. eſt & Romae ante portā Collinā deae huius aedificiū, quod Veneris Ery-
„ cinae templum dictant, cui cum aede ſacra inſignis adiacet porticus &c.

COPONIA gens Tibure orta, & in ciuitatem Romanam adſcita, plebeia ac an patricia fuerit, incertum. T. Coponius, qui primus ex ea gente ciuis Romanus

manus factus eſt, auus C. huius COPONII in argenteo denario deſcripti, nominatur à Cicerone in oratione pro Cornelio Balbo, his verbis. Quomodo „ igitur L. Caſſinius Tiburs pater huius equitis Romani optimi atque ornatiſ- „ ſimi viri, damnato Coelio? quomodo autem ex eadem ciuitate T. Coponius, „ ciuis item ſumma virtute, & dignitate, (nepotes T. & C. Coponios noſtis) „ damnato C. Maſſone, ciuis Romanus eſt factus? quia igitur Coponii è Ti- „ bure venerant, Tiburque erat Herculi ſacrum, claua eius Dei cum Leonina pelle in altera denarii parte impreſſa eſt: erat enim Tiburi templum Herculis, cuius meminit Suetonius in Auguſto cap. LXXII. Tiburque dicebatur Herculeum, vt ſcribit Strabo li. v. & Martialis lib. I. Caeſar lib. III. de bel. ciuil. facit mentionem Coponii huius, qui Dyrrhachii claſſi Rhodiae praefuit, ſed malè Quintus, pro Caius in vulgatis libris praenominatur. Cicero de Diuinat. lib. I. ſcribit C. Coponium ad ſe veniſſe Dyrrhachio, cum Praetorio Imperio claſſi Rhodiae praeeſſet, cum primis hominem prudentem atque doctum &c. „ Cn. Pompeius Procos. in ep. ad C. Marcellum & L. Lentulum Conſules lib. VIII. ad Att. Ego ad P. Lupum & C. Coponium Praetores miſi, vt ſe nobis „ coniungerent, & militum quod haberent ad vos deducerent. Fuit autem Prae- „ tor C. Coponius anno DCCIII. opinorque de eo intellexiſſe Velleium lib. II. cum inquit. Haud abſurde Coponius, vir Praetorius, grauiſſimus pater, Silii „ ſocer, cum recens transfuga multa ac neſanda Plancus abſenti Antonio in Sena „ tu obiiceret, multa inquit mehercule fecit Antonius pridie quàm tu illum re- „ linqueres. Eiuſdem, opinor, meminit Appianus in Parthico, his verbis, φθεγξά- „ μενος δὲ ῥωμαϊστὶ τοῖς φυλακοῦσιν, ὡς ὑπήκουσαν, ἐκέλευε Κοπωνίῳ τῷ ἄρχοντι φράζειν, ὅτι μάχη γένοιτο μεγάλη „ Κράσσῳ πρὸς πάρθους, hoc eſt, Egnatius circa mediam noctem ad Carras peruenit, „ cumq. latinè inclamaſſet cuſtodes moenium, iuſſit eos dicere Coponio praefe- „ cto praeſidii, magno proelio Craſſum cum Parthis dimicaſſe &c. & in lib. III. „ bel. ciuil. mentionem facit Coponii huius, proſcripti ab Antonio, & vxoris impudico amplexu ſeruati. Fuit C. Coponius, vt creditur, filius M. Coponii eius, quem Q. Scaeuola apud Centumuiros defendit, contradicente L. Craſſo pro M'. Curio. anno DCLXI. vt eſt apud Ciceronem lib. I. & II. de orat. & in oratione pro Caecina. Plin. lib. XXXV. cap. XII. Q. Coponium quendam nominat, qui ambitus damnatus eſt, vini quòd amphoram dediſſet dono ei, cuius ſuffragii lati o erat &c.

CORDIAE

Cordiae gentis (niſi pro Cadius rufus apud Tacitum lib. xii. vt aliquibus placet ſcribatur Cordius rufus) praeter vnum Ciceronem, haud ſcio an alius veterum ſcriptorum, faciat mentionem. is enim lib. iv. in Verrem, L. Cordium nominat honeſtum hominem, qui teſtimonium in Verrem dixit. quò vero pertineat Amor delphino inſidens, Mineruae aegis, galea, & noctua, quae in huius tabellae denariis, impreſſa ſunt, difficile eſt conicere:, in tanto de Cordio ipſo, qui denarios percuſſit, Hiſtoricorum ſilentio; niſi forte Cupidinis ſignum ad Iuliae familiae originem, à Venere è mari orta ductam, in Caeſaris gratiam impreſſum à Cordio fuit.

Cornelia

Cornelia gens in patricias diuiſa fuit familias, & plebeias. patriciae Blasiones, Lentvli, Scipiones, Cinnae, Sisennae, & Svllae in argenteis denariis, quos ipſi uidimus, reperiuntur. ac primus quidem huius tabellae, pertinet ad Cn. Cornelivm Cn. f. l. n. Blasionem, qui anno cdxcvi. Conſul fuit cum C. Atilio Regulo; ſignatus vt uidetur ab eo in Cn. Cornelii L. F. patris ſui memoriam, qui anno cdlxxxiii. de Saſſinatibus ſiue Sarſinatibus Vmbriae populis triumphauit: cuius uictoriae monumentū in altera denarii parte expreſſum eſt. ſecundus & tertius denarius, ad quē pertineant, in certum eſt, cum multi ex Lentulorum familia Cn. praenomine uſi ſint: illud certe conſtat, quicunque is fuerit, Quaeſtorem, & denariorum flandorum curatorem fuiſſe. Ita enim, ut ex huius denarii inſcriptione colligitur, ante inſtitutum iii uirorum monetalium officium, dicebantur ii, qui cudendae monetae praeficiebantur. iii uiri uerò auro, argento, aere flando feriundo, Ciceronis ut opinor tempore, uel paulo ante, creati ſunt: unde conijcere poſſumus, duos hos denarios uel ad eum Cn. Lentvlvm ſpectare, qui Conſul fuit cum L. Mummio anno dcvii. uel ad alium eo antiquiorem. de Genio populi Romani, cuius imago in his denariis cum inſcriptione. c. p. r. expreſſa eſt, ita ſcribit Dio lib. l. Καὶ βύας πρῶτον μὲν ἐς τὸν τῆς ὁμονοίας ναὸν, ἔπειτα δὲ καὶ ἐς τοὺς ἄλλους ὡς εἰπεῖν ἱεροὺς ἁγιωτάτους ἐσέπτατο. καὶ τέλος ἐπειδὴ πανταχόθεν ἀπηλαύνετο, ἐπὶ τὸ τοῦ ναοῦ τοῦ Γενίου τοῦ δήμου ἱδρύθη, καὶ οὔτε ἑάλω, οὔτε ἐξαρθέν, πρὶν ὀψέ ποτε. hoc eſt, Bubo in templum primum Concordiae, deinde in „ reliqua etiam ferè omnia, quae ſanctiſſima habebantur delubra, deuolauit: ac „ cum undique exigeretur, in aede Genii populi conſedit, ac neque captus eſt, & „ tardè omnino auolauit. quartus tabellae denarius, & quintus item uictoriatus, „ poſſunt ad eum Lentvlvm pertinere qui Procos. ex Hiſpania Citeriore ouans urbem ingreſſus eſt, de quo ita Liuius ſcribit. Cn. Cornelius Lentulus, „

qui

„ qui Citeriorem Hiſpaniam obtinuerat, cum ex S.C. ouans Vrbem eſſet in-
„ greſſus, tulit prae ſe auri mille & quingenta pondo. Sextus denarius ſine dubio ſpectat ad L. CORNELIVM SCIPIONEM P. Africani fratrem, qui bellum in Aſia contra Antiochum geſſit, quo ſuperato Aſiaticus eſt appellatus: de eo
„ ita ſcribit Cicero pro C. Rabirio. L. uerò Scipionis qui bellum in Aſia geſſit,
„ Antiochumq. deuicit, non ſolum cum chlamyde, ſed etiam cum crepidis in Capitolio ſtatuam uidetis. quia uero in omnibus ferè huic ſimilibus denariis nulla extat in ASIAG. cognomine interpunctionis nota, exiſtimat Antonius Auguſtinus pro Aſiatico Aſiagetem Graeca uoce primum in Graecia L. Scipionem dictum fuiſſe: eiuſq. cognominis extare affirmat veſtigia in veteribus libris Liuii, & in carmine quodam Sidonii Apollinaris.

PRIMVS huius tabellae denarius pertinet (ut opinor, ad P. SVLLAM, Sullae Felicis Dictatoris fratris filium, qui cũ L. Autronio Paeto Conſul deſignatus anno DCLXXX à L. Torquato ambitus accuſatus damnatusq., defenſus eſt à Cicerone in ea oratione, quae pro P. Sulla circumfertur. in omnibus autem (quos ego uiderim huic ſimiles) denariis, SVLA unico L. ſcriptum eſt, ea ſcri-
„ bendi ratione, quam antiquiſſimam fuiſſe tradit Quinctilianus his uerbis in li. I.
„ Semiuocales non geminare uſitatiſſimi moris diu fuit. Itaque LVCVLVS, pro LVCVLLVS, & CINA pro CINNA in ueteribus monumentis notatum reperitur. Secundus denarius ſine dubio Sullae Dictatoris triumphum deſignat de rege Mithridate, cuius meminerunt cum alii multi, tum Cicero in oratione pro lege Manilia. Sullam autem Imperatorem appellatum fuiſſe, & ipſa denarii inſcriptio docet, & Plutarchus in eius uita ſcriptum reliquit. Tertius denarius ſpectat, ut opinor, ad Sullae cognomen, quod eius familia à Sibylla traxiſſe dicitur, cuius libris interpretandis unus maiorum xuir ſacris faciundis praefuerit:

fuerit: ab eo enim munere Sibulla primũ, poſtea Sulla dictus eſt: itaq. in altera denarii parte Sibylla ipſa impreſſa eſt, & is, qui reſponſum ab Apolline petens, palmae ramum de more manibus geſtat. De duobus uero Sullae trophaeis in eodem denario ſignatis facit mentionem Plutarchus in eius uita, & & in libro de Fortuna Romanorum. Quartum denarium à Fauſto Sullae filio ſignatum eſſe, ex nota, quae in ipſo denario impreſſa eſt, intelligere poſſumus: Pertinent autem tria trophaea ad Sullae ſignum, cuius meminit Plutarchus, & Dio lib. XLII, his uerbis, ἐνεγέγλυπτο δ' ἐν αὐτῷ τρόπαια τρία, ὥσπερ καὶ ἐν τῷ τοῦ Σύλλου, hoc eſt, tria uerò in eo trophaea, quemadmodum in Sullae ſigno ſculpta erant. Lituus & uas ad indicandum Fauſti Pontificatum, Auguratumque appoſita ſunt: ſed de Pontificatu, nulla apud hiſtoricos mentio, quod ſciam, reperitur; de Auguratu uerò, ita ſcribit Dio lib. XLIX. ὁ Σπινθὴρ ὁ ὕπατος ἐπιθυμήσας Κορνήλιον Σπινθῆρα τὸν υἱὸν ἐς τοὺς οἰωνιστὰς ἐσαγαγεῖν, ἐπειτ' ἐπειδὴ ὁ Φαῦστος ὁ τοῦ Σύλλου παῖς ἐκ τοῦ Κορνηλίου φύλου ὢν προεσεγέγραπτο, ἐξεποίησεν αὐτὸν ἐς τὸ Μαλλίου Τορκουάτου γένος. hoc eſt, Spinther autem Conſul filium ſuum Cornelium Spintherem inter Augures referre cupiens, cum in eum ordinem iam ante Fauſtum Sullae filium, qui ex gente itidem Cornelia erat, adſcriptum uideret, filium in Manlii Torquati genus adoptandum dedit &c. Quintus denarius ab eodem Fauſto in patris memoriam, ut uidetur, ſignatus eſt: quatuor enim coronas, quae in altera eius parte notatae ſunt, indicare arbitror quatuor Sullae triumphos ex Graecia, Aſia, Ponto, & rege Mithridate. Sextus denarius ſpectat, ut opinor, ad ea, quae de Sulla ſcribit Appianus lib. I. bel. ciuil. καὶ οὐδ' αὐτὸς ἧττον, inquit, ὅτι τοὺς ἐξελαθέντας ἐκ Ῥώμης ὑπὸ Κίννα, καταφυγόντας ἐς αὐτὸν ὑπεδέξατο ἀπορουμένους, καὶ ἐπικουφίζοντας συμφορὰς αὐτοῖς. Maior autem nobilitatis pars, quae Romae imagine deſignatur, à Cinna turbulento illo tempore eiecta, fugataque, ad Sullam in tranſmarinis tunc partibus bellum gerentem, auxilium petens confugit: quae ab ipſo perhumaniter excepta, ſuſcepto contra Cinnae factionem bello, acriter defenſa eſt; Cicero pro lege Manilia; propterea quòd (inquit) ab eo bello Sullam in Italiam Reſp. Murenam Sulla reuocauit.

L. CORNELIVS SVLLA, cuius effigies in huius tabellae primo denario à Fauſto eius filio, ut opinor, ſignata eſt, primum Conſulatum geſſit cum Q. Pompeio Rufo generi patre, anno DCXLV. Eiuſdem Praetura Vrbana, cuius meminit Plutarchus, in ſecundo denario notata eſt, adiecta in eo curuli ſella, in qua Praetores ius dicere ſoliti erant. De Q. autem Pompeii Conſulatu, & Praetura, in Pompeia familia ſuo loco dicetur. Tertius denarius ab eodem Fauſto in Sullae patris memoriam cuſus uidetur, qui & ipſe paterno cognomine Felix dictus eſt: Sullam enim ſcribit Appianus li.1.& Plutarchus in eius uita, Felicem ſe appellaſſe: quod quidem cognomen cum in aliis ueteribus inſcriptionibus uſurpauit; tum in ea baſi, quae ex lapide tiburtino in Quirinali nuper reperta eſt.

L. CORNELIO. L. F
SVLLAE. FELICI
DICTATORI
VICVS. LACLFVND

In altera autem denarii parte Iugurtha, qui uinctis poſt tergum manibus à Boccho rege Sullae in ſolio ſedenti traditur ſignatus eſt; quam quidem traditionem in anulo Sullam expreſſiſſe ſcribit Plutarchus in eius uita, & in Mario; item Plinius lib. XXXVII. cap. 1. Sulla, inquit, Dictator traditione Iugurthae ſemper ſignauit. & Valerius Max. lib. VIII. cap. XV. L. autem Sulla, inquit, etſi ad neminem ſcriptorum animum direxit, tamen Iugurtha à Boccho rege ad Marium perducto, totam ſibi laudem cupide aſſeruit, ut anulo quo ſignatorio utebatur, ſcalptã illã traditionem haberet. Quartus tabellae denarius

nihil habet notatu magnopere dignum; niſi quòd in eo, Fauſti Sullae filii imago expreſſa eſt cum lituo Auguratus inſigni, de quo ſupra meminimus. Lunae autem imaginem in hoc & in ſuperiori denario impreſſam poterit quiſpiam ſuſpicari pertinere ad ea, quae ſcribit Plutarchus, dormienti ſcilicet Sullae uiſam eſſe deam, ſiue Luna illa fuerit, ſiue Minerua, ſeu Bellona &c.

PRIMVS, ſecundus, tertius, & quintus huius tabellae denarii pertinent ad CN. CORNELIVM LENTVLVM MARCELLINVM, qui anno DCXCVII. conſul fuit cum L. Marcio Philippo: quique cum ex Claudiae gentis Marcellorum familia ortus eſſet, adoptatus in Corneliam, CN. Lentulus Marcellinus dictus eſt. Marcellini uerò, ut ſcribit Paedianus, quia à M. Marcello originem ducunt, qui Syracuſas cepit, nec tamen deleuit, Siciliae patroni fuerunt: ad quam rem indicandam, ſpica, tria crura, & meſſoria falx, Siciliae Symbola, in Claudiae gentis denariis ſignata reperiuntur. Hic ipſe CN. Lentulus Marcellinus Siciliae patronus appellatur à Cicerone lib.IIII. in Ver. effigies autē in primo tabellae denario impreſſa, Marcellini huius non eſt, ſed M. Marcelli eius, qui Syracuſas cepit, à quo ducit originem Marcellinus. Secundus denarius poteſt credi ab eius filio ſignatus; ſed quò pertineat caput Herculis, & Dianae Epheſiae ſignum in altera denarii parte impreſſum, mihi quidē obſcurū eſt. Quartus tabellae denarius cuſus fuit à CN. Cornelio Siſenna, filio, ut opinor, L. Siſennae, qui hiſtorias ſcripſit; atq; is eſt fortaſſe CN. Cornelius, cuius acta in inſula Creta, ubi etiam obiit, ſcribit Dio lib. XXXVI. L. autē Siſenna eius pater, Praetor inter ciues & peregrinos M. Lepido Q. Catulo Conſulibus, ut ex aenea tabella, quae apud me eſt, colligitur, hiſtoriarū libros XXII conſcripſit, cuius fragmenta ex Agellio, Nonio, Macrobio, & Priſciano collegit Antonius Auguſtinus. SISENA autem unico N in hoc denario ſcriptum

eſt eadem ratione, qua ſupra SVLA & LVCVLVS, notatum eſſe in ueteribus monumentis admonuimus; quòd ſcilicet (ut inquit Quinctilianus) ſemiuo-
„ cales non geminare uſitatiſſimi moris fuerit. huius quoque tabellae ſextus aereus nummus CINA habet pro CINNA: quẽ ego nummum exiſtimo pertinere uel ad L. Cinnam, qui quater Conſul fuit, uel ad eius nepotem CN. Cornelium L. F. L. N. Cinnam Magnum, qui conſul fuit cum L. Valerio Meſſalla Voluſo anno DCCLVII.

PRIORES quatuor huius tabellae denarii à P. CORNELIO LENTVLO SPINTHERE, ad quem Cicero primum librum ſcripſit epiſtolarum, uel ab eius filio, qui Augur & ipſe fuit, ſignati ſunt. magis autem placet ut ad Spintherem patrem referantur; propterea quòd Libertatis imaginem, & Caſſii, Brutique nomina habent inſcripta Caeſaris interfectorum, inter quos numerari uolebat Lentulus, cum non fuiſſet; ut ſcribit Appianus lib. II. bel. ciuil. De Lentuli patris Pontificatu meminit Caeſar lib. I. de bello ciuili; de filii uerò Auguratu, Dio lib. XXXIX. Horum autem ſacerdotiorum alterum lituo, alterum uaſe, aliiſque inſignibus ſignificatur. P. hic Lentulus in Conſulatu, quem geſſit cum Q. Caecilio Metello Nepote (quo quidẽ anno Cicero ab exilio reuocatus eſt) P. F. in Faſtis deſcribitur: ex denario autem Lucii quoque nepotẽ fuiſſe cognoſcimus: quod ab aliis omiſſum eſt, qui denarium fortaſſe integrum non habuerunt. Eiuſdem Quaeſtura ex eodem denario colligitur: ſed cuius in Hiſpania Quaeſtor fuerit, ignoratur. cognomen autem Spintheris ab hiſtrione, cui erat ſimillimus, accepiſſe Valerius Max. & Plinius ſcribunt. Quintus & ſextus denarius ſpectant ad L. CORNELIVM P. F. Flaminem Martialem, qui ultimo anno libertatis reip. & urbis cõdirae DCCIIII. conſul fuit cũ C. Marcello: qui quidẽ Conſulatus ipſa denariorum inſcriptione indicatur. Ad

eorum

cor um autem denariorum intelligentiam, quae pertinere uiſa ſunt, in Claudia Marcellorum familia ſupra protulimus.

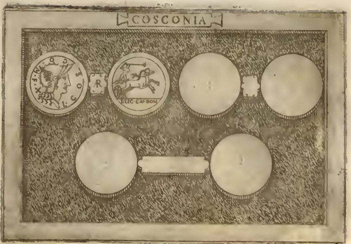

Cossvs Cornelivs Cn. F. Lentvlvs, qui in duobus primis huius tabellae denariis deſcriptus eſt, conſul fuit cū L. Calpurnio Piſone anno DCCLII. Legatus Auguſti anno DCCLIX, triumphalia ornamenta accepit de Iſaureis ex Cilicia, à quibus deuictis Iſauricus poſtea appellatus eſt. Equeſtris ſtatua, quae in altera parte ſecundi denarii impreſſa eſt, ad Auguſtum pertinet, cuius auſpiciis eam uictoriam Coſſus adeptus fuerat. De corona autem nauali M. Agrippae dicetur in familia Vipſania. Tertius tabellae denarius pertinet ad L. Cornelivm Balbvm, qui cum P. Canidio Craſſo conſul ſuffectus fuit anno DCCXIII; cuius in uita Attici meminit Cornelius Nepos. Huius, ut opinor, pater fuit L. Cornelius Balbus Gaditanus; de quo facit mentionem Strabo li. III. quique à Cn. Pompeio ciuitatem Romanam accepit: de qua poſtea periclitatus, à Cicerone defenſus eſt. Quia uerò Gadibus, unde traxit originē, templū erat Herculis, ut in eodem libro ſcribit Strabo, & Pomponius Mela cap. VI, non ab re Balbus, eius Dei clauā in altera denarii parte ſignauit. Quartus nummus & quintus, cum multi ex Lentulis Cn. praenomine uſi ſint, ad quem pertineant, haud facile dixerim: poſſunt tamen ad Cn. Lentulum L. F. referri Flaminem Martialem, qui conſul fuit cum M. Valerio Meſſalla anno DCCL, de quo meminit Cicero de Aruſpicum reſponſis. Sextus aereus nummus ad P. Corneliū Blaſionem pertinet, ut opinor, qui Praetor fuit anno DLIX, P. Scipione Africano II. & Ti. Sempronio Longo cos. In manuſcriptis autem Liuii codicibus rectè P. praenominatur, cum in uulgatis ſcripturis libri XXXIV. malè legatur Caius.

CORNVFICIAE gentis plebeiae ſcriptores multi meminerunt; ex ea fuit
Q. CORNVFICIVS, AVGVR, IMP. Ciceronis in Conſulatu competitor, &
in Auguratu collega, ut ex epiſtolis XVII. XVIII. XX. XXII. libri ad eum ſcri-
ptis, intelligimus. Quia uero Cornuficius Africae prouinciae, ex qua fuit ap-
pellatus Imperator, praeerat, Iouis Ammonis, qui in Africa colebatur imagi-
nem in uno, Cereris autem in altero denario, ob pronunciae fertilitatem, im-
preſſit. Q. Cornuficii meminit Liuius in epitoma lib. XXIII. his uerbis, Q.
„ Cornuficium in Africa Caſſianarum partium ducem T. Sextius uicit. & Dio
„ lib. XLVIII. καὶ μετὰ τοῦτο τάς τε Συρακούσας, καὶ ἄλλας τινὰς πόλεις ὑπηγάγετο, καὶ στρατιώτας τε ἀπ' αὐτῶν
„ ἔλαβεν καὶ Κοΐντου Κορνουφικίου ἐκ τῆς Ἀφρικῆς πέμψαντος. hoc eſt, Dein Syracuſas, & alias non-
„ nullas vrbes ſubegit, ac milites ab iis accepit mittente etiam ei milites ex Afri-
ca Q. Cornuficio; apud Dionem in lib. XLIX. & in aliis libris Κουρνουφίκιος, nt in ar-
genteis denariis ſcriptum reperitur, non Κορνουφίκιος. Appianus lib. III. facit Cor-
„ nuficii huius Africae praefecti mentionem his uerbis. μετακαλοῦντι ἐκ Λιβύης ἀπὸ τριῶν τῶν
„ ὑπὸ Σέξτιον δύο τέλη, καὶ τὸ τρίτον ἐκέλευε Κορνουφικίῳ παραδοῦναι τῆς ἑτέρας ἄρχοντι Λιβύης. & paulo poſt.
„ εἰς Λιβύην πρὸς Κορνουφίκιον. & libro IV. ἀμφὶ τὴν Λιβύην Κορνουφικίου πρὸς Σέξτιον. ex epiſtolis quoq;
Ciceronis XXI. XXVI. & XXVII. lib. XII. Cornuficium Africae praefuiſſe col-
ligere poſſumus. Huius frater potuit eſſe L. Cornuficius L. F. is, qui conſul cũ
Sex. Pompeio Sex. filio fuit anno DCCVIII. De ſimulacro Iunonis Soſpitae,
uel ut eſt in nnmiſmate Antonini Pii, SISPITAE, quod fingebatur, ut ſcribit Ci-
cero, cum pelle caprina, haſta, ſcutulo, & calceolis repandis, cuiuſmodi in
his denariis Augurem coronās expreſſum eſt, dicetur infra in denario Procilii
ſed cur Augur ab ea coronetur, nondum quicquā reperire potui, quod magno-
pere placeat, niſi forte Cornuficiam gentem ex Lanuuio profectam fuiſſe, ubi
Soſpita Iuno colebatur, atque id indicaſſe Cornuficium uelimus.

Cosco-

Cosconia gens,incertum eſt, patricia ne,an plebeia fuerit. eius quidem mētio extat in antiqua inſcriptione,in qua M. Coſconius Epicurus nominatur,

M.COSCONI.EPICVRI.FILII.PIISSIMI
QVI.VIX.AN.XIX.M.IIII.D.XXII
CASTONICVS.ET.PIA.PARENTES.FECERVNT

Liuius lib. XXX meminit M. Coſconii Tribuni militum; qui credi poteſt pater fuiſſe L. COSCONII huius,qui in argenteo denario M.F.deſcriptus eſt.Cicero in oratione pro P.Svlla facit mentionem C.Coſconii Praetoris anno,quo ipſe Conſul fuit, & XX uiri Caeſare & Bibulo Cos. ad diuidendum plebi agrum Campanum lege Iulia: quo mortuo in eius locum ipſe inuitatus eſt, ut ſcribit ad Atticum epiſtola XIX lib. II. huius extat mentio apud Appianum lib. I. bell. ciuil. in Bruto etiam C. Coſconius quidam Calidianus nominatur à Cicerone; cuius meminit, ut opinor, Valerius Max. lib. VIII. cap. I. Liuius quoque in epitoma lib. LXXVI. Coſconii eius qui Samnites uicit, facit mentionem.

Cossvtia gente, ex Equeſtri familia, orta fuit Coſſutia, qua Caeſar dimiſſa, Corneliam Cinnae quartum Conſulis filiam duxit uxorem, ut ſcribit Suetonius in Caeſare cap. I. quae quidem Coſſutia credi poteſt filia fuiſſe C. Cossvtii huius, qui Caeſare iam rerum potito, argenteos duos denarios ſignauit: eius autem filius poteſt eſſe L. C ossvtivs sabvla, qui in tertio denario C. F. deſcriptus eſt: de quo nihil extat apud ſcriptores, unde Meduſae & Bellerophontis equo inſidentis ſigna in eo denario impreſſa coniicere poſſimus, quò pertineant: niſi forte ad Corinthum coloniam à Caeſare deductam referenda ſint, de qua in Petronia gente dicetur. M. Coſſutii cuiuſdam mentio eſt apud Ciceronem lib. III. in Verrem, & Q. Coſſutii in ueteri quodam lapide in Sabinis, cuius ipſi exemplum huiuſmodi deſcripſimus.

DIS. MANIBVS
AEMILIAE. SP. F
VIX. ANN. XV
MENSES. VI. D. II
Q. COSSVTIVS. Q. F

Crepereiae gẽtis facit mentionẽ Cicero li.1.in Verrẽ, ex qua natum ſcribit M. Crepereiũ Equeſtri familia,qui fortaſſe pater fuit Q. Crepereii huius, qui M.F. in argenteo denario deſcriptus eſt. Crepereii cuiuſdam Galli ſub Nerone meminit Tacitus li.xiiii. ex iis autẽ,quae in his denariis impreſſa ſunt, coniicere poſſumus,Q.Crepereiũ uel aliquẽ ex eius familia rẽ mari ꝓſperè aliqñ geſſiſſe.

Crepvsiae gentis nulla eſt mẽ tio apud eos ſcriptores, quos ego quidem legerim. P. autẽ Crepvsivs in primo, & tertio tabellae denario deſcriptus,

IIIuir

III uir fuit monetae cudendae cum C. Manilio Limetano,& L. Marcio Cenſorino, qui Conſul cum C. Caluiſio Sabino fuit anno DCCXIV. quibus temporibus C. quoque Manilium in Romana Rep. floruiſſe ex Salluſtii hiſtoria intelligimus. Equeſtri uerò ſtatua Crepuſiorum aliquis, ut uidetur, donatus fuerat, quem honorem, ea in denario impreſſa indicare uoluit Crepuſius. Secundi autem denarii nota C R T ſi Crepuſius ſignificatur, perſpicuum erit Crepuſiam gentem plebeiam fuiſſe, ex qua L. Crepuſius Aedilis plebis fuerit.

CVPIENNIA gente ortus fuit C. Cupiennius, ad quem extat Ciceronis epiſtola XX lib. XVI. ad Atticum, cuius fortaſſe filius fuit C. Cupiennius Libo Cumanus, Auguſti familiaritate clarus, corporis ſui diligentiſſimus, ſectator matronarum concubitus, ut ſcribit Pomponius Porphyrio in Horatii uerſum illum ex Satyra II. lib. I. ſerm.

---- nolim laudarier, inquit,
Sic me, miratur cunni Cupiennius albi.

L. uero CVPIENNIVS hic, cuius eſt argenteus denarius, à nullo ueterum ſcriptorum, quod ſciam, nominatur.

CVRIA-

CVRIATIAM gentem plebeiam, Alba oriundam, à Tullo rege in ciuitatem Romanam adſcitam fuiſſe, ſcribit Dionyſius lib. III. Eius gentis familia fuit Trigeminorum, cuius meminit idem Scriptor in eodem libro; ex qua ortus eſt C. CVRIATIVS is, qui huius tabellae nummos cuſit. Liuius lib. I. & in epit. lib. LV. & Valerius Max. lib. III. cap. VII. C. Curiatii cuiuſdam, qui Tribunus plebis fuit, faciunt mentionem. In uetere quoque lapide, qui extat Nolae, C. quidam Curiatius Diui Auguſti Flamen notatus eſt.

C. CVRIATIO. L. F
FLAMINI. DIVI. AVGVSTI
PRIMIPIL. TRIB. MILIT
PRAEFECT. CASTROR
PRAEF. FABR
ARBITRATV. HYACINTHI. LIB

CVRTIA gens, patricia ne, an plebeia fuerit, ex ueteribus ſcriptoribus non ſatis conſtat. M. Curtii, à quo lacus Curtius in foro Romano dictus eſt, meminit Dionyſius Halicarnaſſeus lib. II. Liuius lib. VII. Valerius Max. lib. v. cap. VI. & Oroſius lib. III. cap. v. P. Curtii Salaſſi facit mentionem Cicero in epiſtola XVIII. ad Leptam lib. VI. De Q. autem CVRTIO, qui cum M. Iunio Silano & CN. Domitio III uir nummos aereum & argenteum cuſit, nihil potui apud ſcriptores reperire.

Dᴅɪᴀ quoque gens,incertum,patriciane,an plebeia fuerit: plebeiã tamen fuiſſe ſuſpicari poſſumus ex eo,quòd qui Didiam legem Sumptuariã tulit, Tribunus plebis fortaſſe fuit: eius meminit Macrobiiis li.ɪɪɪ.Sat.Opinor autẽ huius tabellae denarios pertinere ad T.Dɪᴅɪᴠᴍ, qui Conſul fuit cum Q. Caecilio Metello Nepote anno ᴅᴄʟᴠ. quique bis triumphauit: primum Propr.de Scordiſceis ex Thracia; & iterum Procos. ex Hiſpania de Celtibereis; ex qua Imperatorem eum appellatum fuiſſe ſcribit Sallvſtius in hiſtoria apud Agellium li. ɪɪ.cap.xxᴠɪɪ. quod facit ad ſecundi denarii inſcriptionem,in qua eſt T.ᴅɪᴅɪ. ɪᴍᴘ.Hic idem T.ᴅɪᴅɪᴠs L.Caeſaris Cõſulis Legatus anno ᴅᴄʟxɪɪɪ. bello Marſico fuit, ut tradit Appianus lib.ɪ.bell. ciuil. cuius quidẽ belli initio Fᴏɴᴛᴇɪᴠᴍ quoq; ſcribit,eũ fortaſſe,qui in hoc denario deſcriptus eſt,Q.Seruilii Caepionis Procos.Legatũ cum aliis,qui in Aſculo erant, interfectũ ab Italicis fuiſſe. Centurio uerò, qui uite militem caedens in altera parte primi denarii impreſſus eſt, aliquam fortaſſe Didii animaduerſionem in exercitum malè obtemperantem indicat: quòd autem Centuriones uitibus uterentur in caſtris, tradit Liuius in epitoma li.ʟᴠɪɪ.Quem militem(inquit)extra ordinem deprehẽdit;ſi Romanus „ eſſet,uitibus: ſi extraneus,uirgis cecîdit.Plinius lib.xɪɪɪɪ. cap.ɪ.Centurionum in „ manu uitis,& optimo praemio tardos ordines ad lentas perducit aquilas, atque „ etiam in delictis pœnam ipſam honorat. Tacitus li. ɪ. Centurio &c. quia fracta „ uite in tergo militis alterâm clara uoce,ac rurſus alteram poſcebat. Plutarchus „ quoque in Galba tradit Sempronium Centurionem uite in obnoxios militeſ animaduertiſſe. Iuuenalis Sat.vɪ.

Nodoſam poſt haec frangebat uertice uitem;
Si lentus pigra muniret caſtra dolabra. Lucanus lib.vɪ.

H Latiam

---- Latiam longo gerit ordine uitem. Silius lib. VI.
---- Laeuinus ab alto
Priuerno, uitis Latiae perſignis honore. & lib. XII.
---- Latiaeque ſuperbum
Vitis adornabat dextra latus &c.

De Villa Publica, quae à Didio fortaſſe reſtituta, uel ornata, in altera parte ſecū-
„ di denarii ſignata eſt, Cicero ad Att. li. IIII. ita ſcribit. Efficiemus rē glorioſiſſimā:
„ nā in cāpo Martio ſepta Tribuniciis comitiis marmorea ſumus & tecta facturi,
„ eaque cingemus excelſa porticu, ut mille paſſuū conficiatur: ſimul adiungetur
„ huic operi Villa etiā Publica. Liuius. Macedones deducti extra urbē in Villam
„ Publicā, ibiq. iis locus, & Lautia praebita. M. Varro de re ruſtica li. I. cap. II. Co-
„ mitiis Aediliciis, inquit, cū ſole caldo ego atq; Axius Senator tribulis ſuffragiū
„ tuliſſemus, & candidato cui ſtudebamus, uellemus eſſe praeſto, cum domum
„ rediret, Axius mihi inquit dum dirimuntur ſuffragia, uis potius Villae Publi-
„ cae utamur umbra, quàm priuati candidati tabella, dum ita aedificemus no-
„ bis &c. Liuius lib. CXXVII. facit mentionem Didii Saxae M. Antonii legati in
Suria, qui à Labieno Pompeianarum partium uictus eſt, à quo fortaſſe in T. Di-
dii memoriam argenteus denarius cuſus fuit.

DOMITIA gens plebeia, in duas fuit diuiſa familias, quarum altera CALVINORVM, altera AHENOBARBORVM cognomine uſa fuit. Primus tabellae denarius pertinet ad CN. DOMITIVM AHENOBARBVM, qui fuit Aedilis Curulis anno DCXCII. M. Pupio Piſone, M. Valerio Meſſalla Cos. de quo his uerbis meminit Plinius lib. VIII. cap. XXXVI. M. Piſone

M. Meſſalla

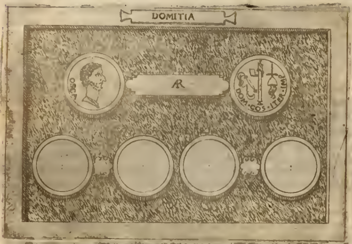
M.Meſſalla Cos. Domitium Ahenobarbum Aedilem Curulem urſos Numidicos centum,& totidem Aethiopas uenatores in Circo dediſſe: miror adiectũ Numidicos fuiſſe, cum in Africa non gigni urſos conſtet. Ex argenteo autem denario, in cuius altera parte uir cum leone pugnans impreſſus eſt, intelligere poſſumus, Ahenobarbum non urſos, ſed leones in circo dediſſe; annalesque non ſatis emendatos Plinium habuiſſe, in quibus contra hiſtoriae fidem leones pro urſis ſcriptũ fuiſſet. In eodem denario, ad indicandum Aedilitatis honorem ſpica adiecta eſt; quia ſcilicet Aediles annonam curarent, ut ſcribit Cicero li. III. de legibus. In ſecundo denario expreſſus fortaſſe eſt CN. Domitii Ahenobarbi triumphus, quem egit Procos. ex Hiſpania anno DCCXXI. quamuis ad eum quoque CN. Domitium referri poſſit, qui anno DCXXXV. Procos. de Galleis Aruerneis triumphauit. Tertius denarius ſpectat, ut opinor, ad CN. DOMITIVM AHENOBARBVM eum, qui cum L. Licinio Craſſo Cenſor fuit anno DCLXI. quique Conſul fuerat anno DCLVII. cum C. Caſſio Longino; cuius Conſulatus memoria extat Interamnae in uetere inſcriptione.

GENIO. MVNICIPI. ANNO. POST
INTERAMNAM. CONDITAM
DCCIIII. AD. CN. DOMITIVM
AHENOBARBVM. COS

CN. autem Domitii & L. Licinii Cenſorum nomina nõ in hoc tantũ denario ſignata ſunt, ſed in aliis quattuor item argenteis, in quorũ uno praeter Cenſorũ nomina, in altera parte M. AVRELIVS. SCAVRVS, in altero, C. MALLEOLVS. M. F. in tertio M. POMPONIVS. M. F. in quarto autem L. PORCIVS. LICINVS notatus eſt. Quartus & quintus huius tabellae denarius pertinent ad CN. DOMITIVM AHENOBARBVM, qui fuit Neronis Imperatoris proauus, de quo meminit Suetonius in Nerone cap. III. quia uerò claſſi praefuit, nauis prora, & trophaeũ in altera quarti denarii parte impreſſum eſt. Dio lib. XLVIII. οὕτω οὖν τούτων, καὶ ἐκ „
τοῦ λιμοῦ (ὃς τότε τὴν θάλασσαν τὴν μὲν κατὰ Σικελίαν ὑπὸ τοῦ Σέξτου, τὴν δὲ ἐν τῷ ἰονίῳ κόλπῳ ὑπὸ γναίου δομιτίου „
Αἰνοβάρβου κατεχομένης, δεινῶς αὐτοὺς ἐπίεσεν) ἐν πολλῇ ἀμηχανίᾳ ὁ Καῖσαρ ἐγένετο. ὁ γὰρ δομίτιος εἷς μὲν τῶν σφα- „
γέων &c. hoc eſt, His rebus, ac fame, qua ſumma praemebantur (mare Siculũ Sex. „
Põpeio: Ioniũ CN. Domitio Ahenobarbo obtinẽte, qui & ipſe unus ex Caeſaris „
interſectoribus ex Philippẽſi pugna effugerat, parataq. claſſe aliqua Ioniũ ma- „
re aliquãdiu iam tenebat, ac multa rebus hoſtiũ damna inſerebat) effectũ eſt, ut „
Caeſar in ſummis difficultatibus haereret. Idẽ quia M. Antonio claſſe tradita „
eius partes ſecutus eſt, quintũ denariũ cum Antonii effigie ſignauit. Dio in eodem libro. Καῖσαρ δὲ ἐπειδὴ τά τε ἐν τῇ Ἰταλίᾳ κατειργάσατο, καὶ ὁ κόλπος ὁ Ἰόνιος ἠλευθέρωτο (ὁ γὰρ δομίτιος „
ἀπογνοὺς μηκέτι καθ' ἑαυτὸν ἰσχύσειν, ἀπεχώρησε πρὸς τὸν Ἀντώνιον) παρεσκευάζετο μὲν ὡς ἐπὶ τὸν Σέξτον ὁρμήσων. „
hoc eſt, Caeſar Italico negotio confecto, cum mare Ionium etiam liberatum „
iam eſſet, (nam Domitius ſuis uiribus ad id tenendum diffidens, ad Antonium „
auectus erat) ad bellum Sexto Pompeio inſerendum ſe parauit. Appianus lib. „
v. bel. ciuil. Ἀσίνιος δὲ Ἀηνόβαρβον συνέπειθε φιλίαν εἶναι πρὸς Ἀντώνιον, καὶ ἐπέσταλλεν ἀμφοτέροις Ἀντωνίῳ. „
& paulo poſt. ὁ δὲ Ἀντώνιος ἐς τὴν αὐτοῦ ναῦν τὸν Ἀηνόβαρβον ἀναδεξάμενος. & paulo ſupra. ἦν γὰρ „
Ἀηνόβαρβος τῶν κατεγνωσμένων τὴν δίκην ἐπὶ γαΐῳ Καίσαρι φόνου. Suetonius cap. III. in Nerone. Cn. „

H ij Domitius

„ Domitius inter cōſcios Caeſarianae necis (quanquàm inſons) dānatus lege Pe-
„ dia, cū ad Caſſiū, Brutumq. ſe propinqua ſibi cognatione coniūctos cōtuliſſet,
„ poſt utriuſque interitum claſſem olim commiſſam retinuit, auxit etiam, nec
„ niſi partibus ubique profligatis, M. Antonio ſponte, & ingentis meriti loco
„ tradidit, ſolusque omnium ex iis, qui pari lege damnati erant, reſtitutus in pa-
„ triam, ampliſſimos honores percucurrit: ac ſubinde redintegrata diſſentione
„ ciuili, eidem Antonio legatus, delatam ſibi ſummam imperii, ab iis, quos Cleo-
„ patrae pudebat, neque ſuſcipere, neque recuſare fidenter propter ſubitam uale-
„ tudinem auſus, tranſiit ad Auguſtum, & in diebus paucis obiit, nonnulla &
„ ipſe infamia aſperſus: nam Antonius eum deſiderio amicae Seruiliae Naidis
„ transfugiſſe iactauit. Ad eundē Cn. Domitium pertinere poteſt ſextus aereus tabellae nummus, in quo M. SILANVS, & Q. CVRTIVS, qui cum Domitio III uiri fortaſſe fuerunt monetae cudendae, notati ſunt.

NON EST dubium, quin huius tabellae denarius ad Cn. DOMITIVM CALVINVM pertineat, qui conſul iterum anno DCCXIII. cum C. Aſinio Pollione fuit, & Imperator ex Hiſpania, de qua Procos. triumphauit anno DCCXII. eſt appellatus. Oſcenſes uerò, qui Hiſpaniae populi ſunt, denarium huiuſmodi cum Hiſpani Dei imagine ſignaſſe, ex eius inſcriptione ſatis conſtat. Inſtrumenta autem Pontificalia uel Domitii ipſius Pontificatum deſignant, uel ad Domitiam legem reſpiciunt, quam tulit de ſacerdotio Cn. Domitius Ahenobarbus Neronis atauus: de qua Suetonius ita ſcribit lib. VI.
„ cap. II. Atauus eius Cn. Domitius in Tribunatu Pontificibus offenſior, quòd
„ alium, quàm ſe in patris ſui locum cooptaſſent, ius ſacerdotum ſubrogando-
„ rum à collegiis ad populum tranſtulit. meminerunt huius legis cum alii, tum
„ Dio, qui lib. XXXVII. Caeſarem hac lege Pontificatum Maximum adeptum fuiſſe

fuiſſe ſcribit. De Oſca Hiſpaniae urbe uidendus Plinius lib.111. Ptolemeus. li. 1111. Plutarchus in Sertorio, Caeſar lib.1.de bello ciuili.

NEQVE DVRMIAE gentis, neque M. DVRMII huius, qui ſub Auguſto triumuir monetae cudendae, huius tabellae denarios ſignauit, mentio aliqua apud ſcriptores, quos ego uiderim, reperitur. Quae uero in altera parte primi denarii impreſſa ſunt, ad Auguſtum ſine dubio pertinent, & fortaſſe ad eius ludos ſaeculares, qui apri & cerui ſignis propter Dianam in cuius honorem celebrabantur, notati ſunt. De Honoris ſimulacro in Lollii Palicani denario dicetur.

Egnatiae gentis plebeiae, & C. egnatii maxsvmi, ad quem ſpectant huius tabellae denarii, facit mentionem Cicero lib. iii. ad Atticum, ep. xxxiv. In libro autem xiii. ad Memmium epiſt. xliii. xlv. & lxxiii. meminit L. Egnatii Rufi, cuius fortaſſe filius fuit M. egnatius is, qui eſt in quarto aereo nummo notatus; quem in Auguſtum conſpiraſſe ſcribit Suetonius cap. xix. & Velleius lib. ii. his uerbis. „ Neque multo poſt Rufus Egnatius „ per omnia gladiatori quàm Senatori propior, collecto in Aedilitate fauore po- „ puli, quem extinguendis priuata familia incendiis in dies auxerat, in tantũ qui- „ dem ut ei Praeturam continuaret, mox etiam Conſulatum petere auſus; cum „ eſſet omnium flagitiorum, ſcelerumque conſcientia merſus; nec melior illi res „ familiaris, quàm mens foret; aggregatis ſimillimis ſibi, interimere Caeſarem „ ſtatuit, ut, quo ſaluo, ſaluus eſſe non poterat; eo ſublato moreretur. quippe „ ita ſe mores habent, ut publica quiſque ruina malit occidere, quàm ſua prote- „ ri, & idem paſſurus minus conſpici. neque hic prioribus in occultando felicior „ fuit: abditusque carceri, cum conſciis facinoris mortem digniſſimam uita ſua obiit. Dio quoque huius in Auguſtũ conſpirationis meminit li. liii. his uerbis.

„ ὅτι καὶ τότε Μάρκος ὁ Ἐγνάτιος Ῥοῦφος ἀγορανομήσας, καὶ ἄλλα τε πολλὰ καλῶς πράξας, καὶ ταῖς οἰκίαις ταῖς ἐν „ τῷ ἔτει ἐκείνῳ ἐμπρησθείσαις ἐπικουρίαν μετὰ τῶν ἑαυτοῦ δούλων, καὶ μεθ' ἑτέρων τινῶν μισθωτῶν ποιησάμενος, καὶ διὰ „ τοῦτο τά τε ἀναλώματα τὰ τῇ ἀρχῇ αὐτοῦ προσήκοντα παρὰ τοῦ δήμου λαβὼν, καὶ στρατηγὸς παρανόμως ἀποδειχθεὶς ὁ πρό- „ σθε τε ὑπ' αὐτῶν τούτων, καὶ τὸν Αὔγουστον ὑπερεφρόνησεν, ὥστε καὶ προγράψαι ὅτι ἄθραυστον καὶ ὁλόκληρον τῷ διαδόχῳ „ τὴν πόλιν παραδώσει. ἐπ' οὖν τούτῳ οἵ τε ἄλλοι πάντες οἱ πρῶτοι, καὶ αὐτὸς ὅτι μάλιστα ὁ Αὔγουστος ὀργὴν εἶχε. καὶ „ ἐκεῖνον μὲν ἐκδιδάξειν οὐκ ἐς μακρὰν ἔμελλε, τὸ μὴ ὑπὲρ τοὺς πολλοὺς φρονεῖν. hoc eſt, ut tum temporis „ etiam M. Egnatius Rufus, qui cum Aedilis Plebis fuiſſet, eoque in magiſtratu „ praeter alia multa rectè facta; aedificiis quoque ſuo anno incendio correptis, „ ſeruorum ſuorum, aliorumque mercede conductorum ſuccurriſſet; ideoque

ei

ei à populo ſumptus in eum magiſtratum dati, & ipſe praeter leges Praetor „
creatus eſſet, animo propter haec ſublato, Auguſtum deſpexerit, ac publicè „
ſcriptum propoſuerit ſeſe illaeſam, integramque ſucceſſori urbem tradidiſſe. „
id iram eum aliorum in Rep. principum, tum ipſius Auguſti mouit, qui paulo „
poſt Egnatium, ne quid praeter caeteros ſibi ſumeret edocturus erat. Egnatiae „
gentis mentio eſt in antiqua hac inſcriptione,

HONORIS
IMP. CAESARIS. DIVI. F
AVGVSTI. PONT. MAXIM
PATR. PATRIAE. ET. MVNICIP
MAGISTRI. AVGVSTALES
C. EGNATIVS. M. L. GLYCO
C. EGNATIVS. C. L. MVSICVS
C. IVLIVS. CAESAR. L. ISOCHRYSVS
Q. FLORINIVS. Q. L. PRINCEPS
VIAM. AVGVSTAM. AB. VIA
ANNIA. EXTRA. PORTAM. AD
CERERIS. SILICE. STERNENDAM
CVRARVNT. PECVNIA. SVA
PRO LVDIS

Egnatvleiae gentis, unus, quòd ſciam, Cicero facit mentionem lib. III. Philipp. in quo nominat L. Egnatuleium quendam, filium for-

taſſe

„ taſſe C. EGNATVLEI huius,qui Victoriatum nummum percuſſit. Ciceronis
„ uerba ſunt haec. Huiuſce legionis uirtutem imitata quarta legio duce L. Egna-
„ tuleio Quaeſtore, ciue optimo & fortiſſimo, C. Caeſaris auctoritatē,atq; exer
„ citū perſecuta eſt. & in libro v. nec uero de L. Egnatuleio,fortiſſimo, & conſtan-
„ tiſſimo ciue,amiciſſimoq. Reip. ſilendū arbitror: ſed tribuendū teſtimoniū uir-
„ tutis egregiae,quòd is legionē quartā ad Caeſarē adduxerit,quae praeſidio Cō-
„ ſulibus,ſenatui,populoq. Romano,Reiq. publicae eſſet: ob eam cauſam place-
„ re,uti L. Egnatuleio triennio ante legitimū tempus magiſtratus petere, capere,
„ gerere liceat. In quo P.C. non tantum cōmodum tribuitur L. Egnatuleio, quan-
„ tus honos. in tali enim re ſatis eſt nominari. extat Cordubae, quae fuit Lucani & Senecae patria in Hiſpania, fragmentum quoddam inſcriptionis antiquae,in qua fit mentio C. EGNATVLEIAE. C. F. quae fortaſſe EGNATVLEI huius filia fuit. in inſcriptione quoque baſis ſtatuae Veſpaſiano Imp. dedicatae, nominatur C. quidam EGNATVLEIVS LAVRVS.

EPPIA gens in tribu Cornelia cenſebatur & Fabia, ut ex antiquis inſcriptionibus intelligere poſſumus,quarum exempla ſubiecimus.

Q. EPPIVS. Q. F. COR. RVF
⊖ CLODIA. C. L. SILENIO
⊖ EPPIA. L. F. PAVLLA. VOTE
NNIANA. MATER
EPPIA. M. F. POLLA

et

P. EPPIVS. P. F. FAB. RVFVS
MIL. COHOR. II. PRAET
T. F. I. ARBITR. &c. EPPII huius, Scipionis in Africa legati
„ mētionē facit Hirtius li. v. de bello Africo, his uerbis. Deinde eodē die Adrameto egreſſus,

to egreſſus, Liuineio Regulo ibi cum legione relicto, Vticā ire contendit, cui ,,
in itinere fit obuius L. Caeſar, ſubitoque ſe ad genua proiecit, uitamque ſibi, ,,
nec amplius quicquam deprecatur: cui Caeſar facile, & pro ſua natura, & inſti- ,,
tuto conceſſit. item Caecinae, C. Ateio, P. Atrio, L. Cellae patri, & filio, M. Ep- ,,
pio, M. Aquinio, Catonis filio, Damaſippique liberis ex ſua conſuetudine tri- ,,
buit. Fuit autem M. Eppius ex ordine Equeſtri, ut colligitur ex Ciceronis ep. ,,
XIII. ad Att. in qua ſcriptum eſt. Nemo enim noſtri ordinis in his locis eſt, ,,
praeter M. Eppium, quem ego Minturnis eſſe uolui, uigilantem hominem & ,,
induſtrium. Quia uero M. Eppius Scipionis in Africa Legatus fuit, ut ex ipſa denarii inſcriptione apparet, in altera eius parte Africae imaginem ſignauit, qualem ab antiquis fictam fuiſſe ſupra in Scipionis denario ex Claudiani auctoritate demoſtrauimus: in altera autem Herculis ſimulacrum, quod in Africa colebatur, ut ſcribit Herodotus lib. II.

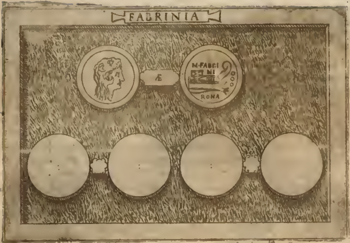

FABIAE gentis patriciae LABEONES tantum, MAXIMI, & PICTORES in denariis, quos nobis uidere licuit, reperiuntur. Q. FABIVS LABEO, qui in primo tabellae denario notatus eſt, Praetor anno DLXIIII. ex Creta Inſula naualem egit: ad quam rem indicandam, nauis proram in altera denarii parte impreſſit. Idem anno DLXX. conſul fuit cum M. Claudio Marcello; & anno DLXXIII. Pontifex factus eſt. Hunc ſcribit Cicero lib. I. off. & ad Q. fratrem, arbitrum Nolanis & Neapolitanis datum de finibus à Senatu, agrum, de quo lis erat, adiudicaſſe populo Romano. Secundus denarius, cum omnes ferè Maximi, Quinti praenomine uſi ſint, ad quem pertineat, diuinare non licet: poteſt autem referri ad Q. FABIVM MAXIMVM, qui anno DCCVIII. Conſul fuit cum C. Trebonio, tribus menſibus uno aut altero minus die, nam III. Kal. Ian. mortuus eſt, eique Caninius Rebilus in unum diem ſuffectus fuit.

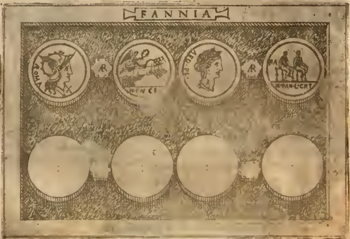
Tertius

Tertius denarius ſpectat, ut opinor, ad N. FABIVM PICTOREM Flaminē Quirinalem, qui C. Sulpicio Galo, M. Claudio Marcello coſ. anno DLXXXVII. mortuus eſt, ut ſcribit Liuius li. XLV. apud quem malè, pro Numerius praenominatur Marcus, errore (ut puto) librariorum; quibuſdam tamen magis placet referri denariū ad Q. FABIVM PICTOREM, qui Praetor fuit cum Q. Fabio Labeone anno DLXIIII, quo, ut ſcribit Liuius lib. XXXVIII. Flamen Quirinalis inauguratus fuit, ab eoque in N. FABII PICTORIS memoriam, qui Conſul de Saſſinatibus triumphauerat anno CDLXXXII. denarium huiuſmodi cuſum eſſe. Sed ab vtrouis horum fuerit denarius ſignatus, Quirini certè imago Flaminis apicem manu tenentis, ad id ſacerdotium indicandum in eo impreſſa eſt. Quartus denarius ſine dubio ad C. FABIVM C. F. PICTOREM pertinet, qui cū Q. Ogulnio Gallo Conſul fuit anno CCLXXXIIII. quo quidem anno argento ſignato populus Romanus ex S.C. primum uti coepit; ob quam rem in altera denarii parte inſcriptionem adiectam eſſe opinor EX. A. P. hoc eſt, ex argento publico. Cum autem C. hic Fabius ex Pictorum familia fuerit, non uideo quam ob cauſam buteonem auem in denario ſignarit, à qua Buteonum alia Fabiae gentis familia cognomen duxit, ut ſcribit Plinius lib. x. cap. VIII. Quinto denario aliquem Fabiorum, Cai quoque & ipſum praenomine uſum, qui cum L. ROSCIO, uel L. RVBRIO, & Q. MARCIO triumuir fuerit monetae cudendae, deſignari opinor. Sextum denarium ad L. FABIVM HISPANIENSEM, qui Sertorianarum partium fuit, contra quem à Sulla C. Annius miſſus eſt, ut ſcribit Plutarchus, ſpectare arbitror. Eius autem mentio eſt in fragmento hiſtoriarum Salluſtii apud Seruium lib. I. Aeneid. „ quod ſubiecimus. Igitur diſcubuere, Sertorius inferior in medio, ſuper eum „ L. Fabius Hiſpanienſis Senator ex proſcriptis, in ſummo Antonius, & infrà ſcri„ ba Sertorii Verſius; alter ſcriba Maecenas in imo, medius inter Tarquitium, & „ dominum Perpernam. Plutarchus autem ſcribit conuiuium illud, quo Serto„ rius interemptus eſt, à Perperna datum eſſe: ideoque dominum appellari à Salluſtio, ut in hunc locum notat Nonius Marcellus. L. autem Fabiū hunc, Quaeſtorem fuiſſe intelligimus ex nota illa Q. qua magiſtratus hic notari ſolet: nā alius argenteus denarius huic ſimilis ita planè inſcriptus eſt. L. FABI. L. F. HIS P. Q. eratque fortaſſe tunc Quaeſtor Fabius hic, quando ad Sertorium in Hiſpaniam tranſiuit.

FABRI-

Fabriniae gentis, niſi ſit erratum ab eo, qui nummum aereum cuſit, nulla apud ueteres ſcriptores mentio reperitur. Neque uerò M·hic Fabrinius quis fuerit, quoue tempore uixerit, inuenire adhuc potui.

Fanniam gentem plebeiam fuiſſe, uel hoc uno Ciceronis teſtimonio ex ep.XIII. lib.XVI. ad Att. conſtat. In praeſentia, inquit, mihi uelim ſcribas qui- „
bus Cēſoribus C. Fannius M.F. Tribunus Pl. fuerit, uideor mihi audiſſe P. Afri- „
cano

cano, L. Memmio Cenſoribus. Opinor autem M. FANNIVM hunc C. F. cuius eſt primus tabellae denarius, apud quem Praetorem Cicero Sex. Roſcium parricidii reum anno DCLXXIII. L. Sulla, Q. Metello coſ. defendit, filiū fuiſſe C. Fannii oratoris, de quo meminit Cicero in Catone, his uerbis. Itaque Scae-
» uola cum in eam ipſam mentionem incidiſſet, expoſuit ſermonē Laelii de ami-
» citia, habitum ab illo ſecum, & cum altero genero C. Fannio M. F. & in Bruto.
» Horum aetatibus adiuncti duo C. Fannii, C. & M. filii fuerunt: quorum C. fi-
» lius, qui Conſul cum Domitio fuit &c. Velleius lib. II. Eodem (inquit) tractu
» temporum nituerunt oratores Scipio Aemilianus, Laeliusque, Ser. Galba, duo
» Gracchi, C. Fannius, Carbo Papirius &c. Poteſt etiam denarius ad oratoris patrem M. FANNIVM pertinere, qui filius fuit C. Fannii Tribuni plebis anno DLXVI. Ad eundem fortaſſe ſecundus quoque denarius ſpectat: quem Aedilē plebis fuiſſe ex ipſa denarii inſcriptione apparet. Scribit autem Dio, Caeſare V. & M. Antonio coſ. anno DCCIX, Aediles Cereales duo ex patriciis, quattuor ex plebeis primum creari coeptos fuiſſe: eius uerba ſunt, καὶ ἐν μὲν τῷ πρώτῳ ἔτει, πρότερον καὶ ἀγορανόμοι τότε πρῶτοι δύο μὲν ἐξ εὐπατριδῶν τέσσαρες δὲ ἐκ τοῦ πλήθους, ὧν οἱ δύο τὴν ἀπὸ τῆς Δήμητρος ἐπίκλησιν φέρουσιν. hoc eſt, Eodem anno primum ſex Aediles ſunt conſtituti, duo patricii, quattuor plebeii: quorum duo Cereris Aediles uocarētur. Aedilium autem plebis Cerealium mentio eſt in antiquis his inſcriptionibus, quarum unius deſideratur principium,

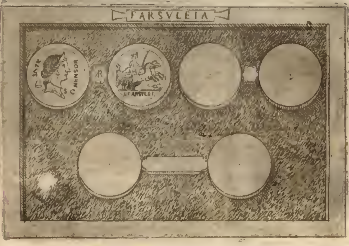
IIII. VIRO. VIARVM. CVRANDARVM
TRIB. MIL. LEG. V. MACED. Q. VRBANO
AEDILI. PLEB. CERIAL. PRAET. LEGATO
PROVINCIAR. SICILIAE. ET. ASIAE
PROCOS. PROV. GALLIAE. NARBONENS
LEGATO. LEGIONIS. VIII. AVGVSTAE
L. VETTIVS. FELIX. ET. P. NOVELLIVS. ATTICVS
AMICI

et

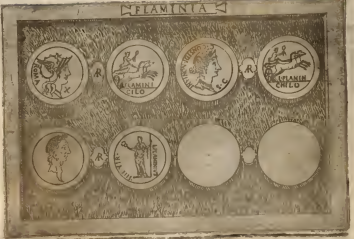
L. NERATIO. C. F. VOL. PROCVLO
X. VIR. STLITIBVS. IVDICAN.
TRIB. MILITVM. LEGION.
VII. GEMIN. FELIC. ET. LEG
VIII. AVG. QVAEST. AEDIL.
PLEB. CEREAL. PRAET. LEG
LEG. XVI. FLAVIAE. FIDEL
ITEM. MISSO. AB. IMP
ANTONINO. AVG. PIO. AD. DEDVCEN
DAS. VEXILLATIONES. IN. SYRIAM. OB
BELLVM. PARTHICVM. PRAEF. AERARI
MILITARIS
COS
MVNICIPES. SAEPINAT

Niſi

Niſi uerò obſcura illa nota, qua Fannii collega L. C R T ſignificatur, quaque Piſonis nomen indicari nullo modo poteſt, obſtaret; crederem denarium cum inſcriptione P I S O C A E P I O, cuius ſuprà in Calpurnia familia meminimus, ad eundem hunc Fannium pertinere, propterea quòd Caepio Fanniae quoque familiae cognomen ſit apud Velleium lib. II. & Suetonium in Auguſto cap. XIX. & in eo denario duo uiri cum ſpicis adiecto titulo ad frumentum emundum ex S. C, Saturnique imago, ut in hoc Cereris, ſignata ſit: quos ut rei frumentariae praeſides deos antiqui coluerunt.

F A R S V L E I A E gentis mentio extat in antiqua inſcriptione Sutrina, in qua P O N T I F I C E S. A. C O L O N I A. CONIVNC. IVLIA. SVTRIN. I N. O R D. RELAT. ∴ inter eos autē numeratur M. V A L E R I V S FEROX in locū L. F A R S V L E I R V F I. Q. etiam F A R S V L E I V S quidam V E S P E R nominatur in baſi ſtatuae Veſpaſiani Imp. in qua inciſa ſunt nomina eorum, qui ad eam dedicandam Imperatori ſtatuam, pecuniam contulerunt. L. Annio Baſſo, C. Caecina Paeto cos. L. uerò F A R S V L E I huius M E N S O R I S, qui argenteum denarium ſignauit, nullā in ueteribus nec ſcriptorum nec lapidum monumentis reperire mentionem potui.

FLAMINIAE gentis plebeiae meminit Cicero in Bruto, & ad Att. ep.xiiii. & xv. lib.xiv. & ep.i. & ii. lib. xv. Liuius li. xxi, & alii. L. autem FLAMINIVS CHILO ſiue CILO (utroque enim modo cum in eius denariis, tum in ueteribus quoque lapidibus, & Scriptorum codicibus, notatum hoc cognomen reperitur: ut Semproniae gentis cognomen, in aliis cum aſpiratione GRACCHVS, in aliis uerò ſine aſpirationis nota GRACCVS) IIII uir auro, argento, aere feriundo ſub Caeſare Dictatore, ac eiuſdē fortaſſe primus Flamen fuit. nam C.Iulio Caeſari Dictatori inter alios honores, quos ei uiuenti Senatus tribuit, Flaminem quoque, qui Diui Iulii Flamen dictus eſt, decretum fuiſſe, tradit
,, Suetonius in Caeſare, his uerbis. Non enim honores modo nimios recepit, ut
,, continuum Conſulatum, perpetuam Dictaturam, Praefecturamque morum,
,, inſuper praenomen Imperatoris, cognomen patris patriae, ſtatuam inter reges,
,, ſuggeſtum in Orcheſtra; ſed & ampliora humano faſtigio decerni ſibi paſſus
,, eſt, ſedem auream in Curia, & pro tribunali thenſam, & ferculū Circenſi pom-
,, pa, templa, aras, ſimulacra iuxta Deos, puluinar, Flaminem, Lupercos, appel-
,, lationem menſis è ſuo nomine. Huius Flaminis mentio quoque extat in antiquis inſcriptionibus, quarum exempla ſunt huiuſmodi,

M. POBLICIO
M. F. SAB. SEXTIO
CALPVRNIANO
EQVO. PVBLICO
FLAM. DIVI. IVLI
PRAEF. AEDIL. POT
QVAESTOR. AERAR
SACERD. IVVEN. BRIX
COLLEGIA
CENTON. ET. FABROR

L. ACVTIO
L. F
FAB. PRIMO
EQVO. PVB.
II. VIR. I. D
AEDIL. Q. ALIM
FLAM. DIVI. IVLI

Poſſunt

Poſſunt etiam notae illae, Pr. fl. interpretari Primvs flavit, ſenſu non ex hiſtoria, quae non extat, ſed ex coniectura ducto; quòd ſcilicet C. Flaminius fuerit unus ex primis Quattuoruiris à Caeſare (ut opinor, aucto Triũuirorum monetalium numero) creatis, auro argentoue publico flando feriundo: cuius collegae in nummis aureis & argenteis reperiuntur, L. aemilivs bvca, l. mvssidivs longvs, & C. vibivs varvs. Nam Caeſarem auxiſſe numerum minorum magiſtratuum tradit Suetonius cap. xli. Senatum, inquit, ſuppleuit, patricios allegit, Praetorum, Aedilium, Quaeſtorum, minorum etiam magiſtratuũ numerum ampliauit &c. Atque ita, rectè & " uerè locutus erit Dio, qui lib. liiii dixit Triumuiros monetales ab Auguſto " inſtitutos fuiſſe, hoc eſt, eorum numerum à Caeſare auctum, & Quattuoruiros pro Triumuiris factos, ad Triumuiros rurſus, ut primum erant, reductos. Cilo autẽ hic, cuius meminit, ut opinor Cicero, li. vi. ad Torquatum ep. xx. & Appianus li. iiii. bel. ciuil. ad Caeſarem ſine dubio reſpexit, cum Veneris caput, à qua Iulia gens originem duxit, in altera ſecundi denarii parte ſignauit.

Flaviae gentis plebeiae frequens eſt mentio apud ueteres ſcriptores. litteris autem Flavs, quae in primo tabellae denario notatae ſunt, exiſtimarim cognomen potius Flavvs (quod Flavos, & Flavs, antiqui uocali non geminata ſcribebant) indicari, quàm Flavivs nomen. Eſt autẽ Flavos, ſiue Flavs Largiae familiae cognomen apud Dionyſium li. v. Decimiae apud Liuium lib. xxvii. Caeſeciae in epitoma lib. cxvi. Sulpiciae apud Suetonium in Claudio cap. xli. Octauiae in antiqua, quae Tiburi extat, inſcriptione, & Lucretiae, in aereo Auguſti numiſmate. C. flavivs hemis, qui in ſecundo denario Bruti Legatus Propraetore deſcribitur, is eſt, cuius meminit Cornelius Nepos in uita Põponii Attici. Itaq; appellatus eſt (inquit) à C. Flauio "

„ Bruti familiari Atticus, ut eius rei princeps eſſe uellet &c. Appianus lib.v. inter Caeſaris inimicos C. hunc Flauium cum Canutio & Clodio Bithynico numerat. καὶ ἦσαν (inquit) οἱ μάλιστα Καίσαρος ἐχθροὶ Κανούτιος δὲ καὶ Γ. Φλάβιος, καὶ Κλώδιος ὁ Βιθυνικός. Plutarchus etiam in Bruto meminit huius Flaui, quem Praefectum Fabrûm Bruti fuiſſe ſcribit. Cetera, quae in hoc denario ſignata ſunt, ad M. Brutum pertinent,& in gente Iunia explicabuntur.

Fonteiam gentem plebeiã fuiſſe, uel ex hoc intelligere poſſumus,quòd P. Clodius Ciceronis inimicus, qui ut Tribunus plebis fieret ad plebẽ traduci uolebat, P. Fonteio plebeio homini adoptandum ſe dedit: de qua adoptione „ Suetonius in Tiberio ita ſcribit; P.Clodius ob expellendum Vrbe Ciceronem „ plebeio homini atque etiam natu minori in adoptionem ſe dedit. meminit etiã Cicero pro Domo ſua, & ad Att.lib.1.ep. XVII. & XVIII. Primus autem huius tabellae denarius pertinet, ut opinor, ad C. FONTEIVM CAPITONEM Conſulem ſuffectum ex Kal. Iul. anno DCCXX. Secundus, & tertius, ad huius, ut uidetur, filium M'. FONTEIVM, qui fortaſſe is eſt, pro quo repetundarum reo Cicero dixit accuſante M. Plaetorio, quòd eo per triennium Galliae Praetore, aere alieno prouincia fuiſſet. nec enim dubito quin apud Ciceronem M'. pro M. ſit ſcribendum, quòd hoc praenomine haec familia frequentius uſa ſit, & paſſim in eo librarii errarint, omiſſa uirgula, quae M. litterae obducenda erat. Fonteii autem denariorum alter habet triremem cum Pollucis, & Caſtoris imaginibus, quòd hae ſtellae ſint nauigantibus propitiae Hor. lib.1. Carm.

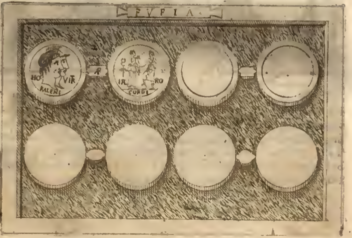
Sic te Diua potens Cypri, ſic fratres Helenae
Lucida ſidera, uentorumque regat pater.

Alter

Alter habet Cupidinem hirco inſidentem,quòd id animal maximè ſit proeliue ad libidinem. Veiouis uerò ſimulaerum, & pilei Caſtorum ſtellis ſuperimpoſitis quò pertineant, mihi quidem obſeurum eſt. P. FONTEIVS.P.F.CAPITO qui quartũ denarium & quintum triumuir ſignauit, poteſt nepos eſſe P.Fonteii Capitonis,qui Praetor (vt ſeribit Liuius lib.XLIII) Sardiniam prouinciam obtinuit anno DLXXXIV, Q. Marcio Philippo II. & Cn. Seruilio Caepionẽ Cos. atq; idẽ fortaſſe Antonianae claſſi Propr. praefuit, ut coniicere poſſumus ex mutila aerei nummi inſcriptione. De eo dixit Horatius li.I. Ser. Sat. v.

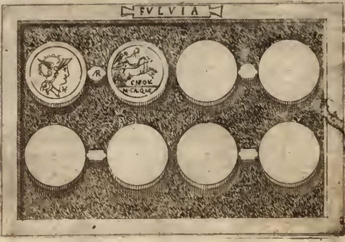
---- Capitoque ſimul Fonteius ad unguem
Factus homo. &c.

M'. autem FONTEIVS, qui in quarto denario notatur, fortaſſe is eſt, qui Legatus Q. Seruilii Caepionis bello Italieo, eum aliis qui in Aſculo erant, interfectus ab Italicis fuit. Appianus li.I. bell. ciuil. Eius uerò factum aliquod, cum Tribunus militum eſſet, quod nobis ignotum eſt, altera denarii parte ſignificatur: nee enim ad A. Fonteium id ſpectàre arbitror Tribunũ militum, quem, qúòd ſeditioſus, & malus ciuis eſſet, à Caeſare ab exercitu dimiſſum ſeribit Hirtius lib. v. de bello Afrieo.

FVFIA gens fuit plebeia, ex qua Q. FVFIVS KALENVS originẽ duxit, cuius denarius in hae tabella expreſſus eſt,quique Trib.Plebis fuit anno DCXCI. D.Iunio Silano.L. Licinio Murena Cos. atque idem conſul eum P.Vatinio anno DCCVI. In bello autẽ ciuili Pompeiano Caeſaris partes ſecutus eſt. Dio lib. XLII. Κοΐντου δὲ δὴ Φουφίου Καλήνου μετὰ τοῦτο ἐπιστρατεύσαντος σφίσιν, ἐξανήχθησαν Πατρέων, καὶ Φαῦστος. Cum Antonio ſtuderet, Cicero grauiter in eum Philippica VIII. inuectus eſt: ipſius uerò in Ciceronem maledica reſponſio recitatur à Dione lib.XLVI.

de templo Virtutis & Honoris, quod erat fortaſſe Kaleni curationis, ita ſcribit
„ Liuius lib. XXVII. Marcellum aliae atque aliae obiectae animo religiones te-
„ nebant, in quibus quòd cum bello Gallico ad Claſtidium aedẽ Honori & Vir-
„ tuti uouiſſet, dedicatio eius à Pontificibus impediebatur, quòd negabant unam
„ cellam duobus deis recte dedicari. Videndus de hac dedicatione Valerius Max. lib. I. cap. I. & Vitruuius lib. VII. De Cordo dicetur in gente Mucia.

FVLVIAE gentis plebeiae in multas diuiſae familias, unius tantum CN. FVLVII in argenteis denariis memoria reperitur; quis tamen hic Fuluius fuerit, quibusue temporibus uixerit, quòd multi ex ea gente hoc praenomine uſi ſint, nihil certi afferre poſſum: quia tamen cum Q. Metello, & M. Calidio M. Tullii coaetaneo triumuir monetae cudendae fuit, Ciceronis ipſius temporibus floruiſſe poſſumus ſuſpicari. FOVLVIVS autem ueteres, ſcribebant, ut FOVRIVS & multa huiuſmodi Graecam ſcripturam imitati.

FVN-

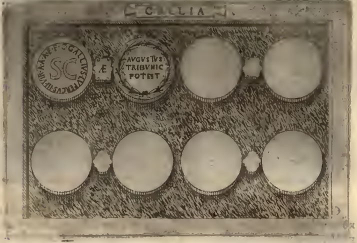
Fvndaniam quoque gentem plebeiam fuiſſe; cum ex aliis, tum ex Liuio conſtat in lib. xxv. in quo M. Fundani facit mentionem Aedilis plebeii. In tabula etiam aenea apud Alexandrum Farneſium Cardinalem, in qua Plebiſcitum pro Thermesibvs maioribvs pisidis perſcriptum eſt, mentio fit C. FVNDANI. C. F. TR. PL. DES. QVI. PLEBEM. PREIMVS. SCIVIT. qui quidem Fundanius (quando à temporum ratione non abhorret, quibus id Plebiſcitum perſcriptum eſt, poſt annum ſcilicet DLXXXI. quo L. Gellius Cn. Cornelius Conſules fuerunt) poteſt is eſſe, quem M. Varro lib. I. de re ruſtica ſocerum ſuum appellat: ad eum autem referendos eſſe opinor huius tabellae denarios, licet alii C. Fvndanio tribuerint ei, qui cum C. Sulpicio Conſul fuit anno DX.

Fvria gens in patricias diuiſa fuit familias & plebeias, ut ex Liuio colligimus, qui lib. IX. L. Furii Tr. Pl. facit mentionem, & lib. XXXIX. M. Furii Luſci Aedilis, à quo Ludi Plebeii diem unum inſtaurati ſunt. Nobis, patriciae Pvrpvreonvm, Craſſipedvm, & Philorvm denarios uidere licuit: ină Fvrivs Brocchvs incertum eſt, patricius ne an plebeius fuerit. Primus tabellae denarius ad L. Fvrivm Pvrpvreonem pertinet, qui Praetor de Galleis triumphauit anno DLIIII. & DLVII. P. autem Fovrivs Craſſipes, qui ſecundum tabellae denarium cuſit, & cognominis originem, pedis nota; & Aedilitatis honorem, ſella Curuli, indicare uoluit. Primus uerò ex ea familia qui Craſſipes dictus fuit, Graecum nomen οἰδίπουν imitatus eſt; quem ἀπὸ τοῦ οἰδήματος τῶν ποδῶν, hoc eſt, à tumore pedum Oedipodem appellatū fuiſſe, Graeci Poetae tradunt. De P. Fovrio Craſſipede Aedile Curule nulla extat mentio apud ſcriptores. Liuius M. Furium Craſſipedem triumuirum coloniae deducendae anno DLIX, & Praetorem anno LXVI nominat. Fortaſſe autem denarius à Furio Craſſipede Ciceronis genero ſignatus eſt. Tertius denarius cuſus à M. Fvrio L. F. Philo fuit, in memoriam ſine dubio eius triumphi, quem egit P. Furius Philus anno DXXX. de Galleis Liguribus. M. autem Furium, qui L. F. in eo denario deſcribitur, opinor filium fuiſſe L. Furii Phili Praetoris anno DLXXXII, cuius meminit Liuius lib. XLII. De Cn. Fvrio Broccho nullā apud ueteres ſcriptores, praeterquàm apud Valerium Max. reperio mentionem; is enim li. VI. cap. I. meminit Cn. Furii, qui à Broccho in adulterio deprehenſus, familiae ſtuprādus obiectus eſt: opinor autem corruptū eſſe Valerii locum, atq; ex huius denarii auctoritate ita corrigendum eſſe.
„ Cn. Furium Brocchum, quem (deeſt nomen) deprehenderat, familiae ſtuprandum obiecit &c.
„ T. Brocchum quendā nominat Cicero pro Q. Ligario:

gario:

gario: & Anneium Brocchum in lib. III. in Verrem. Aedilem Curulem fuiſſe Brocchum hunc, qui triumuir denarium cuſit, ex ſella Curuli intelligere poſſumus, & imagine Cereris, quae rei frumentariae praeeſt, quam curabant Aediles.

GALLIA gens inter patricias ne, an plebeias numeranda ſit, ex iis ſcriptoribus, qui circumferuntur, elici non poteſt. Cicero in Verrem lib. V. C. Gallium Senatorem hominem Equeſtrem appellat; patrem fortaſſe C. GALLII huius, qui nummum aereum ſignauit, cum eſſet triumuir ſub Auguſto. Idem Cicero meminit Q. Gallii Praetoris anno DCLXXXVIII. L. Cotta & L. Torquato cos. quemque anno ſequenti de ambitu accuſatum defendit ea oratione, quae non extat. Ipſe in Bruto, Aſconius in Corneliana, Valerius Max. lib. VIII. cap. X. Quinctilianus lib. II. cap. III. & Appianus lib. III. ἐδόξε δὲ (inquit) τῆς δ' αὐτῆς „ ἡμέρας Κόϊντος Γάλλιος ἀδελφὸς Μάρκου Γαλλίου συνόντος Ἀντωνίῳ, τὴν πολιτικὴν στρατηγίαν ἄρχων &c. ex „ quibus uerbis colligimus Q. Gallium Praetorem Vrbanum fuiſſe, & M. Gallii fratrem, de quo ita ſcribit Suetonius in Tiberio cap. VI. Poſt reditum in Vr- „ bem à M. Gallio Senatore teſtamento adoptatus, hereditate adita, mox no- „ mine abſtinuit, quòd Gallius aduerſarum Auguſto partium fuiſſet. C. GALLII „ apud Valerium Max. lib. VI. cap. I. mentio etiam extat.

GELLIAE

Gelliae gentis duos tantum denarios, qui in hac tabella expreſſi ſunt, nobis uidere licuit. Eorum primus ad Gellivm fortaſſe pertinet Cn. Pompeii legatum in bello maritimo contra Piratas, cuius meminit Florus lib. III. Secundus ſine dubio ad L. Gellivm Poplicolam ſpectat, qui denarium ſignauit, cum eſſet Antonii Quaeſtor Propraetore: poſtea cum M. Cocceio Nerua conſulatum geſſit anno DCCXVII. de eo ita ſcribit Dio lib. XLVII.
„ ὁ δὲ δὴ Γέλλιος ἐφωράθη μὲν, ἔπαθε δὲ δεινὸν οὐδέν. ὁ γὰρ Βροῦτος ἐκεῖνόν τε ἐν τοῖς φιλτάτοις ἀεὶ νομίσας εἶναι, καὶ
„ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Μάρκον Μεσσάλλαν πάνυ τῷ Κασσίῳ προσκείμενον εἰδὼς, ἀφῆκεν αὐτόν. καὶ ὃς ἐπεβούλευσε μὲν καὶ τῷ
„ Κασσίῳ, οὐδὲν δὲ τότε κακὸν ἔπαθεν. αἴτιον δὲ, ὅτι ἡ μήτηρ αὐτοῦ Πώλλα προμαθοῦσα τὴν ἐπιβουλὴν, δείσασα περί τε
„ τῷ Κασσίῳ, μὴ προκαταληφθῇ (σφόδρα γὰρ αὐτὸν ἠγάπα) καὶ περὶ τῷ υἱῷ μὴ καταφωραθῇ, τό, τε ἐπιβούλευμα αὐτὸ
„ ἑκοῦσα τῷ Κασσίῳ προεμήνυσε, καὶ τὴν σωτηρίαν τοῦ παιδὸς ἀντέλαβεν, οὐ μέντοι καὶ βελτίω αὐτὸν ἐποίησε, πρός τε
„ γὰρ τὸν Καίσαρα, καὶ πρὸς τὸν Ἀντώνιον ἀπὸ τῶν εὐεργετῶν ἀπηυτομόλησεν, hoc eſt: Gellius autem in-
„ ſidiarũ conuictus, nullo ſupplicio eſt affectus: nã eum cũ ſemper inter primos
„ amicos ſibi Brutus duxiſſet, ac M. Meſſallam fratrem eius Caſſio coniunctiſſi-
„ mum uideret, miſſum fecit. ſed idem Gellius poſt Caſſio quoque perniciẽ ma-
„ chinatus eſt, iterum quidem impune, cum mater eius Palla mature cognitis in-
„ ſidiis, Caſſio metuens ne iis opprimeretur, (uehementer autem eum diligebat)
„ filio uerò ne deprehenderetur, ipſa ultro inſidias Caſſio detexiſſet: ac filii ſalu-
„ tem praemium habuit, ne ſic quidem meliorem factum, quin à ſuis benefacto-
„ ribus ad Caeſarem & Antonium transfugeret. Huius pater L. Gellius Conſul fuit cum Cn. Lentulo Clodiano anno DCLXXXI. Cicero in Piſonem, & in oratione ad Quirites poſt reditum.

Heren-

HERENNIA gens plebeia in Balborum familias, & Gallorum diuiſa fuit. L. Herennii Balbi meminit Paedianus in Miloniana: Galli, Aſinius Pollio in ep. XXXII. li. x. ad Plancum: C. Herennii Tribuni Pl. qui P. Clodium ad plebem traduxit, facit mentionem Cicero ep. XV. & XVII. lib. I. ad Att. M. autem HERENNIVS hic, qui denarium cum ſigno Pietatis cuſit, Cos. fuit ex Kal. Nou. anno DCCXX. filius fortaſſe M. Herennii eius, qui Conſulatum geſſit cũ C. Valerio Flacco anno DCLX. de quo Cicero in Bruto ita ſcribit. M. Heren- „
nius in mediocribus oratoribus latine & diligenter loquentibus numeratus eſt: „
qui tamen ſumma nobilitate hominem cognatione, ſodalitate, collegio, ſum- „
ma etiã eloquentia L. Philippum in conſulatus petitione ſuperauit, &c. Aeneas „
autem Anchiſem humeris ferens, Pietatis ſymbolum antiquis fuit, quod in aliis etiam uetuſtatis monumentis reperitur.

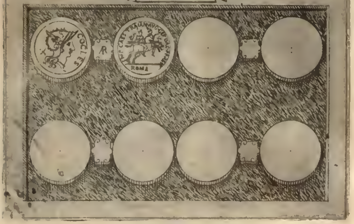

Hɪʀᴛɪᴀ gens, incertum patricia̍ ne, an plebeia fuerit. Eius extat mentio in antiqua inſcriptione, cuius exemplum ſubiecimus.

A. HIRTIVS. A. F. M. LOLLIVS. M. F
FVNDAMENTA. FORNICIS. FACIVNDA. COERAVERE
EIDEMQVE. PROBAVERE

Ex aureo autem nummo, quem A. Hɪʀᴛɪᴠs Caeſare tertium Conſule ſignauit, Praetorem eum fuiſſe anno ᴅᴄᴄᴠɪɪ intelligimus, & fortaſſe cum in prouincia eſſet, nummum huiuſmodi cuſiſſe: licebat enim Praetoribus & eorum Quaeſtoribus, Legatisue cum ad alios, tum ad militarem praecipuè uſum, quò ſtipendia militibus commodius perſoluerentur, aurũ, argentumue in prouinciis ſignare. A. autem Hɪʀᴛɪᴠs triennio poſt Praeturam Conſul factus cum C. Vibio Panſa, in proelio contra M. Antonium ad Mutinam dimicans occiſus eſt: eiusq. corpus Romam perlatũ in campo Martio publica ſepultura conditum fuit. Liuius in epitoma lib. ᴄxɪx. & alii.

HORATIA

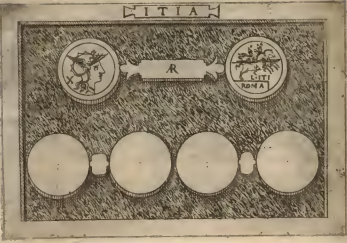

HORATIAE gentis patriciae unus tantum reperitur denarius ab aliquo ex ea gente in Horatii Coclitis memoriam primũ ſignatus, deinde à Traiano Imp. reſtitutus, ut ex denarii in hac tabella impreſſi inſcriptione intelligere poſſumus. de HORATIO COCLITE, ad quem nummus hic pertinet, ita ſcribit Liuius lib. II. Pons Sublicius iter paene hoſtibus dedit, ni unus uir fuiſſet Horatius Cocles: id munimentum illo die fortuna Vrbis Romanae habuit. qui poſitus forte in ſtatione pontis, cum captum repentino impetu Ianiculum, atque inde citatos decurrere hoſtes uidiſſet, trepidamq. turbam ſuorum arma, ordinesque relinquere; reprehenſans ſingulos, obſiſtens, obteſtansq. Deûm & hominum fidem teſtabatur, nequicquam deſerto praeſidio eos fugere, ſi tranſitũ pontem à tergo reliquiſſent (paulo pòſt) Tum Cocles. Tiberine, inquit, pater te ſancte precor, haec arma, & hunc militem propitio flumine accipias. ita ſic armatus in Tiberim deſiliuit: multisque deſuper incidentibus telis, incolumis ad ſuos tranauit: rem auſus plus famae habituram apud poſteros, quam fidei. Eadem de Coclite narrant Dionyſius lib. V. Valerius Max. lib. III. cap. I. & alii, eique ſtatuam aeneam ob hoc factum decretam in foro Romano fuiſſe, praeter Dionyſium li. V. ſcribit Liuius li. II. & Plutarchus in Poplicola.

K Hosi-

HOSTILIAE gentis, quae ab Hoſto quodam Hoſtilio Medullino, ut creditur, originem duxit, qui Romulo regnante Romanam Ciuitatem adeptus fuit, crebra eſt mentio apud ſcriptores: Eius autem gentis familiae reperiuntur in monumentis Capitolinis, Tulli regis, & Mancinorum: apud Liuium li. XXVII. Tubulorum & Catonum. SASERNAE, pater & filius; qui de agricultura ſcripſerunt, nominantur à Varrone in libris de re ruſtica: quia uerò Tullus Hoſtilius rex Pauori, Pallorique, ut idem Liuius ſcribit in lib. I. fanum uouit, exiſtimabat amicus meus horum Deorum imagines in primo & ſecundo huius tabellae denario, ab Hoſtilio Saſerna ad progenitoris illuſtranda monumenta expreſſas eſſe. quem ego SASERNAM opinor eum eſſe, qui à Caeſare Lepti cum praeſidio relictus eſt, ut ſcribit Hirtius li. v. de bello Africo. Dianae Epheſiae, & Victoriae ſimulacra in altera parte ſecundi denarii & tertii cur ab Hoſtilio ſignata ſint, quaerendum eſt. fortaſſe autem Epheſia Diana ad eius Praeturam refertur, in qua prouinciam Aſiam obtinuerit: Victoria uerò, ad Tulli regis de Albanis triumphos, quos egit Alba diruta, ſpectare poterit.

ITIAE gentis unus tantum denarius reperitur, atque is quidem à L. ITIO ſignatus, ut opinor, ad quem Horatii extat ode XXIX. lib. I. inſcripta ad L. ITIVM: ſic enim in uetuſtiſſimis codicibus pro ICCIVM, ſcriptum reperiri; admonuit me uir eruditiſſimus, idemque humaniſſimus Carolus Langius, qui denarii huius exemplum ad me Leodio perhumaniter miſit. Horatii uerſus ſunt hi,

Iti beatis Arabum inuides
Gazis: & acrem militiam paras:
Non ante deuictis Sabaeae
Regibus, horribilique Medo
Nectis cathenas. quae tibi uirginum
Sponſo necato Barbara ſeruiet?
Puer quis ex aula capillis
Ad cyathum ſtatuetur unctis,
Doctus ſagittas tendere ſericas
Arcu paterno? quis neget arduis
Pronos labi poſſe riuos
Montibus, & Tiberim reuerti?
Cum tu coemptos undique nobiles.
Libros Panaeti, Socraticam & domum
Mutare loricis Hiberis
Pollicitus meliora temnis.

Cicero in lib. III. Philipp. nominat M. quendam Iccium, corruptè (ut

(ut opinor) pro M. Itium: qui quidem error in Atiae quoque familiae nomen irrepſit, in quo ab imperitis librariis, qui pro Atio Accium ſcripſerunt, peccatum paſſim fuit. Portum etiam Itium in lib. v. de bello Gallico pro Iccium, ut erat in uulgatis, ex uetuſtiſſimo exemplari apud Caeſarem iampridem repoſuimus.

IVLIAM gentem familias habuiſſe patricias, & plebeias, inter ſcriptores ſatis conſtat. Patriciae, CAESARES tantum in denariis, qui circumferuntur, habemus: BVRSIONVM enim nulla apud ſcriptores extat mentio, unde patricii ne, an plebeii fuerint ſcire poſſimus. Primus huius tabellae denarius ad L. IVLIVM CAESAREM, qui cum P. Rutilio Lupo Conſul fuit anno DCLXII, referri poteſt. in eo autem adiectus eſt numerus XVI ob eam cauſam, quòd eo anno, quo denarius huiuſmodi ſignatus eſt, preſſus aere alieno populus Romanus fecerat, ut denarius ſexdecim aſſibus permutaretur, quinarius octonis, ſeſtertius quaternis: quod primo bello punico à Q. Fabio Maximo Dictatore primùm, mox ab aliis quoque in maxima aeris penuria factum fuiſſe & Plinius ſcribit lib. XXXIII. cap. III, & in denariorum inſcriptionibus ipſi obſeruauimus. Secundus denarius ad L. IVLIVM huius filium poteſt pertinere, qui Conſul fuit cum L. Marcio Figulo anno DCLXXXIX: quemque Aedilem fuiſſe, ex ſymbolo ſpicae, quo Aediles utebantur, intelligere poſſumus. eſt autem in eius denarii altera parte impreſſus Cupidinis currus, ad indicandam Iuliae gentis originem, quae à Iulo Aeneae, qui Venere genitus eſt, filio principium habuiſſe dicitur. Tertius denarius cuſus eſt, ut opinor, à L. Iulio ſuperioris Iulii filio, qui in Africa Catoni Pro Quaeſtore fuit bello Caeſariano: eius meminit Caeſar li. I. & II. de bello ciuili, Cicero ad Att. li. VI, Hirtius li. v. de bello Africo, & Dio li. XLIII. Ad eandem uerò gentis originē indicandā, Venus currus Cupidinum

uecta in hoc quoque denario expreſſa eſt. SEXTVS IVLIVS CAISAR qui in quarto tabellae denario deſcriptus eſt, cũ multi ex Caeſarum familia eo praenomine uſi ſint, difficile eſt, quis fuerit affirmare. poteſt tamen is eſſe, qui anno DCLII, cum L. Marcio Philippo Conſul fuit: quibus Coss. Sociale bellum initum eſt. CAISAR autem, COILIVS, AIMILIVS & alia eiuſmodi Graeco diphthongo protulerunt antiqui, Graecã ſcribendi rationẽ ſecuti. Quintus tabellae denarius & ſextus ad C. IVLIVM CAESAREM Dictatorem pertinent, cuſi ut apparet, à L. Aemilio Buca Quartumuiro eo anno, quo Caeſar Dictaturam in perpetuum accepit, qui fuit Vrbis conditae DCCVIII: quo quidem anno inter ceteros honores Caeſari decretos, hic quoque tributus eſt, ut nummi cum eius imagine ſignarentur. Dio lib. XLIIII. In quinto denario ad indicandum Caeſaris Auguratum lituus appoſitus eſt, de quo meminit Plutarchus in Antonio, & Cicero in ep. ad P. Seruilium Iſauricum, in qua Caeſarem collegam ſuum appellat. in altera autem huius denarii parte, Veneris Genetricis ſeu Victricis ſimulacrum expreſſum eſt ob eam cauſam, quòd Caeſar pro aede huius deae, ut ſcribit Liuius in epitoma li.CXVI & Suetonius cap.LXXXVIII. à Senatu Dictator perpetuus appellatus, Imperatoris praenomẽ accepit. Quae uero in ſexto denario notata ſunt, Orbis quidem, imperium totius orbis terrarum Caeſari delatum; Faſces, iuſtitiam; Manus, concordiam; Caduceus, pacem; Securis, religionem ſignificare uidentur: quae Caeſar (ut eſt apud Dionem in eius oratione ad ſenatum) populo Romano in Reip. gubernatione ſe praeſtiturum pollicitus fuerat.

IVLIA

PRIORES huius tabellae denarii ab eodem L. AEMILIO BVCA Quartumuiro eum imagine Caeſaris ſignati ſunt. atque in eorum primi & tertii altera parte, Veneris Genetricis ſiue Victricis ſimulacrum ſtans, à qua per Aeneam

trahebat

trahebat originem Caeſar, expreſſum eſt: in tertio uerò, ad indicandam concordiam, manus iunctae cum inſcriptione L. AEMILIVS BVCA IIIIVIR. ſuprà enim diximus Caeſarem, cum antea tres tantum uiri cudendae monetae praefuiſſent, eorum numerum auxiſſe, & ut eſſent pro tribus quattuor, feciſſe; quod cum ex ipſis denariorum inſcriptionibus conſtat, tum ex iis Suetonii uerbis, quae in Flaminia gente ex cap. XLI. protulimus. Senatum, inquit Suetonius, ſuppleuit, patricios allegit: Praetorum, Aedilium, Quaeſtorum, "
minorum etiam magiſtratuum numerum ampliauit &c. Auguſtus deinde, ut "
treuiri rurſus eſſent, inſtituit. Vnde opinor Dionem ſcripſiſſe, Triumuiros monetales ab Auguſto inſtitutos eſſe, cum Quartumuiros, ad treuiros reductos fuiſſe, dicere debuiſſet. Quartus denarius ſub C. Caeſare Triumuiro R.P.C. percuſſus, ſellam habet Caeſari decretam, de qua meminit Dio lib. XLIIII, his uerbis, καὶ ἐπειδὴ καὶ τούτοις ἠρέσκετο, οὕτω δὴ ἐς τὰ θέατρα, τόν τε δίφρον αὐτοῦ τὸν ἐπίχρυσον, καὶ τὸν στέφανον τὸν διάλιθον καὶ διάχρυσον, ἐξ ἴσου τοῖς τῶν θεῶν ἐσκομίζεσθαι, κἀν ταῖς ἱπποδρομίαις ὄχον ἐσάγεσθαι ἐψηφίσαντο. "
hoc eſt, Cum haec etiam Caeſari placuiſſent, iam in theatra ſellam eius aureã, "
coronamq. gemmis auroq. praeſignem, (qui honor aliâs Diis tribui ſolebat) "
inſerri atque in Circum etiam introduci à multitudine iuſſerunt. & lib. XLV. "
καὶ τότε μὲν οὔτε τὸν δίφρον τὸν τοῦ Καίσαρος τὸν ἐπίχρυσον, οὔτε τὸν στέφανον τὸν διάλιθον ἐς τὸ θέατρον ἐσήγαγεν, "
ὥσπερ ἐψήφιστο, φοβηθεὶς τὸν Ἀντώνιον. hoc eſt, Sellam tum Caeſaris auream, coronamq. "
tum gemmis ornatam in theatris (quamuis ita fuerat cõſtitutum) Antonii me- "
tu non intulit. Suetonius cap. LXXVI. Decerni (inquit) ſibi paſſus eſt ſedem au- "
ream &c. Eiuſdem ſellae Caeſari decretae Appianus lib. III. facit mentionem: ad quam quidem ſellam, quin reſpexerit is, qui denarium cuſit, non eſt aliquo modo dubitandum; adiecit enim inſcriptionem CAES. DIC. PER. de corona tantum dubitari poteſt; propterea quòd aurea dicitur & gemmis ornata fuiſſe ea, quae Caeſari decreta fuit. quae uerò ſellae in denario ſuperimpoſita eſt, laureae ſimilis uidetur; ut referendam potius putem ad coronam illam, cuius ius perpetuo geſtandae Caeſari conceſſum fuiſſe ſcribit Suetonius cap. XLV. & Dio lib. XLIII. nec uerò ſum neſcius, principibus uiris in funerum pompa, ſellas Curules, ſuperque eas quernas coronas ab antiquis poni ſolitas fuiſſe; eius enim moris meminit Cornelius Tacitus lib. II. Honores (inquit) ut quis amo- "
re in Germanicum aut ingenio ualidus, reperti, decretique: ut nomen eius ſa- "
liari carmine caneretur, ſedes Curules ſacerdotum Auguſtalium locis, ſuperq. "
eas querceae coronae ſtatuerentur, ludos Circenſes eburna effigies praeiret &c. "
Huiuſmodi autem coronas Curulibus ſellis ſuperimpoſitas in aliis nos etiam denariis obſeruauimus. Quintus denarius ab ALLIENO Praetore, qui Siciliam proconſulari poteſtate obtinebat, ſignatus eſt Caeſare II Conſule cum P. Seruilio Iſaurico anno DCCV; quo quidem anno in Africam traiecit. Hirtius lib. V. Sextus aereus nummus à C. CLOVIO Vrbis praefecto anno DCCVII Caeſare Dictatore III cuſus eſt, impreſſa in eo Victoriae imagine, & ſpoliis de Iuba rege ac Scipione, confecto bello Africo relatis; nec enim dubitandum eſt, quin ad res proſperè à Caeſare in Africa geſtas reſpexerit Clouius; de quibus eodem quoque anno, quo nummus huiuſmodi percuſſus eſt, triumphum egiſſe Caeſarem conſtat. Simulacrum Mineruae in altera nummi

parte

parte cum angue, quale à Graecis Poetis fingitur, expreſſum eſt; nec ab re hoſtium ſpoliis onuſtum, quando Victoriam Mineruae πάρεδρον hoc eſt, adſiſtricē antiquos appellaſſe ſcribit in fabulis Phurnutus.

Ex primi huius tabellae denarii inſcriptione, atque ex impreſſa in eo Cereris imagine ſpicis coronata, conicimus Caeſare Conſule, & Dictatore vtrunque tertiūm, anno DCCVII, Africa deuicta, ex eaque magna frumenti copia relata, monetam huiuſmodi cuſam eſſe: quibus accedit Dionis auctoritas ex lib. XLIII. & Plutarchi, ex Caeſare. Ad eandem autem de Iuba regē uictoriam ex Africa indicandam, elephantem in altera ſecundi denarii parte expreſſum eſſe opinor: licet ad elephantûm quoque ſpectaculum in harena à Caeſare editum referri poſſit; de quo meminit Plinius lib. VIII. cap. VII. De Caeſaris Auguratu & Pontificatu Maximo, quorum inſignia in primo denario notata ſunt, meminerunt Cicero in ep. ad P. Seruilium, Suetonius cap. XIII, Plutarchus in Caeſare, Antonio, & in Apophthegmatis, & Dio lib. XXXVII. De „ Pontificatu haec inſuper addit Velleius lib. II. Ante Praeturam uictus Maximi „ Pontificatus petitione Q. Catulus omnium confeſſione Senatus princeps &c. Factus eſt autem Caeſar Pontifex Maximus in locum Metelli Pii, ſuperatis cōpetitoribus nobiliſſimis Q. Lutatio Catulo, & P. Seruilio Iſaurico. In ſecundi denarii altera parte praeter eadem Pontificalia inſtrumenta, apex quoq; ſignatus eſt, ad Diale notandū Flaminium, quod Caeſar (ut inquit Suetonius cap. I.) annum agens XVI adeptus fuit. Tertius denarius Iuliae gentis originem à Venere indicat, de qua Caeſar ipſe gloriatur in oratione, quam habuit pro roſtris „ in funere Iuliae. Amitae (inquit) meae Iuliae maternum genus ab Regibus or„ tum: paternum cum Diis immortalibus coniunctum eſt. nam ab Anco Marcio „ ſunt Marcii Reges, quo nomine fuit mater: à Venere Iulii, cuius gentis familia

lia eſt noſtra : Appianus lib. II. ἐκ γὰρ Αἰνείου, καὶ Ἰούλου τοῦ Αἰνείου τὸ τῶν Ἰουλίων γένος &c. „ hoc eſt, ab Aenea enim & Iulo Iulia gens &c. huc igitur ſine dubio reſpiciens „ is, qui denarium cuſit, Veneris caput in una parte, in altera Aeneam ſublato humeris Anchiſe manu Palladium geſtantem ſignauit. Quartus, quintus, & ſextus huius tabellae denarii referunt, ut opinor, uictorias ac trophaea de Galleis, & Germaneis, aliiſque gentibus à Caeſare deuictis. Atq; de trophaeo quidem, quod Caeſar Dictator iterum ſuperato Pharnace etexit, meminit Dio lib. XLII. his uerbis, Καῖσαρ δὲ ἐπὶ τῇ νίκῃ, καίπερ οὐ πάνυ διαπρεπεῖ γενομένῃ, πολὺ, καὶ ὅσον ἐπ' οὐδεμιᾷ „ ἄλλῃ ἐφρόνησεν, ὅτι ἐν τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, καὶ ἐν τῇ αὐτῇ ὥρᾳ καὶ ἦλθεν πρὸς τὸν πολέμιον, καὶ εἶδεν αὐτὸν, καὶ ἐνίκησε. καὶ τὰ „ λάφυρα πάντα, καίτοι πλεῖστα γενόμενα, τοῖς στρατιώταις ἐδωρήσατο, καὶ τρόπαιον ἐναντίον ᾧ ὁ Μιθριδάτης ἀπὸ τοῦ Τριαρίου „ ἐπ' αὐτῷ ἐγηγέρκει, ἀντανέστησε. hoc eſt, Ea uictotia, quamuis non ſplendidiſſima, Cae- „ ſar magnopere ſe iactauit, ut nulla alia magis, quòd eadem die & perueniſſet ad „ hoſtē, & uidiſſet eum, & uiciſſet: manubias omnes, quamuis plurimae erant, „ militibus donauit. cumque trophaeum eo in loco Mithridates de Triario ſta- „ tuiſſet, ipſe de Pharnace ſuum oppoſuit &c. Huiuſmodi trophaeum deſcripſit „ Virgilius in lib. VII. his uetſibus,

Ingentem quercum deciſis undique ramis
Conſtituit tumulo: fulgentiaque induit arma
MeZenti ducis exuuias; tibi magne trophaeum
Armipotens: aptat rorantes ſanguine criſtas,
Telaq. trunca uiri, & bis ſex thoraca petitum,
Perfoſſumq. locis: clypeumq. ex aere ſiniſtrae
Subligat: atque enſem collo ſuſpendit eburnum.

Veneris imago, ad quam Iuliae familiae origo refertur, lituus, & ſecuris, Caeſaris ſacerdotiorum inſignia, in tribus his denariis adiecta ſunt ob ea, quae ſuprà diximus.

PRIMVS

PRIMVS huius tabellae denarius à L. MVSSIDIO LONGO IIII uiro monetae cudendae ſignatus eſt. in eius autem una parte Caeſaris imago, in altera Dearum ſymbola expreſſa ſunt, quibus Senatus in Caeſaris honorem templa tum dedicauerat. eae uerò ſunt: CLEMENTIA, AEQVITAS, LIBERTAS PVBLICA, CONCORDIA NOVA, & FELICITAS. Plutarchus in Caeſare, & Dio lib. XLIII. Felicitatis, & Concordiae ſymbola ſunt cornucopiae & caduceus: nauis gubernaculum & pila ad orbis terrarum imperium refertur, cuius gubernatio clementiae & aequitati Caeſaris commiſſa erat: his autem adiectus eſt apex, cum ad indicandum Caeſaris ſacerdotium (fuit enim, ut diximus, Flamen Dialis) tum ut eo notaretur religio principis, & pietas erga Deos immortales. Secundus denarius à L. MVNATIO PLANCO Praefecto Vrbis cuſus eſt, cum uaſe Maximi Pontificatus inſigni, & Victoriae imagine, quã de Iuba Rege ex Africa Caeſar Dictator III retulerat. in tertio autem aureo nummo eiuſdem Pontificatus, Auguratusque inſtrumenta expreſſa ſunt, de quibus abundè diximus ſuprà. Quartus denarius à TI. SEMPRONIO GRACCO Quaeſtore deſignato cuſus, pertinet ad Caſilinũ coloniã, quae anno DCXCIIII à Caeſare & Bibulo Coſ. ex S. C. deducta eſt: cuius deductionis ſymbola in altera denarii parte notata ſunt, ſignum cohortis, aquila Legionis, aratrum, & ſceptrum. opinor autem denarium huiuſmodi aliquot poſt annis, nõ eo, quo colonia deducta eſt, in eius rei memoriam ſignatum à Gracco fuiſſe. Quintus tabellae denarius, & ſextus à P. SEPVLLIO MACRO cuſi ſunt; ſed quintum, propter adiectum cometem, mortuo iam Caeſare: ſextum, in quo eius imago Pontificali habitu expreſſa eſt, uiuente adhuc Caeſare, percuſſum fuiſſe opinor. eorum autem in altero quidem Venus Genetrix ſtans, in altero ſedens cum uulgaris inſcriptionibus ſignata eſt.

PRIORES

Priores duo huius tabellae denarii, quià C. COSSVTIO MARIDIANO Quartumuiro, ut opinor, percuſſi ſunt, Caeſaris quidem imaginem Pontificali habitu uterque refert, inſcriptionem uerò non eandem: ſed in eorum altero CAESAR PARENS PATRIAE, in altero CAESAR DICT. PERPETVO inſcriptum eſt. Quamuis autem Liuius in epitoma lib. CXVI ſcribat, PATRIS PATRIAE titulum uiuenti Caeſari tributum fuiſſe, Ciceronis tamen auctoritas me magis mouet, qui occiſo iam à coniuratis, decretum ei hunc honorem tradit: niſi fortè uiuentem Caeſarem PATREM PATRIAE appellatũ fuiſſe credamus, mortuum uerò PARENTEM. quod mihi inſigniter frigidum uidetur. Scriptorum loca ſuper ea re ſunt haec. Cicero ep. III. ad Caſſium lib. XII. Auget, inquit, tuus amicus furorem in dies. primum in ſta- „ tua, quam poſuit in roſtris, inſcripſit PARENTI OPTIME MERITO: ut nõ „ modo ſicarii, ſed iam etiam parricidae iudicemini &c. ex quibus uerbis ſatis cõ- „ ſtat, mortuo Caeſari hunc honorem ab Antonio tributum fuiſſe, quò grauiori poena, ideſt parricidii damnaret, qui eum interfecerant. Antonius in ep. ad Hirtium, quae à Cicerone profertur in lib. Philip. XIII. Hoſtem, inquit, iudi- „ catum hoc tempore Dolabellam, eo quòd ſicarium occiderit, & uideri cario- „ rem populo Romano filium ſcurrae, quàm C. Caeſarem patriae parentem in- „ gemiſcendum eſt. Suetonius cap. LXXXV. Plebs ſtatim à funere ad domum „ Bruti & Caſſii cum facibus tetendit; atque aegrè repulſa, obuium ſibi Heluium „ Cinnam per errorem nominis, quaſi Cornelius eſſet is, quem grauiter pridie „ concionatum de Caeſare requirebat, occidit: caputque eius praefixum haſtae „ circumtulit; poſtea ſolidam columnam propè uiginti pedum lapidis Numidici „ in foro ſtatuit: ſcripſitque PARENTI PATRIAE. Liuius lib. CXVI. Caeſar „ ex Hiſpania quintum triumphum egit, & cum multi maximique honores ei à „

ſenatu

ſenatu decreti eſſent, inter quos, ut PATER PATRIAE appellaretur, & ſacroſanctus, ac Dictator in perpetuum eſſet &c. Dio lib. XLIIII, Liuio aſſentiri uidetur, his uerbis, πρός τε τοῖς τοιούτοις οὖσι, πατέρα τε αὐτὸν τῆς πατρίδος ἐπωνόμασαν, καὶ ἐς τὰ νομίσματα ἐνεχάραξαν. hoc eſt, Praeter haec PATREM PATRIAE eum appellauerunt, idque nomen denariis inſcripſerunt. In quarto tabellae denario, qui à L. FLAMINIO Quartumuiro, ut ex inſcriptione apparet, ſignatus fuit, nihil eſt magnopere notandum, niſi quòd in altera eius parte Pacis ſignum expreſſum eſt. Quintum denarium à L. LIVINEIO REGVLO L. F. cuſum eſſe poſt Caeſaris mortem, duobus argumentis adducor ut credam: primùm, quia lauri ramus imaginis occipitio adiectus eſt, quem Auguſto miſſum è caelo fuiſſe tradit Plinius lib. xv. cap. vltimo, (quamuis Dio non Augnſto, ſed Liuiae, nec de caelo ſed ab aue in eius ſinum iniectum dicat, cuius uerba ex li. XLVIII infrà ſubiiciam) deinde, quia hic idẽ Liuineius ſub C. Caeſare Triumuiro R. P. C. cudendae monetae praefuit, ut ex Auguſti denario, in quo Liuineii ipſius nomen inſcriptũ eſt, colligi poteſt. Dionis uerba de ramo lauri ſunt haec. τό, τε τῇ Λιουίᾳ συμβάν, ἐκείνῃ μὲν καθ' ἡδονὴν ἐγένετο, τοῖς δ' ἄλλοις δέος ἐνεποίησε. λευκὴν γάρ ὄρνιθα κλῶνον δάφνης ἔγκαρπον φέρουσαν εἰς τὸν κόλπον αὐτῆς ἐνέβαλε, καὶ (ἔδοξε γὰρ οὐ σμικρὸν τὸ σημεῖον εἶναι) τὴν τε ὄρνιθα ἐν ἐπιμελείᾳ ἦγε, καὶ τὴν δάφνην ἐφύτευσε. καὶ ἣ μὲν ῥιζωθεῖσα ηὔξησεν, ὥστε καὶ τοῖς τὰ ἐπινίκια μετὰ τοῦτο πέμψασιν ἐπὶ πλεῖστον ἐξαρκέσαι. hoc eſt, Liuiae autem huiuſmodi prodigium euenit, quod ei uoluptatem, aliis metum attulit. Aquila gallinam albam in gremium eius abiecit, quae ramum lauri fructum ſecum gerentis geſtabat; Liuia, quòd id oſtentum haud exiguum duceret, gallinam adſeruauit diligenter: lauri autem ramum ſeuit, atque is radicibus auctis adoleuit, ita ut poſtea temporis frondes triumphantibus diu admodum ſuppeditauerit. Ad hanc autem laurum reſpexit P. Petronius Turpilianus, cum in aureo Auguſti nummo quernam coronam inter duos lauri ramos impreſſit cum hac inſcriptione O. C. S. uel ut eſt in argenteo denario, OB CIVIS SERVATOS. de qua quidem corona & lauro Ouidius lib. I. Metamorph. mentionem his uerſibus facit.

Poſtibus Auguſtis eadem fidiſſima cuſtos
Ante fores ſtabis, mediamque tuebere quercum.

Dio lib. LIIII. ὁ δ' οὖν Καῖσαρ πολλὰ μὲν καὶ πρότερον, ὅτε τὰ περὶ τῆς ἐξωμοσίας τῆς μοναρχίας, καὶ τὰ περὶ τῆς τῶν ἐθνῶν διανομῆς διελέχθη, ἔλαβε. καὶ γὰρ τό, τε τὰς δάφνας πρὸ τῶν βασιλείων αὐτοῦ προτίθεσθαι, καὶ τὸ τὸν στέφανον τὸν δρύινον ὑπὲρ αὐτῶν ἀρτᾶσθαι, τότε οἱ, ὡς καὶ ἀεὶ τούς τε πολεμίους νικῶντι, καὶ τοὺς πολίτας σώζοντι ἐψηφίσθη. hoc eſt, Caeſari cum orationem de eiurando regno, ac diuidendis prouinciis habuiſſet, multi erant honores delati, nempè ut ante ipſius domum in Palatio lauri ponerentur, ac ſuper eas coronae quernae ſuſpenderentur; nimirum quòd perpetuus hoſtium uictor, ac ciuium eſſet ſeruator. Itaque in argenteis quibuſdam Auguſti denariis corona & ueſtis triumphalis cum huiuſmodi titulo ſignata eſt S. P. Q. R. PARENT. CONS. SVO. hoc eſt, parenti conſeruatori ſuo. de triumphali quidem ueſte idem Dio meminit lib. LIII. καὶ ἐξουσία (inquit) ἐδόθη τοῦ τῇ πρώτῃ τοῦ ἔτους ἡμέρᾳ καὶ τῷ στεφάνῳ, καὶ τῇ ἐσθῆτι τῇ νικητηρίῳ χρῆσθαι. hoc eſt, dataq. poteſtas Kal. Ian. ſingulis, coronae & ueſtis triumphalis geſtandae. De titulo uerò

uerò Parentis ſiue Patris patriae mentio eſt in fragmento quodam Kalendarii, quod extat Praeneſte,

NON.N.CONCORDIAE
IN.ARCE. FERIAE.EX
S.C.QVOD.EO.DIE
IMPERATOR. CAESAR
AVGVSTVS. PONTIFEX
MAXIMVS.TRIB. POTEST
XXI. COS. XIII. A. SENATV
POPVLOQVE.ROMANO.PATER
PATRIAE. APPELLATVS

In altera uerò eiuſdē denarii parte taurus expreſſus eſt, qui quonam pertineat, à multis quidem quaeſitum eſt; nihil tamen à quoquam quod magnopere probandum ſit, in medium prolatum adhuc eſt. Ego autem opinor, tauri huius imagine ſpectaculum à Caeſare Dictatore anno DCCVIII, ipſo & Lepido Conſulibus editum ſignificari: de quo his uerbis meminit Plinius lib. VIII. cap. XLV. Theſſalorum inuentum eſt, equo iuxtà quadrupedante cornu intorta „ ceruice tauros necare. primus id ſpectaculum dedit Romae Caeſar Dicta- „ tor &c. Eo autem anno, quo Caeſar ludos fecit, L. Liuineium, cum Aedilis Curulis eſſet, ut ex eius denariis in Liuineia familia notatis colligitur, his ludis praefuiſſe credendum eſt. Liuineium uerò Aedilis filium, ut ſpectaculum magnificentiſſimum celebraret, in quo nouae taurorum uenationes exhibitae fuiſſent, patriſque Aedilicium honorem illuſtraret, non hunc modo denarium, ſed alterum etiam, qui eſt inter Liuineiae familiae denarios impreſſus, in quo Caeſaris haec uenatio, & alia paternae Aedilitatis monumenta expreſſa ſunt, cuſiſſe ueriſimile eſt.

Dvo primi huius tabellae denarii, Caeſare occiſo iam à coniuratis, & inter Diuos relato, cuſi ſunt à Q. VOCONIO VITVLO Quaeſtore deſignato. nihil autem in eis eſt notatu magnoperè dignum, praeter inſcriptionem Divi ivli; de qua ita ſcribit Suetonius cap. LXXXVIII. Periit ſexto & quin-
„ quageſimo aetatis anno, atque in Deorum numerum relatus eſt, non ore modo
„ decernentium, ſed & perſuaſione vulgi. Siquidem ludis, quos primò conſe-
„ cratos ei heres Auguſtus edebat, ſtella crinita per ſeptem dies continuos ful-
„ ſit exoriens circa undecimam horam. creditumque eſt animam eſſe Caeſaris
„ in caelum recepti, & hac de cauſa ſimulacro eius in uertice additur ſtella &c.
Vitulus in altera denariorum parte impreſſus, pertinet ad Voconii cognomen, de quo in Voconia familia dicetur. In tertio quoque denario, & quarto nihil eſt, quod ſit magnoperè notandum, praeter Caeſaris Pontificatũ, qui noto vaſis typo ſignificatur, & ἀποθέωσιν, quae inſcriptione Divos ivlivs indicatur. Quintum denariũ, cuius in una parte Veneris caput, in altera copiae cornu ſignatum eſt, opinor in dedicatione templi Veneris Genetricis, uel Felicitatis deae ex S. C. cuſum fuiſſe: atque ex eo genere nummorum eſſe, qui in huiuſmodi dedicationibus & ludis, uelut miſſilia quaedam ſpar-
„ gi populo ſolebant. Suetonius in Nerone cap. XI. Sparſa & populo miſſilia
„ omnium rerum per omnes dies ſingula quotidie millia: auium cuiuſque gene-
„ ris multiplex penus, teſſerae frumentariae, ueſtis, aurum, argentum, gem-
„ mae, margaritae & cet. De templo Veneris à Caeſare dedicato ita ſcribit
„ Dio lib. XLIII. Ταύτην τε οὖν καὶ τὸν ναὸν τὸν τῆς Ἀφροδίτης, ὡς καὶ ἀρχηγέτιδος τοῦ γένους αὐτοῦ οὔσης
„ ποιήσας καθιέρωσεν εὐθὺς τότε, καὶ πολλοὺς γ᾽ ἐπ᾽ αὐτοῖς καὶ παντοδαποὺς ἀγῶνας ἔθηκεν, hoc eſt, Fo-
„ rum uerò & templum Veneris Genetricis, (quam ſui generis auctorem fe-
„ rebat) à ſe condita Caeſar ſtatim tunc conſecrauit, multaque ibidem & uaria

ſpecta-

ſpectacula edidit. Idem quoque Dio lib. XLIV. de Felicitatis item templo meminit, quod Caeſar extruxit. L. IVLIVS L. F. BVRSIO qui in ſexto huius tabellae denario deſcriptus eſt, alicuius fortaſſe ex familia Burſionum uictoriam aliquam in altera denarii parte expreſſit, quae ignoratur. extant autem alii eius denarii huic ſimiles, in quibus pone caput Mercurii, ſignum quoddam adiectum eſt, quod ad indicandum Burſionum cognomen, unde ductum fuerit, appoſitum eſſe facile dixeris.

HVIVS tabellae primus denarius, in cuius altera parte cometes ſignatus eſt, nihil habet aliud notatu dignum, praeter ſtellam ipſam crinitam, quae Caeſare in Deorum numerum relato, per ſeptem (ut Suetonius inquit) continuos dies fulſit. De ea ſic cecinit Maro in Bucolicis,

Ecce Dionaei proceſsit Caeſaris aſtrum,
Aſtrum, quo ſegetes gauderent frugibus, & quo
Duceret apricis in collibus uua colorem.

Dio lib. XLV. ἐπεὶ μὲν δὴ ἄστρον τι παρὰ πάσας τὰς ἡμέρας ἐκείνας ἐκ τῆς ἄρκτου πρὸς ἑσπέραν ἀνεφάνη καὶ αὐτὸ κομήτην τέ τινων καλούντων, καὶ προσημαίνειν οἷάπερ εἴωθε λεγόντων, οἱ πολλοὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἐπίστευον, τῷ δὲ Καίσαρι αὐτὸ, ὡς καὶ ἀπαθανατισμένῳ, καὶ ἐς τὸν τῶν ἄστρων ἀριθμὸν συγκατειλεγμένῳ ἀνετίθεσαν, θαρσήσας χαλκοῦν αὐτὸν ἐς τὸ ἀφροδίσιον, ἀστέρα ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς ἔχοντα, ἔστησεν. hoc eſt, Ceterum ſtella quaedam quotidie inter ſeptentrionem & occaſum apparuit, eamque cometen uocantes nonnulli ea portendere dicebant, quae aliâs huiuſmodi ſignũ ſequi cõſueſſent: creditum quidem hoc à plebe eſt, ſed tamen Caeſari eam, immortalitatẽ nimirum iam adepto, inque ſiderum numerum allecto ſacram eſſe dixerunt. ea re Caeſar animo confirmato, ſtatuã patris aeream cũ ſtella ſupra caput in Veneris templo poſuit. In ſecundo autem tabellae denario hoc ipſum Veneris templũ

impreſſum eſt cū ſtella & Caeſaris ſtatua habitu Augurali, adiecta inſcriptione Divo Ivl. & ara, apud quam plebs Romana (ut Suetonius inquit) ſacrifica-
„ re, vota ſuſcipere & controuerſias quaſdam interpoſito per Caeſarem iurein-
„ rando diſtrahere, longo tempore conſueuit. De ſtella quidem, quae in templi faſtigio impreſſa eſt, meminit Plinius lib. II. cap. XXV. in quo verba quadam ex Auguſti epiſtola adducit, quae multùm faciunt ad eorum intelligentiam, quae
„ in hoc denario ſignata ſunt. Cometes, inqnit, in vno totius orbis loco colitur in
„ templo Romae admodū fauſtus diuo Auguſto iudicatus ab ipſo. qui incipiente
„ ob apparuit ludis quos faciebat Veneti Genetrici, non multò poſt obitū patris
„ Caeſaris, in collegio ab eo inſtituto; Nanq. his verbis id gaudium prodidit: Iis
„ ipſius ludorum eorū diebus ſidus crinitū per ſeptem dies in regione caeli, quae
„ ſub ſeptentrionibus eſt, conſpectū. id oriebatur circa vndecimam horam diei,
„ clarumq. & omnibus terris conſpicuum fuit. eo ſidere ſignificari uulgus credi-
„ dit Caeſaris animam inter Deorum immortalium numina receptam: quo no-
„ mine id inſigne ſimulacro capitis eius, quod mox in foro conſecrauimus, adie-
„ ctum eſt &c. Ex huius uerò denarii inſcriptione Imp. Caesar &c. intelligimus falſum eſſe quod ſcribit Dio lib. LII. Auguſtum anno DCCXXIIII, cum Sex. Appuleio quintum Conſulatum gerentem, Imperatorem appellatum eſſe: conſtat enim ex ueteribns monumentis multò ante, hoc eſt ſecundo triumuiratus quinquennio, hunc titulum accepiſſe. Dionis uerba ſunt haec:
„ ταῦτα δὲ ὁ Καῖσαρ καὶ ὅσα μὲν ὅτε τοῦ λόγου ἤρξατο, ἔπραξε ἐν τῷ ἔτει ἐκείνῳ, ἐν ᾧ τὸ πέμπτον ὑπάτευσε, καὶ τὴν τοῦ
„ αὐτοκράτορος ἐπίκλησιν ἐπέθετο. λέγω δὲ οὐ τὴν ἐπὶ ταῖς νίκαις κατὰ τὸ ἀρχαῖον διδομένην τισὶν (ἐκείνην γὰρ πολλάκις μὲν
„ καὶ πρότερον, πολλάκις δὲ καὶ ὕστερον ἀπ' αὐτῶν τῶν ἔργων ἔλαβεν, ὥστε καὶ ἐν εἰκόσιν ὄνομα αὐτοκράτορος σχεῖν) ἀλλὰ
„ τὴν ἑτέραν τὴν τὸ κράτος διασημαίνουσαν, ὥσπερ τῷ πατρὶ αὐτοῦ τῷ Καίσαρι, καὶ τοῖς ἐγγόνοις ἐψήφιστο. hoc
„ eſt, Haec ſunt, & ea quae ante has orationes retuli, quae Caeſar egit eo anno quo
„ Conſul quintū fuit. eodem anno etiam Imperatoris nomen accepit, non quale
„ propter uictoriam tribui uetuſto more ſolebat (id enim ſaepius & antea & poſt-
„ modò ex ipſis actionibns reportauit, in ſtatuarum etiam inſcriptionibns Imp.
„ appellatus) ſed quo ſumma imperii demonſtraretur, quod patri quoque eius Iu-
„ lio & eius filiis fuerat decretum. Tertius huius tabellae aureus nummus, pertinet ad id, quod de Caeſare Dictatore tradnnt Appianus lib. II. bell. ciu. Dio lib. XLIII. & Suetonius cap. XLV, ei ſcilicet, cum Dictator quartum eſſet, ius laureae perpetuò geſtandae conceſſum fuiſſe. Suetonii uerba ſunt haec. Ex om-
„ nibus decretis ſibi à Senatu, popnloq. honoribus, nō aliud aut recepit, aut uſur-
„ pauit libentius, quàm ius laureae coronae perpetuò geſtandae.

IVNIA

Ivniae gentis cũ multae à ſcriptoribus familiae nominentur, Brvtorvm tantum & Silanorvm, in denariis reperiuntur. Brvtorvm autem familiam duplicem fuiſſe, patriciam unam, ex qua L. Brutus qui reges eiecit, ortus ſit; alteram plebeiam multiplicem, cuius princeps L. Brutus primus Tr. Pl. extiterit, ſcribit Dionyſius lib. v. Primus tabellae denarius & ſecundus pertinent ad eum Brvtvm, qui patricius fuit, & eiectis Regibus libertatis Romanae auctor, primusq. Conſul: cuius aenea ſtatua in Capitolio inter Reges ſtricto enſe poſita erat, ut tradit Plutarchus in Bruto. Eius meminit Cicero lib. II. Philipp. his uerbis: Etenim ſi auctores ad liberandam patriam deſiderarentur, illis auctori- „
bus, Brutos ego impellerem, quorum uterque L. Bruti imaginem quotidie ui- „
deret, alter etiam Ahalae. Suetonius in Caeſare cap. LXXX. Subſcripſere, inquit, „
quidam L. Bruti ſtatuae, utinam uiueres. ex hac igitur ſtatua Bruti imaginem, „
quam in denariis habemus, expreſſam eſſe credendum eſt: quos quidem denarios à M. Bruto Caeſaris interfectore, quòd ab eo genus ſuum duceret, cuſos eſſe opinor: nam L. Brutus (inquit Cicero in li. I. Philip.) qui & ipſe regio domi- „
natu Remp. liberauit, ad ſimilē uirtutē, & ſimile factũ, ſtirpē iam propè in quin- „
genteſimũ annũ propagauit. idem cũ Cicerone de M. Bruti genere ſentit Plu- „
tarchus in Bruto; licet Dio li. XLIIII, cōmentũ id fuiſſe Populũ Romanũ tradat, ut ad liberandā patriā ueteris Bruti exēplo illũ incitaret. Ad ſecundũ tabellae denariũ, in quo L. Brutus Cōſul ſiue Praetor (ſic enim à praeeundo dicebatur) & lictores cum faſcibus impreſſi ſunt, reſpexiſſe uidetur Virgilius in lib. VI. Aen.

Conſulis imperium hic primus ſaeuasq. ſecures
Accipiet &c.

Quē quidē denariũ à Traiano Imp. optimo Principe multis poſt annis reſtitu-

tũ fuiſſe ex titulo IMP. CAESAR TRAIANVS AVG. DACICVS. REST. qui in alio
huic ſimili denario inſcriptus eſt, intelligimus. De SERVILIO AHALA, cu-
ius eſt altera effigies in primo denario ſignata, in gente Seruilia, unde Bruti ma-
ter Seruilia orta fuit, ſuo loco dicetur. Tertio tabellae denario, quamuis mul-
ti ex gente Iunia Marci cognomen habuerint, opinor tamen deſignari M. IV-
NIVM SILANVM eum, qui Auguſti collega in nono Conſulatu fuit anno
DCCXXVIII. Quarto, C. IVNIVM C. F. SILANVM, qui Conſul fuit cum
C. Furnio anno DCCXXXVI: quo quidem anno ludi Saeculares quinti ex S. C.
facti ſunt. Quintum & ſextum denarium pertinere arbitror ad D. IVNIVM
SILANVM fratrem fortaſſe M. Silani Conſulis anno DCXLIIII, qui L. F. in
Faſtis deſcriptus eſt; quemque Sigonius putat de Luſitaneis anno DCLIII
triumphaſſe: in utroque autem denario impreſſus eſt torques, à quo Manlia
Torquatorũ familia cognomen inuenit: qui certè torques, quò ſpectet, quae-
rendum eſt; ſpectat autem (ut arbitror) ad indicandam adoptionem, qua D.
hic SILANVS, qui denarios cuſit, ex Iunia gente in Manliam Torquatorum
familiam adoptatus fuit. eius cum alii meminerunt, tum Cicero lib. I. de Fini-
„ bus, his uerbis. Quid T. Torquatus is, qui Conſul cum Cn. Octauio fuit (an-
„ no DLXXXVIII) cum illam ſeueritatem in eo filio adhibuit, quem in adoptionẽ
„ D. Silano emancipauerat, ut eum Macedonum Legatis accuſantibus, quòd pe-
„ cunias Praetorem in prouincia cepiſſe arguerent, cauſam apud ſe dicere iube-
„ ret, req. ex utraque parte audita, pronuntiaret eum non talem fuiſſe uideri in
„ imperio, quales maiores eius fuiſſent: & in conſpectum ſuum uenire uetuit &c.
Fuit autem Praetor D. Silanus Torquati filius anno DCXII. Liuius lib. LIIII,
„ Cum Macedonum, inquit, legati conqueſtum ueniſſent de Iunio Silano Praeto-
„ re, quòd acceptis pecuniis prouinciam ſpoliaſſet: & ſenatus de querelis eorum
„ uellet cognoſcere, T. Manlius Torquatus Silani pater, petiit, impetrauitq. ut
„ ſibi huiuſmodi cognitio mandaretur, & domi cauſa cognita filium condemna-
„ uit, abdicauitque, ac ne funeri quidem eius, cum ſuſpendio uitam finiſſet, in-
„ terfuit: ſedenſque domi poteſtatem conſultantibus ex inſtituto fecit. His addi
„ poſſunt illa Valerii Max. ex lib. V. cap. VIII. T. autem Manlius Torquatus cum
„ ad ſenatum Macedonia de filio eius D. Silano, qui eam prouinciam obtinue-
„ rat, querelas per legatos detuliſſet &c. Ex antiquis etiam inſcriptionibus quarũ
exempla infrà ſubiecimus, Manlium aliqnem per adoptionem in Iuniam fami-
liam inſertum aliquando fuiſſe intelligere poſſumus.

IVNONI
IVNIAE. C. SILANI. F
TORQVATAE
SACERDOTI. VESTALI
ANNIS. LXIIII
CAELESTI. PATRONAE
ACTIVS. L.

IVNIAE. C. SILANI. F
TORQVATAE. VIR. VEST
MAXIMAE
IVVENIO. L.

„ Huius autem Torquatae mentio extat apud Tacitum in lib. III. his uerbis. Id ſo-
torem

ſorem quoque Silani Torquatam priſcae ſanctimoniae uirginem expetere. Salutis imago in ſexto denario expreſſa, ad C. IVNIVM BVBVLCVM BRVTVM pertinet, qui eius Deae aedem quam Conſul uouerat, Cenſor locauerat, Dictator dedicauit. Liuius lib. IX, & X.

PRIMI duo huius tabellae denarii ad eundem, ut opinor, D. SILANVM: tertius uerò ad huius fratrem M. SILANVM L.F. ſpectat, quem ſuprà diximus Conſulẽ fuiſſe anno DCXLIIII cum Q. Caecilio Metello, qui Numidicus appellatus eſt. In nummo etiam aereo CN. Domitii, M. hic SILANVS notatus eſt in ea tabella, in qua gentis Domitiae denarii inciſi ſunt. Quartus denarius pertinet ad M. BRVTVM Caeſaris interfectorem, qui fuit filius M. Bruti eius, qui (ut ſcribit Plutarchus) Mutinae à Pompeio Magno occiſus eſt. In huius autem denarii una parte effigies ipſius Bruti expreſſa eſt, in altera pileus & pugiones: Bruti quidem effigiem his uerbis deſcripſit Cicero ad Att. lib. XIIII. Non te „ Bruti uulticulus ab iſta oratione deterret &c. pugiones uerò cũ titulo EID. MAR. „ adiecti in ea ſunt, quòd eo teli genere Caeſar à Bruto & aliis coniuratis interfectus Idibus Martiis fuit. Suetonius & alii. inde etiam Cicero Philip. lib. II. dixit, Caeſare ſtatim interfecto cruentum altè extollens M. Brutus pugionem, „ Ciceronem nominatim exclamauit &c. Pileum autem libertatis ſymbolũ fuiſ- „ ſe, omnibus notum eſſe opinor. Appianus lib. II. de hac Caeſaris nece, καὶ πῖλον „ (inquit) τις ἐπὶ δόρατος ἔφερεν, σύμβολον ἐπ' ἐλευθερίᾳ. hoc eſt, pileum alius haſtae fixum fere- „ bat ſymbolum libertatis. Denarius autem à L. PLAETORIO CESTIA- „ NO cuſus, ut uidetur, fuit, cum Brutus deuictis Beſſis Imperator appellatus, reuerſus in Aſiam eſſet. de qua quidem Imp. appellatione, Plutarchus quoque in Bruto mentionem fecit. Huius uerò numiſmatis uel huic ſimilis alicuius meminiſſe uidetur Dio, cum inquit lib. XLVII, πρῶτον μὲν ταῦτά τε ἔπραττεν, καὶ ἐς τὰ νομίσ- „

ματα ἃ ἐκόπτετο, εἰκόνα τε αὐτοῦ, καὶ πῖλον, ξιφίδιά τε δύο ἐνετύπου, δηλῶν ἔκ τε τούτου, καὶ διὰ τῶν γραμμάτων, ὅτι τὴν πατρίδα μετὰ τοῦ Κασσίου ἠλευθερωκὼς εἴη. hoc eſt, hec, Haec Brutus egit, qui etiam numiſmati quod cudebat ſuam imaginem cum pileo ac duobus pugionibus incidit, eo & inſcriptione declarans, patriam à ſe & Caſſio in libertatem uindicatam &c. ſed cum nulla Caſſii mentio in eo denario facta ſit, credi poteſt uel aliũ ad Dionis manus perueniſſe denariũ, ab hoc aliqua in parte diſſimilem, qui non extet; uel memoria lapſum Dionem, pro Idibus Martiis, μετὰ Κασσίου, ſcripſiſſe. Quintus denarius, & ſextus ab eodem L. PLAETORIO cuſi ſunt, cum eadem BRVT. IMP. inſcriptione. fuit autem Brutus (ut opinor) Pontifex, uel XV uir ſacris faciundis, ſiue alio ſacerdotio praeditus, ut ex iis, quae in huius & ſequentis tabellae denariis ad rem ſacram faciendam inſtrumenta impreſſa ſunt conii-cere licet.

PRIMVS huius tabellae denarius nihil habet aliud, quod ad Brutum pertineat, praeter IMP. inſcriptionem, de qua ſuprà dictum eſt. reliqua ſpectant ad C. CASSIVM LONGVM, & M. SERVILIVM CASCAM, Caeſaris & ipſos percuſſores; quamuis Victoria nauis prorae inſiſtens ad Brutum etiam poſſit aliquo modo referri: qui claſſe, quam bello ciuili parauerat, mediterraneum mare ſubiecerat. Plutarchus in eius uita. ὁ δ᾽ ἐν Σμύρνῃ (inquit) ἐπεὶ τῶν χρημάτων ἃ πολλὰ συνειλόχει Κάσσιος, ἠξίου ὁ Βροῦτος μεταλαβεῖν, τὰ γὰρ ὄντα καταναλωκέναι ναυπηγούμενος στόλον τοσοῦτον, ᾧ πᾶσαν ὑφ᾽ ἑαυτοῖς ἕξουσι τὴν θάλασσαν. hoc eſt, Smyrnae tum poſtulauit à Caſſio Brutus, ut is ſecum pecunias, quas multas collegerat, communicaret: ſuas enim ſe conſumpſiſſe fabricanda ea claſſe, qua obtinere totum mediterraneum mare poſſent. Secundus denarius à PEDANIO COSTA Bruti legato cuſus, nihil habet aliud notatu dignum, praeter eandem de ſubactis Beſſis, Imperatoris appellationẽ; de quibus trophaeum quoque (ut apparet) erexit Brutus. Ad tertii autem dena-

rii

rii inſcriptionẽ mirificè faciunt ea, quae in Ciceronis Philip. lib. x. de Q. Caepione Bruto Procos. ſcripta leguntur: ex illo enim Senatus conſulto, quod in Ciceronis ſententiam factum eſt, & ex hoc denario intelligimus, M. Brutum à Q. Seruilio Caepione auunculo adoptatum, ex uſitata adoptionis formula Q. CAEPIONEM BRVTVM appellatum fuiſſe; quod Plutarchus quoque teſtatur in Catone Vticenſe. Ciceronis autem uerba ſunt haec. quae cum ita ſint: „ quòd C. Panſa Conſul uerba fecit de litteris, quae à Q. Caepione Bruto Pro- „ cos. allatae & in hoc ordine recitatae ſunt, de ea re ita cenſeo. cum Q. Caepio- „ nis Bruti Procos. opera, conſilio, induſtria, uirtute, difficillimo Reip. tempore „ prouincia Macedonia, Illuricum, & cuncta Graecia, & legiones, exercitus, equi- „ tatus in Conſulum, Senatus, populiq. Romani poteſtate ſint: id Q. Caepionẽ „ Brutum Procos. benè & è Rep. & pro ſua maiorumq. ſuorum dignitate cõſue- „ tudineq. Reip. bene gerendae feciſſe: eamq. rem Senatui populoq. Romano „ gratam eſſe & fore: vtique Q. Caepio Brutus Procos. prouinciam Macedo- „ niam, Illuricum, cunctamq. Graeciam tueatur, defendat, cuſtodiat, incolu- „ memq. conſeruet; eiq. exercitui, quem ipſe conſtituit, comparauit, praeſit, &c. „ His addenda Dionis etiam illa ex lib. XLVII, quae denarii huius titulum maximè illuſtrant. Βροῦτος δὲ πράξας ταῦτα, καὶ τὴν Μακεδονίαν μετὰ τοῦτο πᾶσαν, καὶ τὴν ἤπειρον προσλαβών, „ ἐπέστειλε τῇ γερουσίᾳ, τά τε πραχθέντα οἱ δηλῶν, καὶ ἑαυτόν, τά τε ἔθνη, καὶ τοὺς στρατιώτας ἐπ' αὐτῇ ποιούμενος. οἱ δέ, „ (ἔτυχον γὰρ ὑπόπτως ἤδη πρὸς τὸν Καίσαρα ἔχοντες) ἰσχυρῶς τε αὐτὸν ἐπῄνεσαν, καὶ πάντων τῶν ἐκεῖ χωρίων ἄρχειν ἐκέ- „ λευσαν. ὡς οὖν καὶ ἐκ τοῦ δόγματος τὴν ἡγεμονίαν ἐβεβαιώσατο. hoc eſt, His rebus geſtis, cum totam „ Macedoniam, Epirumq. cepiſſet, litteris ad ſenatum datis, ei quae geſſiſſet, ex- „ poſuit, ſeque & milites ac prouincias in eius poteſtate tradidit. Senatus quòd „ iam tum ſuſpectũ haberet Caeſarem, ſummopere eum laudatum omnibus illis „ regionibus praeeſſe iuſſit. quo S. C. cõfirmato ſibi imperio Brutus maiora iam „ conari coepit &c. idem Dio li. XLVI, Macedoniã prouinciã Bruto fuiſſe decretã „ ſcribit. & lib. XLI, hunc ipſum Brutum, M. Caepionem Brutum appellat, quippe natum Seruilia Q. Caepionis filia. Libertatis imago in hoc denario adiecta eſt, ad indicandam interfecto Caeſare reſtitutam patriae libertatem, cum aliorum, qui conſpirauerant, tum Bruti maximè opera, qui princeps eius conſpirationis fuerat. Lauri uerò ramus & cithara, quae in altera eiuſdem denarii parte notata ſunt, quò referantur, dicendum nunc eſt. M. Brutus & C. Caſſius, quãdo Caeſarem interfecerunt, Praetores erant Vrbani. Cicero in Philippicis. Velleius lib. II. Plutarchus in Bruto, & Dio lib. XLVII. à Praetoribus autem Vrbanis Apollinares ludos celebrari ſolitos fuiſſe docet his uerbis Liuius lib. XXV. S. C. factum eſt, ut X uiri libros de ludis Apollini, req. diuina facienda inſpice- „ rent: ea cum inſpecta, relataque ad ſenatum eſſent, cenſuerunt patres Apollini „ ludos uouendos faciendosque, & quando ludi facti eſſent, XII millia aeris Prae- „ tori ad rem diuinam, & duas hoſtias maiores dandas. Ludos Praetor in Circo „ Maximo cum facturus eſſet, edicit, ut populus per eos ludos ſtipem Apollini, „ quantum commodum eſſet, conferret. & lib. XXVI Ludi Apollinares, inquit, „ & priore anno fuerant, & eo anno ut fierent, referente Calpurnio Praetore, Senatus decreuit ut in perpetuum uouerentur. & lib. XXVII, Decretum ut „ C. Hoſtilius Praetor ludos Apollini ſicut his annis voti, factique erant, uoue- „

ret,

„ ret, faceretq. & paulo pòſt, Ludi Apollinates Q. Fuluio, Ap. Claudio Coſ. à
„ P. Cornelio Sulla Praetore Vrbis primùm facti erant, unde omnes deinceps
„ Praetores Vrbani fecerunt. & lib. XXXIX, Senatus à Conſule eſt habitus, decre-
„ tumque ſatis Praetorum eſſe. P. Cornelius utranque in Vrbe iuriſdictionem
„ haberet, Apolliniq. ludos faceret &c. De ludis Apollinaribus à M. Agrippa
Praetore factis uidendus Dio lib. XLVIII. M. autem Brutus & C. Caſſius Prae-
tores, quo ſumptu quáue magnificentia, per alios cũ ipſi abeſſent, ludos Apol-
linares fieri curarint, ſcribit Plutarchus in Bruto his verbis. ἤδη δὲ καὶ ὁ δῆμος ἀχθό-
„ μενος Ἀντωνίῳ σχεδὸν εἰς μοναρχίαν καθισταμένῳ, Βροῦτον ἐπόθει. καὶ προσεδοκᾶτο τὰς θέας ἄξειν παρὼν αὐτὸς, ἃς ὤφει-
„ λε ςρατηγῶν παρασχεῖν. αἰσθόμενος δὲ πολλοὺς τῶν ὑπὸ Καίσαρος ἐςρατευμένων, καὶ γῆν καὶ πόλεις παρ' ἐκείνου λαβόντων,
„ ἐπιβουλεύοντας αὐτῷ, καὶ κατ' ὀλίγους παρεισρέοντας εἰς τὴν πόλιν, οὐκ ἐθάρρησεν ἐλθεῖν, ἀλλ' ὁ δῆμος ἐθεᾶτο μὴ παρόν-
„ τος ἐκείνου τὰς θέας ἀφειδῶς πάνυ χορηγουμένας, καὶ σοβαρῶς. θηρία τε γὰρ πάμπολλα συνεωνημένος, ἐκέλευσε μηδὲν
„ ἀποδόσθαι, μηδ' ὑπολιπεῖν, ἀλλὰ πᾶσι καταχρήσασθαι. καὶ τῶν περὶ τὸν Διόνυσον τεχνιτῶν αὐτὸς εἰς Νεάπολιν καταβὰς,
„ ἐνέτυχε πλείστοις. περὶ δὲ Κανουτίου τινὸς εὐημεροῦντος ἐν τοῖς θεάτροις ἔγραφε πρὸς τοὺς φίλους, ὅπως πείσαντες αὐτὸν,
„ εἰσαγάγωσιν. Ἑλλήνων οὐδένα βιασθῆναι προσήκειν. ἔγραφε δὲ καὶ Κικέρωνι πάντως παρατυχεῖν ταῖς θέαις δεόμενος.
„ hoc eſt, Iam & populus Antonium propè regnum inſtituentem moleſtè ferens
„ Brutum deſiderabat: videbaturq. ipſe praeſens ludos, quos ob Praeturam de-
„ bebat, editurus. Sed cum ſentiret multos eorum, qui ſub Caeſare ſtipendia fe-
„ cerant, ab eoque erant agris & urbibus donati, inſidias ſibi ſtruere, & ſenſim Ro
„ mam intrare, venire eò non eſt auſus. ſpectauit autem populus eos magnifi-
„ centiſſimè abſente ipſo apparatos. Nam & beſtias cum coemiſſet plurimas,
„ nullam earum relinqui, aut uendi, ſed abuti omnibus ad ſpectacula iuſſit. & ip-
„ ſe Neapolim profectus cum pleriſque hiſtrionibus locutus eſt: & de Canutio
„ quodam, qui theatrali arte nobilis erat, ad amicos ſcripſit, vt perſuaderent ip-
„ ſi, vt operam ludis ſuis nauaret. Non enim conueniebat quemquam Grae-
„ cum cogere. Ciceronem quoque pet litteras orauit, vt omnino ſpectaculis iſtis
intereſſet &c. Itaque Cicero in lib. X. Philip. de his ludis ita ſcripſit. Qui ne
„ Apollinares quidẽ ludos pro ſua populiq. Romani dignitate apparatos prae-
„ ſens fecit, ne quam viam patefaceret ſceleratiſſimorum hominum audaciae.
„ quanquam qui vnquam aut ludi, aut dies laetiores fuerunt, quàm tum? &c. &
„ in lib. I. Quid? Apollinaribus ludis plauſus uel teſtimonia potius, & iudicia po-
„ puli Romani patum magna vobis videbantur? ò beatos illos, qui cum adeſſe
„ ipſis propter vim armorum non licebat, aderant tamen, & in medullis popu-
„ li Romani ac viſceribus haerebant. niſi fortè Accio tum plaudi & ſexageſimo
„ tum anno palmam dari, non Bruto putabatis, qui ludis ſuis ita caruit, ut in illo
„ apparatiſſimo ſpectaculo ſtudium populus Romanus tribuerit abſenti, ut deſi-
„ derium liberatoris ſui perpetuo plauſu & clamore lenierit. & in lib. II. cur ludi
Apollinares incredibili M. Bruti honore celebrati? Ad hos igitur Apollinares
ludos indicandos, quos in Praetura Brutus praeſens uouerat, abſens fecerat, in
tertio tabellae denario laurus & cithara, quae Apollini tributa ſunt; in quinto
& ſexto, tripos eidem Deo ſacer, ſignatus eſt: inſtrumenta quoque quibus ad
rem diuinam faciendam utebantur, ſimpulum ſeu capedo, ſecuris & culter
adiecta in eo ſunt, uel quòd Praetores Vrbani peractis ludis, Apollini duas ho-
ſtias maiores, ut ſuprà ex Liuio docuimus, mactare ſoliti erant, uel quòd Bru-

tus

tus aliquo ſacerdotio praeditus fuerit, ad quod notandum albogalerus etiam in ſexto denario impreſſus eſt. De C. FLAVIO Bruti legato ProQuaeſtore dictum eſt in gente Flauia. De L. autem SESTIO item ProQuaeſtore, dicetur in Seſtia. eos autem fortaſſe deſignat Cicero in lib. II. Philip. cum inquit, cur prouinciae Bruto & Caſſio datae? cur Quaeſtores additi? cur legatorum »
numerus auctus. »

HVIVS tabellae primi quatuor denarii pertinent ad D. IVNIVM BRVTVM Caeſaris & ipſum percuſſorem, M. Bruti propinquum, qui ab A. Poſtumio Albino adoptatus, A. POSTVMIVS BRVTI F. ALBINVS dictus eſt. de hoc ita Plutarchus ſcribit in Caeſare: τὸν δ' ἕτερον Βροῦτον, ἐπίκλησιν Ἀλβῖνον, ἄλλως μὲν »
οὐκ ἐταῤῥωμαλέον οὐδὲ θαῤῥαλέον, ἐῤῥωμένον δὲ πλήθει μονομάχων, οὓς ἐπὶ θέᾳ Ῥωμαίων ἔτρεφε, καὶ παρὰ Καίσαρι »
πιστευόμενον, ἔδοξε προσάγειν. hoc eſt, Viſum deinde Brutum etiam adiungere, uirum »
neque ſtrenuum ſanè neque audacem, ſed gladiatorum manu, quos ad exhi- »
bendos Romanis ludos alebat, munitum, & cui fidem Caeſar haberet. Eun- »
dem in Antonio & in Caeſare appellat Δέκιμον Βροῦτον ἐπίκλησιν Ἀλβῖνον. Ἐν δὲ τούτῳ (in- »
quit) Δέκιμος Βροῦτος ἐπίκλησιν Ἀλβῖνος, πιστευόμενος μὲν ὑπὸ Καίσαρος, ὥστε καὶ δεύτερος ὑπ' αὐτοῦ κληρονόμος γε- »
γράφθαι. τοῖς δὲ περὶ Βροῦτον τὸν ἕτερον καὶ Κάσσιον μετέχων τῆς συνωμοσίας. hoc eſt, Interim D. Albi- »
nus cognomento aduenit, cui Caeſar tantum tribuebat, ut eum in teſtamento »
ſuo ſecundum heredem ſcripſerit: is M. Bruti, & Caſſii coniurationis ſocius &c. »
Dio lib. XLIIII. τὸν δὲ Τρεβώνιον, τὸν Βροῦτον τὸν Δέκιμον, ὃν καὶ Ἴουνιον Ἀλβῖνόν τε ἐκάλουν, οὐ δύνα- »
μαι παραλιπεῖν. hoc eſt, Neque uerò praetereundus eſt Trebonius & D. Brutus, »
quem Iunium & Albinum appellabant. Appianus lib. II. τῶν δ' αὐτῷ Καίσαρι φιλτάτων »
Δέκιμος Βροῦτος Ἀλβῖνος &c. & lib. III. Δέκιμον Βροῦτον Ἀλβῖνον eundem nominat. ALBINV »
autem pro ALBINVS, antiqua ſcribendi ratio fuit, qua LICINIV, & NASIDIV, pro LICINIVS, & NASIDIVS in denariis notatum reperitur: idem

obſer-

obſeruauimus in M littera in fine nominis poſita, ut PRBIVER CAPTV pro CAPTVM, in denario Hupſaei. A. autem hic POSTVMIVS BRVTI F. cum eſſet Cos. deſignatus in annum DCCXI, damnatus lege Pedia non inut, ſed Mutinae à M. Antonio obſeſſus, ab eodem poſtea ſuperatus eſt. Velleius lib. II.
„ Quo anno id patrauere facinus, Brutus & C. Caſſius Praetores erant, D. Bru-
„ tus Cos. deſignatus. paulo pôſt. Plancus deinde dubia (ideſt ſua fide) diu qua-
„ rum eſſet partium ſecum luctatus, ac ſibi difficile conſentiens, & nunc adiutor
„ D. Bruti deſignati Conſulis collegae ſui, Senatuique ſe litteris uenditans, mox
„ eiuſdem proditor. Aſinius autem Pollio firmus propoſito, & Iulianis partibus
„ fidus, Pompeianis aduerſus; uterque exercitus tradidere Antonio. D. Brutus
„ deſertus primò à Planco, poſtea etiam inſidiis eiuſdem petitus, paulatim relin-
„ quente eum exercitu, fugiens, in hoſpitis cuiuſdam nobilis uiri nomine Camelli domo ab iis, quos miſerat Antonius, iugulatus eſt. Spicea corona in altera primi denarii parte adiecta fortaſſe fuit, quòd ea D. Brutus donatus ſit, ob frumentum in annonae caritate populo Romano ſuppeditatum, Aedilitatis ſuae tempore. Caduceus, & manus iunctae (Concordiae ſymbolum) ad indicandam, ut arbitror, Caeſaris percuſſorum conſpirationem in ſecundo & tertio denario ſignatae ſunt. Quintus denarius ad M. Brutum coniurationis principem pertinet, in cuius altera parte pila, caduceus, & nauis gubernaculũ, orbis terrarũ pacẽ (ut opinor) ſignificat; ac fortaſſe ἀμνηστίας Ciceronianae tẽpore denarius hic cuſus fuit, qñ ſuadẽte Cicerone, coniurati cũ Lepido & Antonio rerũ praeteritarũ obliuione inducta, pacẽ fecerũt; qua rurſus ciuilibus turbata diſſenſionibus, terrarũ orbis dña Romana Reſp. nullo clauum tenẽte, fluctuare coeperat. Sextus denarius à M. IVNIO SILANO Antonii Quaeſtore percuſſus eſt: quẽ quidẽ SILANVM Augurẽ fuiſſe, & prouinciã Procõſulari poteſtate adminiſtraſſe, ex ipſa denarii inſcriptione intelligimus. Antonii uerò partes bello ciuili Mutinenſi ſecutũ eſſe, ex Dionis uerbis, quae leguntur in li. XLVI. colligere poſſumus:
„ ὁ μὲν Καῖσαρ, ὅ, τε Ἵρτιος ἐπαρθέντες ἐπὶ τούτοις, καὶ πρὸς τὸ ἔρυμα τοῦ Ἀντωνίου προσιόντες προεκαλοῦντο αὐτὸν ἐς χεῖ-
„ ρας. ἐκεῖνος δὲ τέως μὲν κατεπλάγη, καὶ ἡσύχαζεν· ἔπειτα ἐπειδὴ δύναμίς τέ τις αὐτῷ παρὰ τοῦ Λεπίδου πεμφθεῖσα ἦλθεν,
„ ἀνεθάρσησε. αὐτὸς μὲν γὰρ ὁ Λέπιδος οὐκ ἀποδείξειν ἐπιδήλως τὸ στράτευμα ἔπεμψε. τόν τε γὰρ Ἀντώνιον συγγενῆ ὄν-
„ τα ἠγάπα, καὶ ἐπὶ τῆς βουλῆς ἐπ᾽ αὐτὸν ἐκέκλητο. καὶ διὰ ταῦτα καὶ ἅμα ἀναχώρησιν ἑαυτῷ πρὸς ἀμφοτέρους σφᾶς παρα-
„ σκευάζων, οὐδὲν σαφὲς Μάρκῳ Σιλανῷ τῷ στρατιάρχῳ ἐνετείλατο. ἐκεῖνος δὲ ἀκριβῶς που τὴν γνώμην αὐτοῦ εἰδώς, πρὸς
„ τὸν Ἀντώνιον αὐτεπάγγελτος ἀφίκετο. hoc eſt: His ſucceſſibus acceſſit animus Caeſari Hir-
„ tioque, ita ut ad caſtra Antonii progreſſi, eum ad pugnam prouocarent: An-
„ tonius aliquandiu metu perculſus quieuit, ſed copiis à Lepido ſibi auxilio miſſis
„ auctus, animum recollegit: nam is quidem Lepidus Antonium neceſſarium
„ ſuum amabat, à Senatu autem contra eum euocatus erat; itaque ut receptum
„ ad utranque partem ſibi pararet, M. Silano Tribuno militum exercitum ſuum
„ ducendum dederat, ita ut expreſsè ei non mandaret, utri parti eum adiungeret,
„ neque manifeſtum fecerat, utri auxiliũ id mitteret: ſed Silanus ſententiã Lepidi
„ ſatis exploratam habens, ad Antonium ſua ſponte ſeſe adiunxerat. paulo pôſt.
„ ἀμέλει τόν τε Σιλανὸν ὁ Λέπιδος ἐπὶ τῇ τοῦ Ἀντωνίου συμμαχίᾳ ἐμέμψατο, καὶ αὐτῷ ἐκείνῳ ἐπὶ δεῖπς οὐκ ἐνδοὺς ἐς λό-
„ γους ἀφίκετο, ἀλλὰ καὶ τῇ γερουσίᾳ προκατηγορῶν αὐτοῦ ἐπέστειλεν, ὥς τε καὶ ἐπαίνους ἐκ τούτου, καὶ τὴν ἡγεμονίαν
„ τοῦ πρὸς αὐτὸν πολέμου λαβεῖν. hoc eſt, Certè Silanum Lepidus ob initam cũ Antonio

 ſocietatem

ſocietatem culpauit, neque eum ad ſe uenientem continuò ad colloquium ad- „
miſit: quinimmo apud Senatum quoque per litteras eum accuſauit, ita ut lau- „
datus ob haec, bellumque ei contra Silanum iniunctum ſit &c. M. SILANI hu- „
ius meminit Plutarchus in Antonio, cui amiciſſimum fuiſſe dicit, ſed Cleopatrae adulatorum ſcurrilia ſcommata non ferentem, poſtea reliquiſſe.

LABIENAE gentis plebeiae ſcriptores multi meminerunt. ex ea fuit T. Labienus Tribunus Pl. qui C. Rabirium, à Caeſare ſubornatus, perduellionis accuſauit, quòd eius patruus Q. Labienus cum Saturnino occiſus fuerat. Cicero pro Rabirio. Oroſius lib. v. cap. XVII. & Dio lib. XXXVII. Hic primùm Caeſaris partes ſecutus, Legatus etiam ipſius in Gallia fuit. Caeſar lib. I. II. & III. de bello Gallico. Pompeianus deinde factus, Cingulum oppidum exaedificauit. Idem lib. I. de bello ciuili, poſtremò contra Caeſarem dimicans, uincitur. Hirtius lib. v. de bello Africo. Huius filius fuit Q. LABIENVS, qui huius tabellae denarium cuſit, cuius quidem praenomen, niſi antiquus hic nummus extaret, penitus ignoraretur; eius autem ignoratio errandi quibuſdã cauſam dedit, qui T. patrem cum Q. filio confundentes, eundem exiſtimarunt eſſe Labienum, qui Caeſaris partium primò, deinde Pompeianarum fuit, cum eo, qui Parthorum Dux extitit, quique Parthicus cognominatus eſt. de quo quidem cognomine, quia ab uſitata illa Romana formula nimium abhorrere uidebatur, ita ſcripſit Dio lib. XLVIII. καὶ οἱ Πάρθοι πρὶν κινούμενοι, τότε δὴ καὶ μᾶλλον τοῖς Ῥω- „
μαίοις ἐπέθεντο. ἦγον δὲ αὐτοὺς Λαβιηνὸς καὶ Πάκορος. οὗτος μὲν Ὀρώδου τοῦ βασιλέως, ἐκεῖνος δὲ τοῦ Λαβιηνοῦ τοῦ Τί- „
του παῖς, ὤν. ἦλθε δὲ ἤδη ἐς τοὺς Πάρθους, καὶ τάδε σὺν τῷ Πακόρῳ ἔπραξεν. ἐτύγχανε μὲν τῷ τε Κασσίῳ καὶ τῷ Βρού- „
τῳ συμμαχῶν, πεμφθεὶς δὲ πρὸς τὸν Ὀρώδην πρὸ τῆς μάχης, ὅπως τινὰ βοήθειαν λάβῃ, συχνὸν ὑπ' αὐτοῦ χρόνον διετρί- „
βε περιορώμενος, καὶ ὀκνοῦντος μὲν συνάψαι οἱ, δεδιότος δὲ ἀπαρνήσασθαι. καὶ μετὰ τοῦτο ὡς ἥ τε ἀγγελία τῆς ἥττης ἀφί- „
κετο, καὶ οἱ κρατήσαντες ἐδόκουν μηδενὸς τῶν ἀντιπολεμησάντων φείσασθαι, κατέμεινε παρὰ τοῖς βαρβάροις, τὸν μὲν αὐτῶν „

„ βίον πρὸ τοῦ εἶναι ἄλλως πολεμῆσαι. paulo pòſt. καὶ ὁ μὲν χρήματά τε ἐπὶ τούτοις ἐπράττετο, καὶ τὰ ἱερὰ ἐσύλα,
„ αὐτοκράτορά τε αὑτὸν καὶ Παρθικὸν ἐκ τοῦ ἐναντιωτάτου τοῖς Ῥωμαίοις ἔθους ὠνόμαζεν. οὐ γὰρ κατ' αὐτῶν ἐνίκησεν, ἀπὸ τούτων
„ ἑαυτόν, ὡς καὶ ἐκεῖνοι, ἀλλ' ἀπὸ τῶν πολεμίων ἐκάλει. hoc eſt, Et Parthi cũ iã ante ſe cõmouiſſent, tũ
„ magis adhuc cõtra Romanos inſurrexerũt, ducibus Labieno & Pacoro: quorũ
„ hic Orodis regis Parthorũ filius erat, ille T. Labieni: qui qua ratione ad Par-
„ thos uenerit, ac cũ Pacoro rẽ iſtam geſſerit, iã explicabo. Caſſii & Bruti cõmili-
„ to fuerat Labienus hic, de quo nobis ſermo eſt: miſſusq. ad petendum auxilium
„ ad Orodem ante pugnã Philippenſem, aliquandiu apud eũ cõmoratus eſt: cum
„ nulla ſui haberetur ratio, quòd & adiuuare eos regi in animo nõ erat, & nega-
„ re auxilium uerebatur. pòſt clade annunciata Labienus, cum aduerſariorum
„ nemini ueniam daturos uictores putaret, potius ſibi cum barbaris uiuẽdum ra-
„ tus, quàm in patria pereundum, apud Parthos remanſit &c. paulo pòſt: Proinde
„ pecunia confecta, ac ſpoliatis fanis, Parthicum ſe ſe Imperatorem nominauit,
„ ratione à more Romano diuerſiſſima: quos enim aduerſum Romanos duce-
„ bat, ab iis nomen ſumebat, quaſi uerò eos, ac non ciues ſuos uiciſſet. Appianus
autem in Parthico à regis Praefectis Q. Labienum hunc Parthicum appellatũ
„ fuiſſe ſcribit, ἀφορμώμενος δ', inquit, Παρθικῆς στρατιᾶς ἐπὶ τὴν μεσοποταμίαν, Λαβιηνὸν οἱ βασιλέως στρα-
„ τηγοὶ Παρθικὸν ἀναγορεύσαντες αὐτοκράτορα Συρίας ἐπιβατεύειν ἔμελλον. Eundem in lib. v. bellorum
„ ciuilium Labieni filium dicit, ἀνασείοντες Παρθυαίους τε καὶ Λαβιηνὸν τὸν Λαβιηνοῦ μετὰ Παρθυαίων.
Sed quae ex libro de rebus Parthicis adduximus uerba, ad denarii inſcriptionem maximè faciunt.

Liciniae gentis plebeiae, Murenae tantum, Craſſi, nervae, & Stolones in nũmis, quos ipſi uidimus, reperiũtur. primus tabellae aereus nũmus cuſus eſt, ut opinor, à L. murena eo, qui Conſul fuit cum D. Iunio Silano anno dcxci, pro quo Ciceronis extat oratio. eius cognomen cum à piſce nobiliſsi-

ſimo,

ſimo, quem Graeci μύραιναν appellant, deductum eſſe Varro dicat, miror cur non
MVRAENA potius ſeruata Graecae uocis orthographia ſcriptũ ab antiquis fue-
rit: cum SCAENA pro SCENA, quae Graecis eſt σκηνὴ, contra Graecam ſcri-
bendi rationem notatum in ueteribus cũ libris, tum lapidibus reperiatur. Var-
ronis uerba ſunt ex lib. III. cap. III. de re ruſtica. Sic noſtra aetas inquam, luxu- „
rioſa propagauit leporaria, ac piſcinas protulit ad mare, & in eas pelagios gre- „
ges piſcium reuocauit. nõ propter hos appellati Sergius Orata, & Licinius Mu- „
rena? quis enim propter nobilitatem ignorat piſcinas Philippi, Hortenſii, & „
Lucullorum? Secundus tabellae denarius poteſt ad eundẽ L. LICINIVM per-
tinere, qui cum Cn. Domitio & C. Malleolo, ut ex inſcriptione intelligitur, cu-
dendae monetae Triumuir fuit. Tertius ſine dubio ſpectat ad P. LICINIVM CRAS-
SVM M. F. quẽ Caeſar in bello cõtra Gallos praefecit equitatui. Caeſar de bello
Gallico li. I. P. Craſſum (inquit) cũ cohortibus legionariis XII. & magno numero „
equitatus in Aquitaniã proficiſci iubet, ne ex his nationibus auxilia in Galliam „
mittantur, ac tantae nationes coniungantur &c. P. hic CRASSVS Praetor fuit an- „
no DCXCVI. P. Lentulo Q. Metello Cos. Cicero poſt reditũ in ſenatu. & anno
DCC, Cn. Domitio Caluino M. Valerio Cos. contra Parthos dimicans, Marco
patre fuſo fugatoq., exercituq. deleto, interfectus eſt: & in eius locũ Cicero Au-
gur factus eſt, ut ſcribit Plutarchus. Quartus denarius, cũ NERVA Liciniae fami-
liae cognomen ſit, & Siliae, incertũ mihi, ad P. ne SILIVM NERVAM referendus
ſit, qui anno DCCXXXIIII, cum M. Appuleio conſulatũ geſſit; an ad P. LICINIVM
NERVAM, de quo nulla extat mentio apud ſcriptores. Illud certè conſtat, qui-
cunque is fuerit, qui monetã huiuſmodi cuſit; legem ipſum, uel ex eius familia
aliquẽ, de ſuffragiis tuliſſe, cuiuſmodi fuit illa, quã tulit C. Marius Tr. Pl. anno
DCXXXIIII, ut pontes per quos ſuffragia in comitiis ferebantur, anguſtiores fie-
rent, cuius meminit Cicero li. III. de leg. & Plutarchus in Mario. In huius autem
denarii altera parte expreſſa ſunt SEPTA ſiue cancelli comitiorum, quibus po-
pulus ſuffragium laturus includebatur: PONTES, quos C. Marius lege ſua angu
ſtiores fecit, ne quis illic praeter eum, qui ſuffragium ferret, conſiſtere poſſet ad
appellandũ rogandumque: CISTA praeterea, in quã ſuffragia coniiciebantur, &
DIRIBITOR, qui tabellas populo miniſtrabat. De cancellis ſiue ſeptis, quae Lu-
canus appellauit ouilia illo uerſu,

--- et miſerae maculauit ouilia Romae,

meminit Dionyſius li. x. & Plutarchus in uita Marii, in qua ſcribit Mariũ in peti-
tione Praeturae ambitus ſuſpicionẽ dediſſe, quòd ſui cuiuſdã amici ſeruus intra
cãcellos uiſus fuiſſet, dũ populus ſuffragiũ dicebat: in eis enim praeter ſuffraga-
tores, & miniſtros Comitiorũ, nõ licebat cuiquam conſiſtere: de his locutus eſt
Seruius cũ inquit, Septa in cãpo Martio incluſa tabulatis, in quibus ſtãs populus „
ſuffragium ferret. Pontes autem in ſeptis multos fuiſſe, ex Ciceronis uerbis, „
quae leguntur in lib. I. ad Att. intelligi poteſt. Operae Clodianae pontes occu- „
parant, tabellae miniſtrabantur. & ad Herenn. lib. I. Caepio ut illum contra „
S. C. intercedentibus collegis aduerſus Remp. uidit ferre, cum bonis uiris im- „
petum facit, pontes diſturbat, ciſtas deiicit. Sed unde ſuffragatores uenirent,

& quò per illos pontes abſcederet, docet Nicolaus Gruechius in ſuo de Comitiis Romanorum libro; in quo ex ſuprà adducto Ciceronis loco exiſtimat, ſubitario opere ponticulos illos ad eum uſum fieri ſolitos, aut ſanè non admodũ firmo, & ſtabili factos fuiſſe, quos Caepio non confregiſſe, ſed diſturbaſſe dicitur. De ciſtis, quas qui deferebat colligẽdis per Tribus ſuffragiis Rogator dicebatur, meminit Cicero ad Herenn. lib. I. Saturninus (inquit) ferre coepit, collegae eius intercedere: ille nihilominus ciſtellam detulit &c. Ciſtarum huiuſmodi in comitiis cuſtodes nongentos ſelectos fuiſſe ſcribit Plinius li. XXXIII. cap. II. De Diribitoribus, qui tabellas populo per centurias miniſtrabant, qui ſunt à diribendis, hoc eſt, diſtribuendis tabellis appellati, facit mentionem Cicero in oratione poſt reditum in ſenatu. Quando, inquit, illa dignitate rogatores, diribitores, cuſtodesque uidiſtis? in oratione autem in Piſonem diſtributores eoſdem uocauit his uerbis. Hoc certè uideo, quod indicant tabulae publicae, uos rogatores, uos diſtributores, uos cuſtodes fuiſſe. Quintus huius tabellae denarius & ſextus poteſt ad A. LICINIVM NERVAM eum pertinere, qui anno DLXXXII. in Cretam primò, deinde triennio pòſt in Macedoniam ad exercitus uiſendos Legatus miſſus eſt. Liuius lib. XLII. & XLIIII. Alii ad A. LICINIVM NERVAM SILIANVM referunt, qui Cos. fuit cum Q. Caecilio Metello Cretico Silano anno DCCLIX: qui cum P. Silii filius eſſet, ab A. Licinio Nerua adoptatus, A. Licinius Nerua Silianus dictus eſt. de eo meminit Velleius lib. II, his uerbis, Et A. Licinius Nerua Silianus P. Silii filius, quẽ uirum ne qui intellexit quidem, abundè miratus eſt, ne nihil optimo ciui, ſimplicissimo duci periſſet, praereptus immaturè, & fructu ampliſſimae principis amicitiae, & conſummatione euectae in altiſſimum paternumq. faſtigium imaginis defectus eſt. Apollinis caput, & deſultorius eques in altera quinti ſeſtertii nummi parte notatus, Apollinares ludos ab aliquo ex Licinia gente, cum Praetor eſſet, in Circo factos, ſine dubio deſignant. in altera etiam ſexti denarii parte inſigne aliquod eiuſdem gentis factum expreſſum eſt, quod mihi diuinare non licet. De Fidei verò ſimulacro quod albo panno velatum, aliter atque in hoc denario, effingeretur, vel ex illo Horatii verſu conſtat in li. I. ode XXXV.

Et albo rara Fides colit uelata panno.

A. LICI-

A. LICINIVS NERVA SILIANVS, qui triumuir ſub Auguſto primum huius tabellae nummum aereum cuſit, is eſt, quem ſuprà diximus à P. Silio adoptatum, Conſulem fuiſſe anno DCCLIX. P. autem LICINIVM STOLONEM, qui in ſecundo denario; tertio item & quinto deſcriptus eſt, ex ipſis nummorum titulis Auguſti temporibus uixiſſe, & ſub eodē cudendae monetae Triumuirum fuiſſe intelligimus. Poſſumus etiam ex iis, quae in altera parte tertii & quinti denarii impreſſa ſunt, coniicere, unum ex duodecim Saliis eum fuiſſe, uel maiorum ſuorum aliquem; propterea quòd Saliorum ſunt ancylia, de quibus dixit Lucanus lib. I.

--- Et Salius laeto portans ancylia collo.

Niſi ad Auguſtum, & eius ludos Saeculares ancylia huiuſmodi referre malimus, quia patricii eſſent Salii, Stolo uerò plebeius. Cicero pro domo ſua, & Lucanus lib. IX.

--- ſic illa profectò
Sacrificò cecidere Numae, quae lecta iuuentus
Patricia ceruice mouet. &c.

Quòd autem Salii apicem ferre ſoliti eſſent, ſatis conſtat ex his Sex. Pompeii uérbis. Salias, inquit, Virgines Cincius ait eſſe conductitias, quae ad Salios ad- „ hibeantur cum apicibus paludatae, quas Aelius Stilo ſcripſit ſacrificium face- „ re in Regia cum Pontifice paludatas cum apicibus in modum Saliorum. Sex. „ idem Pompeius de ancylibus ita ſcribit. Numa Pompilio regnante è caelo ce- „ cidiſſe fertur ancyle, ideſt ſcutum breue; quod ideo ſic eſt appellatum, quia „ ex utroque latere erat reciſum. Vt ſummum infimum eius latius medio pate- „ ret: vnàque edita uox, omnium potentiſſimam fore ciuitatem, quandiu id in „

„ ea manſiſſet. Itaque facta ſunt eiuſdem generis plura, quibus id miſceretur, ne
„ internoſci caeleſte poſſet. probatum opus eſt maxime Mamurii Veturii, qui
„ praemii loco petiit, ut ſuum nomen inter carmina Salii canerent &c. Cum Feſti uerbis de ancylium forma conuenit Plutarchi locus in Numa. αὐτὰς δὲ τὰς πέλτας,
„ inquit, ἀγκύλια καλοῦσι διὰ τὸ σχῆμα, κύκλος γὰρ οὐκ ἔστιν, οὐδὲ ἀποδίδωσιν ὡς πέλτη τὴν περιφέρειαν, ἀλλ᾽ ἐκτο-
„ μὴν ἔχει γραμμῆς ἑλικοειδοῦς, ἧς αἱ κεραῖαι καμπὰς ἔχουσαι, καὶ συνεπιστρέφουσαι τῇ πυκνότητι πρὸς ἀλλήλας, ἀγκύλον
„ τὸ σχῆμα ποιοῦσιν. ἢ διὰ τὸν ἀγκῶνα, περὶ ὃν περιφέρονται. ταῦτα γὰρ ὁ Ἰόβας εἴρηκε γλιχόμενος ἐξελληνίσαι. δύναι-
„ το δ᾽ ἂν ἀπὸ τῆς ἄνωθεν φορᾶς πρῶτον ἐπώνυμον γεγονέναι, καὶ τῆς ἀκέσεως τῶν νοσούντων, καὶ τῆς τῶν αὐχμῶν λύσεως,
„ ἔτι δὲ τῆς τῶν δεινῶν ἀνασχέσεως. hoc eſt, Eas peltas ancylia ex figura uocant. neque
„ enim circulus eſt. neque peltae orbem, ſed habent inciſuram lineae tortuoſae,
„ cuius reflexi ſaepius apices, recurrenteſque in ſe mutuo ἀγκύλον, id eſt, curuam fi-
„ guram reddunt. aut à cubito, quem ἀγκῶνα Graeci uocant, quo geſtant ancylia.
„ Haec Iuba, affectans à Graecis hoc nomen deriuatum, praedicat. Poteſt etiam
„ ἀπὸ τῆς ἄνωθεν φορᾶς, quòd ſuperne demiſſum fuiſſet nomen eſſe inditum; uel ab
„ aegrorum medela, quam ἄκεσιν Graeci, uel ab ſiccitatis liberatione, quos αὐχμοὺς
„ nominant; uel à malorum depulſione quae ἀνάσχεσις dicitur &c. In numiſmate aereo Antonini Pii Imp. ancylia duo, cuiuſmodi in his denariis, impreſſa ſunt, quibus adiectus eſt titulus, ANCILIA: ut nihil dubii relinquatur, quin à Latina uoce id nomen deductũ ſit, non autẽ à Graeca, ut Iuba uolebat. Licinia Stolonũ familia cognomen unde duxerit, docet Varro lib. I. de re ruſtica cap. II. his uer-
„ bis. Nam Stolonis illa lex, quae uetat plus quingenta iugera habere ciuem
„ Romanum, & qui propter diligentiam culturae Stolonum confirmauit cogno-
„ men, quod nullus in eius fundo reperiri poterat ſtolo, quòd effodiebat circum
„ arbores è radicibus, quae naſcerentur è ſolo, quos ſtolones appellabant, eiuſ-
„ dem gentis C. Licinus Tr. Pl. cum eſſet poſt Reges exactos annis CCCLXV, pri-
„ mus populum ad leges accipiundas in ſeptem iugera forenſia è comitiis eduxit.

Equeſtris ſtatua, quae in tertio denario ſignata eſt, ad Auguſti uictoriam aliquã, ob quam ei ſtatua huiuſmodi decreta fuerit, ſine dubio pertinet. Quartus tabellae denarius ſpectare uidetur ad C. LICINIVM MACRVM, qui fuit Licinii Calui poetae pater. Eum Plutarchus in Cicerone ſcribit, cum de pecuniis repetundis apud Ciceronem accuſatus eſſet, & iudices adhuc ſententias ferrent, fretum ſua potentia & ſtudio amicorum, domum abiiſſe, & caput ſtatim totondiſſe, ſumptaque ueſte pura tanquàm uictorem in Forum reuertiſſe, ſed cum Craſſus in ueſtibulo occurrens, eum omnibus ſententiis damnatum eſſe dixiſſet, reuerſum accubuiſſe, atque ita deceſſiſſe. Plutarchi uerba ſunt haec.
„ Λέγεται δὲ καὶ Λικίννιος Μάκερ, ἀνὴρ καὶ καθ᾽ αὑτὸν ἰσχύων ἐν τῇ πόλει μέγα, καὶ Κράσσῳ χρώμενος βοηθῷ, κρινόμενος
„ κλοπῆς ὑπ᾽ αὐτοῦ, τῇ δυνάμει καὶ σπουδῇ πεποιθὼς, ἔτι τὴν ψῆφον τῶν κριτῶν διαφερόντων, ἀπαλλαγεὶς οἴκαδε, κεί-
„ ρασθαι τὴν κεφαλὴν κατὰ τάχος. καὶ καθαρὸν ἱμάτιον ὡς νενικηκὼς λαβὼν, αὖθις εἰς ἀγορὰν προϊέναι. τοῦ δὲ Κράσ-
„ σου περὶ τὴν αὔλειον ἀπαντήσαντος αὐτῷ καὶ φράσαντος, ὅτι πάσαις ἑάλωκε ταῖς ψήφοις, ἀναστρέψας καὶ κατακλιθέντα
ἀποθανεῖν. Valerius autem Maximus rem hanc lib. IX. cap. XII. paulò aliter narrat: in quo hunc ipſum C. Licinium Macrum uirum Praetorium, Calui etiam patrem appellat. Cicero in ep. II. lib. I. ad Att. quam Praetor ſcripſit anno
„ DCLXXXVIII. Nos, inquit, incredibili ac ſingulari populi uoluntate de C. Macro
„ tranſegimus: cui cum aequi fuiſſemus, tamen multò maiorem fructum ex po-

puli

puli exiſtimatione illo damnato cepimus, quàm ex ipſius ſi abſolutus eſſet, gratia cepiſſemus. De Veiouis ſimulacro, quod in altera parte huius denarii notatum eſt, diximus ſuprà in familia Caeſia.

HVIVS tabellae denarii, non eſt dubium quin à P. LICINIO CRASSO IVNIANO ſignati in Africa ſint, cum eſſet in ea Scipionis legatus Propraetore. Cicero in ep. VIII. lib. III. ad Q. Fratrem facit de eo mentionem, cum inquit, Craſſum Iunianum hominem mihi deditum per me deterruit &c. Videtur autem Craſſus hic, cum ex Iunia familia natus eſſet, à P. Licinio adoptatus, ex vſitata illa adoptionum formula, Craſſus Iunianus appellatus eſſe. ita T. Pomponius Atticus, in Q. Caecilii auunculi ſui familiam adoptionis iure inſertus, Q. Caecilius Pomponianus Atticus dictus eſt; & Vinicius apud Hirtium in li. IIII. de bello Alexandrino, & M. Caelium in ep. IIII. lib. VIII. ad Ciceronem, à Caelio quodam adoptatus, Caelius Vinicianus appellatus fuit: ſic enim planè habent optimae notae exemplaria, ut de mendo ſuſpicari aliquo modo non liceat. quò magis miror quid impulerit doctiſſimum uirum Paulum Manutium, ut apud Ciceronem in ea, quam ſuprà adduximus epiſtola, Licinianum repoſuerit, pro Iunianum: eundem hunc eſſe arbitratus cum eo, qui ab Hirtio & M. Caelio nominatur Caelius Vinicianus, ſiue, ut ipſe reſtituit, Licinianus. quaſi uerò, aut Viniciae familiae mentio apud Scriptores non extaret, aut Vinicianus cognomen à communi adoptionis formula abhorreret.

Lɪᴠɪɴᴇɪᴀᴇ gentis una tantum Rᴇɢᴠʟᴏʀᴠᴍ familia, quae in huius tabellae denariis deſcripta eſt, apud ſcriptores reperitur: nam L. Liuineius Trypho, qui nominatur à Cicerone in ep. ʟx. lib. xɪɪɪ, libertus fuit L. ʀᴇɢᴠʟɪ huius, quem in denariis habemus. Opinor autem in eis Lɪᴠɪɴᴇɪᴏs patrem & filium eodem affectos praenomine, & cognomine deſignari. L. ʀᴇɢᴠʟɪ

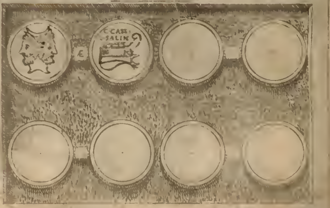
„ patris extat mentio apud Hirtium in lib. v. de bello Africo. Deinde, inquit, eo-
„ dem die Adrumeto egreſſus, Liuineio Regulo ibi cum legione relicto, Vticam
„ ire contendit &c. Cicero quoque lib. ɪɪɪ. ad Att. & xɪɪɪ. ad Memmium, facit eiuſdem Reguli mentionem: quem Aedilem Curulem fuiſſe, ex iis quae in altera parte primi, ſecundi, & ſexti denarii expreſſa ſunt, intelligere poſſumus. Eiuſdem Praeturā ex tertii & quarti denarii inſcriptione, & Curuli ſella, quae in quinto quoque denario adiecta eſt, cognoſcimus: ea enim Praetores uti ſolitos fuiſſe, ex ueterum ſcriptorum auctoritate ſuprà demonſtrauimus. Eundem autem Regulum Vrbis etiam Praefectum aliquando fuiſſe, ex [illegible] denarii inſcriptione apparet. qui quidem omnes denarii, qui Liuineiae familiae nomen praeſeferunt, quin à L. ʀᴇɢᴠʟᴏ filio cum imagine patris ſignati fuerint, dubitandum non eſt.

Hᴠɪᴠs

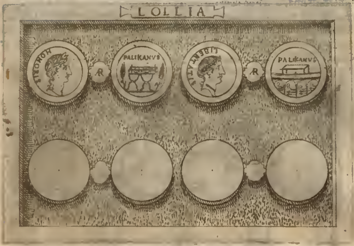

HVIVS tabellae nummi pertinent ad L. LIVINEIVM REGVLVM eius Reguli ut nos exiſtimamus filium, qui in ſuperioris tabellae denariis deſcriptus eſt. Eum autem cum Triumuir fuiſſet cudendae monetae cum Siſenna & Pulchro ſub Auguſto, ab eodem poſtea ſenatu motum fuiſſe, ſcribit Dio lib. IIII. καὶ Λιουΐνιος Ῥήγουλος, inquit, ἀγανακτήσας ὅτι τοῦτο υἱὸς καὶ ἄλλοι πολλοὶ ὧν κρείσσων εἶναι ἠξίου. συνειλεγμένων, ἀπηλήλατο, τήν τε ἐσθῆτα ἐν αὐτῷ τῷ βουλευτηρίῳ κατερρήξατο καὶ τὸ σῶμα γυμνώσας, τάς τε στρατείας κατηριθμήσατο, καὶ τὰς ὠτειλὰς προσεπιδείξατο σφίσιν. hoc eſt, Et Liuineius quidem Regulus deletū ſe ex albo patrum aegreferens cū filius ipſius, & multi alii, quibus ſe praeſtantiorem eſſe iudicabat, in eo legerentur, in ipſa curia ueſte lacerata corpus denudauit: enumeratisque militiis ſuis, cicatrices oſtentauit. in uulgatis autem ſcripturis pro Λιουΐνιος, mendosè legitur Λιούϊνος. Cornelius Tacitus lib. III. Liuineium Regulum Piſoni, qui necis Germaniei accuſabatur, ad fuiſſe ſcribit, & lib. XIIII, gladiatorum ſpectaculum ſub Nerone edidiſſe tradit. Sub idem, inquit, tempus leui cōtentione atrox caedes orta inter colonos Nucerinos Pompeianosque gladiatorio ſpectaculo, quod Liuineius Regulus, quem motum ſenatu retuli, edebat. & paulo pòſt, Liuineius & qui alii ſeditionem conciuerant, exilio mulctati ſunt &c. Liuidineius, pro Liuineius, malè apud Tacitum librarii errore ſcriptum eſt.

LIVIA

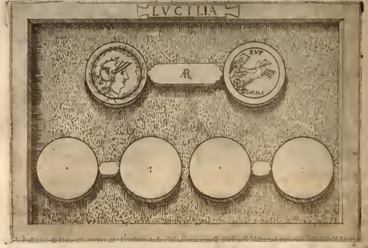
LIVIAE gentis plebeiae, vnius tantum SALINATORVM familiae, in aereo nummo, cuius exemplum in hâc tabella expreſſimus, mentio reperitur: ſed L. is SALINATOR quis fuerit, quóue tempore uixerit, non dum apud ſcriptores inuenire potui. Atqui nec alicuius ex ea familia, qui Lucii praenomine uſus fuerit, in antiquorum monumentis memoria extat. Liuius lib. XXXIX facit mentionem eius Liuii, qui ob commentum in Cenſura ſalis uectigal, Salinatoris cognomen inuenit.

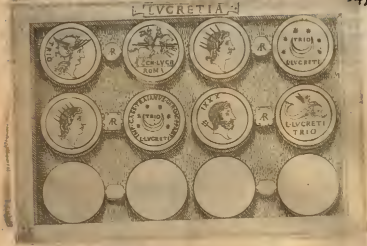
Lolliam gentem plebeiam fuiſſe conſtat: ex ea enim ortus eſt M. Lol-
lius Palikanus Tr.Pl. quem hominem ſeditioſum appellat Valerius Ma-
ximus lib. VIII. cap. I. Ad hunc ſpectant argentei denarii qui ſunt in hac tabel-
la notati; in quorum primi altera parte Roſtra populi Romani, in altera Li-
bertatis caput expreſſum eſt. de Roſtris, ita ſcribit Liuius lib. VIII. Naues An-
tiatium paſſim in naualia Romae ſubductae, partimque incenſae, roſtriſq. ea- „
rum ſuggeſtum in foro extructum adornari placuit, Roſtraque id templū ap- „
pellatum. M. Varro li. IIII. de lingua Latina. Ante curiam, inquit, Hoſtiliam „
Roſtra, cuius id uocabulum ex hoſtibus capta fixa ſunt roſtra. Cicero pro „
lege Manilia. Et his temporibus non pudebat magiſtratus populi Romani „
in hunc ipſum locum aſcendere, cum eum uobis maiores ueſtri exuuiis nauti- „
cis & claſſium ſpoliis ornatum reliquiſſent. Quia uerò in Roſtris habeban- „
tur conciones à Tribunis plebis, ut ſcribit idem Cicero in Piſonem; & Tribu-
nicia poteſtas à Sulla Tribunis adempta: Palikano auctore, populo fuerat à
Pompeio reſtituta, ob eam cauſam Palikanus, qui fuit Tr. Pl. anno DCLXXXI,
Roſtra in hoc denario ſignauit. Eius rei meminit Aſconius in Diuinatione
his uerbis: Primus Sicinius Tribunus Plebis, nec multò poſt Quinctius, „
& poſtremò Palikanus perfecerunt, ut Tribuniciam poteſtatem populo da- „
rent Conſules Cn. Pompeius Magnus & M. Licinius Craſſus. & in commen- „
tario lib. II. in Verrem. Pompeius autem Procos. de Hiſpania Sertorio ui- „
cto nuper uenerat, & ſtatim habuerat concionem de reſtituenda Tribunicia „
poteſtate Palikano Tribuno Pl. Velleius li. II. Hoc Conſulatu, inquit, Pompeius „
Tribuniciam poteſtatem reſtituit, cuius Sulla imaginē ſine re reliquerat. Hinc „
Dio li. XXXVI. de Pompeio dixit, ἐπειδὴ γὰρ ἥ τε τῶν δημάρχων δυναστεία ἐς τὸ ἀρχαῖον ἐπανεληλύθει. „
hoc eſt, Poſtea enim quàm Tribunis plebis ſuū antiquū ius reſtitutū fuerat &c. „

Liber-

Libertatis imago in hoc denario impreſſa eſt, quòd Roſtra eſſent Libertati ſa-
» cra. Dio lib. XLV, ἐν τῇ ἀγορᾷ τῇ ῥωμαίᾳ, καὶ πρὸς τῷ βήματι τῷ ἐλευθερίῳ. hoc eſt, In Foro
» Romano apud Roſtra Libertati ſacra &c. Secundus tabellae denarius ad eundē pertinet M. LOLLIVM PALIKANVM, quem Aedilem Curulem fuiſſe, ex Curuli ſella & ſpicis in altera denarii parte expreſſis, facilè intelligimus.

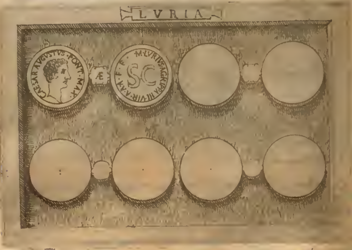
LVCILIAE gentis plebeiae, familiae plures uariis diſtinctae cognominibus apud ſcriptores reperiuntur. Balbi nominantur à Cicerone in Bruto: Baſſi in lib. XII. ad Att. Longi & Capitones à Tacito lib. IIII. Blaeſi lib. XVII. RVFORVM autem nulla, quod ſciam, mentio extat: niſi fortè M. LVCILIVS RVFVS, qui in hoc denario deſcriptus eſt, is fuit, quem Plutarchus in Pompeio ſcribit cum Tribunus plebis eſſet, de Pompeio Dictatore creando, multū repugnante Catone ad populum tuliſſe. Idem autem Plutarchus in Bruto & Antonio mentionem facit alterius Lucilii, qui adeò Brutum amauit, ut bello Philippenſi pro Bruto ſe hoſtibus interficiendum obiecerit. Notae illae A.PV. quae ſunt in altera parte huius denarii notatae, ſignificant argento publico.

LVCRETIA gens in familias diuiſa fuit patricias & plebeias. TRIONES autem, quorum denarii in hac tabella expreſſi ſunt, licet ex ſcriptoribus non conſtet, plebeios tamen fuiſſe opinor. CN. LVCRETIVS TRIO, qui in primo tabellae denario deſcriptus eſt, pater fortaſſe fuit L. LVCRETII TRIONIS, qui ſecundum & quartum denatium cuſit: nam tertius ab Imp. Traiano, multis poſt annis reſtitutus eſt. Opinor autem L.Lucretium notis his, quas in altera ſecundi denarii parte ſignauit, cognominis ſui originem indicare uoluiſſe: de eo enim Varro in lib. VI. de lingua Latina ita ſcribit. Arbitror antiquos ruſticos primum notaſſe quaedam in caelo ſigna, quae praeter alia erant inſi- „
gnia, atque ad aliquem uſum culturae tempus deſignandum conuenire aduerte- „
bantur. E queis ſigna ſunt, quòd has ſeptem ſtellas Graeci, ut Homerus uo- „
cat ἅμαξαν, & propinquum eius ſignum βοώτην: noſtri eas ſeptem ſtellas boues & „
trones, & propè eas axem. Triones enim, & boues appellantur à bubulcis „
etiam nunc, maximè cum arant terram: e queis ut dicti ualentes glebarii, qui fa- „
cilè proſcindunt glebas; ſic omnes, qui terram arabant, à terra teriones; unde „
Ttiones ut dicerentur à detritu. paulo pòſt: Poſſunt triones dici ſeptem; quod „
ita ſitae ſtellae terna trigona faciant. Agellius lib. II. cap. XXI. Vulgus (inquit) Grammaticorũ Septẽtrionẽ à ſolo numero ſtellarũ dictũ putant. Triones enim per ſeſe nihil ſignificare aiunt, ſed uocabuli eſſe ſupplementũ, ſicuti in eo quod Quinquatrus dicamus, quod quinque ab Idibus dierum numerus, ſit atrus nihil. Sed ego quidẽ cum Laelio & M. Varrone ſentio, qui Triones ruſtico uocabulo boues appellatos ſcribunt, quaſi quoſdã teriones: hoc eſt arandae colẽdaeq. terrae idoneos. Itaq. hoc ſidus quod à figura poſituraq. ipſa, quia ſimile plauſtri, antiqui Graecorũ ἅμαξαν dixerũt, noſtri quoq. ueteres à bubus iunctis ſeptẽtriones appellarũt, id eſt à ſeptẽ ſtellis, ex quibus quaſi iuncti triones figurãtur. &c.

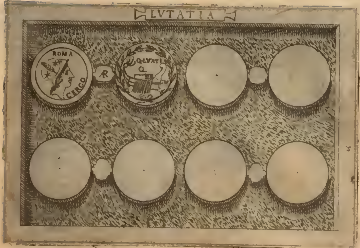
N   TRIO

TRIO apud Dionem, & Tacitum lib. v. cognomen eſt Fulcinii Conſulis anno DCCLXXXIII. Neptuni imago in quarto denario expreſſa, & Cupido delphino inſidens, mihi quidem incertum quò ſpectent: ſed cum eadem haec in M. quoque CORDII RVFI denario, & aliorũ nonnullis ſignata ſint, credi poteſt in Caeſaris gratiam, ad indicandam Iuliae gentis originem, impreſſa à Triumuiris monetalibus fuiſſe,

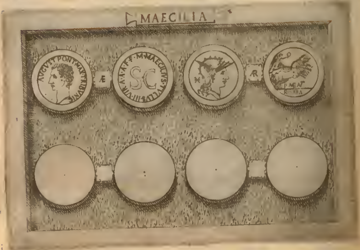

LVRIAE gentis Cornelius Tacitus meminit lib. XII. & Dio lib. XLVIII, in quo M. hunc LVRIVM, qui triumuir ſub Auguſto nummũ aereum cuſit, Sardiniae praefectum fuiſſe ſcribit. „ Καὶ ἐπὶ Σαρδὼ, inquit, πλεύσας συνέβαλε Μάρκῳ Λουρίῳ τῷ ἄρχοντι αὐτῆς. „ Velleius lib. II. eundem, ut arbitror ſignificauit, cum in pugna nauali „ ad Actium, dextrum cornu nauium Iulianarum M. Lario commiſſum fuiſſe „ tradit, laeuum Arruntio, Agrippae omne claſſici certaminis arbitrium (pro M. enim Lario, M. Lurio reponendum opinor) M. LVRIVS TRIARIVS, & M. LVRIVS TREPTVS nominantur in antiqua baſi marmorea, in qua deſcripta ſunt nomina eorum, qui aere conlato ſtatuam Veſpaſiano Imp. dedicauerunt L. Annio Baſſo, C. Caecina Paeto Cos. In inſcriptione etiam baſis ſtatuae à collegio Fabrûm Tignariorũ Caracallae Imp. dedicatae LVRIVS quidam MARTIALIS numeratur inter eos, qui pecuniã ad ponendam eam ſtatuam contulerunt.

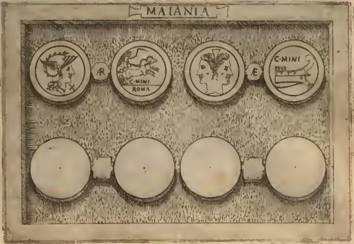
LVTA-

LVTATIAE gentis plebeiae unus tantum extat denarius, qui in hac tabella notatus eſt. Ad duos autem Lutatios fratres eum pertinere amicus meus exiſtimabat; atque in altera eius parte, Q. LVTATIVM C. F. C. N. CERCONEM, qui Conſul de Faliſceis triumphauit anno DXII, deſcriptum eſſe: in altera, eius fratrem C. LVTATIVM C. F. C. N. CATVLVM, qui eodem anno Procos. de Poeneis ex Sicilia naualem egit, indicari. Liuius lib. XLII, facit mentionem C. LVTATII CERCONIS, qui anno DLXXX. L. Poſtumio Albino, M. Popilio Laenate Cos. legatus Alexandriam ad Ptoleameum renouandae amicitiae cauſa miſſus eſt: à quo denarium hunc cuſum fuiſſe ſuſpicari poſſumus, ut Cai naualem de Poenis, & Quinti aui fortaſſe ſui terreſtrem de Faliſceis uictoriam celebraret.

Maecilіam gentem Albanam, Tullo Hoſtilio Romae regnante, Alba diruta, ciuitatem Romanam adeptam fuiſſe & in ſenatorium, patriciumq. ordinem allectam, ſcribit Dionyſius lib. III. ſed ex hac ne, quae patricia fuit, an ex ea quae inter plebeias à Liuio numeratur lib. IIII, ex qua Sp. Maecilius extitit Tr. Pl. originem ſuam ducat M. MAECILIVS TVLLVS, qui nummum aereum cuſit, incertũ eſt. Secundus tabellae argenteus nummus & tertius aereus, ad eiuſdem gentis aliquem qui P. MAECILIVS diceretur, poſſunt pertinere: niſi quis mauult denarii notam, MAENIVS interpretari, & nummos ad Maeniam gentem referre, de qua in ſequenti tabella dicemus.

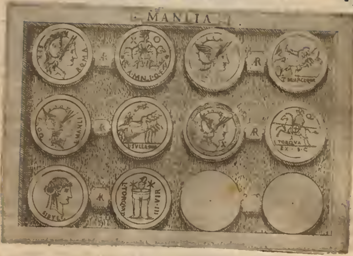
MAIANIAM gentem, quae in duobus huius tabellae nummis, uno aereo, altero argenteo notata eſt, opinor eandem eſſe cum ea, quae in tabulis Capitolinis modo MAINIA, modo MAENIA nominatur. eius extat mentio in antiqua inſcriptione Caeretana, cuius exemplum eſt hoc,

D. M. SVRIAE. SACRVM
L. MAIANIVS. HOMER. CVM
MAIANIA. HOMERIDE. FIL
V. S. P. L. D. D. D
CVRANT. L. MAIANIO. ET.
IVL. MAXIM. TAVRIN
FRAT.

C. autem MAIANIVS, qui ex hac familia nummos cuſit, ad C. MAINIVM P. F. P. N. reſpicere fortaſſe uoluit, qui Conſul anno CDXV, de Antiatibus, Lauinieis, & Veliterneis pridie Kalen. Octobris triumphauit; quique anno CDXXXIX, Dictator II cum M. Foſlio Flaccinatore Mag. Eq. II. in monumentis Capitolinis deſcriptus eſt.

Mamiliam gentem plebeiam, à Mamilia Telegoni filia originem & nomen duxiſſe, omnes ferè ſcriptores tradunt. Ipſe autem Telegonus Vlyſſis fuit & Circes filius, qui Tuſculum oppidum in Latio condidit, ut ſcribit Sex. Pompeius, Plutarchus, Acro, & Pomponius Porphyrio Horatii interpretes. Itaque
„ Liuius lib. 1. de Mamilio Tuſculano dixit. Qui (ſi famae credimus) ab Vlyſſe,
„ deaque Circe oriundus erat. Ab Vlyſſe igitur per Mamiliam oriundos eſſe Mamilios, cum uellet indicare C. MAMILIVS LIMETANVS, qui primum tabellae denarium cuſit, Vlyſſem in altera eius parte, poſt uigeſimum annum ab Homerico cane agnitum, impreſſit. Vlyſſis autem ſimulacrum pileatum Pli-
„ nius ſcribit Nicomachum primum feciſſe lib. XXXV. cap. X. Nicomachus, in-
„ quit, primus Vlyſſi addidit pileum &c. De C. hoc MAMILIO, meminit Sallu-
„ ſtius in Iugurthino, cum inquit. Interea Romae C. Mamilius Limetanus Tr.
„ Pl. rogationem ad populum promulgat; uti quaereretur in eos, quorum con-
„ ſilio Iugurtha Senatus decreta neglexiſſet &c. eum autem in uulgatis antea libris Brachus Mamillus Lemetanus legeretur, ex antiquorum denariorum, & ueterum quoque codicum auctoritate, C. Mamilius Limetanus, reponendum iampridem admonuimus.

M a n l i a m gentem duplicem fuiſſe, patriciam vnam, alteram plebeiam, ex iis quae ſcribit Cicero in lib.1. Philipp. conii cere poſſumus: ſunt autē haec. Propter unius M. Manlii ſcelus decreto gentis Manliae neminem patricium „ uocari M. Manliū licet. Dionyſius eum qui in ſeceſſione plebis dux fuit, Man- „ lium nominat, ab aliis Sextum praenominatum. Huius igitur tabellae denarios ad utramque Manliorum gentem pertinere arbitramur: ac primum quidē ad A. m a n l i v m ſpectare, qui filius fuit Q. Manlii Thurini, cuius meminit Liuius lib. x x v i i i. & Quinctilianus lib. i i: quique Praetor fuit Peregrinus anno d x l v, & Aedilis plebis cum Pomponio Mathone ludos plebeios inſtaurauit anno d x l v i. Nota S e r. quae in eius denarii altera parte ſignata eſt, ſignificat fortaſſe S e r r a t v s: ſerrati enim nummi dicebantur, quibus ſerra impreſſa erat. Tacitus in libro de moribus Germanorum: Germani, inquit, pecuniam probāt ueterem & diu notam ſerratos, bigatosque. Poteſt etiā ad A. Manlii cognomen, quod ignoratur, ea nota referri. T. autem M a n l i v s, qui in ſecundo denario, cum Ap. Claudio Quaeſtor Vrbanus deſcriptus eſt, poteſt is eſſe, qui cum Cn. Octauio Cos. fuit anno d l x x x v i i i: quique Pontifex quinquennio antè factus fuerat. quamuis ad T. m a n l i v m t. f. Ciceronis coaetaneum & oratorem, qui ut Cicero ſcribit in Bruto, Cos. factus eſſet, ſi uita ſuppeditaſſet, pertinere is denarius poſſit. De L. autem M a n l i o Sullae ProQuaeſtore, qui in tertio tabellae denario notatus eſt, meminit, ut opinor, Liuius in epiroma lib. xl, cum inquit. Q. Sertorius proſcriptus in ulterio- „ re Hiſpania ingens bellum excitauit. L. Manlius Proeos. & M. Antonius Lega- „ tus ab Herculeio Quaeſtore uicti ſunt &c. A temporum autem ratione non „ abhorret, ut qui Sullae fuerit paullo antè ProQuaeſtore, tunc poſt eius mortē paullo pòſt contra Sertorium miſſus ſit Proconſule. Quartus, & quintus denarius

rius ad L. TORQVATVM, qui anno DCLXXXVIII, cum L. Cotta Cos. fuit, om-
„ nino referendi ſunt: de eo ita ſcribit Paedianus in Corneliana. P. Sulla & P. Au-
„ tronius cos. des. cum eſſent, eorum alterum L. Cotta, alterum L. Torquatus
„ ambitus damnarunt, & in eorum locum Cos. creati ſunt. L. hic TORQVATVS,
ut ſcribit Cicero in Piſonem, prouinciā Macedoniam obtinuit, & ex ea magnis rebus geſtis, Cicerone referente, abſens Imperator appellatus eſt. Torques autem in utroque denario ſignatus ad indicādam pertinet Torquati cognominis originem; quod T. Manlius L. F. A. N. Imperioſſus aureo torque Gallo cum quo pugnauerat detracto, primus inuenit anno CCCXCII. Liuius li. VIII, Plutarchus in
„ Mario, Cicero lib. III. de officiis. & in I. de finibus. Sed ita (inquit) prorſus exiſti-
„ mo, neq. eum Torqnatū, qui hoc primus cognomen inuenerit, aut torquē illū
„ hoſti detraxiſſe, ut aliquā ex eo perciperet corporis uoluptatē &c. & li. II. Si uo-
luptatis cauſa cū Gallo apud Aniené depugnauit prouocatus, & ex eius ſpoliis
„ ſibi & torquem & cognomen induit &c. & lib. IIII. Tuſcul. Ego ne Torquatum
„ quidē illum, qui hoc cognomen inuenit, iratum exiſtimo Gallo torquem detra-
„ xiſſe &c. Quòd autem in altera quinti denarii parte Sibyllae imago, in altera tripos impreſſus ſit, poſſumus ſuſpicari L. hunc TORQVATVM XV uirum fuiſſe ſacris faciundis. Sibyllini enim libri a XV uiris ſacrorum ſeruabantur, nec iniuſſu ſenatus adiri aut legi fas erat; ut ſcribunt Cicero, Valerius Maximus, Lactantius, Suetonius in Caeſare, & alii: notum etiam eſt, Sibyllas è tripode, qui Apollini ſacer eſt, uaticinari ſolitas fuiſſe, antiquos poetas inter alias fabulas commentos eſſe.

MARCIA quoque gens patricias habuit familias, & plebeias. Sed patriciorum nulla in antiquis denariis extat memoria. plebeiorum, PHILIPPOS tantum, CENSORINOS, & LIBONES, in iis qui circumferuntur, numiſmatibus,

bis notatos animaduertimus: quos ab Anco Marcio rege originem duxiſſe,
L. PHILIPPVS is, qui huius tabellae primnm denarium cuſit, indicare uoluit
cum Anci in eo imaginem, & alia eius regis monumenta expreſſit. Caeſar in
oratione, quam habuit in funere Iuliae amitae apud Suetonium. Ab Anco
(inquit) Marcio ſunt Marcii Reges. & Ouidius lib. VI. Faſtorum hanc de Mar- „
ciae gentis auctore opinionem confirmat illo uerſu,

Marcia ſacrifico deductum nomen ab Anco.

Ancus enim Marcius, ut ſcribit Liuius lib. II, religiones neglectas, aut prauè
cultas, ut erant à Numa inſtitutae, Pontificem Maximum proponere in publico
iuſſit: ob quã cauſam ſacrificus appellatur ab Ouidio; & ponè caput eius in pri-
mo denario lituns ſignatus eſt. De aqua autem Marcia, quod ab Anco Marcio,
qui eam deduxit, nomen acceperit, praeter ea, quae à Strabone lib. v. Cornelio
Tacito lib. XIIII. & Frontino lib. I. traduntur, ita ſcribit Plinius lib. XXXVI.
cap. III. Primus eam in Vrbem ducere auſpicatus eſt Ancus Marcius unus è „
regibus: poſtea Q. Marcius Rex in Praetura: rurſusque reſtituit M. Agrippa. „
Statuam equeſtrem, quae aquae ductui ſuperpoſita eſt, opinor deſignari eam,
quam ſcribit Liuius lib. IX, Marcio Tremulo antè aedem Caſtorum poſitam à
Senatu, populoque Romano fuiſſe, quòd Samnites bis uiciſſet, & Anagnia ca-
pta populum ſtipendio liberaſſet. Alii ad ſtatuam equeſtrem referunt, quam
Philippus Auguſto decreuit, cuius meminit Cicero in epiſtola ad Brutũ: quod
non placet. Secundus tabellae denarius ab eodem, ut uidetur, PHILIPPO ſi-
gnatus eſt: in eius autem altera parte idem honos equeſtris ſtatuae Q. Marcio
decretae; in altera L. MARCII imago expreſſa eſt, cui in Hiſpania concionan-
ti è capite flamma eluxit. Liuius lib. XXV, Valerius Maximus lib. I. cap. VI, &
Plinius lib. II. cap. CX. Liuii nerba ſunt haec; Apud omnes magnum nomen „
Marcii ducis eſt; & uerae gloriae eius etiam miracula addunt: flammam ei con- „
cionanti fuſam è capite ſine ipſius ſenſu cum magno pauore circumſtantium „
militum; monumentumque uictoriae eius de Poenes uſqne ad incenſum Capi- „
tolium fuiſſe in templo clypeum Marcium appellatum cum imagine Aſdru- „
balis. Tertius aereus nummus ad eundem pertinet L. PHILIPPVM, qui Au-
guſti uitricus fuit, & Conſul cum Cn. Lentulo Marcellino anno DCXCVII:
quamuis ad huius qnoque patrem L. PHILIPPVM. Q. F. referri poſſit; qui Sul-
lae primò Legatus, Sardiniam prouinciam Q. Antonio pulſo & occiſo, occu-
pauit: Liuins lib. LXXXVI. Conſul deinde cum Sex. Iulio Caeſare fuit anno
DCLXII: de eo meminit Cicero pro P. Quintio, & pro L. Murena, & in lib. XI.
Philipp. L. Philippus (inquit) Proconſulibus ſe Pompeium mittere, non Pro- „
conſule &c. Quartus denarius ad Q. PHILIPPVM pertinere poteſt eum, qui „
bis Conſul fuit, primum cum Sp. Poſtumio Albino anno DLXVII; iterum cũ
Cn. Seruilio Caepione anno DLXXXIIII, & quinquennio pòſt Cenſor cum
L. Aemilio Paullo. Caſtor equo inſidens in altera eius denarii parte impreſſus
eſt, quòd ut cecinit Horatius,

Caſtor gaudet equis,

Ἱππόδαμος ab Homero appellatus in Iliadis lib. III. & Odyſſeae, II. Ab equorum
autem

autem ſtudio uidetur Philippus is dictus eſſe, qui primus ex hac familia huiuſmodi cognomen inuenit, ad quod reſpexiſſe eum, qui denarium cuſit, dubitandum non eſt. PILIPPVS autem pro PHILIPPVS, & TRIVMPVS prò TRIVMPHVS antiqua ſcribendi ratio fuit, de qua Quinctilianus lib.I. cap.I X. apud Ciceronem quoque in Oratore, Furius Pilus eſt, pro Philus. Quintus denarius, & ſextus à L. MARCIO CENSORINO, ut opinor, cuſi ſunt eo, qui Conſul fuit anno DCCXIIII cum C. Caluiſio Sabino; quíque Kal. Ian. eodẽ anno ex Macedonia triumphauit: in altera autem ſexti denarii parte, Marciae gentis monumenta expreſſa ſunt, VICTORIA columnae impoſita, quae ignoratur ad quem pertineat Marciorum, ad Ancum ne regem, an ad alium eius
» gentis. CONGIARIVM populo ab Anco datum, de quo meminit Plinius lib.
» XXXI. cap. VII, cum inquit. Ancus Marcius rex ſalis modia ſex millia congiario dedit populis &c. ACROSTIRIVM nauis, quod ad L. CENSORINVM, qui claſſi in bello nauali contra Carthaginienſes praefuit, referendum eſt, de
» quo ita ſcribit Appianus in Libyco. στρατηγοὺς δὲ τοὺς ὑπάτους αὐτίκα ἐξέπεμπον, ἐπὶ μὲν τοῦ πε-
» ζοῦ Μάρκον Μανίλιον, ἐπὶ δὲ τοῦ στόλου Λεύκιον Μάρκιον Κενσωρῖνον, οἷς ἐν ἀπορρήτῳ λέλεκτο μὴ ἀναχωρεῖν τοῦ πολέ-
» μου, πρὶν Καρχηδόνα κατασκάψαι. hoc eſt, Continuò ad id bellum adminiſtrãdum Con-
» ſules miſſi ſunt M. Manilius cum exercitu, L. Cenſorinus cum claſſe: quibus
» ſecretò mandatum eſt, ne priusà bello deſinerent, quàm diruta Carthagine. Fuit is annus vrbis, quo M. Manilius & L. Cenſorinus Conſulatum geſſerunt DCIIII, & belli Punici tertii primus.

MARCIAM gentem à duobus Romanorum regibus Numa & Anco originem traxiſſe, omnes ferè ſcriptores tradunt: Numam enim Marcium, qui Pontifex Maximus primus fuit, & ſub Tullo Hoſtilio urbis praefectus, ex Pōpilia Numae regis filia Ancum Marcium regem procreaſſe ferunt, à quo deinceps

ceps omnes Marcii genus duxerunt: Hoc autem ut indicaret is, qui huius tabellae nummos cuſit, in duobus primis aereis, tertio argenteo, & ſexto item aereo Numae & Anci regum imagines impreſſit. Sed in duobus primis, & ſexto, praeter regum ipſorum capita, Oſtiae quoque coloniae, quam anno CXXVII Ancus deduxit, monumentum expreſſit. Liuius lib. I. In ora, inquit, Tiberis Oſtia Vrbs condita. & Strabo lib. V. πόλεις δ' ἐπὶ θαλάττῃ μὲν εἰσι τῶν Λατίνων, τό τε ὤστια, πό- ,,
λις ἀλίμενος διὰ τὴν πρόσχωσιν, ἣν Τίβερις παρασκευάζει, πληρούμενος ἐκ πολλῶν ποταμῶν. παρακινδύνως μὲν οὖν ὁρμί- ,,
ζοντας μέτεωρα ἐν τῷ σάλῳ τὰ ναυκλήρια. τὸ μέντοι λυσιτελὲς νικᾷ. & paulo pòſt. κτίσμα δ' ἐστι τὰ ὤστια Ἄγκου ,,
Μαρκίου. hoc eſt: Extant autem maritimae Latinorum urbes, Oſtia importuo- ,,
ſa quidem propter limum, quem Tiberis multis refertus amnibus aggregat. ,,
non paruo igitur diſcrimine agitata ſalo ſtant in ancoris nauigia: attamen ,,
uincit utilitas. paulo pòſt: Oſtiam, quae tale oppidum eſt, Ancus Marcius con- ,,
didit &c. Victoria columnae impoſita, uel ad eundem Ancum pertinet, uel ad alium gentis Marciae, qui praeclaram aliquam de uictis populi Romani hoſtibus uictoriam reportauit. Tertio quoque & quarto denario Marcii alicuius de ludicris Circenſibus equo ſingulari & bigis partas uictorias deſignari arbitror, quas C. Cenſorinus triumuir ſub Auguſto, ut progenitoris ſui monumenta illuſtraret, in his nummis ſignauit. Fuit autem (quantum ex antiquis inſcriptionibus quae Romae extra portam Flumentanam repertae ſunt, intelligere poſſum) C. Marcius, L. Cenſorini eius, de quo ſuprà dictum eſt filius, & Conſul cum C. Aſinio Gallo anno DCCXLV.

C. MARCIVS. L. F. L. N	C. MARCIVS. L. F. L. N
CENSORINVS. ET. C. ASI	CENSORINVS
NIVS. C. F. GALLVS. COS	C. ASINIVS. C. F. GALLVS
EX. S. C.	COS
FIN. POMER. TERMIN.	EX. S. C. TERMIN

Eundem Augurem fuiſſe conſtat, cum ex quinti nummi titulo, tum ex hac ueteri inſcriptione, quae Aquini extat.

C. MARCIO. L. F
CENSORINO. COS
AVGVRI. PATRONO. D. D

MARCIA

Q. MARCII LIBONIS, qui huius tabellae nummos Triumuir cum C. Fabio & L. Rubrio, ſiue L. Roſcio, (horum enim alterum notae L. R. ſine dubio deſignant) percuſſit, nullam apud ſcriptores reperio mentionem. Neque uerò in iis, praeter pileatos Caſtores, & uictoriae monumentum quadrigis à Q. Marcio reportatae de Circenſi (ut uidetur) ludicro, memoratu dignum aliud impreſſum eſt. LIBO autem, non tantum Marciae, ſed Iuliae quoque familiae, aliarumque cognomen fuit.

MARIAM gentem plebeiam fuiſſe uel ex eo conſtat, quòd C. Marius C. F. qui nullo eſt uſus cognomine, & M. Marius Gratidianus, Tribuni plebis cum eſſent, alter de ſuffragiis, alter de re nummaria leges tulerunt. C. MARIVS C. F. CAPITO, qui in huius tabellae denariis deſcriptus eſt, Pro Triumuiro (ut uidetur) ſub Auguſto fuit: & in duobus primis denariis uel aliquam earum, quas Auguſtus deduxit, coloniam impreſſit, uel Eporaediam à C. Mario Conſule, cuius ipſe pronepos eſſe potuit, deductam indicare uoluit. De ea meminit Plinius lib. III. cap. VI. & Velleius lib. I. cum inquit, Poſt tres & uiginti annos in Vagiennis Eporaedia Mario ſexies, Valerioque Flacco Conſulibus. Qui fuit annus Vrbis conditae DCLIII. Inſcriptio PRO. III. VIR in tribus huius tabellae denariis notata, litteris malè interpunctis, deprauata à quibuſdam fuit, qui C. hunc MARIVM C. F. ProQuaeſtore Triumuirum, interpretati ſunt. Nos autem PRO. III. VIR, ſignificari arbitramur eum, qui mortuo, aut abſente Triumuiro, eius officio functus ſit. Sic ProQuaeſtore, & ProPraetore appellatos ſcimus eos, qui mortuo uel decedente Quaeſtore Praetoreue, eorum locum in prouincia obtinuerunt.

O MEMMIA

Mᴇᴍᴍɪᴀ gens, ut ex ueteribus ſcriptoribus, & ex primo huius tabellae denario colligere poſſumus, inter plebeias numerata fuit: ex ea enim extitit Mᴇᴍᴍɪᴠs Aedilis plebeius, qui ludos Cereris, Cerialia dictos, quibus equorum curſus in Circo exhibebantur, primus fecit: itaque Dio lib. xʟᴠɪɪ memoriae prodidit, ante deuictum Brutum eueniſſe, ut Aediles plebeii gladiatorum certamina pro equorum curſibus exhibuerint. C. autem Mᴇᴍᴍɪᴠs qui primum & ſecundum tabellae denarios cuſit, quia in eis C. F. deſcribitur, opinor eum deſignari, qui Conſul ſuffectus fuit ex Kal. Iul. anno ᴅᴄᴄxɪx, filius C. ᴍᴇᴍᴍɪɪ ʟ. ғ. quem ex denariorum inſcriptione Imperatorem appellatũ fuiſſe intelligimus. Sed primum quis fuerit C. hic ᴍᴇᴍᴍɪᴠs. ʟ. ғ. quaerendum eſt, deinde ex qua prouincia Imperator ſit appellatus. Liuius lib. xʟɪɪ facit mentionem C. Memmiii cuiuſdam, qui C. Popilio Laenate, P. Aelio Ligure Cos. Praetor iterum Siciliam prouinciam obtinuit, cum quadriennio ante Praetor primùm, Sardiniam obtinuiſſet. Huius, ut creditur, filii fuerunt C. & L. Memmii inter nobiles oratores à ſcriptoribus numerati, quorũ Cicero in Bruto meminit, cũ inquit; „Tum etiam C. & L. Memmii fuerunt, oratores mediocres, accuſatores acres, atque acerbi: itaque in iudicium capitis multos uocauerunt, pro reis non ſaepe dixerunt. Horum alterius, Lucii ſcilicet, filius fuit C. ᴍᴇᴍᴍɪᴠs Triumuiri pater: uir bonis artibus eruditus, ut inquit Cicero, & orator argutus: ad quem Lucretius opus ſuum miſit de natura rerum. Hic Praetor cum L. Domitio factus, Bithyniam prouinciam obtinuit, ex qua, ut arbitror, Imperator fuit appellatus; quamuis ex ea reuerſus, fuerit à Caeſare repetundarũ accuſatus, ut ex oratione pro Bithynis coniicere poſſumus, cuius haec apud Agellium ſuperſunt uerba. „Vel pro hoſpitio regis Nicomedis, uel pro horum „neceſſitate hoc munus Memmi refugere nõ potui &c. Rediit deinde in gratiam

cum

cum Caeſare Memmius, & ab eo, licet in Gallia abeſſet, in petitione Conſulatus adiutus eſt: ſed lege Pompeia de ambitu accuſatus, & fruſtra defendente Cicerone condemnatus, in Graeciam exulatum abiit, Patriſque Achaiae oppido, adoptato prius Lyſonis Patrenſis filio, quem heredem quoque inſtituit, diē obiit. Cicero in ep. ad Ser. Sulpicium. Cum Lyſone, inquit, Patrenſi eſt mihi »
quidem hoſpitium uetus. paullo pòſt. explorata uerò eius incolumitate omnia »
à te ſtudia ſumma cura peto, quae ne ſingula enumerem, totam tibi domum cō- »
mendo: in his adoleſcentem filium eius, quem C. Memmius Gemellus cliens »
meus, cum in calamitate exilii ſui Patrenſis ciuis factus eſſet, Patrenſium legi- »
bus adoptauit: ut eius ipſius hereditatis ius cauſamque tueare; Ex his autem »
Ciceronis uerbis intelligimus C. hunc MEMMIVM, qui tabellae priores duos denarios ſignauit, cum Lyſonis Patrenſis filius eſſet, adoptatum à C. Memmio, ex adoptionis iure C. Memmium appellatū fuiſſe. De ludis Cerealibus à Memmio Aedile primùm factis, uidendus Gregorius Giraldus in libro de Diis gentium, & Politianus in Miſcellaneis cap. LXXXV; qui cum multa ad huius denarii intelligentiā ſcitu digna collegerit, in eo tamen erraſſe uidetur, quòd Memmium Aedilem eundem putauit cū C. Memmio Praetore. Ego uerò C. Memmium qui Cerealia primus fecit, C. Memmio, qui Imperator appellatus eſt, antiquiorem arbitror; ſed Memmium Triumuirum qui gentis monumenta celebrare uoluit, utriuſque ſimul titulos in iiſdem denariis ſignaſſe: in quorum primi altera parte Quirini ſimulacrum ſiue Romuli, in altera Cereris ſignū, quale ab antiquis fingebatur, matronali habitu, cum ſpicarum & papauerum manipulo expreſſit; quibus adiecit etiā colum, cum quo effingi Ceres conſueuit; ut docet Porphyrius philoſophus ex Orphei auctoritate in eo, quem antrum Nympharum inſcripſit libello, οὕτω καὶ παρὰ τῷ ὀρφεῖ, inquit, κόρη, ἥπερ ἐστὶ παντὸς τοῦ σπει- »
ρομένου ἔφορος, ἱστουργοῦσα παραδίδοται, τῶν παλαιῶν καὶ τὸν οὐρανὸν πέπλον εἰρηκότων. hoc eſt; Ita & ab »
Orpheo Proſerpina, quae ſeminibus praeeſt, lanam faciens inducitur, ueteri- »
bus caelum ipſum appellantibus peplum &c. Hunc quoque denarium à Tra- »
iano Imp. Optimo Principe, poſterioribus temporibus reſtitutum fuiſſe ex alterius huic ſimilis inſcriptione IMP. CAES. TRAIAN. AVG. GER. DAC. PP. REST. intelligimus. Reliqui denarii ad L. MEMMIVM, quem diximus oratorem fuiſſe, & C. Memmii patrem, poſſunt pertinere. Sed cum Gemellus apud Ciceronem C. Memmii cognomen ſit, in quinto uerò & ſextò denario L. Memmii cognomen GAL, nota à GEM, diuerſiſſima notetur, tranſpoſitionem litterarum apud Ciceronem factam eſſe ſuſpicari quiſpiam poſſit, indeque errorē fluxiſſe, ut pro GALLVS, ſeu quid aliud, GEMELLVS librarii ſcripſerint. Sexti autem denarii inſcriptio L.C. MEMIESI, niſi ea duo fratres C. & L. Memmii C. filii, de quibus ſupra diximus deſignētur, C. aliquis MEMIESIVS ignotae gentis homo, in quo alterum cognomen L. abundat, fortaſſe notatus eſt.

MESCINIAM gentem plebeiam fuiſſe ex eo conſtat, quòd C. Meſcinius, quo Tr. Pl. anno DCXCVI ab exilio reuocatus eſt Cicero, ex ea natus fuit. Cicero in oratione pro P. Sextio, & poſt reditum in Senatu. L. autem MESCINIVS RVFVS, qui ſub Auguſto monetae cudendae praefectus quatuor hos denarios ſignauit; is eſt, qui Ciceroni Procos. in Cilicia Quaeſtor fuit, cuique è prouincia decedenti C. Coelius Caldus ſucceſſit, de quo ſcripſimus ſuprà in Coelia gente. Cicero ep. XXVI. lib. XIII. L. Meſcinius ea mecum neceſſitudine
„ coniunctus eſt, quòd mihi Quaeſtor fuit. & ep. VI. lib. XVI. Ego puto te bel-
„ liſſimè, ſi rectè erit, cum Quaeſtore Meſcinio decurſurum. Ad eundem ſcri-
„ ptae ſunt epiſtolae XX. & XXI. lib. V, quarum prima RVFO, altera L. MESCINIO inſcripta eſt. Is igitur Meſcinius cum Auguſti poſtea temporibus cudendae monetae praeeſſet, uota quae S. P. Q. R. Ioui Optimo Maximo pro ſalute Imp. Caeſaris ſoluiſſet, quòd per eum Reſp. in ampliori atq. tranquilliori ſtatu eſſet, in primo tabellae denario notauit: Sic enim interpretantur litterae illae, quae ſunt in altera eius denarii parte ſignatae. In altera uerò parte, columnae ſiue baſi inſcriptum eſt. IMP. CAE. AVGV. COMM. CONS. hoc eſt Imperatori Caeſari Auguſto communi conſenſu. Eadem uota in tertio quoque denario expreſſa ſunt, in quo titulus in baſi ſigni Martis, cui ea nuncupara erant, inciſus eſt, S. P. Q. R. V. S. PRO. S. ET. RED. AVG. hoc eſt, Senatus populuſque Romanus uotũ ſoluit pro ſalute, & reditu Auguſti: ex alterius autem partis eiuſdem denarii inſcriptione, Auguſto ob Remp. conſeruatam communi conſenſu Senatuſque conſulto ſtatuam decretam fuiſſe intelligimus. In ſecundo denario ea tantum uota notata ſunt, quae pro reditu Auguſti ſuſcepta fuerunt. Sic enim in eo inſcriptum eſt, S. P. Q. R. V. PR. RED. CAES. hoc eſt, Senatus populuſque Romanus uota pro reditu Caeſaris ſoluit. De his autẽ uotis ita ſcribit Dio li. LIII.

ἐυχὰς

εὐχὰς ὑπὲρ τῆς ἐπανόδου αὐτοῦ ἐποιήσαντο. hoc eſt, Vota pro reditu ipſius ſuſceperunt. & lib. L V. τὴν δὲ δὴ πανήγυριν, τὴν ὑπὲρ τῆς ἐπανόδου τοῦ Αὐγούστου γενομένην. ὁ Γάϊος ἀντ᾽ αὐτοῦ σὺν τῷ Πείσωνι ἐποιήσατο. hoc eſt, Tiberius coortis in Germania motibus ad bellum profectus eſt, ac pro eo ludos uotos pro Auguſti reditu Caius ac Piſo fecerunt. paulo pòſt. καὶ ἐπί τε τῇ ἐξόδῳ αὐτοῦ εὐχαὶ ἐγένοντο, καὶ ἐπὶ τῇ ἐπανόδῳ αἱ θυσίαι, ὥσπερ ἐκ πολεμίας τινὸς ἀνακομισθέντος ἐποιήθησαν. hoc eſt, In eius ab urbe exitu uota nuncupata, ac redeunte ſacrificatum, tanquàm ſi ex hoſtico rediiſſet. Eódẽ aliũs quoq. argenteus denarius pertinet, cuius in una parte Auguſti effigies impreſſa eſt, in altera inſcriptio huiuſmodi, FORT. RED. CAES. AVG. S. P. Q. R. Dio lib. LIIII. καὶ αὐτῷ ἐπί τε τούτοις, καὶ ἐπὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς ἐν τῇ ἀποδημίᾳ πραχθεῖσι, πολλὰ καὶ παντοῖα ἐψηφίσθη, ὧν οὐδὲν προσήκατο, πλὴν Τύχῃ τε Ἐπαναγωγῷ (οὕτω γάρ πως αὐτὴν ἐκάλεσαν) βωμὸν ἱδρυθῆναι, καὶ τὴν ἡμέραν ἐν ᾗ ἀφίξοιτο, ἔν τε ταῖς ἱερομηνίαις ἀριθμεῖσθαι, καὶ Αὐγουστάλια ὀνομάζεσθαι. hoc eſt, Ob reditũ eius ac propterea quae abſens egiſſet, multa acuaria in honorem eius decreta ſunt, quorum ille nihil accepit, niſi quòd Fortunae Reduci aram conſecrari, diemque ſui reditus inter ferias referri, & Auguſtalia dici paſſus eſt. De ludis, quos Senatus populusque Romanus pro ſalute & reditu Caeſaris Auguſti uouit & fecit anno DCCXL, mentio extat in antiquis duabus inſcriptionibus, quarum hic exempla ſubiecimus,

TI. CLAVDIVS. TI. F. NERO
PONTIFEX. COS. ITERVM
IMP. ITERVM
LVDOS. VOTIVOS. PRO. REDITV
IMP. CAESARIS. DIVI. F. AVGVSTI
PONTIFICIS. MAXIMI
IOVI. OPTIMO. MAXIMO. FECIT
EX. S. C.

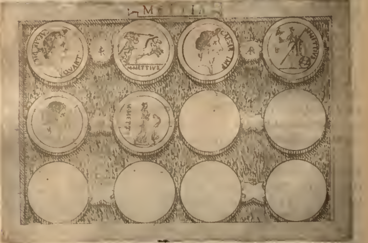
P. QVINCTILIVS. SEX. F. VARVS
COS
LVDOS. VOTIVOS. PRO. REDITV
IMP. CAESARIS. DIVI. F. AVGVSTI
IOVI. OPTIMO. MAXIMO. FECIT
TI. CLAVDIO. TI. F. NERONE. CONLEGA
EX. S. C.

In quarto tabellae denario ludi Saeculares, quos Auguſtus quintos celebrauit, in columna quadam notati ſunt: quod non temerè aut ſine cauſa (quae tamen ignoratur) ut in columna notarentur, factum eſſe credendum eſt; Domitiani enim & Philippi quoque Impp. Saeculares ludi in columna ſimili quadam inciſi, in eorum denariis reperiuntur. Quod animaduertiſſe uidetur Politianus, qui ſtelographiam, hanc columnae inſcriptionem in Miſcellaneis appellauit. De Saecularibus ludis Auguſti facit mentionem Dio lib. LIIII, & Suetonius cap. XXXI. Non nulla etiam, inquit, ex antiquis Caeremoniis paulatim abolita reſtituit: ut Salutis augurium: Diale Flaminium: ſacrum Lupercale: ludos Saeculares, & Compitalicios. Acron in Horatii oden XXI. lib. I. Auguſtus ludos Saeculares reſtituit, quibus hymni Apollini & Dianae dicebantur à nobilibus pueris & cet. Hos Auguſti ludos celebrauit Horatius carmine quod inſcriptum eſt SAECVLARE. Denarii autem inſcriptionem XV. S. F. opinor ad Auguſtum pertinere, qui Quindecemuir fuerit ſacris faciundis, quando ludos Saeculares fecit. A. etiam Vitellium Imp. XV. uirum fuiſſe ſacris faciundis, ex eius denariorum titulis intelligimus. Quòd autem

ad Quindecemuirorum collegium cura ludorum Saecularium ſpectauerit, praeter ea quae ſcribit Tacitus in lib. XI. ex his etiam Horatii uerſibus intelligimus, qui ſunt ex carmine Saeculari.

Quaeque Auentinum tenet, Algidumque,
Quindecim Diana preces uirorum
Curet &c.

„ Taciti uerba ſunt haec. Iiſdem Conſulibus ludi Saeculares octingẽteſimo poſt
„ Romam conditã, quarto & ſexageſimo quàm Auguſtus ediderat, ſpectati ſunt.
„ Vtriuſque principis rationes praetermitto, ſatis narratas libris, quibus res Im-
„ peratoris Domitiani compoſui. nam is quoque edidit ludos Saeculares: iiſque
„ affui ſacerdotio Quindecemuirali praeditus, ne tum Praetor. quod non iactan-
„ tia refero, ſed quia collegio Quindecemuirûm antiquitus ea cura: & magiſtra-
„ tus potiſſimum exequebantur officia caerimoniarum.

METTIAM gentem è Lanuuio municipio oriundam fuiſſe ſuſpicari poſſumus ex eo, quod M. hic METTIVS qui huius tabellae denarios cudit, in eorũ primo Iunonem Soſpitam, quae Lanuuii cum haſta, ſcutulo, calceolis repandis, & pelle caprina colebatur, ſignauit; in tertio impreſſit ea quae de Lanuuino ſerpente à Propertio narrantur, quaeque L. Roſcius Fabatus in eius nummo, ut ſe Lanuuinum eſſe indicaret, expreſſit. niſi fortè ad C. Caeſarem, qui Lanuuium coloniam deduxit, denarios huiuſmodi referre malimus, ſub quo Dictatore quartùm METTIVS hic (ut apparet) cudendae monetae praefuit. Propertii uerſus ex lib. IIII. in elegia, quae de Cynthia & Dracone inſcribitur, ſunt hi:

Lanuui

Lanuui annoſi uetus eſt tutela Draconis,
Hic ubi tam rarae non perit hora morae.
Quà ſacer abripitur caeco deſcenſus hiatu,
Quà penetrat Virgo tale iter omne caue.
Jeiuni ſerpentis honos cum pabula poſcit
Annua, & ex ima ſibila torquet humo.
Talia demiſſae pallent ad ſacra puellae,
Cum temerè anguino creditur ore manus.
Ille ſibi admotas à Virgine corripit eſcas,
Virginis in palmis ipſa caniſtra tremunt

M. METTII huius meminit Caeſar duobus locis in lib. I. de bello Gallico; ſed in utroq. mendosè M. Titius in uulgatis libris librariorum errore ſcriptum eſt, pro M. Mettius. Ita uerò reponendum apud Caeſarem eſſe, ex duobus uetuſtiſſimis exēplaribus, uno bibliothecae Vaticanae, altero, quod apud me eſt, iam pridem admonui. De Mettio quodā meminit Cicero in ep. XXVI. lib. XV. Et M. Mettii Epaphroditi grammatici Graeci, quem puto libertum fuiſſe M. Mettii huius, qui in denariis notatus eſt, extat mentio in antiqua hac inſcriptione,

M. METTIVS
EPAPHRODITVS
GRAMMATICVS. GRAECVS
M. METTIVS. GERMANVS. FEC

MINATIAE gentis facit mentionem Valerius Maximus lib. III. cap. IV, in quo nominat Minatium Rufum, qui M. Catonis, ut ipſe inquit, in Cypriaca expeditione

expeditione fidiſſimus comes fuit. Scio etiam à Velleio Minatium Magium ,, nominari atauum ſuum Aſculanenſem, qui nepos fuit Decii Magii Campano- ,, rum, ut ipſius uerbis utar, principis celeberrimi: ſed nihil is cum Minatia hac gente commune habet, quae in tribu Sabatina cenſebatur, ut ex inſcriptione, quam nos Biſenti Etruriae oppido deſcripſimus, intelligere poſſumus;

VIRTVTI. VISENT

SACR

M. MINATI. M. L. SAB. GALLI

II. VIR. I. D. QVINQ.

MATERNVS. FRATRIS

SVI. H. C. ET. OB. DEDICA

TIONEM. HONORARIAM

VICANIS. FLVIVM. POPV

LO. CRVSTVLVM. ET

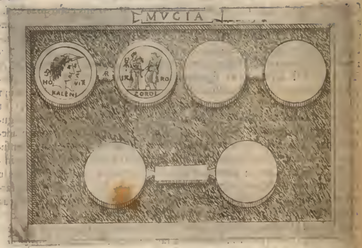
MVLSVM. DEDIT

Ex hac autem inſcriptione illud quoque colligere poſſumus, Carolum Sigonium rectè Sabatinam tribum ex Liuii uerbis in lib. VI. in Etruriae agro collocaſſe. M. MINATII huius, qui Cn. Pompeii, ut ego arbitror in Hiſpania ProQuaeſtore fuit, nullam apud ueteres ſcriptores reperio mentionem; eius autẽ libertus fortaſſe fuit M. Minatius is, qui in ueteri inſcriptione notatus eſt. in qua FLVIVM pro FLVVIVM antiquiſſima ſcribendi ratione, quae in aliis quoque antiquitatis monumentis reperitur, inciſum eſſe animaduertimus.

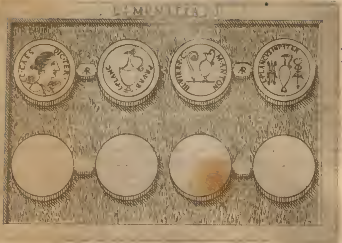

MINVCIA gens patricia primùm, poſtea plebeia fuit. Primus autem ex ea ad plebem tranſiuit L. Minucius Augurinus, qui Tribunus plebis undecimus factus

factus eſt anno CCCXIIII: in cuius, ut opinor, memoriam quòd praefectus annonae fuiſſet anno CCCXIII, & CCCXIIII; quòdque, ut ſcribit Liuius, frumentum Melianum in modios aeſtimatum plebi diuiſiſſet, priores duos huius tabellae denarios, adiecto in eis annonae ſymbolo, duabus ſpicis, & Sp. Melii tyrannidem captantis & à Minucio detecti imagine altero pede orbi innixa, C. & TI. MIMVCII AVGVRINI ſignarunt. Quia uerò in utroque denario Auguris ſignum cum lituo expreſſum eſt, exiſtimarim eo deſignari M. Minucium Feſtum, qui primus è plebe Augur ex ea familia factus eſt anno CDLIII, ut ſcribit Liuius lib. XI. Quamuis fieri etiam poteſt, ut aliquis ex hac gente augurali ſacerdotio ſumma cum laude functus, indeque Augurini cognomen adeptus, litui ſigno huiuſmodi deſignetur. Sic enim Marcium in honore Cenſurae, Cenſorinum in Faſtis appellatũ fuiſſe ſcimus. De ſtatua columnae ſuperimpoſita, quae L. Minucio annonae praefecto decreta fuit, meminit Plinius in lib. XVIII. cap. III. Minucius, inquir, Augurinus qui Sp. Melium coarguerat, farris pretium ad aſſem redegit, undecimus plebei Tribunus: qua de cauſa ſtatua ei extra portam Trigeminam à populo ſtipe collara, ſtatuta eſt. & lib. XXXIIII. cap. V. Item Minucio praefecto annonae extra portam Trigeminam unciaria ſtipe collata, neſcio an primo honore à tali populo, anrea enim à Senatu erat. Liuius lib. IIII. L. Minucius boue aurato extra portam Trigeminam eſt donatus, ne plebe quidem inuita: qui frumentum Melianum aſſibus in modios aeſtimatum plebi diuiſit. Hunc Minucinm apud quoſdam auctores tranſiſſe à patribus ad plebem, undecimumque Tribunum plebis cooptatum, ſeditionem motam ex Meliana caede ſedaſſe inuenio. Ceterum uix credibile eſt numerũ Tribunorum patres augeri paſſos: idque potiſſimum exemplum à patricio homine introductum &c. TI. MINVCIVS, qui primùm tabellae denarium cuſit, quia in eo C. F. deſcriptus eſt, opinor filium eſſe C. AVGVRINI, qui ſecundum argenteum nummum percuſſit & ſextum aereum. Tertius denarius ad Q. MINVCIVM C. F. C. N. RVFVM referri poteſt, qui Aedilis plebis fuit anno DLIII, & Cõſul cũ C. Cornelio Cethego anno DLVI, quique triumphum egit de Liguribus & Boiis in monte Albano. Poteſt etiam pertinere ad Q. MINVCIVM Q. F. RVFVM, qui dux in Aſia fuit cõtra Mithridatem anno DCLIII: eius meminit Appianus in Mithridatico. Quarto denario, incertum, quis è Minuciis, Lucii cognomine affectus, deſignetur; niſi fortè L. MINVCIVS THERMVS Legatus A. Manlii Vulſonis, qui Conſul fuit anno DLXXV cum M. Iunio Bruto, in eo notatus ſit. Quintus ſine dubio ad Q. MINVCIVM M. Thermi filiũ pertinet, ſub quo in Aſia Praetore C. Iulius C. F. Caeſar, qui poſtea Dictator fuit, prima ſtipendia fecit, & ab eo in expugnatione Mytilenarum ciuica donatus eſt. Suetonius in Caeſare cap. II.

Mvciam gentem plebeiam fuiſſe, inter ſcriptores conſtat. Eius autem duae reperiuntur familiae Cordorum ſcilicet, & eorum qui uocati ſunt Scaeuolae. Cordorvm facit Dionyſius mentionem lib. IIII, & Quinctilianus lib. I.cap. VII: quos ex caſu naſcentium cognomen inueniſſe ſcribit; eumq. qui primus ita cognominatus eſt, à quibuſdam Cordum, ab Athenodoro autem Opſigonum; quod idem eſt, appellatum fuiſſe teſtatur. Cordos enim ágnos, Cordum item frumentum & fenum dicebant antiqui, quod ſerò naſceretur, aut matureſcet. Vitruuius lib. VII. facit mentionem Mucii cuiuſdam, ad quē fortaſſe reſpexit Cordvs hic, qui Triumuir cum eſſet, monetam cum Honoris ſigno & Virtutis, ad illuſtranda gentilis ſui monumenta ſignauit. Vitruuii uerba ſunt haec. C. Muciun, qui magna ſcientia confiſus aedes Honoris ac Virtutis Marianae cellae columnarumque & epiſtyliorum ſymmetrias legitimis artis inſtitutis perfecit &c. Cum autem Cordi cognomine aliqui ex Mucia gente uſi ſint, fieri poteſt, ut quae à Vtruuio de C. Mucio ſcripta ſunt, ea ad Cordum hunc qui in denario notatus eſt, aliquo modo pertineant, de aede Honoris & Virtutis ſcripſimus in Fuſia gente, cuius cognomen eſt Kalenvs.

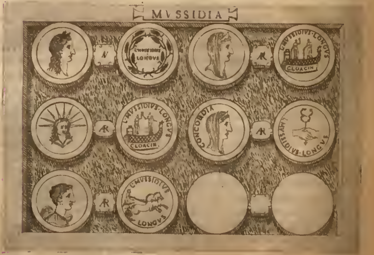
MVNATIAE gentis, PLANCORVM tantum familia in antiquis denariis reperitur, cum Rufi etiam à Cicerone in lib. VI. in Ver. & Valer. Max. lib. III. cap. III, aliique à ſcriptoribus nominentur. L. autem MVNATIVS PLANCVS, qui huius tabellae nummos ſignauit, is eſt, ad quem Ciceronis epiſtolae lib. XI. ſcriptae ſunt: in quibus Imperator & Conſul deſignatus appellatur: qui quidē titulus à Plinio quoque lib. XXXV ei tributus eſt. Fuit autem Conſul deſignatus cum D. Bruto in annum DCCXI. Vas in altera nummi parte opinor adiectum eſſe, quòd VII uir Epulonum Plancus fuerit: quamuis ad C. quoque Caeſarem, qui Pontifex Maximus fuit, referri urceolus poſſit. Cum autē in eodem nummo Vrbis praefectus PLANCVS deſcribatur, poteſt ea inſcriptio pertinere ad id, quod narrat Dio in lib. XLIII, Caeſarem ſcilicet Conſulem & Dictatorem utrúmque tertium, ad Hiſpanienſe bellum profecturum, Lepido collegae Vrbem cum octo praefectis commiſiſſe: ex quibus unum fuiſſe Plancum credendum eſt. Ad ſecundi denarii intelligentiam faciunt Velleii uerba ex lib. II, ex quibus Antonii partes ſecutum fuiſſe Plancum intelligimus. Plancus, inquit, Antonianarum adiutor partium, ſpem magis oſtendens auxilii, quàm „ opem ferens Antonio. Appianus etiā lib. III. bell. ciuil. eadē de Planco ſcribit. „ Καὶ ὁ Πλάγκος, inquit, σὺν τρισὶ τάγμασι μεθίστατο ἐς τὸν Ἀντώνιον. hoc eſt, Plancus cum tribus „ legionibus tranſiuit ad Antonium. paulo pòſt. Λέπιδος ἔχων ἐν Ἰβηρίᾳ τέσσαρα τέλη, καὶ Ἀσίνιος Πολλίων δύο, καὶ Πλάγκος ἐν τῇ ἑτέρᾳ Κελτικῇ τρία, ἐδόκουν αἱρήσειν τὰ Ἀντωνίου. hoc eſt, Lepidus „ quoque cum quattuor legionibus, quas habebat in Hiſpania, Aſinius Pollio „ cum duabus, & Plancus cum tribus quas habebat in Gallia Comata, uide- „ bantur ſe cum Antonio coniuncturi. De Planco extat Caietae inſcriptio huiuſmodi,

L. MV-

L. MVNATIVS. L. F. L. N. L. PRON
PLANCVS. COS. IMP. ITER. VII. VIR
EPVLON. TRIVMPH. EX. RAETIS. AEDEM. SATVRNI
FECIT. DE. MANIBIIS. AGROS. DIVISIT. IN. ITALIA
BENEVENTI. IN. GALLIA. COLONIAS. DEDVXIT
LVGDVNVM. ET. RAVRICVM

De Lugduno colonia, à Planco deducta, Galliae Comatae Praetore, meminerunt Euſebius, & Dio, cuius uerba adduximus in Antonia gente. Saturni autem aedem de manubiis Plancum feciſſe, alterius quoque inſcriptionis fragmentum, quod Romae propè ipſam Saturni aedem ſuperioribus annis repertum eſt, confirmat. eius exemplum ſubiecimus,

L. PLANCVS. L. F. COS . . . .
IMP. ITER. DE. MANIB . . . .
. . . .

MVSSIDIAE gentis è Sabinis, ut opinor, oriundae facit mentionē Cicero ep. I. lib. III. ad Q. Fratrem, in qua pro MVSSIDIVS librariorum errore ſcriptum eſt MESSIDIVS: quamuis Meſſidius etiam ferri poſſit, quòd id nomen à Meſſiis ductum ſit, ut à Muſſiis Muſſidius. In antiqua baſi ſtatuae Veſpaſiani Imp. cuius alibi meminimus, D. quidam MVSSIDIVS IANVARIVS notatus eſt inter eos, qui ad eam ponendam Imp. ſtatuam, pecuniam contulerunt. E Sabinis autem ueniſſe Muſſidios coniicere poſſumus ex iis, quae in ſecundo & tertio tabellae denario expreſſa ſunt cum inſcriptione CLOACIN: id enim Veneris

neris cognomen eſt in cloaca repertae, & à T. Tatio Sabino conſecratae. Dedicatam autem Venerem à Tatio ſiue Cloacinam, ut habet denarius, ſiue ut mauult Plinius, Cluacinã in Comitio fuiſſe (quae pars erat Fori Romani concionibus & comitiis populi deſtinata) ſatis conſtat cum ex Comitiorum cãcellis, qui in denario ſignati ſunt, tum ex togatorum imaginibus, qui ſuffragia in urnas coniiciunt. His accedit ueterum ſcriptorum auctoritas; Plinii primùm, qui Cloacinae ſignũ fuiſſe dicit eo in loco, in quo Romani & Sabini cum ob raptas uirgines dimicaſſent, depoſitis armis foedus icerunt; deinde Plutarchi, qui locũ hunc, in quo Romani & Sabini pacẽ huiuſmodi fecerũt, à coeundo Comitium appellatum fuiſſe ſcribit. Sed prius uerba Plinii ex lib. XV. cap. XXIX proferamus, deinde Plutarchi locum ex Romulo ſubiungamus. Fuit, inquit Plinius, ubi nunc Roma eſt, myrtus iam tum cum conderetur: quippe ita traditur; myrtea uerbena Romanos Sabinosque cũ propter raptas uirgines dimicare uoluiſſent, depoſitis armis purgatos in eo loco, qui nunc ſigna Veneris Cluacinae habet. cluere enim antiqui pugnare dicebant. Plutarchi uerba ſunt; ἐπὶ τούτοις συνθέσθαι τῶν μὲν γυναικῶν τὰς βουλομένας συνοικεῖν τοῖς ἔχουσιν, ὥσπερ εἴρηται, παντὸς ἔργου καὶ πάσης λατρείας, πλὴν ταλασίας, ἀφειμένας. οἰκεῖν δὲ κοινῇ τὴν πόλιν Ῥωμαίους καὶ Σαβίνους, καὶ καλεῖσθαι μὲν Ῥώμην ἐπὶ Ῥωμύλῳ τὴν πόλιν, Κυρίτας δὲ, Ῥωμαίους ἅπαντας ἐπὶ τῇ Τατίου πατρίδι. βασιλεύειν δὲ κοινῇ, καὶ στρατηγεῖν ἀμφοτέρους. ὅπου δὲ ταῦτα συνέθεντο μέχρι νῦν Κομίτιον καλεῖται. hoc eſt, Ita pax fit, ut quae uellẽt mulieres manerẽt apud eos, à quibus tenebantur, ab omni opere, & obſequio praeterquàm lanificio immunes: cõmunem haberent Romani & Sabini vrbem: Roma vrbs à Romulo; Romani omnes, Quirites à Tatii patria uocarentur: regnũ ducibus domi, militiaeq. conſociaretur. Foedus ubi ictum fuit, hodie quoq. à coeundo Comitium uocatur. Ad hanc autẽ Sabinorum & Romanorum indicandam fortaſſe coitionem, Concordiae caput in altera huius denarii parte impreſſum à MVSSIDIO fuit: de ea enim ſic cecinit Ouidius lib. VI. Faſtorum,

Venit Apollinea longas Concordia lauro
Nexa comas, placidi numen, opusque ducis.
Haec ubi narrauit Tatium fortemque Quirinum,
Binaque cum populis regna coiſſe ſuis:
Et lare communi ſoceros generosque receptos,
His nomen iunctis, Iunius inquit, habet.

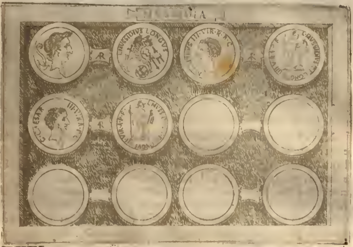
Quòd autem cancelli quidam in Comitio fuerint, ut in Campo Martio ſepta, quò introuocarentur tribus cum ſuffragium inibant, cum ipſum introuocandi uerbum argumento eſſe poteſt, tum quòd per pontes his etiã Comitiis ſuffragium ferebatur, quos in ingreſſu cancellorum quorundam inſtitutos fuiſſe concipiamus neceſſe eſt. De huiuſmodi pontibus, qui erant in Comitio, meminit Cicero ad Att. lib. I. Operae (inquit) Clodianae pontes occuparant, tabellae miniſtrabantur ita, ut nulla daretur, uti rogas. Hic tibi roſtra aduolat Cato: conuitium Piſoni Conſulari mirificum facit; ſi id eſt conuitium, uox plena grauitatis, plena auctoritatis, plena deniq. ſalutis. Accedit eòdem noſter Hortenſius, multi praeterea boni: inſignis uerò opera Fauonii fuit. Hoc concurſu optimatum comitia dimittuntur &c. De cancellis ſeu ſeptis, quae in Cam-

po Martio erant, facit mentionem Plutarchus in Mario. Μάλιστα δὲ (inquit) ὑποψίαν
„ παρέσχε Κασσίου Σαβάκωνος οἰκέτης ὀφθεὶς ἐντὸς τῶν δρυφάκτων, ἀναμεμιγμένος τοῖς φέρουσι τὰς ψήφους. ὁ γὰρ Σαβάκων
„ ἦν ἑταῖρος ἐν τοῖς μάλιστα Μαρίου. hoc eſt, Suſpicionem autem dedit potiſſimũ Caſſii Sa-
„ baconis ſeruus intra cancellos conſpectus inter eos, qui ſuffragium ferebant:
„ quippe erat in primis neceſſarius Sabaco Marii &c. De iis autẽ, quae in Comitio erant, meminit Cicero in oratione pro Sextio, cũ inquit. Venit in templum
„ Caſtoris, obnũtiauit Conſuli: cũ ſubito manus illa Clodiana in caede ciuiũ ſae-
„ peiã uictrix, exclamat, incitatur, inuadit. Inermem atq. imparatũ Tribunũ alii
„ gladiis adoriuntur, alii fragmẽtis ſeptorũ & fuſtibus &c. Iidẽ Comitiorũ cãcelli expreſſi ſunt in P. NERVAE denario, in cuius explicatione multa de ſeptis huiuſmodi, ſeu cãcellis, & ciſtis, in quas tabellae ſuffragiorũ coniiciebantur, in Licinia gente ſcripſimus. Comitiũ igitur quòd in Foro fuerit ac propè Roſtra, ex eadẽ
„ Ciceronis oratione colligitur, in qua eſt; cũ Forũ, Comitiũ, Curiamq. multa de
„ nocte armatis hominibus occupauiſſent &c. paulo pòſt de Q. Fratre. Pulſus, in-
„ quit, è Roſtris in Comitio iacuit &c. Itaq. quod in Foro eſſet Comitiũ, in ipſoq.
„ Comitio Cloacina, rectè à Liuio dictũ eſt in li. III. Ducit filiam, ac nutricẽ pro-
„ pè Cloacinã ad Tabernas, quibus nunc Nouis eſt nomen. Fuiſſe enim Tabernas in Foro, uel Varronis teſtimonio confirmare poſſumus, qui, Sub Nouis (in-
„ quit) dicta pars in Foro aedificiorum &c. Nec obſtat quod in Faſtis Ouidius Cloacinam propè Sacram Viam collocarit; quoniam ea pars Fori, in qua Comitium erat, in quo Cloacinae ſignum fuiſſe diximus, Sacrae Viae iungebatur, ut ex recta Romani Fori poſitione intelligi poteſt. Inde puto dixiſſe Plautum in Curculione.

Qui periurum hominem uult conuenire, mitto in Comitium:
Qui mendacem, & glorioſum, apud Cloacinae ſacrum.

Cloacam quoque Maximam, à qua deam à Tatio in ea repertã, dictam Cloacinam uolunt, in Foro fuiſſe, ſatis ex auctoribus conſtat: Vt nihil dubii relinquatur, quin Cloacina in Comitio, quod erat in Foro, conſecrata à Tatio fuerit, ſitque Comitium ipſum in duobus MVSSIDII denariis expreſſum. Deae autem Cloacinae duo fortaſſe ſigna in Comitio fuerunt, unum eius quae in Cloaca reperta, Cloacina dea uocata eſt: alterum Veneris eius, quae à cluendo dicta fuit Cluacina. Id ex uerbis, quae ſupra protulimus Plinii, coniicere aliquo modo poſſumus, ex quibus non unum, ſed plura Veneris Cloacinae ſigna fuiſſe intelligimus. Cluacinae quidem Veneris ipſe tantum Plinius meminit: Cloacinae uerò Deae, Varro lib. IIII. de lingua Latina, Cyprianus, & Auguſtinus de Ciuitate Dei, lib. IIII. cap. XXIII. & lib. VI. cap. X, in quo
„ eſt: Cloacinam T. Tatius dedicauit deam. Lactantius lib. I. Cloacinae, inquit,
„ ſimulacrũ in Cloaca Maxima repertũ Tatius cõſecrauit; & quia cuius eſſet effi-
„ gies ignorabat, ex loco illi nomẽ impoſuit. & Arnobius li. IIII. Cloacinã Tatius
„ & inuenit & coluit. Primus autẽ huius tabellae aureus nũmus, quia Cereris imago in eius una parte, in altera ſpicea corona impreſſa eſt, ad frumentariã aliquã Muſſidii procurationẽ poteſt pertinere: quãuis ad C. quoq. Caeſarẽ Dictatorẽ ſub quo cudẽdae monetae Muſſidius praefuit, referri ea nota poſſit: de Caeſare enim

enim ita Suetonius ſcribit cap.xxxviii. Populo praeter frumenti denos modios „ ac totidem olei libras, tricenos quoque nummos, quos pollicitus olim erat, ui- „ ritim diuiſit, & hoc amplius centenos pro mora & cet. Quarto denario, C. „ Caeſaris, qui poſtea Auguſtus dictus eſt, & M. Antonii concordiam indicari opinor, de qua in Antonii nummo dictum eſt. Quintus ad C. Caeſaris Dictatoris uictorias ſpectat, quarum cauſa, ſpectacula in Circo ab eo edita fuiſſe tradit Suetonius cap. xxxix. Circenſibus, inquit, ſpacio Circi ab utraque parte „ producto, & in gyrum euripo addito, quadrigas, bigasque & equos deſultorios „ agitauerunt nobiliſſimi iuuenes, &c. „

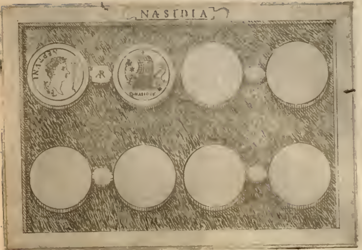

Ad eundem MVSSIDIVM huius quoque tabellae denarii pertinent, in quorum ſecundo, & tertio T. F. IIII VIR. A. P. F. hoc eſt, Quartumuir auro, ſiue argento publico feriundo, deſcriptus eſt. poſſunt tamen litterae illae A. P. F. interpretari aurum ſiue argentum primus flauit, ut in Iulia Caeſarum familia diximus, in qua de Quartumuiris monetae cudendae à Caeſare primum inſtitutis abundè ſcriptum à nobis eſt.

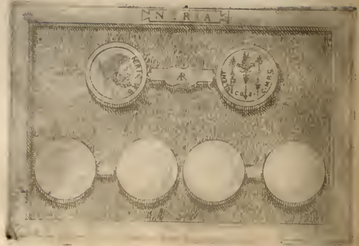

NAEVIAM gentem plebeiam fuiſſe,uel ex hoc intelligere poſſumus,quòd
ex ea extitit M. Naeuius Tribunus Pl. qui P. Scipioni diem dixit, ut ſcribit Valerius Maximus li.III.cap.VII. Eius gentis in nummis familiae reperiuntur BALBORVM, & SVRDINORVM. L. Naeuii Balbi facit mentionem Liuius li. XLV.
,, cum inquit Dimiſſis Legatis, diſceptatum inter Piſanos Lunenſeſque Legatos:
,, Piſanis querentibus agro ſe à colonis Romanis pelli, Lunenſibus affirmantibus
,, eum, de quo agatur, à Triumuiris agrum ſibi aſſignatum eſſe; Senatus qui de
,, finibus cognoſcerent ſtatuerentque, quinque uiros miſit Q. Fabium Buteonem,
,, T. Sempronium Muſcam, L. Naeuium Balbum, C. Appuleium Saturninum.
Poteſt autem L. iſis Balbus pater eſſe C. NAEVII huius, qui argenteum denarium cuſit. L. NAEVII SVRDINI, qui ſub Auguſto nummum aereum ſignauit, nulla, quòd ſciam, extat mentio apud ſcriptores. In ueteri autem inſcriptione, quae proximis annis in Foro Romano reperta, in Capitolium tranſlata fuit, in cuius altera parte equeſtris ſtatua Curtii eius expreſſa eſt, à quo lacus Curtius dictus fuit, mentio fit L. NAEVII. L. F. SPVRINI PRAETORIS INTER CIVIS ET PEREGRINOS.

NASI-

Nasidiae gentis, incertum patriciae ne an plebeiae, ſcriptores multi meminerunt. Quae autem ad huius nummi alteram partem, in qua Sex. Pompeii imago, cum Neptvni nomine, cuius ſe filium iactabat, expreſſa eſt, pertinere uidebantur, quia in Pompeii ipſius denariis abunde ſcripta ſunt, licebit inde unicuique petere. Q. verò Nasidivm, opinor L. Naſidii filium fuiſſe, cuius facit mentionem Cicero in libro Philipp. vii. quique à Cn. Pompeio patre cum claſſe nauium ſexdecim L. Domitio, Maſſilienſibusq. ſubſidio miſſus fuit, ut ſcribit Caeſar lib. ii. bell. ciuil. atque in eius rei memoriam nummum à Nasidio filio ſignatum eſſe. Niſi fortè, quia ipſe quoque Q. Nasidivs, Sex. Pompeii claſſi aliquando praefuit, ad eum honorem declarandum, huiuſmodi denarium cudi curauit; quod magis placet. Verba Dionis ex lib. l. quae huc ſpectant, ſunt haec. Ἀγρίππας δ᾽ ἐν τούτῳ μὲν τήν τε Λευκάδα καὶ τὰ ἐν αὐτῇ σκάφη αἰφνιδίως ἐπιπλεύσας ἔλαβε, καὶ Πάτρας εἷλε, Κόιντον Νασίδιον ναυμαχίᾳ νικήσας. hòc eſt, Eo tempore Agrippa Leucadem repente aduectus, inſulam & naues quae in ea erant, cepit: ac Patras deinde, uicto nauali pugna, Q. Naſidio. Malè autem in uulgatis libris Ἀσίδιον, ſcriptũ eſt, pro Νασίδιον. Meminit huius Nasidii Appianus lib. v. bell. ciuil. Κάσσιος δ᾽ (inquit) ὁ Παρμήσιος, καὶ Νασίδιος, καὶ Σατυρνῖνος, καὶ Θέρμος καὶ Ἀντίστιος, ὅσοι τε ἄλλοι τῶν ἀξιολόγων, Πομπηΐῳ παρῆσαν. hoc eſt, Caſſius autem Parmenſis, & Naſidius, & Saturninus, & Thermus, & Antiſtius, quique ex optimatibus Pompeio aderant. Nasidiv autem pro Nasidivs, antiquos ſcribere ſolitos fuiſſe, in Albini nummo indicauimus.

NERIAE gentis facit mentionem Horatius in lib. II. Serm. Satyra III. illo uerſu,

Scribe decem à Nerio &c.

in quem uerſum ita ſcribit Porphyrio. Nerium Catienum (ita enim eſt in uetuſtiſſimo libro) iuris ſtudioſum fuiſſe, & ab Horatio ut auarum tangi. NERII autem huius, qui in argenteo denario Quaeſtor Vrbanus L. Lentulo C. Marcello Coss. deſcriptus eſt, meminit, ut opinor, Cicero in ep. III. lib. II. ad Q. „ Fratrem, his uerbis. Seſtius ab indice Cn. Nerio Pupinia de ambitu eſt poſtu„ latus, & eodem die à quodam M. Tullio de ui. Cenſebatur autem Neria gens, ut ex hoc loco colligitur, in tribu Pupinia, quae inter ruſticas numerabatur, ab agro Pupinio, ut ſcribit Feſtus, nuncupata.

Noniam gentem plebeiam fuiſſe ſatis ex ſcriptoribus conſtat: ex ea enim ortus eſt Nonius Balbus Tr. Pl. qui edicto, quod Soſius in Antonii gratiam cōtra C. Caeſarem fecerat, interceſſit, ut ſcribit Dio lib. L. Sex. autem Nonivs svfenas, qui ut ex nummi inſcriptione apparet, Praetor ludos Votiuos publicos fecit, fortaſſe is eſt, cuius meminit Catullus illo uerſu ad Varum,

Suſenas iſte Vare, quem probè noſti:

Ita enim legendum eſt, non ut in uulgatis libris, Suffenus. Cicero ep. XIIII. li. IIII. ad Att. Nonis Quinctilibus, inquit, Suſenas & Cato abſoluti ſunt. Qui erat annus Vrbis DCCIX. Valerius etiam Maximus li. VII. cap. VIII Suſenatis cuiuſdam facit mentionem, ad quem pertinere hunc denarium, ſuſpicari quiſpiā poſſit: ad cuius quidem intelligentiam, de ludis Votiuis uideo aliquid mihi dicendum eſſe. Ac primum, Ludorum huiuſmodi quoſdam publicos, quoſdam uerò priuatos fuiſſe inuenio. Publici, ex S. C. à magiſtratibus uouebantur: & quidem ab eo, qui maiorem magiſtratum tunc in Vrbe gerebat. edebantur autem ſtato tempore ex pecunia publica ab eo quoque magiſtratu, cuius tunc in Rep. ſummum ius eſſet: is erat Dictator, Conſul, Tribunus militum Conſulari poteſtate, Praetor; Liuius lib. IV. V. & XXX. Priuati, ab iis magiſtratibus edebantur, à quibus eſſent uoti, & ex ea pecunia, quam is, qui uouiſſet in Aerarium detulerat. Liuius lib. XXIIII. XXXII. & XL. Vouebantur autem his de cauſis. Si Reſp. in eodem ſtatu per quinquennium manſiſſet. Liuius lib. XXVII. & XLII. Suetonius in Auguſto cap. XXIII. Peſtilentiae auertendae cauſa. Liuius lib. VII. & XXVII. Si populi Romani exercitus proſperè aduerſus hoſtes pugnaſſet, uel urbem aliquam cepiſſet, Liuius lib. IIII. V. XXXI. XXXVI. XXXIX. & XLI. & Dio lib. lib. XLVIII. Huiuſmodi autem ludi dicebantur, ut opinor.

Lvdi

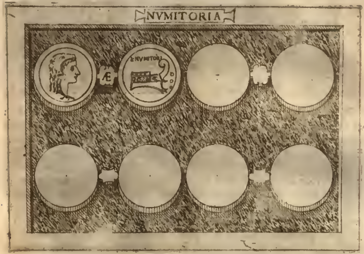
Lvdi victoriae: ita enim eſt in menſe Ivl. antiqui Kalendarii Roma: 1
„ Lvdi. vict. caes. de quibus ita Suetonius in Auguſto. Ludos uictoriae Cae-
„ ſaris non audentibus facere, quibus obtigerat, id munus ipſe edidit. (Victoriam
autem intelligo Pharſalicam, ut eſt apud Plutarchũ in Caeſare) Idem in Veſp.
„ cap. II. Praetor, inquit, factus ludos extraordinarios pro uictoria C. Caeſaris Ca-
ligulae depopoſcit. Huiuſmodi quandam uictoriã ſiue C. Caeſaris, ſiue Augu-
ſti hoc denario indicari arbitror, pro qua ludos Votiuos fecerit Sex. nonivs.
svfenas. pr. eſt enim in eo expreſſa Victoriae ipſius imago coronata. Vouebantur praeterea ludi, ſeditionis ſedandae cauſa: Liuius lib. IIII. & XXXVIII. Paedianus in Ver. II. Prodigiorum expiandorum cauſa: Liuius lib. XLII. In dedicationibus templorum: Liuius in eodem libro, & Paedianus in cõmentario orationis in Piſonem, Pro reditu Principis: Dio lib. LIIII. Pro ſalute: Idem Dio, & Tacitus lib. III. Vouebantur in honorem etiam Deorum, ut Megaleſia aliquando, uel Matris Magnae, Apollinares, qui deinde ſolemnes, ſtatique ex s.c. facti ſunt, cum antea uotiui & incerti fuiſſent, Liuins lib. XXXV. In honorem hominum: ex quibus aliquot ſolemnes facti ſunt, ut ludi uictoriae Caeſaris, natalis Auguſti &c. In honorem mortuorum: hi autem erant funebres ludi, quos priuati ciues Romani in parentum uel maiorum memoriam edebant, cuiuſmodi fuerunt, quibus Terentii comediae recitatae ſunt. Sex. nonivs qvinctilianvs, qui in aereo huius tabellae nummo notatus eſt, Conſul fuit anno DCCLX cum M. Furio Camillo, Dio lib. LV.

Norbana quoque gens inter plebeias numerata fuit, ex qua C. Norbanus Tribunus Plebis extitit anno DCXLVIII, cuius rogatione Q. Seruilio Caepioni Procos. imperium abrogatum eſt. C. autem Norbanvm, qui priores huius tabellae denarios cuſit, quantum ex iis, quae in altera parte denariorum

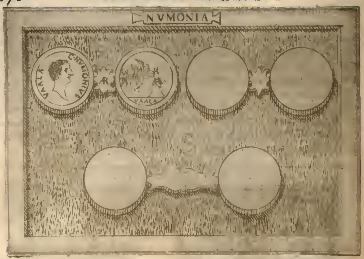
expreſſa

expreſſa ſunt, coniicere licet, opinor eum eſſe, qui Auguſti in x. Conſulatu collega fuit anno DCCXXIX. Pacis enim, Iuſtitiae, & Abundantiae ſymbola ſunt, caduceus, ſpica, & faſcis, quae Auguſti temporibus maximè conueniunt. Tertius aureus nummus ad huius patrem C. Norbanum pertinere poteſt, quem Siciliae Praetorem fuiſſe ſcribit Cicero lib. v. in Verrem, & Antonii poſtea legatum Dio lib. XLVII, & Appianus lib. IIII. in Faſtis autem Conſul cum Ap. Claudio Pulchro anno DCCXV deſcribitur: in quibus eiuſdem quoque Proconſule ex Hiſpania triumphus notatus eſt anno DCCXIX. Poteſt autem aureus hic nummus ad huius etiam patrem C. Norbanum prioris Norbani auum referri, qui Conſul fuit cũ L. Scipione Aſiatico anno DCLXX. De Africae imagine, & ſella Praetorum, in gente Ceſtia dictum eſt.

NVMITORIAM gentem, plebeiam fuiſſe, uel ex uno L. Numitorio conſtat, qui Trib. Pl. à Liuio deſcribitur lib. II. & Dionyſ. lib. XII. C. autem NVMITORIVS, qui cuſit nummum aereum huius tabellae, opinor, is eſt, qui teſtimonium dixit in C. Verrem, quíque à Cicerone eques Romanus appellatur li. VII. in Verr. Statui, inquit, egomet mihi tum modum orationi meae, &c. Nu- „ mitorio equiti R. primario homini, teſti meo &c. Idem in lib. II. de Inuentione, „ meminit Q. Numitorii cuiuſdam, qui Pullus cognominatus fuit.

NVMO-

NVMONIAE gentis facit mentionem Velleius lib. II. in quo NVMONII VAALAE huius, qui Legatus Quinctilii Vari in Germania fuit, mentionem
„ his uerbis facit. At Vala Numonius, legatus Vari, cetera quietus & probus,
„ diri auctor exempli, ſpoliatum equite peditem relinquens, fuga cum aliis Rhe-
„ num petere ingreſſus eſt; quod factum eius Fortuna ulta eſt. non enim deſertis ſuperfuit, ſed deſertor occidit. In hoc autem apud Velleium nomine ac cognomine, mirum quàm foedè peccatum ſit non ab imperitis tantum librariis, ſed à doctis etiam uiris, qui dum reſtituere utrunque conantur, magis corruperunt. erat enim in manuſcripto Velleii libro, Valnumonius, ex eo alii fecerunt Valumnius: alii, quòd haec familia inter Romanas non inueniretur, ſcripſerunt Volumnius; quo modo in ultima Aldi editione impreſſum eſt. Atqui facilè erat vnius omiſſae à librariis litterae erratum corrigere, & pro Valnumonius, Vala Numonius reponere. eſt enim familiare Velleio cognomina praeponere nomini gentilicio, ut Mancinus Hoſtilius, Carbo Papirius, Lepidus Aemilius, & alia huiuſmodi, quae animaduertit doctiſſimus iuuenis Claudius Puteanus, cum pro Horoſcius apud eundem ſcriptorem, Otho Roſcius emendauit. opinor autem hunc eſſe Numonium Valam, ad quem Horatius ſcripſit epiſtolam XV. lib. I.

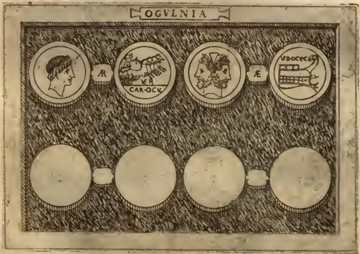
Quae ſit hiems Veliae, quod caelum Vala Salerni etc.

Ita enim in uetuſtiſſimis libris hanc epiſtolam inſcriptam circumferri dudum admonui Dionyſium Lambinũ Monſtrolienſem, qui denarii poſtea inſcriptionem in ſuis in Horatium commentariis, ſed non ſatis emendatè edidit. In altera nummi parte expreſſus eſt (ut uidetur) uir quidam pugnans pro uallo, ex quo coniicere poſſumus Numoniã gentem Vaalae cognomen accepiſſe ab eo, qui

uallo

-uallo defenſo id cognomen primus inuenit. V A A L A uerò antique ſcriptum eſt pro V A L A, ut F E E L I X in Fauſti denario pro F E L I X; & V A A R V S pro V A R V S in Alatrina hac inſcriptione,

L. BETILIENVS. L. F. VAARVS
HAEC. QVAE. INFERA. SCRIPTA
SONT. DE. SENATV. SENTENTIA
FACIENDA. COIRAVIT. SEMITAS
IN. OPIDO. OMNIS. PORTICVM. QVA
ARCEM. EITVR. CAMPVM. VBEI
LVDVNT. HOROLOGIVM. MACELVM
BASILICAM. CALECANDAM. SEEDES
. . . CVM. BALINEARIVM. LACVM. AD
PORTAM. AQVAM. IN. OPIDVM. ADOV
ARDVOM. PEDES. CCCXCIↃ· FORNICESQ
FECIT. FISTVLAS. SOLEDAS. FECIT
OB. HASCE. RES. CENSOREM. FECERE. BIS
SENATVS. FILIO. STIPENDIA. MERETA
ESE. IOVSIT. POPVLVSQVE. STATVAM
DONAVIT. CENSORINO

O G V L N I A E gentis plebeiae facit mentionem Liuius li.x. & Valerius Maximus lib.I. cap. V I I I, in quo Ogulnii huius meminir, qui tabellae nummos ſignauit. Eũ aurẽ opinor eſſe, qui Conſul in Faſtis deſcriptus eſt anno CDLXXXIV cũ C. Fabio Buteone, & anno C D X C V I, Dictator cum M. Laetorio Planciano Magiſtro

Magiſtro Equitum Latinarum feriarum cauſſa. anno autem CDLXI, legatus in Epidaurũ miſſus fuerat ad Aeſculapiũ, ut ſcribit Valerius Max. lib. I. cap. VIII,
" Romam accerſendum. Pauentibusque, inquit, inuſitato ſpectaculo nautis, cò
" anguis conſcendit, ubi Q. Ogulnii legati tabernaculum erat, inq. multipli-
" cem orbem, per ſummam quietem eſt conuolutus &c. Eundem tradit in lib. IIII. cap. II, legatum ad Ptolemaeum regem miſſum anno CCCCLXXX, munera, quae ab eo priuatim acceperat, in Aerarium, & quidem priuſquàm ad Senatum legationem referret, detuliſſe. Liuius lib. X. Q. & Cn. Ogulnios Tribunos plebis nominat, qui anno CDLIIII, legem Ogulniam de Sacerdotiis tulerunt, ut cum quattuor Augures, quattuor Pontifices ea tempeſtate eſſent, placeretque augeri ſacerdotum numerum, quattuor Pontifices, quinque Augures de plebe omnes adlegerentur. Ogulniae gentis mentio quoq. extat in ueteri hac inſcriptione,

N. OGVLNIO. APOLLONIO. CONIVGI. CARISSIMO. ET
N. OGVLNIO. AMPLIATO. FILIO. PIENTISSIMO
VIX. ANN. VI. MEN. X. DIEB. V
OGVLNIA. CALE. B. M. FECIT

Quòd autem OCVLNIVS, pro OGVLNIVS ſcriptum in nummis ſit, intelligere inde poſſumus, antiquos C, littera, pro G, uſos eſſe. Confirmat hoc antiquiſſima C. Duilii roſtratae columnae inſcriptio, in qua eſt, MACISTRATOS, PVCNANDOD, CESSIT, CARTACINENSIS, pro MAGISTRATOS, PVGNANDOD, GESSIT, CARTAGINENSIS.

OPIMIAE, uel ut eſt in argenteis denariis, OPEIMIAE gentis plebeiae frequens eſt mentio apud ueteres ſcriptores. L. autem OPEIMIVS, qui in primo, & tertio

& tertio huius tabellae nummo deſcriptus eſt, opinor eum eſſe, qui anno DCXXXII cum Q. Fabio Maximo Aemiliani filio Conſul fuit. de eo meminit Cicero in Catilinam, his uerbis. Senatus, quòd L. Opimius Cos. uerba fecit de Rep. de ea re ita cenſuit, uti L. Opimius Conſul Remp. defenderet; igitur Q. Metellus, cuius quattuor filii Conſulares, P. Lentulus princeps Senatus cum L. Opimo Conſule, aliiq. complures amici Gracchum in Auentinum perſecuti ſunt: quo in proelio Lentulus graue uulnus accepit, interfectus eſt Gracchus, & M. Fuluius Conſularis, eiusque duo adoleſcentuli filii. Salluſtius in Iugurt. Decretum, inquit, fit, uti decem legati regnum quod Micipſa optinuerat, inter Iugurtham & Adherbalem diuiderent. Cuius legationis princeps fuit L. Opimius homo clarus, & tum in Senatu potens, quia Conſul C. Graccho, & M. Fuluio Flacco interfectis, acerrime uictoriam nobilitatis in plebem exercuerat. Velleius lib. I. Hic eſt Opimius, à quo Conſule celeberrimum Opimiani uini nomen; quod iam nullum eſſe, ſpatio annorum colligi poteſt. De Opimiano uino meminit Cicero in libro de claris Oratoribus, Plinius lib. XIII. cap. IV, & Plutarchus in C. Graccho. L. Opimii Conſulis fratrem fuiſſe arbitror M. OPEIMIVM, qui in ſecundo denario notatus eſt: de quo nullam inuenire potui mentionem apud eos ſcriptores, quos ipſe legerim.

OPPIAE gentis plebeiae facit mentionem Liuius lib. XXXIII, in quo nominat C. Oppium Tr. Pl. qui legem Oppiam de matronarum habitu tulit, anno DXL. in lib. autem XXXV, L. Oppii Salinatoris meminit, qui anno DLX Aedilis plebis fuit. Q. OPPII, qui in aereo huius tabellae nūmo Praetor deſcriptus eſt, mētio (ut opinor) extat apud Appianū in Mithridatico; Λαοδικεῦσιν ἔτι (inquit) ἀντέχουσι τοῖς ἀμφὶ τὸν λύκον ποταμὸν, ῥωμαῖος γάρ τις στρατηγὸς Κόϊντος Ὄππιος, ἱππέας ἔχων καὶ μισθοφόρους

„ τινάς, ἐς τὴν πόλιν ἐσδραμὼν, ἐφύλασσεν αὐτήν. κήρυκα δ' ἐπιπέμψας ἐπὶ τὰ τείχη, λέγειν ἐκέλευσεν, ὅτι βασιλεὺς Μι-
„ θριδάτης ὑπισχνεῖται Λαοδικεῦσιν ἄδειαν, εἰ τὸν Ὄππιον αὐτῷ προσαγάγοιεν. οἱ δ' ἐπὶ τῷ κηρύγματι, τοὺς μὲν μισθοφό-
„ ρους ἀπείμεθῆκαν ἀπαθεῖς ἀπιέναι. αὐτὸν δ' ἦγαγον τῷ Μιθριδάτῃ τὸν Ὄππιον, ἡγουμένων αὐτῷ τῶν βαρβάρων ἐπὶ γέ-
„ λωτι. καὶ αὐτὸν ὁ Μιθριδάτης οὐδὲν διαθεὶς, ἐπήγετο πανταχοῦ λελυμένον, ἐπιδεικνύμενος ἅμα Ῥωμαίων αἰχμά-
„ λωτον στρατηγόν. μετ' οὐ πολὺ δὲ καὶ Μάνιον Ἀκύλλιον τὸν τῆς δὲ τῆς πρεσβείας, καὶ τοῦδε τοῦ πολέμου μάλιστα αἴτιον.
„ hoc eſt, Laodicenſes autem Lyci accolas adhuc reſiſtentes, ad quos Q. Oppius
„ Praetor cum equitibus & mercenario milite ſe receperat, per praeconem ad
„ moenia miſſum inuitauit his uerbis; Mithridatem regem promittere Laodicen-
„ ſibus ſecuritatem, ſi Oppium ei dederint, qui audito praecone, mercenarios
„ dimiſerunt incolumes, ipſum Oppium adduxerunt ad Mithridatem praeceden-
„ tibus lictoribus in ludibrium. eum Mithridates illaeſum & ſolutum ſecum
„ circumducebat oſtentans captiuum Praetorem Romanum. Nec multo poſt
„ Mʼ Aquillium legationis huius & belli auctorem praecipuum & cet. Liuius
in epitoma lib. LXXVII. Q. hunc Oppium Proconſulari non Prae-
toria poteſtate Aſiam optinuiſſe ſcribit, his uerbis. Mithridates Aſiam oc-
„ cupauit, Q. Oppium Proconſule, item Aquillium legatum in uincula conie-
„ cit: iuſſuque eius quidquid ciuium Romanorum in Aſia fuit, uno die truci-
„ datum eſt.

Papiam gentem plebeiam fuiſſe ſatis inter ſcriptores conſtat. Eius extat mentio in antiqua hac inſcriptione Caſinati,

M.PAPIVS.M.F.L.MATRIVS.L.F
DVOVIR.I.D
SIGNVM.CONCORDIAE.EX.S.C.RESTITVENDVM
COERAVERVNT.EIDEMQ.DEDICAVERVNT

Et

ET. BASIM. GRADVM. ARAM. SVA. PECVNIA.
FACIVNDA. COER. EIDEMQ. PROBAVER.
A. D. IIII. EID. OCT. CN. DOMIT. C. ASINIO. COS.

Opinor autem L. PAPIVM CELSVM, qui huius tabellae argenteos denarios cuſit, filium fuiſſe C. Papii eius, qui Tribunus plebis anno DCLXXXVIII, L. Cotta, & L. Torquato Cos. legem tulit, ne quis peregrinus in Vrbe eſſet; atq. hanc Papiam legem indicari tabella, quae in altera quarti denarii parte impreſſa eſt cum inſcriptione PAPIA. de ea meminit Cicero lib. III. de Off. Malè etiã, inquit, qui peregrinos urbibus prohibent, eosque exterminant, ut Pennus »
apud patres noſtros, Papius nuper. & in Oratione pro Archia, hanc de peregri »
nis legem, Papiam nominauit. L. igitur PAPIVS Triumuir, ut Papiam gentem »
Lanuuio oriundam indicaret, aquilae & lupae aenea monumenta, quae in foro Lanuuinorum extabant, ſimulacrumque Soſpitae Iunonis, quae Lanuuii colebatur, ut ipſa apud Ouid. inquit lib. VI. Faſtorum,

Et populus Laurens, Laniuiumque meum)

in denariis expreſſit: ex quibus non malè amicus meus putabat, apud Dionyſium li. I. in quo de ſignis his Lanuuinis facit mentionem, pro Λαουινιατῶν ſcribendum eſſe Λανουιατῶν, uel Λανουινιατῶν, quòd in eo nomine propter litterarũ ſimilitudinem, non ſemel erratum ab imperitis librariis fuiſſet. Sed nos Dionyſii prius uerba, quae ad denariorum intelligentiam faciunt, proferamus; deinde noſtram de Lauinio & Lanuuio, ſiue Laniuio opinionem ſubiiciamus. λέγεται δὲ, »
inquit Dionyſius, κατὰ τὸν πολισμὸν τοῦ Λαουινίου σημεῖα τοῖς Τρωσὶ γενέσθαι τοιάδε. πυρὸς αὐτομάτου ἀναφ- »
θέντος ἐκ τῆς νάπης, λύκον μὲν κομίζοντα τῷ στόματι τῆς ξηρᾶς ὕλης, ἐπιβάλλειν ἐπὶ τὸ πῦρ. ἀετὸν δὲ προσπετόμενον »
ἀναρριπίζειν τῇ κινήσει τῶν πτερύγων τὴν φλόγα. τούτοις δὲ τἀναντία μηχανωμένην ἀλώπεκα, τὴν οὐρὰν διάβροχον ἐκ τοῦ »
ποταμοῦ φέρουσαν, ἐπιρραπίζειν τὸ καιόμενον πῦρ. καὶ τοτὲ μὲν, τοὺς ἀνάπτοντας ἐπικρατεῖν. τοτὲ δὲ, τὴν ἀποσβέσαι »
βουλομένην. τέλος δὲ νικῆσαι τοὺς δύο, καὶ τὴν ἑτέραν οἴχεσθαι μηδὲν ἔτι ποιεῖν δυναμένην. ἰδόντα δὲ τὸν Αἰνείαν εἰπεῖν ὡς »
ἐπιφανὴς μὲν ἔσται καὶ θαυμαστὴ, καὶ γνώσεως ἐπὶ πλεῖστον ἥξουσα ἡ ἀποικία, ἐπίφθονος δὲ τοῖς πέλας αὐξομένη καὶ λυπηρά. »
κρατήσειν δ' ὅμως τῶν ἀντιπάλων, κρείττονα τὴν ἐκ τοῦ θεοῦ τύχην λαβοῦσαν, τοῦ παρ' ἀνθρώπων ἐναντιωθησομένου φθό- »
νου. ταῦτα μὲν δὴ οὕτω θεοφανῆ μηνύματα λέγεται γενέσθαι τῶν συμβησομένων τῇ πόλει: καὶ ἔστιν αὐτῶν μνημεῖα ἐν τῇ Λαουι- »
νιατῶν ἀγορᾷ χάλκεα εἴδωλα τῶν ζώων, ἐκ πολλοῦ πάνυ χρόνου διατηρούμενα. hoc eſt, Fertur, dum Laui- »
nium conditur, oblata Troianis quaedam prodigia: in nemore orto ſua ſpon- »
tè incendio, lupum ore aggeſſiſſe fomitem aridum, aquilam uerò alarum »
uentilatione flammam excitaſſe: vulpem contrà cauda in flumen intincta »
ignem conatam extinguere: & nunc accendentibus, nunc extinguentibus prae- »
ualentibus, tandem uiciſſe duos, illam uerò abiiſſe conatu irrito. Quo uiſo »
Aeneam dixiſſe, illuſtrem quidem & mirandam futuram eam coloniam, ſed »
ſuis incrementis, inuidioſam, & moleſtam exteris: fore tamen ut tandem »
uincat aduerſarios humanae inuidiae praeualente fauore numinum. Tam »
inſigne futurae urbis Fortunae praeſagium tunc accidiſſe dicitur: extantque »
rei monumenta in foro Lauinienſium effigies aereae horum animalium adſer- »
uatae longiſſimo tempore & cet. In his autem Dionyſii uerbis λύκον, mendoſè ſcriptum uidetur pro λύκαιναν, non enim lupus, ſed lupa in denariis arida ligna

ore ferens expreſſa eſt. Dicendum nunc eſt de Lanuuio, ſeu Laniuio, in quo quidem nomine perſaepe librarios peccaſſe non eſt mirandum: cum enim pro Lanuuio uſitatius antiquis eſſet Laniuium ſcribere, ex litterarum ſimilitudine facta eſt tranſpoſitio, ex qua error fluxit, ut pro Laniuium ſcriberetur Lauiniū, & ſaepiſſime utrunque nomen confunderetur. Fuiſſe autem Laniui, non Lauini ſimulacra illa aenea, quae in duobus denariis expreſſa ſunt, ex ſexto tabellae denario facilè intelligitur, in quo Papius ad indicandum familiae genus è Laniuio ortum, notam Laniuini ſerpentis in eo fabulam impreſſit. Nec de Dionyſio dubitandum eſt, quin ipſe quoque nominum Laniui, & Lauini ſimilitudine deceptus, Lauinio tribuerit ea, quae Laniuio tribuenda erant. Illud autem hoc loco de Lauinio praetereundum non eſt, falli eos, qui antiquum hodie nomen retinere putant, fuiſſeque ubi nunc eſt, quae uulgo ciuitas Lauini uocatur: in quo dupliciter peccarunt, primum quòd ueros Laniui & Lauini inter ſe diſtantes ſitus cum ex ſcriptoribus diſcere licuiſſet, neglexerunt; deinde quòd Laniuium, corrupto nomine Lauinium hodie dici, cum ex ipſa loci poſitione, & duabus inſcriptionibus, quae ibi repertae ſunt, coniicere potuiſſent, earum alteram, ut ſuum de Lauinio errorem defenderent, corruperunt, alteram aliunde translatam eò fuiſſe commenti ſunt. Strabonis uerba de Laniuio
„ ſunt haec; μετὰ δὲ τὸ Ἀλβανὸν Ἀρικία ἐστὶ πόλις ἐπὶ τῇ ὁδῷ τῇ Ἀππίᾳ. στάδιοι δ' εἰσὶν ἐκ τῆς Ῥώμης ρξ. κοῖλος
„ δ' ἐστὶν ὁ τόπος. ἔχει δ' ὅμως ἐρυμνὴν ἄκραν, ὑπέρκειται δ' αὐτῆς, τὸ μὲν Λαουίνιον, πόλις Ῥωμαίων ἐν δεξιᾷ τῆς Ἀπ-
„ πίας ὁδοῦ, ἀφ' ἧς ἐποπτός ἐστι ἡ θάλασσα, καὶ τὸ Ἄντιον. hoc eſt: Poſt Albanum montem urbs
„ eſt Aricia in Appia uia ſtadia centum & ſexaginta ab Vrbe diſtans: curuus au-
„ tem cum ſit locus, habet tamen munitam ſummitatem, cui quidem ſuperinſi-
„ det Laniuium Romanorum ciuitas in Appiae uiae dextera, à qua proſpectus
eſt maris & Antii. In Graecis Strabonis uerbis malè Λαουίνιον pro Λανούιον, ſcriptum eſt. De Lauinio eiuſdem ſcriptoris uerba ſunt haec; Ἀνὰ μέσον δὲ τούτων τῶν πό-
„ λεων, τῆς ὠστίας δηλαδὴ καὶ Ἀντίου, ἐστὶ τὸ Λαουίνιον, ἔχον κοινὸν τῶν Λατίνων ἱερὸν Ἀφροδίτης. ἐπιμελοῦνται δ' αὐ-
„ τῶν διαπρογόνων Ἀρδεᾶται. εἶτα Λαύρεντον. ὑπέρκειται δὲ τούτων ἡ Ἀρδέα. κατοικία Ῥουτούλων ἄνω, ο σταδίους
„ ἀπὸ τῆς θαλάττης. hoc eſt, In harum vrbium (Oſtiae ſcilicet & Antii) medio loca-
„ tum eſt Lauinium, Latino nomini commune Veneris templum habens. eius
„ curam à maioribus acceptam Ardeates tuentur. inde Laurentum, ſuper haec
„ extat Ardea Rutulorum colonia, ſtadia LXX à mare diſtans. Cum Strabonis
„ uerbis de Laniuio conueniunt Paediani haec in Miloniana. Milo Laniuium,
„ ex quo erat municipio, & ibi tum Dictator, profectus eſt ad Flaminem pro-
„ dendum poſtero die: occurrit eī circa horam nonam Clodius paullò ultra
„ Bouillas, rediens ab Aricia, propè eum locum in quo Bonae deae ſacellū eſt, &c.
inſcriptionum exempla ſunt haec,

M. AVREL. AVG. LIB
AGILIO. SEPTENTRIO
NI. PANTOMIMO. SVI
TEMPORIS. PRIMO. SACERDO
TI. SYNNODI. APOLLINIS. PA
RASITO. ALVMNO. FAVSTINAE

AVG.

AVG. PRODVCTO. AB. IMP. M.
AVRELIO. COMMODO. ANTONI
NO. PIO. FELICE. AVGVSTO
ORNAMENTIS. DECVRIONAT
DECRETO. ORDINIS. EXORNATO
ET. ALLECTO. INTER. IVVENES
S. P. Q. LANIVINVS.

et

. . . .
. . . . IANI. F
. . . . IANI
. . . . ICI. NEP
. . . . NERVAE. PRONEP
. . . . O. HADRIANO
. . . . NINO. AVG. PIO
. . . . MAXIMO. TRIBVN
. . . . AT. II. COS. II. PP
. . . . VS. POPVLVSQVE
. . . . VINVS. VETERES

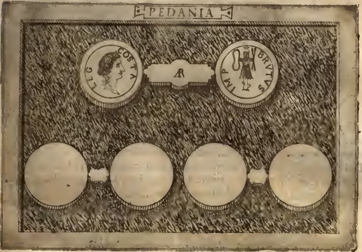
Poſterioris inſcriptionis fragmentum à quibuſdam ita ſuppletum eſt, ut in poſtremo uerſu, in quo quattuor deſiderari litteras, ex eo quod abruptum eſt ſpatii, omnes uident, ad confirmandam ſuam de Lauinio opinionem, pro LANIVINVS, duabus tantum adiectis litteris, reſtituerint LAVINVS. nos autem uetuſtum lapidem ipſi uidimus, & ex eo exemplum huiuſmodi, de noſtro nihil addentes, deſcripſimus. De Triumphi ſimulacro, quod cum trophaeo fingeretur, quodque TRIVMPVS ſine aſpiratione, ut PILIPPVS & PILVS, pro PHILIPPVS & PHILVS ab antiquis ſcriptum ſit, ex denarii inſcriptione & Quinctil. li. 1. ſatis conſtat. Mercurii uerò ſignum in quinto denario expreſſum & Chelys eius dei inuentum, quò pertineat, in tanta antiquitatis ignoratione, ne ſuſpicari quidem licet.

Papiriam gentem duplicem fuiſſe, ex Ciceronis epiſtola ad Paetum, cu-
» ius uerba ſubiecimus, intelligere poſſumus. Sed tamen, inquit, mi Paete, quî ti-
» bi uenit in mentem negare Papirium quenquam unquàm niſi plebeium fuiſſe?
» fuerunt enim patricii minorum gentium; quorum princeps L. Papirius Mugil-
» lanus, qui Conſul cum L. Sempronio Atratino fuit anno poſt Romam condi-
» tam CCCXII. Sed tum Papiſii dicebamini: poſt haec XIII fuerunt ſella curuli
» ante L. Papirium Craſſum, qui primus Papiſius eſt uocari deſitus. hunc ſequu-
» tus eſt Curſor; deinde L. Maſo Aedilicius; inde multi Maſones. deinde Carbo-
» nes, & Turdi ſequuntur: hi plebei fuerunt. Huius igitur gentis in nummis,
quos ipſi uidimus, ſoli Carbones reperiuntur. M. CARBO, qui in primo
denario deſcribitur, opinor, is eſt, qui Praetor Siciliam obtinuit, & ex ea rediẽs
repetundarum à P. Flacco accuſatus eſt. Cicero in epiſtola ad Paetum. Secun-
dus denarius ad Cn. Papirium carbonem poteſt pertinere, qui ter Con-
ſul fuit anno DCLXVIII, DCLXIX, & DCLXXI: quíque à Pompeio Lilybaei
anno DCLXXI in magiſtratu occiſus eſt. Tertius aereus nummus tribuitur à
quibuſdam C. Papirio Carboni, qui frater fuit Cn. Carbonis ter Conſulis, quíq.
» à Velleio lib. II. Praetorius appellatur his uerbis. Ne quid unquàm malis pu-
» blicis deeſſet, in qua ciuitate ſemper uirtutibus certatum erat, certabatur ſcele-
» ribus; optimusque ſibi uidebatur, qui fuerat peſſimus. quippe dum ad Sacri-
» portum dimicatur, Damaſippus Praetor Domitium, Scaeuolam etiam Ponti-
» ficem Max. & diuini humanique iuris auctorem celeberrimum, & C. Carbonẽ
» Praetorium Conſulis fratrem, & Antiſtium Aedilicium, uelut fauentes Sullae
» partibus in Curia Hoſtilia trucidauit. Eadem de C. Carbone narrantur à Cice-
rone in epiſtola ad Paetum, & in libro de Oratore, & Appiano Alexandrino in
bellis ciuilibus. Poteſt etiam nummus huiuſmodi ad C. Carbonem ſpectare,

qui

qui Praetor fuit, & Conſul anno DCXXXIII cum P. Manilio: quíque accuſatus à L. Craſſo cantharidas ſumpſit, ne damnaretur. Cicero in epiſtola ad Paetum. Sed cum à Nicaeenſibus Corſicae populis, ut ex inſcriptione NIKAIEΩN apparet, cuſus is nummus ſit; magis placeret ſi ad C. Carbonem eum referretur, qui Praetor anno DLXXXV Sardiniam prouinciam obtinuit. notum autem eſt Praetorem, qui Sardiniam regeret, eundem & Corſicae ſimul praefuiſſe. Itaque C. Cicereius Praetor qui anno DLXXX Sardiniam prouinciam ſortitus fuerat, non tantum Sardos, ſed etiam Corſos rebellantes domuit, & ſequenti anno ProPraetore ex Corſica in monte Albano triumphauit. Liuius lib. XLII.

PEDANIAE gentis, cuius cognomen eſt COSTA, mentionem facit Liuius lib. XXV, & Valerius Max. lib. III. cap. II, Cornelius Tacitus lib. XIIII. & XVII, in quo meminit Pedanii eius, qui cognominatus eſt Coſta. Plutarchus etiam in Cicerone P. Coſtae cuiuſdam meminit, qui iuris conſultus uideri uolebat, cum leges ignoraret. Πόπλιον δὲ Κώσταν (inquit) νομικὸν εἶναι βουλόμενον, ὄντα δὲ ἀμαθῆ καὶ ἀφυῆ, πρός τινα δίκην ἐκάλεσε μάρτυρα. τοῦ δὲ μηδὲν εἰδέναι φάσκοντος, ἴσως (ἔφη) δοκεῖς περὶ τῶν νομικῶν ἐρωτᾶσθαι. „ Malè autem P. Cotta, pro P. Coſta interpretes uerterunt. Pedanii Coſtae, quē Bruti legatum fuiſſe ex denarii inſcriptione intelligimus, nulla extat, quòd ſciā, mentio apud ueteres ſcriptores.

PETIL-

PETILLIAE gentis plebeiae frequens eſt mentio apud ſcriptores. Liuius lib. VII. facit mentionem C. Petillii Balbi Tr. Pl. qui primus patribus auctoribus de ambitu ad populum tulit. & lib. XXXVIII meminit Q. Petillii Spurini Tr. Plebis, qui legem Petilliam tulit de peculatu anno DLXVI, M. Aemilio, C. Flaminio Cos. PETILLIVS autem CAPITOLINVS, ad quem ſpectant huius tabellae denarii, nominatur ab Horatio in lib. I. Sat. IIII,

---- mentio ſiqua
De Capitolini furtis iniecta Petilli
Te coram fuerit, defendas, ut tuus eſt mos?
Me Capitolinus conuictore uſus, amicoque
A puero eſt, cauſaque mea permulta rogatus
Fecit, et incolumis laetor quòd uiuit in urbe.
Sed tamen admiror, quo pacto iudicium illud
Fugerit &c.

Pomponius Porphyrio hos de Petillio uerſus explicans, ita ſcribit. Petillius Ca-
» pitolinus cum Capitolii curam ageret, coronae ſubreptae de Capitolio cauſam
» dixit, abſolutusque à Caeſare eſt. Helenius Acro. Petillius, inquit, dum Ca-
» pitolii curam gereret, coronae ſublatae cauſam dixit, & abſolutus eſt ab Augu-
ſto. De templo Iouis Capitolini, quod Tarquinius Superbus rex uouit, & M. Horatius Valerii Poplicolae in Conſulatu collega dedicauit, mentionem facit Plutarchus in Poplicola, Dionyſius lib. III. IIII. & V, Liuius lib. II. Cornelius Tacitus lib. XIX, Valerius Maximus lib. I, Suetonius in Vitellio cap. XV, & in Veſp. cap. VIII, & in Domit. cap. V, Plinius lib. XXXIII. cap. I, & alii. Exa-

ſtylon

ſtylon autem ea parte fuiſſe, qua frons meridiem ſpectabat (uel ut inquit Dionyſius, ἐκ μὲν τοῦ κατὰ πρόσωπον μέρους τοῦ πρὸς μεσημβρίαν βλέποντος, τριπλῷ περιλαμβανόμενος στίχῳ κιόνων, ἐκ δὲ τῶν πλαγίων ἁπλῷ) triplici columnarum ordine comprehenſum, ab obliquis uerò partibus ſimplici, ex ea templi forma, quae in hoc denario expreſſa eſt, colligere poſſumus. Templum uerò huiuſmodi & imaginem Iouis ipſius Capitolini, eique dicatam aquilam, opinor à Petillio in his denariis non aliam ob cauſam ſignatam eſſe, quàm ut indicaret, à cura eius templi, uel quòd ſacerdos Iouis Capitolini fuiſſet, id cognomen inueniſſe: niſi cum Horatii interpretibus ſtare malimus, & Capitolinae eum arci praefuiſſe, indeque Capitolinum appellatum fuiſſe credamus; templum autem Capitolini Iouis adiectum, quòd falsò de ſublatis in eo coronis accuſatus Petillius, fuiſſet ab Auguſto abſolutus. De coronis quidem aureis quae in cella Iouis, hoc eſt, ſecretiore templi parte à Legatis exterarum nationum dedicatae, ſeruabantur, mentio extat apud rerum Romanarum ſcriptores: de tintinnabulis uerò, quae in templi faſtigio expreſſa ſunt, ita ſcribit Suetonius in Auguſto. cap. x c i. Cum dedicatam in Capitolio „ aedem Tonanti Ioui aſſiduè frequentaret, ſomniauit queri Capitolinum Io- „ nem cultores ſibi abduci: ſeque reſpondiſſe Tonantem pro Ianitore ei appoſi- „ tum: ideoque mox tintinnabulis faſtigium aedis redimiuit, quòd ea ferè ianuis „ dependebant. „

Petroniam gentem plebeiam è Sabinis oriundam fuiſſe, coniicere poſſumus cum ex iis, quae in huius tabellae quinto denario, & duobus ſequentis expreſſa ſunt, tum ex eius Petronii cognomine, qui Sabinns à Valerio Max. appellatur lib. i. cap. i. Tarquinius (inquit) rex M. Tullium duumuirum, quòd „ librum ſecreta ciuilium ſacrorum continentem cuſtodiae ſuae commiſſum, „ corruptus Petronio Sabino deſcribendum dediſſet, culeo inſutum in mare „ abiici

abiici iuſſit. Idem lib. IIII. cap. VII, L. Petronium humili loco natum P. Caelii beneficio ad equeſtrem ordinẽ & ſplendida militiae ſtipendia perueniſſe ſcribit. C. etiam Petronius Conſul anno DCCCXIII. P. huius Petronii, qui Triumuir ſub Auguſto fuit, filius Sabinus Turpilianus in Faſtis deſcriptus eſt, & in inſcriptione Anconitana L. Petronii Sabini mentio extat, cuius exemplum ſubiecimus,

PETRONIAE
SABINAE
FILIAE
L. PETRONI. SABINI
P. P. BIS
PROCVRATOR. AVGG
STATIONIS. HEREDITATVM
ITEM. PROVINCIAE
NARBONENSIS
PATRON. COLONIAE
DECVRIONES

Trebulae etiam ſiue Mutuſcae, quod Sabinorum oppidum fuit, fragmentum repertum eſt inſcriptionis, in qua T. Petronius Sabinus nominatur,

T. PETRONIO
T. F. SERG. SABINO
TR. MIL. MAG. IVVENT
. . . .

Quòd igitur è Sabinis gens Petronia ueniſſet, Tarpeiae ſignum, coniectis in eam ſcutis à Sabinis necatae, in quinto denario Petronius expreſſit. de ea ita
„ M. Varro. Mons Tarpeius à uirgine Veſtali Tarpeia, quae ibi à Sabinis neca-
„ ta armis & ſepulta, eius nominis monumentum relictum: quod etiam nunc eius
rupes, Tarpeium appellatur ſaxum. Seruius in illum Virgilii uerſum ex lib.
» VIII. Hinc ad Tarpeiam ſedem &c. Tarpeia, inquit, ſedes dicta eſt à Tarpeia
» uirgine: cum enim Romulus contra Sabinos bella tractaret, & Tarpeio cuidã
» dediſſet arcem tuendam; eius Tarpeia filia aquatum profecta in hoſtes incidit,
» quam cum hortarentur ad proditionem, illa pro praemio popoſcit ornatum
» manuum ſiniſtrarum, id eſt armillas. Facta itaque arcis proditione, hoſtes in-
» genioſa morte promiſſa ſoluerunt: nam ſcuta ideſt ſiniſtrarum ornatum ſu-
» per illam iacientes, eam luce priuarunt; quae illic ſepulta Tarpeiae ſedi nomẽ
impoſuit. Titurius quoque Sabinus ad indicandam gentis ſuae originem, Tarpeiae imaginem huiuſmodi in nummis ſignauit, ut in Tituriae familiae denariis infrà dicetur. Huius autem tabellae primum denarium, in quo Parthenope Siren impreſſa eſt, pertinere arbitror ad Cumas coloniam ab Auguſto deductam, in qua Parthenopae corpus conditum fuiſſe dicitur. quamuis ad ipſam

quoque

quoque Neapolim, quae ab hac Sirene, ut omnes ſciunt, Parthenope nominata eſt, quòd eam Auguſtus, ut ex hiſtoriis intelligimus, inſtaurauerit, referri denarius poſſit. de Sirenis quidem multa ueteres ſcriptores tradunt: ſed quae à Seruio Virgilii enarratore ſcripta de eis ſunt, ad denarii intelligentiam maximè faciunt. Sirenes, inquit, ſecundum fabulam tres, in parte uirgines fuerunt, & in parte uolucres, Acheloi fluminis & Calliopes Muſae filiae; harum una, uoce: altera, tibiis: alia lyra canebat &c. Secundus denarius, ut ex eius inſcriptione intelligitur, ad Auguſti ſpectat uictoriam de Armeniis, contra quos Caius ex Agrippa & Iulia Auguſti nepos, miſſus fuerat. Velleius lib. II, Suetonius in Auguſto, cap. XXI. & LXIV, Florus lib. IV, & Dio lib. LV, τοῦ δὲ Γαΐου (inquit) παλαβόντος τὸν πρὸς Ἀρμενίους πόλεμον &c. Haec autem Cai in Armeniā expeditio in argenteo quoque Auguſti denario ſignata eſt: in cuius quidem altera parte Auguſti effigies, in altera Cai ipſius & Lucii fratris imagines cum clypeis & haſtis impreſſae ſunt, & inſcriptione C. L. CAESARES AVGVSTI. F. COS. DESIG. PRINC. IVVENT. De clypeis quidem & haſtis aureis, quibus Caius, & Lucius ab Equeſtri ordine donati fuerunt, meminit Dio lib. LV. his uerbis. τοῦ δὲ Λουκίου τοῦ τε Γαΐου τὰ σώματα διά τε τῶν χιλιάρχων καὶ διὰ τῶν καθ' ἑκάστης πόλεως πρώτων ἐς τὴν Ῥώμην ἐκομίσθη, καὶ αἱ πέλται, τά τε δόρατα, ἃ παρὰ τῶν ἱππέων ἐς τοὺς ἐφήβους ἐσιόντες χρυσᾶ εἰλήφεσαν, ἐς τὸ βουλευτήριον ἀνετέθη. hoc eſt, Corpora porò Cai & Lucii à Tribunis militum, ac ſingularum ciuitatum proceribus Romam apportata ſunt, parmaeque & haſtae, quas aureas ab equitibus cum uirilem togam ſumerent, acceperant, in Curia ſuſpenſae. meminit & Tacitus lib. I, & Zonaras, qui Caium & Luciū πρίγκιπας τῆς νεότητος. hoc eſt, PRINCIPES IVVENTVTIS appellatos fuiſſe ſcribit. Tertius denarius, quin ad Corinthum coloniam à Caeſare Dictatore deductam, & ab Auguſto inſtauratam referendus ſit, nullo modo dubitari poteſt: nam in aereis quoque Corinthiorum nummis, Pegaſi ſigno coloniam hanc notari animaduertimus. In ſexto denario ſigna de Parthis recepta expreſſa ſunt, de quibus meminit Velleius lib. II, Liuius in epitoma lib. CXXXIX, & Suetonius in Auguſto cap. XXI. cuius uerba ſunt. Parthi quoque & Armeniam uendicanti facilè ceſſerunt: & ſigna militaria, quae M. Craſſo & M. Antonio ademerant, repoſcenti reddiderunt &c. itaque in aureo Auguſti nummo inſcriptum eſt, SIGNIS PARTHICIS RECEPTIS, & in argenteo uno CIVIB. ET. SIGN. A. PARTHIS RESTITVTIS, in altero, CIVIB. ET. SIGN. MILIT. A. PART. RECVPE. in utroque autem argenteo impreſſus eſt fornix, cui currus ſuperimpoſitus eſt triumphalis, cuiuſmodi in argenteo alio nummo trium ferè denariorum ponderis expreſſus eſt cum titulo IMP. CAES... IMP. IX. TR. POT. IV. S. P. R. SIGNIS RECEPTIS. de quo quidem fornice ob recuperata ſigna Parthica in Auguſti honorem à Senatu populoque Romano erecto, meminit Dio lib. LIIII, his uerbis. Κἀν τούτῳ ὁ Φραάτης φοβηθεὶς μὴ καὶ ἐπιστρατεύσῃ οἱ, ὅτι μηδέπω τῶν συγκειμένων ἐπεποιήκει τι, τά τε σημεῖα αὐτῷ, καὶ τοὺς αἰχμαλώτους, πλὴν ὀλίγων, οἳ ὑπ' αἰσχύνης σφᾶς ἔφθειραν, ἢ καὶ κατὰ χώραν λαθόντες ἔμειναν, ἀπέπεμψε, καὶ αὐτοὺς ἐκεῖνος ὡς καὶ πολέμῳ τινὶ τὸν Πάρθον νενικηκὼς ἔλαβε· καὶ γὰρ ἐφρόνει μέγα, λέγων ὅτι τὰ πρότερόν ποτε ἐν ταῖς μάχαις ἀπολόμενα, ἀκονιτὶ ἐκεκόμιστο. ἀμέλει καὶ θυσίας ἐπ' αὐτοῖς, καὶ νεὼν Ἄρεως Τιμωροῦ ἐν τῷ Καπιτωλίῳ κατὰ τὸ τοῦ Διὸς τοῦ Φερετρίου ζήλωμα πρὸς τὴν τῶν σημείων ἀνάθεσιν, καὶ ψηφισθῆναι ἐκέλευσε, καὶ ἐποίησε, καὶ προσέτι καὶ ἐπὶ κέλητος ἐς τὴν πόλιν ἐσήλασε, καὶ ἁψῖδι τροπαιοφόρῳ ἐτιμήθη.

hoc

„ hoc eſt, Interim Phraates, quia nihil dum eorum, quae pactus fuerat, perfe-
„ ciſſet, ueritus ne bello ab Auguſto impeteretur, ſigna ei militaria, & captiuos
„ omnes, paucis demptis, qui ſe ipſos pudore moti interemerant, aut in Parthia
„ occultè remãſerant, miſit; eaque Auguſtus quaſi bello aliquo Parthum uiciſſet,
„ accepit: tum hanc rem magnae ſibi laudi ducebat, quòd proeliis prius amiſſas
„ res, citra ullum certamen recepiſſet. Itaque & ſacrificia eius rei cauſa, & templũ
„ Martis Vltoris in Capitolio ad imitationem Iouis Feretrii, quò ſigna ea mili-
„ taria ſuſpenderentur, decerni iuſſit, ac deinde perfecit: equo etiam ouans in Vr-
„ bem uectus, ac fornice trophaeum geſtante honoratus eſt &c. Martis autẽ Vl-
toris templum hoc, de quo meminit Dio, in duobus Auguſti argenteis denariis expreſſum eſt, cum ſignis receptis & inſcriptione MART.VLT. De eo mentionem facit Suetonius in Auguſto cap. XXIX, & Plinius lib. XXX. cap. VIII. & XIIII. De curru uerò triumphali, Auguſto à Senatu populoq. Romano decreto, qui in eius aliquot denariis ſignatus eſt, idem Dio meminit lib. LI.

FERONIAE ſimulacrum in duobus huius tabellae denariis expreſſum, ad indicandam pertinet Petroniorum originem, quam à Sabinis ductam fuiſſe ſuprà diximus. Quòd autem Feronia dea à Sabinis coleretur, teſtimonio nobis eſt Dionyſius Halicarnaſſ. qui de bello, quod contra Sabinos Tullus rex geſſit,
„ ita ſcribit lib. III. Μετὰ δὲ τοῦτον τὸν πόλεμον, ἕτερος ἀνίστη Ῥωμαίοις ἐκ τοῦ Σαβίνων ἔθνους. ἀρχὴ δὲ αὐτοῦ
„ καὶ πρόφασις ἐγένετο τοιάδε. ἱερὸν ἐστι κοινῇ τιμώμενον ὑπὸ Σαβίνων τε καὶ Λατίνων, ἅγιον ἐν τοῖς πάνυ, θεᾶς Φερωνίας
„ ὀνομαζομένης, ἣν οἱ μεταφράζοντες εἰς τὴν ἑλλάδα γλῶτταν, οἱ μὲν ἀνθηφόρον, οἱ δὲ, φιλοστέφανον, οἱ δὲ φερσεφόνην
„ καλοῦσιν. εἰς δὲ τὸ ἱερὸν τοῦτο συνήεσαν ἐκ τῶν πέριξ πόλεων κατὰ τὰς ἀποδεδειγμένας ἑορτὰς, πολλοὶ μὲν εὐχὰς
„ ἀποδιδόντες, καὶ θυσίας τῇ θεῷ, πολλοὶ δὲ χρηματιούμενοι διὰ τὴν πανήγυριν ἔμποροί τε καὶ χειροτέχναι καὶ γεωργοί·
„ ἀγοραί τε αὐτόθι λαμπρόταται τῶν ἐν ἄλλοις τισὶ τόποις τῆς Ἰταλίας ἀγομένων ἐγίνοντο. εἰς ταύτην δὲ τὴν πανήγυριν
„ ἐλθόντας ποτὲ Ῥωμαίων ἄνδρας οὐκ ἀφανεῖς Σαβῖνοί τινες, ἄνδρας συναρπάσαντες ἔδησαν. hoc eſt, Eo bello

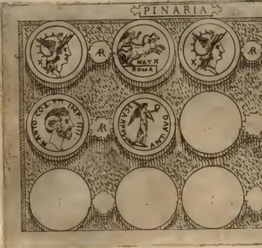
confecto aliud à Sabinis exortum eſt, cuius cauſa fertur haec. Fanum eſt quod „
Sabinis aequè ac Latinis ſumma religione colitur, ſacrum deae Feroniae, quam „
Graeci in ſuam linguam modò ἀνθηφόρον uertunt, modo φιλοστέφανον. modò Proſer- „
pinam. Eò ſtatis diebus conueniebāt è circumuicinis urbibus, alii uotiua deae „
redditurì ſacrificia, alii negotiaturi propter celebritatem, mercatores, opificesq. „
& agricolae, quòd forum ibi ſit totius Italiae nobiliſſimum. Ad eam celebrita- „
tem profectos aliquando Romanos, honeſtos uiros, Sabini quidam correptos „
& pecuniis ſpoliatos in uincula coniecerunt &c. Fuiſſe autem Feroniae fanum „
ſub Soracte monte teſtatur Strabo lib. v. ὑπὸ δὲ τῷ Σωράκτῳ (inquit) ὄρει Φερωνία πόλις ἐστὶν „
ὁμώνυμος ἐπιχωρίᾳ τινὶ δαίμονι τιμωμένῃ σφόδρα ὑπὸ τῶν περιοίκων. ἧς τέμενός ἐστιν ἐν τῷ τόπῳ θαυμαστὴν ἱεροποιΐαν „
ἔχον, γυμνοῖς γὰρ ποσὶ διεξίασιν ἀνθρακιὰν καὶ σποδιὰν μεγάλην οἱ κατεχόμενοι ὑπὸ τῆς δαίμονος ταύτης ἀπαθεῖς καὶ „
συνέρχεται πλῆθος ἀνθρώπων ἅμα τῆς τε πανηγύρεως χάριν, ἣ συντελεῖται κατ' ἔτος, καὶ τῆς λεχθείσης θέας „
hoc eſt. Sub monte autem Soracte urbs eſt Feronia: quo nomine & dea quae- „
dam nuncupatur, quam finitimi miro dignantur honore. Eodem in loco ipſius „
templum eſt, mirificum ſacri genus habens; nam qui eius numine afflantur, „
nudis pedibus prunas, & copioſum inambulant ſub hac daemone nulla laeſio- „
ne cinerem. Eò ingens mortalium multitudo conuenit, & conuentus ipſius qui „
quotannis ibi agitur, gratia pariter & ſpectaculi huius, quod dixi &c. Confirmat „
autem Strabonis locū uetus haec inſcriptio, quae ſub Soracte monte nō mul-
tis ab hinc annis reperta, in Nepeſinam ciuitatem, ubi nunc eſt, tranſlata fuit,

HERMEROS
TI. CLAVDII. CAESARIS. AVG
GERMANICI. SER
THEAMIDIANVS. AB. MARMORIB
MAGISTER
FERONIAE. ARAS. QVINQVE
D. S. D. D

Ex hac igitur Feroniae, quae à Sabinis colebatur imagine, & ex iis, quae de Tar-
peia in ſuperiore tabella notata ſunt, ſatis conſtat P. PETRONIVM hunc à Sa-
binis genus ſuum traxiſſe: qui cum eſſet Turpilia natus familia, in Petroniam
iure adoptionis inſertus, P. PETRONIVS TVRPILIANVS dictus eſt.
De eo extat mentio in ueteri hac inſcriptione, multis ab hinc annis, in uia Sacra
reperta.

P. VALESIVS. VOLESI. F
POPLICVLA
IOVI. IVNONI
SAC
P. PETRON. RESTITVIT

Dio lib. LIIII nominat C. quendam Petronium Aegypti praefectum, qui P. Pe-
tronii huius frater, uel conſanguineus fuiſſe credi poteſt. Dionis uerba ſunt,
πυθόμενος δὲ ἐν τοσούτῳ Γάιον Πετρώνιον τὸν τῆς Αἰγύπτου ἄρχοντα προσιέναι &c. „

PINARIAM gentem patriciam, à Pino Numae Pompilii filio duxiſſe originem, ſcribit Plutarchus in Numa; quamuis Liuius lib. II. & Dionyſius li. VIII, à Pinariis, qui Herculi anniuerſaria ſacra faciebant, genus traxiſſe malunt: quibus aſſentitur Virgilius lib. VIII, illo uerſu,

Et domus Herculei cuſtos Pinaria ſacri.

Huius autem gentis familiae cum plures fuerint, duarum tantùm, quibus cognomina NATTAE & SCARPI, in antiquis denariis extat memoria. In quorum primo & ſecundo indicari opinor L. NATTAM eum, de quo meminit Cicero in oratione pro L. Murena, appellatque ſummo loco natum adoleſcentẽ: quíque à Caeſare Dictatore, ut creditur, cum Q. Pedio heres ex quadrante inſtitutus eſt, ut ſcribit Suetonius cap. LXXXIII, Appianus, & Dio. nec enim L. Nattam Mag. equitum L. Manlio Dict. anno CCCXC, deſignari arbitror, quo tempore nondum populus Romanus argento ſignato uti coeperat. Horatius lib. I. Ser. Satyr. VI. Nattae cuiuſdam meminit hominis ſordidi, cum inquit,

--- vngor oliuo,
Non quò fraudatis immundus Natta lucernis.

Tacitus lib. IV. facit mentionem Pinarii Nattae ſub Tiberio Imp. Seiani clientis. Tertius tabellae denarius ad PINARIVM SCARPVM pertinet, qui fuit Africae praefectus, quíq. ut ex nummi inſcriptione apparet, Antonii partes ſecutus
„ eſt. de eo meminit Dio lib. LI. his uerbis; Ἀντώνιος δὲ ἔπεμψε μὲν ἐς τὴν Λιβύην πρὸς τὸ Πινά-
„ ριον Σκάρπον, καὶ πρὸς τὸ στράτευμα τὸ μετ᾽ αὐτοῦ ἐπὶ τῇ τῆς Αἰγύπτου φυλακῇ ἐνταῦθα προσυντεταγμένον. ἐπεὶ δὲ οὗτος
„ προσδέξασθαι αὐτὸν οὐκ ἠθέλησε, καὶ προσέτι καὶ τοὺς προπεμφθέντας ὑπ᾽ αὐτοῦ ἀπέκτεινε, τῶν τε στρατιωτῶν ὧν ἦρχεν ἀγανακτούντων

οὐδὲς

ταύτας τινὰς ἐπὶ τούτῳ ἐλάμβανεν, οὕτω δὴ καὶ αὐτὸς ἐς τὴν Ἀλεξάνδρειαν μηδὲν περάνας ἐκομίσθη. hoc eſt; Ce- „
terum Antonius in Aſiam quoſdam miſit ad Pinarium Scarpum, & exercitum „
quē is iam antè ibi conſcriptum ad tuendam Aegyptū habebat: uerū cum ne- „
que reciperetur ab eo, & miſſos quoque ad ſe is occidiſſet, nonnullosque mili- „
tes id moleſtè ferentes necaſſet, infecta re Antonius ipſe quoque Alexandriam „
ſe contulit & cet. Opinor autem argenteum hunc denarium in Africa ſigna- „
tum eſſe, ex qua prouincia Scarpus Imp. ut uidetur, appellatus fuerit: ob
eamque cauſam Iouem Ammonem, qui in Africa colebatur, in altera denarii
parte impreſſum eſſe. De quo Herodotus lib. II, Hyginus in fabulis, Oui-
dius Metam. lib. v. Lucanus lib. IX, & Seruius in librum IIII. Aeneid. ita ſcri-
bit: Liber cum Indos peteret, & per Libyam exercitum duceret, fatiga- „
tus ſiti, Iouis patris ſui implorauit auxilium, & ſtatim uiſo ariete fons ſecu- „
tus eſt: unde factum eſt Ioui Ammoni ab arenis dicto ſimulacrum cum capite „
arietino. quod ideo fingitur, quia ſatis eius ſint inuoluta reſponſa. Quartus
denarius & quintus ab eodem Scarpo Auguſti temporibus (ut ego ſuſpicor
Africae praefecto) cuſi ſunt. ut autem id ſuſpicer, facit argenteus alius dena-
rius, in cuius una parte hoc idem Victoriae ſignum cum inſcriptione IMP. CAES.
DIVI. F. PONTIF. in altera ſimulacrum Iouis Ammonis, quod in Africa
(ut diximus) colebatur, expreſſum eſt. Opinor autem manum in altera dena-
riorum parte ſignatam, ad SCARPI cognomen pertinere; quòd id ſcilicet à
Graeca uoce καρπός, qua cauum manus ſiue uola ſignificatur, Pinaria Scar-
porum familia duxerit: multa enim à corporis partibus tracta cognomina in
ueteribus monumentis reperiuntur, ut CHILONES ſiue CILONES, CAPI-
TONES, FRONTONES, NASONES & cetera huiuſmodi, quae ſymbolis qui-
buſdam in earum gentium monumentis indicari ſolent. Itaque Furiam Craſſi-
pedum familiam ad declarandam cognominis ſui originem, pedem in denariis
impreſſiſſe, in gente Furia oſtendimus. Neque uerò alicui mirum uideri debet
quòd à Graecis nominibus καρπὸς, & χεῖλος Pinaria & Flaminia, Romanae fami-
liae cognomina acceperint, quando nomina quoque ipſa gentium, à Graecis
uocibus nonnulla, ut AEMILIAE & ACILIAE, aliarumque ducta fuiſſe con-
ſtat. S, litteram, quae detrahendi uim habet, Graecae uoci καρπὸς adiectam opi-
nor, quòd qui primus Scarpi cognomine uſus eſt, aliquam in ea manus parte,
quae καρπὸς dicitur, uel à natura, uel à fortuna labem acceperit; cum contrà, qui
nullum in ea incommodum paſſi fuerint, Εὔκαρποι dicti ſint. Vtriuſque cogno-
minis exempla in ueteribus inſcriptionibus reperiuntur, L. SILIVS CARPVS.
M. FABIVS CARPVS. L. CORNELIVS CARPVS. &, CARPVS. AVG. LIB.
PALLANTIANVS, &

IMP. CAES. M. AVR. ANTONINO
AVG. PIO. FELICI. INVICTO. PAR
THIC. MAXIMO. BRITANNICO. MAX
TR. POT. VII. COS. III. P. P. PROCOS
FORTISSIMO. PRINCIPI

MAG. QVIN. COLL. AVRIFICVM
D. D
CVR. P. VALERIVS. P. F. BENEDI
TVS. ET. C. AVRELIVS. CARPVS
QQ. IL S

et

D. M.
CN. POMPEIO. EVCARPO. CN. POMPEIVS
ZMARAGDVS. PATRONO. OPTIMO. B. M. FECIT

PLAETORIAM gentem ſiue LAETORIAM, (utroque enim modo, ut infrà oſtendam, apud ſcriptores reperitur) plebeiam fuiſſe ſatis conſtat. Fuerunt enim ex ea Tribuni & Aediles plebis, de quibus meminerũt Varro li.v. de Ling. Lat. Liuius lib.xxx. Cenſorinus de die natali cap.xix. in quo Plaetoriae legis facit mentionem, quam tulit M. Plaetorius Tr. Pl. de iure dicundo. E Sabinis uerò originem duxiſſe, poſſumus ex his inſcriptionibus colligere, quarũ exempla ſubiecimus,

IOVI. CONSERVATORI. ET. IVNONI. SANCTAE. SACRVM
C. PLAETORIVS. C. F. STEL. PHOEBVS. VI. VIR. AVGVSTAL
SODAL. TRAIANAL. ET. HADRIANAL. IIII. VIR. QVINQVEN
PATR. IVVEN. TREBVL. MVTVESC. VOT. SOL. LIB. MER

Trebulam ſiue Mutueſcam Sabinorum oppidum fuiſſe, praeter ea, quae de Trebulanis Mutueſcanis ſcribit Plinius lib. III. cap. XII. Virgilii quoque teſtimonio confirmare poſſumus, cuius ex libro VII. uerſus ſunt hi,

Vna

Una ingens Amiterna cohors, priſcique Quirites;
Ereti manus omnis, oliuiferaeque Mutuſcae.

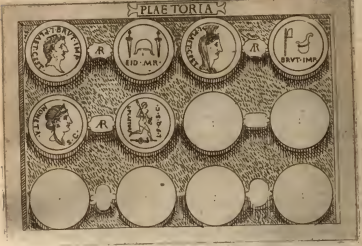
L.PLAETORIO.L.F.CLAVDIA.SABINO
SACERD.AESCVLAPI.VIX.ANN.LXXV
M.PLAETORIVS.NVMISIANVS.SABINVS
F.C.

et

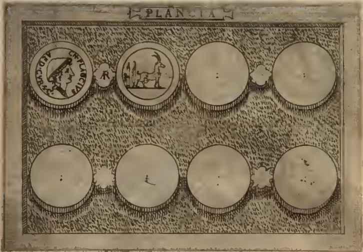
M.PLAETORIVS.HERCVLANIVS
SACERDOS.M.D.M.I
FECIT.OLLAR.N.XXXIIII
CVM.SARCOPHAGO.MARM

Quòd autem Plaetoria familia, eadem cũ Laetoria fuerit, uel ex eo coniicere
poſſumus, quòd M. Plaetorius primipili cenrurio, cui populi ſuffragiis.ut ſcri-
bit Valerius Maximus lib. IX. cap. III. dedicatio aedis Mercurii data eſt, à Li-
uio lib. II, M. Laetorius appellarur, his uerbis. Populus dedicationem aedis dat „
M. Laerorio primipili centurioni. M. etiam Plaerorius Ruſtianus, qui Scipio- „
nem in Hiſpania ſecutus eſt, in manuſcriptis Hirtii codicibus de bello Africo,
modò Plaetorius, modò Laetorius nominatur; in quibus ego, pro Ruſtianus
libenrer reponerem Ceſtianus, ſi me antiqui alicuius libri ſcriptura adiuuaret:
quamuis Ruſtianus etiam ferri poſſit; ut ſit Ruſtius à Plaetorio adopratus. ſic
enim, ut opinor, Plancius à Laetorio, & Ceſtius à Plaetorio adoptati; alter Plae-
torius Ceſtianus, alter Laetorius Plancianus Mag.Eq. Q. Ogulnio Gallo Dict.
anno CDXCVII in Faſtis dictus eſt. Leges quoque quae ab hac familia latae fue-
runt; modò Plaetoriae à ſcriptoribus, modò Laetoriae nominantur: ut nihil
dubii reliquum ſit, quò minus Plaetoria gens eadem cum Laetoria fuerit. M.
PLAETORIVS, qui huius tabellae denarios cuſit, nominatur à Cicerone in ora-
tione pro A. Cluentio, & pro M'. Fonteio; quem quidem Fonteiũ Plaerorius ac-
cuſauit anno DCLXXXIIII repetundarum ſubſcriptore M. Fabio, defendente Ci-
cerone. Fuit aũt M. Plaetorius Praetor deſignatus cũ Cicerone anno DCLXXXVI.
Cicero in eadem pro Cluentio, & Paedianus. Sortis aurem, ut opinor, aedem,
quae pro deo, ut inquit Plinius, ab antiquis culra fuit, è Plaeroria familia ali-
quis ex S.C. uel dedicauit, uel refecit, cuius fortaſſe monumentum, eius deae ima-
gine in uno, qualis Antiatis Fortunae in nummo Auguſti reperitur, & templi
forma in altero ſignata denario, celebrare M. Plaerorius uoluit. ad cuius indi-
candam Aedilitatem, de qua meminit Cicero in oratione pro A. Cluentio, ſella
adiecta eſt Curulis, & ſpicae, quae ſunt in tertio & quinro denario ſignatae, ad-
ſcripto titulo AED. CVR. Nuper (inquit Cicero) hominem tenuem, ſcribam »
Aedilicium D. Matrinium cum defendiſſem apud M. Iunium, Q. Poblicium »
Praetores, & M. Plaetorium & C. Flaminium Aediles Curules, perſuaſi ut »
ſcribam iurati legerẽt eum, quem iidem iſti Cenſores aerarium reliquiſſent &c. »
Aediles autem Curules annonam curaſſe, & in ſella Curuli ſedentes ex edi-

cto ſuo ius reddidiſſe, ex Ciceronis Verrinis, & lib. III. de legibus conſtat. Caduceus in quarto & ſexto denario impreſſus, ſine dubio ad aedis Mercurii dedicationem reſpicit, quam M. Plaetorio, uel ut eſt apud Liuium, Laetorio à populo datam eſſe, ſuprà ex Valerio Maximo docuimus.

L. PLAETORIVS, qui in huius tabellae tribus denariis deſcriptus eſt, frater fortaſſe fuit M. Plaetorii Aedilis Curulis, qui in ſuperiore tabella deſcriptus eſt. Ex eo autem denario, qui cum M. Bruti nomine circumfertur, ſuſpicari poſſumus, fuiſſe L. Plaetorium unum ex coniuratis, & Bruti Procos. qui coniurationis princeps fuit, Quaeſtorem: in eius enim una parte Monetae imago impreſſa eſt, quòd Quaeſtores Prouinciales, unà cũ Proconſulibus aut Propr. in prouincias exituri, pecuniam ſibi ex aerario à Senatu attributam, & à Tribunis Aerariis adnumeratam accipiebant, unde ſtipendia Legatis, Proquaeſtoribus, cohortique Praetoriae ſuppeditarent. Aſconius in Verrinis. Prima, inquit, „ Senatoris adminiſtratio eſt, Quaeſtorem fieri, & in prouincia curam gerere „ pecuniae publicae in uſus diuerſos erogandae &c. Itaque, in altera denarii parte miles quidam, ut opinor, ſignatus eſt, qui ſtipendium à Quaeſtore acceptũ ſacculo quodam ſeruat. L. PLAETORII huius facit mentionem Cicero pro „ A. Cluentio, his uerbis. Opportunè adeſt homo ſumma fide & omni uirtute „ praeditus L. Plaetorius Senator &c. Quartus denarius ad M. Plaetorium Ceſtianum pertinet, de quo dictum eſt. in ſuperiore tabella. ex iis autem, quae in eo impreſſa ſunt, XV uirum ſacris faciundis, aut Pontificem, aut aliquo alio ſacerdotio praeditum fuiſſe, coniicere poſſumus.

PLANCIAM gentem plebeiam fuiſſe, uel ex eo conſtat, quòd CN. PLANCIVS is, qui huius tabellae denarium ſignauit, Tribunus Pl. fuit anno DCXCVI. P. Lentulo, Q. Metello Cos. eiusque in primis opera ab exilio M. Cicero reuocatus eſt. Cicero lib. II. ad Q. Fratrem, & lib. I. ad P. Lentulum, & Dio lib. XXXIX. Idem cum Macedoniae Quaeſtor eſſet, Theſſalonicae ſua liberalitate Ciceronem exulem per menſes ſeptem retinuit. Cicero pro Plancio, & ep. VIII. lib. III. ad Att. Anno DCIC L. Domitio Ahenobarbo, Ap. Claudio Pulchro Cos. Aedilitatem petiit, & à M. Iuuentio Laterenſe de ambitu accuſatus, à Cicerone defenſus eſt ea oratione, quae pro Cn. Plancio inſcribitur. eius Aedilitatis memoria, ipſa denarii inſcriptione celebratur, in cuius altera parte monumenta quoque Aedilitatis expreſſa ſunt: Aediles enim ut ſcribit Cicero in lib. III. de legibus, curatores erant ludorum ſolemnium, in quibus praeter alia, uenationes & gladiatorum munera exhibebantur.

PLAV-

Plautiam gentem plebeiam fuiſſe, inter ueteres ſcriptores ſatis conſtat: nomen uerò à Plauto cognomine duxiſſe, ut Planciam à Planco, Variam à Varo, & Iuliam à Iulo, in ſuis familiis annotauit uir doctiſſimus Antonius Auguſtinus. Cum autem Plauti, Ploti etiam dicti ſint, (ut M. Attius Sarſinas, qui comoedias ſcripſit, initio Plotus, poſtea Plautus appellatus eſt) Plautiam quoque gentem non modo Plotiam (ut Claudiam, Clodiam) ſed Plutiam in ueteribus monumentis nominatam eſſe animaduertimus. Primo huius tabellae denario L. PLAVTIVS PLANCVS notatus eſt, qui à Velleio lib. II. Plancus Plotius dicitur; indicarique arbitror L. Munatii Planci fratrem à Triumuiris proſcriptum, de quo idem Velleius meminit his uerbis. Nec Planco gratia defuit ad impetrandum, ut frater eius Plancus Plotius proſcriberetur. eóq. inter iocos militares, qui currum Lepidi, Plancique ſecuti erant, inter exſecrationem ciuiũ uſurpabant hunc uerſum:

De Germanis non de Gallis duo triumphant Conſules.

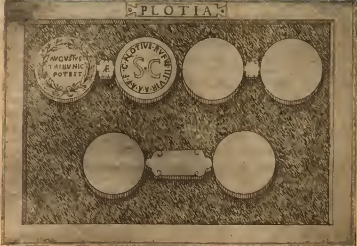
Ab Appiano etiam in lib. IIII. hic idem Plancus, Plotius pro Plautius appellatur, Πλάγκον μὲν (inquit) ὁ ἀδελφὸς Πλώτιος. ſed ſiue Plautius, ſiue Plotius nominandus ſit, in denariis certè Lucii praenomine affectus eſt; cum tamen Caius à Valerio Maximo praenominetur, cuius uerba ex lib. VI. cap. VIII. ſunt haec. Adiunxit ſe iis cladibus C. Plotius Plancus Munatii Planci Conſularis & Cenſorii frater, qui cum à Triumuiris proſcriptus in regione Salernitana lateret, delicatiore uitae genere, & odore unguenti occultam ſalutis cuſtodiam detexit. Ab eodem in eiuſdem libri capitum titulis Cn. Praenominatur: ut de mendo ſuſpicari omnino liceat. Denarii titulo ſuffragatur Plinius, & qui eum ſecutus eſt Solinus. Plinii uerba ex lib. XIII. cap. III. ſunt haec. L. Plotium L. Planci bis Con-

ſulis

ſulis Cenſoriſue fratrem proſcriptum à Triumuiris, in Salernitana latebra un- „ guenti odore proditum conſtat. Quo dedecore tota abſoluta proſcriptio eſt. „ Solini ex cap. XLVIII ſunt haec. L. Plotium fratrem L. Planci bis Conſulis „ proſcriptum à Triumuiris in Salernitana latebra unguẽti odor prodidit & cet. „ Secundus, tertius, & quartus tabellae denarii, ut ex eorum inſcriptionibus colligitur, à PLAVTIO HVPSAEO in memoriam C. Plautii Hupſaei, qui Decianus in Faſtis cognominatus eſt, quiq. Priuerno capto de Priuernatibus triũphauit anno CCCCXXIIII, ſignati ſunt. Secundi denarii titulus ita interpretatur, C. HVPSAEO CONSVLE PREIVERNVM CAPTV. ſic enim antiqui ſine m littera CAPTV pro CAPTVM ſcribebant. Tertii uerò, & quarti ita, C. YPSAEVS PREIVERNVM CEPIT. illud etiam in duobus his denariis notandum eſt, Hupſaei nomen Graeca littera, Y, ſine aſpiratione ſcriptum eſſe. P. HVPSAEI, qui denarios cuſit, meminit Aſconius in Miloniana. T. Annius (inquit) Milo, & P. Plautius Hupſaeus, & Q. Metellus Scipio Conſulatum petie- „ runt, non ſolum largitione palàm profuſa, ſed etiam factionibus armatorum „ ſuccincti &c. petierunt autem anno DCC atque ex tribus competitoribus de ambitu accuſatis, ſolus Hupſaeus, ut ſcribit Dio lib. XL, damnatus eſt. Fuit P. Hupſaeus Cn. Pompei Quaeſtor, & cum M. Scauro Aedilis Curulis, ut ex ſecundi denarii inſcriptione intelligitur. De eo facit Cicero mentionem in lib. I. ad Lentulum, & alibi. A. PLAVTIVS, qui in quinto denario Aedilis Curulis deſcribitur, is eſt, quem anno DCXCVI Tr. Pl. fuiſſe ſcribit Cicero lib. I. ad Lentulum, lib. II. ad Q. Fratrem, & Dio lib. XXXIX. Aedilem autem Curulem anno DCIC cum Cn. Plancio exiſtimo fuiſſe, quòd is eſſet annus legitimus Aedilitatis; atque ad ludos in eo munere exhibitos indicandos, camelum in altera denarii parte ſignaſſe. quamuis magis placeret, ſi camelus ad Arabiae regulum Bacchium Iudaeum referretur, quem à Plautio Cn. Pompei, ut opinor, in Aſia Legato, uel Proquaeſtore ſuperatum fuiſſe credibile eſt eo bello, in quo Aretas quoque rex ab Aemilio Scauro, Pompei item Proquaeſtore uictus eſt. Ioſeph. antiquit. Iud. lib. XIIII. cap. IIII. Bacchium autem Romanae familiae nomen non eſſe, uel Iunius Horatii teſtimonio confirmare poſſumus ex illo uerſu Satyr. VII. lib. I.

--- ut non
Compoſitus melius cum Bitho, Bacchius. &c.

C. PLVTIVS qui in ſexto denario notatus eſt, poteſt is eſſe, qui in aereo nummo ſequentis tabellae C. PLOTIVS RVFVS nominatur.

Plotiam gentē eandē fuiſſe cum Plautia ſiue Plutiaſuprà diximus. C. autē plotivs rvfvs, qui Triumuir ſub Auguſto aereū huius tabellae nummū cuſit, fortaſſe is eſt, qui in ſexto ſuperioris tabellae denario C. Plutius nominatur. de eo, quicunq. ſit (nulla, quòd ſciam) extat mentio apud ueteres ſcriptores.

Publiciam gentem, ſiue Pvbliciam (utroque enim modò in ueteribus monumentis reperitur) & ab antiquis Poblii antea dicti ſunt qui poſtea

Publii,

Publii; & Poblicii, qui deinde publicii) plebeiam fuiſſe ex Liuii li. x x v i i conſtat,in quo C. Poblicii meminit,qui Tr. Pl. fuit anno D x L v ; cui à Senatu, populoque Romano, ut ipſe poſteriq. eius in Vrbe ſepelirentur, conceſſum eſt, ut ex hac inſcriptione, quae ſub Capitolio in monumento quadrato ex lapide Tiburtino inciſa eſt, intelligimus,

C. POBLICIO. L. F. BIBVLO. AED. PL. HONORIS
VIRTVTISQ. CAVSSA SENATVS
CONSVLTO. POPVLIQVE. IVSSV. LOCVS
MONVMENTO. QVO. IPSE. POSTERIQVE
EIVS. INFERRENTVR. PVBLICE. DATVS. EST.

Primi tres huius tabellae denarii pertinent, ut opinor, ad C. POBLICIVM MALLEOLVM, qui in ſexto denario M. F. deſcriptus eſt, quique Cn. Dolobellae in Aſia Quaeſtor fuit, ut ex Ciceronis lib. I I I. in Verrem, colligere poſſumus, in quo ſcribit Verrem C. Malleolo occiſo, Cn. Dolobellae Proquaeſtore fuiſſe. Ciceronis uerba ſunt haec. C. Malleolo Quaeſtore Cn. Dolobellae » occiſo, duas ſibi heredirates ueniſſe arbitratus eſt: unam Quaeſtoriae procura- » tionis, (nam à Dolobella ſtatim Proquaeſtore iuſſus eſt eſſe) alteram tutelae: nã » cum pupilli Malleoli tutor eſſet, in bona eius impetum fecit. nam Malleolus in » prouinciam ſic copioſè profectus erat, ut domi prorſus nihil relinqueret, prae- » terea pecunias occuparat apud populos & ſyngraphas fecerat: argenti optimi » caelati grande pondus ſecum tulerat (nam ille quoque ſodalis iſtius erat in hoc » morbo & cupiditate) grande pondus argenti, familiam magnam, multos arti- » fices, multos formoſos homines reliquit &c. Opinor autem C. Malleolum in » hoc ipſo magiſtratu denarios huiuſmodi cuſiſſe, in quibus alicuius gentilis ſui monumenta terreſtris & naualis uictoriae nobis, quia hiſtoriae non extant, ignotae, impreſſit. Ex mallei autem ſigno, quod in duobus denariis impreſſum eſt, conicere poſſumus, Malleolos cognomen ſuum inde duxiſſe, quòd aliquis ex ea familia primus malleum inuenerit. Ita enim Pilumnus dictus eſt is, qui pilum primus piſtrinis inuenit: & ut inquit Varro, pampinatio inuenta primo » Stoloni cognomen dedit. C. POBLICIVS, qui in quarto denario Q. F. deſcri- » bitur, filius fortaſſe fuit Q. Poblicii, quem cum M. Iunio Praetorem Vrbanũ fuiſſe ſcribit Cicero in oratione pro A. Cluentio. Nuper, inquit, hominem te- » nuem, ſcribam Aedilicium, D. Matrinium cum defendiſſem apud M. Iunium, » Q. Poblicium praetores &c. M. autem Poblicium, qui Cn. Pompei Magni Im- » peratoris Legatus Propraetore in quinto denario notatus eſt, exiſtimabat amicus meus eum eſſe, cuius facit mentionem Florus lib. I I I. & Appianus in Mithridatico, ſed malè à Floro Plotinum, ab Appiano Plotium, librariorum errore nominari. Flori uerba ſunt, Gellius Tuſco mari impoſitus, Plotinus » Siculo. τὰ δ' αὐτὴν Ἰταλίαν (inquit Appianus) Λεύκιον Γέλλιον. καὶ Γναῖον Λέντλον Σικελίας δὲ καὶ » τὸν Ἰόνιον ἐφύλασσον αὐτῷ Πλώτιος τε Οὐάρρων, καὶ Τερέντιος Οὐάρρων μέχρι Ἀκαρνανίας. hoc eſt, Orã » Italiae L. Gellio, Cn. Lentulo. à Siciliae litoribus ad Acarnaniam Ionium mare Plotio Varo, Terentioque Varroni ſeruandum ex eadem ordinatione obtigit

tigit & cet. Ego, ut de amici mei opinione quid ſentiam, liberè dicam, apud Appianum quidem, ut οὐάῤῥων Plotii ſit cognomen, ferre non poſſum; opinorque aut uocem eam abundare, aut pro οὐάῤῥων ſcribendum eſſe οὐάρου. quòd Varus Plotiae familiae cognomen ſit apud Tacitum in lib. VII. Quae ſcriptura ſi retineatur, Plotius in Flori quoque codicibus reponendum erit. M. autem Poblicium Cn. Pompei Legatum Propraetore, in Hiſpania, non in bello Piratico fuiſſe, ex Hiſpaniae ipſius imagine, quae in altera denarii parte ſignata eſt, facilè conſtat.

Pompeiae gentis plebeiae, tres in antiquis qui ſuperſunt denariis, familiae reperiuntur, Magni ſcilicet, Rufi, & Fostli. Primus huius tabellae aureus nummus à Sex. Pompeio Magni filio, quo tempore, ut ex inſcriptione apparet, claſſis, & orae maritimae ex s. c. praefectus, Siciliae imperiũ tenebat, cuſus fuit Meſſanae, ut opinor, uel Panormi, quòd in his tantum locis reperti ſint, quotquot nobis huic ſimiles uidere licuit. In eius autem altera parte praeter ipſam Pompeii patris effigiem, corona quaedam impreſſa eſt, quae licet è quercu ſit, eam tamen eſſe arbitramur, quam Pompeio Senatum conceſſiſſe, ut in ſolemnibus feſtis geſtaret, tradit Dio li. XXXVII, cum inquit; " ἐν δ' ἱαῦτα δαφνηφορεῖν αὐτὸν κατὰ πάσας ἀεὶ τὰς πανηγύρεις. " Cum autem Magno Alexandro ita aſpectu ſimilem fuiſſe Pompeium ſcribat Plutarchus, ut Alexander fuerit à quibuſdam appellatus, formaeque etiam uenuſtate commendetur à Velleio, facilè adducor ut credam hanc eſſe ueram Cn. Pompeii imaginem (non autem eam, quae uulgò creditur, quae cum Sexti ſit, malè Cn. patri tributa eſt) quòd & ad Alexandri uultus ſimilitudinem propius accedat, & in patris memoriã à Sexto filio ſignata ſit, adiectis in altera numini parte, ſua patriſque ex aduerſo ſe reſpicientibus imaginibus. Secundus denarius ad Cn. Pompeii maritimam de Piratis ui-

ctoriam

ctoriam pertinet, de qua ita ſcribit Cicero pro lege Manilia. Ita tantum bel-
lum, tam diuturnum, tam longe, lateque diſperſum, quo bello omnes gentes, „
ac nationes premebantur, Cn. Pompeius extrema hieme apparauit, ineunte ue- „
re ſuſcepit, media aeſtate confecit. Velleius lib. II. Poſt biennium, inquit, A. Ga „
binius Trib. legem tulit, ut cum belli more non latrociniorum, orbem claſſi- »
bus iam, non furtiuis expeditionibus Piratae terrerent, quaſdamq. etiam Ita- »
liae urbes diripuiſſent, Cn. Pompeius ad eos opprimendos mitteretur, eſſetq. »
ei imperium aequum in omnibus prouinciis cum Proconſulibus uſq. ad quin- »
quageſimum milliarium à mari: quo s. c. penè totius terrarum orbis imperium »
uni uiro deferebatur &c. Dio lib. XXXVI. ἐν δ' Ἰταλίᾳ ἀντὶ ὑπάτου ἐπ' ἔτη τρία. προσέτα-
ξαν αὐτῷ ὑποστρατήγους πεντεκαίδεκα, καὶ τὰς ναῦς ἁπάσας, τά τε χρήματα, καὶ τὰ στρατεύματα, ὅσα ἂν ἐθελήσῃ, λαβεῖν »
ἐψηφίσαντο. hoc eſt; Et in Italia ut in triennium eſſet Proconſule, decreuerunt ei »
etiam legatos quindecim, omnes item naues, & ut pecuniae quantum uellet,
itemque quot uellet legiones acciperet. Plutarchus quoque & Appianus Cn.
Pompeium Proconſulari praeditum poteſtate, ut ex denariorum titulis appa-
ret, bellum Piraticum cum quindecim legatis intra XL dies confeciſſe ſcribunt:
ex quibus unum fuiſſe Cn. Calpurnium Piſonem, qui Cn. Pompei Proq. in de-
nariis deſcriptus eſt, ſuprà in Calpurnia familia ex Appiani Mithridatico do-
cuimus. Tertius denarius ad Piraticum idem bellum ſpectat, in quo gerendo
Pompeius maria omnia, inſulas, oras maritimas, claſſes populi Romani, quot-
quot eſſent, in poteſtate habuit. Ad quod quidem indicandum maris imperium
aquila, delphin, & ſceptrum in altera denarii parte impreſſum eſt cum eodem
titulo MAGN. PROCOS. quòd Proconſulari ſcilicet, ut dictum eſt, poteſtate,
Piraticum bellum Pompeius confecerit. Qui MAGNI cognomen unde acce-
perit, docet Plutarchus in eius uita. De M. Varrone, qui in bello contra Piratas
unus è XV. Pompeii legatis fuit, atque etiam Proq. ex Floro, Appiano, & Dio-
ne in Terentia familia abunde ſcripſimus. Quartum tabellae denarium à M.
Poblicio, qui fuit Pōpeii in Hiſpania legatus Propraetore, ſignatū fuiſſe conii-
cere poſſumus ex eo, quòd in eius denarii altera parte Hiſpaniae imago impreſ-
ſa eſt, clypeum & haſtas demiſſis mucronibus gerens, qualem in Galbae Imp. ar
genteis denariis cum inſcriptione HISPANIA notatam animaduertimus. Hi-
ſpaniam uerò prouinciam in quinquennium Pompeio decretam fuiſſe ſcribit
Dio lib. XL. & alii: Imperator autem Pompeius appellatus eſt, ut Plutarchus te-
ſtatur, ex Africa, in qua bellum contra Domitium gerens, multa cum caede fu-
ſis hoſtibus (quippe de uiginti millibus tria tantum euaſerāt) à militibus Impe-
rator ſalutatus eſt: cumque uallo hoſtium ſtante id nomen ſe accipere negaret,
facto à militibus in caſtra impetu, atq. ipſo prioris periculi metu ſine galea pu-
gnante, caſtraque capta, & occiſus eſt Domitius. Quintum tabellae denarium
à M. Minatio Sabino, Pompeii etiam in Hiſpania Proq. cuſum eſſe, ex eodem
Hiſpaniae ſigno, quod in eo impreſſum eſt, intelligere poſſumus. Sextus à SEX-
TO filio cum imagine ſua & Cn. patris (non fratris, ut eſt in primo huius tabel-
lae aureo nummo) ex aere percuſſus, nihil habet praeter PII cognomen, de quo
infra dicemus, notatu dignum.

Omnes Romanae antiquitatis ſtudioſi effigiẽ, quae in primo huius tabellae denario & ſecũdo expreſſa eſt, Cn. Pompeii Magni uultũ repraeſentare arbitrati ſunt, cũ potius ex denariorũ titulis, & iis quae in altera denariorũ parte ſignata ſunt, Sexto illa filio tribuẽda uideatur. Ac primũ inſcriptio ipſa prioris denarii, Mag. pivs. imp. iter. quin ad Sextum referenda ſit, nullo modo dubitari poteſt. Cn. enim pater Imp. ſemel tantum, Pivs uerò à ſcriptoribus nunquam eſt appellatus: at Sextus id cognominis nõ in omnibus modò, quos cuſit, nummis uſurpauit, ſed ad illud ſymbolicè indicandũ, Amphinomũ & Anapiã Catanenſes fratres, quibus pietatem antiqui ſignificabant, quales in ΚΑΤΑΝΑΙΩΝ aereo nummo notati ſunt, in altera primi denarii parte impreſſit. Strabo lib. VI.
» καὶ οἱ ῥύακες ἐς τὴν Καταναίαν ἐγγυτάτω καταφέρονται. καὶ τὰ περὶ τοὺς εὐσεβεῖς ἐκθρυλλεῖται τὸν Ἀμφίνομον, καὶ τὸν
» Ἀναπίαν, οἳ τοὺς γονέας ἐπὶ τῶν ὤμων ἀράμενοι διέσωσαν ἐπιφερομένου τοῦ κακοῦ, ὅταν τῷ Ποσειδῶνι φαίνεται. hoc
» eſt; Nã & riui in agrũ Catanenſiũ proxime deferũtur. quaeq. de filiorũ in parẽ-
» tes pietate fama diſſeminat Anphinomi & Anapiae, hic geſta ſunt. qui ingruẽ-
» te malo, quandoq. Neptuno uiſum eſt, parẽtibus in humero ſublatis, incolumes illos eduxerũt. Alterius quoq. partis inſcriptionẽ Praef. clas. et. orae. marit. ex. s. c. ad eundẽ Sextũ pertinere manifeſtũ eſt: de hac enim praefectura, praeter ea quae tradũtur ab Appiano, & Dione, ita narrat Velleius li. II. Statius Murcus,
» qui claſſi & cuſtodiae maris praefuerat, cũ omni cõmiſſa ſibi parte exercituũ, na
» uiumq. Sex. Pompeiũ Magni filiũ, qui ex Hiſpania reuertẽs, Siciliã armis occu-
» pauerat, petit. ad quẽ & è Brutianis caſtris & ex Italia, aliiſq. terrarũ partibus,
» quos praeſenti periculo fortuna ſubduxerat, proſcripti cõfluebãt. Quippe nul-
» lum habentibus ſtatum, quilibet dux erat idoneus: cum fortuna non electio-
» nem daret, ſed perfugiũ oſtenderet, exitialemq. tempeſtatẽ fugientibus ſtatio
» pro portu foret. Hic adoleſcens erat ſtudiis rudis, ſermone barbarus, impetu
» ſtrenuus, manu promptus, cogitatione celer, fide patri diſſimillimus, liberto-

rum

rum ſuorum libertus, ſpecioſis inuidens, ut pareret humillimis, quem Sena- „
tus penè totus adhuc è Pompeianis conſtans partibus, poſt Antonii à Mutina „
fugam, eodem illo tempore, quo Bruto, Caſſioque tranſmarinas prouincias „
decreuerat, reuocatum ex Hiſpania, ubi aduerſus eum Pollio Aſinius Praeto- „
rius clariſſimum bellum geſſerat, in paterna bona reſtituerat,& orae mariti- „
mae praefecerat &c. In Cn. autem Pompei denariis, quos eius legati Piſo &
Varro cum monumento Piraticae uictoriae percuſſerunt, titulus adſcriptus eſt
CN. MAGN. PROCOS. quia Pompeius contra Piratas miſſus, cum quindecim
legatis Proconſulari praeditus poteſtate id bellum confecit. Reliquum eſt ut
de litui, & urceoli ſignis, quorum altero Pontificatus, altero Auguratus ſigni-
ficatur, quae in eodem impreſſa denario ſunt, ad eundem Sextum referri poſ-
ſint nec ne, uideamus. Ac de Pontificatu quidem ita ſcribit Appianus lib. v.
ὑπατεῦσαι δ' ἀπόντα δι' ὅτου κρίνοι τῶν φίλων, καὶ τοῖς μεγίστοις ἱερεῦσιν ἐς τοὺς ἱερέας ἐγγραφῆναι. hoc eſt, „
Vt abſens, Conſulatum per quemlibet amicorum gereret, & adſcriberetur in „
Pontificum collegium. Auguratum uerò colligere poſſumus ex his Ciceronis
uerbis in lib. III. Philipp. Atque illud ſepties millies, quod adoleſcenti P. „
C. ſpopondiſtis, ita deſcribite, ut uideatur à uobis Cn. Pompeii filius in patri- „
monio ſuo collocatus: haec Senatus, reliqua populus Romanus in ea familia, „
quam uidit ampliſſimam perſequetur. In primis paternum Auguratus locum: „
in quem ego eum, ut, quod à patre accepi, filio reddam, mea nominatione „
cooptabo, &c. Ciceronem enim Augurem à toto collegio expetitum Cn. Pom
peius, & Q. Hortenſius nominauerunt, ut ipſe ſcribit in lib. II. Philipp. quã-
uis in Bruto dicat ſe ab Hortenſio cooptatum in collegium, & inauguratum.
In ſecundo huius tabellae denario eadem Sexti effigies cum NEPTVNI nomi-
ne à Q. Naſidio eius claſſis praefecto impreſſa eſt: ex cuius quidẽ denarii titu-
lo, & ex iis, quae ad eius intelligentiã ex Appiani li. v. bell. ciuil. & Dionis ex lib.
XLVIII uerba proferã, facilè intelligi poterit, inſcriptionẽ & effigiẽ Sexto oĩno
tribuẽdã eſſe, nec ullo modo ad Cneũ patrẽ referri poſſe, de quo nihil tale à ſcri
ptoribus memoriae proditur. ὁ δὲ Πομπήιος (inquit Appianus) οὐδ' ἐπὶ τοσῇδε εὐκαιρίᾳ. τοσοῖς
δὲ ναυαγίοις ἐπιχειρεῖν ἠξίου. ἀλλ' ἔθυε μόνον θαλάσσῃ καὶ Ποσειδῶνι, καὶ υἱὸς αὐτῶν ὑφίστατο καλεῖσθαι, πειθόμενος οὐκ „
ἄνευ θεοῦ δὶς οὕτω θέρους πταῖσαι τοὺς πολεμίους. φασὶ δ' αὐτὸν ὑπὸ τῶνδε χαυνούμενον, καὶ τὴν συνήθη τοῖς αὐτοκρά- „
τορσι χλαμύδα, ἐκ φοινικῆς ἐς κυανῆν μεταλλάξαι, εἰσποιούμενον ἄρα τῷ Ποσειδῶνι. hoc eſt, Pompeius „
ne hac quidem tot naufragiorum occaſione uſus, tantum Neptuni ſacris ope- „
rabatur, & Salaciae, quorum etiam filium appellari ſe ſuſtinuit, perſuaſus non „
ſine Deo bis ita per aeſtiuos menſes hoſtem afflictum aduerſis tempeſtatibus. „
Fertur eum ſucceſſibus inflatum, mutaſſe paludamentum quoque, caeruleumq. „
ſumpſiſſe pro puniceo, adoptatum ſcilicet à Neptuno. Dionis uerba ſunt haec. „
Καὶ Σέξτος ἔτι καὶ μᾶλλον ἤρθη, καὶ τοῦ Ποσειδῶνος υἱὸς ὄντως ἐπίστευεν εἶναι, καὶ στολὴν κυανοειδῆ ἐνεδύσατο. hoc eſt, „
Sextus autẽ magis tũ elatus animo, uerè Neptuni filiũ ſe credebat eſſe, ueſtemq. „
caeruleã induit &c. His addẽda ſunt Porphyrionis uerba in Horatii uerſus illos, „

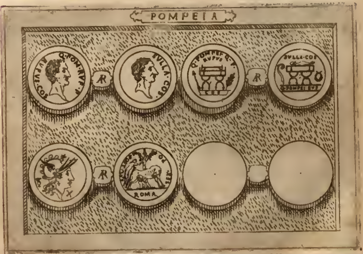
Vt nuper actus cum freto Neptunius
Dux fugit uſtis nauibus.

Neptuniũ ducẽ (inquit) Sextum Pompeium noli ſimpliciter dictum accipere, „

„ quaſi qui in mari dux fuiſſet, ſed quòd eò ſtultitiae proceſſiſſet inflammatus re-
„ rum marinarum felicitate, ut Neptuni filium ſe diceret, & cyanea ueſte obduceretur. De Q. Naſidio Sex. Pompeii claſſis praefecto, in Naſidia gente dictum eſt. In tertio tabellae denario, ad inſulam Siciliam, cui Sextus praeerat deſignandam, Scyllae ſimulacrum impreſſum eſt, quale à Virgilio in Bucolicis deſcribitur in illis uerſibus,

--- aut quam fama ſecuta eſt,
Candida ſuccinctam latrantibus inguina monſtris
Dulichias uexaſſe rates, & gurgite in alto.
Ah timidos nautas nauibus laceraſſe marinis:

Haec autem ab Homero accepiſſe Virgilium, qui primus ea de Scylla & eius in Sicilia habitatione commẽtus eſt, omnibus opinor notum eſſe. In huius denarii altera parte Neptuni ſignum roſtro nauis innixum, atque alia maris imperiũ indicantia ſymbola impreſſa ſunt: in quarto praeter Neptuni cum tridente imaginem, trophaea de maritimis Sexti uictoriis, de quibus Appianus ſcribit & Dio, ſignata ſunt cum eadem illa inſcriptione, quae omnibus Sexti denariis adſcripta eſt, MAG. PIVS. IMP. ITER. PRAEF. CLAS. ET. ORAE. MARIT. EX. S. C. In quinto & ſexto, praeter Pietatis ſignum, quod Cn. Pompeii iunioris, ut Appianus ſcribit lib. 11. ſymbolum fuit, nihil quod notatu magnopere dignum uideatur, impreſſum eſt: nec enim de Salute dea, quae fortaſſe nota illa SAL. ſignificatur, quicquam memini me legiſſe, quod ad Sextum aliquo modo pertineat.

PRIMVS huius tabellae denarius ad Q. POMPEIVM Q. F. RVFVM pertinet, qui cum L. Cornelio Sulla Conſul fuit anno DCLXV. in quo quidem magiſtratu, ut ſcribit

ſcribit Cicero in Brutó, & Aſconius in Corneliana, & Appianus li.1. bel. Ciuil. à militibus Cn. Pompeii Strabonis in ſacrificio occiſus eſt. Opinor autem nummũ hunc, in quo uultus ipſius expreſſus eſt, à Q. Pompeio eius nepote cuſum eſſe; quem Sullae θυγατριδοῦν appellat Dio lib. XL. natum ſcilicet ex Cornelia L. Sullae filia, quae nupſerat Q. Pompeio Rufo, qui Rufi huius Conſulis filius fuit, & ab emiſſariis P. Sulpicii Tribuni Plebis in ipſo patris conſulatu interfectus. Velleius lib. II. Liuius in epitoma lib. LXXVII. Plutarchus in Sulla, & Appianus lib. I. Secundus denarius ad eundem Pompeium Rufum ſpectat, cuius Praetura indicatur ſella Curuli, quae in altera parte eius denarii impreſſa eſt. Fuit autem Q. Pompeius Ruſus, Praetor Vrbanus anno DCLXII, ut teſtatur Cicero lib. I. de Oratore, & Valerius Maximus lib. III. cap. V. SEX. POMPEII. FOSTLI, qui in tertio tabellae denario notatus eſt, niſi is ſit, qui anno DCCXVII, Conſul cum L. Cornuficio ſine cognomine in Faſtis deſcriptus eſt, nulla apud ſcriptores (quòd ſciam) mentio reperitur. ex iis autem quae in altera denarii parte notata ſunt, intelligere poſſumus eum quicunque ſuerit, à Fauſtulo paſtore cognomen duxiſſe maiores ſuos, ſignificare uoluiſſe: ex Fauſtulo enim Foſtulus, ut ex Plauto Plotus, deindè FOSTLVS, ſactum eſt, ut ex Proculo, Proclus. De Ruminali ficu & Fauſtulo paſtore ita nota ſunt, quae ab antiquitatis Romanae ſcriptoribus traduntur, ut pudeat me in eis uel paululum immorari. de pico tantum aue, quae in eodem denario ſignata eſt, Ouidii uerſus proferam ex lib. III. Faſtorum,

Martia picus auis gemino pro ſtipite pugnat;
Et lupa &c.
Lacte quis infantes neſcit creuiſſe ferino;
Et picum expoſitis ſaepe tuliſſe cibum.

POMPONIAM gentem plebeiam à Pompone Numae Pompilii regis filio duxiſſe originem, & Plutarchus: ſcribit in Numa, & is qui monetam cuſit L. POMPONIVS, indicare primo denario uoluit. Plutarchi uerba ſunt haec; οἱ δὲ παρὰ ταύτῃ τέτταρας υἱοὺς ἀναγράφουσιν αὐτῷ Πόμπωνα, Πῖνον, Κάλπον, Μάμερκον. ὧν ἕκαστον ἀξίου διαδοχὴν καὶ γένος ἔνδοξον καταλιπεῖν. εἶναι γὰρ, ἀπὸ μὲν τοῦ Πόμπωνος, τοὺς Πομπωνίους, ἀπὸ δὲ Πίνου, τοὺς Πιναρίους. ἀπὸ δὲ Κάλπου, τοὺς Καλπουρνίους. ἀπὸ δὲ Μαμέρκου, τοὺς Μαμερκίους. οἷς διὰ τοῦτο, καὶ Ῥῆγας γενέσθαι παρωνύμιον, ὅπερ ἐστὶ βασιλέας. hoc eſt, Alii ſupra hunc quattuor alios habuiſſe filios edunt Pomponem, Pinum, Calpum, & Mamercum, quorum unumquemq. proſapiam, & clarae ſucceſſionem gentis reliquiſſe. Pomponis enim eſſe Pomponios ſobolem, Pini, Pinarios, Calpi, Calpurnios, Mamerci Mamercios, quibus etiam ex illo cognomen Regibus ſit ortum &c. Cum autem Numa rex, ut ſcribit Liuius, ſacra, caeremonias, omnemq. Deorum cultum populum Romanum docuerit: Pontifices, Augures, Flamines, Salios, Veſtales, aliosq. ſacerdotes primus inſtituerit, non ab re L. Pomponius capram ad Iunonis αἰγοφάγῳ aram, cui immolabatur ſtantem, & Augurem dextra manu lituum tenentem, cui ſubſcriptum eſt NVM. POMPIL. in altera denarii parte ſignauit. Sed L. is POMPONIVS MOLO, qui, ut arbitror, in ſecundo denario CN. F. deſcribitur, quis fuerit, quia nulla de eo apud ſcriptores mentio reperitur, mihi diuinare non licet; nec enim L. Pomponium Bononienſem Atellanarum ſcriptorem deſignari exiſtimo, cuius Cicero, Seneca, Macrobius, & alii meminerunt. CN. certe Pomponii filius credi poteſt eius eſſe, qui inter claros oratores numeratur à Cicerone in Bruto. Q. Pomponius Rufus qui reliquos huius tabellae & ſequentis denarios cum imaginibus Muſarum ſignauit, auus eſſe potuit Q. Pompoñii Rufi de quo extat mentio in aenea tabula ita inſcripta.

IMP.

IMP. CAESAR. DIVI. VESPASIANI. F
DOMITIANVS. AVGVSTVS. GERMANICVS. PONTIFEX. MAXIMVS
TRIBVNIC. POTEST. XII. IMP. XXII. COS. XVI. CENSOR. PERPETVVS. P.P
PEDITIBVS. ET. EQVITIBVS. QVI. MILITANT. IN. CHORTE. III. ALPINORVM
ET. IN. VIII. VOLVNTARIORVM. CIVIVM. ROMANORVM. QVI. PEREGRINAE
CONDICIONIS. PROBATI. ERANT. ET. SVNT. IN. DELMATIA
SVB. Q. POMPONIO. RVFO. QVI. QVINA. ET. VICENA. STIPENDIA
AVT. PLVRA. MERVERVNT. &c. in fine tabulae eſt,
DESCRIPTVM. ET. RECOGNITVM. EX. TABVLA. AENEA. QVAE. FIXA. EST
ROMAE. IN. MVRO. POST. TEMPLVM. DIVI. AVGVSTI. AD. MINERVAM

Ab hoc autem Q. Pomponio, qui in ueteri inſcriptione nominatur, genus duxiſſe poteſt C. Pomponius Rufus, qui Conſul deſcribitur cum Cn. Pompeio Feroce in antiquo lapide, qui Romae extat huiuſmodi.

LIBRO. PATRI	in lateribus, caper erectus uitem rodit:
SANCTO. SACR	à tergo inciſum eſt,
SEX. CAELIVS	DEDICAVERVNT
PRIMITIVVS. ET	IDIB. OCTOBR
PVBLICIA. ANTVLLA	CN. POMPEIO. FEROCE
VOTO. SVSCEPTO	LICINIANO. COS
D. D	C. POMPONIO. RVFO

Valerius Maximus lib. IIII. cap. IV. facit mentionem Pomponii Rufi uiri eruditi, qui libros ſcripſit collectorum, ad quem fortaſſe tertius tabellae denarius referri poteſt, & ii, qui cum Herculis, & Muſarum ſimulacris circumferuntur. quamuis credibile etiam eſt eundem hunc Pomponium Rufum, de quo meminit Valerius, denarios huiuſmodi cum Muſarum imaginibus in eius Pomponii memoriam ſignaſſe, cuius hoc epigramma in CASCAM adoleſcentem recitat Varro lib. VI. de lingua latina,

Ridiculum eſt cum te caſcam tua dicit amica.
Caſca, Philoptonis ipſa ſenex puerum:
Dic tu illam puſam, ſic fiet mutua muli:
Nam ueré puſus tu, tua amica ſenex eſt:

Ex quarto autem tabellae denario, in cuius una parte Apollinis caput cum titulo, Q. POMPONIVS MVSA, in altera Herculis ſimulacrum impreſſum eſt cũ inſcriptione HERCVLES MVSARVM, colligere quiſpiam poſſet, Pomponii huius cognomen fuiſſe Muſam, niſi alius argenteus item denarius obſtaret, in cuius altera parte expreſſum eſt caput Iouis, cum titulo RVFVS. S. C. ut eſt in tertio huius tabellae denario, cui adſcriptum eſt Q. POMPONI. MVSA; ut inde facile intelligi poſſit, MVSA nomen ad indicandum Deae ſignum adiectum eſſe. Scio Muſam Antoniae familiae & aliarum etiam fuiſſe cognomen: nam & Suetonius in Auguſto cap. LIX. & LXXXI. facit mentionem Antonii Muſae, qui fuit medi-

medicus Auguſti, & Dio. lib. LIII. ſed cognomen id Pomponio Rufo nullo modo accommodari poteſt, niſi quis alterum quidem cognomen, alterum uerò agnomen Pomponii fuiſſe uelit. Ego, ut quid de hac re ſentiam, liberè dicam, ad duas Pomponiae gentis familias pertinere hos denarios puto, nnam, quae Muſae cognomen habuerit, alteram, qnae Rufi. opınorq. Q. Pomponium RVFVM, alium omnino eſſe ab eo, qui quartum denarium ſignauit, quiq. MVSA ſine dubio cognominatus fuit: ad quod ipſe cognomen fortaſſe reſpiciens, Muſarum imagines in percuſſis ab eo denariis expreſſit. Quamuis fieri etiam poteſt, ut uterq. Pomponius gentilis alicuius ſui in poetica facultate laudem celebrare uoluerit, & Muſarum ſimulacra huiuſmodi in denariis ſignauerit. Sed dicendum nnnc aliquid eſt de Muſis ipſis, ac primnm de Hercule Muſarum, cuius aedem conſtruxit Romae L. Marcins Philippus, ut Suetonius ſcribit in Auguſto; licet Eumenius, ſiue alius ſit, qui orationem inſcripſit de inſtaurandis ſcholis, Fuluio Nobiliori eius aedis de-
„ dicationem tribuerit, cum inquit, Aedem Herculis Muſarum in Circo Fla-
„ minio Fuluius ille Nobilior ex pecunia cenſoria fecit, non id modo ſecu-
„ tus, quòd ipſe litteris & ſumma poetae amicitia duceretur; ſed quòd in
„ Graecia cum eſſet Imperator, acceperat Herculem Muſagetem eſſe, hoc eſt
„ comitem, ducemq. Muſarum. Idemq. primus nouem ſigna, id eſt omnium
„ Camoenarum, quae ex Ambracienſi opido translata ſunt, ſub tutela fortiſ-
„ ſimi numinis conſecrauit, ut res, quae à mutuis operibns inuari ornariq. debe-
„ rent, Muſarum quies defenſione Herculis, & uirtus Herculis uoce Muſarũ &c.
Herculem à Lino cithariſticam didiciſſe, in Bucolicis tradit Theocritus. cur uerò communem Herculi & Muſis Romani aram ſtatuerint, docet Plutarchus in Problemat. lib. x. Muſarum autem ſimulacra, quae in argenteis denariis expreſſa ſunt, uariant ab iis, quae in marmoribus ſcalpta multis locis Romae reperiuntur; utraq. etiam ab iis, quae ſunt à ueteribus ſcriptoribus deſcripta: ut in tanta denariorum, marmorum, & ſcriptorum uarietate, difficile ſit quid quaeq. inuenerit, quòue nomine appellata fuerit, affirmare. Quinti igitur huius tabellae denarii Muſa poteſt eſſe, quae à Graecis Καλλιόπη dicitur, quam, quòd poeſim inuenerit, uolumen quoddam manu tenentem antiqui finxerunt. De ea reperitur mentio in antiquo epigrammate, hoc uerſu.

Καλλιόπη σοφίην ἡρωΐδος εὗρεν ἀοιδῆς. hoc eſt,

Calliope heroi monſtrauit carminis artem.

Sexto denario deſignatur fortaſſe Muſa, quae Κλειὼ à Graeco poeta appellatur hoc uerſu,

Κλειὼ καλλιχόρου κιθάρης μελιτερπέα μολπήν. hoc eſt,

Clio dulciſonae citharae modulamina prompſit:

Itaq. quòd cithariſticam inuenerit, cum cithara ueteres eam finxerunt.

De mvsa, quae in primo huius tabellae denario impreſſa eſt, nullo modo dubitari poteſt, qu in ea ſit, quae οὐρανία à Graecis nominatur, de ea facit mētionem Cicero lib. 1. de Diuinat. & Graecus poeta illo uerſu,

οὐρανίη πόλον εὗρε, καὶ οὐρανίων χορὸν ἄστρων: hoc eſt,
Vrania aſtrorumque chorum, caelique rotatus.

Secundi denarii Muſam opinor eſſe, quae à Graeco poeta Ἐρατὼ nominatur hoc uerſu,

Ὕμνους ἀθανάτων Ἐρατὼ πολυτερπέας εὗρε. hoc eſt,
Aſt Erato diuum iucundos reperit hymnos.

Eadem elegiam inuenit, & ab Ouidio deſcribitur, qualis in hoc denario expreſſa eſt,

Flebilis indignos Elegeia ſolue capillos,
Ah nimis ex uero nunc tibi nomen erit.

Tertiĳ denarii Muſa, quin ea ſit quae à Graecis dicitur Εὐτέρπη dubitandum non eſt: Quòd autem tragoediam inuenerit, perſonam manu tenens fingitur. eius quoque mentio extat in Graeco epigrammate,

Εὐτέρπη τραγικοῖο χοροῦ πολυηχέα φωνήν. hoc eſt,
Euterpe chori tragici reſonabile carmen!

In quarto denario Muſa ſignata eſt, quā Graeci Θάλειαν uocant, quae, quòd comoediam inuenerit, ipſa quoque perſonam altera manu gerit, altera Herculis clauam, quòd huic deo comoedia dicata ſit, ut ex Ariſtophanis comoedia intelligi-

telligitur,quae Βάρβιτος inſcripta eſt. Graecus poeta de Thalia ita canit.

Κωμικὸν εὗρε Θάλεια βίον τε, καὶ ἤθεα κεδνά. hoc eſt,
Comica uita Thalia tibi eſt,moresque reperti.

Quinti denarii Muſa poteſt eſſe,quae Μελπομένη appellata eſt, quaeque à Graeco poeta ita deſcribitur,

Μελπομένη θνητοῖσι μελίφρονα βάρβιτον ὦρε. hoc eſt,
Melpomene dulci concentu barbita mouit.

Horatius tamen in li.1.Carmin. ode. 1. barbiton Polymniae tribuit hoc uerſu,

--- ſi neque tibias
Euterpe cohibet: nec Polyhymnia
Lesboum refugit tendere barbiton.

Sextus denarius Muſam refert à Graecis appellatam Τερψιχόρην, quae à Graeco poeta ita deſcripta eſt,

Τερψιχόρη χαρίεσσα τίθει τεχνήμονας αὐλούς. hoc eſt,
Grataque Therpſichore calamos inſlare parauit.

Horatius autē in eo,quod ſupra adduximus carmine, tibias Euterpae tribuit.

Nona mvsa, quae Πολύμνια à Graecis appellatur,in primo huius tabellae denario notata eſt. De ea facit mentionem Graecus poeta hoc uerſu,

Τέρψιας ὀρχηθμοῖο πολύμνια πάνσοφος εὗρεν. hoc eſt,
Harmoniam numeris ſaltusque Polymnia iunxit.

Barbi-

Barbiton quod Polyhymniae, ut diximus, Muſae tribuit Horatius, cuiuſmodi fuerit, ex eo, quod in denario impreſſum eſt, cognoſci poteſt. Muſa, quae in ſecundo denario impreſſa eſt, Euterpen ſine dubio refert; quam, tragoediam inueniſſe ſupra ſcripſimus. in quo quidẽ denario peccatũ fuiſſe ab eo, qui monetã cuſit, ſuſpicari aliquis meritò potuiſſet, quòd alterae duorũ denariorũ partes ſimul coniunctae in eo uideãtur, niſi denarios huiuſmodi à duobus cuſos Pōponiis fuiſſe, quorũ alter Rufus, alter Muſa cognominatus fuerit, ſupra monuiſſemus. libet autẽ hic ſubiicere Latini poetae uerſus quoſdam, qui inter Virgilii poemata leguntur, quòd ad Muſas, quae ſunt in his denariis expreſſae, maximè faciant; quamuis ſint paullum à Graecis illis, quos ſupra adduximus, diuerſi.

Carmina Calliope libris heroica mandat:
Clio geſta canens tranſactis tempora reddit:
Dulciloquis calamos Euterpe flatibus urget:
Melpomene tragico proclamat maeſta boatu:
Terpſichore affectus citharis mouet, imperat, auget:
Plectra gerens Erato ſaltat pede, carmine, uultu:
Signat cuncta manu, loquitur Polyhymnia geſtu:
Vrania caeli motus ſcrutatur, & aſtra:
Comica laſciuo gaudet ſermone Thalia:
Mentis Apollineae uis has mouet undiq; Muſas:
In medio reſidens complectitur omnia Phoebus.

P o r c i a e gentis plebeiae M. Catonem, qui Cenſorius appellatus eſt, Tuſculo municipio oriundum, auctorem extitiſſe, inter ſcriptores ſatis con-

ſtat:

ſtat: de eo enim ita ſcribit Cicero in lib. II. de legibus. Vt ille Cato cum eſſet
» Tuſculi natus, in populi Romani ciuitatem ſuſceptus eſt: itaque cum ortu Tu-
» ſculanus eſſet, ciuitate Romanus, habuit alteram loci patriam, alterã iuris. Ex-
tat fragmentum uitae Catonis, quam ſcripſit Aemilius Probus, cuius initium
» eſt. Cato ortus municipio Tuſculo, adoleſcentulus, priuſquam honoribus ope
» ram daret, uerſatus eſt in Sabinis, quòd ibi heredium à patre relictum habe-
bat &c. cum his conſentiunt illa Plutarchi in Catone. Μάρκῳ δὲ Κάτωνι φασὶν ἀπὸ Τουσ-
» κλάνων τὸ γένος εἶναι, δίαιταν δὲ καὶ βίον ἔχειν πρὸ τῶν στρατειῶν, καὶ τῆς πολιτείας ἐν πατρῴοις χωρίοις περὶ Σαβίνους.
» hoc eſt, M. Catonem ferunt Tuſculo oriũdum habitaſſe & uitam egiſſe, priuſ-
» quã ſtipendia faceret, & Remp. capeſſeret, in praediis paternis in Sabinis. Vel-
» leius lib. II. M. Catonem, inquit, nouum etiam urbis inquilinũ &c. Catonis ex-
tat Hermes, inſcriptus M. PORCIVS M.F. CATO CENSORIVS, de quo in li-
bro imaginum à nobis nuper edito abundè ſcripſimus. Porciae autem gentis
reperiuntur LICINORVM, LAECARVM, & CATONVM familiae. L. POR-
CIVS LICINVS, qui in primo denario notatus eſt, Praetor fuit an. DLX. Liuius
lib. XXXIX. Conſul cum P. Claudio Pulchro, an. DLXIX. idem Liuius lib. XXXIX.
Ab eo fortaſſe factum eſt nobile illud epigramma, quod Agellius profert in lib.
XIX ſub nomine L. Porcii Licini,

Cuſtodes ouium, teneraeq́ propaginis agnum,
Quaeritis ignem? ite huc: quaeritis? ignis homo eſt.
Si digito attigero, incendam ſiluam ſimul omnem:
Omne pecus flamma eſt, omnia quae uideo.

Sed cum in eodem hoc denario L. Licinii & Cn. Domitii, qui Cenſores fuerunt anno DCLXI, nomina adſcripta ſint, uidendum an denarius L. Porcio alicui tribuendus ſit, qui fuerit ſuperioris Licini nepos, aut conſanguineus: niſi malimus Licinium & Domitium Triumuiros fuiſſe Monetales cum L. Porcio eo, qui fuit Praetor, & Conſul, iiſdem affectos praenominibus, nominibusque, quibus uſi ſunt ii, quos diximus Cenſores fuiſſe anno DCLXI. Secundus denarius po teſt ad C. PORCIVM CATONEM pertinere, qui anno DCXXXIX Conſul cũ M'. Acilio Balbo in Faſtis deſcribitur. poteſt etiam ad C. CATONEM referri, qui Tr. Pl. fuit anno DCXCVII. Cicero lib. I. ad P. Lentulum. II. ad Q. Fratrem, & Dio lib. XXXIX. in quo quidem Tribunatu (ut ſcribit Feneſtella lib. XXII. annaliũ apud Nonium) turbulentus nec imparatus ad dicendum, concionibus aſſiduis inuidiam & Ptolemaeo ſimul, cuius reductionẽ impediebat, & P. Lentulo Conſuli, paranti iam iter, ſecundo populi rumore concitauit. Tertius tabellae denarius & quartus ad M. CATONEM pertinent M. Catonis Cenſorii pronepotẽ,
» de quo ita ſcribit Velleius li. II. Hic genitus proauo M. Catone, principe illo fa-
» miliae Porciae, homo uirtuti ſimillimus, & per omnia ingenio diis, quã homi-
» nibus propior, qui nunquam rectè fecit, ut facere uideretur, ſed quia aliter fa-
cere non poterat. Agellius lib. XIII. cap. XVIII. M. Cato (inquit) non cognomen-
» to Nepos, ſed M. Catonis Cenſorii ex filio nepos: qui pater fuit M. Catonis
» Praetorii uiri, qui bello ciuili Vticae necem ſibi gladio manu ſua conſciuit, de
» cuius uita liber eſt M. Ciceronis, qui inſcribitur laus M. Catonis, quem in eo-
dem

dem libro idem Cicero pronepotem fuiſſe dicit M. Catonis Cenſorii &c. Cum „ autem in tertio denario M. hic Cato Propr. deſcriptus ſit, opinor deſignari annum Vrbis DCXCV, quo P. Clodius Tr. Pl. legem promulgauit de Ptolemaeo rege Cypri, vt bona eius publicarentur, & regnum in prouinciae formam redigeretur: idque negotium M. Catoni Propraetore mandatum eſt. Plutarchus in Catone, Appianus lib. II. Dio lib. XXXVIII. Sed Velleii uerba, quae leguntur in lib. II. denarii inſcriptionem maximè illuſtrant. P. Clodius, inquit, in Senatu ſub honorificentiſſimo titulo M. Catonem à Rep. relegauit. quippe le- „ gem tulit, ut is Quaeſtor cum iure Praetorio, adiecto etiam Quaeſtore mitte- „ retur in inſulam Cyprum, ad ſpoliandum regno Ptolemaeum, omnibus morū „ vitiis eam contumeliam meritum &c. Nihil enim aliud eſt Quaeſtor cum iure „ Praetorio, quàm Quaeſtor Propraetore. Poteſt etiam credi M. Cato in Africa cum Iuba & Scipione Propraetore fuiſſe, quibus, vt ſcribit Hirtius initio menſis Aprilis à Caeſare ſuperatis, paucis poſt diebus Vticae ſibi mortem conſciuit. De M. Catonis Praetura meminit Paedianus in oratione pro M. Scauro; quem quidem Scaurum à C. Triario repetundarum poſtulatū, à Cicerone defenſum fuiſſe ſcribit apud M. Catonē Praetorē. Victoriae ſimulacrū, quod in altera denariorū parte expreſſum eſt, pertinet, vt arbitror, ad ea, quae de M. Catone ſeniore tradit Liuius lib. XXXV. Iiſdē diebus, inquit, aediculam Victoriae virginis „ prope aedem Victoriae M. Porcius Cato dedicauit, biennio poſtquàm vouit. & „ P. Victor in VIII. regione Fori Romani. Aedes, inquit, Victoriae cum alia aedi- „ cula Victoriae virginis, dedicata à M. Porcio Catone fuit. Ex denarii autē in- „ ſcriptione VICTRIX, ſuſpicari quiſpiam poſſet, apud Liuium, & Victorem, Victricis pro Virginis reponendum eſſe. M. PORCIVS LAECA in quinto denario notatus, is eſt quem cum Catilina coniuraſſe ſcribit Salluſtius in coniuratione Catilinae, in cuiuſque domum coniuratos conueniſſe D. Silano L. Murena Coſſ. anno DCXCI, tradit Cicero pro P. Sulla. damnatus poſtea fuit lege Lutatia ex iudicio L. Vettii Iudicis cum P. Autronio, Ser. Sulla, L. Vargunteio, C. Cornelio. Cicero in eadem oratione, & Dio. De P. autem LAECA, qui ſextum denarium cuſit, nullam reperio apud ſcriptores mentionē. Quicunque tamen fuerit, vt familiae ſuae memoriam celebraret, legis Porciae, quae virgas à ciuium Romanorum corpore amouit, in altera denarii parte monumentum, adiecta inſcriptione PROVOCO, ſignauit. de ea meminit Cicero lib. VII. in Verr. & pro C. Rabirio. Porcia lex, inquit, libertatem ciuium lictori eripuit. Liuius lib. „ X. Eodem anno M. Valerius Cos. de prouocatione legem tulit diligentius ſan- „ ctam. Tertiò ea tum poſt reges exactos lata eſt ſemper à familia eadem. cau- „ ſam renouandae ſaepius haud aliam fuiſſe reor, quàm quòd plus paucorum „ opes, quàm libertas plebis poterat. Porcia tamen lex ſola pro tergo ciuium „ lata videtur: quod graui poena, ſi quis verberaſſet, necaſſetve ciuem Ro. San- „ xit: Valeria lex, cum eum, qui prouocaſſet, virgis caedi, ſecurique necari ue- „ tuiſſet: ſi quis aduerſus ea feciſſet, nihil vltra quàm improbè factum adie- „ cit &c. Salluſtius in Catilina. Sed per Deos immortales, quamobrem in ſen- „ tentia non addidiſti, vti prius verberibus in eos animaduerteretur? an quia „ lex Porcia vetat? In alio autem denario vir togatus, qui medius eſt inter „

T lícto-

lictorem, & eum qui prouocat, in ſella quadam ſedens expreſſus eſt: ut facilè inde intelligamus, magiſtratum eum deſignari, ad quem prouocatio huiuſmodi fieret.

Postvmia gens patricia, Romae floruit poſt exactos reges, in plures diuiſa familias, quarũ nobiliſſima fuit, quae in denariis reperitur Albinorvm. Illud autem in hac gente memoratu maximè dignũ, quòd ad interitũ uſq. Reip. nullus in ea plebeius fuerit, ſed in patriciorũ ordine cõſtanter permãſerit. A. albinvs, qui in huius tabellae denariis S.f. deſcribitur, ut opinor, is eſt, qui frater fuit, & legatus Sp. Poſtumii, Sp.F. qui Conſul anno dcxliii cũ Q. Minucio Rufo Numidiã Prouinciã obtinuit. Salluſtius in Iugurthino. Albinus, inquit, Aulo fra- » tre in caſtris Propraetore relicto Romã deceſſit. & paulo poſt. ea mora in ſpem » adductus Aulus, quẽ Propr. in caſtris relictũ ſupra diximus &c. In altera autem primi denarii parte nõ eſt dubiũ, quin Albinus hic, ut maiorũ ſuorũ monumẽta celebraret, pugnã illam expreſſerit, in qua A. Poſtumius Dictator anno cclvii ad lacum Regillũ cũ Latinis dimicãs, Sex. Tarquiniũ Superbi regis filiũ interfecit. Dionyſius lib. vi. & Liuius lib. i. quamuis Liuius à Gabinis occiſum fuiſſe Sextum dicat: alios ſcilicet ſecutus annales, & quidem diuerſos ab iis, quos nactus eſt Dionyſius, & is, qui denarios cuſit, Albinus. Ad eundem autem A. Poſtumium pertinent ea, quae in ſecundi denarii altera parte ſignata ſunt: cui quidẽ cõtra Latinos ad lacũ Regillũ, vt dictũ eſt, pugnãti, Caſtor cũ Polluce fratre auxilio ueniſſe dicitur, & poſt pugnã ad lacũ Iuturnae ſuũ, equorumq. ſudorẽ abluiſſe, in quo eis loco aedes cõſtructa fuit. Dionyſius li. vi. Valerius Max. li. i. cap. viii. Plutarchus in Coriolano. Plinius de viris illuſtribus, & Liuius li. i. qui in his narrãdis aliquantũ ab aliis diſſentit. Plinii verba, quòd denariũ maximè illuſtrãt, » eò libẽtius adſcribã. Tarquinius, inquit, eiectus, ad Mamiliũ Tuſculanũ generũ ſuum

ſuũ confugit,qui cũ Latio concitato Romanos grauiter urgeret, A. Poſtumius „ Dictator dictus,apud Regillũ lacũ cũ hoſtibus conflixit. vbi cũ victoria nutaret, Magiſter Equitũ equis frenos detrahi iuſſit, vt irreuocabili impetu ferrẽtur, „ ubi & aciẽ Latinorũ fuderunt, & caſtra ceperunt. ſed inter eos duo iuuenes candidis equis inſigni virtute apparuerunt, quos Dictator quaeſitos, vt dignis muneribus honoraret,nõ reperit. Caſtorem,& Pollucem ratus,cõmuni titulo dedicauit &c. A. autẽ hunc Poſtumiũ, Regillenſem ex ea victoria dictũ fuiſſe,& de „ Latineis eodem anno primum triumphaſſe,iidem ſcriptores tradunt.

POSTVMIA

Primvs huius tabellae denarius pertinet ad L. postvmivm albinvm Flaminem Martialem,de quo meminit Liuius li.xlv,his verbis. Flamen Martialis in- „ auguratus eſt eo anno L.Poſtumius Albinus &c. annus tũc Vrbis fuit dlxxxvi, „ & Cõſules Q.Allius,M.Iunius.Ad hoc autẽ indicandũ ſacerdotiũ, apicẽ Flaminii inſigne,in altera denarii parte Poſtumius ſignauit. De A. Poſtumio Albino Flamine Martiale & Cõſule,quẽ Metellus Pont. Max.cũ ad bellũ gerendũ proficiſci vellet,in vrbe tenuit,facit mentionẽ Florus li. xxix. & Valerius Max.lib.i. cap.i. ſed ad priorẽ Poſtumiũ argẽteus denarius ſpectat, qui Lucii praenomine affectus fuit.C.autẽ Postvmivs, qui in ſecundo tabellae denario deſcriptus eſt, licet à nullo,quòd ſciam,veterum ſcriptorũ nominetur, Dianae tamen caput, & ei dicatus canis, qui eſt in altera denarii parte, ad Saeculares ludos indicandos, de quo in tertio denario dicemus, ſignatus, facit vt ſuſpicer,patrẽ eũ fuiſſe, vel cõſanguineũ Poſtumii,qui tertiũ & quartũ huius tabellae denarios cuſit;in quibus cũ duo Poſtumiae gẽtis praeclara monumẽta expreſſa ſint, primũ A. is Poſtumius quis fuerit quaerendũ eſt,deinde denariorũ hiſtoria explicãda.A.igitur Poſtumius,quòd a.f.s.n. in duobus denariis deſcriptus ſit,credi poteſt filius fuiſſe.A.Poſtumii eius,quẽ à Sp.Poſtumio fratre, cui Conſuli Numidia obuenerat,

T ii legatum

legatũ Propraetore in prouincia ad bellũ cõtra Iugurthã gerendũ, relictũ fuiſſe in ſuperiore tabella ex Salluſtio docuimus: qui quidem Aulus Sp. Albini Magni filius fuit, Conſulis anno DCV. Tertius denarius ab eodem (ut opinor) percuſſus eſt in memoriam A. Poſtumii Albini qui ut ſcribit Liuius lib. XLII. xuir ſacris faciundis factus eſt anno DLXXXI. P. Aelio Ligure, C. Popilio Laenate Cos. quiq. ludis Saecularibus quartis Magiſter xuirorum, aut certè xuir interfuit, cũ in eo collegio fuiſſet annos plus minus uiginti quinq. ſi Cenſorinũ, & quos ipſe ſecutus eſt ſcriptores, qui tamen de anno inter ſe paululum diſſident, nos quoq. ſequi uelimus. xuiros autem & poſtea xvuiros ludis Saecularibus praefuiſſe, & Tacitus lib. II. teſtatur, & inſcriptio haec Capitolina confirmat,

LVDI. SAECVLARES. TERT
M. AEMILIO. M. F. MAG. XVIR
M. LIVIO. M. F. M. N. SALINATORE

Ad hos uerò Saeculares ludos ſpectant ea quae in tertio denario impreſſa ſunt, Dianae ſcilicet imago, in cuius honorem ludi celebrabantur, & bos ad aram ſtans in monte erectã, quòd id animal his ludis Apollini & Dianae, cuius tẽplũ erat in Auentino monte, ſacrificari conſueuerat. Horatius in carmine Saeculari.

Quiq: nos bobus ueneratur albis &c.
Quaeq. Auentinum tenet, Algidumq.
Quindecim Diana preces uirorum
Curet &c.

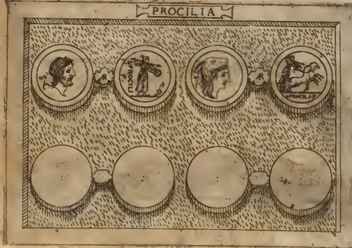
Itaq. Magiſter ipſe xv uirorum, ſiue x uirorum arae adſtans in eodem denario ſignatus eſt. De templi autem Auentinenſis Dianae dedicatione memoria extat in lapidis Tiburtini fragmento, quod in eius templi ruinis non multis ab hinc annis repertum eſt huiuſmodi,

LAPIS. AVSP. S. Q. CAECILIO. METELLO
PONT. MAX SOLLEMNI. CVM
PRAECATIONE. PAL. POP. ROM. CONIECTVS
IN. FVNDAMENTA. PORTICVS. MINER . . .
AVENTINENS. AB. LATER. COLL . . . .
VIC. ARMILVSTR. D . . . .
IN. NVNC. D. AVGVR. AVSPI . . . . .
TEMPL. CONSECRA . . . .
M. CASCELL. AED. CVR . . . . . . :

Arae uerò Dianae, quae in Auentino monte fuit, mentio eſt in antiquis duabus inſcriptionibus, quarum altera Narbone reperta eſt, altera Salone. uerba ex Narbonẽſi deſcripſimus tantum haec; CETERAE. LEGES. HVIC. ARAE. TITVLISQ. EAEDEM. SVNTO. QVAE. SVNT. ARAE. DIANAE. IN. AVENTINO &c. ex altera uerò haec; CETERVM. LEGES. HVIC. ARAE. EAEDEM. SVNTO. QVAE. ARAE. DIANAE. SVNT. IN. AVENTINO. MONTE. DICTAE. Narbonenſi autem inſcriptioni Conſules adſcripti ſunt, T. Statilius Taurus & L. Caſſius Lõginus x. Kal. Octob.

in ea

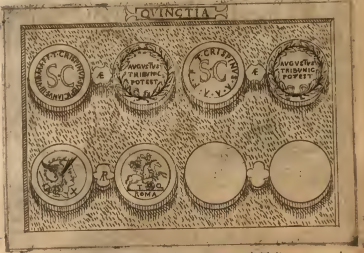
in ea uera, quae Salone reperta fuit, L. Aelius Caeſar II. & P. Coelius Balbinus Vibullius Pius VII.id. Octobr. Quartus denarius ab eodem A. POSTVMIO cuſus eſt, ad illuſtrandum, ut opinor, L. Poſtumii Albini Propr. de Vaccaeis & Luſitaneis ex Hiſpania ulteriore triumphum, actum anno DLXXV, cuius meminit Liuius lib. XLI. Qui quidem Poſtumius is eſt, quem ſupra ex primo huius tabellae denario, & Liuii lib.XLV, Flaminem Quirinalem inauguratum fuiſſe diximus.

¶ PROCILIAM gentem è Lanuuio municipio oriundam fuiſſe, intelligere poſſumus ex eo, quòd L. PROCILIVS, qui huius tabellae denarios cuſit, Iunonis Soſpitae ſimulacrum, quae Lanuuii colebatur, quale deſcribit Cicero in oratione pro L.Murena, & li.I.de legibus,in eis ſignauit:cuius uerba,quòd primi denarii notam maximè illuſtrent,eò libentius ſubiiciam. Tam Hercle (inquit) quàm tibi illam noſtram Soſpitam, quam tu nunquam ne in ſomnis quidem uides, niſi cum pelle caprina, cum haſta, cum ſcutulo, cum calceolis repandis &c. Liuius lib. VIII. Lanuuinis ciuitas data, ſacraque ſua reddita cum eo, ut aedes lucusque Soſpitae Iunonis cõmunis Lanuuinis municipibus cum populo Romano eſſet. & lib. XIX. In aede Iunonis Soſpitae Lanuuii cum horrendo fragore ſtrepitum editum &c. P. Victor in X. regione, hoc eſt, in Palatio aedem Matris deûm collocat, cui fuiſſe dicit conterminum delubrum Soſpitae Iunonis. Eius delubri Kal. Febr. dedicati meminit Ouidius lib. II. Faſtorum, apud quem mendosè pro Lanuuio ſcriptum eſt Lauinium. ſed idem error irrepſit cum in alios ſcriptores,tum in Silii uerſum ex lib.XIII.

Lauinio generate,inquit,quem Soſpita Iuno
Dat nobis Milo &c.

Erat enim ſcribendum Laniuio. In aereo autem Antonini Pii Imp. numiſmate, hoc ipſum Iunonis Soſpitae ſimulacrum, & Lanuuinus ſerpẽs expreſſus eſt cum inſcriptione SISPITA: de qua ita ſcribit Feſtus: Siſpitã Iunonem (ſic enim uerba
» Feſti corrigenda ſunt) quam uulgò Soſpitam appellant, antiqui uſurpabant cũ
» ea uox ex Graeco uideatur ſumpta, quod eſt σώζω &c. opinor autem Iunonem cum caprina pelle (ut inquit Cicero) ab antiquis fictam fuiſſe, quòd ei caprae immolarentur, à quibus αἰγοφάγον appellata à Spartanis fuit, ut ſcribit Plinius lib. xxxv. cap. VIII. PROCILIVS igitur, qui tabellae denarios percuſſit, cuius, ut arbitror, meminit Cicero in lib. II. ad Q. Fratrem, ut ſe Lanuuinum eſſe, uel maiores ſuos inde ortos indicaret, Iunonis Soſpitae ſignum cum Lauiuino ſerpente, de quo infra dicemus in gente Roſcia, in eis impreſſit.

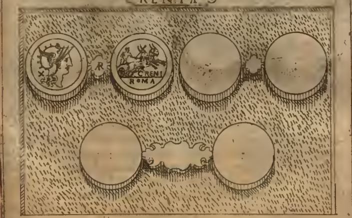
QVINCTIAM gentem, Alba diruta, Romam à Tullo rege translatam fuiſſe, & inter Patricios cooptatam ſcribit Liuius li. I. cum inquit. Principes Al-
» banorum in patres, ut ea quoq. pars Reip. creſceret, legit Tullios, Seruilios,
» Quinctios, Geganios, Curiatios, Cloelios. Eadem de his familiis narrat Dionyſius li. I. apud quem pro Κοιντιλίους, ut eſt in uulgatis libris, corrigendũ Κοιντίους.
» Eius uerba ſunt haec: βουλῆς δὲ μετέχειν καὶ ἀρχὰς λαμβάνειν τοὺς δὲ τοὺς οἴκους, Ἰουλίους, Σερουιλίους, Γεγα-
» νίους, Μετιλίους, Κουριατίους, Κοιντίους, Κλοιλίους. hoc eſt, In Senatum uerò & ad magiſtratus ge-
» rendos admitti familias has, Iulios, Seruilios, Geganios, Maecilios, Curiatios,
» Quinctios, Cloelios &c. Alterius autem Quinctiae quae fuit plebeia, facit mẽtionem Cicero in oratione pro A. Cluentio, & Liuius lib. XXIIII; ex qua genus duxit L. Quinctius Tr. Pl. homo humili loco natus. T. CRISPINVS SVLPICIANVS, qui huius tabellae numinos ſignauit, is eſt, qui Conſul fuit anno DCCXLIIII cum Nerone Claudio Druſo, cuius Conſulatus mentio eſt in antiqua inſcriptione, quam in Caeſia gente protulimus. è Sulpicia uerò familia in Quinctiam iure adoptio-

adoptionis inſertus, T. QVINCTIVS CRISPINVS SVLPICIANVS appellatus eſt. Ad eũ exiſtimabat amicus meus ſcriptam eſſe Horatii oden XI. lib. II.

Quid bellicoſus Cantaber, & Scythes
Hirpine Quincti cogitet &c.

Malè enim inſcriptam eſſe ad Q. Hirpinum, pro Quinctium Criſpinum: atq. in Horatii uerſu, pro Hirpine Quincti, legendum eſſe, Criſpine Quincti. Mihi amici mei coniectura ualde placeret, ſi eam unus ſaltem antiquus liber adiuuaret. cum autem omnia, quae uiderim, ſcripta exemplaria repugnent, nihil temerè mutandũ cenſeo. De hoc, ut opinor, Criſpino dixit Velleius lib. II. Quinctiusque Criſpinus, ſingularem nequitiam ſupercilio truci protegens, & Ap. „ Claudius, & Sempronius Gracchus, ac Scipio, aliiq. minoris nominis, utriuſque „ ordinis uiri, quaſi cuiuſlibet uxore uiolata, poenas pependere, cum Caeſaris fi- „ liam, & Neronis uiolaſſe coniugem &c. „

RENIA

RENIAE gentis nulla apud ſcriptores, quos ipſe legerim, mentio reperitur. neque uerò RENIVS ipſe, qui denarium cuſit, ab aliquo ueterum hiſtoricorum nominatur, unde quis fuerit, quóue reſpiciens, hircos currum trahentes in denario ſignauerit, ſcire poſſimus. Alii, non hircos, ſed renos eſſe, qui currum ducant, opinantur: affirmantque ex ueteris ſcriptoris auctoritate, animal id eſſe hirco perquàm ſimile, à quo fortaſſe Renius nomen familiae ſuae deductum fuiſſe, indicare uoluerit: multa enim nomina, ut inquit Varro lib. II. de re ruſtica cap. I. ab utroq. pecore habemus, ut Porcios, Ouilios, Caprilios, Equitios, à porcis, ouibus, capris, equis. In antiqua quadam inſcriptione nominatur M. RHENIVS TI. CAESARIS. SERVVS, cuius exemplum eſt huiuſmodi,

M. RHE-

M.RHENIVS.LIBER. XYSTVS.TI.CAESARIS.SER
GERMANIC.APOLLONIO.VICARIO.SVO.AMICO.XX
C.LVRIVS.IVCVNDVS.ESSEDARIVS.V.A.XXV
FILIA.MATRI
HVIC.MONIMENTO.VSTRINVM.APPLICARI.NON.LICET.

Rosciam gentem plebeiam fuiſſe, uel ex eo conſtat, quòd L. Roſcius Otho, qui Tr. Pl. legem theatralem tulit, ex ea ortus fuit. E Lanuuio uerò municipio ueniſſe, colligere poſſumus ex iis, quae in huius tabellae denario ad indicandam gentis originem à L.Roscio impreſſa ſunt; Iunonis ſcilicet Soſpitae ſimulacrum, de quo diximus in gente Procilia, & Lanuuinus draco, de quo extat Propertii elegia in lib. IIII. inſcripta de Cynthia & dracone,

Lanuui annoſi uetus eſt tutela draconis,
Hic ubi tam rarae non perit hora morae.
Quà ſacer abripitur caeco deſcenſus hiatu,
Quà penetrat uirgo, tale iter omne caue.
Ieiuni ſerpentis honos cum pabula poſcit
Annua, & ex ima ſibila torquet humo.
Talia demiſſae pallent ad ſacra puellae,
Cum temerè anguino creditur ore manus.
Ille ſibi admotas à virgine corripit eſcas,
Virginis in palmis ipſa caniſtra tremunt.

His autem Propertii uerſibus altera denarii pars mirificè illuſtratur, L. ROSCII

SABA-

FABATI, qui ut ex libris commentariorum intelligitur, Caeſaris in Gallia legatus fuit, mentio eſt in epiſtola Aſinii Pollionis ad Ciceronem XXXIII. lib. x. Quòd autem fuerit Lanuuinus, ſatis indicant ea, quae apud Ciceronem in lib. I. de Diuinatione, de hoc ipſo Roſcio leguntur. Quid, inquit, amores, ac deliciae „
tuae Roſcius? num aut ipſe, aut pro eo Lanuuium totum mentiebatur? qui cũ „
eſſet in cunabulis, educareturq. in Selonio (qui eſt campus agri Lanuuini) no- „
ctis lumine appoſito, experrecta nutrix, animaduertit puerum dormientem cir- „
cumplicatum ſerpentis amplexu, quo aſpectu exterrita clamorem ſuſtulit. Pa- „
ter autem Roſcii ad Aruſpices retulit, qui reſpõderunt, nihil illo puero clarius, „
nihil nobilius fore &c. „

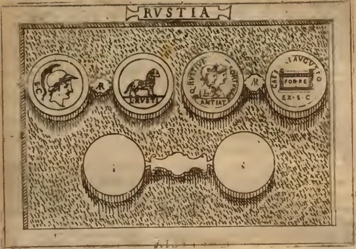

RVBRIAE gentis plebeiae facit mentionem Cicero in libro de claris oratoribus, Appianus lib. I. bell. ciuil. & Plutarchus in Ti. & C. Gracchis: in quo quidem libro nominat Rubrium Tr. plebis, Gracchi in Tribunatu collegam, qui rogationem tulit de colonia Carthaginem à Scipione euerſam deducenda. Caeſar autem in lib. de bello ciuili meminit L. Rubrii, qui Pompeianarum partium cum eſſet, Corfinii captus cũ Domitio fuit: quem nos eum eſſe exiſtimamus, qui huius tabellae denarios cuſit. Caeſaris uerba, quia RVBRIVS hic, quis nam fuerit, apertè indicare uidentur, eò libentius ſubiiciam. Caeſar ubi illuxit, omnes Senatores, Senatorumque liberos, Tribunos militum, Equitesq. „
Romanos ad ſe produci iubet. erant Senatorii ordinis L. Domitius, & P. Len- „
tulus Spinther, L. Vibullius Rufus, Sex. Quinctilius Varus Quaeſtor, L. Ru- „
brius, praeterea filius Domitii, aliique complures adoleſcentes, & magnus nu- „
merus equitum Romanorum, & Decurionum, quos ex municipiis Domitius „
euocauerat. hos omnes productos à contumeliis militum, conuitiisque prohi- „
bet: pauca apud eos loquitur, quod ſibi apertè eorum gratia relata non ſit, pro „
ſuis

„ ſuis in eos maximis beneficiis: dimittit omnes incolumes &c. Is eſt, ut opinor,
„ L. Rubrius, cuius hereditatem M. Antonium inuaſiſſe ſcribit Cicero lib. II. Philipp. Idemque Macedoniae Praetor à Plutarcho deſcribitur in Catone maiore: atque in Caeſarem cum aliis coniuraſſe dicitur, ut tradit Appianus lib. II. bell. ciuil. quamuis eius, qui Caeſarem interfecit, cognomen fuerit Rex; huius autem, ut ex nummi titulo cognoſcimus, Doſſenus, ſiue ut eſt apud Horatium in epiſtola ad Auguſtum lib. II. Dorſenus. (doſſum enim antiqui dicebant, pro dorſum) Videtur autem Rubrius hic, quicunque fuerit, familiae ſuae monumentum aliquod celebrare uoluiſſe, cum anguem arae inuolutum, & attollentem caput, in primo argenteo nummo, & ſexto aereo ſignauit. Aut enim Salutis aedem ipſe reſtituit, aut maiorum ſuorum aliquis, unus fuit ex iis legatis, qui ad accerſendum ex Epidauro Aeſculapium, miſſi ſunt. Liuius li. XI. & Valerius Max. lib. I. cap. VIII. Serpentem autem dicatum eſſe non modo Aeſculapio, ſed eius etiam filiae Hygeiae, quam Romani Salutem uocarunt, neminem arbitror eſſe, qui neſciat. In primi denarii altera parte praeter ipſam Salutis aram, Victoriae quoque ſignum adiectum eſt, quo indicari opinor Rubriae gentis inſignem aliquam de hoſtibus populi Romani victoriam. Thenſa uerò, quae in ſecundi & tertii denarii altera parte impreſſa eſt, pertinet (quantum ego coniicere poſſum) ad ipſius Rubrii ſacerdotium aliquod uel maiorum ſuorũ alicuius. Erant enim thenſae Pontificum, ut ex his Ciceronis uerbis in oratione de Aru-
„ ſpicum reſponſis intelligere poſſumus. Te appello Lentule, cuius ſacerdotii
„ ſunt thenſae, curricula, praecenſio, ludi, libationes &c. erant & Aedilium, ut
„ ex eiuſdem lib. VII. in Verr. colligi poteſt. Omnes, inquit, Dii, qui uehiculis
„ thenſarum ſolemnes coetus ludorum initis &c. His accedit Feſti quoque aucto-
„ ritas, qui thenſam (inquit) uocari Sinnius Capito ait, uehiculum quo exuuiae
„ deorum ludicris Circenſibus in Circum ad puluinar uehuntur. Fuit & ex ebore
„ ut apud Titinium in Barbato, & ex argento &c. Aut igitur Aedilitatem à ſe geſtam, uel maiorum ſuorum aliquo, ſignificare Rubrius uoluit, aut Pontificatum ſiue aliud ſacerdotium, quod thenſis uteretur: uel certè (quod magis placet) ad thenſam Caeſari Dictatori decretam reſpexit, cuius meminit Sueto-
„ nius cap. LXXVI. his uerbis. Non enim modò honores nimios recepit &c. Sed
„ ampliora etiam humano faſtigio decerni ſibi paſſus eſt: ſedem auream in curia
„ & pro tribunali, thenſam, & ferculum Circenſi pompa, templa, aras, ſimulacra
„ iuxta Deos, puluinar, Flaminem, Lupercos, appellationem menſis è ſuo nomine &c. Veriſimile autem eſt Rubrium Corfinio capto incolumen à Caeſare dimiſſum, ac illi poſtea amicum factum, thenſae honorem huiuſmodi à Senatu ei decretum, in cuſis à ſe denariis celebraſſe, vel vt nouam à Caeſare gratiam iniret, vel vt veteris accepti beneficii referret. Thenſas huiuſmodi à diuinitate dictas Aſconius putat, hoc eſt, ἀπὸ τοῦ θεῖν. eius verba ex III. Verrina ſunt haec.
„ Thenſae ſunt ſacra uehicula: Pompa, ordinum, & hoſtiarum. Thenſas alii à di-
„ uinitate dici putant: alii quòd ante ipſas lora tenduntur, quae gaudẽt manu te-
„ nere & tangere, qui eas deducunt. Seruius in explicatione Virgiliani verſus.
Hic currus fuit &c. thenſam ſignificari ſcribit, qua Deorum ſimulacra portan-
„ tur. De thenſis Liuius lib. V. Quae Auguſtiſſima inquit veſtis eſt thenſas du-

centibus,

centibus, triumphantibusve: ea veſtiti medio aedium eburneis ſellis ſedere. ex „ quibus Liuii verbis ita corrigendum arbitror Suetonii locũ in Auguſto. Q uùm „ forte ludis Circenſibus duceret pompam &c. In quarto tabellae denario nihil „ eſt aliud, praeter Triumuirorum Monetalium nomina, notatu dignum, quae ſingulis litteris ſingula ita indicantur, vt L. R. poſſis etiam L. Roſcium interpretari.

Rvstiae gentis mentio eſt in antiqua hac inſcriptione, cuius exemplum Tiburi deſcripſimus,

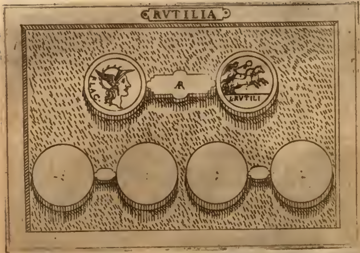
C. RVSTIVS. C. F. FLAVOS. ITER
L. OCTAVIVS. L. F. VITVLVS
IIII. VIR. D. S. S
VIAM. INTEGENDAM
CVRAVER

et in tabula Sutrina, in qua PONTIFICES. A. COLONIA CONIVNC. IVLIA SVTRIN. IN ORD. RELAT. inter eos enim Pontifices deſcriptus eſt L. RVSTIVS L. F. Plutarchus autem in Craſſo & Appianus in Parthico mentionem faciunt Ruſtii, qui ſub Craſſo contra Parthos militauit, in cuius impedimentis Ariſtidis Mileſiaca laſciuos libros repertos fuiſſe ſcribunt. τὴν δὲ γερουσίαν τῶν Σελευκέων, (inquit Plutarchus, & qui ex eo ad uerbum deſcripſit Appianus) ἀθροίσας Σου- „ ρίνας ἐσήνεγκεν ἀκόλαστα βιβλία τῶν Ἀριστείδου Μιλησιακῶν. οὔτι ταῦτά γε καταψευσάμενος. εὑρέθη γὰρ ἐν τοῖς Ῥουστίου „ σκευοφόροις. καὶ παρέσχε τῷ Σουρήνᾳ καθυβρίσαι πολλά, καὶ καταγελάσαι Ῥωμαίους, εἰ μηδὲ πολεμοῦντας ἀπέχεσθαι πραγ- „ μάτων καὶ γραμμάτων δύνανται τοιούτων. hoc eſt, Surena Senatu coacto Seleucenſium, in- „ tulit laſciuos libros, Ariſtidis Mileſiaca inſcriptos. neque fuit hoc commenti- „ tium.

„ tium. fuerant enim in Ruſtii impedimentis reperti: praebueruntq. Surenae argumentum multis modis ſuggillandi & eludendi Romanos, quòd nec in bello temperare his rebus & ſcriptis valerent &c. Haec autem Ariſtidis Mileſiaca, ex Graeco tranſtulit L. Cornelius Siſenna, cuius librum XIII. ex Mileſiis citat Flauius Soſipater Chariſius. Ruſtii denarius nihil habet quod notatu magnopere dignum ſit, praeter expreſſum in altera eius parte arietem, quo ſcilicet pecore antiquiſſimum aes ſignatum fuit, & à quo pecunia dicta eſt, vt ſcribit M. Varro in lib. II. de re ruſtica cap. I. Plin. lib. XVIII. cap. III. & Plutarchus in Poplicola. Secundus denarius à Q. RVSTIO cuſus eſt, qui ſub Auguſto Triumuir cudendae monetae fuit. in eo autē duo Fortunae ſimulacra Reducis ſcilicet & Antiatis, ſiue Antiatinae in Auguſti gratiam impreſſa ſunt. de Fortuna Reduce, quam Dio Ἐπαγωγὸν appellat, ſcripſimus ſupra in gente Meſcinia. De Antiate meminit Horatius ode XXXV. lib. I.

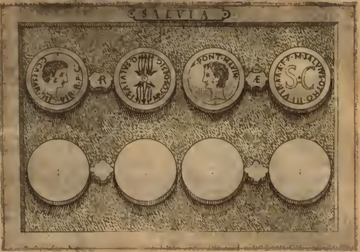
O' Diua gratum, quae regis Antium
Praeſens uel imo tollere de gradu
Mortale corpus, uel ſuperbos
Vertere funeribus triumphos.

„ Acron interpres in hos verſus ita ſcribit. Apud Antium, Fortunae templum eſt famoſiſſimum, multorum etiā principum donis ornatum, unde ciuitas Fortunae ipſius tutela dicta eſt. Suetonius in Caio, cap. LVII. Monuerunt & ſortes Antiatinae, vt à Caſſio caueret &c. de Antiate Fortuna videndus etiam Macrobius lib. I. Saturnal.

RVTILIA gens duplex fuit, patricia ſcilicet, & plebeia. Eius autem cū plures à ſcriptoribus familiae nominentur. FLACCI tamen huius, qui tabellae denarium ſigna-

ſignauit, nullam in ueteribus uel ſcriptorum uel lapidum monumētis inuenire mentionem potui. Rutilij Craſſi, meminit Liuius lib. IIII. Calni, lib. XLV. Rufi, Cicero in orat. pro Plancio. Lupi, Caeſar de bello ciuili lib. I. & Quinctilianus lib. I. cap. II. Cenſorini, Valerius Max. lib. IIII. cap. I. Flacci, ut dictum eſt, nullus quòd ſciam, facit mentionem.

SALVIAM gentem Ferentino opido, atque ex principibus Etruriae, ut inquit Suetonius in Othone, oriundam, plebeiā principio fuiſſe, uel ex eo intelligere poſſumus, quòd ut tradit Appianus lib. III. bel. ciuil. ex ea natus eſt Saluius is, qui Tr. Pl. anno DCCX. Ciceronis ſententiae de M. Antonio hoſte iudicando interceſſit. Cicero ep. X. lib. IX. ad Varronem. poſtea inter patricios à Claudio Imp. cooptatam fuiſſe ſcribit Suetonius in Othone cap. I. Q. autem SALVIVM, qui primum huius tabellae denarium cuſit, opinor eum eſſe, qui à Velleio, Suetonio, & Dione Saluidienus Rufus appellatur: propterea quòd Cōſul deſignatus & Imperator in denario deſcribitur, qui quidem honos ab iiſdem ſcriptoribus uterq; ei tributus eſt. Sed cur Saluius, pro Saluidienus in denariis nominatus ſit, ut liberè dicā, fateor me neſcire: nec enim placent ea, quae de eius adoptione à quibuſdam, licet antiquitatus bene peritis, allata ſunt: quia à Saluia gente Saluidiam, & à Saluidia Saluidienam, gentis item nomen, nō autem adoptionis cognomen, quemadmodū à Naſidia, Cluuia, Titia, Clodia, Naſidienā, Cluuienam, Titienam, Clodienā ductū eſſe cū ex lapidū, tum ex ſcriptorū monumētis conſtat. Suetonius in Nerone cap. XXXVII. Sed ne de pluribus referā, Saluidieno „
Orfito obiectū eſt, quòd tabernas tres de domo ſua circa Forū ciuitatibus ad ſta „
tionem locaſſet & cet. in Domitiano cap. X. Complures Senatores, in his ali- „
quot Conſulares interemit: ex quibus Ciuicā Cerealem in ipſo Aſiae Procon- „
ſulatu, Saluidienum Orfitū, Acilium Glabrionē exilio quaſi molitores rerum „

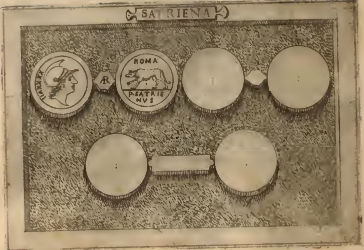
V nouarum

„ nouarum &c. Vopiſcus in Saturnino. M. Saluidienus hanc ipſius orationem ve-
„ rè fuiſſe dicit, & fuit reuera non parum litteratus &c. in libro veterũ inſcriptio-
num Romae impreſſo, C. quidam SALVIDIENVS deſcriptus eſt, D. L. ANTVLLVS.
Sed Saluidienũ, gentis nomen fuiſſe, ſexcentis cõfirmare exẽplis poſſumus. De
hoc autem Saluio, ſiue vt à ſcriptoribus nominatur, Saluidieno ita ſcribit Vel-
„ leius li. II. Per quae tẽpora Rufi Saluidieni ſceleſta cõſilia patefacta ſunt: qui na-
„ tus obſcuriſſimis initiis, parũ habebat ſummã accepiſſe, & proximus à Cn. Pom.
„ peio, ipſoq. Caeſare ex Equeſtri ordine Conſul eſſe, ni ſimul aſcendiſſet, quò in-
„ fra ſe Caeſarẽ videret & Remp. &c. Suetonius in Auguſto cap. LXVI. Neq. enim
„ temerè, inquit, ex omni numero in amicitia eius afflicti reperirẽtur, praeter Sal-
„ uidienum Rufum, quẽ ad Conſulatũ vſq. & Cornelium Gallum, quem ad Prae-
„ fecturam Aegypti, ex infima utrunq. fortuna euexerat. Dio lib. XLVIII. τότε δ' οὖν
„ τὸν Σαλβιδιῆνον ὡς καὶ ἐπιβουλεύσαντά οἱ ἀπέκτεινε. οὗτος δὲ ἦν μὲν ἐξ ἀφανεστάτων, καὶ αὐτῷ ἡ κεφαλὴ ποιμαίνοντι φλό-
„ γα ἀνέδωκεν, ἐς τοσοῦτον δὲ ὑπὸ τοῦ Καίσαρος προήχθη, ὥστε αὐτὸν ὕπατον, μηδὲ βουλεύοντα ἀποδειχθῆναι, καὶ τὸν
„ ἀδελφὸν αὐτοῦ προαποθανόντα διὰ τοῦ Τιβέριδος γεφύρας ἐπ' αὐτὸ τοῦτο ποιηθείσης ἐξενεχθῆναι. hoc eſt, Sal-
„ uidienum Caeſar, quòd ab eo inſidiis peteretur, necauit. ei Saluidieno, obſcu-
„ riſſimo genere nato, paſcenti gregem flãma è capite emicuit. eumq. Caeſar ad
„ id dignitatis euexerat, vt Conſul, cũ Senator nunquàm fuiſſet, deſignaretur, utq.
„ frater eius, qui prior vitã abierat, põte in Tiberi facto ſuper eum efferretur &c.
Imperatorem appellatum Saluium hunc, ſiue Saluidienum ſuſpicari poſſumus
fuiſſe ex Sentinatium oppido à ſe capto, incenſoque, cuius obſidioni à Caeſare
praepoſitus fuerat. Dio li. XLVIII. Cum autẽ ſcribat Liuius in epitoma li. CXXIII.
Saluidienũ Caeſaris in Sicilia legatũ fuiſſe, credi etiã poteſt, Imperatorem in eo
honore à militibus appellatũ, aut certè ſalutatũ fuiſſe. Secundus tabellae aereus
nummus, & tertius argenteus pertinent, ut opinor, ad M. Saluium Othonem,
Othonis Imp. auum, de quo ita ſcribit Suetonius cap. I. Auus M. Saluius Otho,
„ patre equite Romano, matre humili incertũ an ingenua, per gratiã Liuiae Au-
„ guſtae, in cuius domo creuerat, Senator eſt factus, nec Praeturae gradum exceſ-
„ ſit &c. Tacitus de Othonis origine eadem ſcribit. Origo, inquit, illi municipio
„ Ferentino, pater Conſularis, auus Praetorius, maternum genus impar, &c. M.
Othonis huius filius fuit L. Saluius Otho Conſul anno DCCLXXXV, ex Kal. Iul.
ſuffectus, quẽ ſcribit Suetonius à Claudio Imp. inter patricios cooptatũ fuiſſe, &
M. Saluiũ Othonẽ qui poſtea Roma imperauit, & L. Saluiũ Othonẽ Titianum
appellatũ genuiſſe, cuius meminit Tacitus li. XVII. quiq. in antiquis inſcriptio-
nibus inter Fratres Aruales ſub Nerone Imp. nominatus eſt.

SAN-

Sanqviniae gentis vnus, quòd ſciam, Tacitus facit mentionem lib.v. in quo M. Sanquinii Maximi meminit, qui Conſul ex Kal. Martiis ſuffectus fuit anno dcclxxxi: quẽ nos exiſtimamus filiũ fuiſſe M. sanqvinii huius, qui in aereo numiſmate q. f. deſcriptus eſt, quiq. Triumuir cudendae monetae cum L. Meſcinio Rufo fuit anno dccxxxvi, quo Auguſtus Caeſar ludos Saeculares fecit, ut ex inſcriptione alterius partis primi denarii intelligi perſpicuè poteſt. à cuius quidẽ Triumuiratu cũ ad alterius Cõſulatum anni interſint xlv, malè in Faſtis M. Sanquinius q. f. notatus eſt, cũ potius m. f. q. n. deſcribendus ſit. Salii ſimulacrũ cũ apice, clypeo, & caduceo, cuiuſmodi in Domitiani quoq. Imperatoris argenteo denario impreſſum eſt, in quo ludi Saeculares ſexti ab eo facti notati ſunt, mihi quidem obſcurũ, quò pertineat. Secundus tabellae denarius ab eodẽ cuſus Sanquinio, habet in altera parte imaginem quandam, cuius uertici ſtella adiecta eſt, quam nos Caeſaris Dictatoris ſtellam eſſe exiſtimamus, de qua his uerbis meminit Suetonius cap. lxxxviii. Si quidem ludis quos primò conſecra- „
tos ei heres Auguſtus edebat, ſtella crinita per ſeptẽ dies continuos fulſit, exo- „
riens circa vndecimã horam. creditumq. eſt animam eſſe Caeſaris in caelum re- „
cepti: & hac de cauſa ſimulacro eius in vertice additur ſtella &c. Dio lib. xlv. „
τοῦ μὲν τοι ἄστρου τινὸς παρὰ πάσας τὰς ἡμέρας ἐκείνας, ἐκ τῆς ἄρκτου πρὸς ἑσπέραν ἀναφανέντος, καὶ αὐτὸ κομήτην τέ τινων „
καλούντων, καὶ προσημαίνειν οἷάπερ εἴωθε λεγόντων, οἱ πολλοὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἐπίστευον, τῷ δὲ δὴ Καίσαρι αὐτὸ, ὡς καὶ ἀπα- „
θανατισμένῳ, καὶ ἐς τὸν τῶν ἄστρων ἀριθμὸν συγκαταλεγμένῳ ἀνετίθεσαν &c. hoc eſt, Ceterũ ſtella quae- „
dam quotidie inter Septentrionem & occaſum apparuit, eamque cometen uo- „
cantes nonnulli, ea portendere dicebant, quae aliàs huiuſmodi ſignum ſequi cõ- „
ſueuiſſent: creditum quidem hoc à plebe eſt, ſed tamen Caeſari eam, immorta- „
litatem nimirum iam adepto, inque ſiderum numerum allecto, ſacram eſſe di- „
xerunt &c. Imago tamen, quae in denario impreſſa eſt, iunioris cuiuſdam uiri, non autem Caeſaris Dictatoris effigiem repraeſentare uidetur.

SATRIENAE gentis in uno tãtum hoc denario, nec alibi, quòd ſciam, in ueteribus monumentis mentio extat. Quemadmodum uerò ab Allio Allienus, à Naſidio Naſidienus, & à Saluidio Saluidienus; ita à Satrio, Satrienus nomen deductum eſt. Lupa in altera parte denarii impreſſa, in tanta Satrienae gentis ignoratione, quò pertineat, mihi quidem obſcurum eſt.

SAVFEIAE gentis, & L. Saufeii huius, qui tabellae nũmos percuſſit, mentio eſt apud Ciceronẽ in ep. III. li. I. & epi. I. lib. VII. ad Att. itẽ C. Saufeii, in orat. pro Rabirio.

birio. de M. autem Saufeio,quē accuſatū defendit Cicero anno DCC, Paedianus meminit in Miloniana. Poſt Milonem,inquit,eadem lege Pompeia primus eſt „ accuſatus M. Saufeius M.F. qui dux fuerat in expugnāda taberna Bouillis,& Clo- „ dio occidendo. accuſauerunt eum L. Caſſius, L. Fulcinius C.F. C. Valerius. de- „ fenderunt M. Cicero, M. Caelius: obtinueruntq. ut vna ſententia abſoluere- „ tur. condemnauerunt Senatores X. abſoluerunt VIII. condemnauerunt Equites „ Romani IX. abſoluerunt VIII. Sed ex Tribunis Aerariis X abſoluerunt, ſex con- „ demnauerunt: manifeſtumque odium Clodii ſaluti Saufeio fuit, cum eius vel „ peior cauſa fuiſſet, qui aperte dux fuerat expugnandae tabernae repertus &c. „ Horum autem alter L.Saufeii huius, qui in tabellae nummis deſcriptus eſt, pater fuiſſe credi poteſt.

SCRIBONIAM gentem plebeiam fuiſſe, inter ueteres ſcriptores ſatis conſtat. Eius duae tantum familiae CVRIONVM, ut arbitror, & LIBONVM in denariis reperiuntur: in quorum primo uel C. Scribonius Curio pater notatus eſt, qui Conſul fuit cum Cn. Octauio anno DCLXXVII. uel C.Curio filius, qui cum Tribunus plebis eſſet anno DCCIII. cum M. Antonio, & Q. Caſſio ad Caeſarē profugit. Caeſar lib. I. de bello ciuili. ad eum Cicero ſcripſit epiſtolam VII. lib. II. in qua illi de Tribunatu plebis gratulatur, quem IV. Idus Decemb. inierat. ſed de Curione,eiuſq. interitu uidendus Dio li.XLIII. Secundus tabellae denarius & tertius pertinent ad L. Scribonium Libonem, qui Conſul cum M. Antonio II fuit anno DCCXIX. quemq. Sex.Pompeii ſocerū fuiſſe ſcribit Dio li.XLVIII. his uerbis, Καῖσαρ τὸν Σέξτον ὡς καὶ πιστότερον ἢ καὶ ἰσχυρότερον τοῦ Ἀντωνίου προληψόμενος, τὴν τε μητέρα αὐτοῦ Μουκίαν ἔπεμψε, καὶ „ τὴν τοῦ πενθεροῦ αὐτοῦ Λουκίου Σκριβωνίου Λίβωνος ἀδελφὴν ἔγημεν, ὅπως ἐκ τῆς εὐεργεσίας, καὶ ἐκ τῆς συγγενείας φίλον αὐτὸν ποιήσαιτο. hoc eſt, Caeſar Sextum & fidei & uiriū, pluſquam Antoniū „ habentē, ut ſibi cōciliaret, matrē ei Muciā miſit: ſororemq. L. Scribonii (ſoceris „

V iii Sexti

„ Sexti erat)ipſe duxit,ſperãs & beneficio & affinitate amicũ ſibi Pompeiũ redditurũ.vel hic igitur Libo in poſtremis duobus tabellae denariis deſcriptus eſt,uel eius pater L. Scribonius Tribunus plebis,cuius Cicero in li. II. de Oratore facit mẽtionem. Magis tamen,vt ad Libonẽ filiũ referãtur,placet: propterea quòd in altera tertii denarii parte, Paullus Lepidus notatus ſit,qui Liboni Conſuli ex Kal. Iul. ſuffectus eſt. Dicendum nunc de Puteali, quod in duobus his denariis impreſſum eſt. Puteal in Foro Romano fuiſſe propè ficum Ruminalem antè Curiam,ſcribit Dionyſius lib. I. quòd autẽ propè habitaret Libo,uel quòd eius impenſa factum aut reſtitutum eſſet, Puteal Libonis appellabatur. Horatius ep. III. lib. I.

--- Forum, Putealque Libonis
Mandabo ſiccis &c.

Propè Puteal eius Praetoris tribunal fuiſſe,qui de foenore ius diceret, ex Ouidii verſu in lib. II. de remedio amoris,colligi poteſt,

Qui Puteal, Ianumque timet, celeresq. Kalendas.

(ad Ianum enim ſummum, medium, & imum habitaſſe foeneratores conſtat) Horatius Sat. VI. lib. II.

--- ante ſecundam
Roſcius orabat ſibi adeſſes ad Puteal cras. Perſius Sat. IIII.
Si Puteal multo cautus uibice flagellas.

Pomponius autem Porphyrio in Horatiani uerſus explicatione, Puteal tribunal quoddam fuiſſe ſcribit; cum potius tribunal propè Puteal dicere debuiſſet: eſt enim Puteal tectum illud,quo puteus operitur, propè quod, ut dictum eſt, Praetoris de foenore ius dicentis tribunal fuit. De ſimulacro Boni Euentus uidendus Plinius lib. XXXIIII. cap. VIII.

[stamp]

SEMPRO-

Sempronia gens patricia primùm fuit, poſtea ad plebem traducta, ple beia facta eſt. Eius,in nũmis, quos habemus familiae tres reperiuntur, Atratinorvm, qui patricii fuerunt: Gracchorvm, qui plebeii: & Pitionvm, quos plebeios item fuiſſe opinor. L. sempronivs pitio, qui in primo tabellae denario deſcriptus eſt, mihi quidẽ incertum, quis fuerit: nec enim quicquam apud ſcriptores de eo me legiſſe memini. Ti. autem Sempronium Gracchum, qui in ſecundo, & tertio denario notatus eſt, eum indicari arbitror, de quo his uerbis Velleius meminit in lib. II. Quinctiusque Criſpinus ſingularem nequitiã ſupercilio truci protegens, & Ap. Claudius, & Sempronius Gracchus, ac Scipio aliique minoris nominis, utriuſque ordinis uiri, quaſi cuiuſlibet uxore uiolata, poenas pependere, cum Caeſaris filiam, & Neronis uiolaſſent coniugem. Iulia relegata in inſulam, patriaeque & parentum ſubducta oculis &c. Tacitus lib. I. Par cauſa ſaeuitiae in Sempronium Gracchum, qui familia nobili, ſolers ingenio, & prauè facundus eandẽ Iuliam in matrimonio M. Agrippae temerauerat. nec is libidini finis, traditam Tiberio peruicax adulter contumacia & odiis in maritum accendebat. litteraeque quas Iulia patri Auguſto cum inſectatione Tiberii ſcripſit, à Graccho compoſitae credebantur &c. Fuit autem Gracchus hic unus è Quartumuiris argento publicè ſignando à Caeſare Dictatore inſtitutis, de quibus in Iulia Caeſarum familia diximus; quo quidẽ munere, C. Caeſaris primo Triumuiratus quinquennio functus eſt; ut ex tertii denarii inſcriptione apparet, quem cuſit cum Quaeſtor etiam eſſet deſignatus. Cum autem quae in altera denariorum parte impreſſa ſunt, deductae coloniae ſymbola ſint, atque ea ad Caſilinum coloniam, in Caeſaris denariis pertinere dixerimus, ſuſpicari poſſumus, tertio quoque denario eandem coloniam deſignari: nec enim aliquã ex iis, quas Auguſtus deduxit, ſignificari credendum

dendũ eſt, cũ ob alia, tum quòd huiuſmodi denarius primo Triumuiratus quinquennio, vt dictum eſt, cuſus fuit: quo quidem tempore, nondum Caeſar coloniam aliquam, quantum ex hiſtoriis colligimus, deduxerat. itaque magis placeret, ut ad eas colonias denarius referretur, quibus deducendis Ti. Sempronius Gracchus Tr. Pl. ſe, Caiumque fratrem creauit: quorum alterius Quartumuir iſte nepos eſſe potuit, aut certè vtriuſque conſanguineus, niſi perniocioſum id factum Reip. fuiſſe conſtaret. Velleius lib. II. de Ti. Graccho inquit,
„ Triumuiros agris diuidendis, coloniiſque deducendis creauit ſe, ſocerumque
„ ſuum Conſularem Appium, & Gracchum fratrem admodum iuuenem. paulo
„ poſt: in legibus Gracchi inter pernicioſiſſima numerauerim, quòd extra Italiã
„ colonias poſuit. Id maiores (cum uiderent tanto potentiorem Tyro Cartha-
„ ginem, Maſſiliam Phocaea, Syracuſas Corintho, Cyzicum, ac Byzantium Mile-
„ to, genitali ſolò) diligenter uitauerant, ut ciues Romanos ad cẽſendum ex pro-
„ uinciis in Italiam reuocauerint. Prima autem extra Italiam colonia Carthago condita eſt &c. De C. autem Graccho in eodem libro ita ſcribit: Dabat ciuita-
„ tem omnibus Italicis, extendebat eam paene uſque ad Alpes, diuidebat agros,
„ uetabat quenquam ciuem plus quingentis iugeribus habere: quod aliquando
„ lege Licinia cautum erat: noua conſtituebat portoria: nouis coloniis replebat
„ prouincias, iudicia à Senatu transferebat ad Equites, frumentum plebi dare
„ inſtituerat &c. De coloniis autem à C. Graccho Triumuiro in Italia deductis, ſcriptores adeo multi meminerunt, ut eorum loca de hac re putidum ſit colli-
„ gere. vnius tantum Liuii uerba proferam ex epitoma lib. LX. C. Gracchus (in-
„ quit) Ti. frater, pernicioſas aliquas leges tulit, inter quas, frumentariam, ut ſe-
„ miſſe & triente frumentum plebi daretur: alteram legem agrariam, quam fra-
„ ter eius tulerat: tertiam, qua equeſtrem ordinem cum Senatu conſentientem
„ corruperat (trecenti Senatores erant; ſexcenti equites) ut trecenti Senatoribus
„ admiſcerentur, ideſt, ut equeſter ordo bis tantum uirium in Senatu haberet. &
„ continuato in alterum annum tribunatu, legibus agrariis latis effecit, ut com-
„ plures coloniae in Italia deducerentur, & una in ſolo dirutae Carthaginis, quò
„ ipſe Triumuir creatus coloniam deduxit &c. Illud autem in Gracchi denariorum inſcriptionibus notandum eſt, cognomen ſine adſpiratione in eis notatum
„ eſſe, de quo ita ſcribit Quinctilianus lib. I. cap. IX. Diu deinde obſeruatum, ne
„ cõſonantibus aſpiraretur, ut in Graccis & Triumpis. Quartus tabellae aereus nummus percuſſus eſt à L. SEMPRONIO. ATRATINO, qui anno DCCXVIII in M. Antonii iterum Conſulis Kal. Ian. abdicantis locum factus eſt. Dio li. XLIX.
„ Ἀντώνιος δὲ ἐν τούτῳ τὴν μὲν ἀρχὴν αὐθημερὸν ἐξέλιπε, Λούκιον Σεμπρώνιον Ἀτρατῖνον ἀντικαταστήσας· ὅθεν εἰσὶν οἳ τοῦ-
„ τον, ἀλλ' οὐκ ἐκεῖνον ἐν τῇ τῶν ὑπάτων ἀπαριθμήσει ὀνομάζουσι. hoc eſt, Hoc tempore Antonius
„ eadem die & iniit Conſulatum & depoſuit, ſubſtituto in ſuum locum L. Sem-
„ pronio Atratino: itaque hunc nonnulli, non Antonium in enumeratione
„ Conſulum recenſent. ex his autem Dionis uerbis, & ex iis quae in nummo ſignata ſunt, colligi poteſt, L. ATRATINVM Antonianarum partium fuiſſe, & nummum huiuſmodi cuſiſſe, cum eſſet Antonius in Aegypto.

SENTIA

SENTIA gens, incertum patricia ne,an plebeia fuerit. Neqne verò rerum Romanarum ſcriptores aliquem ex hac gente nominant, qui Lucii praenomen habuerit. Velleius lib. II. meminit C. Sentii Saturnini, qui à Triumuiris R. P. C. proſcriptus, Auguſti poſtea legatus in Germania fuit, & Conſul cum Q. Lucretio Veſpillone anno DCCXXXIV, cuius filius credi poteſt fuiſſe L. SENTIVS SATVRNINVS hic, qui Triumuir argento publicè ſignando, huins tabellae denarios cuſit, in quibus C. F. deſcriptus eſt. Velleii uerba ſunt haec. In hoc pacis
foedere placuit, Siciliã, Achaiamq. Pompeio concedere : in quo tamen animus „
inquies manere non potuit : id unũ tantummodo ſalutare aduentu ſuo patriae „
attulit, quòd omnibus proſcriptis, aliisq. qni ad eum ex diuerſis cauſis fugerãt, „
reditum, ſalutemque pactus eſt. Quae res & alios clariſſimos uiros, & Neronem „
Claudium, & M. Silanum, Sentiumque Saturninum, & Arruntium reſtituit „
Reip. &c. Valerius Max. lib. VII. cap. III. Aliquanto (inquit) ſpecioſius Sentii Sa- „
turnini Vetullionis in eodem genere caſus ultimae ſortis auxilium. Qui cum à „
Triumuiris inter proſcriptos nomen ſuum propoſitũ audiſſet; continuò Prae- „
turae inſignia inuaſit: praecedentibuſque in modum lictorum, & apparitorum, „
publicorumque ſeruorum ſubornatis, uehicula comprehendit, hoſpitia occu- „
pauit, obuios ſummouit, ac tã audaci uſnrpatione imperii, in maxima luce den- „
ſiſſimas hoſtilibus oculis tenebras offudit. Idem ut Puteolos uenit, perinde ac „
publicum miniſterium agens, ſumma cum licentia correptis nauibus in Siciliã, „
certiſſimum tunc proſcriptorum profugium penetrauit. De conſulatu C. Sen- „
tii ita ſcribit Velleius lib. II. Praeclarum excellentis uiri factum C. Sentii Satur-
nini Conſulis ne fraudetur memoria. aberat in ordinandis Aſiae Orientiſque „
rebus Caeſar; tum Sentiis fortè & ſolns, & abſente Caeſare Conſul, cum alia „
priſca ſeueritate, ſummaque conſtantia ueterum Conſulum more, ac ſeueritate „

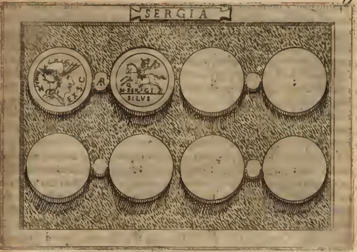
geſſiſſet,

„ geſſiſſet, protraxiſſet publicanorum fraudes, puniſſet auaritiam, regeſſiſſet in „ Aerarium pecunias publicas, tum in comitiis agendis praecipuum egit Conſu- „ lem: nam & Quaeſturam petentes, quos indignos iudicauit, profiteri uetuit: „ & cum id facturos ſe perſeuerarent, Conſularem ſi in campum deſcendiſſent, „ vindictam minatus eſt &c. paulo poſt: Cum omnem partem aſperioris & peri- „ culoſiſſimi belli Caeſar vindicaret, in iis quae minoris erant diſcriminis, Sentiū „ Saturninum, qui tum legatus patris eius in Germania fuerat, praefeciſſet &c. Vel huius igitur C. Sentii filius fuit, L. SENTIVS qui C. F. in primo denario deſcribitur, frater C. Sentii eius, qui Conſul anno DCCLVI in Faſtis notatur, uel ad Sentium eum, qui Praetor Macedoniā prouinciam obtinuit, tres hi denarii referendi ſunt, de quo, mentio extat apud Plutarchum in Sulla. ἐνταῦθα γὰρ (inquit) „ τῷ Μιθριδάτῃ Βρέττιος Σούρρας ἀπήντησε, πρεσβευτὴς μὲν ὢν Σεντίου τοῦ στρατηγοῦ τῆς Μακεδονίας, ἀνὴρ δὲ τόλμῃ καὶ „ φρονήσει διαφέρων. hoc eſt, Illic occurrit Mithridati Brutius Sura, Praetoris Macedo- „ niae Sentii legatus, uirtute & conſilio vir ſingularis &c. Surae autem legati nomen mendoſe ſcriptum apud Plutarchum opinor, nec ſine ope ueteris alicuius libri emendari à quopiam poſſe; Brutiae namque familiae nomen, inter Romanas gentes numeratum, nuſquam reperitur.

SEPVLLIAE gentis, nullus, quòd ſciam, ueterum ſcriptorum facit mentionem. Eius autem memoria, quamuis fuerit ſub Caeſare Dictatore, & Triumuirorum etiam temporibus non obſcura, nulla paenè extaret, niſi antiqui aliquot denarii ſupereſſent, quibus P. Sepullii nomen inſcriptum eſt, eius, qui Caeſare iam rerum potito, uel recens à coniuratis occiſo, ſub ipſo Triumuiratus initio, cudendae praefuit monetae. His enim omnino tēporibus floruiſſe P. SEPVLLIVM MACRVM, colligere poſſumus ex iis, quae in huius tabellae, & Aemiliae Lepidorum familiae denariis, impreſſa ab eo ſunt.

SERGIAE

SERGIAE gentis patriciae, uel unius Virgilii teſtimonio nobilis, SILORVM tantum extat in denariis familia, cum plures & quidem clarae, & illuſtres à ſcriptoribus nominentur. Virgilii uerſus eſt ex lib. v. Aeneidos,

Sergeſtusq. domus tenet à quo Sergia nomen.

Huius autem tabellae denarius, ſiue à M. SERGIO SILO, qui Praetor in Faſtis deſcribitur anno DLVI, & M'. praenominatur à Liuio lib. XXXII. ſiue ab huius, ut opinor filio, M. SERGIO SILO, qui L. Aemilii Paulli Conſulis anno DLXXXV legatus in bello Perſico fuit, cuius idem Liuius meminit lib. XLIIII, cuſus ſit, in M. Sergii Sili honorem ſine dubio ſignatus eſt eius, qui egregia bellicae laudis monumenta reliquit, quae à Plinio referuntur lib. VII. cap. XXVIII. & Solino cap. VI. quamuis inter ea non numeretur factum id, quod in altera huius denarii parte expreſſum eſt. Plinii uerba ſunt haec. M. Sergio, ut quidem arbitror, nemo quenquam hominum iure praetulerit: licet pronepos Catilina gratiam nomini deroget. Secundo ſtipendio dexteram manum perdidit: ſtipendiis duobus ter & uicies uulneratus eſt: ob id neutra manu, neutro pede ſatis utilis: uno tantum ſeruo, plurimis poſtea ſtipendiis debilis miles. bis ab Annibale captus (neque enim cum quolibet hoſte res fuit) bis uinculorũ eius profugus: uiginti menſibus nullo non die in catenis aut compedibus non cuſtoditus; ſiniſtra manu ſola quater pugnauit, duobus equis inſidente eo ſuffoſſis. dexteram ſibi ferream fecit, eaque religata proeliatus, Cremonam obſidione exemit. Placentiam tutatus eſt, duodena caſtra hoſtium in Gallia cepit, Quae omnia ex oratione eius apparent habita cum in Praetura ſacris arceretur à collegis ut debilis. Quos hic coronarum aceruos conſtructurus hoſte mutato? etenim plurimum refert in quae cuiuſque uirtus tempora inciderit: quas Trebia, Ticinus, aut Thraſi-

„ Traſimenus, ciuicas dedere? quae Cannis corona merita? unde fugiſſe virtutis „ ſummũ opus fuit. Ceteri profectò uictores hominũ fuere, Sergius uicit etiam „ Fortunam. Solini uerba ſunt ex eadem Sergii oratione deſcripta. Poſt hunc, „ inquit, M. Sergius duobus ſtipendiis, primo, aduerſo corpore ter & uicies uul- „ neratus: Secundo ſtipendio in proelio dexteram perdidit. qua de cauſa ferreã „ ſibi manum fecit: & cùm neutra paenè idonea ad proeliandum ualeret, una die „ quater pugnauit, & uicit ſiniſtra duobus equis eò inſidente confoſſis. ab Anni- „ bale bis captus refugit, cum uiginti menſibus, quibus captiuitatis ſortem perſe- „ rebat, nullo momento ſine compedibus fuerit, & catenis. Omnibus aſperrimis „ proeliis, quae tempeſtate illa Romani experti ſunt, inſignibus donis militari- „ bus à Traſimeno, Trebia, Ticinoque coronas ciuicas retulit; Cannenſi quoq. „ proelio, de quo refugiſſe eximium opus uirtutis fuit, ſolus accepit coronam. „ Beatus profectò tot ſuffragiis gloriarum, ni heres in poſteritatis eius ſucceſſio- „ ne Catilina tantas odio damnati nominis obumbraſſet &c. M. autem Sergii oratio ſi extaret, non eſſet nobis ignotum, cuius nam Carthaginenſium ducis in proelio caput fuiſſet ab eo amputatum, quod in altera denarii parte Sergius ipſe equo inſidens manu geſtat. Valerius Max. lib. VI. cap. I. facit mentionem Cn. Sergii Sili, qui anno DCLXXXIV in Romana Rep. floruit, à quo denarius hic in M. Sergii memoriam ſignatus eſſe credi etiam poteſt.

SERVILIAM gentem Albanam, à Tullo rege, Alba diruta, Romã tranſlatam fuiſſe, inque patriciorum ordinem allectam, ſcribit Liuius lib. I. & Dionyſius lib. II. eius autem in antiquis denariis familiae reperiuntur patriciae & plebeiae; in utraſque enim diuiſam hanc gentem fuiſſe ſatis inter ſcriptores cõſtat. In primo tabellae denario ſignata eſt imago C. Seruilii Ahalae, qui Mag. Eq. Sp. Melium regnum affectantem interfecit. Cicero in Catilinam. C. Seruilius, inquit,

inquit, Ahala Sp. Melium nouis rebus ſtudentem manu ſua occidit &c. & in „ Catone. Si quidem aranti L. Quinctio Cincinnato nunciatum eſt, eum Dicta- „ torem eſſe dictum; cuius Dictatoris iuſſu Mag. Eq. C. Seruilius Ahala Sp. Me- „ lium, regnum appetentem, occupatum interemit &c. Opinor autem denarium „ huiuſmodi cuſum eſſe à P. & C. Seruiliis fratribus, qui in Caeſarem cum aliis cõſpirarunt, ut indicarent ſe C. Seruilii gentilis ſui exemplo, ad occidendum Caeſarem, regnum item appetentem, incitatos eſſe. Cicero in lib. 11. Philipp. Etenim, inquit, ſi auctores ad liberandam patriam deſiderarentur illis aucto- „ ribus, Brutos ego impellerem? quorum uterque L. Bruti imaginem quoti- „ die videret, alter etiam Ahalae? &c. quamuis ſi à Bruto coniurationis principe denarium ſignatum fuiſſe malimus, non laboro: Brutus enim Seruilia matre natus fuit, quae generis ſui originem ad C. hunc Ahalam referebat, vt ſcribit Plutarchus in Bruto. Secundum denarium ſcio ab aliis referri ad M. Seruilium C. F. qui Mag. Eq. fuit. P. Sulpicio Dict. anno D L. & Conſul anno DLI. eiuſq. pugnam aliquam equeſtrem ſignificari equitum ſignis in ſecundo denario impreſſis, quam item indicare uoluerit, qui tertium denarium cuſit C. Seruilius eius filius. Mihi autem magis placeret ſi equites, qui ſunt in quattuor denariis expreſſi, alter ad Sp. Melium Equeſtris ordinis virum, alter ad C. Seruilium Ahalam Mag. Eq. referretur, à quo diximus Sp. ipſum Melium regnum affectantem interfectum fuiſſe: denarioſque huiuſmodi crediderim à M. & C. Seruiliis Ahalis in progenitoris memoriam ſignatos eſſe, cum & ipſi quoque occiſi Caeſaris, liberataeque patriae laudem aliquam vindicarent. nec enim obſtat quod ſcribit Plutarchus in Bruto, C. Seruilium Ahalam pugionem ſub ala ferentem, & Sp. Melio propè adſiſtentem, quaſi haberet quod cum eo ageret, caput inclinantem, illum percuſſiſſe, quia ut alterius ex equeſtri ordine genus, alterius Magiſterium equitum indicaretur, equitum utroſque forma in his denariis ſignatos eſſe, uerisimilius eſt. Ciceronis autem uerba in lib. 11. Philipp. ſatis declarant, praeter P. & C. Seruilios Caſcas fratres, „ duos etiam Ahalas cum aliis coniuratis Caeſarem interfeciſſe. ea ſunt. Quid „ duos Seruilios? Caſcas dicam an Ahalas? & hos auctoritate mea cenſes exci- „ tatos potius, quàm caritate Reip.? ita enim legendum eſſe Ciceronis locum „ Plutarchi verba de duobus fratribus Caſcis, quae in vita Caeſaris leguntur, apertè demonſtrant. πρῶτος δὲ Κάσκας, inquit, ξίφει παίει παρὰ τὸν αὐχένα, πληγὴν οὐ θανατη- „ φόρον, οὐδὲ βαθεῖαν, ἀλλ' ὡς εἰκὸς, ἐν ἀρχῇ τολμήματος μεγάλου ταραχθείς. ὥστε καὶ τὸν Καίσαρα μεταστραφέντα τοῦ „ ἐγχειριδίου λαβέσθαι, καὶ κατασχεῖν. ἅμα δέ πως ἐξεφώνησαν, ὁ μὲν πληγεὶς, Ῥωμαϊστὶ, μιαρώτατε Κάσκα. ὁ δὲ πλή- „ ξας, ἑλληνιστὶ πρὸς τὸν ἀδελφὸν, ἀδελφὲ βοήθει. hoc eſt, Primus Caſca gladio uulnus ſecun- „ dum ceruicem infligit ei, neque letale, neque graue; nimirum in magni facino- „ ris exordio attonitus. at Caeſar conuerſus pugionem corripuit, & tenuit: ſi- „ mulque clamorem ſuſtulere: Caeſar Latinè, ſcelerate Caſca quid agis? Caſca „ Graecè ad fratrem, frater ades &c. His accedunt Suetonii verba in Caeſare cap. „ LXXXII. Alter Caſca aduerſum vulnerat, paulũ infra iugulum &c. Sed qui nam „ Ahalae hi fuerint, quos è Seruiliis praeter Caſcas, conſpirationi interfuiſſe à Cicerone dicuntur, quaerendum nunc eſt. Eorũ certè vnum opinor M. Seruilium fuiſſe, qui Caſſii legatus in primis duobus ſequentis tabellae denariis

deſcriptus eſt, quique Tribunus plebis cum eſſet anno DCCX C. Panſa, A. Hirtio Cos. Ciceronem in concionem produxit. Cicero ep. VII. lib. XII. ad Caſſium. De altero, quis fuerit nondum quicquam ex antiquis ſcriptoribus elicere potui. Sextus denarius pertinet ad P. Seruilium Rullum, qui Tr. Pl. anno DCXC legem Agrariam promulgauit, ut Decemuiri ſummo cum imperio crearentur, qui in ſua poteſtate Italiam totam, Suriam uniuerſam, eaque omnia, quae uirtute Pompeii recens imperio Romano adiecta erant, haberent: uenderent quicquid publicum populi Romani eſſet, iudicarent de omnibus, de quibus ipſi uellent, exules eiicerent, colonias deducerēt, pecuniam ex Aerario caperent, milites quot opus haberent, conſcriberent, & alerent. Plutarchus in Cicerone, cuius extat oratio contra Rullum de hac ipſa lege Agraria. Dio lib. XLVIII facit mentionem P. Seruilii Rulli, quem Caeſar, qui poſtea Auguſtus appellatus eſt, in bello contra M. Antonium Brundiſio praefecit. poteſt autem is eſſe filius P. Rulli, quem diximus legem Agrariam tuliſſe. Dionis verba ſunt,

„ προλαβόντος δ' αὐτοῦ ταῦτα ὁ Καῖσαρ τάς τε δυνάμεις (ἐκ γὰρ τῆς Γαλατίας ἤδη παρῆν) ἤθροισε, καὶ Πούπλιον μὲν Σερ-
„ ουίλιον Ῥοῦλλον πρὸς Βρεντέσιον, Ἀγρίππαν δὲ ἐπὶ Σιποῦντα ἔπεμψεν &c.

Primvs huius tabellae denarius & ſecundus item, pertinent (ut opinor) ad M. Seruilium Ahalam, quem deſignari ſupra diximus à Cicerone in Philipp. lib. II.
„ cum inquit, Quid duos Seruilios? Caſcas dicam, an Ahalas &c. quemque cum aliis coniuratis Caeſaris neci interfuiſſe, ac poſtea Tr. Pl. factum, Ciceronē in concionem produxiſſe, ex ep. VII. lib. XII. ad Caſſium, demōſtrauimus. Ex denariorum autem titulis eum non modo C. Caſſii, Caeſaris percuſſoris legatum, ſed claſſis etiam, ex acroſtirio, aliisq. rei naualis impreſſis ſymbolis, praefectum fuiſſe intelligimus. Tertius denarius ſpectat ad P. Seruiliū Caſcā, qui inter coniurationis principes numeratur; de quo praeter Plutarchū, Appianum, Dionem & alios,

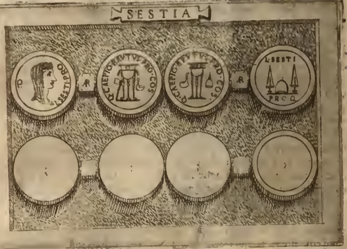
& alios, meminit Suetonius in Caeſare cap. LXXXII, his uerbis. Caeſar Caſcae
brachium abrepto graphio traiecit: conatusq. prosilire, alio uulnere tardatus „
eſt &c. Ita enim eſt in uetetibus libris, nō ut uulgo legitur: Caeſar Caſcae bra-
chium abreptum graphio traiecit. quam lectionem confirmant ea, quae ſupra „
adduximus Plutarchi uerba; quamuis pro γραφεῖον, ſit apud Plutarchum ἐγχειρίδιον.
nos autem ex iis, quae in coniuratorum denariis impreſſa ſunt, colligimus M.
Brutum coniurationis caput in occidendo Caeſare, ἐγχειριδίῳ, hoc eſt, pugione
uſum fuiſſe (quod à Cicerone in Philipp. lib. II. confirmatur, cū inquit. Caeſare
interfecto ſtatim cruentū alte extollens M. Brutus pugionē &c.) eòq. ſine dubio „
reſpiciūt duo pugiones: Marci, ut opinor vnus, alter Decimi, qui in Bruti dena-
riis ſignati ſunt. P. uerò, & C. Caſcas γραφίῳ, hoc eſt ſtilo, Caeſarē uulneraſſe indi-
cāt cū ea, quae modò protuli Suetonii uerba, tū ſtili duo, qui ſub Victoriae pe-
dibus in tertio denario impreſſi ſunt, quaeq. in quarto Seruiliorum fratrū ima-
gines ſignatae ſunt, ſtilos huiuſmodi erecta acie manibus geſtātes, ad quos om-
nino reſpexiſſe eum qui denarium cuſit, dubitandū non eſt; in cuius quidem al-
tera parte, aliud etiam Seruiliae gentis ſignatum eſt monumentum, atque eius,
ut ex inſcriptione apparet, C. SERVILII C. F. qui FLORALIA PRIMVS
FECIT. quem nos C. Seruilium C. F. ſignificari arbitramur eū, qui, ut Liuius ſcri-
bit lib. XXVII, Mag. Eq. anno DXLV. T. Manlio Torquato Dict. fuit: quo quidē
anno Aedilis Curulis cum idem eſſet, ludos Florales primum feciſſe creden-
dum eſt: nec enim multùm me Plinii mouet auctoritas, qui non eo, quo nos
coniicimus anno, ſed quingenteſimo ſextodecimo ex Sibyllae oraculis, ut om-
nia bene deſloreſcerent, ad IV Kal. Mai. Floralia inſtituta fuiſſe tradit. aut enim
alios ſecutus eſt annales Plinius, & quidem diuerſos ab iis, quos habuit is, qui
denarium ſignauit, aut certè in annorum numero, ut plerunque fit, lapſus eſt
apud eum librarius, qui I & L litterarum deceptus ſimilitudine, uniuſque lit-
terae facta tranſpoſitione, pro DXLV ſcripſerit DXVI. Sed de Floralibus ludis
dicendum nunc aliquid eſt. Eorum quidem procurationem Aedilium Curu-
lium fuiſſe, teſtatur Valerius Max. lib. II. cap. X. M. Catone, inquit, ludos Flo- „
rales, quos Meſſius Aedilis faciebat, ſpectante, populus, ut mimae nudarentur, „
poſtulare erubuit. Porphyrio quoque Horatii interpres in Floralibus Aediles „
cicer & fabam populo ſpargere conſueuiſſe ſcribit. Fuiſſe etiam Praetorum, ex
Suetonii uerbis in Galba colligere poſſumus. Praetor, inquit, commiſſione lu-
dorum Floralium, nouum ſpectaculi genus elephantos funambulos edidit. „
Florae autem deae ludos huiuſmodi dicatos fuiſſe, omnes ferè ſcriptores tra-
dunt. Ouidius lib. IV. Faſt.

Mille uenit uarijs florum Dea nexa coronis. & lib. V.
Mater ades florum ludis celebrata iocoſis.

Sed de Flora variant inter ſe veteres ſcriptores; quorum diuerſas de ea opinio-
nes diligenter collegit Gregorius Giraldus in libro de Diis Gentium, è quo qui
uolet, petat. De Seruilii Auguratu, qui litui ſigno in altera denarii parte impreſ-
ſo indicatur, nihil à Liuio traditum eſt in eo libro, in quo de eius Aedilitate &
Magiſterio Equitum factam eſſe ab eo mentionē diximus. Quintus tabellae

X ii dena-

denarius ad quem pertineat Caepionum, mihi quidem obſcurum eſt: illud certè ex iis, quae in eo impreſſa ſunt, ſatis conſtat, Caepionem hunc, quicunq. fuerit, Piſonis in Aedilitate collegam ad frumentũ emundũ ex s.c. fuiſſe: niſi forte malit aliquis Caepionis cognomen ad Fannium eum referre, qui Aedilis plebeius in Fanniae gentis denariis deſcriptus eſt: quod mihi non ſatis placet. reliqua, quae ad huius denarii intelligentiam faciunt, in Calpurnia Piſonum familia ſcripta ſunt.

SESTIAM gentem patriciã fuiſſe (nam Sextiae plebeiae nulla eſt in denariis mentio) ſatis ex Liuio conſtat: qui in li. III. nominat P. Seſtium Capitolinum
„ patriciae, ut ipſe inquit, gentis uirum, qui eum T. Menenio Lanato Conſul fuit anno CCCI, & CCCII, xuir Conſulari poteſtate legum ferendarum cauſſa: à quo duxiſſe originem L. SESTIVS hic credi poteſt, qui huius tabellae denarios ſignauit, cum eſſet Q. Caepionis Bruti in Macedonia prouincia Proquaeſtore. De eo facit Appianus mentionem lib. IIII. bel. ciuil. in quo tamen Bruti Quaeſtorẽ, non Proquaeſtore fuiſſe Seſtium dicit, niſi forte librarii erratũ ſit, qui Ταμίαν pro
„ Ἀντιταμίαν ſcripſerit. Λεύκιος δὲ Σήστιος, inquit, (in uulgatis autẽ libris mendoſe eſt Σού-
„ πλιος) ὁ Ταμίας Βρούτου, τῶν ἀμφὶ τὸν Ἀντώνιον αὐτὸν πεισθέντων προδοῦναι Βροῦτον, οὐκ ἀνασχόμενος, διὰ τόδε καὶ προ-
„ εγράφη, καὶ κατῆλθε, καὶ Καίσαρι φίλος ἐγένετο, καὶ εἰκόνας Βρούτου ... καὶ ἐπῄνειτο
„ ὑπὸ τοῦ Καίσαρος. hoc eſt, L. Seſtius Bruti Quaeſtor ab Antonianis de proditione fru-
„ ſtra ſollicitatus, proſcriptusq. ob eam cauſam, tãdem in patriã reuerſus, in Cae-
„ ſaris amicitiam receptus eſt: cui aliquando effigies Bruti domi ſuae ſpectandas
„ praebuit, id quoq. probãti. Dio lib. LIII. L. Seſtiũ Auguſto in XI conſulatu ſufe-
„ ctũ fuiſſe ſcribit anno DCCXXX. καὶ ὅτι Λούκιον (inquit) ἀνθ' ἑαυτοῦ Σήστιον ἀπέδειξε,
„ ἀεί τε τῷ Βρούτῳ συσπουδάσαντα, καὶ ἐν πᾶσι τοῖς πολέμοις συστρατεύσαντα, καὶ ἔτι καὶ τότε μνημονεύοντα
„ αὐτοῦ, καὶ εἰκόνας ἔχοντα, καὶ ἐπαίνους ποιούμενον. hoc eſt, Laudatum eſt hoc eius factum,

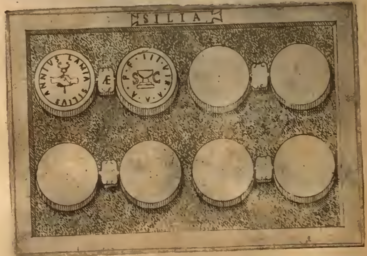
idque

idque etiam, quod in ſuum locum ſubrogauit L. Seſtium, qui uir ſemper Bru- „
ti rebus fauerat, omnibusque in bellis ei adfuerat, ac adhuc eius memoriam „
colebat, imagines eius habebat, eumque laudare ſolebat. amicitiae uero ob- „
ſeruantiam, fidemque Seſtii non modo non odio, ſed honore etiam habebat „
Auguſtus. In Colotiana quoque Faſtorum tabella L. hic Seſtius P. F. Conſul „
Auguſto ſuffectus deſcribitur. ſit ne autem is, quem Appianus lib. I I. Seſtium
Naſonem appellat, & inter coniuratos numerat, qui Caeſarem occiderunt,
haud facile dixerim.

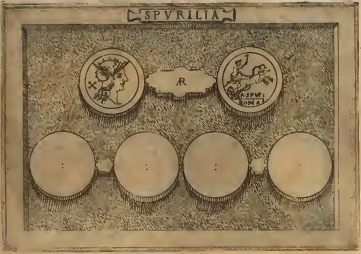
SICINIAE gentis plebeiae frequens eſt mentio apud ſcriptores. Q. uero SICINII huius, qui Triumuir monetae cudendae argenteos tabellae denarios cuſit, nullus, quòd ſciam, facit mentionem. poteſt autem filius eſſe Cn. Sicinii eius, qui anno DCLXXVII Tribunus plebis fuit Cn. Octauio, C. Scribonio Curione Cos. quos in concionem produxiſſe Sicinius dicitur, cum id egit, ut Tribunicia poteſtas populo redderetur. Cicero in Bruto, & Paedianus in Diuinatione. Sed ſiue huius filius fuerit Q. SICINIVS, ſiue conſanguineus, illud certum eſt, L. Sicinii gentilis ſui fortitudinem celebrare his denariis uoluiſſe. Fuit autem Sicinius is cognomento Dentatus, Trib. Pleb. anno CCXCIX, & CCCIII. xuirorũ fraude occiſus, de cuius fortitudine ſcribunt Dionyſius lib. X. Plinius lib. VII. cap. XXVII. Solinus cap. VI. Valerius Max. li. III. cap. VI: Agellius li. II. cap. XI. cuius
uerba ſunt haec: L. Siciniũ Dentatum, qui Trib. plebis fuit Sp. Tarpeio, A. Ate- „
rio Cos. ſcriptũ eſt in libris Annaliũ, pluſquam credi debeat, ſtrenuũ bellatorẽ „
fuiſſe: nomenq. ei factũ ob ingentẽ fortitudinẽ, appellatumq. eſſe Achillẽ Ro- „
manũ. Is pugnaſſe in hoſtẽ dicitur centũ & uiginti proeliis. cicatricẽ auerſã nul- „
lam, aduerſas quinq. & quadraginta tuliſſe. coronis eſſe donatum aureis octo, „
obſidionali una, muralibus tribus, ciuicis quattuordecim, torquibus tribus & „

„ octoginta, armillis plus centum ſexaginta, haſtis duodeuiginti. phaleris item „ donatus eſt quinquies uiciesque; populi militaria dona habuit multiiuga: in his „ prouocatoria pleraque. triumphauit cum Imperatoribus ſuis triumphis nouem &c. In altera primi denarii parte, Fortitudinis imago ſine titulo, in ſecundo denario cum inſcriptione F O R T. P. R. impreſſa eſt, hoc eſt, Fortitudo populi Romani. Haec autem, & quae in ſecundi denarii altera parte ſignata ſunt, ad ea pertinent, quae de Sicinii Fortitudine narrantur ab iis ſcriptoribus, quos modo nominaui. Palmam uerò Agellius tradit ex Plutarchi lib. VII. Sympoſiacorum, in certaminibus ſignum eſſe uictoriae, quoniam ingeniũ eius arboris eiuſmodi eſt, ut urgentibus opprimentibusq. non cedat.

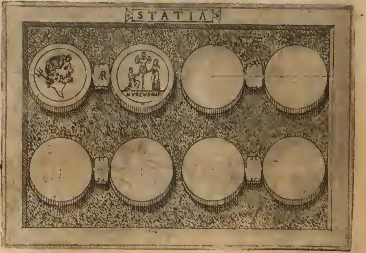
S I L I A M gentem plebeiam fuiſſe conſtat ex Liuii uerbis, quae ſunt in lib. IV. „ Non aliàs, inquit, aegrius plebs tulit Tribunicia ſibi comitia nõ commiſſa. eum „ dolorem Quaeſtoriis comitiis ſimul oſtendit, & ulta eſt, tunc primum plebeiis „ Quaeſtoribus creatis, ita ut in quattuor creãdis, uni patricio C. Fabio Ambuſto „ relinqueretur locus: tres plebeii Q. Silius, P. Aelius, P. Pipius clariſſimarum familiarum iuuenibus praeferuntur &c. S I L I V S autem qui huius tabellae nummos ſignauit, ut opinor, is eſt, qui Conſul anno D C C L X V cum L. Munatio Planco in Faſtis deſcriptus eſt; filius P. Silii eius, qui A. Licinium Neruã ex adoptione Silianum dictum adoptauit, cuius Velleius meminit in lib. II

S P V R I-

Sᴘᴠʀɪʟɪᴀᴇ gentis plebeiae facit mentionem Liuius lib.ɪɪɪɪ. in quo Spurilium Tribunum plebis nominat, cum inquit; Plebs Tribunos plebis abſentes Sex. Tempanium, Agellium, & Antiſtium, & Spurilium fecit: quos & pro „ Centurionibus ſibi praefecerunt Tempanio auctore Equites. Appianus lib.ɪɪ. „ inter Caeſaris interfectores numerat M.quendam, librariorum, ut ego opinor, errore, Spurium, cum ſcribi debuerit, Spurilium. Quidam A. ꜱᴘᴠʀɪ. interpretantur A. Spurinam.

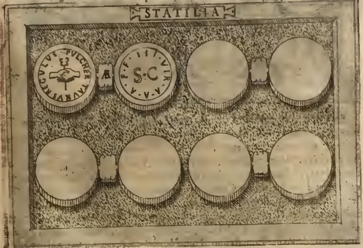
Sᴛᴀᴛɪᴀᴇ

STATIAE gentis plebeiae Cicero meminit in ep. II. ad Q. fratrem lib. I. Liuius lib. II. & Dionyſius lib. IX. ex ea MVRCVS ortus eſt, qui huius tabellae denarium cuſit, quique à ſcriptoribus appellatur L. Statius Murcus. malè enim apud Ciceronem in ep. I. lib. XII. ad Att. in uulgatis libris legitur. Hic rumor eſt
„ T. Murcum periiſſe naufragio: cum Murci praenomen fuerit Lucius, & in ueteribus Ciceronis codicibus ſcriptum ſit, hic rumor tamen Murcum periiſſe naufragio. Caſſii autem uerba ex ep. XI. lib. XII. ad Ciceronem, multum faciunt
„ ad huius denarii inſcriptionem. In Suriam (inquit) me profectum eſſe ſcito ad
„ L. Murcum, & Q. Criſpum Imperatores. Sed ex qua prouincia fuerit Murcus Imperator appellatus, non conſtat, niſi forte ex eadem Suria: nam Dio lib. XLVII. L. Statium Murcum, cum M. Criſpus Praetor Bithyniam obtineret, in Suriam miſſum fuiſſe cum poteſtate quadam teſtatur. καὶ ὁ μὲν (de Caecilio Baſſo
„ inquit) συχνόν τινα χρόνον, ἔπειτα ὑπό τε Μάρκου Κρίσπου, καὶ Στατίου Μούρκου κατείρχθη. paulo poſt. μετὰ δὲ
„ τοῦτο τὸν μὲν Βάσσον καὶ τὸν Κρίσπον, τούς τε ἄλλους οὐκ ἐθελήσαντάς οἱ συστρατεύσασθαι, ἀπέπεμψε μηδὲν ἀδικήσας. τῷ
„ δὲ δὴ Στατίῳ τό, τε ἀξίωμα, μεθ' οὗ ἀφῖκτο ἐτήρησε, καὶ προσέτι καὶ τὸ ναυτικὸν ὑπέταξεν. hoc eſt, Baſſus
„ uerò cum aliquandiu praeualuiſſet, poſtea à M. Criſpo, & L. Statio Murco ite-
„ rum eſt in obſidione habitus. paulo poſt. Secundum haec Baſſum & Criſpum,
„ reliquosque qui ſub ſe militare nollent, nulla iniuria affectos dimiſit: Statio
„ autem, & eam dignitatem, cum qua ad ſe uenerat integram reliquit, & claſſem
„ praeterea commiſit &c. Cuiuſmodi uerò fuerit ἀξίωμα id, cum quo Dio dicit Statium in Suriam ueniſſe, facile poſſumus ex Appiano intelligere, qui in lib. III. & IV. ſcribit Statium Murcum à C. Caeſare, qui poſtea Auguſtus dictus eſt, miſſum in Suriam fuiſſe cum tribus legionibus contra legionarios milites, qui interfecto Sex. Iulio Caeſare Suriae Quaeſtore, ad Caecilium Baſſum defeciuerant. Murco autem magna ui ab eis repulſo, Minucium Criſpum qui

Bithy-

Bithyniae praeerat, cũ aliis tribus legionibus auxilio ueniſſe, à quibus cũ legionarii illi milites acriter obſiderentur, ſuperueniſſe Caſſiũ, atq. obſeſſos in fidem recepiſſe, ſimulq. legiones ſex, quae Baſſum obſidebant in amicitiã partesq. ſuas pellexiſſe. Appiani uerba ſunt ex li. III. ἀπολέμως δ' ἐγένετο, Στάτιον Μοῦρκον μετὰ τριῶν τελῶν ἐπιπεμφθέντα σφίσιν ὑπὸ τοῦ Καίσαρος, ἐγκρατῶς ἀπεμάχοντο, ἕως ὁ Μοῦρκος ἐπεκαλέσατο Μινούκιον Κρίσπον ἡγούμενον Βιθυνίας, καὶ ἀφίκετο αὐτῷ βοηθῶν ὁ Κρίσπος τέλεσιν ἄλλοις τρισίν. ὡς δὲ ὑπὸ τούτων ἐπολιορκοῦντο, ὁ Κάσσιος σὺν ὀξεῖ καταλαβών, τά τε τοῦ Βάσσου δύο τέλη παρελάμβανεν αὐτίκα, καὶ τὰ τῶν πολιορκούντων, αὐτῶν ἓξ φιλίᾳ σφᾶς παραδόντων. & ex li. IV. Καὶ Στάτιον Μοῦρκον ὑπὸ Καίσαρος αὐτοῖς σὺν τρισὶ τέλεσιν ἐπιπεμφθέντα γενναίως ἀπεμάχοντο. Μούρκῳ δ' ἦκεν ἐπίκουρος Μινούκιος Κρίσπος ἐκ Βιθυνίας μετὰ τριῶν τελῶν ἄλλων. Καὶ τὸν Βάσσον ἐπολιόρκουν ὁμοῦ πάντες ἓξ τέλεσιν ἤδη. Κάσσιος οὖν τὴν πολιορκίαν σπουδῇ καταλαβών, τόν τε τοῦ Βάσσου στρατὸν αὐτίκα παρελάμβανεν ἐκόντα, καὶ ἐπ' ἐκείνῳ τὰ Μούρκου τέλη καὶ Μινουκίου, κατὰ τὴν φιλίαν αὐτῷ παραδιδόντων, καὶ κατὰ τὸ δόγμα τῆς βουλῆς ἐς πάντα ὑπακουόντων. Credẽdũ autẽ eſt Murcũ & Criſpũ ob aliquod in legionariorũ & Baſſi obſidione egregiũ factũ, Imperatores appellatos fuiſſe. Fuit Murcus Caeſaris legatus bello ciuili cõtra Põpeiũ, ut Caeſar ſcribit li. III. his uerbis. Sed cũ eſſent in quibus demoſtraui anguſtiis, ac ſe Libo cũ Bibulo coniunxiſſet, loquũtur ambo ex nauibus cũ M'. Acilio, & Statio Murco legatis, quorum alter opidi muris, alter praeſidiis terreſtribus praeerat &c. poſtea inter Caeſaris interfectores, ut ſcribit Appianus li. II. numerari uoluit, cũ tamẽ eius caedi nõ interfuiſſet. de Murci morte eadẽ tradũt Velleius li. II. & Dio li. XLVIII. Velleii uerba ſunt haec. Statiũ autẽ Murcũ, qui aduẽtu ſuo. claſſisq. celeberrimae uires eius duplicauerat, inſimulatũ falſis criminationibus, quia talẽ uirũ collegã officii Mena & Menecrates faſtidierant, Põpeius in Sicilia interfecerat. ex Appiani quoque lib. II. Murcum in Sicilia Sex. Pompeio ſe coniunxiſſe intelligimus, in quo ſcriptum eſt, ὅτε ὁ μὲν Μοῦρκος ἀχθόμενος ἐς Συρακούσας ὑπεχώρει.

Statiliae gentis aliquot à ſcriptoribus familiae nominantur: ex eis autem Tavrorvm nouam fuiſſe, ex Velleii uerbis intelligere poſſumus, quae legun-

„ legũtur in li,11.Raró,inquit, eminẽtes viri nõ magnis adiutoribus ad gubernan-
„ dam Fortunam ſuam uſi ſunt: vt duo Scipiones duobus Laeliis, quos per omnia
„ aequarunt ſibi : ut Diuus Auguſtus M. Agrippa,& maximè ab eo,Statilio Tau-
„ ro. quibus nouitas familiae haud obſtitit, quominus ad multiplices Conſula-
„ tus,triumphosque & complura euehcrentur ſacerdotia. Statilii Tauri meminit
„ Appianus li. v. bel. ciuil. Ταῦρος δὲ ἀρχηγῶν τοῦ στόματος ἐς Τάραντα ἐπαλινδρόμει &c. Taurus
enim praefuit claſſi in bello nauali C.Caeſaris & Sex.Pompeii. καὶ τὸ ναυτικὸν, pau-
„ lo poſt, ἀλλὰ τὸ ὑπὸ Ταύρῳ &c. Dio lib. XLIX. Τότε δ' ἰδία ἐν Σικελίᾳ φθάσαν, καὶ τὴν Λιβύην ἀκατε-
„ ρας ἀμαχεὶ διὰ Στατιλίου παρεστήσατο. T. autem Statilius Taurus Procos. triumphauit ex Aſia pridie Kal. Iul. anno DCCXIX. Sed ad hunc ne pertineat aereus nummus, an ad eius filium, qui Conſul fuit anno DCCLXIII cum M. Aemilio Lepido, incertum eſt, vter autem eorum, Triumuir A. A. A. F. F. Auguſti argenteos denarios ſignauerit, ad Tauri cognomen certè reſpexit, cum in eorum altero id animal impreſſit.

SVLPICIAM gentem Camerio oppido oriundam fuiſſe, coniicere poſſumus ex Ser. Sulpicii cognomine, qui primus ex ea gẽte Romã ueniſſe creditur, & è patriae nomine Camerinus dictus eſſe. Ita enim Claudia quoq.gens è Sabinis profecta, Sabini cognomen adepta fuit. Nullus autem in gente Sulpicia antiquior reperitur eo, qui Conſul anno CCLIIII cum M'. Tullio Longo fuit, quíque,vt diximus,primus Camerini cognomine vſus eſt. quamuis Ser. Galba Imp. ex hac gente natus,eius originem ad Iouem retulerit,vt Suetonius ſcribit in lib.VII. cap.II. Gens autem Sulpicia fuit duplex,ſiue vt quibuſdam placet,triplex, patriciorum ſcilicet, plebeiorum, & equeſtrium; Patriciorum GALBAE in antiquis denariis: Equeſtrium,Rufi reperiuntur. P. GALBAM, qui in primo, & ſecundo tabellae denario notatus eſt, opinor eum eſſe, quem Cicero habuit in petitione Conſulatus competitorem. Aſconius in oratione in toga candida,&

da,& Q. Cicero in petitione Conſulatus. de eo ſcribit Cicero ad Att. ep.1.lib.
1. Prenſat unns P. Galba. paulo poſt; Cōpetitores qui certi eſſe videantur, Gal- „
ba,& Antonius, & Q. Cornuficius. Eundem Aedilem Curulem fuiſſe ex ſecun-
di denarii inſcriptione intelligimus,in cuins altera parte inſtrumenta quoque,
quibus in ſacris utebantur,ſeceſpita, ſimpulum,& ſecuris impreſſa ſunt,ut Gal-
bae ſcilicet Pontificatus, uel aliud ſimile ſacerdotiū indicaretur. In tertio de-
nario effigiem opinor expreſſam eſſe Ser. Sulpicii Rufi,qui iuriſconſultus fuit,
quíque Conſul in Faſtis cum M. Marcello, anno DCCII deſcriptus eſt. De eo
meminit Cicero in oratione pro L.Murena,cum inquit. Tua nobilitas Ser. Sul- „
pici hominibus litteratis & hiſtoricis notior, pater enim fuit equeſtri loco,auus „
nulla illnſtri laude celebratus. Itaque non ex ſermone hominum recenti, ſed ex „
Annalium uetuſtate eruenda eſt memoria nobilitatis tuae &c. Caeſar cum ad „
bellum Africannm proficiſceretur, Ser. Sulpicium Graeciae praeſecit. Cicero
ep.VI.lib.VI.quo quidem tempore ad illum ſcripſit epiſtolas,quae in lib. XIII. le-
guntur. Ad M. Antonium bello Mutinenſi ex S.C. legatus de pace cum L.Piſo-
ne, & L.Philippo miſſus, in legatione mortem obiit. de quo ornando cum in
Senatu ageretut, Cicero ſuaſit,ut Sulpicio ſtatua pedeſtris aenea in Roſtris po-
neretur, quam ſua aetate pro Roſtris Auguſti extitiſſe Pomponius de origine
Iuris teſtatur. Senatusconſultum in Ciceronis ſententiam factum de honoribus
Ser. Sulpicio Q. F. Lemonia Ruſo tribuendis extat in lib. Philipp. IX. Illud au-
tem in huius denarii inſcriptione maximè dignum eſt, ut notetur, Sulpiciā Rn-
forum familiam duobus ſimul praenominibus uſam fuiſſe, cuius quidem rei
ignoratio cauſa fuit, cut quidam docti uiri, Cornelii Nepotis locum depraua-
rint; apud qnem in Attici nita, altero è Sulpicii ſratris praenominibus dele-
to,altero retento; corrigere arbitrati, hiſtorici uerba,quae uacabāt mendo,ma-
cularunt. Itaque ut ſuae nobiliſſimns ſcriptor reſtituatur integritati, eius uerba
ita erunt corrigenda, vt in manuſcriptis omnibus libris legi animaduertimus.
Nanque Anicia Pomponii conſobrina nupſerat M. Seruio fratri Sulpicii &c. „
Liuius lib. III. ad annum v. c. CCXCIIX P. Sulpicium nominat unum ex tribus
legatis miſſis in Graeciam ad deſcribendas leges, quíque pòſt xuir fuit; quem
antea in Conſulatu anno CCXCI Ser.nominauit: nam eundem eſſe ex Dionyſio
Halicarnaſſeo conſtat, qui hos legatos,uiros fuiſſe conſulares ſcribit. itaque ille
ipſe Sulpicius inter tres legatos conſulares miſſos à Senatu ad plebem in ſecun-
da eius ſeceſſione ab eodem Liuio ad annum v. c. CCCIII. & ab Aſconio in Cor-
neliana P. nominatut, à Graecis verò ſcriptoribus Ser. Sed ad hanc noſtram de
duobns Ruforum familiae praenominibus confirmandam obſeruationem, il-
lud etiam addi poteſt, Ser. Sulpicium Ruſum, quem diximus Conſulem fuiſſe
anno DCCII. à Iulio Obſeqnēte in libro de prodigiis. P.Seruium Sulpicium Ru-
fum nominari, quod puto animaduertiſſe doctiſſimum virum Bernardinū Ru-
tilium,qui in eo libro,quem de uitis Iuriſconſultorum edidit,in P. Seruio Sulpi-
cio, ita ſcribit. Itaq. redeo ad Ser.Sulpicinm, cui quidam praenomen P.addnnt, „
Cicero etiam Rufi, & Lemoniae cognomina. Alterum quidem vidit Rutilius, „
P. ſcilicet Seruiū praenominari Sulpiciū. Laemoniam verò, Tribns, in qua cen-
ſebatur,nomen eſſe,non uidit. Vt autem eorū, quae ad denarii explicationem
faciunt

faciunt,nihil omittamus, dicendū aliquid eſt de Seruii praenomine: id enim cū tribus tantum litteris Ser. notari in veteribus monumentis ſoleat, quaerendū eſt, cur in hoc denario integrum praenomen Servivs ſcriptum ſit. Praenomina apud Romanos vnica tantum littera,vel duabus, vel ad ſummum tribus notari ſolita fuiſſe vel mediocriter Romanae antiquitatis peritis notū eſſe opinor. Eorum verò quaedam aliquibus familiis ita peculiaria fuerunt, vt pro nominibus poſita ſaepiſſimè inueniūtur.Exempla occurrūt haec. Claudia gens nō aliis frequentius praenominibus vſa eſt,quàm Ap.& Ti. cū igitur Ap.Claudius vel Ti. Claudius à ſcriptoribus nominantur,ſolo praenomine, atq. eo tunc nō diminuto, notari ſolent, Appius ſcilicet, & Tiberius. hinc Cicero ad Appium
„ ep.i.lib.i. Quam quidem,inquit, ego ſi fortè de tuis ſumpſero, non ſolum Pal-
„ lada,ſed etiam Appiada nominabo &c. dixiſſet enim Claudiada, niſi tunc Appius ex praenomine notior,quàm ex nomine fuiſſet.Sulpiciae autem genti,Seruii praenomen ita familiare fuit,vt Sulpicii,qui eo vſi ſunt,ſolo praenomine ferè ſemper ſignificentur. Cicero ep. vi. lib. iv. ad Ser. Sulpicium. Seruius tamen
„ tuus,inquit,omnibus officiis, quae illi tempori tribui potuerunt, declarauit &c.
„ & ep. iii. Seruius quidem tuus in omnibus ingenuis artibus, in primiſq. in hac,
„ in qua ego me ſcripſi acquieſcere, ita verſatur, vt excellat. Tacitus lib. xviii.
„ Satis ſibi nominis, ſatis poſteris ſuis nobilitatis quaeſitum: poſt Iulios, Clau-
„ dios,Seruios,ſe primum in familiam nouam imperium intuliſſe &c.ita enim eſt in manuſcriptis omnibus libris: Sergios autem pro Seruios video repoſitum fuiſſe ab iis, qui inter Iulios & Claudios gentium nomina, male Seruios, quod praenomen eſſet, poſitum exiſtimarunt. Si quis verò denarii inſcriptione Sulpicium eum,quem diximus iuriſconſultum fuiſſe, indicari non putat(quòd is P. Seruius dictus ſit, hic autem L. Seruius) ſed alium eiuſdem gentis inſignem virum,cuius etiam imago in denario depicta ſit, deſignari mauult,non multum laboro,dummodo illud conſtanter retineatur, duobus, quicunque is ſit, praenominibus notatum eſſe. magis tamen, vt dixi, placeret referri denariū ad Rufum iuriſconſultum,cuius in primo praenomine facilè à librariis errari potuit: niſi fortè imago quidem iuriſconſulti ſit, inſcriptio verò ad L. Seruiū Rufum eius filium pertineat, qui denarium in patris honorem ſignauerit. Ab eodem autem quartum quoque tabellae aureum nummum cuſum fuiſſe crediderim,ad illuſtrandum aliud familiae ſuae monumentum, ex qua extiterit Ser. Sulpicius is, qui Tuſculum obſidione exemerit. huius rei extat apud Liuium hiſtoria in
„ lib.vi. Veliterni,inquit,coloni geſtientes otio,quòd nullus exercitus Romanus
„ eſſet,& agrum Romanum aliquoties incurſauere, & Tuſculum oppugnare ad-
„ orti ſunt. eaq. res Tuſculanis veteribus ſociis,nouis ciuibus opem orantibus ve-
„ recundia maximè non patres modò, ſed etiam plebem mouit. remittentibus
„ Tribunis plebis comitia per Interregem ſunt habita. creati Tribuni militum
„ L.Furius,A. Manlius, Ser. Sulpicius, Ser. Cornelius, A. & C. Valerii, haud qua-
„ quam tam obedientem in delectu, quàm in comitiis plebem habuere: ingen-
„ tiq. contentione exercitu ſcripto profecti, non ab Tuſculo modò ſubmouere
„ hoſtem, ſed intra ſuamet moenia compulere. obſidebanturq. haud paulo vi
„ maiore Velitrae, quàm Tuſculum obſeſſum fuerat. Quintus denarius,vt ex

inſcriptio-

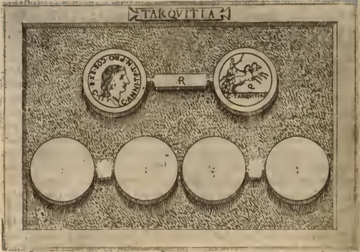
inſcriptione intelligitur, à Ser. Sulpicio cuſus eſt: ſedà quo Sulpicio, mihi quidem incertum eſt, cum multi in hac gente eo praenomine uſi reperiantur. ex iis uerò, quae in altera denarii parte impreſſa ſunt, captiui ſcilicet ſigno, & & naualibus inſtrumentis, ſatis conſtat, in P. Sulpicii memoriam ſignatum eſſe, qui Conſul cum C. Aurelio fuit anno D L I I I. Nauis enim uelum, ancora, temo, & acroſtirium, ad naualem Sulpicii in Macedoniam traiectum pertinent, de quo Liuius his uerbis meminit lib. X X X I. Tum P. Sulpicius ſecundum uota in Capitolio nuncupata, paludatus cum lictoribus profectus ab Vrbe Brundiſium uenit, & ueteribus militibus uoluntariis ex Africano exercitu in legiones deſcriptis, nauibusque ex claſſe Conſulis Cornelii lectis, altera die quam à Brundiſio ſoluit, in Macedoniam traiecit &c. Idem Sulpicius Daſſaretiorum poſtea in Macedonia fines populatus eſt, & cum Philippo cōgreſſus, regis copias fudit, fugauitque: ad quod factum celebrandum, captiui ſignum in denario impreſſum eſſe opinor. Liuius paulo poſt. Sulpicius in ipſa Macedonia congreſſus, fudit, fugauitque regem, partem opulentiſſimam regni eius depopulatus. Sextus denarius niſi ad Ser. Galbam, qui Romae imperauit, referatur, dubium non eſt, quin Ser. Sulpicio tribuendus ſit ei, à quo Galba Imp. genus duxiſſe dicitur. De eo Suetonius meminit lib. V I I. cap. I I I. his uerbis. Familiam illuſtrauit Ser. Galba Conſularis temporum ſuorum eloquentiſſimus: quem tradunt Hiſpaniam ex Praetura obtinētem X X X Luſitanorum millibus perfidia trucidatis Viriatini belli cauſam extitiſſe. Eius nepos ob repulſam Conſulatus, infenſus Iulio Caeſari, cuius legatus in Gallia fuerat, conſpirauit cum Caſſio & Bruto. propter quòd Pedia lege damnatus eſt. ab hoc ſunt Imp. Galbae auus & pater. Hiſpaniae imagini ob prouinciae fertilitatem, & in re militari praeſtantiam, ſpicas, clypeum, & haſtas appingi in numiſmatibus ſolere ſupra diximus. Statua uerò equeſtris, quae eſt in altera denarii parte ſignata, poteſt ad Galbae equeſtrem aliquam ſtatuam pertinere, quae ab Hiſpanis ei decreta fuerit.

Pʀɪᴍᴠꜱ huius tabellae denarius tribuitur à quibuſdam C. Sulpicio, C. F. Galo, qui Conſul anno ᴅʟxxxᴠɪɪ cũ M. Claudio Marcello fuit, propterea quòd in denario C. F. ut etiam in Faſtis deſcriptus ſit. ad quem referendos etiam putant nummos aereos, qui cum Mᴇꜱꜱᴀʟʟᴀᴇ, ꜱɪꜱᴇɴɴᴀᴇ, ᴇᴛ ᴀᴘʀᴏɴɪɪ nominibus circumferuntur, quíq. ſunt à nobis Aᴘʀᴏɴɪᴏ ɢᴀʟᴏ tributi, cum ob alia, tũ quòd moneta illa à IIIuiris (ut ex eius inſcriptione apparet) cuſa, nõ a IIIuiris fuit, tot enim Monetales in eo numerarẽtur, ſi Gᴀʟᴠꜱ Apronii cognomẽ nõ eſſet. Mihi uerò magis placeret, ſi denarius huiuſmodi ad C. Sulpicium Platorinum referretur, à quo ſunt ſequentes denarii ſignati. quíq. apud Lauinium ut uidetur ortus, porcam, & Penates deos, qui Lauini colebantur, vt patriam indicaret ſuam, in primo denario fortaſſe impreſſit. Sed primum mihi de Penatibus, & porca, Lauiní ne eorum ſimulacra fuerint, dicendum eſt: deinde, ex gente Sulpicia quaerendũ an aliquis natus apud Lauinium fuerit. De Penatibus quidem diis Varro lib.ɪᴠ. de lingua Latina ita ſcribit.
„ Opidum, quod primum con-
„ ditum in Latio ſtirpis Romanae Lauinium, nam ibi dii Penates noſtri. Paedia-
„ nus in oratione pro M. Scauro. Crimini, inquit, dabat ſacra publica populi Ro-
„ mani deûm Penatium, quae Lauinii fierent, opera eius minus rectè, caſtèq. facta eſſe. Valerius Max. lib.ɪ. cap. ᴠɪɪɪ ſcribit Aeneam Penates deos Troia aduectos Lauinii collocaſſe. cum eo conſentiunt Dionyſius lib.ɪ. & Macrobius lib.ɪɪɪ. Saturnal. addit praeterea Dionyſius, duos tantum eſſe Penates deos, pilaq. in manibus habere. qua forma in altera denarii parte expreſſi ſunt. De porca, Varronis tantũ uerba ex lib.ɪɪ. cap.ɪᴠ. de re ruſtica, ſat erit proferre, quae ſunt haec.
„ In quo illud antiquiſſimũ fuiſſe ſcribitur, quòd ſus Aeneae Lauini triginta por-
„ cos peperit albos. itaq. quod portenderit, factum; triginta annis vt Lauinienſes
„ conderent opidum Albam. Huius ſuis ac porcorum etiam nunc veſtigia appa-

reit:

rent: iam ne ſimulacra eorum aenea etiam nunc in publico poſita,& corpus ma- ,,
tris ab ſacerdotibus quod in ſalſura fuerit,demonſtratur &c. De Sulpicia fami- ,,
lia, quae Lauini domicilium habuit, poſſem Taciti locum ex lib. III. afferre, ſi
Lauinium ab aliquo ſcriptorum municipiũ appellari alicubi obſeruaſſem, eius
tamen uerba, ſi quid ad rem faciunt, adducam. Sub idem tẽpus,inquit, ut mors ,,
Sulpicii Quirini publicis exequiis frequẽtaretur,petiuit à Senatu. nihil ad ve- ,,
terem & Sulpiciam patriciorum familiam Quirinus pertinuit, ortus apud mu- ,,
nicipium Laniuium,ſed impiger militiae, & acribus miniſteriis Cõſulatum ſub ,,
Diuo Auguſto, mox expugnatis per Ciliciam Homonadenſium caſtellis inſi- ,,
gnia triumphi adeptus &c. Paſſim autem à librariis in eo erratur, vt pro Laui- ,,
nio, ſcribant Laniuium,& pro Laniuio Lauinium. In ſecundi denarii altera par-
te Roſtra quaedam, & duo in eis ſedentes uiri, quantum ego coniicio, Auguſtus,
& Agrippa, ſignati ſunt: ac Roſtra quidem opinor eſſe ea, quae Iulia ſiue Noua
appellata ſunt, de quibus meminit Dio li. LVI. *προτεθείσης δὲ* (inquit) *τῆς κλίνης ἐπὶ τοῦ δη-* ,,
μηγορικοῦ βήματος, ἀπὸ μὲν ἐκείνου ὁ Δροῦσος τι ἀνέγνω, ἀπὸ δὲ τῶν ἑτέρων ἐμβόλων τῶν Ἰουλίων, ὁ Τιβέριος δημόσιον ,,
δή τινα κατὰ δόγμα λόγον ἐπ' αὐτῷ τοιόνδε ἐπελέξατο. hoc eſt, Feretro poſito ad Roſtra, pro il- ,,
lis Druſus quandam orationem de ſcripto recitauit: Ceterum pro Roſtris Iu- ,,
liis Tiberius ex S. C. ad populum in haec propemodum verba perorauit. Sue- ,,
tonius tamen Auguſtum bifariam laudatum ſcribit, pro aede Diui Iulii à Tibe-
rio, & pro Roſtris Veteribus à Druſo Tiberii filio. Earundem verò nauiũ for-
taſſe roſtris ſuggeſtum huiuſmodi ornatum fuit, quibus Iulii quoque ſacrarium
ſiue heroum ab Auguſto exornatum fuiſſe idem Dio ſcribit lib. LI. his uerbis,
Τότε γὰρ ἐπινίκια αὐτῷ ὡς καὶ τῆς Κλεοπάτρας, καὶ ἁψῖδα τροπαιοφόρον ἔν τε τῷ Βρεντεσίῳ, καὶ ἑτέραν ἐν τῇ Ῥωμαίᾳ ,,
ἀγορᾷ ἔδωκαν, τήν τε κρηπῖδα τοῦ Ἰουλιείου ἡρῴου τοῖς τῶν αἰχμαλωτίδων νεῶν ἐμβόλοις κοσμηθῆναι, καὶ πανήγυρίν οἱ πεν- ,,
τετηρίδα ἄγεσθαι, ἔν τε τοῖς γενεθλίοις αὐτοῦ, καὶ ἐν τῇ τῆς ἀγγελίας τῆς νίκης ἡμέρᾳ. hoc eſt, Nam ei & ,,
de Cleopatra triumphus conceſſus eſt, & fornix trophaeum gerens Brundiſii, ,,
aliusque in Foro Romano, utque ſacrarii Iulii baſis, captiuarum nauium roſtris ,,
ornaretur: ludique in honorem eius quinquennales haberentur: feriae eſſent ,,
natali eius die, ac ea die, qua uictoriae nuncius allatus fuit &c. Iiſdem verò roſtris ,,
columnam etiam in Foro Romano exornatam fuiſſe ſcribit Appianus lib. v,
cui Auguſti ſtatua aurea ſuperimpoſita fuit, quae in argenteo quodam Augu-
ſti denario expreſſa eſt. Appiani uerba ſunt haec, *Καὶ ἐπὶ κίονος ἐν ἀγορᾷ χρύσεος ἑστάναι* ,,
μετὰ σχήματος οὗπερ ἔχων εἰσῆλθε, καὶ περικειμένων τῷ κίονι νεῶν ἐμβόλων. καὶ ἕστηκεν ἡ εἰκὼν ἐπιγραφὴν ἔχουσα, ὅτι τὴν ,,
εἰρήνην ἐστασιασμένην ἐκ πολλοῦ συνέστησε κατὰ γῆν καὶ θάλασσαν. Sed in Appiani uulgatis codici- ,,
bus mendosè leguntur cum alia, tum uox *ἐπινίκιος*, pro *ἐπὶ κίονος*. quae nos au-
xilio ueteris denarii ſuae integritati reſtituimus.

Tarqvitiae gentis patriciae mentio frequens eſt cum in Faſtis Capitolinis,in quibus L. Tarquitius Flaccus L. Quinctio Cincinnato Dictatore Mag. Eq. anno ccxcv deſcribitur,tum in antiquis inſcriptionibus, quarum exempla ſunt haec.

L. TARQVITIO.
L. F. POM
ETRVSCO
SVLPICIANO
SCRIBAE. QVAESTORI
EX. TESTAMENTO
DE. HS. XX

L. TARQVITIO. MARCIANO
FILIO. DVLCISSIMO. QVI
VIXIT. ANNIS. VIIII. MENS. VI
DIEBVS. XVIIII. HORIS. XI
L. TARQVITIVS. TROPHIMVS
ET. TARQVITIA. EVTYCHIA
PARENTES. FILIO. DVLCISSIMO
FECERVNT. CVIVS. CORPVS. CAVSA
PONDERIS. ANTE. ARA. POSITV. EST

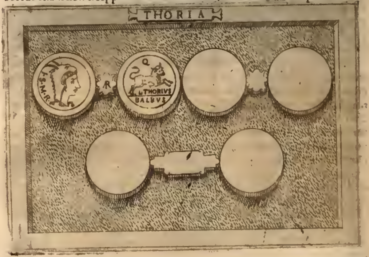
Cornelius Tacitus lib. xv. facit Tarquitii Creſcentis mentionem. C. autem Tarqvitivm, qui in huius tabellae denario notatus eſt, Sertorii in Hiſpania partes, contra quem, ut ſcribit Plutarchus in Sertorio C. Annius Sullae legatus miſſus eſt, ſecutum fuiſſe, colligi poteſt ex Salluſtii hiſtoriarum fragmento,quod eſt apud Seruium Grammaticum in lib. i. Aeneid. in quo ſcriptum eſt: Igitur diſcubuere, Sretorius inferior in medio, ſuper eum L. Fabius Hiſpanienſis Senator ex proſcriptis, in ſummo Antonius, & infra ſcriba Sertorii Verſius; alter ſcriba Maecenas in imo; medius inter Tarquitium & dominum Perpernam &c.

Terentia

Terentia gens inter plebeias ab antiquis ſcriptoribus numeratur. ex ea enim extitit C. Terentius Tr. pl. qui anno CCXCI legem tulit, vt Quinqueuiri crearentur, legibus de imperio Conſulari ſcribendis, ne ipſi libidinem ac licentiam ſuam pro lege haberent. Liuius lib. III. Dionyſius lib. x. C. TERENTIVS LVCANVS, qui in primo tabellae denario notatus eſt, nominatur à Plinio lib. XXXV. cap. VII. Pingi autem, inquit, gladiatoria munera, atque in publico ex- ,,
poni coepta à C. Terentio Lucano. is auo ſuo, à quo adoptatus fuerat, triginta ,,
paria in foro per triduum dedit, ſabulamque pictam in nemore Dianae poſuit. ,,
Eiuſdē, vt opinor, Donatus Grammaticus in uita Terētii facit his verbis mentionē: P. Terentius Afer, Carthagine natus, ſeruiuit Romae Terentio Lucano ,,
Senatori: à quo ob ingeniū, & formā nō inſtitutus modò liberaliter, ſed & matu- ,,
rè manumiſſus. Ab eodē autē C. Terentio, vt ex inſcriptione apparet, ſecundus aereus nummus cuſus fuit: cuius cognomen tribus notatum litteris LVC, ſcio ab aliis Lucrio interpretari; ſed quam rectè, ipſi uiderint. Tertium tabellae denarium, in quo Iouis Terminalis caput impreſſum eſt, à M. TERENTIO VARRONE ſignatum eſſe, quo tempore Cn. Pompeii in Hiſpania legatus erat, vel ex ipſa quarti denarii inſcriptione, quae ab imperito Latinè homine, (& ut videtur, Hiſpano) primùm deſcripta, deinde impreſſa in denario fuit, intelligere poſſumus. Cuſit autē Varro monetā huiuſmodi, vt ex eius titulo colligitur, cū in Hiſpania praeter legati munus, Proquaeſtorio etiā officio ſungeretur; cuius argenti publicè ſignandi in prouinciis cura in primis fuit. Pompeium verò Hiſpaniam prouinciā Proconſulari poteſtate adminiſtrandam obtinuiſſe, & ſupra in eius denariis ſcripſimus, & ad huius monetae intelligentiam Velleii uerba, & Suetonii proferemus. Quippe, inquit Velleius, Pompeius in ſecundo Conſulatu Hiſpanias ſibi decerni uoluerat, eaſque per triennium abſens ip-

„ ſe, ac praeſidens Vrbi per Afranium & Petreium Conſularem, ac Praetorium legatos ſuos adminiſtrabat &c. Suetonii verba ſunt haec ex li.i.cap. x xiv. Ap-
„ pellatisque de Rep. patribus, ualidiſſimas Pompeii copias, quae ſub tribus lega-
„ tis M. Petreio, & L. Afranio, & Varrone in Hiſpania erant, inuaſit. Ad hoc autẽ Pompeii indicãdum imperium, ſceptrũ & aquila in altera denarii parte, vt opinor, impreſſa eſt. nam delphin ad maris imperium pertinet, quod Cn. Pompeio ex s. c. bello Piratico demandatum eſt; cuiquidem gerendo vnns ex eius legatis M. hic Varro praefuit, quoq. confecto, roſtrata corona donatus à Pom-
„ peio fuit. Plinius lib.iii.cap. xi. Poſt enm, inquit, M. Varro cum claſſibus Pom-
„ peii Piratico bello praeeſſet. & lib.vii.cap.xxx. Quàm cũ eidem Magnus Pom-
„ peius Piratico ex bello naualem dedit. & li.xvi.cap.iv. Cedunt & roſtratae, quã-
„ uis in duobus maximè ad hoc aeui celebres: M. Varrone è Piraticis bellis, dante
„ Magno Pompeio: itemq. M. Agrippa, tribuente Caeſare è Siculis: quae & ipſa Piratica fuere. Sed M. Varronẽ in bello cõtra Piratas Pompeii claſſi praefuiſſe, Florus etiam lib.iii. Appianus in Mithridatico, & Dio lib. xli. ſcripſerunt.

Thoriam gentem plebeiam fuiſſe inter omnes ferè ſcriptores conſtat. L. Thorius Balbus, qui huius tabellae denarium cuſit, is opinor eſt, cuius Cicero in lib. ii. de finibus meminit, his verbis. L. Thorius Balbus fuit Lanuui-
„ nus: quem meminiſſe tu non potes. is ita viuebat, ut nulla tam exquiſita poſ-
„ ſet inueniri voluptas, qua non abundaret. erat & cupidus voluptatum, & cuius
„ uis generis eius intelligens, & copioſus; ita non ſuperſtioſus, vt illa plurima in
„ ſua patria ſacrificia & ſana contemneret: ita non timidus ad mortem, vt in acie ſit ob Remp. interſectus &c. Quòd autem Lanuuio municipio Thorius natus fuiſſet, Iunonis Soſpitae ſimulacrum, quae Lanuuii colebatur, in altera denarii parte ſignauit, inſcriptionemque adiecit. I. S. M. R. hoc eſt, Ivno sospita magna

MAGNA, ſeu MAXIMA REGINA: vtrunque enim Iunoni cognomen tributum fuiſſe, Virgiliani uerſus demonſtrant,

--- tibi enim, tibi Maxima Iuno
Mactat ſacra ferens &c. &
Iunonis Magnae primum prece numen adora.

Ouidius quoque in Faſtis Iunonem Magnam appellauit his verſibus,

Monte ſub Exquilio multis inceduus annis,
Iunonis Magnae nomine lucus erat.

In altera denarii parte Thorius impreſſit taurum, vel familiae nomen indicans ab eo animale deductum, (nam multa nomina, inquit Varro de re ruſtica li.II.cap.I. habemus ab utroque pecore, vt Porcius, Ouilius, Caprilius, Equitius) vel certè ad legem reſpiciens, quam tulit Sp. Thorius Tribunus plebis in eos, quorum à pecore agri publici depaſti eſſent. Cicero lib. II. de Oratore. Qui cum ageretur in Senatu de agris publicis, & lege Thoria, & premeretur Lucilius ab iis, qui à pecore eius depaſci agros publicos dicerent &c. Alteram quoque legem Thorius tulit, qua agrum publicum vectigali leuauit, cuius Cicero meminit in Bruto, his verbis. Sp. Thorius ſatis valuit in populari genere dicendi, is qui agrum publicum uitioſa, & inutili lege, vectigali leuauit. Appianus autem lib. I. bel. ciuil. à Sp. Thorio Tr. pl. legem latam eſſe ſcribit, ne agri amplius diuiderentur, ſed poſſeſſoribus in iis relictis, vectigalia pro iis penderentur, eaque pecunia populo diuideretur. Eius verba ſunt. Μέχρι Σπούριος Θόριος δημαρχῶν εἰσηγήσατο νόμον, τὴν μὲν γῆν μηκέτι διανέμειν, ἀλλ' εἶναι τῶν ἐχόντων, καὶ φόρους ὑπὲρ αὐτῆς τῷ δήμῳ κατατίθεσθαι, καὶ τὰ δὴ τὰ χρήματα χωρεῖν ἐς διανομάς, ὅπερ ἦν μὲν τις τοῖς πένησι παρηγορία διὰ τὰς διανομάς, ὄφελος δ' οὐδὲν ἐς πολυπληθίαν.

TITINIA

Titinia gens familias habuit patricias & plebeias. Patriciae meminit
„ Liuius lib.v. cũ inquit, Non tamen ultra proceſſum eſt, quàm ut unus ex plebe
„ vſurpandi iuris cauſa P. Licinius Caluus Tr. militum Conſulari poteſtate crea-
„ retur: ceteri patricii creati, P. Maenius, L. Titinius, P. Melius, Sp. Furius Medullinus, L. Publilius Vulſus &c. Plebeiae idem Liuius lib. III. facit mentionem, in quo M. Titinium nominat Tribunum plebis creatum anno CCCIIII. quo tempore plebs in Auentinũ ob facinus Ap. Claudii Craſſini xuiri feceſſerat. C. aut Titinius, qui in huius tabellae denario notatus eſt, vt ex numero XVI in eius altera parte adiecto colligitur, denariorum flandorum curator fuit, anno Vrbis DXXXVI, quo vt Plinii verbis vtar ex lib. XXXIII. cap. III. Q. Fabio Maximo
„ Dictatore, Annibale urgente, aſſes unciales facti ſunt, placuitq. denarium ſex-
„ decim aſſibus permutari, quinarium octonis, ſeſtertium quaternis. Hinc autẽ factum eſſe opinor, ut cum in aliis denariis X nota apponi ſoleat, quòd denos aſſes ualerent, in hoc XVI appoſita ſit, qua ſcilicet ſignificaretur, denarium non ut ante decem aſſes, ſed ſexdecim ualere. Veriſimile etiam eſt populum Romanum aere alieno preſſum inſequentibus quoq. annis monetae pondus minuiſſe, denariumque huiuſmodi à C. Titinio eo, qui tunc temporis monetae cudendae praefuerit, ſignatum fuiſſe. Multi enim à ſcriptoribus ex Titinia gente nominantur, quibus denarius tribui poſſit. Valerius Max. lib. III. cap. II. meminit C. Titinii Minturnenſis, qui uxori à C. Mario dotem reddere coactus fuit, quòd eam impudicam de induſtria duxerat, ut dote ſpoliaret. Plutarchus in Mario. Appianus li. IV. bell. ciuil. & Plutarchus in Bruto faciunt mentionem Titinii eius, qui bello Philippenſi à Caſſio de Bruti uictoria ſciſcitatum miſſus, quòd tardius reuerſus Caſſio mortis cauſa fuiſſet, ſeipſum interfecit. Idem Appianus lib. v. Titinii facit mentionem, qui in bello nauali contra Sex. Pompeium Cae-
ſarianae

ſarianae claſſi praefuit. Sed longum eſſet Titinios omnes colligere, qui ab antiquis ſcriptoribus nominantur: quibus proferendis eò libentius ſuperſedeo, quòd ad denarii huius intelligentiam nihil, uel parum faciunt.

Titiam gentem plebeiam fuiſſe, uel ex hoc maximè conſtat, quòd multi ex ea Tribuni plebis extiterũt, à quibus latae ſunt leges, quae de uectigali agrorum, de luſu, de Triumuiratu Quinquennali, de donis & muneribus inſcriptae, ſub Titiae gentis nomine circumferuntur. Q. autem Titius, qui eſt in huius tabellae denariis notatus, nõ ſatis ex ſcriptoribus conſtat, quis fuerit, quoue tempore uixerit: nec enim Q. Titium indicari arbitror, qui (ut apud Plutarchum Sulla in x. commentario ſcribit) non obſcurus inter Romanos ciues fuit, qui tunc in Graecia negotiabantur; is enim Marcus praenominatur in antiqua hac inſcriptione, cuius exemplum ſubieci, ſi modo idem ſit cum eo, quem Plutarchus nominat,

CIVES. ROMANI. QVI
MYTILENIS. NEGOTI
ANTVR
M. TITIO. L. F. PROCOS
PRAEF. CLASSIS. COS
DESIGNATO. PATRONO
HONORIS. CAVSA

Pegaſus autem, qui eſt in altera denariorum parte impreſſus, adduxit quoſdam, vt ad Titium poetam de quo meminit Horatius in ep. III. lib. I. ad Iulium Florũ, referendos hos denarios putarint. Eius uerſus ſunt hi,

Quid

Quid Titius Romana breui uenturus in ora,
Pindarici fontis qui non expalluit hauſtus?

„ In quorum explicatione Porphyrio ita ſcribit. Titius poeta hic voluit Pindarũ
„ Latino ſermone vertere. deridet autẽ hunc Horatius, quòd auſus ſit ſacrũ opus
„ contaminare. poteſt tamen & uerè laudare; nam Tiberii comes & doctiſſimus
„ fuit, & lyrica conſcripſit &c. Vt igitur Titio huic denarios huiuſmodi quidã referrẽt, imago etiã impulit, quae in denario, quadrato Hermae impoſita eſt. clarorũ enim & inſigniũ aliqua virtute virorũ capita Hermis imponi ſolita fuiſſe diximus in eo libello, quẽ nuper de imaginibus eruditorũ edidimus. Victoriae quoq. ſimulacrũ in uno denariorũ impreſſum ad Titiũ in poeticis certaminibus victoriã aliquã referrri poteſt, cuiuſmodi multae Comicorũ, & Tragicorũ poetarũ inter ſe certantiũ à Graecis, Latiniſq. ſcriptoribus celebrantur. Mihi uerò magis placeret, ſi pegaſi ſignum, Corintho coloniae à Caeſare Dictatore deductae, & ab Auguſto poſtea inſtauratae tribueretur: ad quã fortaſſe reſpexerit Q. TITIVS, qui frater, vel cõſanguineus eſſe potuit L. Titii, qui Tr. Mil. legionis Vernaculae ſub Caeſare ab Hirtio dicitur li. IV. de bello Alexãdrino. Eius itẽ cõſanguineus, qui Antonii iuſſu, cuius partiũ fuit, Sex. Pompeium in Aſia interfecit; cui, vt inquit Velleius, in tantũ durauit hoc facinore cõtractum odium, vt mox ludos in theatro Pompeii faciens, execratione populi, ſpectaculo quod praebebat, pelleretur. hunc Appianus li. IV. bell. ciuil. P. Titium nominat; eundemq. opinor fuiſſe cum eo, qui Tri. ple. legem tulit, vt Treſuiri conſulari poteſtate Reip. conſtituendae in quinquennium crearentur. Liuius in epitoma lib. CXX.

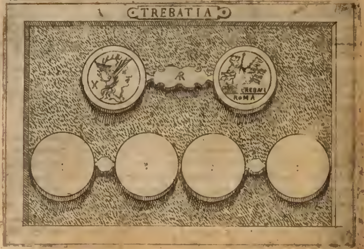

TITVRIAM gentem è Sabinis Romam ueniſſe ſatis conſtat cum ex eius cognomine, tum ex imagine, quae eſt in denariis impreſſa T. Tatii Sabini, quẽ

Romae

Romae annos quinque cum Romulo regnaſſe,cum eſſet ab eo in regni conſor-
tium adſcitus, notum eſt. Eodem pertinet Sabinarum expreſſus in denariis ra-
ptus, & Tarpeia coniectis ſcutis à Sabinis necata. raptas autem à Romanis Sa-
binas fuiſſe ludis Conſualibus in Circo, Vrbis conditae anno quarto, indeque
bellum primum Sabinum exortum eſſe, omnes ferè ſcriptores tradunt. Liuius
lib.1. Ludos, inquit,ex induſtria parat Neptuno equeſtri ſolemnes; Conſualia „
vocat. indici deinde finitimis ſpectaculum iubet,quantoq. apparatu tunc ſcie- „
bant, aut poterant, concelebrant, ut rem claram,expectatamq. facerent. Mul- „
ti mortales conuenere ſtudio etiam uidendae nouae Vrbis; maximè proximi „
quique Caeninenſes, Cruſtumini, Antemnates. Iam Sabinorum omnis multi- „
tudo,cum liberis ac coniugibus uenit: inuitati hoſpitaliter per domos: cum ſi- „
tum, moeniaque, & frequentem tectis urbem uidiſſent,mirantur tam breui rem „
Romanam creuiſſe. vbi ſpectaculi tempus uenit: deditaeque eò mentes cum „
oculis erant: tum ex compoſito orta uis, ſignoque dato iuuentus Romana ad „
capiendas uirgines diſcurrit: magna pars fortè ut in quem quaeque inciderat, „
raptae: quaſdam forma excellentes primoribus patrum deſtinatas ex plebe ho- „
mines, quibus datum negotium erat, domos deferebant &c. Romanis Sabinas „
rapiendi cauſa quae fuerit,narrat idem Liuius in eodem libro. Dionyſius Hali-
carnaſſeus & alii. De Tarpeia ſcriptum eſt in gente Petronia. L. autem TITV-
RIVS SABINVS, qui argento publicè feriundo praefectus,quattuor huius ta-
bellae denarios ſignauit, poteſt frater eſſe Q. Titurii Sabini, qui Caeſaris lega-
tus in Gallia fuit. Cuius etiam filius credi poteſt fuiſſe P. SABINVS, qui quin-
tum Quinarium percuſſit: in cuius altera parte trophaeum & uictoriam ex-
preſſit,ad patris contra Vnellos geſta fortaſſe reſpiciens, de quibus ita ſcribit
Caeſar lib. III. de bello Gallico. Dum haec in Venetis geruntur, Q. Titurius „
Sabinus cum his copiis,quas à Caeſare acceperat, in fines Vnellorum peruenit. „
paulo poſt. Sic uno tempore & de nauali pugna Sabinus, & de Sabini uictoria „
Caeſar certior factus eſt: ciuitatesque omnes ſe ſtatim Titurio dediderunt &c. „
Eiuſdem apud Eburones interfecti, meminit idem Caeſar in lib. IV. & Florus li.
III. Sextus aereus nummus à L. TITVRIO L. Titurii eius filio, qui argenteos
denarios percuſſit,ſignatus eſt,ut ex numiſmatis inſcriptione apparet. Titurìae
autem familiae mentio fit à Cicerone in oratione pro M'. Fonteio, & in ueteri
inſcriptione quae reperta Romae in Auentino monte fuit,in quo T. Tatii Sabi-
ni ſepulcrum fuiſſe ſcribit Dionyſius Halicarnaſſeus.

T. TITVRIVS. T. F. SABINVS
T. TITVRIVS. T. F. PAL. MAMER
CVS. TITVRIA. SABINA
TITVLVM. FECERVNT
H. M. D. M. ABEST

Trebaniae gentis nulla, reperitur mentio apud eos ſcriptores, quos ipſe uiderim. niſi uerò nummus extaret aereus, in quo hic idem Trebanius notatus ſit, crederem erratum fuiſſe ab eo, qui denarium cuſit, in quo L. TREBANI inſcripſerit pro L. TREBATI. ut in aereo quodam nummo, FABRINI pro FABRICI Monetalis Triumuiri errore inciſum quidam ſuſpicantur. Trebatiae quidem gentis meminerunt cum alii, tum Cicero ad Trebatium lib. VII. & in libro Topicorum, quem ad C. eundem Trebatium miſit. Trebaniae uerò nullus, ut dixi, ueterum ſcriptorum facit mentionem.

TVLLIAM gentem inter patricias numeratam fuiſſe, ſatis ex ſcriptoribus conſtat. M. autem TVLLIVS, qui in hoc denario notatus eſt, cum multas ea gens familias habuerit, haud facile eſt, nullo eius adſcripto cognomine, ex qua fuerit diuinare: poteſt enim denarius ad M. Tullium Deculam referri, qui Conſul fuit cum Cn. Cornelio Dolabella anno DCLXXII. poteſt etiam M. Tullio Ciceroni tribui, & fortaſſe ad triumphum ob res in Cicilia benè geſtas ei decretum ſpectare, de quo ipſe ſcribit in epiſtola ad Catonem lib. XV. & ad Attic. lib. v. Ciceronem autem Ciliciam Proconſulari poteſtate obtinuiſſe Ser. Sulpicio M. Marcello Cos. anno DCCII, & ex ea Imperatorem appellatum, ſupplicationesque abſenti decretas fuiſſe, quòd Sepyram, Geminorim, Eleutherocilicum, & Pindeniſſum, magna hoſtium multitudine occiſa cepiſſet, Tibarenosque in deditionem accepiſſet, ipſe ſcribit in eadem ad Catonem epiſtola. Sed Tulliae gentis familias, quae à ſcriptoribus nominantur, ad quas denarius pertinere poteſt, omnes perſequi longum eſſet. ſatis autem erit, unde peti poſſint, indicare. Longorum mentio extat apud Ciceronem in libro de Claris oratoribus. Cimborum, in lib. II. Philipp. & Plutarch. in Bruto. Montanorum, apud eundem Ciceronem lib. x. ad Att. Ruforum, apud Hirtium lib. v. Annalium, apud Valerium Maximum lib. IX. cap. II. Seneciorum, & Fabianorum lib. XV. & XIX.

Z VALE-

Valeriam gentem è Sabinis oriundam,cum T. Tatio rege, quem à Romulo in regni conſortium adſcitum diximus, Romam ueniſſe, tradit Dionyſius li. IV. eius uerò principē Voluſum Valeriū,vel vt tum dicebant, Valeſium, nominat Plutarchus in Poplicola:quem etiam auctorē pacis iuter Romanos & Sabinos extitiſſe ſcribit.Cum autem multas haec gens habuerit familias patricias & plebeias,quarum extat meutio apud ſcriptores,ſoli in denariis Aciscvli, flacci, messallae, & Catvlli reperiuntur. Ad Aciſculos primi tres huius tabellae denarii pertinent: in quorum ſecundo Sireu à L. Valerio impreſſa fortaſſe fuit, ut ea ſiguificaretur,Aciſculos Acidis fluuii,atque eius in Sicilia regionis, quā Sireues tenuerunt,accolas aliquaudo fuiſſe, indeque profectos, Sabiuū agrū primò tenuiſſe,deinde ciuitatē Romanā adeptos eſſe. Acin quidē fluuiū ex Aetna mōte ἀκίδος, hoc eſt teli inſtar,uude dictus eſt,decurrere,tradit Euſtathius in Dionyſiū: eius uerò accolas Valerios fuiſſe,atq. ab eo Aciſculos pro Aciſcolos(ut in ueteribus mouumētis Poplicula,& Agricula,pro Poplicola,& Agricola) appellatos fuiſſe credendū eſt. Aciu autē iu generandi caſu Acis facere,non Acidis, docet Probus in Catholicis; licet Ouidius dixerit li. XIII. Metamorph.

---latitans ego rupe, meique
Acidis in gremio reſidens &c.

Eam uerò Siciliae partem, quam iuxta Pelorum praeterlabitur Acis, quamque Apollinis terram Hyginus appellat, Sireuas tenuiſſe teſtatur Strabo lib. 1. Hyginus in Fabulis,& Seruius in commentario Aeneidos. Strabonis quidem uerba ſuut haec. Τὰς γοῦν Σειρῆνας, τοὺς μὲν, ἐπὶ τῆς πελωριάδος καθιδρύουσι, τοὺς δὲ, ἐπὶ τῶν Σειρηνουσῶν, πλείους ἢ δισχιλίους διεχουσῶν σταδίων. hoc eſt, Itaq. ſunt,qui Sireuas in tractu Pelorio ponāt; alii ad Sirenuſas inſulas,quae pluſquā duo millia abſint ſtadiorū &c. Seruii uerò haec.

Sireues

Sirenes ſecundum fabulam tres, in parte uirgines fuerunt, & in parte nolucres, „
Acheloi fluuii, & Calliopes Mnſae filiae. harum una uoce, altera tibiis, alia „
lyra canebat. & primò iuxta Pelorum, poſtea in Capreis inſula habitauerunt: „
qnae illectos ſuo cantu in nauſragia deducebant & cet. Sirenes, (inquit Hygi- „
nus) Acheloi flnuii, & Melpomenes Muſae filiae, Pröſerpiuae raptu aberran- „
tes, ad Apollinis terram nenerunt, ibique Cereris uoluntate, quod Proſerpi- „
nae auxilium non tulerant, volaticae ſactae ſunt. His reſponſum erat, tandiu „
eas uicturas, quandiu cantantes eas nemo eſſet praeteruectus: quibus fatalis „
fuit Vlyſſes, aſtutia enim ſua cum praeternauigaſſet ſcopulos, in quibus com- „
morabantur, praecipitauerunt ſe in mare: à quibus locus Sirenides appellatur, „
qui eſt inter Siciliam & Italiam. Haec ad confirmandam noſtram de Aciſculo- „
rum familia coniecturam, quòd è Sicilia ſcilicet uenerit, adduci poſſunt. in
tanta enim antiquitatis ignoratione, nec de Aciſculi cognomine, nec de impreſ-
ſa cum clypeo, galea, & haſtis Sirene, quaeque tauro uecta Europa in tertio
denario expreſſa eſt, quicquã certi afferre poſſum. De Aciſculi tantum cogno-
mine apnd Quinctilianum lib. vi. cap. iiii, ita ſcriptum inueni. Et haec tam fri-
gida, quàm eſt nominum fictio adiectis, detractis, mutatis litteris in Aciſculum, „
quia eſſet pactus, Paciſculum: & Placidum nomine, quin is acerbus natura eſ- „
ſet: Acidum &c. Reliqui tres huius tabellae denarii ad Valeriam Flaccorum
familiam ſpectant. In eorum autem primo C. Valerius Flaccus notatus eſt,
de quo meminit Valerius Max. lib. iii. cap. ii. cum inquit. Cnm Annibal Ca-
puam, in qua Romanus exercitus erat, obſideret, Vibius Acceus Pelignae co- „
hortis praefectus, uexillum trans Poenicum uallum proiecit: ſe ipſum, ſuos „
commiliones, ſi eo hoſtes poſiti eſſent, execratus: & ad id petendum ſubſe- „
quenti cohorte primum impetum fecit: quod ut Valerius Flaccus Tribunus „
tertiae legionis aſpexit, conuerſus ad ſuos, ſpectatores, inqnit, ut uideo, alienae „
uirtutis huc venimus: ſed abſit hoc dedecus à ſanguine noſtro, ut Romani glo- „
ria cedere Latinis velimus. ego certè aut ſpecioſam optaui mortem, aut felicem „
audaciae exitum: vel ſolus igitur praecurrere paratus ſum. his auditis Peda- „
nius Centurio conuulſum ſignum dextra retinens: iam hoc, inquit, intra ho- „
ſtile vallum mecum erit: proinde ſequantur, qui id capi nolunt. & cum eo in „
caſtra Poenorum irrupit, totamque ſecum traxit legionem & cet. Hoc Vale- „
rii factum exprimere fortaſſe voluit is, qui denarium ex ea familia cuſit C.
Valerius Flaccus: quem ex Gallia prouincia, quam Praetor obtinuit, Impe-
ratorem appellatum fuiſſe, colligere poſſumus ex Ciceronis verbis, quae le-
guntur in oratione pro P. Quinctio. Expulſus, inquit, atque eiectus è praedio „
Quinctins, accepta inſigni iniuria, confugit ad C. Flaccum Imperatorem, qui „
tum erat in prouincia: quem ut ipſius dignitas poſcit, honoris cauſa nomino. „
De vexillo cohortis, & aquila legionis in altera primi denarii parte impreſ-
ſa, ſcriptum eſt in Sempronia Gracchorum familia. De C. Valerio Flacco,
qui C. F. in quinto denario deſcribitur, mentio apud ſcriptores, quos ipſe vide-
rim, nõ extat; credendũ tamen eſt, vixiſſe iis tẽporibus, quibus monetae pon-
dus minutũ à populo Romano fuiſſe, ſupra in denario Titinii diximus. fuit au-
tem annns is Vrbis DXXXVI, quo factum eſt, vt denarius ſexdecim aſſes uale-

ret: ob quam cauſam x v i nota in hoc quoque denario pro x. adſcripta ſine
dubio eſt: quamuis fieri poteſt, ut poſterioribus quoque temporibus populus
Romanus aere alieno preſſus, argenti pondus minuerit, & denarius huiuſmodi
à C. Valerio Flacco percuſſus fuerit, filio C. Valerii eius, qui Conſul fuit cũ M.
Herennio anno D C L X. Sextus tabellae denarius ad L. Valerium Flaccum per-
„ tinet, de quo Cicero meminit lib. x i. Philipp. Cum Ariſtonico, inquit, bellum
„ gerendum fuit L. Valerio, P. Licinio Cos. rogatus eſt populus, quem id bel-
„ lum gerere placeret: Craſſus Conſul, Pont. Max. Flacco Collegae Flamini
„ Martiali mulctam dixit, ſi à ſacris diſceſſiſſet: quam mulctam populus Roma-
„ nus ei remiſit; Pontifici tamen Flaminem parere iuſſit. & in oratione pro C.
„ Rabirio. L. Flaccum, inquit, hominem cum ſemper in Rep. tum in magiſtrati-
„ bus gerendis, in ſacerdotio, caeremoniiſque quibus praeerat, diligentiſſi-
„ mum &c. Sacerdotium enim, Martiale Flacci Flaminium intelligit: quod in
denario apicis ſigno indicatur. In Faſtis etiam L. Valerius hic P. Craſſi in Con-
ſulatu collega anno D C X X I I I, Flamen Martialis deſcriptus eſt. Eius autem
Aedilitatis, ad quam ſignificandam ſpica in denario impreſſa eſt, mentionem
„ facit idem Cicero in oratione pro L. Flacco. Adiungis, inquit, cauſas inimici-
„ tiarum, quòd patri L. Flacci Aedili Curuli pater tuus Tr. pl. diem dixerit &c.
Ex quibus uerbis intelligimus L. Flaccum Aedilem, patrem fuiſſe L. Flacci
eius, quem Cicero defendit. Martis ſignum in altera denarii parte dextro tan-
tum pede (ut apparet) armatum, ad Valeriae gentis originem à Sabinis du-
„ ctam pertinet, quos à Pelaſgis oriundos fuiſſe teſtatur Dionyſius lib. I. Pelaſ-
„ gis uerò moris fuit in bello dextrum tantum pedem armare: quem quidẽ mo-
rem ab Hernicis quoque, qui genus & ipſi à Pelaſgis duxerunt, ſeruatum fuiſſe,
„ ex Virgilii uerſibus, qui ſunt in ſeptimo Aeneidos intelligere poſſumus.

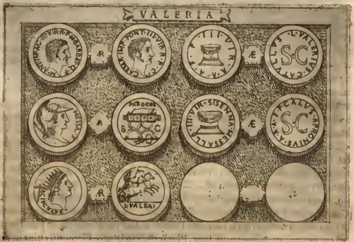
Quique altum Praeneſte uiri, quique arua Gabinae
Iunonis, gelidumque Anienem, & roſcida riuis
Hernica ſaxa colunt: quos diues Anagnia paſcit,
Quos Amaſene pater: non illis omnibus arma,
Nec clypei, curruſue ſonant: pars maxima glandes
Liuentis plumbi ſpargit, pars ſpicula geſtat
Bina manu: fuluoſque lupi de pelle galeros
Tegmen habent capiti: ueſtigia nuda ſiniſtri
Inſtituere pedis, crudus tegit altera pero.

Macrobius lib. v. Saturnal. Virgilianos hos uerſus explicans, ita de hac re nar-
„ rat. Hunc morem in Italia fuiſſe, ut uno pede calceato, altero nudo, iretur ad
„ bellum, nuſquam adhuc, quod ſciam, reperi: ſed eam Graecorum nonnullis
„ conſuetudinem fuiſſe locupleti auctore iam palàm faciã: in qua quidem re mi-
„ rari eſt poetae huius occultiſſimam diligentiam, qui cũ legiſſet Hernicos, quo-
„ rum eſt Anagnia, à Pelaſgis oriundos, appellatoſq. ita à Pelaſgo quodam duce
„ ſuo, qui Hernicus nominabatur: morem, quem de Aetolia legerat, Hernicis
aſſignauit,

aſſignauit, qui ſunt uetus colonia Pelaſgorum. & Hernicum quidem hominem „ Pelaſgum, ducem Hernicis fuiſſe, Iulius Hyginus in lib. II. Vrbium, non paucis „ uerbis probat. Morem uerò Aetolis fuiſſe, uno tantummodo pede calceato in „ bellum ire, oſtendit clariſſimus Euripides ſcriptor Tragicus, in cuius tragoe- „ dia, quae Meleager inſcribitur, nuncius inducitur deſcribens, quo quiſque ha- „ bitu fuerit ex ducibus, qui ad aprum capiendum conuenerunt. eius uerſus ſunt. „

Τελαμὼν δὲ χρυσοῦν αἰετὸν πέλτης ἔπι
Πρόβλημα θηρὸς, βότρυσι δ' ἔστεψε κάρα
Σαλαμῖνα κοσμῶν πατρίδα τὴν εὐάμπελα.
Καὶ φοὶς δὲ μίσημ' ἀρκὰς Ἀταλάντη κύνας
Καὶ τόξ' ἔχουσα, πελέκεως δὲ δίστομον
Γένυ. πῆλ' ἀλλααάταιος. οἱ δὲ θυῖτε
Παῖδες τὸ λαιὸν ἴχνος ἀνάρβυλοι ποδὸς,
Τὸ δ' ἐν πεδίλοις, ὡς ἐλαφρίζον γόνυ
Ἔχοιεν, ὃς δὴ πᾶσιν Αἰτωλοῖς νόμος.

& eundem pedem nudum Virgilius quoque dixit, ueſtigia nuda ſiniſtri & cet. „ Ad hunc igitur Aetolorum morem, uel Pelaſgorum etiam, à quibus Sabinos & Hernicos oriundos diximus, quin reſpexerit is, qui denarium ſignauit, dubitari nullo modo poteſt.

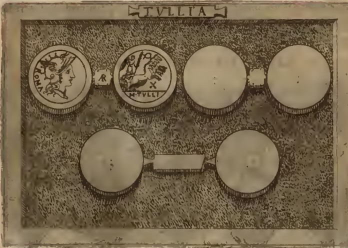
PRIMVS tabellae denarius cuſus eſt à M. VALERIO BARBATO, M. Antonii Triumuiri R. P. C. Quaeſtore Prouinciali; ita enim notas illas interpretor, Q. P. Quaeſtores enim alios Vrbanos, alios Prouinciales fuiſſe, qui Procos. in prouincia ſequebantur, ſupra docuimus. Barbati huius qui fuit Antonii Quaeſtor, meminit Appianus lib. v. bell. ciuil. licet

 in uulga-

„ in uulgatis libris mendosè Βαρβάτιος ſcriptum ſit. Βαρβάτος δὲ (inquit) ὁ Ἀντωνίου τα-
„ μίας, Ἀντωνίῳ τι προσκρούσας, καὶ διὰ ταῦτα ἀπωσθεὶς, ἔλεγε πυνθανομένοις τὸν Ἀντώνιον χαλεπαίνειν τοῖς πολεμοῦσι
„ τῷ Καίσαρι κατὰ τῆς κοινῆς σφῶν δυναστείας. καὶ οἱ μὲν ὅσοι μὴ τῆς ἐξαπάτης ᾐσθάνοντο τῆς Βαρβάτου, ἐς τὸν Καίσαρα ἀπὸ
„ τοῦ Λευκίου μετετίθεντο. hoc eſt. Interea Barbatus Antonii Quaeſtor, ab offenſo di-
„ miſſus, ſciſcitantibus militibus reſpondit, eum iraſci gerentibus bellum con-
„ tra Caeſarẽ, & cõmunem potentiam: quo factũ eſt, ut quotquot dolũ Barbati
„ non ſenſerunt, à Lucio deficerent ad Caeſarem. M. autẽ Barbati huius filius eſſe poteſt M. Valerius Barbatus Cos. qui M. F. in Faſtis deſcriptus eſt anno DCCXLI. de quo Suetonius li. v. meminit his verbis. Claudius Valeriã Meſſalinã Barbati
„ Meſſallae conſobrini ſui filiam in matrimonium duxit. L. VALERIVS CATVLLVS, qui Triumuir auro, argento, aere in ſecundo aereo nummo notatus eſt, C. Valerii Catulli poetae filius, uel frater credi poteſt. de eo nulla, quod ſciam, mentio apud ſcriptores extat. Tertium tabellae denarium ad M. Valerium Meſſallam petinere arbitror, qui Conſul cum Cn. Domitio Caluino fuit anno DCC. quo quidem anno eius filium Meſſallam Aedilem Curulem fuiſſe, ex denarii inſcriptione, & ſella in eo impreſſa, coniicere poſſumus: cui ad indicanda fortaſſe Liberalia, quae in eo munere Meſſalla filius fecit, Bacchi thyrſus ſuppoſitus eſt. Meſſallae autẽ cognomen primus M'. Valerius Maximus deuicta Meſſana adeptus eſt anno CDXC, in quo Conſulatum geſſit cum M'. Otacilio Craſſo; & in eo honore Meſſalla appellatus eſt. Ad eiuſdem filium Meſſallam, qui Aedilis Curulis fuit, quartus aereus nummus pertinere poteſt: qui fortaſſe is eſt, quẽ Dio proſcriptum ab Antonio ſcribit, poſteaque non ſolum ſeruatum, ſed etiam Conſulem in eius locum factum eſſe anno DCCXXII. Quintus tabellae denarius & ſextus à Traiano Imp. (ut ex inſcriptione apparet, reſtitutus) ad L. Valerium Aciſculam ſpectant, cuius in ſuperiore tabella meminimus. in eorum autem altero Solis caput, in altero Apollinis, qui cum Sole idem eſt, expreſſum arbitror eam ob cauſam, quòd Valerius is, ad Heliopolim urbem, hoc eſt, Solis terram, ut appellat Hyginus, quòd in ea Solis armenta paſcerentur, generis ſui originem referret. hanc uerò in ea Siciliae parte fuiſſe, qua Acis ex Aetna Pelorum uerſus fluit, ſupra docuimus. Ex mallei autem ſigno, quod in duobus his, & ſuperioris tabellae tribus denariis impreſſum eſt, coniicere poſſumus Valerium hunc Pompeii, uel Caeſaris, aut alicuius in bellis ciuilibus partium ducis, Praefectum fabrûm fuiſſe: hoc enim eius officii ſymbolum in veteribus monumentis obſeruauimus. Praefectos uerò fabrûm, artificibus qui caſtra ſequebantur, praefuiſſe notum eſt. Caeſar epiſtola. VIII. ad Oppiũ, Cornelium lib. IX. ad Att. Cn. Magium Pompeii Praefectum fabrûm nominat, his uerbis.
„ Cn. Magium Pompeii Praefectũ deprehendi: ſcilicet meo inſtituto uſus ſum:
„ & eum ſtatim miſſum feci. Iam duo Praefecti fabrûm Pompeii, in poteſtatem
„ meam uenerunt, & à me miſſi ſunt. Plutarchus in Bruto, Flauium, cuius in Flauia gente meminimus, Bruti Praefectum fabrûm fuiſſe ſcribit, hoc eſt, ut Graecis eius uerbis utar, ἔπαρχον τῶν τεχνιτῶν. Multi autem in ueteribus inſcriptionibus nominantur Praefecti fabrûm, quos hic notare longum eſſet, cum apud antiquitatis Romanae ſcriptores, in promptu omnibus ſint, ſatis igitur erit unius tantum exemplum quod Alliſis extat, proferre.

M. GRANIO. M. F
M. N. CORDO. FRAT
TR. MIL. PRAEF. EQVIT
PRAEF. FABR. II VIRO
TER. QVINQ. AED. Q. CVR
AQVAE. DVCENDAE. ALLIFIS
D. D

OPPIDIAE
C. F. RVFAE
MATRI

Vargvnteia gens, incertum patriciane fuerit an plebeia : opinor tamen patriciam fuiſſe; eius mentio extat in antiquis inſcriptionibus, quarum exempla ſunt haec,

FORTVNAE. EQ.
SACR
M. VARGVNTEIVS
M. F. STEL. APITIVS
7. COHOR. X. PRAET. ET
VARGVNTEIA. HILA
RA. L. SVA. SVA. PECVN
V. S. L. M

SILVANO. SANCTO
ET. MERCVRIO
ET. LIBERO. PATRI
SACRVM
M. VARGVNTEIVS. M. F
PAL. AVGVRINVS
SVA. PECVNIA D. D.
IIII. IDVS. AVGVST
PETRONIO. TVRPILIANO
ET. CAESONIO. PAETO. COS

Ex hac gente fuit L. Vargunteius, qui cum Catilina coniurauit; cuius meminit Salluſtius his uerbis. Eò conuenere Senatorii ordinis P. Lentulus Sura, P. Au- „
tronius

„ tronius, L. Caſſius Longinus, C. Cethegus, P. & Ser. Sullae Ser. filii, L. Var-
„ gunteius, Q. Annius, M. Porcius Laeca, L. Beſtia, Q. Curius, praeterea ex eque-
„ ſtri ordine M. Fuluius Nobilior, L. Statilius, P. Gabinius Capito, C. Corne-
„ lius &c. Cicero pro Flacco. Quis noſtrum adfuit Vargunteio? nemo: ne hic
„ quidem Q. Hortenſius, praeſertim qui illum ſolus antea de ambitu defendiſ-
ſet. ex quibus uerbis intelligimus, damnatum fuiſſe L. Vargũteium cum aliis, quos idē Cicero nominat in oratione pro P. Sulla. M. autē Vargunteius, qui in huius tabellae denario deſcriptus eſt, ut ex Appiani Parthico colligitur, legatus M. Craſſi in bello Parthico fuit, quamuis mendoſe apud Appianum Βαργόντιος πρεσβευτὴς pro Βαργουντήιος ſcriptum eſt. Eundem indicari arbitror ueteri hac inſcriptione,

M. VARGVNTEIVS . . . . . .

VARGVNTEIA . . . . . .

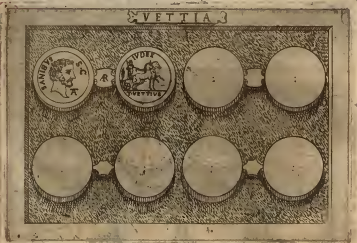

Vergilia gens, ad quā pertinere arbitror argenteū denariū, qui in hac tabella inciſus eſt, fuit plebeia: ſed Vergilius in eo deſcriptus, quis fuerit, quóue tēpore uixerit, in tanta antiquitatis ignoratione, difficile eſt affirmare. quicunque uerò ſit, curatorē eum fuiſſe cū Cariſio & Ogulnio denariorū flandorū, ex denarii inſcriptione ſatis conſtat. Hirtius li. v. de bello Africo, C. Vergiliū Praetorium nominat, qui Thapſo opido maritimo praeerat: ſed pro Praetorium, ut eſt in uetuſtiſſimo, atque optimo libro, uulgati codices habent Petronium. quod ferri nullo modo poteſt. Cicero in Bruto, M. Vergilii facit mentionem, qui Tr. pl. L. Sullae Imperatori diem dixit: cuius collegam nominat P. Magium,

gium, quem in dicendo fuiſſe dicit Vergilio, paullo copioſiorem. ad neutrum tamen horum referendum hunc denarium arbitror, quòd multò eis antiquior Ogulnius ſit, qui Vergilii in cudenda moneta collega in eodem denario notatus eſt. Vergilium autem & Virgilium antiquos ſcripſiſſe, quemadmodũ Verginium & Virginium, (ad quam gentem poteſt etiam denarius referri) teſtimonio nobis ſunt veteres inſcriptiones, in quibus C. VERGINIVS MARTANVS M. VERGILIVS NARCISSVS, & C. VERGINIVS RVFVS Conſul cum C. Memmio Regulo nominantur. Vetus autem in Claudianum epigramma cum Calui carmine conſentit,

Et uates, cui uirga dedit memorabile nomen
Laurea &c. eſt enim in eo epigrammate ita inciſum.

ὧ ἐνὶ Βιργιλίοιο νόον, καὶ μοῦσαν Ὁμήρου
Κλαυδιανὸν Ῥώμη καὶ βασιλῆες ἔθεσαν:

VETTIAM gentem Sabinam fuiſſe, ex T. Tatii Sabini imagine, quae in huius denarii altera parte impreſſa eſt, intelligere facile poſſumus. opinor autem cum ipſo Tatio tum primum Romam ueniſſe, cum à Romulo in regni cõſortium adſcitus fuit, propterea quòd Vettius quidam Interrex à Plutarcho nominatur, quando Numa rex creatus fuit. L. autem Vettius qui in hoc denario notatus eſt, poteſt is eſſe, cuius indicio Catilinae coniurationem Cicero detexit; cuiuſque Cicero ipſe multis locis facit mentionem; licet mendoſe apud eum pro Iudex ſcriptum ſit Index. quod mendum irrepſit in Suetonii quoque lib. I. cap. XVII. Recidit rurſus (inquit) in diſcrimen aliud, inter ſocios Catilinae no- „ minatus, & apud Nouium Nigrum Quaeſtorem à L. Vettio Indice: pro Iudice. „ Et cap. XX. Poſtremò in vniuerſos diuerſae factionis inductum praemiis, ut ſe „

de

,, de inferenda Pompeio nece ſollicitatum à quibuſdam profiteretur, productusq.
,, pro Roſtris, auctores ex compacto nominaret: ſed uno atque altero fruſtra nec
,, ſine ſuſpicione fraudis nominatis, deſperans tam praecipitis conſilii euentum,
,, intercepiſſe ueneno Indicem creditur: pro, Iudicem. Pro inductum autē praemiis, eſt in ueteri libro, induxit Vettium praemiis &c. quam lectionem confirmare uidetur Cicero in Vatinium. Cum L. Vettium, inquit, qui in Sena-
,, tu confeſſus eſſet, ſe cum telo fuiſſe, Cn. Pompeio, ſummo & clariſſimo ciui
,, ſuis manibus necem afferre uoluiſſe, in concionem produxeris Iudicem in Ro-
,, ſtris, in illo inquam augurato templo, ac loco collocaris, quo auctoritatis ex-
,, quirendae cauſa, ceteri Tribuni plebis principes ciuitatis producere conſuèue-
,, runt, ibi tu Iudicem Vettium linguam & uocem ſuā ſceleri & menti tuae prae-
,, bere uoluiſti. dixerit ne L. Vettius in concione ſua rogatus à te:, ſe auctores &
,, impulſores, & ſocios habuiſſe ſceleris illius eos uiros, quibus è ciuitate ſublatis,
,, quod tu eo tempore moliebare, ciuitas ſtare non poſſet? &c. Tota uerò haec
,, de Vettio hiſtoria è Dione petenda eſt, qui copioſè illam narrat lib. XXXVIII. Vettiae gentis aliae quoque familiae fuerunt, quae nominantur à Cicerone in Ver. lib. v. & in Bruto: ad quas referri poteſt triumphus, & Aedilitatis ſymbolum ſpica, quae à L. Vettio ad celebranda gentis ſuae monumenta, in altera denarii parte impreſſa ſunt.

VETVRIAM gentem patriciam fuiſſe, ex veteribus ſcriptoribus ſatis conſtat. Ad eam autem pertinere arbitror huius tabellae nummos, argenteum alterum, alterum aureum: ſi modò litterae in argenteo notatae, TI. Veturium indicant: quo quidem auctore, foedus fortaſſe à populo Romano cum aliqua gente ictum, in altera eorum parte porcae ſigno notatum eſt, & fortaſſe foedus illud, quod inter Romulum & Tatium reges ictum fuit, cui feriundo Veturius aliquis

aliquis Fetialis interſuit. Veturiam enim gentem regibus adhuc regnantibus, Romae domicilium habuiſſe, uel ex eo intelligi poteſt, quòd Veturius Mamurius ancylium opifex, ſub Numa rege uixit. Quòd autem in foederibus faciundis porca mactaretur, Virgilii uerſus in lib. VIII. teſtimonio nobis ſunt,

--- & caeſa iungebant foedera porca.

Liuius etiam lib. I. in deſcribenda foederis intet Romanos & Albanos icti formula, porcam adhibuit, cum inquit. Tum ita factum accepimus, nec ullius ue- „
tuſtior foederis memoria eſt. Fetialis regem Tullum ita rogauit. Iubes ne me „
rex cum Patrepatrato populi Albani foedus ferire? iubente rege, ſagmina, „
inquit, te rex poſco. Rex ait, puram tollito. Fetialis ex arce graminis herbam „
puram attulit: poſtea regem ita interrogauit. Rex facis ne me tu regium nun- „
tium populi Romani Quiritium? vaſa, comitesque meos? Rex reſpondit. „
Quod ſine fraude mea, populiq. Romani Quiritium fiat, facio. Fetialis erat „
M. Valerius: Patrempatratum Sp. Fuſium fecit, uerbena caput, capillosque „
tangens. Patetpatratus ad iuſiurandum patrandum, ideſt, ſanciendum eſt. Fit „
foedus: multisque id uerbis, quae longo effata carmina, non operae eſt referre, „
peragit. legibus deinde recitatis, audi, inquit, Iuppiter: audi Paterpatrate po- „
puli Albani: audi tu populus Albanus (ut illa palàm prima poſtremaue ex illis „
tabulis, ceraue tecitata ſunt) ſine dolo malo utique ea hic hodie rectiſſimè intel- „
lecta ſunt. illis legibus populus Romanus prior non deficiet. ſi prior defece- „
rit publico conſilio, dolo malo: tu illo die, Iuppiter, populum Romanum ui „
ferito, ut ego hunc porcum hodie feriam: tantoque magis ferito, quantoma- „
gis potes, pollesque. id ubi dixit, porcum ſaxo ſilice percuſſit &c. Alii porcam, „
quae eſt in denario impreſſa, ad eam referunt, quae Aeneae apparuiſſe dicitur, cuius ſimulacrum Lauini ſeruabatur: armatos antem, Penates deos eſſe exiſtimant, qui Lauini item colebantur; ſed magis placet, vt denarii notam ad foedus referamus, quod T I. Veturins fecerit, uel eius conſanguineus aliquis, cum eſſet populi Romani Fetialis. Nec enim pacem Caudinam, ut quidam putant, quam T. Veturius Caluinus fecit, propterea quòd ignominioſa populo Romano fuit, ſignificari ea nota credendum eſt.

VIBIAE gentis plebeiae, cum multae à ſcriptoribus familiae nominentur, in antiquis denariis VARI tantum, & PANSAE reperiuntur. ſed C. VIBII VARI, qui huius tabellae denarios cuſit, nulla extat mentio apud eos ſcriptores, quos ipſe uiderim: cum tamen ex denariorũ inſcriptionibus, Triumuirorum R. P. C. temporibus in Rep. eum floruiſſe appareat. Huius familiae memoria extat in antiquo lapide, in quo T. VIBIVS BARVS Conſul notatus eſt cum Ap. Annio Bradua, cuius exemplum eſt huiuſmodi,

APPIO.ANNIO.BRADVA
T.VIBIO.BARO.COS
MAGISTRI.FONTIS.LOLLIANI
M.VLPIVS.FELIX
M.CONFLONIVS.VITALIO &c.

Primus denarius, in cuius una parte effigies M. Lepidi, in altera ſignum Concordiae expreſſum eſt, percuſſus, ut opinor, à Vibio fuit, ut Triumuirorũ in R. P. C. cõcordiam ea nota ſignificaret. Eius uero deae ſimulacrum, quale in hoc denario deſcriptum eſt, in aereis quoque Imperatorum numiſmatibus, adiecto titulo CONCORDIA, expreſſum uidimus. Secundus aureus nummus, quòd in eo Veneris imago ſignata ſit, ad Iuliae familiae originẽ à Venere per Aeneã ductam, pertinere poteſt. In tertio & quarto denario praeter Herculis, & Mineruae ſimulacra, nihil eſt notatu magnopere dignum. ea uerò ad indicandam Vibiorum originem ſpectant è Vibone oppido, in quo Hercules, & Minerua in primis colebantur, vt ex ueteribus numiſmatibus Valentiae (ſic enim poſtea appellatum eſt opidum Vibo, quod antea Hipponium dictum fuit, ut ſcribit Strabo lib. VI) intelligere poſſumus, in quorum uno Herculis caput & claua,

in

in altero Mineruae caput ex una parte, ex altera Herculis ſimulacrum ſignatū eſt. Sed de Vibiae gentis origine copioſius infra in C. Panſae denariis dicetur. Quintus denarius non eſt dubium, quin ad Liberi patris ſacra pertineat, quae Vibius ipſe, aut aliquis ex gente Vibia fecerit, cum eſſet Aedilis; in eius enim vna parte Liberi caput impreſſum eſt, in altera tigris, tyrſus. & perſona arae impoſita, quae omnia Libero, hoc eſt Baccho, ab antiquis tributa ſunt. Virgilius in Bucolicis,

Daphnis & Armenias curru ſubiungere tigres
Inſtituit, Daphnis thiaſos inducere Baccho,
Et folijs lentas intexere mollibus haſtas:
Sutilibus liber committit proelia tyrſis.

Perſonis uerò uſos fuiſſe comicos poetas Liberalibus, quibus comoediae Baccho ſacrae recitabantur, ita notum eſt, ut nihil neceſſe ſit ſuper hoc diutius immorari; inde dixit Virgilius lib. II. Georg.

Non aliam ob culpam Baccho caper omnibus aris
Caeditur, & ueteres ineunt proſcaenia ludi,
Praemiaq. ingentes pagos, & compita circum
Theſidae poſuere, atque inter pocula laeti
Mollibus in pratis unctos ſaliere per utres.

De Liberi ſacris, quòdq. ea C. Iulius Caeſar è Graecia primus Romam tranſtulerit, multa ſcribit Seruius in Bucolicis, ſuper illis uerſibus, quos modò adduximus, Daphnis & Armenias &c. Hoc, inquit, apertè ad Caeſarem pertinet, quē „ conſtat primum ſacra Liberi patris tranſtuliſſe Romam. Aut igitur ad hanc Li- „ beralium originem reſpexit C. Vibius Varus, ſi modò ſub Caeſare denarium huiuſmodi ſignauit, aut certè Aedilitatis à ſe geſtae, uel maiorum ſuorum aliquo, monumenta celebrare uoluit.

Ad.C. VIBIVM PANSAM huius tabellae denarii & ſequentis pertinent, qui Con
ſul cũ Hirtio anno DCCXI ad bellum gerendum contra M. Antonium hoſtem à
Senatu iudicatum, eximendumq. obſidione D. Brutũ miſſus, ſignis ad Mutinã
collatis, proelio Antoniũ ſuperauit: ob quã quidẽ victoriã quinquaginta dierũ
ei ſupplicationes, Cicerone cenſente, à Senatu decretae ſunt. Cicero Philip. li.
" XIIII. & ep. II. VI. & VII. ad Brutum. & Appianus li. III. bell. ciuil. Primus denarius,
" quintus item, & ſextus, uel ad Vibiae gentis originem è Sicilia, in qua Ceres co-
lebatur, pertinent, uel ad Cereales ludos, quos Panſa fortaſſe fecit Aedilis Curu
lis cum eſſet. quia uerò Cereri porca immolari iis ludis conſueuit, in altera pri-
mi denarii parte, deae pedibus porca adiecta eſt. Varro li. II. cap. IV. de re ruſti-
,, ca. Ab ſuillo, inquit, pecoris genere &c. cuius ueſtigia, quod initus Cereris por-
,, ci immolantur. Cato cap. CXXXIIII. Priuſquam meſſem facias, porcam praecida-
,, neam hoc modo fieri oportet &c. Cereri porca praecidanea etc. Agellius li. IV.
,, cap. VI. Porca enim praecidanea appellata, quam piaculi gratia ante fruges no-
uas fieri coeptas immolari Cereri mos fuit etc. Ouidius lib. IV. Faſtorum.

A boue ſuccincti cultros remouete miniſtri:
Bos aret, ignauam ſacrificate ſuem.

et lib. III. Cererem taediferam, cuiuſmodi in denario expreſſa eſt, appellauit
hoc uerſu,

Luce ſua ludos uuae commentor habebat,
Quos cum taedifera nunc habet ille Dea.

,, De Cereris autem taedis Cicero li. IV. in Ver. ita ſcribit. Proſerpinã cum inueſti-
,, gare, et conquirere Ceres uellet, dicitur inflammaſſe taedas iis ignibus, qui
,, ex Aetnae uertice erumpunt: quas ſibi cum ipſa praeferret, orbem omnium

a A b A peragraſſe

peragraſſe terrarum. Secundus denarius & tertius nihil habent quod magno-
pere notandum ſit. In quarti autem altera parte perſona ſignata eſt, quae ad
Cereales ludos pertinet, qui in theatro adhibitis poetarum certaminibus cele-
brari conſueuerant: de quibus videndus Dio lib. XLVII. in altera Iouis Axuri ſi-
mulacrum expreſſum eſt, cuius meminit Virgilius in lib. VII. hoc uerſu,

--- queis Juppiter Anxurus aruis
Praeſidet &c.

Quo loco Seruius, Circa tractū, inquit, Cāpaniae colebatur puer Iuppiter, qui »
Anxurus dicebatur, quaſi ἄνευ ξυροῦ ideſt ſine nouacula, quia barbam nunquam ra- »
ſiſſet, & Iuno virgo, quae Feronia dicebatur. Eſt autem fons in Campania iuxta »
Terracenam, quae aliquando Anxur eſt dicta. Horatius Satyra v. lib. I.

Ora, manuſque tua lauimus Feronia lympha:
Millia tum pranſi tria repimus, atque ſubimus
Impoſitum ſaxis late candentibus Anxur.

Quos uerſus explicans Porphyrio, ita ſcribit. Quae nūc Terracena dicitur (ſic „
enim eſt in uetere lapide pro Tarracina. Porphyrionis autē uerba cū in uulga-
tis codicib. mutila ſint, ita proferemus, ut ſunt in uetuſtiſſimo libro exarata)
olim Anxur dicebatur, unde Iouē Anxurū colebāt, cuius & Virgilius meminit, „
cū ait. Iuppiter Anxurus aruis praeſidet &c. meritò autē repimus, inquit, & im- „
poſitum ſaxis, quoniam illis temporibus adhuc Terracenenſis vrbs in altiſſimo „
monte erat, inde poſtea in aequiorem locum depoſita eſt, ut non ſolum ſint „
adhuc ueſtigia aedificiorum in monte, ſed & murorum &c. Iuppiter igitur, ſi „
ἀπὸ τῆς ξυροῦ & α, ut Graeci dicunt, στερητικοῦ μορίου dictus eſt, ut Seruio placet, Ἄξυρος,
quaſi ſine nouacula, non eſt dubium, quin Axurus legendum ſit, cum apud Vir-
gilium & Horatium, tum apud eorum interpretes Seruium, & Porphyrionem.
Seruii opinionem tuetur antiqui denarii auctoritas, in cuius inſcriptione illud
praeterea notandum eſt, IOVIS pro IVPPITER antiquè, ut in Domitiani Imp.
denario IOVIS CVSTOS, inciſum eſſe. Quintum & ſextum denariū ad eoſ-
dem Cereris ludos pertinere arbitror: in eorū enim una parte Liberae, ſeu Pro-
ſerpinae ſimulacrum expreſſum eſt, in quinti altera, Ceres cum aratro & taedis;
in ſexti uerò, draconum uecta curru eadem dea ſignara eſt. A. Poſtumiū Dicta-
torem Cereris aedem, Liberi, & Proſerpinae ad Circum Maximum ex uotò lo-
caſſe, quam bello Latino uouerat ex Dionyſii lib. VI ſupra docuimus; eam po-
ſtea Caſſium Conſulem dedicaſſe ex manubiis abſolutam, cum ex eodem Dio-
nyſio, tum ex aliis notum eſt. Cicero li. II. de Natura Deorum. Maiores, inquit,
noſtri auguſtè ſanctèq. Liberum cum Cerere, & Libera conſecrarunt. Liuius li. „
III. Vt qui Tribunis &c. nocuiſſet, eius caput Ioui ſacrum eſſet, familia ad aedē „
Cereris, Liberi, Liberaeq. venum iret. Ob quam igitur cauſam cōmunem Ce- „
reri, & Libero, Liberaeque antiqui aedem dedicarunt, ob eandem commu-
nes quoque ludos eis exhibuiſſe credendum eſt. Cereri aratrum ob inuentas
fruges, tributum eſſe conſtat: currumque à ſerpentibus trahi, primus Orpheus
commentus eſt, à quo ſumpſerunt Latini poetae Ouidius & Claudianus.

Primvs huius tabellae denarius à C.Panſa,vt opinor,cuſus tũc fuit,cũ ad eximendũ Mutinenſi obſidione D. Brutũ à Senatu miſſus eſt. in eius autem altera parte perſonae ſignũ ad eadẽ indicanda ſiue Cerealia ſiue Liberalia, de quibus ſupra diximus,impreſſum eſſe arbitror. Secundus denarius, ſuperato iã ad Mutinam M. Antonio, & ob res à C. Panſa praeclarè geſtas, quinquaginta, ut diximus, dierum ſupplicationibus ei decretis, ſignatus eſt: in eoque ad hanc declarandã victoriã Roma ſedens,cui in manu dextra Victoriae ſimulacrũ inſiſtit, & Libertatis caput, occiſo nuper Caeſare recuperatae, impreſſum eſt. In tertio denario eadẽ Cerealiũ ludorũ ſunt expreſſa ſymbola, quae in ſuperioris tabellae denariis ſignata ſunt. Sed haec Cereris,& Liberae, quibus tota Sicilia, ut inquit Cicero,cõſecrata erat,in omnibus ferè quos cuſit Vibius denariis impreſſa monumenta, facilè me adducunt, vt credam ad Vibiae gentis indicandam originem è Sicilia ductã, ea pertinere. quò impellit me Plutarchi etiam auctoritas, qui Ciceronem ſcribit, cum Vibonẽ veniſſet (quod eſt opidum Lucaniae à Locris conditum ad fretum,prius Hipponium,poſtea Valentiam appellatum) Vibium hominem Siculum ei praeſtò fuiſſe (qui cum multa alia cõmoda ex amicitia Ciceronis perceperat, tum eo Conſule Praefectus fabrûm fuerat) atque illum in aedes quidem non recepiſſe, ſed fundum ſe ei aſſignaturum denunciaſſe. Plutarchi uerba ex Cicerone ſunt haec, ἐν δ' Ἱππωνίῳ πόλει τῆς Λευκανίας, ἣν οὐιβῶνα νῦν καλοῦσιν, οὐίβιος Σικελὸς ἀνὴρ, ἄλλα τε πολλὰ τῆς Κικέρωνος φιλίας ἀπολελαυκὼς, καὶ γεγονὼς ὑπατεύοντος αὐτοῦ, τεκτόνων ὕπαρχος, οἰκίᾳ μὲν οὐκ ἐδέξατο, τὸ χωρίον δὲ καταγράψειν ἐπηγγέλλετο, Καὶ Γάϊος Οὐεργίνιος, ὁ τῆς Σικελίας στρατηγὸς, ἐν τοῖς μάλιστα Κικέρωνι κεχρημένος, ἔγραψεν ἀπέχεσθαι Σικελίας. hoc eſt, Hipponii uerò, quòd opidum eſt Lucaniae (Vibonem dicunt nunc) Vibius Siculus genere, (qui cum alios fructus ex Ciceronis amicitia retulerat, tum fuerat eo Conſule Praefectus fabrûm) nõ admiſit eũ domũ,ſed locum oſtendit ei ſe aſſignaturũ in

agro,

agro, quo poſſet recipere. Praetor Siciliae C. Verginius (Vergilius Ciceroni in „ Ver.) arctiſſima familiaritate coniunctus, ſcripſit ei ut Sicilia abſtineret &c. A „ Vibone autem opido Vibia familia nomen fortaſſe accepit, ut à Gabinis Gabinia, & à Tarquinis Tarquinia, unde Siciliam profecta, atque inde in Romanam poſtea ciuitatem adſcita, in Cluſtumina tribu cenſeri coepit, ut ex inſcriptione apparet, cuius exemplum extat huiuſmodi.

C.VIBIVS.C.F.CLV.PANSA
TR.MIL.BIS
DOMITIAE.L.F.MAXIMAE.VXORI.ET
L.DOMITIO.L.F.OVF.LIBERALI
FRATRI.VXORIS

Viniciam gentẽ plebeiã fuiſſe, uel ex uno L. Vinicio conſtat, qui cũ C. Vibio Panſa Tribunus pl. cũ eſſet, ei s. c. interceſſit, quod M. Caelius recitat in ep. VIII. ad Ciceronem li. VIII. Idem fortaſſe, Triumuir poſtea ſub Auguſto Monetalis, huius tabellae denarios cuſit: & Conſul, ut opinor, ſuffectus ex Kal. Sept. anno DCCXX. in Faſtis deſcriptus eſt. Suetonius li. II. cap. LXXI meminit Vinicii huius, cum inquit: Caenaui mi Tiberi cum iiſdem; acceſſerunt conuiuae Vinicius & „ Siluius pater. inter caenam luſimus γεροντικῶς & heri & hodie. Is igitur Vinicius in primi denarii altera parte Concordiae caput lauro coronatũ impreſſit, quale ab Ouidio in lib. VI. Faſtorum deſcribitur his uerſibus,

Venit Apollinea longas Concordia lauro
Nexa comas etc.

inſcriptionemq. adiecit Graeca diphthongo CONCORDIAI, iuxta Virgilianũ illud, aulai, & Ennianũ ſiluai: in altera quattuor coronas ſignauit, ad Auguſti for-

 taſſe

taſſe quattuor uictorias reſpiciens, quarum una narratur à ſcriptoribus ex Sicilia de Sex. Pompeio; altera de Pannonieis, Delmateis, Iapudibus, & Galleis; tertia ex Macedonia, & Actio; quarta de regina Cleopatra ex Aegypto. ac de ptima quidem Triumuir R. P. C. ouans Vrbem ingreſſus eſt anno DCCXVII. Id. Nou. de tribus uerò ſequentibus Conſul quintum anno DCCXXIII triumphauit, VIII. VII. VI. Id. Sextil. Secundus denarius, tertius, & quartus ad eos declarãdos honores pertinẽt, qui Auguſto ob uias munitas decreti ſunt. Hi uerò, ut teſtatur Dio, & antiquitatis monumenta confirmant, fuerunt ſtatuae equeſtres, & arcus ſuperimpoſitis ſtatuis. Quòd autem Auguſtus uias munie-
» rit, ſcribit Suetonius lib. II. cap. III. Quò autem, inquit, facilius undiq. Vrbs adi-
» retur, deſumpta ſibi Flaminia uia Arimino tenus munienda, reliquas trium-
» phalibus uiris, ex manubiali pecunia ſternendas diſtribuit. Dio lib. LIII. ἐν μὲν
» γὰρ τῷ προειρημένῳ ἔτει τάς τε ὁδοὺς τὰς ἔξω τοῦ τείχους δυσπορεύτους ὑπ' ἀμελείας ὁρῶν οὔσας, τὰς μὲν ἄλλας ἄλλοις
» τισὶ τῶν βουλευτῶν ἐπισκευάσαι οἰκείοις τέλεσι προσέταξε· τῆς δὲ δὴ Φλαμινίας αὐτὸς, ἐπειδήπερ ἐκστρατεύσειν δι' αὐτῆς
» ἔμελλεν, ἐπεμελήθη. καὶ ἡ μὲν εὐθὺς τότε ἐγένετο. καὶ διὰ τοῦτο καὶ εἰκόνες αὐτῷ ἐπ' ἁψίδων ἔν τε τῇ τοῦ Τιβέριδος γεφύ-
» ρᾳ, καὶ ἐν Ἀριμίνῳ ἐποιήθησαν. hoc eſt, Anno eo, quem ſupra demoſtrauimus, cum uide-
» ret Auguſtus uias extra vrbem aliquandiu neglectas, difficilia itinera exhibere,
» reliquas patrum quibuſdam, propriis ſumptibus reficiendas mandauit: Flami-
» niam, quoniam ea ducturus erat exercitum, ipſe procurauit: eſtque ea ſtatim
» inſtaurata. ac ob id ſtatuae Auguſti ſunt ſupra arcus in ponte Tiberis, & in Arimino poſitae &c. Baſis autem inſcriptio ſiue, columnae, cui ſuperimpoſita in denario ſtatua eſt, ex Liuii uerbis in lib. XXIIII. ita interpretari poteſt. S. P. Q. R. Imp. Caeſari, quòd uiae munitae ſunt ex ea pecunia, quam is ad Aerarium detu-
» lit. Liuii uerba ſunt. Senatus in Capitolio habitus: ibi referente P. Scipione
» S. C. factum eſt, ut quos ludos inter ſeditionem militum in Hiſpania uouiſſet,
» ex ea pecunia, quam ipſe ad Aerarium detuliſſet, faceret. Huiuſmodi pecuniam Suetonius manubialem appellauit, quòd de hoſtiũ manubiis cõfecta, in Aerarium deferretur. Ad Dionis autem locum, quem ſupra adduximus, mirificè facit alius denarius, in cuius una parte Auguſti imago ſignata eſt, adſcripto titulo. S. P. Q. R. CAES. AVGVSTO, in altera ſupra Tiberis pontem arcus impreſſus eſt, & ſuper arcum triumphalis currus cum inſcriptione, QVOD VIAE MVN. SVNT. hoc eſt, quòd uiae munitae ſunt.

VIPSA-

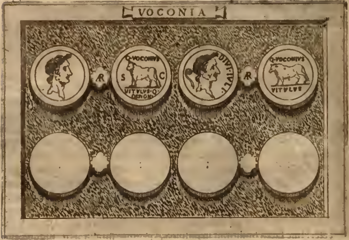
VIPSANIAE gentis, cuius mentio frequens eſt in ueteribus monumentis,
familiae plures nominantur ab iis,qui Vipſtanam cum ea confundunt,eandem
eſſe cum Vipſania arbitrati. Eius autem erroris cauſam dedit mendoſus Taci-
ti codex,in quo malè Vipſanus in lib.x, & alibi ſcriptũ eſt, cum Vipſtanus ſcri-
bi debuerit: C. enim Vipſtanus Apronianus in ueteribus inſcriptionibus inter
Fratres Aruales numeratur eos, qui Neronis Imp. tempore fuerunt. M. autem
Vipſanius Agrippa,ad quem pertinent huius tabellae denarii, familia ortus eſt
equeſtri, ut indicat Cornelius Nepos in Attici uita; His rebus,inquit, effecit ut
M. Vipſanius Agrippa intima familiaritate coniunctus Caeſari,cũ propter ſuã »
gratiam & Caeſaris potentiam nullius conditionis non haberet poteſtatem,po- »
tiſſimũ eius deligeret affinitatẽ,praeoptaretq. Equitis Romani filiã generoſarũ »
nuptiis. Suetonius autẽ li.iv. cap. xxxiii. Vipſaniae familiae ignobilitatẽ nota- »
uit his uerbis. Agrippae ſe nepotẽ neq. credi, neq. dici ob ignobilitatẽ eius uo- »
lebat; ſuccenſebatq. ſi qui uel oratiõe, uel carmine imaginibus eũ Caeſarũ in- »
ſererẽt &c. Hinc factũ opinor,ut in publicis Agrippae monumẽtis, nuſquã eius
nomẽ,ſed ſolũ ſemper cognomen notatũ ſit. Primus huius tabellae denarius &
ſecundus itẽ, cuſus eſt à M.Agrippa,cũ nondum primũ Cõſulatum adeptus,ſed
deſignatus tantũ fuiſſet,ut ex eorũ inſcriptionibus apparet. Tertius autẽ,in quo
expreſſa eſt ipſius Agrippae effigies, poſt tertiũ Cõſulatum ſignatus ſine dubio
fuit anno DCCXXVI: quo Imp. Caeſar eius collega cũ eſſet VII.Conſul, in eo ho-
nore Auguſtus appellatus eſt. Cenſorinus de die natali. Ante diẽ,inquit,XVI.Kal.
Febr. Iulius Caeſar Diui F.Imp. Auguſtus ſentẽtia Munatii Planci à Senatu ce- »
teriſq.ciuibus dictus eſt,ſe ſeptimũ & M. Vipſanio Agrippa Cos. Quartũ aereũ »
nummũ & quintũ item argẽteum, quo ſupra diximus anno, ſignatos fuiſſe, ex
eorũ titulis intelligere poſſumus. In aereo autẽ, roſtrata Agrippae imagini co-

 rona,

rona,in argenteo roſtrata ſimul & muralis circundata eſt: de roſtrata, Virgilius li. VIII. Aeneid. ita cecinit,

Parte alia uentis, & dijs Agrippa ſecundis,
Arduus agmen agens, cui belli inſigne ſuperbum
Tempora nauali fulgent roſtrata corona.

„ Velleius lib. II. Inſigne coronae claſſicae, quo nemo unquam Romanorum do-
„ natus erat, hoc bello Agrippa ſingulari uirtute meruit. Plinius lib. XVI. cap. IV.
„ Cedũt & roſtratae, quamuis in duobus maximè ad hoc aeui celebres. M. Varro-
„ ne è Piraticis bellis, dante Magno Pompeio: itemq. M. Agrippa, tribuente Cae-
„ ſare è Siculis, quae & ipſa Piratica fuere. Dio lib. XLIX. τοῖς δὲ ὑποστρατήγοις ἄλλους τε ἄλ-
„ λα, καὶ τῷ Ἀγρίππᾳ στέφανον χρυσοῦν ἐμβόλοις ἐστεμμένον ἐδωρήσατο. hoc eſt; Inter alios honores
„ legatis ſuis exhibitos, Agrippam aurea corona roſtrata donauit &c. Ad eandem autem indicandam naualem de Siculis & Sex. Pompeio uictoriam, ob quam Agrippa roſtrata corona donatus eſt, pertinet Neptuni ſignum in altera parte aerei nummi expreſſum.

VOCONIAM gentem plebeiam fuiſſe, ſatis conſtat uel ex uno Q. Voconio Saxa, qui Tr. pl. de mulierum hereditatibus legem tulit, cuius meminit Cicero lib. III. in Ver. in oratione pro Balbo, in Catone, & in lib. II. de Finibus; Dio lib. LVI, & Agellius lib. XVII. cap: V. In antiqua etiam inſcriptione Voconiae gentis extat mentio, cuius exemplum ſubiecimus,

D. M
C. VALERIVS. C. F
FLAVIA. SPECTATVS

SISCIA

SISCIA.MIL.COH.
VIII.PR.7.VOCONI
MIL.ANN.VI.VIX
ANN.XXVIII.H.F.C

In tres autẽ haec gẽs diuiſa familia,apud ſcriptores reperitur:nã praeter Saxam, quem ſupra nominaui, Q. Voconius Naſo ex ea genus duxit, qui cũ Cicerone Praetor deſignatus eſt anno DCLXXXVI: apud quẽ A.Cluentius Habitus (ſiue ut rectius dicam, Auitus) ueneficii à T. Attio accuſatus, à Cicerone defenſus fuit. In antiquis uerò denariis una tantum VITVLORVM familia reperitur: ad quod cognomen reſpexiſſe uidetur Q. VOCONIVS is,qui monetam cuſit,cũ in altera denariorũ parte uitulũ ſignauit. quem nos Voconium eum eſſe exiſtimamus, cuius Plutarchus meminit in Cicerone, & Cicero ipſe in ep. XXIII. ad Att. lib. VIII. licet pro Voconius,à quibuſdam Coponius in ea repoſitum ſit. Poteſt autem Voconius,hic filius eſſe Voconii eius,qui Luculli legatus in bello Mithridatico fuit,de quo idem Plutarchus meminit in Lucullo. Sed quicunque fuerit, primum denarium, ut uidetur,ſignauit uiuente adhuc Caeſare,cum fuiſſet ab eo Quaeſtor deſignatus,ut ex inſcriptione apparet. Quaeſtorũ enim numerum à Caeſare,poſt ſubactam Hiſpaniam, auctum fuiſſe,& Quaeſtores tũc primum quadraginta deſignatos eſſe, teſtatur Dio lib. XLIII. & Suetonius lib. I.cap. XLI. in quo ſcribit,Caeſarem Praetorum, Aedilium, Quaeſtorum,minorum magiſtratum numerum ampliaſſe. Quaeſturam autem inter minores magiſtratus numeratam fuiſſe,uel ex his Aſconii uerbis in Diuinatione intelligere poſſumus. Licet,inquit, Quaeſtura ex minoribus magiſtratibus in Vrbe foret, „ eius tamen dignationis erat, ut optimus quiſque & bonae indolis adoleſcens,ex „ illa gradum ad reliquos honores faceret: namque hinc aditum reliquis ineundis „ magiſtratibus auſpicabatur: ſi quidem primis experimentis Quaeſturae initiati,qui „ nullis antè honoribus uſi erãt,inculpatae uitae teſtimonio ad Aedilitatem,mox „ Praeturam,& demum Conſulatum euehebantur &c. Secundus denarius, „ ut ex titulo DIVI IVLI,qui in altera parte adſcriptus eſt,colligitur,interfecto iam à coniuratis Caeſare,ab eodem Voconio cuſus fuit. ab eo autem originẽ ducit Q. Voconius, qui in antiqua inſcriptione notatus eſt, cuius exemplum extat huiuſmodi,

MARTI. LEVCETIO
PRO. SALVTE. IMP. DOMINI. N. AVG. PII
Q. VOCONIVS. VITVLVS
LEG. XXII. PR. P. F
PONENDVM. CVRAVIT

VOLTEIA gens (ita enim antiqui ſcribebant pro VVLTEIA; ut VOLCANVS & VOLTVS, pro Vulcanus & uultus) incertum patricia ne fuerit, an plebeia. De ea extat mentio apud Ciceronem lib.v. in Verr. in epiſtola Timarchidis, qui fuit Verris libertus, in qua L. Vulteius quidam nominatur, qui fortaſſe is eſt, à quo ſextus huius tabellae denarius cuſus fuit: nam reliquos à M. Volteio ſignatos eſſe, ex eorum inſcriptionibns conſtat. Timarchidis, qui epiſtolā
» ſcripſit, uerba ſunt haec. Scribas, Apparitores recentes arripe: cum L. Vulteio,
» qui plurimum poteſt caede, concide. paulo poſt. Si Vulteium habebis omnia lu-
» dibundus perficies &c. Hic, inquit Cicero, uehementer errat Timarchides, qui
» aut Vulteium pecunia corrumpi putet poſſe, aut Metellum unius arbitratu gerere Praeturam. Vulteii Menae praeconis facit mentionem Horatius in ep. ad Maecenatem lib. I.

--- & narrat Vulteium nomine Menam
Praeconem tenui cenſu ſine crimine notum.

M. autem Volteii, qui denarios cuſit, nullus meminit ueterum ſcriptorum, unde ſcire poſſimus, quo ſacerdotio praeditus, quóue reſpiciēs, in primo denario Iouis imaginem ſignauerit, in ſecundo Herculis, in tertio Cereris & Liberae, in quarto Martis & Cybeles, in quinto Apollinis. Templum certè in altera primi denarii parte impreſſum, quin Iouis ſit, dubitari nō poteſt, quamuis eius forma in ueteribus monumentis hexaſtylos reperiatur. Aprum autem, qui eſt in altera ſecundi denarii parte notatus, opinor Erymanthiū illū repraeſentare, quē Hercules interfeciſſe dicitur. De Cerere Taediſera, quae draconum uecta curru in tertio denario ſignata eſt, multa in Vibia gente ſcripta à nobis ſunt, quibus adiungi poterunt Ouidii uerſus ex lib. v. Metam. & Claudiani, ex lib. I. de raptu Pro-

Proſerpinae. De Cybeles effigie, quòd ueteres turritam effinxerint, praeter marmorea eius deae ſigna, quae plura extāt coronam turribus inſignem geſtantia, Lucretii quoque uerſus teſtimonio nobis ſunt, qui leguntur in lib. II.

Muralique caput ſummum cinxere corona,
Eximijs munita locis quòd ſuſtinet urbes,
Quo nunc inſigni per magnas praedita terras
Horrificè fertur diuinae matris imago. Virgilius lib. VI.
--- qualis Berecynthia mater
Inuehitur curru Phrygias turrita per urbes.

Claudianus quoque in lib. I. de raptu Proſerpinae, Cybelem turrigeram appellauit. Cybeles autem currui leones, ut eſt in quarto denario, iunctos fuiſſe, idem Lucretius docuit in eodem libro; quem ſecutus Virgilius in li. III. cecinit,

Hinc mater cultrix Cybele, Corybantiaq. aera,
Idaeumque nemus: hinc fida ſilentia ſacris,
Et iuncti currum dominae ſubiere leones.

Diodorus Siculus Cybeles currum à leonibus ideo trahi ſcribit, quod ab iis nutrita ſit. At Varro, Leonem, inquit, adiungunt ſolutum, atque manſuetum, " ut oſtendant nullum genus eſſe tam remotum, ſerumque, quod ſubigi, colique " non conueniat. Ex tripode autem, qui eſt in altera quinti denarii parte ſigna- " tus, propterea quòd Apollini ſacer eſt, cui Saeculares ludi fiebant, quorum cura ad XVuiros ſpectabat, coniicere poſſumus M. Volteiū hunc XVuirum ſacris faciundis fuiſſe: hoc enim ſymbolo ad id indicandum ſacerdotium, cum alii, tum A. Vitellius Imp. in eius denariis vſus eſt. Litteras autem S. C. D. T, quae tripodi ſunt ab utraque parte adſcriptae, fateor me in tanto ſcriptorū de Volteia gente ſilentio, quid ſignificent, neſcire. neque verò de Europae ſigno, quod L. Volteius. L. F. Strabo in altera ſexti denarii parte impreſſit, quò pertineat certi aliquid afferre poſſum, niſi quòd ſuſpicor, Iouis templum eius procurationis fuiſſe: à quo quidem deo in taurum verſo abductam Europam in Cretam inſulam poetae fabulantur: eamq. fabellam eleganti expreſſam pictura cum alibi Romae ex veteribus ſcriptoribus fuiſſe conſtat, tum in ipſo quoque Iouis templo vt pingeretur, Volteium curaſſe credendum eſt.

HVIVS

HVIVS tabellae & ſequentis denarii,quia nullius prae ſe ferunt familiae nomen,haud facile dixerim à quo fuerint ſignati: in templorũ autem dedicationibus,atq. exhibitionibus ludorum cuſos eſſe coniicere ex iis poſſumus, quae impreſſa in eis ſunt. Ac primum quidẽ denariũ & ſecundũ in Capitolini Iouis, qui Optimus Maximus dictus eſt,& Veſtae aedium refectiones ſignatos eſſe, ex ipſis Veſtae & Iouis imaginibus,quae ſunt in denariis expreſſae, ſatis conſtat. Reſtituta uero eorum templa à Vitellio Imp. fuiſſe,facilè adducor ut credam,cum ex argenteo alio denario,cuius in una parte Vitellii effigies, in altera haec ipſa Iouis templi forma,cũ eadẽ inſcriptione ſignata eſt, tum ex iis, quae de Iouis tẽplo Plinius ſcribit lib.xxxiv. cap.vii. & Cornelius Tacitus lib.xix. arſiſſe ſcilicet bello Vitelliano: quod poſtea refeciſſe Vitelliũ aliqua ex parte ueriſimile eſt. Capitolinus autem Iuppiter à Cicerone appellatur Optimus Maximus in oratione pro domo ſua, his verbis. Quocirca te Capitoline, quẽ propter beneficia populusRomanus Optimũ,propter uim,Maximũ nominauit&c. Veſtae quoq. templũ populi Romani Quiritiũ,quod primus Numa rex cõſtruxit, ab eodem Vitellio reſtitutũ fuiſſe, ex eius,ut diximus,imagine, cui fax aeterni ignis, quem virgines Veſtales ſeruabant, in eodem denario adiecta eſt, ſuſpicari poſſumus. Populus autem Romanus Quiritium dici tunc primum coepit, cum in regni conſortium adſcitus à Romulo T. Tatius fuit; & poſtquam ut inquit poeta,

--- in partem data Roma Sabinis.

tunc enim primum in publicis monumentis populus Romanus hoc titulo uſus eſt. Eius autẽ exempla cum multa ex ueteribus ſcriptoribus, & lapidibus afferri poſſint, duo tantum proferã,unũ ex lib.i.Fabii Pictoris, quod Agellius adducit lib.i.cap. xiii.alterum,quod ex Capitolina quadam tabula deſcriptũ eſt. Sacerdotem,

cerdotem, inquit Pictor, Veſtalem, quae ſacra faciat, quae ius ſiet ſacerdotem „
Veſtalem facere pro populo Romano Quiritibus, uti quod optima lege fiat, ita „
te Amata capio &c. Capitolini lapidis exemplum eſt huiuſmodi,

. . . .

. . .SVTORIVS.M.L.PAMPHILVS.LICTOR.CVRIA. . . . .
..SACRIS.PVBLICIS.P.R.QVIRITIVM.VIATOR.QVI.COS.ET.PR..
APPARET.DECVRIO.CONLEGI.FABRVM.FERRARIVM.&c.

Tertius tabellae denarius, quin ad Italicorum coniurationem pertineat, dubitari non poteſt: de qua cum alii ſcriptores meminerunt, tum Appianus li.1.bel.ciuil. Ex ea bellum exortum eſt, quod Italicū, Sociale, & Marſicum appellatū fuit, quodque Graecè conſcripſit L. Cornelius Siſenna. Italicorum autem duces à Velleio nominātur li. II.& Appian.li.1. T. Afranius, C. Pontidius, Marius Egnatius, Q. Popedius Silo, C. Papius Mutilus, M. Lamponius, C. Indacilius, Herius Aſinius, T. Vettius Cato, Pontius Teleſinus, T. Herennius, A. Cluentius, Iuuentius, P. Praeſentius, & P. Ventidius. quorum conſpiratio caeſa porca, ut ex denario apparet, facta eſt; cuius immolatione foedera quoq. ab antiquis fieri ſolita, in Veturia gente demonſtrauimus, in qua feriundi foederis formulam ex Liuio deſcriptā adduximus. Quartū denarium ab Imp. Galba cuſum eſſe, ex renaſcentis Romae ſimulacro, uel ut in aliis eſt, reſurgētis, quod in eo impreſſum eſt, coniicere poſſumus. Boni Euentus, qui inter deos Conſentes à Varrone numeratur li.1. de re ruſtica, meminit Plin. li.xxxv.cap.x. in quo ſcribit, Euphranorem eius dei ſignum feciſſe dextra tenens pateram, ſiniſtra ſpicam. Templū uerò Boni Euentus fuiſſe propè thermas M. Agrippae, cuius reliquiae adhuc ſuperſunt, inter omnes ferè antiquitatis ſcriptores conſtat. in cuius fortaſſe refectione denarius hic ſiue à Galba, ſiue ab alio, vt populo miſſilium more ſpargeretur, cuſus fuit. Quinto denario Herculis, ut uidetur, caput ſignatum eſt, quē cum Sanco deo, ſiue Fidio eundem eſſe, ſatis demonſtrant Varronis uerba, quae leguntur in lib.IIII. de lingua latina. Aelius Gallus, inquit, Dius Fidius dicebat „
Diouis filius, ut Graeci Διόσκορον, Caſtorem: & putabant hunc eſſe Sancum ab „
Sabina lingua, & Herculem ab Graeca. His accedunt illa Sex. Pompeii. Propter „
viam, inquit, fit ſacrificium, quod eſt proficiſcendi gratia Herculi, aut Sanco, qui „
ſcilicet idē eſt deus. & alibi. Caecilia, inquit, uxor Tarquinii Priſci inueniſſe exi- „
ſtimatur, & immiſcuiſſe zonae ſuae, qua praecincta ſtatua eius eſt in aede Sanci: „
qui deus Dius Fidius uocatur. Herculem igitur, qui Sancus à Sabinis, & Deus Fidius, ex prolatis ſcriptorum teſtimoniis dicebatur; Sanctum à Romanis appellatum fuiſſe tradit Dionyſius lib.IV. cum inquit, ἐκείνου τῶν ὁρκίων μνημεῖον ἐν Ῥώμῃ, „
κείμενον ἐν ἱερῷ Διὸς Πιστίου, ὃν Ῥωμαῖοι Σάγκτον καλοῦσι. hoc eſt, Eius iuriſiurandi monumentum „
eſt Romae poſitum in templo Dei Fidii, quem Romani Sanctum uocant. cum „
Dionyſio conſentit uetus inſcriptio, quae Reate reperta eſt,

SANCTE
DE.DECVMA.VICTOR.TIBEL.LVCIVS.MVNIVS.DONVM
MORIBVS.ANTIQVEIS.PRO.VSVRA.HOC.DARE.SESE

VISVM. ANIMO. SVO. PERFECIT. TVA. PACE. ROGANS. TE
COGENDEI. DISSOLVENDEI. TV. VT. FACILIA. FAXSEIS
PERFICIAS. DECVMAM. VT. FACIAT. VERAE. RATIONIS
PROQVE. HOC. ACQVE ALIEIS. DONIS. DES. DIGNA. MERENTI

& Propertius lib. IV.

Sancte pater ſalue, cui iam fauet aſpera Iuno,
Sancte uelis libro dexter ineſſe meo.
Hunc quoniam manibus purgatum ſanxerat orbem,
Sic Sanctum Tatiae compoſuere Cures.

Cum autem triplici Sanctus hic nomine fuerit à Sabinis appellatus, Deus ſcilicet Fidius, Sancus, & Semo, rectè doctiſſimi quidam uiri pro Semipater apud Ouidium in lib. VI. Faſtorum, Semo pater, reſtituerunt. Ouidii uerſus ſunt,

Quaerebam nonas Sanco, Fidione referrem,
An tibi Semo pater? tunc mihi Sancus ait.
Cuicunque ex illis dederis, ego munus habebo,
Nomina terna fero: ſic uoluere Cures.
Hunc igitur ueteres donarunt aede Sabini,
Inque Quirinali conſtituere iugo.

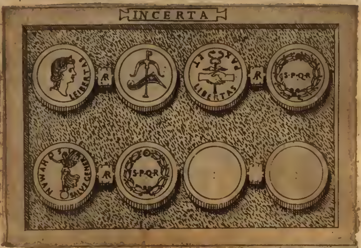
Huic emendationi ſuffragatur denarii titulus, D. S. S. hoc eſt, Deus Fidius Semo Sancus, & antiqua inſcriptio Romae nuper reperta in inſula Tiberina, cuius exemplum eſt,

SEMONI
SANCO
DEO. FIDIO
SACRVM
SEX. POMPEIVS. SP. F
COL. MVSSIANVS
QVINQVENNALIS
DECVR
BIDENTALIS
DONVM. DEDIT

„ Liuius etiam in li. VIII. cum inquit, Vitruuium in carcerem aſſeruari iuſſit, quoad „ Conſul rediſſet, tum uerberatum necari: aedes eius quae eſſent in Palatio, di„ ruendas, bona Semoni Sanco cenſuerunt conſecranda: quodque aeris ex eis re„ dactum eſt, ex eo aenei orbes facti, poſiti in ſacello Sanci verſus aedem Quirini &c. Quòd autem in Quirinali colle, ut Liuius tradit, Sanci aedes fuerit, praeter Ouidii verſus, quos ſupra adduxi, Varronis quoque uerba haec ex lib. VI. de „ lingua Latina, teſtimonio nobis ſunt. Collis, inquit, Quirinalis, ubi Quirini fa„ num; qui à Curetibus, qui cum T. Tatio, Curibus uenerũt Romam, quòd ibi ha„ buerunt caſtra. quod uocabulum coniunctarũ regionũ nomina oblitterauit. di„ ctos enim colles plures apparet ex Argeorum ſacrificiis; in quibus ſic ſcriptum „ eſt; collis ſalutaris quarticepſos aedem Quirino: collis ſalutaris quarticepſos „ aduerſum eſt pila Naris, aedem Salutis, collis Mutialis quinticepſos apud aedẽ

dei

dei Fidii in delubro, ubi aeditimus habere ſolet etc. Sancus autem pro Sangus, „ antiqua ſcribendi ratio fuit, qua ceſſit, pro geſſit, & maciſtratus, pro magiſtratus, ſcriptum in ueteribus monumentis reperitur. Sextus tabellae denarius, in quo Fauſtulus paſtor impreſſus eſt cum pico aui, et propè ſtante cum infantibus lupa, à Sex. Pompeio Foſtlo, ut opinor, cuſus fuit. Quae uerò ad eius explicationem pertinent, peti poſſunt ex gente Pompeia in Foſtlorū familia, quae ut à Fauſtulo paſtore, cognomen ſe accepiſſe indicaret, denarios huiuſmodi ſignauit, ſed alterū adſcripto familiae nomine, alterū nulla adiecta inſcriptione.

Caesare iam à coniuratis interfecto, libertateq. Reip. reſtituta, argenteū hunc quinarium à Caeſaris percuſſoribus cuſum eſſe, et ludis Apollinaribus, quos Brutus Praetor populo exhibuit, ſparſum fuiſſe, ex Libertatis ſignata in eo imagine coniicere facile poſſumus. ex ancora uerò et prora nauis, quae in altera quinarii parte impreſſa eſt, populi Romani libertatem occiſo Caeſare nō modo recuperatam, uerum etiam confirmatam intelligimus pace ea, quam cum Antonio et Lepido, ſuadente ἀμνηστίαν Cicerone, coniurati fecerunt. Ad quā quidem pacem indicandam non eſt dubium, quin ſecundus quoq. denarius ab iiſdē conſpiratoribus percuſſus fuerit, populoq. Apollinaribus datus, quibus Accii tragoedia Brutus recitata fuit. pro pacis autem ſymbolo, iunctis manibus et caduceo, antiquos uſos fuiſſe cōſtat cum ex aliis denariis, tum ex huius inſcriptione, PAX ET LIBERTAS: qui quidem titulus nulli magis, quàm huic, quod diximus, ἀμνηστίας tempori conuenire uidetur; in quo Cicero orationem in Senatu habuit eam, cuius in lib. 1. Philipp. facit his uerbis mentionem. Nec uerò uſquam diſcedebam, nec à Rep. deiiciebam oculos ex eo die, quo in aedem Telluris con- „ uocati ſumus. in quo templo quantum in me fuit, ieci fundamenta pacis, Athe- „ nienſiumq. renouaui uetus exemplum, Graecum etiam uerbum uſurpaui, quo „ tum

tum in ſedandis diſcordiis erat uſa ciuitas illa, atque omniũ memoriam diſcordiarum obliuione ſempiterna delendam cenſui, praeclara tum oratio M. Antonii, egregia etiam uoluntas: pax deniq. per eum & per liberos eius cum praeſtantiſſimis ciuibus confirmata eſt &c. Haec autem Ciceronis oratio, qua in Senatu ἀμνηστείαν ſuaſit, Graecè extat apud Dionem li. XLIIII. in quo s. c. de obliuione praeteritorũ malorum in Ciceronis ſententiã facti, & de pacis cõditionibus ita meminit, συνέβησαν μὲν οὖν ἐφ' ὅτε προεψήφιστο. οὐ μέντοι καὶ πρότερον οἱ ἐν τῷ Καπιτωλίῳ ὄντες κατέβησαν, πρὶν τὸν τοῦ Λεπίδου παῖδα υἱὸν, καὶ τὸν τοῦ Ἀντωνίου ἐν ὁμήρου λόγῳ λαβεῖν. καὶ Βροῦτος μὲν πρὸς τὸν Λέπιδον (ἦν γὰρ ἐν γένει αὐτῷ ὤν) κατῄει, Κάσσιος δὲ πρὸς τὸν Ἀντώνιον, ἐπ' ἀσφαλείᾳ. hoc eſt, Itaq. pacem fecerunt iis, quibus conuenerant, conditionibus: neq. tamen ante hi, qui in Capitolio erant, deſcenderunt, quã Lepidi Antoniiq. filios obſides acceperunt. ita Brutus ad Lepidũ propinquũ ſuũ deſcendit, Caſſius ad Antoniũ propoſita ſecuritate. Velleius li. II. Quo anno, inquit, id patrauere facinus, Brutus & Caſſius Praetores erãt: D. Brutus Cos. des. hi una cum coniurationis globo, ſtipati gladiatorũ D. Bruti manu, Capitolium occupauere; cum Conſul Antonius conuocato Senatu, cũ iã Dolabella, quẽ ſubſtituturus ſibi Caeſar deſignauerat Conſulẽ, faſces & inſignia corripuiſſet Conſularia, uelut pacis auctor, liberos ſuos obſides in Capitolium miſit, fidemq. deſcendendi tutò interfectoribus Caeſaris dedit: & illud decreti Atheniẽſium celeberrimũ exemplũ relatũ à Cicerone obliuionis praeteritarum rerum, decreto patrum comprobatum eſt &c. Corona in altera huius denarii parte impreſſa, quo pertineat, mihi quidem obſcurum eſt: neq. enim ob interfectum Caeſarem, Bruto uel Caſſio uel alicui percuſſorum decretã fuiſſe quernã coronam legimus, ex tertii tamen denarii inſcriptione, quae eſt SALVS GENERIS HVMANI, quòd hic idem titulus C. CAESARIS DIVI F. IMP. IIIVIRI. R. P. C. aureo nummo inſcriptus reperiatur, ſuſpicari quiſpiam poſſit, hos quoq. denarios in eiuſdem Caeſaris gratiam, Triumuiratus tempore cuſos eſſe; cui inter alios honores, quernam quoq. coronam à S. P. Q. R. tributam fuiſſe ſcribit Dio lib. XLVII. καὶ τί τοῦτο θαυμαστόν, inquit, ὅπου γε καὶ ἐκεῖνοι, (τοὺς τρεῖς ἄνδρας λέγω) ἄλλα τε ὡς εὐεργέταις, καὶ σωτῆρσι τῆς πόλεως γεγονόσι, καὶ τοὺς στεφάνους τοὺς πολιτικοὺς ἐψηφίσαντο. οὐ γὰρ ὅτι τινὰς ἐφόνευον, αἰτίαν ἔχειν ἠξίουν, ἀλλ' ὅτι μὴ πλείονας, ἐπαινεῖσθαι ἤθελον. hoc eſt, Quanquam quid hoc referre oportuit? cum Triumuiris iſtis alios honores decreuerint, qui benefactoribus ac ſeruatoribus Vrbis tribui ſolebant, & coronas etiam ciuicas: neq. enim ii culpãdi, quòd interfeciſſent aliquos, ſed laudandi, quòd non plures occidiſſent, ſibi uidebantur &c. Sed de ciuica corona, quae Auguſto ob ciues ſeruatos decreta fuit, quaeq. in eius nummis aereis & argenteis, adſcripto titulo, OB CIVIS SERVATOS impreſſa eſt, meminerunt cum alii, tum Valerius Maximus lib. II. cap. III. Dio lib. LIII. Ouidius lib. IV. Faſt. & de Triſt. lib. III. elagia. I. diuerſa autem eſt ab ea, quae in duobus huius tabellae denariis notata eſt, de qua liberum nos unicuiq. iudiciũ relinquimus ſtatuendi, ſit ne ad Caeſaris, ut ſupra diximus, interfectores referenda, an ad C. Caeſarem Triumuirum R. P. C. qui poſtea Auguſtus appellatus fuit.

FINIS

T. Carisi ſextertius nummus reponendus in prima tabella gentis Cariſiae, in qua multa ſcripta ſunt de T. hoc Cariſio, cuius indicatur Aedilitas tigri Baccho ſacra, tyrſo, aliiſque Liberaliorum ſymbolis, quæ in altera huius nummi parte impreſſa ſunt.

P. Clodi denarius ponendus in ſecunda tabella gentis Clodiae, itemqne Iuliae, quòd in eius altera parte Caeſaris imago inciſa ſit, ſub quo Clodius, ut opinor, Quartumuir monetae cudendae, denarium ſignauit.

P. Corneli Blasionis nummus aereus in poſtrema tabella Corneliae gentis reponendus eſt.

L. Flamini Chilonis denarii altera pars in tabella Flaminiae gentis malè inciſa, ex collatione argentei nummi emendanda, ut in hac tabella iterum imprimendam curauimus.

Qvintvs huius tabellae quinarius, in tertia gentis Iuliae tabella reponendus, in qua denarius impreſſus eſt, habens in utraque parte eadem ferè ſymbola, ad indicandas, ut arbitror, Caeſaris uictorias de Germaneis, aliiſque gentibus deuictis.

Sextvs denarius ponendus in poſtrema Iuliae gentis tabella. in altera autem denarii parte, Clementiae templum ſignatum eſt, de quo Plutarchus, Dio, et alii meminerunt. Plutarchi uerba in Caeſare ſunt haec: καὶ τότε δὴ τὸν ἐπιεικείας ἱερὸν οὐκ ἀπὸ τρόπου δοκοῦσιν χαριστήριον ἐπὶ τῇ πραότητι ψηφίσασθαι, καὶ γὰρ ἀφῆκε πολλοὺς τῶν πεπολεμηκότων πρὸς αὐτὸν, ἐνίοις δὲ καὶ τιμὰς, καὶ ἀρχὰς, ὡς βρούτῳ, καὶ Κασσίῳ προσέθηκεν, hoc eſt, ac Clementiae quidē aedem tunc non immeritò ad honorandā lenitatem Caeſaris decreuiſſe eos dicas. quippe hoſtibus ſuis multis ſalutem dedit, non nullis honores quoque et magiſtratus, uelut Bruto & Caſſio addidit.

Primus huius tabellae aereus nummus in Maecilia gente reponendus. SECVNDVS denarius addendus eſt argenteis nummis, qui in gente Maria impreſſi ſunt. TERTIVS et QVARTVS reponendi in gente Pinaria: QVINTVS in ſecunda tabella gentis Plaetoriae; SEXTVS in poſtrema Valeriae gẽtis tabella, ad familiam Aciſculorũ, ad quos pertinet hic etiam denarius à L. Valerio Aciſculo imp re s, in cuius una parte Neptuni caput, in altera Tritonis ſignum inciſum eſt, ad indicandam uel Neptunii templi curationem eius familiae, uel ad maritimam aliquam populi Romani uictoriam duce aliquo ex Aciſculis partam.

QVAR-

QVARTVS denarius primae tabellae Antoniorum pertinet, ut opinor, ad C. Antonium M. Antonii oratoris filium, Ciceronis collegam in conſulatu; qui ex eo magiſtratu, concedente Cicerone, Macedoniam prouinciam proconſulari poteſtate adminiſtrandam obtinuit. quare de eo ita ſcripſit Liuius in epitoma libri CIII. C. Antonius Procos. in Thracia parum proſpere rem geſſit. Pontificem autem minorum fuiſſe C. Antonium ex eo coniicere poſſumus, quòd in altera denarii parte Pontificalia inſtrumenta cum inſcriptione PONTIFEX inciſa ſunt.

DENARIVS unicus qui extat Axſiae gentis, uidetur ſignatus à L. Axſio Naſone, quem Tribunum plebis fuiſſe, intelligimus ex fragmento lapidis Tiburtini, quod eſt apud me ita inſcriptum

. . . . SPRENAS
. . . . SIVS. NASO. TR. PL
. . . . CILIVS. CORNVTVS
. . . . TIVS. CATVLVS
. . . . NIVS. STOLO
. . . TORES. LOCORVM. PVBLICORVM
DICANDORVM. EX. S. C. EX. PRIVATO
IN. PVBLICVM: RESTITVERVNT.

ex Tribunatu autem L. huius Axſii Naſonis ſatis intelligimus, Axſiam gentem fuiſſe plebeiam.

TERTIVS denarius quartae tabellae Claudiorum, ſignatus, ut uidetur, à Lentulo Marcellino cos. ſpectat ſine dubio, ad Claudiae gentis, itemque Corneliae, in quam Marcellinus fuerat adoptatus, celebranda monumenta. ad quae quidem illuſtranda, duo tantum adducam Ciceronis loca ex oratione de Aruſpicum reſponſis. Quos igitur, inquit, Aruſpices ludos minus dili- „
genter factos, pollutosque eſſe dicunt? eos, quorum ipſi dii immortales, at- „
que illa Mater Idaea te te Cn. Lentule, cuius abaui manibus eſſet accepta, „
ſpectatorē eſſe uoluit. quòd ni tu Megaleſia illo die ſpectare uoluiſſes, haud „
ſcio an uiuere nobis, atque his de rebus iam queri liceret. uis enim innume- „
rabilis incitata, ex omnibus uicis collecta, ſeruorum, ab hoc Aedili reli- „
gioſo, repente fornicibus, oſtiisque omnibus in ſcenam ſigno dato immiſſa „
irrupit. tua tum, tua Cn. Lentule eadem uirtus fuit, quae priuati quondam „
tui proaui &c. paullo poſt; Hac igitur uate ſuadente quondam, defeſſa Ita- „
lia Punico bello, atque Annibale uexata, ſacra iſta maiores noſtri, aſcita ex „
Phrygia, Romae collocauerunt: quae uir is accepit, qui eſt optimus à popu- „
lo Romano iudicatus P. Scipio; femina autem, quae matronarum caſtiſſi- „
ma putabatur, Quinta Claudia, cuius priſcam illam ſeueritatem ſacrificii tua „
ſoror mirifice exiſtimatur imitata. „

DENA-

DENARIVS Trebatiae gentis, reſtituendus eſt genti Trebaniae, cuius ignoratione factum fuit, ut Trebanii nummus Trebatio fuerit tributus. huius autem erroris admonuit me manuſcriptus locus Ciceronis in epiſtola decima libri ſexti ad Trebianum, in qua Trebatium habebant uulgatae editiones, cum tamen libri manuſcripti haberent Trebianum, errore ſcilicet librariorum, facta litterarum tranſpoſitione ex Trebanio in Trebianum; quomodo Ciceronis locum emendandum opinor, accedente praeſertim argentei denarii auctoritate, et nummi item aerei eodem modo inſcripti.

FINIS.

EX LIBRO DE FAMILIIS ROMANORVM

ANTONII AVGVSTINI EP. ILERDENSIS

ACILIA familia plebeia, ſed nobilis conſulatibus quinque, & triumpho uno ante Imperatores fuit, neque poſtea minus floruit. Vigente republica eius ſtirpes duae Glabrionum, & Balborum: conſulares ambae fuerunt. Primus Glabrionum M'. Acilius C. F. L. N. conſul fuit an. DLXII. & Proconſule triumphauit de Aetolis, & rege Syriae Antiocho anno proximo. Eius filius Manius conſul ſuffectus L. Poſtumio Albino anno fere DC. Hic auus, uel proauus M'. Glabrionis fuit, apud quem Praetorē de repetundis cognoſcentem Cicero C. Verrem accuſauit, eique in memoriam redigit legis paternae Aciliae, auique materni P. Sceuolae, ac Soceri M. Scauri. Aſconius in Verr. II. & pro Scauro. Hic M'. Acilius M'. F. M'. N. conſul fuit an. DCLXXXVI cum C. Piſone Frugi. Ex Aemilia uxore liberos procreauit. Balborum primus M.' Acilius L. F. K. N. conſul fuit anno DCIII cum T. Quinctio. T. F. Flaminio. Eius filius Manius poſt ſex, & triginta annos cum C. Catone. Sub Imperatoribus patricii Glabriones ſex conſules fuerunt, Auiolae tres, Rufus, Fauſtinus, Seuerus ſingulares. Glabrionum primus ſub Domitiano conſulatum cum M. Vlpio Traiano, qui poſtea Imp. dictus eſt, cepit, in eo occiſus eſt an. DCCCLIII. Alter illius, ut creditur filius, cum paterno Manii praenomine cós. fuit cum C. Bellicio Torquato an. XXXIII. poſt patrem ſub Hadriano Imp. Tertius ſub Pio Antonino Sex. Acilius Glabrio cum C. Valerio Omollo Veriano Cos. an. DCCCCIV. Quartus Manius bis conſul fuit, ſed alterius anni tempus ignotum; atque ideo ſuffectum fuiſſe credendum eſt, iterū conſul fuit collega Commodi Imp. in quincto conſulatu an. CIↃXXXIIX. Hic ille eſt, quem Pertinax dignum imperio orbis terrarum iudicabat, quem omnium patriciorum nobiliſſimum eſſe dicebat: originemque generis ab Aenea Veneris filio duxiſſe. Hunc quidem Manii filium, Manii nepotem eſſe credendum eſt; patrem uerò fuiſſe Acilii Fauſtini conſularis duo tituli duarum clariſſimarum feminarū ſignificant. Quinctus M'. Glabrio conſul cū M. Valerio Maximo, iterum ſub Valeriano, & Galieno Impp. anno CIↃVIII. illius, ut arbitror nepos fuit. Vltimus Anicius Acilius Glabrio Fauſtus collega Theodoſii Iun. in XVI. conſulatu an. CIↃCXXXIX. Chriſti CCCCXXXVII. Hic etiā ſub Honorio, & Theodoſio praefectus urbis fuit. Hic uidetur in Aniciorum nobilem quoque familiam inſertus utriuſque nomina uſurpaſſe. Auiolarum primus collega in conſulatu Q. Aſinii Marcelli, ſub quib. Ti. Claudius Imp. mortuus eſt. an. DCCCVII. Hunc memoriae proditum eſt in rogo poſitum ſe uiuum comburi oſtendiſſe, ſed ſubueniri non potuiſſe, ut Plin. lib. VI. Val. Max. lib. I. referunt. Alter eius, ut credibile eſt, nepos ſub Hadriano Imp. conſul fuit cum C. Corellio Panſa an. DCCCLXXIII. Tertius huius fortaſſe filius cum M. Antonio Gordiano Imp. cos. an. DCCCC. Quartus Rufus Acilius ante hos duos non ordinarius, ſed ſuffectus cos. fuit ex Kal. Iul. ſub Traiano Imp. cum C. Caecilio Claſſico, ut Plinius minor in epiſtula quadam refert, an. DCCCLIV. Fortaſſe is eſt, cuius titulus extat Panhormi L. ACILIO. L. F. Q. N. RVFO Fauſtinus Glabrionis bis cōſulis filius, atq. Glabrionis ſenioris nepos, ut diximus, conſul fuit ſub Seuero cum C. Caeſonio

nio Macro Rufiniano an. DCCCCLXII. Huius filius C. Acilius, filia Acilia Maniliola, neptis ex filio Acilia Gauinia Praeſtana Seuerus Acilius cos. ſub Conſtantino Imp. fuit cum FL. Iunio Rufino anno CIϽLXXIV. & poſt alterum annum Praef. urbi. De Fauſto diximus, cum de Glabrione ultimo dictum eſt.

AE L I A

AELIA familia, ſiue Ailia plebeia, ſed non ignobilis multis ex ea conſularibus uiris, & duobus cenſoriis, ac duobus, qui Magiſtri Equitum fuere. Antiquiores cognomento Paiti, ſiue Paeti dicti, deinde Cati, Tuberones, Ligures, Lamiae uigente libertate. Poſtea ex eadem Imperatores fuerunt P. Aelius Hadrianus, T. Aelius Antoninus Pius, L. Aelius Aurelius Commodus, Caeſar uero tantum L. Aelius Hadriani filius L. Aurelii Veri Imp. pater. Paetos conſules quinque, cenſores duos, Magiſtros Equitum item duos ante C. Caeſaris Dictaturam fuiſſe uideo. Nam primus P. Ailius Paitus cos. fuit cum C. Sulpicio Longo anno CDXVI. eius filius P. Paitus Magiſter Equitum fuit Q. Fabio Ambuſto Dictatori comitiorum cauſſa, ſed uitio ſacti abdicarunt, & in eorum locum facti ſunt M. Aemilius Barbula Dict. L. Valerius Potitus Flaccus II. Mag. Eq. quo anno Caudina nota inuſta eſt Ti. Veturio Caluino II. Sp. Poſtumio Regillenſi Albino II. cos. an. CDXXXII. Poſt annos XXXV. C. Paitus cos. fuit cum M. Valerio Maximo Potito, quo anno plebs in Ianiculum ſeceſſit: quam Q. Hortenſius Dictator placauit. Poſtea P. Ailius Q. F. Q. N. Paitus Magiſter Equitum fuit C. Seruilio Dictatore an. DLI. Comitiorum habendorum cauſſa, quibus comitiis conſules creati ſunt CN. Cornelius Lentulus, & P. Ailius, Q. F. P. N. Paitus. Fuit hic iuriſperitus, & frater eius Sextus, quam ſcientiam Tuberones quoq. illuſtrarunt. Nec Mucia familia plures iuriſconſultos habuit, quam Aelia. Cenſores quoq. ambo fratres fuerunt, Publius collega P. Scipionis Africani poſt biennium, quam conſul ipſe fuerat, Sextus ſequenti luſtro cum C. Cornelio Cethego; luſtrumq. fecere XLVI. & XLVII. Sextus conſul fuerat cum T. Quinctio Flaminino an. DLV. Hic ille eſt, qui primus Catus appellatus eſt, de quo Ennius,

Egregie cordatus homo Catus Aelius Sextus.

Catum Varro interpretatur acutum potius, quam ſapientem. Ab hoc actiones compoſitae ſunt, quod ius Aelianum dicebatur, & liber Tripertita inſcriptus, ut Pomponius refert. Publii filius Q. Paitus conſul fuit cum M. Iunio Penno an. DXXCVI. Hunc ſunt, qui exiſtiment primum Tuberonem appellatum L. Aemilii Paulli, qui hoc anno triumphauit Proconſule ex Macedonia, & rege Perſa, generum. Memoriaeque proditum eſt, ſexdecim Aelios in una domuncula habitaſſe, ubi poſtea Mariana monumenta fuerunt, unum eos in agro Veiente fundum aluiſſe, unum eis in circo ſpectaculi locum fuiſſe. nullum apud eos argenti ſcrupulum ante, quam Paullus genero ex præda quinque pondo donaſſet. Natus ex his eſt Publius Tubero, & Q. Tubero ille Stoicus,

qui in Triumuiratu iudicauit contra auunculi ſui minoris Africani teſtimonium: quique rogatus a Q. Fabio Maximo conſobrino ſuo, cum epulum Africani mortui nomine populo daret, ut triclinium ſterneret, pelliculis haedinis lectulos punicanos ſtrauit,& expoſuit vaſa Samia, vt Cicero auctor eſt. Quibus rebus uir integerrimus, atque eruditiſſimus,& L.Paulli nepos in Praeturae petitione repulſam tulit. Hic iuris quoque ciuilis peritiſſimus fuit, & alius Q. Tubero, qui Ligarium accuſauit, nec obtinuit apud C. Caeſarem. Nam cum pater eius L. Tubero Africam ex Senatus decreto obtinere deberet, a P. Attio Varo et Q. Ligario prohibitus eſt, qui nec aquam haurire, nec filium affectum valetudine in terram exponere paſſi ſunt. Extat ea de re Ciceronis Ligariana oratio, qui initio orationis propinquum Q. Tuberonem appellat. Hic doctiſſimus fuit non ſolum iuris publici, & priuati, ſed totius antiquitatis, libroſque plurimos reliquit, ſed propter antiquorum nerborum uſurpationem parum gratos. Fuit autem patricius, ut Pomponius aſſerit, & ex Sulpicia Seruii filia, qui princeps iuris conſultorum eo tempore fuit, matrem Caii Caſſii Longini iuris etiam conſulti doctiſſimi ſuſcepit. Sed haec poſteriora ſunt. Redeo ad ſuperiora tempora libertatis reip. Romanae.

Ligurem Conſularem vnum reperio P. Aelium P. F. P. N. qui cum C. Popillio P. F. P. N. Laenate conſul fuit an. DXXCI. notatumque eſt tum primum ambos cos. plebeios fuiſſe. Haec de conſularibus Aeliis. Apud Liuium autem legi quemdam P. Aelium Quaeſtorem an. CCCXLIV. necnon apud Plinium Thurinos C. Aelium TR. PL. ſtatua, & corona aurea donaſſe, quod legem pertuliſſet in Stennium Statilium Lucanum, qui Thurinos bis infeſtanerat. Sub Imperatoribus quattuor ante Hadrianum Auguſtum conſules uideo cognominibus inter ſe diſtinctos. Q. Tuberonem, L. Lamiam, Sex. Catum, & L. Seianum: tres primos ſub Auguſto, vltimum ſub Ti. Caeſare. Tubero, cum a Dione Q. F. dicatur, non is eſt, de quo antea diximus, Q. Tubero L. F. ſed eius filius, quamuis Pomponius eumdem eſſe uideatur affirmare. Fuit quidem certe cos. cum Paullo Fabio. Q. F. Maximo an. DCCXLII. At L. Lamia L. F. cos. fuit cum M. Seruilio M. I. Gemino poſt XIII. annos, quam ſuperiores. Lamias a Lamo dictos, qui Formias condidit, Horatius auctor eſt, eoſque & ueтuſtos, & nobiles appellat. Cicero L. Lamiam equitem Ro. prodidit in exilium miſſum a Gabinio cos. quod Ciceroni faueret. eumdem Ciceronis cadauer, vel cineres ſepulcro condidiſſe traditum eſt carminibus non ineruditis. Val. Max. lib. I. c. VIII. & Plin. lib. VII. c. LII. memoriae prodiderunt L. Lamiam uirum Praetorium uocem in rogo edidiſſe, & C. Aelium Tuberonem Praetura functum a rogo relatum. Sex. Aelius Q. F. Catus, ab illo cordato uiro Cato Aelio, vt Ennius ſcripſit, ducens originem ſucceſſor Lamiae fuit, cum C. Sentio C. F. Saturnino. Ab his lex Aelia Sentia perlata eſt auctore Auguſto. Vltimus L. Aelius Seianus L. Seii Strabonis equitis Ro. filius temporibus Ti. Caeſaris plurimum potuit. natus Volſiniis, Praefectus praetorio fuit, & conſulatum adeptus eſt, quo anno Tiberius quinctum conſulatum ſolus cepit; ſed poſt menſem Seianum collegam aſciuit. an. DCCLXXXIII. ex vxore Apicata

tres

tres liberos habuit; ſed is cum liberis oppreſſus eſt, coniuraſſe aduerſum Imp. conuictus. Auunculum habuit Iunium Blaeſum Procos. Africae. P. Aelius T. F. T. N. Hadrianus Italicenſibus parentibus natus, qui ex Hadria Scipionum tempore in Hiſpaniam migrarunt. Eius pater Hadrianus Afer conſobrinus Traiani Imp. auus Marillinus primus in eius familia ſenator, vt Aelius Spartianus refert. Ante imperium cos. ſuffectus ex Kal. Iul. cũ L. Publilio Celſo an. DCCCLXI. Iterum, ac tertio conſul initio principatus, quem adoptione uera, uel ficta moriente Traiano ſuſcepit, Vlpiae familiae nomen recuſaſſe uidetur: Traiani cognomen uſurpaſſe: filios, atque libertos Aelios appellauiſſe. Extant plerique tituli libertorum Hadriani; qui P. AELII. AVG. LIB. notantur: vt Antonini Pii liberti, T. AELII. AVG. L. Colonias quoq. Aelias dictas conſtat, aliasq. urbes reſtauratas; in quibus Hieroſolymorum urbs Aelia Capitolina dicta deinceps eſt. Tribuniciam poteſtatem ſemel, ac uicies ſuſcepit, Imperator bis appellatus eſt; ceteroſq. titulos viuus obtinuit, & poſt mortem Diuus Hadrianus dictus. Filios adoptauit L. Ceionium L. F. L. N. Commodum Verũ, qui poſtea L. Aelius Caeſar appellatus fuit, & T. Aureliũ Fuluium Boionium Antoninũ, qui poſtea Imp. Caeſar. T. Aelius Antoninus Pius dictus eſt. L. Aelius ante adoptionem conſul fuit cũ Sex. Vetuleno Ciuica Pompeiano an. DCCCXXCIIX. eodemq. anno adoptatus nomen mutauit, & Tribuniciam poteſtatem accepit, & conſul iterum deſignatus in proximum annum eſt. Ipſis vero Kal. Ian. mortuus eſt cos. II. TR. POT. II. Filium reliquit L. Ceionium Commodum, qui a T. Antonino adoptatus L. Aurelius Verus appellatus eſt, & cum fratre adoptiuo M. Aurelio Antonino, eodemq. ſocero ſuo imperium obtinuit. Hi vero ſecuti ſunt Aurelii nomen: propterea quod Pius ex ea familia fuerit; quamuis adoptione Hadriani in Aeliam tranſlatus ſit. Summo quidem certe iure omnes hi in Cocceiam familiam erant inſerendi. Nam Cocceius Nerua Vlpium Traianum, Vlpius Aelium Hadrianum, Aelius Ceionium Commodum, & Aurelium Antoninum, Aurelius Annium Verum, & Ceionium Commodum adoptauit. T. Antoninus Pius conſul quater fuit, Tribuniciam poteſtatem quater et uicies accepit, Imperator bis appellatus eſt. Fauſtinã filiam Marco filio adoptiuo coniunxit. ex his L. Commodus natus eſt, qui patre uiuo Auguſtus appellatus, et poſt eius mortem paternas, et auitas virtutes non eſt imitatus. Hunc uideo, et L. Aelium, et M. Aurelium, et L. Aelium Aurelium dictum eſſe. Conſul ſepties fuit, Trib. Pot. XVIII. Imp. VIII. Poſt hos Imperatores tres tantũ Aelios conſules inuenio: C. Aelium, ſiue Alliũ C. F. Fuſcianum, qui ſub eodem Commodo conſul fuit cũ Dullio Silano an. DCCCCXL. et Q. Aelium vel Allium Maximũ, collegam M. Flauii M. F. Apri poſt annos XIX. ſub Seuero, et Antonino, nec non Aelium Scorpianum conſulẽ ſuffectũ ex Kal. Iul. an. CIↃXXIIX ſub Floriano Imp.

AEMILIA.

AEMILIA ſiue Aimilia familia patricia clariſſima fuit, ab ipſis initiis libertatis reip. Rom. ad Auguſti tempora multis illuſtribus uiris domi, militiaeq.

IV militiaque decorata. Pontificatu maximo, Dictatutis, Triumphis, Principati-
bus Senatus,Cenſuris,Conſulatibus,Magiſteriis Equitum, & Tribunatib. Mili-
tum conſulari poteſtate, et Triumuiratu reipublicae conſtituendae, ita ſaepe,
ut paucae eam numero uincant, exornata eſt. Diuiditur in has quinque prae-
cipuas ſtirpes, quae cognominibus diſtinguuntur, Mamorcinorum, Barbula-
rum, Pau lorum, Paporum, Lepidorum. Sunt etiam aliae ſingulares, aut ra-
tae, ex quibus unus aut alter conſul fuit, ut Regillorum, Scaurorum, de qui-
bus poſterius dicemus. Mamercini nouem obtinuerunt conſulatus XII.
Dictaturas V. Tribunatus Militares cum conſulari poteſtate IX. Magiſteria
I Equitum III. Triumphos III. Nam primus L. Aimilius Mamerci filius ter
conſul fuit primo cum Kaeſone Fabio K. F. Vibulano anno CCLXVIIII de-
inde ſexto anno cum C. Seruilio Structo Ahala, tertio poſt annos quinque
II cum Vopiſco Iulio Iulo. Huius Lucii filius Tiberius Mamercinus bis con-
ſul fuit, prius anno tertio poſt ultimum patris conſulatum cum L. Valerio Vo-
III luſo Potito II. poſterius cum Q. Fabio Vibulano anno CCXXCVI. Tertius
Mamercus fuit M. F. Lucii ter conſulis, ut ſuſpicor, nepos. Hic ter Dictator
fuit, ac bis triumphauit. Tribunus antea Militum fuerat an. CCCXV. cum L.
Quinctio Cincinnato, & L. Iulio Iulo. Anno proximo Dictator de Fidenatibus
Idib. Sept. triumphauit. Ac tertio poſtea anno iterum Dictator rei gerundae
cauſſa fuit. Poſt undecim uero annos iterum triumphauit Dictator tertium de
Veientib. & Fidenatibus. Quaeſitor biēnio antea fuerat, hoc eſt anno CCCXXV.
IIII Mamerci filius Manius ter Tribunus Militum fuit poſt conſulatum, quem geſ-
ſit anno CCCXLIII. cum C. Valerio Potito Voluſo. Namq. quinquennio poſt
cum aliis quinque patriciis, & anno CCCL. iterum cum totidem, ac biennio pro-
ximo, cum totidem collegis patriciis tertio Tribunatum geſſit. Hunc aperte
V.VI. Verrius Flaccus M'. Aimilium, Mam. F. M. N. Mamercinum in faſtis notat. At
C. Mamercinus, qui bis Tribunus Militum, & M. Mamercinus, qui ſemel creati
ſunt, ille annis CCCLIX. & CCCLXII. hic hoc eodem poſtremo relato anno: qui-
bus parentibus orti fuerint, nullum habemus auctorem. Mihi probabile uide-
VII tur, Manii fratres fuiſſe. Septimus Mamercinus quinquies Tribunus Militum,
bis conſul, ſemel Magiſter Equitum creatus eſt. Hunc L. Aimilium L. F. ap-
pellatum uideo, adderem libens Mam. N. Primus Tribunatus actus eſt anno
ſequenti poſt captam urbem a Gallis, hoc eſt anno CCCLXIV. Secundus bien
nio poſt primum, tertius quadriennio poſt alterum, quartus continuatus eſt
poſt tertium, inter quartum, & quinctum anni quattuor medii interfuerunt.
Poſt hos magiſtratus ob maximas contentiones plebis cum patribus de ple-
beio conſule M. Furius Camillus IV. Dictator dictus L. Aimilium Magiſtrum
Equitum fuit, ſed ambo re inſecta abdicarunt, fuit is annus CCCLXXXV.
Tandem biennio poſt pacata ſeditione primus L. Sextius plebeius, qui diu
Tribunus Plebis fuerat, conſul collegam habuit ex patribus eundem L. Ma-
mercinum. Iterum conſul fuit poſt annos tres cum CN. Genucio Auenti-
IIX nenſi. Huius filius L. Aimilius aperte a Verrio L. F. L. N. Mamercinus
Priuernas appellatur. Bis Dictator, bis Magiſter Equitum, & bis Conſul fuit,

&in

& in ſecundo conſulatu triumphauit de Priuernatibus, unde cognomen acce-
pit Kal. Mart. an. CDXXIV. cum collega C. Plautio P. F. Deciano Hypſaeo. Ma-
giſter Equitum fuit C. Iulio Iulo Dictatore in caſtris nouo more dicto an. CDI.
Iterum decennio poſt M. Valerio Coruo Dictatori. & anno ſequenti conſulatũ
geſſit cum C. Plautio C. F. Vennone II. Dictator comitiorum habẽdorum cauſ-
ſa an. CDXIIX. Magiſtrum Equitum dixit Q. Publilium Philonem plebeium.
Iterum Dictator rei gerundae cauſſa Magiſtrum Equit. habuit L. Fuluium Cur-
IX uum item plebeium anno CDXXXVII. Poſtremus Mamercinus Tiberii praenomi
ne, quo nemo alius uſus eſt, quod meminerim, ex hac familia: Conſul fuit cum
Q. Publilio Philone an. CDXIV. eius parentes ignorantur. Poſſumus hunc ſuſpi
cari eſſe Priuernatis fratrem.
II Barbulae quattuor, totidem Conſulatus, Dictaturam unam, triumphos duos
I conſecuti ſunt. Primus M. Aimilius Q. F. L. N. Dictator fuit comitiorum haben-
dorum cauſſa an. CDXXXII. qno anno turpis Caudina pax inita fuit. Magiſtrũ
Equitum dixit L. Valerium Potitum Flaccum II. Hunc quidam M. F. appellant,
ſed ego titulum ſequor, & denarium, in quo M. Aimilius Q. F. Barbula conſul
II fuiſſe dicitur. annum tamen conſulatus nondum repeti. Huius frater Q. Ai-
milius a Verrio Q. F. L. N. appellatur. Conſul fuit quadriennio poſt cum C. Iu-
nio Bubulco Bruto. eundem collegam habuit tertium conſulẽ in ſecundo con-
ſulatu anno CDXLII. Amboque eodem menſe triumpharunt, Brutus Nonis Sex-
III til. de Samnitibus, Barbula Idibus de Etruſceis. Secutus eſt L. Barbula Q. F. Q. N.
cos. anno primo belli Tarentini, cuius collega fuit Q. Marcius Philippus. Am-
boque triumpharunt: Philippus eodem anno de Etruſceis, Barbula proximo
IV anno Proconſule de Tarentineis, Samnitibus, & Sallentineis VI. Idus Quinctil.
an. CDLXXIII. Quartus fuit M. Aimilius, quem Verrius L. F. Q. N. notat conſu-
lem cum M. Iunio Pera an. DXXIII. Hic fortaſſe eſt in denario Q. F. dictus, con-
uenit enim praenomen. Nec diſpliceret, ut hunc Q. F. L. N. appellaremus, ut
tempora conſulatuum quadrarent aptius. Haec de Barbulis.
III Paullorum gens quattuor habuit ueteres inſignes uiros, qui conſulatum ſe-
xies, Magiſterium Equitum ſemel, Cenſorium honorem item ſemel; & trium-
phos quinque ſunt conſecuti. Poſt annum ſeptingenteſimum quattuor reperio
Paullos Conſulares, ex quibus unus cenſorius fuit. Sed hi inter Lepidos erunt
referendi, nam utrumque nomen vſurparunt, vno excepto L. Aemilio M. F. qui
I Conſul fuit cum C. Claudio C. F. Marcello anno DCCIII. Primus igitur M. Aimi
lius L. F. L. N. Paullus Conſul fuit cum M. Liuio Dentre an. CDLI. & ſequenti an
nõ Magiſter Equitum Q. Fabio Maximo Rulliano Dictatore iterum rei ge-
II rundae cauſſa. Huius filius Marcus Conſulatum geſſit cum Ser. Fuluio Pae-
tino Nobiliore: amboque anno proximo Proconſulibus de Coſſurenſib. &
Poeneis nauales triumphos egerunt: Nobilior XIII. Kal. Febr. Paullus XII. Kal.
III an. CDXCIX. decimo anno belli Punici primi. Tertius fuit L. Paullus ſuperioris
filius. Hic Conſul fuit cum M. Liuio Salinatore an. DXXXIV. uterque in conſu-
latu de Illuricis triumphauit. Sed ambo poſtea accuſati, Salinatorque ſolus
damnatus eſt. Iterum conſul triennio poſt, qui tertius annus fuit belli Punici
ſecundi propter collegae C. Terentii Varronis temeritatẽ in Cannenſi pugna
occiſus

IV. occiſus eſt. Filium reliquit L. Aemilium clariſſimum uirum, qui ter triumphauit, bis Conſul et Cenſor, et Augur fuit. Namque ante conſulatum Propraetore triumphauit ex Hiſpania an. D L X I V. poſt ſeptem annos conſul fuit cum C N. Baebio Tamphilo, et anno proximo iterum triumphauit de Liguribus Ingaunis. Iterum conſul an. D X X C V. cum C. Licinio Craſſo fuit. Perſeum ultimum Macedonum Regem proelio uicit, atque captiuum cum liberis in triumpho duxit, quem triduo egit quarto, tertio, et pridie Kal. Decemb. Proconſule anno proximo. Eodem tempore duos filios amiſit, quos ſui nominis, et familiae heredes relinquere cogitabat. Nam duos maiores alterum P. Cornelio Scipioni Africani maioris, et Aemiliae ſororis filio in adoptionem dedit, qui poſtea Africanus minor, Carthagine diruta, appellatus eſt; alterum Q. Fabio Maximo quinquies conſuli. Itaque alter dictus eſt P. Cornelius P. F. Scipio Aemilianus, cuius liberos nullos extitiſſe meminimus, alter Q. Fabius Q. F. Maximus Aemilianus, a quo plures Fabii extiterunt. Filias reliquit tres, ex quibus una Q. Aelio Tuberoni, altera M. Catoni Liciniano M. Catonis Cenſorii filio nupſit, ex quibus liberi nati ſunt. Mater horum omnium Papiria fuit C. Papirii Maſonis conſularis, et triumphalis uiri filia. Cenſuram denique Paullus obtinuit anno tertio poſt triumphum cum Q. Marcio Philippo, luſtrumq. fecerunt L I I I.

IV. Paporum gens duos habuit clariſſimos uiros, quorum alter conſul bis, et cenſor; alter etiam cenſorius, et triumphalis, ac conſularis fuit. Ante hos a Liuio M. Aemilius Papus Dictator refertur, quem nos Barbulam appellauimus, alios annales ſecuti. Sed ſine controuerſia Q. Aimilius Papus conſul fuit cum C. Fabricio Luſcino anno proximo ante bellum Tarentinum, quod L. Aimilio Barbula, et Q. Marcio Philippo coſ. inchoatum eſt anno C D L X X I I. Secundũ conſulatum, et cenſuram cum eodem collega egit an. CDLXXV. et CDLXXXIIX. luſtrum fecerunt X X X I I I. Poſt hunc L. Aimilius Q. F. L. N. poſt illius cenſurae annum I. conſul fuit cum C. Atilio Regulo anno primo belli Gallici Ciſalpini, et de Galleis triumphum egit III. Nonas Mart. in conſulatu. Cenſor fuit cũ C. Flaminio anno D X X X I I I. qui circo Flaminio, et uiae Flaminiae nomen reliquit. Paporum cognomen uidetur ex eo ſumptum, quod papi carduorum flores ſint, ut ait Feſtus, de quibus Lucretius.

Veſtem, nec plumas auium, paposque uolantes.

V Ad Lepidorum ſtirpem uentum eſt, ex quia decem ad M. Lepidum Triumuirum, poſt eum ad obitum Auguſti ſeptem inſignes magiſtratus, honores, ac ſacerdotia obtinuerunt. Duo Pontifices Maximi fuerunt, unus ſemel, alter ſex luſtris Princeps Senatus, unus Triumuir bis reip. conſtituendae, unus Magiſter Equitum bis, Cenſores tres, duo triumphales, ex quibus alter bis, unus triumphalia ornamenta accepit. Conſules XV. conſulatus obtinuere XVIII. ex quibus
I IIII tantum ſuffectorum fuerunt. Primus M. Lepidus coſ. fuit cum C. Claudio
II Canina anno CDLXVIII. Alter Marcus Marci filius Marci nepos, quem Liuius ait bis conſulem, atque Augurem fuiſſe, ac patrem Marci, Lucii, et Quincti Lepidorum, conſul fuit cum M. Poblicio Malleolo an. DXXI. Iterum conſul cum M. Valerio Laeuino poſt duodecim annos, quo anno L. Veturius Philo, et C.

Lutatius

III Lutatius Catulus uitio facti abdicarunt, ut quidam ſcripſerunt. Tertius Marcus ſuperioris filius indolis ſuae ſpecimen praetextatus dedit, qui annos natus xv. hoſtem occidit, ciuem ſeruauit, quamobrem ſtatua ei ſtatuta eſt in Capitolio, quod Valerius Maximus refert, & de ea re denarius extat cum his litteris M. LEPIDVS. AN. XV. PR. H. O. C. S. Alter quoque denarius inſignem honorē habitum eidem M. Lepido ſignificat, cuius multi meminerunt, ut cum Ptolemaeus Rex tutorem filio ſuo populum Rom. reliquiſſet; Lepidus hic, qui Pontifex Maximus, ac bis conſul fuit, ad Regis pueri tutelam gerendam Alexandreā miſſus ſit. Primum conſulatum geſſit cum C. Flaminio C. F. an. DLXVI. Pontifex Max. octauo poſtea anno in locum C. Seruilii Gemini factus eſt, itē cenſor eodem anno cum M. Fuluio Nobiliore, cū quo inimicitias geſſerat, quas reip. cauſa cenſor deſignatus depoſuit, luſtrum fecerunt L. & ipſe Lepidus princeps ſenatus dictus eſt. Iterum conſul cum P. Mucio Sceuula, de Liguribus triumphauit an. DLXXVIII. Hic ſex luſtris princeps ſenatus lectus eſt. Sexti cenſores fuere M. Valerius Meſſalla, C. Caſſius Longinus, qui luſtrum LV. fecerunt an. DXCIX. M. Le-
IV pidus mortuus eſt anno poſtea tertio, aut quarto. Quartus M. Lepidus M'. F.
V M'. N. fuit, ac conſul anno DXCV. cum C. Popillio Laenate II. Quinctus M. Lepidus, Porcina dictus eſt, principis Lepidi filius. Conſul autem fuit anno DCXVI.
VI cum C. Hoſtilio Mancino. Sextus Mamerci praenomine ſuperioris, ut creditur, frater vndecimo poſtea anno conſul fuit cum L. Aurelio Oreſte, quo tempo
VII re quarti ludi ſaeculares facti ſunt, vt plures ſcripſerunt. Septimus M. Aimilius Q. F. M. N. Lepidus a Verrio appellatur, conſul autem fuit cum Q. Lutatio Catulo, Sullaeque & Catuli aduerſarius extitit in conſulatu an. DCLXXV. Hunc eſſe arbitror Triumuiri patrem, quem pronepotem principis ſenatus fuiſſe Ci-
VIII cero auctor eſt. Erit igitur hic Porcinae nepos. Octauus Mamercus Aimilius Mam. F. M. N. Lepidus Liuianus, qui D. Liuii Druſii filius fuiſſe dicitur, adoptatus a Mamerco principis Lepidi filio. Conſul autem fuit anno poſt ſuperiorem CN. Octauio. Cenſor poſt conſulatum an. XVI. cum P. Seruilio Iſaurico fuit, luſtrum fecerūt LXIX. & proximo luſtro princeps ſenatus lectus eſt an. DCXCIIX. Ad hunc, eiusue liberos pertinet denarius ita inſcriptus M. MAMERC. LEPIDVS.
IX LIVIANVS. Nonus M'. Lepidus, qui cum L. Volcatio Tullo conſul fuit an. DCXXCVII. Huius parentes ignorantur. Veriſimile eſt ab eo, quem quarto loco
X retulimus, originem traxiſſe. Peruenimus ad M. Lepidum Triumuirum, qui a M. Verrio M. F. Q. N. dicitur: hoc eſt ſeptimo loco conſtituti filius. Hic praetor Caeſarē Dict. dixit nouo more, ceteros enim cōſules dixerunt. Propraetore ex Hiſpania triumphum egit an. DCCVI. Sequenti anno conſul fuit cum C. Caeſare III. conſule, & in tertia, & quarta dictatura magiſter equitum, eas geſſit Caeſar duobus proximis annis. Occiſo Caeſare Eidib. Martiis, Pontifex Maximus factus eſt an. DCCIX. Sequenti anno triumuir reip. conſtituendae cū M. Antonio, cuius filiā filio ſuo collocauit, et C. Caeſare Octauiano, qui poſtea Auguſtus appellatus eſt. Suſceperunt autem hoc genus imperii ex ante diem quinctū Kal. Decemb. ad Pridie Kal. Ianuar. ſextas, hoc eſt in quinquennium. Eodem anno Pridie Kal. Ianuar. procos. ex Hiſpania iterum triumphauit. Kalendis ipſis conſul iterum fuit cum L. Munatio Planco, qui IV. kal. Ian. de Galleis

triumphum egerat. Iactatus eſt in triumpho ex licentia militari uerſus:

De Germaneis, non de Galleis duo triumphant conſules,

Propterea quod nomina duorum fratrum eorumdem in proſcriptorũ tabulis
legerentur. Fratrem Lepidi arbitror fuiſſe Paullum Lepidum, qui ſeruatus eſt.
Planci frater L. Plotius dicebatur. Iterum triumuir in alterũ quinquennium cũ
eiſdem collegis creatus anno ſecundo a C. Caeſare collega abdicare coactus eſt.
erat is annus DCCXVII. vixit autem vſq. ad DCCXL. annũ Pontifex Maximus. Vxor
I eius Iunia M. Bruti ſoror, ex qua liberos ſuſcepit. Poſt hunc primus Paullus
Aimilius M. F. L. N. conſul ſuffectus ex Kal. Iul. cum C. Memmio an. DCCXIX.
Hic etiam cenſor fuit cum L. Munatio Planco poſt annos XII. luſtrum tamen
non fecerunt. Hunc quidam P. Aimilium Paullum, alii M. F. Q. N. appellant. nos
veriſimiliora ſecuti ſumus. Huius cenſoris filius L. Paullus Iuliam Iuliæ, & M.
II Agrippae filiam Auguſti neptem duxit, Aemiliamq. Lepidã ex ea ſucepit, quae
fuit Ti. CL. Imp. ſponſa. Alter Paullus Triumuiri frater conſul etiam ſuffectus
fuit ex Kal. Iul. cum L. Cornelio an. DCCXXI. Hic porticum Paulli aedificanit, &
III dedicauit. Tertins Q. Lepidus eſt Manii filius, qui conſul cũ M. Lollio M. F. fuit
an. DCCXXXII. vt ex titulo pontis Fabricii conſtat. Quem enim L. Fabricius cu-
IV rator viarum faciundum curauerat, hi conſules ex S.C. probauerunt. Qnartus L.
Aimilius L. F. Paullns. Hunc putant filium fuiſſe L. Panlli M. F. qui cos. fuit anno
DCCIII. eſſeq. inter Paullorum gentem cõſtituendum. Mihi magis placet, vt hoc
loco relinquatur. Conſul fuit an. DCCLIII. cũ C. Caeſare Auguſti filio poſt Chri
V ſtum natum anno ſecundo. Quinctus erit M. Lepidus L. F. qui cum L. Arrun-
VI tio conſul fuit, quincto poſt ſuperiorẽ anno. Sextus Manius Aimilius Q. F. M. N.
Lepidus, qui conſul cum T. Statilio Tauro fuit an. DCCLXIII. Praeter hos inue-
VII nio M. Aemiliũ Q. F. M. N. Lepidum obtinuiſſe triumphalia ornamenta legatũ
Auguſti an. DCCLXI. ex Delmatia. Ad extremum de Lepidi cognomine non reti
cebo, videri eo voluiſſe exprimere, quid Aimilii nomine ſignificaretur, vt cum
Vergilius armiſonam Palladem, Plemmyrion vndoſum, clarum Olympum di-
xit. Sic felix Sylla Fauſtum filium appellauit, & filiam Fauſtam; quod uſurpari
ſoleret: [Quod felix, fauſtumq. ſit:] ac non multum ſignificatione differrent.
VI Nunc de reliquis Aemilus uideamus. Regilli cognomine vnũ triumphalem
L. Aimilium M. F. reperio propraetore naualem egiſſe de rege Antiocho Kal.
Febr. an. DLXIV. Scaurum item vnum inſignem virum M. Aimilium M. F.
L. N. qui conſul cum M. Caecilio Q. F. Metello anno DCCXXIIX. De Gal-
leis karneis triumphauit. Cenſor poſt ſex annos fuit cum M. Liuio C. F. M. Ai-
miliani Nepote Druſo, qui in eo honore mortuus eſt, & Scaurus abdicauit mo-
re maiorum, ante tamen uiam Aemiliam ſtrauit, pontemque refecit Aemi-
lium. Proximo anno cenſores creati Q. Fabius Max. Allobrogicus, & C. Li-
cinius Geta, hunc principem ſenatus legerunt, & tribus aliis luſtris alii cenſo-
res, quoad mortuus eſt. Augurem quoque fuiſſe proditum eſt. Huius vxor
fuit Caecilia L. Metelli Delmatici filia, quae poſtea L. Sullae Felici Di-
ctatori nupſit, neque ſatis pudica credita eſt. Filios ex ea reliquit M. Scau-
rum, qui inſignem Aedilitatem curulem obiit, ac praetor Sardiniam ob-
tinuit,

tinuit, quem Cicero reum repetundarum defendit, & filiã Aemiliam, quae prius ex M'. Acilio Glabrione viro conſulari eiuſdem nominis filium procreauit: & poſtea CN. Pompeio Magno nupſit. Tertiam vero Muciam eiuſdem Pompeii vxorem, quae ſoror Q. Metelli Nepotis dicta eſt, duxit M. Scaurus filius, & ex ea filium procreauit, qui frater filiorum Pompeii fuit: vt ipſe frater filiorum L. Sullae Fauſti, & Fauſtae, de quibus paullo ante dictum eſt, fuit. Praeter hos omnes, in faſtis Verrii Flacci tertiis ludis ſaecularibus, qui an. DXVII. facti ſunt, M'. Aimilius M'. F. Magiſter X. vir cum M. Liuio Salinatore fuit. Haec de
VII his Aemiliis, qui ante Ti. Caeſarem claruerunt. Poſt quae tempora vix quinq.
aut ſex huius tam illuſtris familiae nomen retinuere, qui conſulatus adepti ſint.
I Primus M. Lepidus cõſul cum L. Nonio fuit. hos exiſtimo fuiſſe an. DCCCXLVI.
II quo anno alii L. Nonium Aſprenatem Torquatum, & Clementem, uel Lateranum ſub Domitiano Imp. produnt. Alter eſt Aemilius Aelianus, qui cum L. An
III tiſtio vetere cos. fuit an. DCCCLXIIX. ſub Nerua Imp. Tertius Aemilius Iuncus, qui cum Iulio, vel Atilio Seuero conſul ſuffectus fuit ex Kal. Iul. ſub Commodo Imp. an. DCCCCXXXIV. Quartus Aemilius Laetus, qui bis conſul fuit, prioris conſulatus tempus ignoratur, credendum eſt ſuffectum fuiſſe. Iterum conſul cum Anicio Cereali fuit an. XXXIII. poſt ſuperioris conſulatum ſub M. Antoni-
V no Seueri Imp. filio. Quinctus Aemilius Papus conſul fuit cum C. Iulio Arria-
VI no ſub Gordiano Imp. an. DCCCCXCV. Sextus FL. Aemilius cos. fuit cum FL. Viatore an. CIↃCCXLVI. ſub Anaſtaſio Imp. His Aemilius Papinianus praefectus praetorio iuriſconſultorũ princeps, qui a M. Antonino Seueri filio occiſus eſt, addatur. Is ſolus Aemiliae familiae gloriã ſeneſcentẽ retinuit, & decorauit.

ANTONIA.

ANTONIA familia in duas gentes diuiſa patriciorum, & plebeiorũ paucos habuit, qui magiſtratus maiores, & honores fuerint adepti. Patricii duo Merendae cognomento dicti, quorũ alter T. Antonius Decemuir legibus ſcribendis fuit anno urbis CCCIII. Iterum anno proximo factus, propter ſcelus Appii Claudii collegae abdicauit. Leges tamen XII. tabularũ ab his, & aliis Decemuiris cõſcriptae ſunt. Alter Q. Antonius huius, vt creditur, filius tribunus militũ fuit cõſulari poteſtate anno CCCXXX. collegae eius fuerunt L. Manlius Vulſo Capitolinus, L. Papirius Mugillanus, L. Seruilius Structus. Secutus eſt magiſter equitũ M. Antonius, P. Cornelio Rufino Dictatore an. CCCCXIX. quẽ ſuperioribus patriciis connumeraſſem, niſi me cognominis defectus, et praenomen Marci retardaret. & quod iam tum plebei magiſtri equitum fierent poſt C. Liciniũ Caluũ, qui primus e plebe magiſter equitum fuit an. CCCLXXXV. Hic quoq. Antonius, & Rufinus Dictator uitio creati abdicarunt. Plebeii poſt hũc ſex, conſulatus obtinuerũt ſeptẽ, cenſuras duas, triumphos duos, ouationẽ unã, magiſteriũ equitum unũ, triumuiratus reip. cõſtituendae duos. Haec ante obitũ Auguſti. Poſtea tres Imperatores Antonii Gordiani fuerũt, vna Antonia Auguſta Ti. Claudii Imperatoris mater. Antonini Imperatores plures, ſed hi Aeliã, & Aureliam familias exornarunt. Princeps huius familiae florente rep. M. Antonius fuit uir diſertiſſimus, quẽ Cicero multis laudibus exornat. hic praetor de piratis triũphauit an.

DCLI. conſul triennio poſt cũ A. Poſtumio Albino, cenſor biennio ſequenti cum L. Valerio Flacco. occiſus eſt a L. Cinna conſule an. DCLXVI. duos filios reliquit Marcum Triumuiri patrem, & C. Antonium M. Tullii Ciceronis in conſulatu collegam an. DCXC. qui quamuis Catilinam detecta coniuratione armis eſt perſecutus; tamen, vt coniurationis conſcius, & particeps damnatus eſt. Hic duas filias reliquit, quarum alteram duxit M. Antonius frater patruelis, alteram Caninius Gallus eius accuſator. M. Antonius Quaeſtor C. Caeſaris in Gallia, poſtea Augur creatus eſt, ac paullo poſt Tribunus plebis C. Claudio Marcello L. Lentulo coſ. an. DCCIV. partes Caeſaris acriter defendens confugit ad eius exercitum, quod initium fuit belli ciuilis. biennio poſt eidem Caeſari Dictatori magiſter equitum fuit, & in quincto conſulatu, tertio deinde anno collega diadema regium Lupercalibus eidem obtulit, Lupercus ipſe, & conſul, Caeſar recuſauit. Occiſo Caeſare Idibus Martiis P. Cornelio Dolabella ſuffecto praeclara decreta de abolenda dictatura, de obliuione rerum praeteritarum, de actis Caeſaris confirmandis per ſenatum obtinuit. Sed poſtea potentiae C. Caeſaris, & tyrannidis ſucceſſor eſſe concupiuit, ac prouincias Gallias eum exercitu obtinere. Tandem triumuir reip. conſtituendae in quinquennium cum M. Aemilio Lepido, & C. Iulio Caeſare herede Dictatoris factus eſt. Brutum, & Caſſiũ interfectores Caeſaris perſecutus. Ouans vrbẽ ingreſſus eſt, hoc titulo, quod pacem cum C. Caeſare feciſſet an. DCCXIV. Iterum in quinquenniũ renouatus eſt ei triumuiratus, mox conſul iterum factus cum L. Scribonio Libone an. DCCXIX. ipſis Kal. Ian. abdicauit, et in eius locum factus eſt L. Sempronius Atratinus. Deſignatus tertio conſul in annum DCCXXII. hoſtis a Caeſare iudicatus nõ iniit. tandemque cum Cleopatra Aegypti regina, ex qua liberos ſuſceperat, eodem anno apud Actiũ uictus ſe ipſum interemit. Fratres habuit Caium, et Lucium, Lucio ſoli Pietatis cognomen inditum. Conſul fuit cum P. Seruilio Vatia Iſaurico II. an. DCCXII. Kal. Ian. triumphum egit ex Alpibus. Cenſor fuerat anno proximo cum P. Sulpicio Quirino, luſtrum tamen non fecerunt. Fuit etiã Publius Antonius conſul ſuffectus C. Caeſari Octauiano in ſecundo conſulatu, cum Kal. Ian. abdicaſſet, poſt conſulatũ Lucii anno VIII. Eius collega fuit L. Volcatius Tullus. Hunc ſuſpicor Marci filium, vt etiam Iulus Antonius fuit, qui conſulatum adeptus eſt cum Q. Fabio Max. an. DCCXLIII. & propter adulterium cũ Iulia Auguſti filia occiſus eſt. Vxores Marci fuerunt tres Antonia C. Antonii conſularis patrui ſui filia, quae parum pudica fuit: Fuluia, ex qua liberos procreauit, P. Clodii Pulchri prius inimici Ciceronis vxor, deinde C. Curionis filii. Tertia vxor Octauia maior ſoror Auguſti, quae prius C. Marcello nupſit, & liberis ſuſceptis ex ea, nupſit Antonio. Duo natae filiae Antonia maior, quae L. Domitio Ahenobarbo auo Neronis Imp. nupſit: & Antonia minor, vxor Neronis Claudii Druſi Auguſti priuigni, ex quibus Ti. Claudius Imperator natus, qui matrem, vt diximus Antoniam Auguſtam appellauit, & eius nomine pleroſque nummos ſignari iuſſit. Filiam quoque ſuam is eodem nomine appellauit vxorem CN. Pompeii Magni, ac poſtea Fauſti Syllae nobiliſſimorũ adoleſcentium. Mater Marci, & fratrum Iulia ſoror L. Caeſaris viri conſularis poſt mortem viri P. Cornelio Lentulo Surae nupſit, quem praetorem Cicero conſul

ſul propter coniurationem Catilinae ex S. C. occidi iuſſit. Hac de cauſſa Cicero cum malle dicit vitrici ſui, quam auunculi ſimilem eſſe. Iulus Antonius, de quo paullo ante diximus, is eſt, ad quem Horatius carmen illud miſit, cuius initiũ eſt,

Pindarum quiſquis ſtudet aemulari
Iule ceratis &c.

Is vero, aut alius Marci filius, & Fuluiae, vxorem duxit Marcellam C. Marcelli, & Octauiae maioris ſororis Auguſti filiam, quam M. Agrippa, vt Iuliam duceret Auguſti filiam, poſt obitum Marcelli prioris viri repudiauit. Erat autem Marcellus eiuſdem Marcellae frater germanus. Cleopatra quoque M. Antonii & Cleopatrae reginae filia nupſit Iubae regi Mauritaniae, ex qua Ptolemaeus natus eſt. Alia filia Marci occiſo Caeſare filio M. Lepidi nupſit. Mortuus eſt Marcus annos natus LVI. Siue LIII. ut Plutarchus aſſerit. Iulus filium reliquit L. Antonium. Poſt Auguſti mortem ante Gordianos Imperatores duos tantum conſules Antonios inuenio Rufinos cognomento. Alter M. Antonius, qui conſul fuit cum Ser. Octauio Laenate Pontiano ſub Hadriano Imp. an. DCCCLXXXIII. Alter collega fuit Bruttii Praeſentis II. cos. an. DCCCCV. Sub Pio Aug. quem Antonium dictum fuiſſe non poſſumus certos teſtes afferre. Gordiani Imperatores tres fuere Maximini Imp. ſucceſſores, uel potius eius tyrannidis uindices. Ex his duos Africanos cognominatos ſcimus, patrem, et filiũ, pecuniamque eorum nominib. ſignatam, in qua M. ANT. GORDIANVS. AFR. conſcriptum eſſe uidemus. Seni pater fuit Mettius Marullus, mater Vlpia Gordiana, ex Gracchorum genere patrem, ex Traiani cognatione matrem eſſe dicebat: Vxor Fabia Oreſtilla Antoni proneptis eſſe dicebatur. Ipſe multis voluminibus Antoninorum Auguſtorum res geſtas uerſibus, atque ſoluta oratione conſcripſit, ſeque & liberos ſuos modo Antoninos, modo Antonios appellabat. Conſulatus duos pater geſſit, filius vnum, omnes ſuffectorum fuiſſe credimus. Neque enim aliud expreſſum eſt, quam patrem priore conſulatu collegam Antonini Caracallae, poſteriore Alexandri Imp. fuiſſe. Imperium paucis dieb. in Africa tenuerunt, filiusque in proelio occiſus, pater octogenarius ſe ipſum laqueo ſuffocauit. Tertius Gordianus ſenioris Africani ex filia nepos cũ D. Caelio Balbino, & M. Clodio Pupieno Max. Auguſtis Caeſar dictus, illis occiſis, & Maximino Aug. ac Iulio Maximo Caeſare M. Antonius Gordianus Auguſtus appellatus eſt. Tribuniciam poteſtatem ſexies, conſulatum bis obtinuit. Poſt Gordianos duos ſolum conſulares inuenimus FL. Antonium Marcellinũ, qui cum Coelio Probino cos. fuit an. CIↃXCII. ſub tribus filiis Conſtantini Imp. & FL. Antonium, qui cum Poſtumo Syagrio II. cos. fuit an. CIↃCXXXIII. Sub Gratiano, Valentiniano, & Theodoſio. anno autem Chriſti CCCLXXXII.

Addam ad extremum, Antonios ab Anteone, quem Vergilius Antorem, Antonem uidetur appellaſſe, Herculis filio, aut ſocio originem duxiſſe, iactatum illis temporibus eſſe. Is erat illorum temporum error; ut ſuae nobilitatis principes aut in deos, aut in heroas deorum nothos filios referrent.

AQVILLIA.

AQVILLIA duplex familia patriciorum,et plebeiorum paucos habuit con-
ſulares,et triumphales,aut aliis maximis honoribus uſos. Patriciorum uetuſtiſ-
ſima memoria eſt, M. Aquillium Quartumuirum, uel potius Duumuirum ſa-
cris faciũdis a Tarquinio Superbo inſui culleo iuſſum ob libros Sibyllinos euul
gatos,ut Dionyſius ſcribit. Poſt hanc Aquilliorum,et filiorum L. Iunii Bruti
primi conſulis coniuratio, ut reges reſtituerentur. Primus conſul C. Aquil-
lius Tuſcus, cuius collega fuit T. Sicinius Sabinus anno CCLXVI. Ouans de Her-
niceis in urbem rediit. Poſt centũ uno minus annos L. Aquillius Coruus tribu-
nus militum fuit conſulari poteſtate cũ aliis quinq. patriciis. Plebei tres con-
I ſulares, et triumphales fuerunt. Primus C. Florus M. F. C. N. cos. fuit cum L.
Cornelio Scipione. amboq. conſules de Poeroeis triũpharunt Scipio cos. Flo-
II rus procos. IIII. Non. Octob. an. CDXCV. Poſt hunc M'. Aquillius M'. F. M'. N.
cum C. Sempronio Tuditano an. DCXXIV. conſul fuit. Ambo etiam triumpha
runt, Sempronius in conſulatu de Iapudibus, Aquillius ex Aſia III. Nonas No-
uemb. an. DCXXVII. proconſule. Huius filius M'. Aquillius conſul fuit cum C.
Mario quinctum cos. an. DCLI. Ouans rediit procos. de ſerueis fugitiueis ex Si-
cilia poſt biennium M. Antonio cos. qui eius patrocinium poſtea ſuſcepit, atque
cum defenſione accurata a magnis criminibus liberauit. Pater hic fuit, vt Aſco-
nius ait P. Cornelii Lentuli Surae, qui conſul fuit cum CN. Aufidio Oreſte an.
DCXXCII. Sed poſtea ſenatu a cenſoribus motus iterum praetor fuit Cicerone
conſule,& a ſenatu abdicare coactus ob coniuratione Catilinae occiſus eſt. Vxo
rem habuit Iuliam L. Caeſaris ſororem M. Antonii Triumuiri matrem. Sed de
hoc in Cornelia dicemus. inſertus enim eſt adoptione in eam familiam. Ad-
III dendus eſt his C. Aquillius Gallus iuris conſultus clariſſimus, qui praetorius
fuit, apud quem Cicero cauſas egit. Tempore Auguſtorum duos, tresue
conſulares inuenio M. Aquillium C. F. Iulianum, qui cos. fuit cũ P. Nonio Aſpre
nate Torquato ſub Caligula an. DCCXCI. et Q. Aquilliũ Sabinum, qui bis con-
ſul fuit ſub Caracalla, prioris conſulatus collega fuit Silius Meſſalla anno
DCCCCLXVI. poſterioris Sex. Aurelius Anullinus poſt biennium. Tertius eſt
Aquillius Orfitus, qui cum Sex. Laterano cos. fuit anno .... Fuit etiam vnica
Auguſta Iulia Aquillia Seuera Elagabali Antonini vxor, quam virginem Veſta-
lem fuiſſe Dion teſtatur.

ATILIA.

ATILIA duplex familia patriciorum, qui Longi dicti ſunt; & plebeiorũ,
qui Reguli,& Serrani, & Calatini, & Bulbi ſunt appellati. Longi duo tantum
ambo eodem praenomine, tribuni militum conſulari poteſtate, quorum alter
primus creatus eſt in eo magiſtratu cum collegis A. Sempronio Atratino, T.
Cloelio Siculo, ſed ut uitio facti abdicarunt,& pro eis conſules facti L. Papirius
Mugilanus, L. Sempronius Atratinus an. CCCIX. Alter L. Atilius L. F. L. N. bis

tribunus

tribunus mil. fuit. an. CCCLIV. et CCCLVII. Reguli ſex, conſulatus obtinuerunt
I nouem, cenſuram unam, triumphos tres. Primus M. Atilius M. F. conſul fuit
cum M. Valerio Coruo IV. anno CDXVIII. Huius filius eſſe creditur M. Atilius
II M. F. M. N. qui conſul fuit an. CDLIX. cum L. Poſtumio Megello II. amboq. con-
ſules triũpharunt, Poſtumius de Samnitibus, et Etruſceis VI. Kal. April. Regu-
lus de Volſonibus, et Samnitibus V. Kal. Tertius fuit princeps ille familiae M.
Atilius M. F. Lucii, uel Auli nepos; Verrius enim inconſtans in hoc eſt. hunc
bis conſulem, et triũphalem Cicero appellat, qui captus a Carthaginienſibus,
et miſſus ab eis, ut captiui redimerentur, aut permutarentur, ſuaſit ſenatui, ut
neutrum facerent, et ad certam mortem, atq. cruciatus in Africam reuerſus eſt.
Primum conſulatum geſſerat cum L. Iulio Libone, et ambo cos. de Sallenti-
III neis triumpharunt VIII. Kal. Feb. an. CDXXCVI. In ſecundo conſulatu ſuffectus
eſt Q. Caedicio in eo magiſtratu mortuo, cuius collega fuit L. Manlius Vulſo
Longus, undecimo anno poſt priorem conſulatum: in quo inſignem uictoriam
ſaepius in Sicilia, et Africa de Poeneis reportauerat. Huius uxor Marcia, filius
Serranus a Silio Italico appellantur: quos ait dure, atq. aſpere ab eo fuiſſe reie-
IV ctos. ueritus enim eſt, ne eorum caritate fidem, ac iuſiurandum uiolaret. Quar-
tus eſt C. Atilius M. F. M. N. illius, ut creditur filius, quem etiam Serranum appel-
lant, qui cos. fuit anno proximo ante ſuperioris ſecundum conſulatum, cum
CN. Cornelio Blaſione II. naualemq. egit de Poeneis triumphum in conſulatu.
V Iterum conſul fuit an. DIII. cum L. Manlio Vulſone Longo. II. Quinctus M.
Atilius M. F. M. N. ſuperioris fortaſſe frater conſul fuit cum P. Valerio Flacco an.
DXXVI. iterum conſul ſuffectus C. Flaminio ab Hannibale occiſo anno ſe-
cundo belli Punici ſecundi, poſt alterum conſulatum anno X. eorum col-
lega fuit CN. Seruilius Geminus. Cenſor triennio poſt cum P. Furio Philo,
qui in hoc honore mortuus eſt, Regulus abdicauit. M. Metellũ Quaeſt. aliosq.
equites Romanos, qui deſerere Italiam iurauerant poſt Cannenſem pugnam
VI aerarios retulerunt. Sextus eſt C. Atilius M. F. M. N. quem ſuperioris filium
fuiſſe arbitror. Hic conſul fuit an. DXXVIII. qui primus fuit belli Gallici Ciſalpi-
ni, cum L. Aimilio Papo. Serranorum gens tres habuit conſulares, quos etiã
inuenio Sarranos, & Saranos appellatos, quaſi Tyrios, vel Punicos dixeris.
Poenos Sarra oriundos Ennius dixit, hoc eſt Tyro. Inde Sarranae tibiae, Sar-
ranum oſtrum. Sic ortos a Regulo captiuo, qui apud Poenos occidi maluit,
quam apud ſuos viuere, Sarranos fortaſſe dixerunt. De Caio filio in Regulis
dictum eſt. Eius, vt arbitror, nepos A. Atilius C. F. C. N. conſul fuit cum A. Ho-
ſtilio Mancino an. DXXCIII. belli Perſici anno ſecundo. Poſt hunc Sex. Atilius,
qui cos. fuit an. DCXVII. Cum P. Furio Philo. Sunt, qui putent hunc M. F. quod
titulus inueniatur cuiuſdam Sex. Serrani M. F. procos. ſed quia incertum eſt eun
dem eſſe, pro certo non accipio. Sequitur C. Serranus, qui conſul fuit cum Q.
Seruilio Caepione an. DCXLVII. qnibus conſulibus M. Cicero natus eſt III. Non.
Ian. vt Gellius ſcribit. Calatinum vnum inſignem virum conſularem bis in-
uenio, & triumphalem. idem dictator, & cenſor fuit tempore belli Punici pri-
mi. A. Atilius A. F. C. N. a Verrio appellatur. Priorem conſulatum egit cum
Q. Sulpicio Paterculo an. CCCCXCV. ambo triumpharunt Sulpicius in conſula-
tu

tu de Poeneis, & Sardeis, Atilius PR. vel procos. ex Sicilia de Poeneis XIV. Kal. Febr. poſt conſulatum. Iterū cos. fuit cum CN. Cornelio Scipione Aſina iterum cos. an. CDXCIX. et poſt quinquenniū dictator rei gerundae cauſſa Magiſtrum equitum dixit L. Caecilium Metellum. Cenſor biennio poſt factus eſt cum A. Manlio Torquato luſtrum fecerunt XXXIIX. Vxor huius exiſtimatur Fabia Q. Fabii Max. Rulliani filia. Paupertas eius maxima; ex aratro ad honores uocatus eſt; unde fortaſſe cognomen inditum, Calare enim uocare eſt, ut ex kalendis, et calatis comitiis cognoſcimus. Huic poſitum fuiſſe elogium ad portam
„ Capenam Cicero refert. Vno ore cui plurimae conſentiunt gentes populi pri-
„ marium fuiſſe uirum. Bulbus vnus C. Atilius A. F. A. N. cos. fuit an. DVIII. cum M. Fabio Buteone. Iterum cos. decennio poſt cum T. Manlio Torquato. Quibus conſulibus pace populo Ro. nbiq. parta Ianus iterum cluſus eſt. Primum uero Numa rege claudi coepit. Tertio Auguſto Imperatore V. cos. quarto Aug. IX. cos. quincto Nerone Imp. III. cos. ſexto Veſpaſiano Ang. III. cos. Sed nos ad Atilios reuertamur. Imperatorum temporibus quattuor tantum reperio conſulares Atilios. Primus eſt M. Regulus cos. ſuffectus ex Kal. Iul. cum C. Fonteio Capitone an. DCCXX. Secundo Augnſti conſulatu. Alter eſt M. Atilius Metilius Bradua, qui cos. fuit cum Appio Annio Trebonio Gallo an. DCCCLX. ſub Traiano Imp. Eiuſdem nominis alter Bradua cum Triario Materno cos. fuit an. DCCCCXXXVII. ſub Commodo Imp. Iterumq. poſt ſex annos cum Caſſio Aproniano. Quartus Atilius eſt, quem alii Iulium appellant Seueri cognomento cos. ſnffectus fuit cum Aemilio Iunco an. DCCCCXXXIV. Sub eodem Imp.

AVRELIA.

AVRELIA familia prius Auſelia dicta a Sole, Sabina origine, et plebeia tribns cognominibus diſtincta eſt: Cottarum, Oreſtarum, et Scaurorum. Cottae ab anno D. urbis ad DCC. ſeptem habuit conſulares, quorum unus bis conſul fuit, duo cenſores, unus magiſter equitum, unus triumphalis. Oreſtae eiſdem temporibus tres conſulares; unus etiam triumphalis. Scaurus vnus conſularis. Haec florente republica. Poſtea multis Imperatoribus illuſtris reddita eſt. Nam propter adoptionem Hadriani T. Aurelius Antoninus, qui poſtea Pius appellatus eſt, T. Aelius Antoninus dictus, & quos ipſe adoptauit, M. Annius, & L. Ceionius Aurelii Antonini appellati ſunt, & poſt eos Commodus M. F. item Caracalla Septimii Seueri filius, & Elagabalus M. Aurelii Antonini dicti ſunt. Seuerus qnoque Alexander, Valerianus, Claudius, Quintillus, Aurelianus, Probns, Carus, Carinus, Numerianus, Diocletianus, Maximianus, Conſtantius, Seuerus, Maxentius, Conſtantinus Max. & Licinins Aurelii fuerunt ap-
I pellati. Primus C. Cotta L. F. C. N. cos. fuit cum P. Seruilio Gemino, & ſolus triumphauit Idib. April. an. DI. de Poeneis, & Siculeis. Iterum cum eodem collega poſt quadriennium cos. fuit. Cenſor cum N. Fabio Buteone ſeptimo deinde anno, luſtrum fecerunt XXXIX. Magiſter equitum fuit C. Diulio dictatore
II comitiorum habendorum cauſſa an. DXXII. Alter C. Cotta C. F. C. N. ſuperioris,
ut

III ut creditur, filius cos. fuit cum P. Sulpicio Galba Max. II. anno primo belli Phi
lippici hoc eſt an. DLIII. Poſt hunc L. Cotta fuit, cuius parentes ignoramus, cos.
IV cum Ser. Sulpicio Galba an. DCIX. Quartus L. Cotta ſuperioris, ut creditur, filius
V cos. fuit cum L. Caecilio Metello Caluo an. DCXXXIV. Quinctus C. Aure-
lius M. F. cos. cum L. Octauio an. DCLXXIIX. Huic triumphus decretus erat, ſed
ob reſciſſam cicatricem prius mortuus eſt. Laudatur, ut diſertus a Cicerone,
eiuſq. leges aliquot fuerunt. Huius mater Rutilia P. Rutilii conſularis uiri ſo-
VI ror etiam laudatur. Sextus Marcus ſuperioris frater cos. fuit anno ſequenti
VII cũ L. Licinio Lucullo. Septimus L. Cotta ſuperiorum duorum frater cos. an.
DCXXCIIX. cum L. Manlio Torquato, damnatis competitoribus iam deſignatis
P. Cornelio Sulla, & P. Autronio Paeto. Cenſor idem anno proximo cum Q.
Caecilio Metello Pio, quo mortuo, Cotta abdicauit. Oreſtae omnes eodẽ prae-
nomine uſi ſunt. ex quibus primus L. Oreſtes L. F. L. N. cos. fuit an. DXCVI. cũ Sex.
Iulio Caeſare. Alter cos. an. DCXXVII. cum Mam. Aimilio Lepido, quibus cos.
ludi ſaeculares quarti facti ſunt. Hic ſuperioris filius fuit, triumphauit Procos.
ex Sardinia VI. Id. Decemb. poſt triennium. Tertius ſuperioris filius in conſu-
latu collega fuit C. Marii III. cos. & in eo magiſtratu mortuus eſt an. DCL. Scau-
rus unicus M. Aurelius cos. ſuffectus fuit an. DCXLVI. collegae Ser. Sulpicii Gal-
bae, quem quidam arbitrantur fuiſſe L. Hortenſium patrem Q. Hortenſii ora-
toris, eundemq. antequã iniret conſulatum, damnatum eſſe. Hactenus Aurelios
conſulares retulimus, qui ante Caeſarum imperium uixerunt. Nunc de iis, qui
ſub eis, aut de ipſis Aureliis Auguſtis paucis perſtringam. Ante T. Antonini Pii
tempora unum tantum reperio, qui non fuerit ex eius parentibus M. Aurelium
M. F. M. N. Cottam cos. is conſul fuit cum M. Valerio Meſſalla anno DCCLXXII.
ſub Ti. Caeſare. Hunc Meſſallam matre Aurelia fuiſſe ex Cottarum ſtirpe Oui
dius auctor eſt. Aurelia quoque matre natus eſt C. Iulius Caeſar Dictator C.
Cottae filia M. Cottae auus M. Cotta conſul, de quo ſupra diximus. Ceteri con
ſulares ex Fuluorum familia, quae in Gallia Tranſalpina in Colonia Nemau-
ſenſe fuerat, ex ea ortus T. Aurelius Fuluus auus Pii Antonini Imperatoris bis
conſul, & Praefectus Vrbi fuit. Priore conſulatu collega Domitiani Imp. in un-
decimo eius conſulatu an. DCCCXXXVII. poſteriore A. Sempronii Atratini poſt
quadriennium ſub eodem Imp. Huius filius eodem nomine conſul etiam fuit,
ſed quo tẽpore incertũ eſt, ſuffectus fortaſſe, aut honoris titulo cõtentus homo,
ut ait Capitolinus, triſtis, et aeger. Hic Arriã Fadillam duxit Arrii Antonini bis
cõſulis, et Boniniae, uel Bidioniae Procillae filiam. Ex hac natus eſt T. Aurelius
Fuluus Boionius Antoninus, qui antequã adoptaretur ab Hadriano Imp. cos.
fuit cũ L. Catilio Seuero an. DCCCLXXII. adoptatus eſt poſt obitum L. Aelii Cae-
ſaris ea condicione, ut filiũ Lucii, & M. Annium Verũ ſibi filios adoptaret. is fuit
an. DCCCXC. ultimus Imp. Mater poſt patris obitum Iulio Lupo conſulari uiro
nupſit, ex ea Iulia Fadilla nata eſt ſoror uterina Pii. Vxorem habuit Anniam
Fauſtinam, quae poſtea Auguſta, & poſt obitum Diua Fauſtina dicta eſt, filiam
Annii Veri aui Marci Imperatoris, qui etiam gener, & filius Pii fuit. Nam
Fauſtina minor, quae etiam Auguſta, & Diua Fauſtina Pia appellata eſt,
Pii filia fuit, Marci uxor. maior Pii filia Lamiae Silano nupſit. De Tito,

Dd quod

quod in Aeliam familiam inſertus ſit, in Aelia diximus. Marcus ex Annia familia in Aureliam translatus, ſub Pio Caeſar dictus tres conſulatus obtinuit, ac Tribuniciam poteſtatem xv, Pontificatum, et Proconſulatum. Poſt obitum Pii cum L. Aurelio Vero fratre adoptiuo, eodemque genero ſuo Lucilla filia, quae poſtea Auguſta dicta eſt, ei collocata annos VIII. et amplius imperauit, poſtea Commodum filium Caeſarem Auguſtum appellauit, et cum filio, aut Caeſare, aut Auguſto vltra annos decem imperauit. Imperator decies dictus eſt Trib. poteſt. XXXIIII. accepit. L. Verus viuo Pio Aug. patre adoptiuo bis cõſul fuit, et Caeſar dictus eſt. Poſt obitum Pii cũ Marco Auguſtus dictus, Pontifex fuit, Imperator quinquies, Tribuniciã poteſt. nouies accepit, conſulatumque tertium obtinuit. Ambo fratres poſt obitum Diui appellati ſunt. M. Aurelius Commodus Marci filius Caeſar viuo L. Vero appellatus eſt. Poſt obitum Veri annis aliquot exactis Tribunniciam poteſtatem, ac deinde Auguſti nomen accepit, conſul bis fuit uiuo patre, Pontifex, Imperator quater, Trib. poteſt. ſexies accepit. Poſt mortem patris Pont. Max. conſul. VII. Trib. poteſt. XVIII. Imp. VIII. dictus occiſus eſt. Indignus tanto patre filius. His temporib. duos cõſulares Aurelios inuenio, quor. alter M. Aurelius Seuerus Cethegus cos. fuit cum L. Iunio Claro an. DCCCCXXII. poſt obitum L. Veri ſub Marco ſolo. Imp. alter M. Aurelius Claudius Pompeianus poſt annos tres cos. fuit cum CN. Claudio Seuero II. Hic gener Marci fuit. Non longe ab interitu Commodi L. Septimius Seuerus imperium obtinuit, hic ſe Marci filium mentitus eſt, & filium ſuum M. Aurelium Antoninum appellari uoluit, ac Caeſarem, Pontificem, & mox Auguſtum fecit, cos. III. Imp. II. TR. POT. XIIII. uiuo patre. eo defuncto cum fratre P. Septimio Geta menſes fere tredecim, & poſtea ſolus annis V. & amplius imperauit. Hoc tempore Pont. Max. cos. IIII. TR. Poteſt. XIX. Imp. III. appellatus eſt. Hic a multis ſcriptoribus Caracalla dicitur, ab aliquib. Magnus Antoninus. Hoc tempore duos conſulares fuiſſe Aurelios reperi, M. Aurelium Claudium M. F. Pompeianum, qui cos. fuit cum Lolliano Auito an. DCCCLXI, ſub Seuero, & Antonino Impp. Hic nepos M. Aurelii philoſophi fuit ex Lucilla filia maiore. De patris conſulatu ſupradictum eſt. Iterum conſul fuit, ſed tempus incertum eſt. Alterum Aurelium inuenio Sex. Anullinum cos. cum Q. Aquillio Sabino II. an. DCCCCLXIX. ſub eodem Antonino Imperatore. Occiſo Antonino, & paullo poſt Macrino Sacerdos dei Elagabali Imperator M. Aurelius Antoninus appellatus eſt, is ſe Antonini filium finxit. Pont. Max. TR. Pot. IIII. cos. IIII. occiſus eſt. Succeſſor eius fuit M. Aurelius Seuerus Alexander frater conſobrinus ſuperioris, quamuis hic etiam ſe Antonini Magni filium diceret. mater huic Iulia Mamaea Auguſta, uel Chriſtiana, uel Chriſtianorum patrona. matertera Iulia Soemias Auguſta mater Elagabali, auia Iulia Maeſa Auguſta uiuo fratre Caeſar appellatus eſt, & conſul fuit, poſtea Pont. Max. TR. POT. XIV. cos. III. occiſus eſt, optimuſque Imp. fuit: ut frater omnium turpiſſimus. His temporibus, & ſequentibus uſque ad Valerianum Imp. hos conſulares inuenio. Primus eſt M. Aurelius Aug. Lib. Eutychianus Comazon, qui ter conſul fuit. primo conſulatu ſuffectus cum Elagabalo Imp. an. DCCCCLXX. Iterum cos. cum eodem III. cos. poſt bienniuni.

 Tertii

Tertii conſulatus tempus incertum eſt. Alter M. Aurelius Claudius Pompeia-
nus, eius, ut creditur, de quo antea locuti ſumus, filius cos. fuit an. DCCCCXXC II.
ſub Alex. Imp. Iterum cos. decennio poſt collega Gordiani Tertii Imp. in ſe-
cundo conſulatu. Valerianus Imp. multis nominibus appellatus eſt. P. Au-
relius Licinius Valerius Valerianus, Cenſor fuit ſub Decio Imp. ſine collega, lu
ſtrum non fecit. cum Gallieno filio anno VII. imperauit. Pont. Max. Trib. pot.
VII. cos. IIII. captus a Perſis eſt. Filios ſunt, qui etiam Aurelios appellent; ſed
eos in Licinia, ut Licinios referemus. Eodem tempore M. Aurelius Mem-
mius Fuſcus cos. fuit cum Pomponio Baſſo an. CIↃX. Marcus Aurelius Vi-
ctorinus pater, & Victorinus fil. Imperatores dicti tyrannis recenſentur.
M. Aurelius Flauius Claudius Imperator in Claudia referendus. M. Aurelius
Quintillus Imp. Claudii frater dies XVII. imperauit. L. Domitius Aurelius Va-
lerius Aurelianus Imp. in Domitia collocandus. M. Aurelius Gordianus cos.
ſuf. ſine collega ex Kal. Febr. in interregno occiſo Aureliano Imp. an. CIↃ. XXVII.
M. Aurelius Valerius Probus, hic ſe Aurelium in aere ſignato aſſerit. Pont.
Max. Trib. pot. VI. cos. V. occiſus eſt. M. Aurelius Carus Imp. a quibuſdam
etiam Manlius Aurelianus dicitur Carinum, & Numerianum filios Caeſares fe
cit cos. II. Trib. pot. II. Pont. Max. mortuus eſt. Filii Imp. an. I. eodem, quo pa-
ter praenomine Aurelii cos. II. Carinus Pont. Max. fuit, Numerianus Pontif.
ambo Trib. pot. ſemel obtinuerunt. C. Aurelius Valerius Diocletianus im-
perauit ſolus annos duos, & cum M. Aurelio Valerio Maximiano an. XVIII. &
Diocletianus Pont. Max. Trib. pot. XX. cos. IX. ac Maximianus Pontif. Trib. I
pot. XIIX. cos. VIII. abdicarunt relicto imperio M. Aurelio Flauio Valerio Con-
ſtantio, & C. Galerio Valerio Maximiano, quos antea Caeſares creauerant.
Conſtantius Pont. Max. Trib. pot. XVI. cos. VI. mortuus eſt. His tempori
bus duo conſulares fuerunt M. Aurelius Maximus, qui conſul fuit cum Pom- II
ponio Ianuario an. CIↃXXXIX. ſub Diocletiano, & Maximiano Impp. & M. Au-
relius Aſclepiodotus, qui cum Afranio Hannibaliano cos. fuit an. CIↃXLIII. eiſ-
dem Auguſtis. Hic praefectus Praetorio Britannias recuperauit. Conſtantii,
& Maximiani Iun. tempore C. Galerius Maximinus & M. Aurelius Seuerus
Caeſares appellati ſunt. Mortuo Conſtantio Conſtantinus filius cum Maxi-
miano, & M. Aurelio Maxentio Maximiani Sen. filio imperium tenuerunt.
Conſtantinum ſunt, qui C. Aurelium Valerium Flauium Conſtantinum ap-
pellent, ac Licinium eius collegā C. Aurelium Valeriū Licinianum Licinium.
I Hoc tempore L. Aurelius Symmachus cos. fuit cum Ouinio Gallicano an.
II CIↃXXCI. ſub Conſtantino Imp. & M. Aurelius Xenophilus cos. cum Fl. Vale-
IV rio Delmatio, qui poſtea Caeſar appellatus eſt triennio poſt ſuperiorem. Poſt
quem Sex. Aurel. Victor, cuius extat epitome hiſtorica Caeſarum cos. fuit
cum Iulio Felice Valentiniano an. CIↃCXX. ſub Valente Valentiniano &
V Gratiano Imperato. Secutus eſt L. Aurelius L. F. Auianius Symmachus inſi-
gnis orator, cuius extant epiſtulae, et orationes aliquod illis temporibus di-
ſertiſſimae, hoc tempore parum gratae. Cos. fuit cum Ti. Fabio Titiano an.
CIↃCXLIII. ſub Theodoſio, & Arcadio Impp. Hic Praef. Vrbi, et anno-
VI nae. et Propraef. Praet. Pontifex Maior, et XV. Vir ſacris faciundis etiam

 fuit.

fuit. Huius filius Q. Aurel. Symmachus cos. fuit in Occidente cum FL. Aetio
magiſtro utriuſq. militiae III. an. CIↃCXCIIX. ſub Placidio. Valentiniano tempo-
VII re Theodoſii Iun. Imp. Superioris deinde filius Q. Symmachus cos. fuit in oc-
cidente an. CIↃCCXXXVII. Sub Odouaere tempore Zenonis Imp. Secutus eſt M.
Aurel. Caſſiodorus Senator, cuius extant praeclara monumēta cos. fuit in oc-
cidente ſub rege Theoderico an. CIↃCCLXVI. hoc eſt Chriſti DXIV. tempore
VIII Anaſtaſii Imp. Poſtremus Q. Aurelius Anicius Symmachus an. CIↃCCLXXIV.
cos. fuit cum genero Anicio Manlio Seuerino Boetio, uiri ambo doctiſſimi
habiti ſunt tempore Iuſtini Imp. in occidente ſub dicto Rege.

C. AE C I L I A.

CAECILIA gens plebeia, ſed nobilis, ex qua Metellorū familia non ante
CDLXX. fere annum conſulatum adepta, intra annos CCXC. Pontificatus Maxi-
mos quattuor, Dictaturas duas, Principatus ſenatus tres, Cenſuras ſeptē, Trium
phos nonem, Conſulatus XX. Magiſteria equitum duo, uiri XIX. adepti ſunt.
Ante haec tempora Caia Caecilia Tanaquil Tarquiniis cum Priſco Damarati
Corinthii filio Romam migrauit, Etruſcae diſciplina perita uiro regnū augu-
rata eſt. Ab ea boni ominis cauſſa mulieres omnes Caiae dictae ſunt. Qua de
cauſſa omnes liberti mulierum, ſe Caiae libertos in titulis monumentorum his
notis aſſerunt. C. CAECILIVS. Ↄ. L. EROS. Poſt Reges exactos Q. Caecilius an-
I no CCCXIV. tribnnus plebis fuit. Primus conſul L. Metellus, C. F. cum C. Ser-
uilio Gemino Tueca ante bellum Tarentinum anno tertio, in magiſtratu a Se-
nonibus Gallis occiſus eſt, et in eius locum M'. Curius Dentatus II. cos. factus.
Hunc Dentonem, uel Dentricem quidam appellant, quod cognomen ab aliis
II Caeciliis aliquando uſurpatum eſt. Alter princeps familiae ſine ulla dubitatio-
ne L. Metellus L. F. C. N. bis conſul, dictator, Pont. Max. magiſter equitum, de-
cemuir agris dandis, uir triumphalis clariſſimum Metellorum nomen reddidit.
Priori cōſulatu, quem cum C. Furio Pacilo egit, anno DII. inſignem uictoriam
in Sicilia de Poeneis adeptus eſt, ac de eis triūphauit procos. VII. Idus Septemb.
anno proximo. Primus elephantos duxit in triumpho, neq. quiſquam plures.
erant autem CXL. Biennio poſt magiſter equitum fuit A. Atilio Calatino Dicta-
tore. Tum primū dictator extra Italiam profectus eſt. Iterum cos. fuit cum N.
Fabio Buteone anno DVI. poſt quadriennium Pontifex Maximus factus eſt, eiq.
ſacerdotio duos, et uiginti annos praefuit. Dictator comitiorum cauſſa an.
DXXIX. Numerium Fabium collegam magiſtrum equitum dixit. Palladium ex
incendio in templo Veſtae exorto eduxit, caecusq. factus eſt. Curru in ſenatū
III ueniens utebatur. Centeſimum annum agens moritur. Huius filius Q. Caeci-
lius, qui patrem in funere laudauit, et orator aliquo in numero fuit, ſed et L.
Metellus, qui Quaeſtor fuit an. DXXXIX. et anno proximo tribunus plebis, quiq.
poſt Cannenſem cladem auctor deſerendae Italiae fuerat, niſi a Scipione Afri-
cano interpellatus fuiſſet: nec non M. Metellus, qui praetor fuit an. DXLVII.
eiuſdem filii eſſe creduntur. Quinctus eodem anno cos. fuit cum L. Veturio
Philone, magiſter equitum fuerat M. Liuio Salinatori eorumdem comitiorum
haben-

habendorum cauſſa. Proximo anno poſt conſulatū dictator comitiorum cauſſa
IV dictus Philonem collegam magiſtrum eqnitum fecit. Huius filii duo maior pa-
terno praenomine poſtea Macedonicus dictus eſt, minor L. Metellus Caluus.
V Fuit etiam eiſdem temporibus L. Caecilius Metellus Dentrix, qui praetor fuit
an. DLXX. cuius parentes ignoramus, ſed potuit illius L. Metelli filius eſſe, qui
TR. PL. fuit ante annos XXX. Macedonici felicitatem multi landarunt. Nam cō-
ſul, cenſor, angur, ac tiumphalis, et duobus luſtris princeps ſenatus, filius, et
nepos conſularium, atq. illuſtrium uirorum filios, et nepotes habuit conſulares,
et triumphales multos. Ante conſulatum propraetore triumphauit ex Mace-
donia de Andriſco Pſendophilippo an. DCVII. quo anno Africanns Aemilianus
ex Africa procos. conſulatum triennio poſt adeptus eſt cum AP. Claudio Pul-
chro. anno proximo Caluus frater cum Q. Fabio Maximo Seruiliano. Cenſu-
ram ambo fratres obtinuerunt, Macedonicus cum Q. Pompeio Rufo, plebe-
iuſq. tum primum uterq. cenſor fuit an. DCXXII. Caluus poſt quinquenniū cum
L. Calpurnio Piſone Frugi, qui luſtrum non fecerunt. illi fecerunt LIX. unum in
uita periculū cenſor ſubiit Macedonicus, quod C. Atinium Macerionē TR. PL.
ſenatu monerit; ab eodem enim comprehenſus eſt, et obtorto collo in capito-
lium ducebatur, ut e ſaxo praecipitaretur, niſi collegae auxilinm tuliſſent. Vxo-
res ducendas eſſe diſerte in cenſura populum admonuit. Cum Africano mino-
re inimicitias geſſit. Princeps ſenatus dnob. luſtris lectus eſt an. DCXXXIII. Balea-
VI rico filio Cenſore, et quinquēnio proximo L. Metello Calui F. Cenſore. Hu-
ius filii quattuor Quinctus, Lucius, Marcus, Caius. filiae tres, quarum una P.
Cornelio Scipioni Naſicae nupſit, qui cos. bello Iugurthino in magiſtratu mor
tuus eſt. Horum nepos fuit Q. Metellus Scipio, de quo paullo poſt dicemus. Al-
teram duxit C. Seruilius, ex qua P. Seruilius Iſauricus princeps ſenatus, et bis
triumphalis natus eſt. Q. Metellus Q. Macedonici filius ex trinmpho, ut pater,
cognomen Baliarici conſecutus eſt, quem egit poſt conſulatum, in quo habuit
collegam T. Quinctium Flamininum anno DCXXX. Cenſor triennio poſt fuit
cum Q. Seruilio Caepione, et luſtrum fecerunt LXI. Huius filii Q. Metellus Ne-
pos, de quo poſtea, et Caecilia Appii Claudii uiri conſularis uxor, ex quibus
orti ſunt AP. Claudius uir conſularis et cenſorius, et P. Clodius Trib. plebis.
VII Alter Macedonici filius Lucius cognomen ex triumpho Delmatici aſſecutus
eſt, patrem, et fratrem imitatus antea Diadematus dictus, ut quidam aſſerūt, ob
frontē diu uitta uel diademate obligatum. Conſul fuit cum Q. Mucio Scaeuula,
et procos. triumphum egit de Delmateis an. DCXXXVII. Pontifex Maximus fuit
an. DCLXIII. poſt CN. Domitium Ahenobarbum. Huius filii fuerunt Q. Me-
tellus Creticus, et Caecilia M. Aemilii Scanri, qui princeps ſenatus quater lectus
eſt, uxor quae mortuo uiro, filio, et filia prius ex eo ſuſceptis nupſit L. Cor-
VIII nelio Sullae Felici Dictatori. et ex eo etiam filios peperit. Tertius Marcus
Macedonici filius cos. fuit cum M. Aimilio M. F. Scauro, quem generum fuiſſe
diximus L. Delmatici an. DCXXXIIX. Ambo conſulares triumpharunt, Scaurus
IX in cōſulatu de Galleis Karneis, M. Metellns poſt biennium ex Sardinia. Quar-
tus frater horū fuit C. Metellns Caprarius cognomento, quem non conſulem,
ſed deſignatum uidit moriens pater cum CN. Papirio Carbone. hic etiam triū-
phauit

phauit in conſulatu eodem die, quo Marcus frater ex Traecia. Quod tum primnm accidit, idq. ſolum defuit paternae felicitati, ut id uidere poſſet. Hic etiam cenſor fuit, ut quibuſdam placet an. DCLI. cum Q. Metello Numidico fratre patruele, luſtrum fecerunt LXIV. Nunc Calui eius fratris liberos
x perſequamur. L. Metellus Caluus L. Calui filius Pontifex Max. cenſor, et cōſul fuit. collegam in conſulatu habuit L. Aurelium Cottam an. DCXXXIV. in Cenſura, quam quadriennio poſt geſſit, Cn. Domitium Ahenobarbum luſtrū fecerunt LXII. in quo princeps ſenatus lectus eſt Macedonicus, ut antea retulimus. Pontificatum obtinuit mortuo P. Mucio Scaeuula anno DCXXXIX. Hu-
xi ius frater fuit Q. Metellus Numidicus poſt uictoriam, et triumphum dictus bello Iugurthino. Conſul hic fuit quinquennio poſt eum annum, quem proxime retulimus Pontificatus fratris, cum M. Iunio Silano: de Iugurtha, et Numideis Procos. biennio poſt triumphauit. Clariſſimus uir domi, militiaeq. Cenſor quinquennio poſt triumphum cum C. Caprario fratre patruele, ut antea diximus. Iurare in Appulei Saturnini TR. PL. leges noluit, ob quod exilium fortiter tulit. Saturnino occiſo lacrymis filii, qui Pius hac de cauſa dictus eſt, reuocatus eſt. Sororem habuit Caeciliam parum pudicam matrem L. Licinii Luculli,
xii qui de Mithridate triumphauit. Q. Metellus Pius clariſſimus etiam uir conſul, cenſor, Pontifex, Max. et princeps ſenatus, ac triūphalis fuit L. Sullae Felicis in ſecundo conſulatu collega an. DCLXXIII. propter affinitatē eius partes ſecutus, nam Sulla Delmatici, aut L. Calui filiam, et ex ea liberos ſuſceperat. Q. Sertorium in Hiſpania perſecutus eſt adiutore Cn. Pompeio Magno, mortuo Sertorio a ſuis, Romam reuerſi ambo ex Hiſpania triumpharunt an. DCXXCII. Pontificatū ante undecim annos aſſecutus fuerat mortuo Q. Mucio Scaeuola. Princeps ſenatus lectus eſt LXVIII. luſtro. Septimo poſt triumphū anno ſine liberis
xiii mortuus eſt. Adoptiuum filium heredem nominis, et familiae reliquit nobiliſſimum uirum P. Cornelium Naſicam P. Scipionis Naſicae uiri conſularis, et Caeciliae Q. Macedonici filiae nepotē, cuius mater Licinia L. Craſſi oratoris conſularis, et cenſorii filia fuit. Hic poſt adoptionem Q. Caecilius Q. F. Metellus Pius Scipio appellatus eſt. Vxor huic Lepida, de qua cum M. Catone contendit. Filia Cornelia ante adoptionem nata clariſſimis nuptiis bis celebratis infelici exitu uirorum ſuperſtes. Nam P. Craſſo prius, qui cum patre M. Licinio Craſſo Diuite a Parthis occiſus eſt, poſtea Cn. Pōpeio Magno, qui patris in conſulatu tertio collega fuit nupſit. Hunc conſulatū Magnus ſine collega iniit dilatis comitiis contentionibus candidatorum T. Milonis, et Metelli Scipionis, et P. Plautii Hypſaei, quiq. eorum partes non ſine ferro agebant. Tunc P. Clodius ſeditionum princeps a Milone occiſus eſt. Ab Interrege Ser. Sulpicio Pompeius primus creatus conſul ſine collega v. Kal. Mart. iniit. collegam ſocerum Scipionem habuit Kal. Sextil. Milo damnatus eſt. Bellum paullo poſt inter Caeſarem, et Pompeium exarſit. Metellus generum ſecutus, eiq. ſuperſtes in Africa, ne in manus inimici ueniret, ſe ipſum interemit. Moriens cum a militibus Imperator quaeretur, dixit, Imperator bene ſe habet. Redeo nunc
xiiii ad Macedonici nepotes. Q. Metellus Nepos Baliarici filius cognomen id retinuit, quod nepos eſſet Macedonici. Conſul is fuit cum T. Didio T. F. an. DCLV.

ab his

XV ab his lex Caecilia, et Didia appellata eſt. Huius filius Q. Metellus Nepos, qui Tribunus Pl. Ciceronem conſulatu abeunte concionem habere prohibuit, iurare tantum ueteri more permiſit prid. kal. Ian. an. DCXC. conſul poſtea fuit cũ P. Cornelio Lentulo Spinthero quinquennio poſt atq. aequiorẽ ſe M. Ciceroni ab exilio redeunti praebuit. Huius uterina ſoror Mucia Tertia dicta eſt CN.

XVI Pompei, et poſtea M. Scauri uxor. L. Delmatici Q. Metellus filius Creticus poſtea dictus conſul fuit an. DCXXCIV. cum Q. Hortenſio oratore, triumphũ egit

XVII poſt ſeptem annos Procos. ex Creta. Huius, ut creditur frater, et in conſulatu ſucceſſor L. Metellus conſul deſignatus mortuus eſt, Q. Marcius Rex ſolus conſulatum geſſit. In Praetura ſucceſſor C. Verris in Sicilia fuit. Horum etiam frater M. Metellus de repetundis Praetor cognouit Cretico fratre conſule. His

XVIII etiam temporibus Q. Metellus Celer frater poſterioris Nepotis fuit, ſed germanus, an uterinus, an patruelis incertum eſt. Mihi uterinus fuiſſe uidetur, quod eo tempore duo germani non eiſdẽ praenominibus utebantur. tum etiã, quod cognomen ob celeritatem ludorum poſt mortem patris accepit. id magis Q. Nepoti debebatur, qui paternum cognomen retinebat, utpote heredi, aut unico, aut maximo. Patrueles non fuiſſe indicat, quod ambo Q. F. dicuntur. Praetor hic fuit Cicerone cõſule, et coniurationis uindex. Conſul triennio poſt cum L. Afranio. an. DCXCIII. Sunt, qui putent hunc Q. Metelli Celeris filium fuiſſe, qui Tribunus PL. fuit cum Q. Vario, ut Cicero in Bruto ſignificat. idem, et Pontifex, et Augur fuit. Huius uxor Clodia, ſiue Claudia Appii, et Publii ſoror, de cuius impudicitia multa Cicero in oratione pro M. Caelio Rufo. Eam Appuleius a Catullo Lesbiam appellari ait, Plutarchus Quadrantariam uulgo cognominatam. Fuit eiſdem temporibus L. Metellus, qui C. Caeſari pecuniam ex aerario publico efferenti Tribunicia poteſtate impedire conatus eſt. Cuius

XIX parentes ignoramus. Poſtremus Metellus ſub Auguſto fuit Q. Creticus Silanus Q. F. Q. N. Cos. cum A. Licinio Nerua Siliano an. DCCLIX. Haec de Metellis, quorũ cognomen militaris miniſterii eſſe docet Feſtus Attii carmine,

Calones, famuliq. metelliq. caculaeq.

Alii Caecilii non conſulares fuerunt, ut Q. Caecilius Niger ſiculus Quaeſtor C. Verris, de quo multa Cicero in Diuinatione in Verrem. et Q. Caecilius T. Pomponii Attici auunculus, eiusque ex teſtamento pater, uir auarus, et populo odioſus, ob cuius hereditatem Atticus Q. Caecilius Pomponianus Atticus dictus eſt, et filia Attici poſtea nata Caecilia Attica, uxor M. Agrippae ter cos. ex qua Agrippina nata eſt uxor Ti. Claudii Neronis, qui Ti. Caeſar paullo poſt dictus eſt, et poſtea C. Aſinii Galli. De Q. Caecilio Baſſo in Philippica XI. Ciceronis fit mentio. fortis is uir fuit aduerſus barbaros. His omnibus antiquior fuit Q. Caecilius Statius poeta comicus, cui primas praeſertim in argumentis ueteres detulerunt. Seruus is fuit Ennii, et Plauti tempore. Poſt Auguſti obitum conſulares Caecilios tres reperio omnes ſuffectos. Nam CN. Caecilius ſimplex cum G. Quinctio Attico ex kal. Nouemb. cos. an. DCCCXXI. ſub Vitellio Imp. C. Caecilius Plinius C. F. C. N. Secundus cos. ſuf. cũ Cornuto Tertullo ex Kal. Sept. ſub Traiano Imp. an. DCCCLII.

Hic

Hic eſt, cuius epiſtulae, et Panegyricus ad eundem Imp. extant, patria Nouocomenſis fuit. eius auunculus C. Plinius ſecundus, qui naturalē hiſtoriam conſcripſit. Tertius eſt C. Caecilius Claſſicus, qui biennio poſt cum Acilio Rufo ex Kal. Iuliis cos. ſuffectus fuit ſub eodem Imp.

CALPVRNIA.

CALPVRNIA familia origine Sabina, plebeia fuit, multosq. habuit conſulares uiros, cenſorios tres, triumphalem unum. Tribus cognominibus diſtin guitur, Piſonum, Beſtiarum, et Bibulorum. Piſonum alii Frugi, alii Caeſonini, alii Piſones tantum, ſine alio cognomine dicuntur. Ante obitum Auguſti un-
I decim conſulares Piſones inuenio. Antiquiſſimus C. Piſo C. F. C. N. Hic Prae-
tor de Luſitaneis, et Celtibereis ex Hiſpania triumphauit anno DLXIX. Conſul
fuit quadriennio poſt cum A. Poſtumio Albino. et in magiſtratu mortuus eſt,
in eius locum Q. Fuluius CN. F. M. N. Flaccus Piſonis priuignus ſuffectus eſt. Ea
de cauſſa ſuſpicio orta eſt Quartam Hoſtiliam uxorem, matrem Fuluii, Piſo-
II nem occidiſſe, et ob id damnatam fuiſſe fuerunt. Poſt hunc L. Piſo Caeſoninus
C. F. C. N. cos. fuit an. DCV. cum SP. Poſtumio Albino Magno. Hic ſuperioris fi-
lius, aut nepos, et ut ex Ciceronis, et Aſconii uerbis elicitur, adoptiuus potius,
quam naturalis. Nam Caeſonium quendā Gallum Placentiam ueniſſe, eiusq.
filium Caluentii Mediolanenſis filiam duxiſſe, ex quibus L. Piſo nepos, aut
pro nepos huius natus ſit, in quem tota illa oratione, quae in Piſonem inſcri-
III bitur, inuehitur. Tertius CN. Piſo cos. cum M. Popillio Laenate an. DCXIV.
IV Quartus Q. Piſo cos. quadriennio poſt ſuperiorem cum Ser. Fuluio Flacco.
V Quinctus L. Piſo Frugi, hic primus cognomen id ob frugalitatē accepit. Tri-
bunus Pl. fuit an. DCIV. cos poſt XVI. annos cum P. Mucio Scaeuula. Cenſor cū
L. Metello Caluo an. DCXXVII. luſtrum non fecerunt. Legem Calpurniam de re-
VI petundis primam in tribunatu hic tulit. Sextus L. Piſo Caeſoninus ſuperio-
ris Caeſonini filius cos. fuit cum M. Liuio Druſo an. DCXLI. Hic legatus occi-
VII ſus eſt a Galleis cum L. Caſſio Longino cos. poſt annos quinq. Septimus C.
Piſo Frugi, qui filius, uel nepos fuit L. Piſonis Frugi, de quo antea diximus. Cos.
fuit an. DCXXCVI. cum M'. Acilio Glabrione. His temporibus L. Piſo Frugi fi-
lius primi L. Piſonis Frugi Praetor in Hiſpania obiit, et CN. Piſo CN. F. qui con-
iurate cum Catilina, et P. Autronio an. DCXXCVIII. auſus eſt, Quaeſtor Pro PR.
in Hiſpania occiſus eſt. Fuit alius L. Piſo Frugi L. F. L. N. illius, primi N. Praetor
VIII ante an. DCLXXXIV. Octauus Conſularis fuit L. Piſo Caeſoninus, qui nepos
fuit eius, qui a Gallis occiſus eſt, ut C. Caeſar gener teſtatur, ultum ſe priuatas
inimicitias familiae, quod auum ſoceri occiderint. Cos. fuit cum A. Gabinio
an. DCXCV. quibus cos. M. Cicero in exilium miſſus eſt, quamobrem cum eo ini-
micitias exercuit, quamuis gener Ciceronis C. Piſo L. F. Frugi propinquus eſſet
L. Piſonis. Poſt conſulatum in Macedoniam profectus eſt. Inde reuocatus poſt
biennium ex ſententia Ciceronis, quae extat in oratione de prouinciis conſula-
ribus inſcripta. Cenſor fuit an. DCCIII. cum AP. Claudio Pulchro luſtrum fe-
cerunt LXXI. Calpurnia filia C. Caeſari nupſit, quo anno in Gallias profectus

eſt,

eſt, eaque Caeſari ſuperſtes fuit. Laudatur a Cicerone hic Piſo in Philippicis,
quod primus in M. Antonium cos. inuectus ſit. Hoc tempore M. Pupius Pi-
ſonem quendam adoptauit, qui M. Pupius M. F. Piſo Calpurnianus dictus cos.
& triumphalis fuit, in cuius domo Cicero diſcere ſolebat. biennio poſt Cice-
IX ronem cos. fuit cum M. Valerio Meſſalla Nigro. Nonus CN. Piſo CN. F.
CN. N. collega Auguſti in XI. conſulatu in locum A. Terentii Varronis Mure-
nae, qui antequam iniret, mortuus eſt. an. DCCXXX. iterum cos. fuit cum Ti.
X Claudio Nerone II poſt XVI. annos. Decimus L. Piſo Caeſoninus L. F. L. N.
filius, vt creditur, Cenſorii cos. fuit cum M. Liuio Druſo Libone poſt annos
XI octo; quam ſuperior. Hic triumphalia ornamenta accepit legatus Auguſti
an. DCCXLIII. de Beſſeis, & Scordiſceis ex Thraecia. Poſtremus L. Piſo Au-
gur CN. F. CN. N. cos. fuit cum Coſſo Cornelio Lentulo Iſaurico poſtea dicto an.
DCCLII. qui annus primus poſt Virginis partum fuit. Hic CN. Piſonis bis cos.
filius fuiſſe creditur. Beſtiam Calpurnium conſularem vnum reperio, cuius
collega fuit in conſulatu P. Scipio Naſica belli Iugurthini anno I. qui fuit vrbis
DCXLII. is L. Calpurnius Beſtia dictus, eodem nomine alter inter ſodales L. Ca-
tilinae a Salluſtio nominatur: & poſtea Tribunus plebis fuiſſe dicitur eodem
anno. Hunc crediderim a Cicerone defenſum fuiſſe in ea oratione, quae in-
ſcribebatur pro Beſtia, quae non extat. Laudatur a Paterculo Calpurnia Be-
ſtiae filia, quae P. Antiſtio Aedilicio viro ſuo a Damaſippo PR. occiſo ſe ipſam
gladio traiecit an. DCLXXI. Horum filia Antiſtia a Cn. Pompeio repudiata, ex
abortu mortua eſt. Bibulum quoq. vnum conſularem video, qui cum C. Caeſa-
re cos. fuit, M. Calpurnium an. DCXCIV. quem Caeſar domo ſua exire non ſine-
bat, ſed edictis fortitudinem animi contra inſolentiam armatorum oſtendebat.
Cenſor poſt quadriennium fuit cum M. Valerio Meſſalla Nigro: luſtrum fece-
runt LXX. vt quibuſdam placet. Bello ciuili mortuus eſt. Huius filios in Aegy-
pto occiſos fuiſſe video, eumque M. Catonis generum fuiſſe. Porcia vxor M.
Bruto Caepioni nupſit. Poſt mortem Auguſti quinq. Piſones conſules inuenio,
Caeſarem vnum paucis diebus, adoptatum a Galba Imperatore; Auguſtum
vnum appellatum a paucis in Theſſalia tempore Gallieni Imp. cui a ſenatu ſta-
tua poſt mortem inter triumphales, & quadriga decreta eſt. His duobus Lu-
cii praenomen fuit, Caeſar M. Licinii Craſſi filius a L. Piſone Frugi adoptatus
eſt, poſtea in Sulpiciam familiam a Galba tranſlatus, occiſus eſt cum patre ado-
I ptiuo eodem menſe. Primus Piſo L. Calpurnius L. F. L. N. cos. fuit cum M. Li-
II cinio Craſſo an. DCCLXXIX. ſub Ti. Caeſare Imp. Secundus C. Piſo Magnus
cos. ſuffectus ex Kal. Iulis cum L. Vitellio Paullo an. DCCC. ſub Ti. Claudio
III Imp. Tertius L. Piſo L. F. primi illius, vt creditur, filius collega fuit Nero-
nis Imp. in ſecundo conſulatu nono anno poſt ſuperioris conſulatum.
IV Quartus L. Piſo cos. fuit cum Vettio Ruſtico Bolano an. DCCCLXIII. ſub
V Traiano Imp. Quinctus Calpurnius Piſo cos. fuit cum M. Saluio Iulia-
no an. DCCCCXXVII. ſub M. Philoſopho Auguſto. Praeter hos Piſones vnum
conſularem reperi Calpurnium Agricolam, qui ſub Alexandro Imp. cos. fuit
cum Clementino an. DCCCCXXCII.

CASSIA.

Cassia ſamilia duplex patriciorum,et plebeiorũ. Patricius vnus conſu la
ris,cuius cognomen varie ſcribunt alii Vitellinũ,alii Viſcellinum, alii Biceli nũ.
Hic ter cõſul fuit,bis triumphauit,primus Magiſter equitũ fuit. Plebei ſep tẽ,
conſulatus totidẽ,cenſuras duas ante Caeſ. Dict. obtinuerunt, cognomen omnibus Longinus, vno Varo excepto,& altero Longino Rauilla dicto. Patricius
Sp. Caſſius clariſſimus vir,primis illis libertatis temporibus poſt reges exactos,
conſul ſuit cũ Opitre Verginio Tricoſto anno CCLI. Ambo cõſules triumpharunt Caſſius de Sabineis, Opiter de Camerineis,& Auruncceis.Quadriẽnio poſt
Magiſter equitum primus factus eſt,Dictatore,quẽ tunc Magiſtrũ populi dicebant,primo ſeditionis ſedandae,& rei gerundae cauſſa dicto T.Lartio Flauo.
Iterũ cos.fuit cũ Poſtumo Cominio Aurunco II. anno nono poſt alterũ conſulatũ,luſtrum fecerunt VII.nondũ enim Cenſores inſtituti fuerãt,& cenſendi officiũ conſulũ erat. Tertio conſul cũ Proculo Verginio Tricoſto Rutilo ſeptennio poſt factus agrariã legẽ primus tulit. ac de Volſceis,& Herniceis iterũ triũphauit. Ex lege Agraria tyrannidis affectatae crimine offenſi ſenatores poſt
conſulatũ damnarunt,ei interempto domus diruta eſt,in ſolo aedes Telluris facta. a patre de conſilio propinquorũ damnatũ,& interemptum fuiſſe aliqui hi-
I ſtorici prodiderunt,peculiumq. Cereri conſecratũ. Primus ex plebeis C.Caſ-
ſius Longinus C.F.C.N.anno DXXCII.belli Perſici anno primo conſulatũ adeptus
eſt cũ P.Licinio Craſſo.Cenſor poſt XVII.annos cũ M. Valerio Meſſalla luſtrum
II fecerunt LV. Poſt hunc Q. Longinns Q.F.L.N. cũ A.Manlio Torquato cos. fuit
III an. DXXCIIX & in magiſtratu mortuns eſt. Huius filius fuiſſe creditur L.Lon-
ginns Rauilla,qui an. DCXXVI. cos. fuit cũ L.Cornelio Cinna,& biẽnio poſt cen
ſor cũ Cn.Seruilio Caepione,qui luſtrũ fecerũt LX. Poſt hunc C. Longinus C.
IV Longini,de quo primo loco dictũ eſt,vt creditur filius. Cos. fuit cum C. Sextio
Caluino poſt Rauillae conſulatũ anno tertio. Ambo cõſules plebei triũphaſſe
dicnntur,ſed de Sextio certius eſt. Procos. de Liguribus Vocontieis, Salluueisq.
V triumphaſſe. Sequitur L.Caſſius L.F.Q.N. Rauillae, vt creditur, filius in con-
ſulatu a Gallis occiſus eſt, cum L. Piſone Caeſonino legato an. DCXLVI. cui
Cn.Cornelius Dolabella ſuffectus eſt. Eius collega fuit C. Marius in primo
VI conſulatu. Huius frater eſſe potuit C.Caſſius Longinus, qui cũ Cn. Domitio
Ahenobarbo cos. fuit poſt vndecim annos. Praeter hos Criſpus Salluſtius
L.Caſſium Longinum Senatorii ordinis enumerat in coniuratis cum L. Catili-
VII na,& ab Aſconio cõpetitor Ciceronis,et coniurationis particeps. Poſtremo
anno DCXXC. C.Caſſius Varus cos.fuit cũ M.Terẽtio Varrone Lucullo. Ab his
lex Terẽtia,& Caſſia,de qua Cicero in Verrinis,nomẽ accepit. Aliae leges Caſ-
ſiae dictae ſunt,quod a L.Caſſio L.F. Longino Tribuno Pl. latae fuerunt, quas
Aſconius enumerat in Corneliana C.Mario VI. L. Valerio Flacco cos. ait latas
fuiſſe, hoc eſt an. DCLIII. Potuit hic Tribunus eius conſulis fuiſſe filius, qui
a Gallis occiſus eſt. Ab eodem mentio fit P.Caſſii Praetoris,qui de Maieſtate
cognoſcebat M'. Lepido L.Volcatio cos. hoc eſt an. DCXXCVII. Saepius quoque a Cicerone & aliis refertur illud Caſſianum, cui bono fuerit, dictũ optimi

iudicis

iudicis L. Caſſii, qui ab eo crimen ortum fuiſſe dicebat, cui bono erat id fieri.

Addendus eſt C. Caſſius vnus ex interfectoribus Caeſaris, qui cum D. Bruto cos. deſignatus fuerat in annum DCCXI. Hic puer Fauſto puero Sullae filio colaphum impegit, quod laudaret patris dominationem. Vxor Iunia M. Bruti ſoror. Filio togam virilem Idib. Martiis, quibus Caeſarem occidit, dedit. Victus a M. Antonio ſeipſum interemit, aut a ſeruo occiſus eſt. Sub Auguſto vnicum conſularem L. Caſſium L. F. L. N. Longinum inuenio, Cos. ſuffectus fuit ex Kal. Iulis an. DCCLXIII. Sub Tiberio vltimus Longinus C. Caſſius L. F. L. N. ſuperioris, ut creditur filius: hic cos. fuit cũ M. Vinucio Quartino an. DCCXXCIII. Optimus iuriſconſultus, natusq; ex filia Q. Aelii Tuberonis iuriſcon. quae neptis erat clariſsimi iuriſconſulti Ser. Sulpicii Rufi. Hic familiam diſcipulorum duxit, quae Caſsiana dicebatur: ut a Proculeianis diſtingueretur.

Poſt haec ſub M. Aurelio Antonino Imp. Auidius Caſsius Cyprius genere, cuius auus maternus Auidius Seuerus, in oriente ementita morte Marci ſe Imperatorem appellauit. Occiſus tamen eſt, & Maecianus filius, cui Alexandria erat commiſſa. Alter filius Heliodorus deportatus eſt. Aliis filiis liberum exilium permiſſum, & Druneiano genero, cui Alexandria filia nupta erat. Alios Caſsios reperio ſub Gallieno Imp. ſeſe Auguſtos in Gallia appellaſſe, quorum extant ſignati nummi. M. Caſsius Poſtumius, & M. Caſsius Hoſtilius, ſunt qui etiam Labienos appellent. Caſsios conſulares ſub aliis Imperatoribus eos ſolum reperio, qui Dionis, aut Aproniani cognomine ſignificantur. Fuit autem Dion Caſſius hiſtoricus, cuius pars hiſtoriarum Romanarum extat, & epitome Caeſarum a Xiphilino conſcripta: Aproniani filius, qui conſul ſub Commodo Imperatore fuit, cum M. Atilio Metilio Bradua II. an. DCCCCXXIII. Ipſe Dion bis conſul fuit: ſecundum conſulatum cum Alexandro Imp. III. egit an. DCCCCXXCI. Prioris conſulatus tempus ignoratur. Hic ex Nicaea Bithyniae originem duxit, Praefectus Aegypti fuit, & poſtea Delmatiae, ac Pannoniarum. Alter Dion cos. fuit cum C. Iunio Tiberiano an. CIↃXLII. ſub Diocletiano, & Maximiano Imperatoribus, quem putant Dionis hiſtorici filium, uel nepotem fuiſſe.

CLAVDIA.

CLAVDIA gens origine Sabina duplex fuit Patriciorum, & Plebeiorũ. Patricii, minorum gentium fuerunt, utpote poſt exactos Reges adſcripti; in quattuor ſtirpes praecipuas cognominibus diſtinctas diuiduntur. Regillenſiũ, quorum aliqui Craſſini etiam dicuntur, Pulchrorum, Centhonum, & Neronum. Plebeii clariores Marcelli cognominati ſunt. Vnaquaeque familia plurimos habuit ornatiſsimos viros, qui remp. Romanam illuſtrarunt, & auxerunt vſq; ad Neronẽ Imp. Regillenſes & Craſſinos nouẽ inuenio obtinuiſſe Dictaturas tres, Deceuiratus legibus ſcribẽdis tres, Triũphos duos, Cõſulatus ſex, Tribunatus militares cõſulari poteſtate duos. Inter omnes cõſtat veniſſe Clauſum quendam Sabinũ ex Regillis Romã cũ ita magna multitudine propinquorũ, & cliẽtium, vt ex eis Claudia tribus aucta fuerit, & nomẽ acceperit, vel, vt quidã arbitrantur,

rrantur, ceteris addita fuerit. Clauſum appellatũ fuiſſe aſſerunt; cum inter pa-
tricios adſcriptus fuit, Appium Claudium Regillenſem, anno vrbis CCXLIX.
Hunc uidetur Verrius Flaccus Marcum Claudium appellare, cum eum auum
eſſe aſſerat Appii Decemuiri. Hic conſul fuit poſt annos nouem cum P. Serui-
II lio Priſco. Huius filius conſul fuit cum T. Quinctio Capitolino Barbato an.
III CCXXCII. eiuſdem cum patre nominis. Alter filius C. Regilienſis cos. etiam fuit
poſt XI. annos cum P. Valeſio P. F. Poplicola II. qui in eo magiſtratu occiſus eſt.
IV Hos tres etiam Sabinos cognominatos ab ſcriptoribus animaduertimus. Poſt
hos tertius Appius Claudius Craſſinus AP. F. M. N. a Verrio appellatur, quem
alii, ut diximus, Appii nepotẽ, de quo initio locuti ſumus, tradiderunt. Hic con-
ſul fuit cũ T. Genucio Augurino an. CCCII. ſed abdicarunt, ut iidem cum aliis
Decemuiri legum ſcribendarum cauſſa crearentur. Hi primum decem tabu-
las conſcripſerunt, poſtea duab. aliis ſcribendis iterum, ac tertio idem Appius
cum aliis, quos ipſe uoluit, eundem magiſtratum ſine prouocatione retinuerũt.
Hoc initium legis duodecim tabularum. Sed cum poteſtate in libidinem, et ma-
los mores abuterentur: ſeditione in eos mota cum Verginia a patre fuiſſet occi-
ſa, quam M. Claudius cliens Appii in ſeruitutem uindicabat; coacti ſunt Decẽ-
uiri abdicare, multiq. ex eis damnati, alii in carcere, aut in exilio perierunt.
V Sequitur alius AP. Craſſinus Regillenſis AP. F. AP. N. Superioris, ut creditur fi-
lius, qui Tribunus militum cõſulari poteſtate fuit cum L. Sergio Fidenate II. SP.
VI Nautio Rutilo, et Sex. Iulio Iulo anno CCCXXIX. Huius filius P. Craſſinus Re-
gillenſis Trib. Mil. cum aliis quinq. patriciis an. CCCL. fuit. Huius deinde filius
VII AP. Claudius eiſdem cognominibus uſus Dictator fuit primus ex hac familia
rei gerundae cauſſa an. CCCXCI. Magiſtrum equitum dixit L. Cornelium Scipio-
nem. primus ex eadem triumphauit de Herniceis. Cõs. fuit poſt XIV. annos
VIII cum L. Furio Camillo, et in magiſtratu mortuus eſt. Secutus eſt C. Craſſinus
Regillenſis, quem quidam bis Dictatorem aſſeuerant, et AP. F. P. N. Caeciq. patrẽ.
prior dictatura anno CDV. comitiorum habendor. cauſſa; poſterior rei gerun-
dae cauſſa an. CDXVI. in qua Magiſter equitum fuit C. Claudius Hortator, quẽ
IX patricium, aut plebeium fuiſſe affirmare non poſſumus. Poſtremus Appius CL.
Craſſinus Rufus AP. F. C. N. a quibuſdam appellatur Appii Caeci filius, is qui cõ-
ſul fuit cũ P. Sempronio Sopho an. CDXXCV. Cum apud Suetonium inueniam
Appium Caecum duos filios habuiſſe P. Pulchrum, et Ti. Neronem, ex quibus
duae familiae Pulchrorum, et Neronum ortae ſint: cumq. aliis placeat, Caecum
ipſum ex Regillenſibus ortum fuiſſe: de Appio Caeco tamquam communi pa-
riete; in quẽ tres haec familiae tigna ſua immiſerint, ſeparatim agendũ uidetur.
Verrius Flaccus in cenſura, & conſulatu aperte AP. Claudium C. F. AP. N.
Caecum appellat. Cenſuram conſtituit an. CDXLI. collegam in ea adſcribit, C.
Plautium, qui in eo honore Venox appellatus eſt. lustrum feciſſe ait XXVI. Ab
hoc cenſore Appia uia ſtrata eſt, aqua Claudia in urbem ducta, ut multi prodi-
derunt. Conſulatus collega L. Volumnius Flamma Violens an. CDXLVI. cum
quo iterum poſt XI. annos conſulatum geſſit. Dictator fuit, ſed quo anno incer-
tum eſt. quidã diuinando in an. CDLXVI. retulerant. in ueteri titulo hi magiſtra-
tus enumerantur. Appius Claudius C. F. Caecus Cenſor. Conſul bis. Dictator.

Inter

„ Interrex ter. Praetor bis. Aedilis Curulis bis. Quaeſtor. Tribunus Militum ter.
„ Quid uero egerit, ita recenſetur. Complura oppida de Samnitibus cepit Sabi-
„ norum, et Tuſcorum exercitum fudit. Pacem fieri cũ Pyrrho Rege prohibuit.
„ In cenſura uiam Appiam ſtrauit. et aquam in urbem adduxit. Aedem Bellonae
fecit. A Cicerone eius quattuor filii, filiae uero quinq. enumerantur. Filios
fuiſſe credimus Ap. Craſſinum, de quo antea diximus, P. Pulchrum, C. Centho-
nem, et Ti. Neronem. Nunc igitur primum de Pulchrorum ſtirpe, poſtea de
reliquis dicemus.

Pulchros decem inuenio, totidem conſulatus habuiſſe, cenſuras tres, trium-
I phos duos aſſecutos, Principem ſenatus unum lectum fuiſſe. Primus is, de
quo diximus P. Pulcher. cos. fuit an. DIV. cum L. Iunio Pullo. Hic temere cum
Carthaginienſibus congreſſus bellò Punico primo magnam cladem accepit,
iuſſus Dictatorem dicere M. Claudium C. F. Gliciam dixit uiatorem ſuum,
qui ſcriba fuerat, ſine Magiſtro equitum, nam antequam eum diceret, coactus
eſt abdicare. tum A. Atilius Calatinus Dictator factus eſt, et L. Metellus Ma-
giſter equitum. Soror Publii Claudia cũ a populo in turba premeretur, opta-
uit, ut frater ſaepius conſul fieret, ut minor eſſet populi multitudo. Ea de cauſ-
ſa damnata eſt, alterius criminis rea innocens. Hic auſpicia ita contempſit, ut
pullos in mare proiecerit, ut biberent, quando eſſe pultem nollent. Huius
II filius Ap. CL. Pulcher cos. fuit an. DXLI. cum Q. Fuluio Flacco III. Huius tres
III filii fuiſſe uidentur: Appius, Publius, et Caius. Appius cos. fuit XXVII. an-
IV. V no poſt patrem cum M. Sempronio Tuditano, Publius anno proximo cum L.
Porcio Licino, Caius cum Ti. Sempronio Graccho an. DLXXVI. Ambo con-
ſules triumpharunt, Pulcher in conſulatu de Iſtreis, et Liguribus, Gracchus
biennio poſt de Sardeis. Ambo cenſores fuerunt octauo anno poſt conſulatum,
VI luſtrumq. LII. fecerunt. Appii filius Appius, ut creditur cos. fuit cum Q. Me-
tello Macedonico an. DIX: ſuis ſumptibus triumphauit de Sallaſſeis ex Alpibus.
Cenſor quinquennio poſt cum P. Cornelio Lentulo. luſtrũ non fecerunt. Bien-
nio poſt Princeps ſenatus lectus eſt luſtro LVIII. Hic ex Antiſtia uxore Claudiã
procreauit, quam duxit Ti. Sempronius Gracchus, qui in Tribunatu plebis a P.
Scipione Naſica occiſus eſt; et ex ea liberos reliquit. Caii filius, quem conſula-
VII rem, cenſoriũ, et triumphalem diximus, C. Pulcher fuit. conſulq. an. DCXXIII.
VIII cum M. Perperna. quamuis Pulcher hic, an Lentulus Appius, an Caius fuerit
incertum ſit. Alter C. Pulcher huius filius fuiſſe creditur, collega alterius M.
Perpernae conſul fuit an. DCLXI. Hunc Verrius C. N. appellat.
IX Secutus eſt Ap. Pulcher ſuperioris, ut creditur filius, aut frater, qui cum P. Ser-
uilio Vatia, qui poſtea Iſauricus dictus eſt, conſul fuit an. DCLXXIV. quo anno
L. Sulla Dictatura ſe abdicauit. Cinnae tempore exul fuit, et ei magiſtratus ab-
rogatus. Huius ſoror Clodia mater fuit, L. Marcii Philippi conſularis et cenſo-
X rii. uxor Caecilia Q. Metelli Baliarici filia ex qua filii tres Appius, Publius, et
Caius, filiae totidem natae ſunt: ex quibus duas L. Licinius Lucullus, qui de Mi-
thradate triũphauit, et Q. Metellus Celer duxerunt: quas parum pudicas fuiſſe
conſtitit. Tertiam Q. Marcius Rex, uir conſularis. Appius conſul, et cenſor
fuit, duas filias procreauit, quas filio Pompei Magni Cn. ut ſuſpicor, et M. Bruto
collo-

collocauit. Publius Clodius cum adoleſceus in domo C. Caeſaris Pont. Max. in ſacris Bonae deae deprehenſus eſſet, eiuſque criminis reus corrupto iudicio abſolutus, vt noceret Ciceroni teſti Tribunatum plebis obtinuit; cum ſe prius P. Fonteio plebeio minori natu in adoptionē dediſſet. Ciceronē exulare coegit. ſed reſtituto Cicerone cū Praeturā peteret, a T. Annio Milone occiſus eſt. Huius vxores Pinaria, & Fuluia haec poſtea C. Curioni, atq. eo interfecto M. Antonio nupſit, Socrus Sempronia Tuditani filia fuit. Filium Sex. Clodium, & filiam Clodiam Auguſti ſponſam reliquit. Caius filios duos reliquit eiſdē cognominib. Appium maiorem, & Appium minorem, quorum Aſconius in Milonianа meminit. Appius Pulcher, de quo dicebamus, conſul fuit an. DCXCIX. cum L. Domitio Ahenobarbo, cenſor quadriennio poſt cum L. Calpurnio Piſone Caeſonino. Poſt conſulatum procos. in Cilicia fuit, cuius M. Cicero ſucceſſor fuit. Admonet eum Cicero, ut de proauo ſuo in cenſura cogitet. ex quibus uerbis apparet eius proauum fuiſſe Cenſoriū, uel Appium, uel C. Pulchrum Cenſorium, de quibus antea diximus. Hic Augur fuit, et libros de augurali diſciplina edidit. Haec de Pulchris.

II Centhonum cognomine duos ſolos reperio C. Centhonem Caeci filium, qui conſul, cenſor, & dictator fuit, atq. Appium qui Propraetore ouationem obtinuit, eius filium, Cai conſulatus fuit an. DXIII. cum P. Sempronio Tuditano, quibus conſulib. Liuius Andronicus primus poeta Latinus fabulam dedit. Cenſuram poſt XV. annos geſſit cum M. Iunio Pera, luſtrum fecerunt XLII. Dictator fuit comitiorum cauſſa an. DXL. Magiſtrum equitum dixit Q. Fuluium Flaccum. Appius Propraetore ouans ex Celtiberia reuerſus eſt an. DLXXIX.

III Nerones duos conſulares uideo, quorum alter cenſuram, & ouationē obtinuit. Nam C. Claudius TI. F. TI. N. Nero cos. fuit cum M. Liuio Salinatore II. an. DXLVI. inſignem uictoriā ambo conſules Aſdrubale occiſo de Poenēis obtinuerunt. de quibus Salinator, in cuius prouincia res geſta eſt, triumphum egit; Nero maiorem laudis partem ouans tantum obtinuit. Cenſor cum eodem Salinatore triennio poſt: luſtrum fecerunt XLV. inimicitias ſe non depoſuiſſe oſtenderunt, uotis collegae uuuſquiq. eorum notatus. Alter Nero fuit Ti. Claudius P. F. TI. N. conſul cum M. Seruilio Pulice Gemino an. DLI. His cos. Scipio Africanus Hannibalem uicit, & finis bello Punico ſecundo impoſitus. Cum hi duo Nerones Tiberii nepotes a Verrio dicantur, & Ti. Nero Caeci filius fuerit, veriſimile eſt, hos pronepotes Appii Caeci fuiſſe. Neronem lingua Sabina forrem ſignificari ueteres teſtautur. ex hac ſtirpe pater Tiberii Caeſaris Auguſti, & parer Ti. Claudii Auguſti, qui Neronem adoptauit, fuit. Praeter iam dicta cognomina unum relictum eſt patriciorum cognomen Caudex, quod cōſularis vir, & ut quidam aſſeruut, triumphalis Ap. Claudius C. F. A P. N. obtinuit initio primi belli Punici. Eius collegā fuit M. Fuluius Flaccus an. CDXXCIX. inſignem victoriam in Sicilia conſecutus eſt. Sed de triumpho relato varietas eſt inter ſcriptores, & Verrius Flaccus iu faſtis omiſit. Hunc fratrem fuiſſe AP. Caeci ſunt qui affirment: ego vel vterinum, vel conſobrinum eſſe crediderim potius, quam germanum. Plebeios Marcellos fuiſſe diximus, ſed clariſſimos, & ornatiſſimos viros fuiſſe conſtat. Nouē enim uiri obtinuerunt. Dictaturam

unam

vnam cōſulatus xv. Cenſurā vnam. triumphos publicos iv. opima ſpolia ſemel.
ouationem unā. in monte Albano ſemel. ſeptem primi M. Marcelli dicti ſunt.
I Primus conſul fuit cum C. Valerio Potito Flacco an. cdxxii. Dictator qua-
driennio poſt comitiorum cauſſa Magiſtrum equitum dixit Sr. Poſtumium Re-
II gillenſem Albinum uitio facti abdicarunt. Alter Marcellus cos. an. cccclxvi.
III cum C. Nautio Rutilo. Tertius inſignis uir, qui primus poſt Cannenſem pu-
gnam Hannibalem uicit, & quinquies conſul fuit. Ante ſecundum bellum Pu-
nicum cos. fuit cum Cn. Scipione Caluo an. dxxxi. Kal. Mart. triumphum egit
de Galleis Inſubribus, & Germaneis, atq. ſpolia opima rettulit duce hoſtium
Virdumaro ad Claſtidium interfecto. ii. conſul ſuffectus fuit L. Poſtumio Al-
bino iii. qui ante quam iniret, occiſus eſt, ſed vitio factus abdicauit, & in eius lo-
cum Q. Fabius Maximus Verrucoſſus iii. cos. fuit cū Ti. Sempronio Gracco.
poſt pugnam Cannenſem anno primo, hoc eſt anno vrb. dxxxiix. Sed anno
proximo cum eodem Q. Fabio iv. ipſe iii. creatur. Triennio poſt captis Syra-
cuſis in monte Albano ii. triumphum egit, atq. ouationem iii. Procos. Quar-
tum cos. fuit an. dxliii. cum M. Valerio Laeuino ii. in quincto conſulatu, quē
cum T. Quinctio Criſpino geſſit biennio poſt ab Hannibale occiſus eſt.
IV Quartus Marcellus cos. fuit an. dlvii. cū L. Furio Purpureone. triumphum egit
de Comenſibus, et Inſubribus iiii. Non. Mart. Cenſor cum T. Quinctio Fla-
minino poſt ſeptem annos luſtrum fecit xlviii.
V Quinctus cos. cum Q. Fabio Labeone anno dlxx. Sextus uir inſignis, qui ter
VI conſul fuit, & ter triumphalis. Hic nepos Marcelli quinquies conſulis fuit, de
quo Aſconius ait, cum ad aedem Honoris, & Virtutis ſuam, & patris, & aui ſta-
tuas poſuiſſet ſubſcripſiſſe TRES. MARCELLI. NOVIES. COS. In mari periiſſe Cice-
ro auctor eſt. In primo conſulatu, quem geſſit cum C. Sulpicio Gallo trium-
phauit de Galleis Contrubeis, & Liguribus, Veleatibuſque Idibus intercala-
ribus an. dxxcvii. Iterum cos. fuit cum P. Scipione Naſica ii. & de Liguribus, &
Veleatibus iterum poſt annos xi. triumphauit. Tertium cos. fuit triennio poſt
cum L. Valerio Flacco, & procos. tertio triumphauit de Celtibereis an. dcii.
VII Septimus M. Marcellus M. F. M. N. cos. fuit cum Ser. Sulpicio Rufo iuriſconſul-
to an. dccii. Hic ille eſt, quem magnis laudibus exornat Cicero, tum in Bruto,
tum in oratione pro M. Marcello inſcripta, qua gratias agit in Senatu Caeſari,
quod ſe facilem in reſtituendo eo praebuerit. Sed a P. Magio Chilone in portu
Attico interfectus eſt, ut ex Ser. Sulpicii litteris ad Ciceronem miſſis conſtat.
VIII Anno proximo C. Marcellus C. F. M. N. frater patruelis ſuperioris cos. fuit cum
IX L. Aimilio Paullo. Huius mater Iunia dicebatur. Poſtremus cos. fuit anno ſe-
quenti, quo bellum ciuile inter Caeſarem, & Pompeium exarſit C. Marcellus
M. F. M. N. Hic ultimi Marci frater germanus, eius collega fuit L. Cornelius Len
tulus Crus Flamen Martialis. Ferunt Octauiam maiorem ſororem Auguſti C
Marcelli uxorem fuiſſe, ex qua natus eſt ille Marcellus primus gener Auguſti.
quem deflet Vergilius pulcherrimis uerſib. & Marcellae duae, quarum alteram
duxit M. Agrippa, & poſtea Antonius M. Antonii Triumuiri filius. Octaui
mortuo C. Marcello nupſit M. Antonio Triumuiro. Hunc C. Marcellum eun
dem eſſe arbitrantur, quem C. F. cos. fuiſſe diximus. A Marcellis Cornel
Lenti

Lentuli Marcellini originem ducunt tranſlato aliquo Marcello in Corneliorũ
familiam adoptione Plebeium fuiſſe C. Claudium Caninam, qui bis conſul,
Cenſorius,& triumphalis fuit, collegae patricii indicant. eius parentes ignoti,
uno tantum auo C. praenomine excepto. Prior conſulatus cum M. Aimilio
Lepido geſtus eſt an. CDLXIIX, Poſterior cum C. Fabio Dorſone poſt XII. annos.
in eo triumphum egit de Lucaneis, Samnitibus, Bruttieiſq. Quitinalibus. Cen-
ſor triennio poſt fuit cum Ti. Coruncanio, luſtrum fecerunt XXXIV. Anti-
quiſſimus C. Claudius Cicero Trib. plebis anno CCXCIX. apud Liuium lib. iii.
Ventum eſt ad Caeſaris, & Auguſti tempora, quibus gens utraq. Claudia patri-
ciorum,& plebeiorum Auguſti affinitate locũ ſuum tenuit. De plebeiis Mar-
cellis dictũ eſt. de patriciis uideamus. Etenim Liuia Auguſta, quae etiam Dru-
ſilla dicta eſt Liuii Druſi Claudiani filia origine gentis a Pulchris Claudiis ge-
nus duxit. uirum habuit Ti. Claudium Neronem, uirum Praetorium, qui par-
tes Antonii aduerſus Auguſtum defendit. ex eo Ti. Neronem peperit, cumq.
praegnans eſſet, Auguſto nupſit uiro priori conſentiente, tertioq. poſt nuptias
menſe Neronem Claudium Druſum edidit. Tiberius in Iuliam familiã adopta-
tus ab Auguſto, tranſlatus eſt, eiusq. liberos in Iulia referemus. Nero Druſus,
qui etiam Germanicus dictus eſt, ex Antonia minote Germanicum & Ti. Cl.
Druſum, qui poſtea Ti. Cl. Auguſtus Germanicus appellatus eſt, procreauit,
& Liuiam, quam duxit Druſus Caeſar Ti. Caeſaris filius. Germanicus a Ti-
berio patruo adoptatus in Iuliam familiam transfertur. De Tiberio Claudio
I poſtea dicemus. Conſulares Claudii hoc tempore fuerunt Ap. Claudius C. F.
II Pulcher, qui an. DCCXV. cos. fuit cum C. Norbano Flacco. M. Claudius
M. F. M. N. Marcellus Aeſetninus, qui cos. fuit cum L. Arruntio an. DCCXXXI. Idem,
ut arbitror, eſt Magiſter XVuir ſacris faciũdis ludis ſaecularibus quinctis poſt
III annos quinq. quamuis cognomen Aeſernini taceatur. Ti. Claudius Ti. F. Ne-
ro priuignus Auguſti ante adoptionem cos. fuit an. DCCXL. cum P. Quinctilio
Varo. poſt quinquennium adiecto Germanici cognomine procos. ouans de
Delmateis, Pannonieis, & Daceis. ex Illurico. Iterum cos. fit proximo anno cũ
Cn. Piſone II. & in conſulatu Kal. Ian. de Germaneis iterum triumphat. Proxi-
mo anno Tribuniciam poteſtatem in quinquennium accepit. triumphalia or-
namenta bis aſſecutus eſt an. DCCXLII. et proximo anno. Anno deinde DCCLVI.
IV v. Kal. Iul. adoptatus eſt ab Aug. Caes. Quartus conſularis fuit Nero Cl.
Druſus Germanicus frater ſuperioris priuignus Auguſti, Conſul fuit an. DCC-
XIIV. cum T. Quinctio Criſpino, & in magiſtratu mortuus eſt. Triumphalia
ornamenta aſſecutus eſt Praetor legatus Aug. an. DCCXLIII. Poſt obitum
Auguſti ante Ti. Claudii Aug. initium neminem Claudium conſulem uideo,
excepto ipſo Ti. Claudio Druſi F. TI. N. Germanico, qui cos. fuit cum C. Iu-
lio Caeſare Aug. Germanico ex Kal. Iulis an. DCCXXCIX. Ipſe Tiberius
Pont. Max. Trib. Poteſt. XIV. cos. V. Imp. XXVII. mortuus eſt. Triumphalia or-
namenta acceperat an. DCCXCV. de Mauritaneis ex Africa. Huic ſponſae duae,
vxores quattuor collocatae ſigillatim ſunt. Aemilia Lepida L. Paulli, & Iuliae
filia,& Liuia Medullina Camilla ſponſae, prima uxor Plautia Herculanilla triũ-
phali patre nata, ex hac ſuſcepit Druſum, & Claudiam. Secunda Aelia Paetina
conſu-

conſularis filia, quae ei Antoniam peperit, CN. Pompeii Magni, & poſtea Fauſti Sullae vxorem. tertia Valeria Meſſalina Meſſalae Barbari, qui conſobrinus Ti. CL. Imp. fuit filia. ex hac Octauia nata eſt, poſtea Auguſta dicta vxor Neronis Imp. & Germanicus prius poſtea Britannicus dictus. quarta Agrippina Auguſta Germanici fratris, & Agrippinae filia, quae duobus antea viris nupſerat Criſpo Paſſieno, & CN. Domitio Ahenobarbo, ex hoc Neronem ſuſceperat. Hunc Neronem Tiberius ex Domitia familia in Claudiam adoptione tranſtulit, cum filium Britannicum haberet, & affirmaret neminem in Claudiam adoptatum. veneno ab vxore, eademque filia fratris diuus factus eſt. veneno etiam Nero Britannicum ſuſtulit. Druſus puer puerili ioco ſe ipſum interemit, dum pirum in altum iactatum hianti ore excipit. Nero Claudius Caeſar Aug. Germanicus P.M.TR.POT. XIIII. COS. V. Imp. III. occiſus eſt. Inter Neronem, & D. Clodium Albinum, ſiue Seuerum Imp. hos conſulares inuenio. Sub Traiano Imp. tres conſulatus Clodij Criſpini, vel potius trium Criſpinorum inuenio. primo conſulatu ex Kal. Iul. cum C. Iulio Africano an. DCCCLX. Secundo poſt bienniũ cũ Soleno Orfito. Tertio cum Clodius Criſpinus poſt quadrienniũ a ſuperiore cũ L. Publilio Celſo II. Poſt hos Ti. Claudius Ti. F. Fuſcus Salinator collega fuit Hadriani Imp. in ſecundo conſulatu an. DCCCLXX. Hic patricius fuit, & Seruiani ter conſulis filiam vxorem duxit ex qua Fuſcus natus eſt. quem cũ auo ſuo Seruiano Hadrianus interfecit. Ti. Claudius Atticus Herodes vir doctus Marci Imperatoris praeceptor cos. fuit an. DCCCXCV. cum C. Belliquo Torquato ſub Pio Antonino Imp. Poſt triennium CN. Claudius Seuerus cos. fuit cum Sex. Erucio Claro II. Hic philoſophus peripateticus Marci Imp. praeceptor fuit iterum cos ſub eodem Imp. an. DCCCXXVI. cum M. Aurelio Claudio Pompeiano Antiocheno, cui nupta erat maior Lucilla filia Marci Imp. Ante hunc annum Claudius Maximus vir doctus eiuſd. Imp. praeceptor cos. fuit cum Cornelio. Scipione Orfito. D. Clodius Albinus occiſis Commodo, Pertinace, & Iuliano Imperator in Gallia appellatus eſt. Britannias tenuit nam Septimius Seuerus ei Caeſaris nomen conceſſit, pecuniamq. ea appellatione ſignari permiſſit. Sed occiſo Peſcennio Nigro in eum inuectus eſt: & occidi curauit. Conſul iterum fuit, & patricius ab Herodiano appellatur Septimij nomen accepit, cum Caeſar appellatus eſt, quaſi filius Seueri eſſet. Ex hoc tempore vſq. ad Marcum Clodium Pupienum, qui cum D. Balbino Imperator factus eſt, hi conſules fuerunt Claudij, vel Clodij. Primus FL. Claudius Sulpicianus Pertinacis Imp. ſocer Praef. vrbi, & cos. ſuf. ex Kal. Mart. cum L. Fabio Cilone Septimino an. DCCCCXLV. ſub eodem Pertinace. Secundus AP. Claudius Lateranus, qui cum M. Martio Titio Rufino poſt IV. annos a ſuperiore cos. fuit ſub Seuero Imp. Tertius Ti. Claudius Seuerus, qui cum C. Aufidio Victorino triennio poſt ſuperiorem cos. fuit ſub eodem Seuero, & Antonino Augg. Quartus, & quinctus Claudius Iulianus, & Clodius Criſpinus, qui eodem anno ſub Alex. Imp. cos. fuerunt an. DCCCCLXXVI. Sequitur M. Clodius Pupienus Maximus, qui cum D. Caelio Balbino II. poſt triennium cos. fuit ſub eodem Alex. & poſtea ambo collegae Auguſti appellati ſunt, occiſis duob. Gordianis, Africanis, contra Ma-

ximinum Imp. Gordianuſq. nepos Caeſar appellatus eſt. Hic vir fortis fuit obſcuro genere natus, patruus Pinarius Valens, pater Maximus faber ferrarius, aut rhedarius. Hi occiſo a militib. Maximino, & filio, a Praetorianis occiſi ſunt. Eodem tempore cos. ſuffectus ex Kal. Septemb. fuit Ti. Claudius Iulianus cum Celſo Aeliano an. Dccccxxcix. Sub Gallieno Imp. Claudius Cenſorinus Auguſtus appellatus in Italia eſt. Hic ſcurrarum adulatione Claudius appellatus eſt. bis conſul, bis praefectus praetorio, ter praefectus vrbi, quater proconſul, ter conſularis fuit. Senex, & aliud agens in agro ſuo a militib. Imp. ſalutatus, ab eiſdem ob ſeueritatem diſciplinae occiſus eſt. M. Aurelius Claudius Imp. quem etiam Flauium Trebellius Pollio appellat, fratres habuit Quinctillum, & Criſpum. Criſpi filia Claudia vxor Eutropii nobiliſſimi Dardanor. ex quibus Conſtantius maior natus eſt. Ipſe Claudius poſt Gallienum Pont. Max. Trib. Pot. II. cos. II. mortuus eſt frater Aurel. Cl. Quinctillus Imp. dies xvII. ſuperſtes occiſus eſt. Claudius in Diuos relatus auctor generis Conſtantini, ob quem Flauij multi ex eis dicuntur, ac poſteriores omnes Imperatores. Ante hunc Imp. Gallieni fratrem Claudium Valerianum Caeſarem Appellatum fuiſſe animaduerti. M. Claudius Tacitus ſub Imp. Aureliano cos. fuit cum M. Maecio Maemmio Furio Placido an. cIↄxxv. ſed biennio poſt occiſo Aureliano ſucceſſor fuit, & cos. II. Auguſtus menſes ſex dies xx. Poſt quem frater Florianus menſes duos dies xx. Hunc M. Annium Florianum in aſſibus video ſignatum. quidam M. Annium Cl. appellauerunt. Ab his ad Fl. Cl. Iulianum neminem, aut Imp. aut cos. inuenio. Hic ſub Imp. Fl. Iul. Conſtantio ter conſul fuit eius collega in vIII. Ix. & x. conſulatu, & ab eodem Caeſar appellatus occiſo Conſtantio Gallo Caeſare Iuliani fratre. qui ambo fratres patrueles Conſtantij Imp. fuerunt, nati Conſtantio patre qui frater germanus fuit Conſtantini Maximi Imp. Mortuo Conſtantio Iulianus imperauit annos duos, conſulque quater factus eſt. Poſt hunc Imp. conſulares tres video Glodios, vel Claudios. Primus fuit Q. Clodius Hermogenianus Olybrius, qui cum D. Auſonio Magno Poeonio Gallo poeta cos. fuit an. cIↄcxxx. ſub Valente, Gratiano, & Valentiniano Imp. in occidente. Alter Clodius Adelphius, qui cum Imp. Fl. Marciano cos. fuit an. vrbis cIↄccII. Chriſti ccccLI. Tertius Cl. Iulius Aedeſius Dynamius, qui cum Fl. Siſidio cos. fuit an. Chriſti ccccxxcIIx. ſub Zenon Imp.

CORNELIA.

CORNELIA gens patricia in alias, atq. alias ſtirpes deriuata multos inſignes viros, & omni honorum genere ornatos habuit. Plebeii vix aliquo numero fuerunt. Quod in multis familijs aliter euenit. Praecipui patricij in tres quattuorue ſtirpes dirimi poſſunt: Coſſorum, qui etiã Maluginenſes, & aliqui Rutili, aut Atuinae appellantur; & Scipionum, quia alia etiam cognomina acceperunt, vt Aſinae, Calui, Naſicae, Africani: nec non Lentulorum, qui plura alijs cognomina ſumpſerunt. Addentur his, qui propter paucos conſulares viros

non ita nobiles ſunt: vt Rufini, Sullae, Dolabellae, Merulae, Cethegi. Coſſi vi-
ginti conſecuti ſunt Pontificatum Maximum ſemel, optima ſpolia ſemel; dicta-
turas tres, cenſuras duas, triumphos tres, decemuiratum legibus ſcribendis bis,
conſulatus decem, tribunatus militares coſulari poteſtate duos, & viginti,
I magiſteria equitum quatuor. Primus Ser. Cornelius L.F. Maluginenſis Coſ-
II ſus cos. fuit cum Q. Fabio Vibulano an. CCLXVIII. Huius filius eſſe creditur
L. Maluginenſis Coſſus. SER. F. L. N. qui cos. fuit cũ alio Q. Fabio Vibulano II.
an. CCXCIV. Luſtrum fecerunt x. nondum enim Cenſores creati erãt. Hoc vero
fuit poſtremum conſulum luſtrum. In hoc conſulatu ambo cõſules trium-
pharũt Fabius de Acqueis Non. Mai. Coſſus de Volſceis Antiatibus IV. Id. Mai.
III Huius frater M. Cornelius Decemuir legib. ſcribendis an CCCIII. & CCCIV.
Hic cum ceteris duodecim tabularum leges conſcripſit, & coactus eſt abdica
IV re, quod imperio abuterentur. Secutus eſt alter M. Cornelius, quem qui-
dam ſuperioris filium exiſtimant. Cos. fuit cum L. Papirio Craſſo an. CCCXVII.
V Poſt hunc A. Coſſus ſuperioris, vt creditur frater, inſignis vir Pontifex Max.
an. CCCXXII. Cos. cum T. Quinctio Cincinato. II. triennio poſt, triumphum
egit de Veientibus, & ſpolia optima tulit poſt Romulũ primus hoſtiũ duce Lar
te Tolumnio rege interfecto: Incertum tamen eſt an cos. vel Dict. uel Mag. eq.
ea tulerit. Tribunus militum fuit poſt biennium, & eodem anno Mag. equitum
Mamerco Aimilio Marmercino II. Dictatore rei gerundae cauſſa. Paullo poſt
A. Coſſus Dictator ſeditionis ſedandae, & rei gerũdae cauſſa reperitur an. CCC
LXIIX. cum de M. Manlij Capitolini ſeditione ageretur, quem eundem eſſe
VI cum ſuperiore non videtur veriſimile. Sextus P. Coſſus Tribunus mil.
VII fuit an CCCXXXIIX. Hunc Verrius P. N. appellat. Proximo anno Tribunus mi.
CN. Coſſus, cuius parentes ignorantur. Iterum poſt decennium creatus eſt cum
VIII P. Maluginenſe. Octauus M. Cornelius Coſſus cos. fuit cum L. Furio Me-
IX dullino an. CCCXL. Nonus CN. Coſſus, quem quidam A. F. M. N. vocant. cos.
fuit cum eodem L. Furio Medullino II. Trib. mil. fuit triennio poſt conſula-
X tum cum P. Rutilio Coſſo. Iterum deinde Tribunus an. CCCLII. Decimus
XI P. Coſſus A. F. M. N. ſuperioris fortaſſe frater. Trib. mil. fuit an. CCCXLV. Al-
ter P. Cornelius M. F. L. N. Rutilus Coſſus appellatur a Verrio Flacco, qui eo-
dem anno Dictator fuit rei gerundae cauſſa Mag. equit dixit C. Seruiliũ Aha-
lam. Tribunus militum fuit biennio poſt cum CN. Coſſo, vt antea diximus.
XII Duodecimus eſt P. Cornelius Maluginenſis, qui Trib. mil. fuit cum CN. Coſſo
II. an. CCCXLIX. Iterum vero poſt ſeptẽ annos, ſed vitio factus cum alijs quinq.
XIII abdicauit. Tertius decimus P. Coſſus, qui cũ P. Cornelio Scipione, & alijs qua-
XIV tuor Trib. milit. fuit an. CCCLIIX. Quartus decimus M. Cornelius Maluginẽſis
triennio poſt cenſor ſuffectus C. Iulio Iulo mortuo, collega eorum fuit L. Pa-
pirius Curſor. luſtrum fecerunt XVII. Sub eo luſtro vrbs capta eſt a Gallis.
XV Quamobrẽ, ne quis Cenſori mortuo ſufficeretur, decretum eſt. Sequitur Ser.
Maluginenſis, qui ſepties Trib. mil. fuit, quod paucis accidit. Hic M. F. a quibuſ-
dam appellatur parum certis coniecturis. Anno vrbis captae, hoc eſt CCCLXIII.
Trib. militum fuit, iterum quadriennio poſt, III. an. CCCLXIX. quarto
poſt biennium, V. item poſt biennium, hoc eſt vno ſolo interiecto, in quo

priuatus fuit Sextum Tribunus fuit an. CCCXXII. biennio poſt VII. His tem-
poribus victis Gallis magnae ſeditiones ortae ſunt de conſule altero plebeio
creando, ob quas Tribuni plebis ſine curuli magiſtratu popularem ſtatum
XVI quinquennio rexerunt. Sextusdecimus M. Maluginenſis ſuperioris, vt
XVII putant, frater bis Tribunus Militum fuit cum A. Cornelio Coſſo an. CCC-
XIIX XXCIII. & triennio poſt. Poſt hos duos, inuenio Ser. Cornelium Malu-
ginenſem, quem M.N. appellat Verrius Magiſtrum equ. fuiſſe T. Quinctio Capi-
tolino Criſpino Dictatore rei gerundae cauſa an. CCCXCII. Hunc, ſuſpicantur
XIX Seruij ſpecies Tibuni filium. Sequuntur Aruinae duo, quorum alter Ma-
XX giſter eq. bis. conſul bis, dictator, & triumphalis, alter conſul bis, & cenſor fue-
runt. Prior A. Cornelius P.F.A.N. Coſſus Aruina Magiſter equitum fuit T. Man-
lio Imperioſſo Torquato an. CD. Dictatore rei gerundae cauſſa. Iterum eodem
Dictatore poſt quadriennium comitiorum cauſſa. Conſul fuit an. CDX. cum
M. Valerio Coruo III. Ambo de Samnitibus triumpharūt, Coruus X. Kal. Octob.
Aruina VIII. Kal. Iterum conſul fuit cum CN. Domitio Caluinio an. CDXXI. Dicta-
tor decennio poſt Ludorum Romanorum, & rei gerundae cauſſa. Non deſunt
ſcriptores, qui dictatorem triumphaſſe affirment, ſed Verrius in his non eſt,
quem ſequimur. Huius filius P. Aruina A.F.P.N. cos fuit cum Q. Marcio Tre-
mulo an. CDXLVII. Cenſor poſt XII. annos cum C. Marcio Rutilo Cenſorino. Lu-
ſtrum fecerunt XXX. Iterum cos. cum Q. Marcio collega an. CDLXV.
Coſſos rugoſos dictos Feſtus ait a vermibus eiuſdem nominis, qui ligni mate-
riam edunt, ab hoc cognomine credo Cornelios dici non a cornu, vel corno:
vt a clauſo Claudij, a Voleſo Valerij, a Fuſo Furij, qui antea Fuſij dicti ſunt.
II Scipionum gentem Africani duo nobilem alioqui, multo ceteris illuſtriorem
reddiderunt. De his ita agendum videtur, vt prius cos. qui ante Africanum ma-
iorem Scipiones magiſtratus maiores, aut honores conſecuti ſunt, enumere-
mus, poſtea de Africano, & alijs tractemus. Vndecim inuenio ante Africanū
conſecutos fuiſſe Pontificatum Max. duos Dictaturam vnam, Triumphos tres,
Cenſuram vnam, Conſulatus nouem, Tribunatus conſulari poteſtate duos, Ma-
giſteria equitum tria Primus P. Cornelius an. CCCLVII. Magiſter equitum
fuit M. Furio Camillo Dictatori rei gerundae cauſſa. a quo Veii capti ſunt, &
de ieis triumphauit. Anno proximo Trib. Militum factus eſt, & iterum conti-
II nuato in alterum annum magiſtratu. Interrex biennio poſt fuit. Huius filius
Publius Scipio primus Aedilis curulis fuit anno CCCXXCVII. & Magiſter equitū
III L. Furio M.F. Camillo Dictatori comitiorum cauſſa an. CDIII. Eius fortaſſe
frater L. Scipio eodem anno cos. fuit cum M. Popillio Laenate III. Magiſter etiā
equitum fuerat A. P. Claudio Craſſino Regilenſi Dictatore rei gerundae cauſ-
IV ſa an. CCCXCI. Quartus eſt P. Scipio Scapula Pontif. Max. an. CDXXI. qua-
V driennio poſt cos. cum C. Plautio Proculo. Hunc ſequitur P. Scipio Barba-
tus, qui Dictator fuit comitiorum cauſſa Mag. equit. dixit P. Decium Murem
VI an. CDXLVII. biennio poſt Pont. Max fuit Poſt hos L. Scipio cos. fuit an. CDLV.
cum CN. Fuluio Max. Centumalo, Hunc CN. F. quidam fuiſſe ſuſpicantur.
VII Septimus CN. Cornelius L. F. CN N. Scipio Aſina cos fuit cum C. Duilio an-
no quincto primi belli Punici; hoc eſt anno vrbis CDXCIII. Iterum cos. poſt ſex

annos

annos cum A. Atilio Calatino I I. anno proximo triumphum egit Procos. de
Poeneis x. Kal. April. quorum omnium Verrius in faſtis teſtis eſt. Cenſor
VIII fuit cum eodem C. Duilio an. CDXCV. luſtrum XXXVI. fecerunt. Huius
filius P. Scipio Aſina cos. fuit cum M. Minucio Rufo an. DXXXII. & trium-
phum egit de Iſtreis. Aſinae cognomen cur primo ex hac familia haeſe-
IX rit, docet Macrobius in Saturnalibus. Paruus ſuperioris eſſe poteſt
L. Scipio L. F. CN. N. qui cos. fuit anno proximo poſt Aſinae, & Duilii conſulatum
teſte Verrio. Cuius collega fuit C. Aquillius Florus Triumphum egit de Poenis
X Sardinia, & Corſica v. Id. Mart. Hic Africani auus fuit, cuius filij duo fuerunt
XI Cn. Scipio Caluus pater Naſicae, & P. Scipio pater Africani, & Aſiatici. Cn.
Caluus cos. fuit cum M. Marcello, qui opima tulit an. DXXXI. P. Scipio cos. fuit
quadriennio poſt cum Ti. Sempronio Longo anno primo belli Punici ſecundi.
Ambo fratres in Hiſpania occiſi ſunt Proconſules. Ventum eſt ad P. Cor-
nelium Scipionem Africanum, qui bis conſularis & cenſorius, ac triumphalis
ter princeps ſenatus fratrem habuit conſularem, & triumphalem, nepotem vero
filij adoptione bis conſularem, bis triumphalem, & cenſorium & Augurem; ex
fratris liberis vnus conſularis fuit. Scipiones Naſicae patruo Africani orti ob-
tinuerunt Pontificatus Maximos duos, triumphos duos, principes ſenatus lecti
ſunt bis, cenſor unus, conſules quinque fuerunt vnus, vir optimus, quod cete-
ris honoribus maius eſt, omnium conſenſu iudicatus. Africanus matre natus eſt
Pomponia quam ferunt pariendo, aut paullo poſt mortuam. quamuis Polybio II
adſcribuntur fragmenta hiſtoriarum, in quibus Lucius, qui poſtea Aſiaticus ap-
pellatus eſt, frater maior Africano dicitur, cum preter Aedilitatem, Africanum
habuiſſe competitorem matre conſentiente, & ambos deſignatos Aediles cu-
rules. Patrem conſulem ſeruaſſe dicitur in praelio faucium annos natus XVII. In
Hiſpaniam profectus, eſt an. XXIV. conſulatum priorem geſſit cum P. Licinio
Craſſo Diuite Pont. Max. an. DXLIIX. Poſt quadriennium de Hannibale, & Sy- III
phace Numidarum rege ex Africa Procos. triumphauit. Iterum cos. cum Ti.
Sempronio Longo an. DLIX. Quadriennio poſt L. Scipio Africani frater cos. cum
C. Laelio fuit, legatus fratris Africanus in Aſiam profectus eſt, ex ea de Rege
Antiocho Syriae Procos. L. Aſiaticus anno proximo triumphauit. pro Aſiati- VI
co Aſiagetem exiſtimo initio in Graecia dictum cuius nominis exſtant veſtigia
in nūmis, & in veterib. libris Liuianis, & in carmine Sidonij Apollinaris. Cenſor
Africanus fuit cum P. Ailio Paito anno DLIV. luſtrum fecerunt XLVI. Ter Prin-
ceps ſenatus lectus eſt luſtro XLVII. XLVIII. & XLIX. noua ratione electus non
quia antiquior Cenſorius eſſet, ſed quia dignior. Vxorem habuit Tertiam Aemi-
liā L. Aimilii Paulli bis cōſulis, & triūphalis, qui in Cannēſi proelio obijt, filiā;
ex qua filios duos, filias totidē procreauit. Maior Cornelia P. Naſicae viro opti-
mo, aut viri optimi filio nupſit: Minor Ti. Sēpronio Graccho bis cōſuli, & Cēſo-
rio ex his nati ſūt Ti. Gracchus, & C. Gracchus ambo Tribuni plebis, ac diſertiſſi-
mi, ſed ab optimatibus occiſi. Horū ſoror Sēpronia Africani Minoris vxor fuit.
Cn. & Publius Africani filij ſine liberis deceſſerunt. Publius tamen Praetorius
fuit, & L. Paulli, qui ter triumphauit, & bis cos. fuit & cenſor, filium in ado-
ptionē accepit. Erat autē Paullus frater Aemiliae vxoris Africani. Cuius vxor

Papiria C. Maſonis Conſularis, & triumphalis viri filia fuit. Ex adoptione P.
Cornelius P. F. Scipio Aemilianus appellatus eſt, qui poſtea minor Africanus
dictus. Hic cos. fuit an. DCVI. cum C. Liuio Druſo. Procos. anno proximo
de Poenis, & Aſdrubale ex Africa triumphum egit, euerſa Carthagine. Cenſor
fuit cum L. Mummio Achaico poſt quadriennium. Luſtrum fecerunt LVII. Ite-
rum cos. fuit an. DCXIX. cum C. Fuluio Flacco. Procos. iterum triumphauit
biennio poſt de Numantineis ex Hiſpania Citeriore. Obſcurum exitum vitae
vterq. Africanus habuit, maior exul voluntarius Literni, minor Romae, vt cre-
ditum eſt, a C. Carbone ſuffocatus. Ex liberis fratris Africani maioris vni-
cum nomen in faſtis reperitur. L. Aſiatici, qui cos. fuit an. DCLXX. cum C. Nor-
bano Flacco. IS. L. F. L. N. appellatur a Verrio. Capitoliũ eo anno conflagrauit.
Huius filiam duxit P. Sextius P. F. qui TR. PL. Ciceronis partes defendit, & ab
eodem iudicio de vi defenſus eſt. extatq. oratio, quae inſcribitur pro P. Sextio,
in qua ad exulem L. Scipionem ſocerum Maſſiliam vxorem deduxiſſe refert.
Sextij mater Poſtumia C. Albini filia fuit. Nunc Scipiones Naſicas perſequa-
mur; omnes eiſdem praenominibus vſos videmus. Primus P. Cornelius CN.
Calui filius vir optimus appellatus eſt admodũ adoleſcens nondum Quaeſtor,
vt Peſſinuntiae deae hoſpes eſſet. cos. fuit anno primo belli Antiochini, hoc eſt
an. DLXII. cum M. Acilio Glabrione. De Boieis Galleis triumphauit in conſu-
latu. Sunt qui hunc Pontificem Max. fuiſſe dicant an. DCIII. ſed id de filio Naſi
II ca dictum ratio temporum expoſcit, vt probabilius iudicemus. Alter Naſica,
qui a quibuſdam Corculum appellatur, fratrem habuiſſe dicitur Marcũ. Cos.
deſignatus eſt cum C. Martio Figulo an. DXCI. ſed vitio facti abdicarunt, in eo-
rum locum facti ſunt P. Cornelius Lentulus, & CN. Domitius Ahenobarbus.
Poſt ſeptem annos II. cos. cum M. Claudio Marcello II. de Delmateis trium-
phum egit. Cenſor fuit an. DXCIV. cum M. Popillio Laenate Luſtrum fecerunt
III LIV. Principes ſenatus duob. luſtris lectus eſt luſtro LVI. & LVII. Tertius Sera-
piõ ob ſimilitudinẽ formae cuiuſdã victimarii appellatus eſt. cõſul fuit an. DCXV.
cum D. Iunio Bruto Callaico. Pontifex Max. quinquennio poſt. Ti. Graccum
propinquum ſuum, & Tribunum plebis, vt ſeditioſum priuato conſilio inter-
IV fecit. Quartus Naſica cos. fuit anno primo belli Iugurthini cum. L. Calpur-
nio Beſtia, hoc eſt an. DCXLII. In conſulatu mortuus eſt. Hic Serapionis filius
Corculi nepos, viri optimi pronepos fuit. Filium conſularẽ non habuit. Vxor
eius Caecilia Q. Metelli Macedonici filia. Filius Liciniam duxit L. Craſſi orato
ris conſularis, & Cenſorij filiam, & Muciae Q. Scaeuulae Auguris, & Laeliae
filiae. His parentibus ortus eſt P. Cornelius Naſica poſtea dictus Q. Metellus
Pius Scipio, a Q. Cecilio Metello Pio adoptatus. cuius frater a L. Craſſo auo
adoptatus eſt. Vxor Scipionis Metelli fuit Lepida, quam ſponſam dimiſit, ſed
cũ ea M. Catoni promiſſa fuiſſet, recuperauit. Quod iniquo animo tulit Cato,
& iãbicis verſibus in eum inuectus eſt. Filia Cornelia P. Craſſi M. F. a Parthis cũ
patre interempti, & poſtea CN. Pompeij Magni vxor. Addatur ſuperiori-
bus CN. Scipio Hiſpallus L. F. L. N. qui cos. fuit an. DLXXVII. cum Q. Petillio
Spurino. Ambo conſules in magiſtratu mortui ſunt. Scipionis nomine
baculum ſignificari Plautus docet. in hanc familiam id cognomẽ veniſſe ferunt,

quod ſenex caecutiens, aut infirmus pro baculo vteretur filio.
III Vidimus Coſſorum, & Scipionum ſtirpes: nunc Lentulorum preſequamur.
His varia cognomina adduntur Caudinus, Lupus, Sura, Spinther, Marcel-
linus, & ſi qua alia ſunt. Sexdecim Lentulos inuenio conſecutos fuiſſe Pon-
tificatum Maximum, & Dictaturam ſemel, cenſuras quattuor, triumphos duos,
I ouationes duas, principatũ ſenatus bis, conſulatus ſexdecim. Primus L. Lentulus
cos. fuit cũ Q. Publilio Philone II. an. CDXXVI. Dictator fuir poſt annos ſeptem
II rei gerundae cauſſa. Alter eſt Ser. Lentulus CN. F. CN. N. vt verrio placet. cos.
III fuit an. CDL. cum L. Genncio Auentinenſi. Tertius L. Lentulus Ti. F. Ser. N.
cos. ao. CCCCLXXIX. cum Manio Curio Dentato III. triumphum egit de Sam-
IV nitibus, & Lucaneis Kal. Mart. Quartus L. Lentulus Caudinus ſuperioris
filius cos. cum Q. Fuluio Flacco an. DXVI. Cenſor anno proximo cum Q. Lu-
tatio Cercone, qui in magiſtraru mortuus eſt, & Lentulus abdicauit. Pontifex
V Max. fuit an. DXXXII. poſt L. Merellum. Huius frater P. Lentulus Caudinus L. F.
Ti. N. cos. fuir cum C. Licinio Varo. Succeſſor fratris fuit in conſolatu. quo aono
Ludi ſaeculares tertij facti ſunt. Caudinus de Liguribus Idib. intercal. trium-
VI phauit. Poſt hunc CN. Lentulus L. F. L. N. cos. fuit cum P. Ailio Paito an. DLII.
VII Procos. ouans reuerſus eſt ex Hiſpania Citeriore poſt quioquennium. Huius
frater L. Lentulus Procos. ouans ex Hiſpania an. DLIII. & anno proximo cos.
VIII fuit cum P. Villio Tappulo. Octauus P. Lentulus L. F. L. N. ſuperioris filius,
vt creditur, cos. ſuffectus fuit cum CN. Domitio Ahenobarbo in locum P. Corne-
lij Scipionis Naſicae Optimi filij, & C. Marci Figuli, qui vitio facti abdicarunt
an. DXCI. Cenſor fuit, vt quibuſdam placet, an. DCXV. cum Ap. Claudio Pul-
chro. Luſtrum non feceruot. Princeps ſenatus luſtro LIX. & LX. lectus eſt. Auus
IX hic P. Surae fuit, vr ex Cicerone didicimus. Nonus L. Lẽtulus Lupus CN. F. L. N.
vt Verrius teſtatur, cos. fuit cum C. Marcio Figulo an. DXCVII. Cenſor cum L.
Marcio Cenſorino poſt nouem annos fuit. Hic ille Lupus eſt, vt arbirror, quem
Lucilius vexat, qui eiſdem temporibus fuit, eundemq. poſt conſulatum dam-
natum fuiſſe lege Caecilia repetundarum, ac poſtea Cenſorem fuit Val. Max.
X lib. VI. c. XI. ſcribit. Poſt hunc frater huius CN. Lentulus cos. fuit cum L.
XI Mummio anno DCVII. Vndecimus alter GN. Lentulus, cuius parentes ignora-
XII mus, cos. fuit an. DCLVI. cum P. Licinio Craſſo. Duodecimus CN. Lenrulus
CN. F. Clodianus cos. fuit cum L. Gellio Poplicola an. DCXXCI. Iidem Cenſores
fuerunt poſt bieoniũ, luſtrum fecerunt LXIIX. Hic Lentulus ex cognomine vide-
tur a Clodia in Corneliam familiam adoptione tranſiſſe, cuius tei incerta hi-
XIII ſtoria eſt. niſi forte primus Marcellinorum ſit. Tertiusdecimus P. Leotulus
Sura P. F. P. N. cos. fuit anno proximo poſt ſuperioris conſulatum, cum CN.
Aufidio Oreſte. Huius pater naturalis Manius Aquilius vir conſularis, &
triumphalis fuit, quem M. Antonius orator defendit a P. Lentulo Publij
principis ſenarus filio adopiatus P. Cornelij Lentuli nomen accepit. Sura
dictus eſt, quod Quaeſturae pecunia interuerſa, cum rogaretur a L. Sul-
la, cuius Quaeſtor erar, quam eſſet rationem redditurus, praebebo, in-
quit, Suram. illic enim pueri, & tyrones peccantes percuti ſolebant. Id ſigni-
ficat, qui dixit.

Ferimur

Ferimur, inq. vicem praebemus crura ſagittis.

Hic poſt conſulatum ſenatu motus a Cenſoribus iterum magiſtratus eoſdem
obtinuit, & Prætor iterum fuit conſule Cicerone, & in coniuratione Catilinae,
cum C. Cethego, & Publio, ac Seruio Sullis Setuij filijs, qui omnes Senatorij
ordinis Cornelij fuerunt, & equeſtris ordinis C. Cornelius fuit. detecta coniu
ratione coactus abdicare ſe Praetura interfectus eſt. Vxor Surae Iulia mater
M. Antonij Triumuiri, ſoror L. Caeſaris conſulis an. DCXXCIX. cui ſucceſſit M.
XIV Tullius Cicero cos. Quartusdecimus P. Cornelius P.F. Lentulus Spinther
cos. fuit cum Q. Caecilio Metello Nepote, ſexto anno poſt Ciceronis conſu-
latum, quo anno ipſe Cicero ab exilio reuocatus eſt. Cognomen Lentulus ab
Spinthere hiſtrione, cui erat ſimilimus, accepit vt Valerius Maximus, & Pli-
XV nius retulerunt. Procos. ex Cilicia triumphum egit an. DCCII. Sequitur CN. Len
tulus Marcellinus P.F. cos. fuit cum L. Marcio Philippo anno proximo poſt ſupe-
rioris conſulatum. Cicero in Bruto auctor eſt M. Marcellum veterem duorũ filio
rum patrem fuiſſe, quorum alter Marcellus Aeſerninus, alter P. Lentulus Mar-
cellinus appellatus ſit. Ab hoc Marcellini originem duxere, ex quibus hic pri-
XVI mus conſularis fuit. Poſtremus L. Lentulus Crus P.F. Flamen Martialis, qui vl-
timo anno libertatis reip. Rom. cos. fuir cum C. Marcello M F. qui fuit vrbis
annus DCCIV. Huic vxorem fuiſſe Publiciam, ſocrum Semproniam inuenio.
Alios Lentulos conſulares, qui ſub Auguſto vixerunt poſtea referemus.
IV Quartus hic locus poſtulat, vt de alijs Cornelijs dicamus, qui cognomini-
bus a ſuperioribus Coſſis Scipionibus, & Lentulis diſtinguntur, vt Rufini. Sul-
lae, Cethegi etc. Rufini duos habuerunt Dictatorios, alterum bis conſularem
& Triumphalem. Nam P. Cornelius Rufinus Dictator rei gerundae cauſſa
dictus an. CDXIX. M. Antonium Magiſtrum equitum dixit. ſed ambo vitio crea-
ti abdicarunt. Alter eiuſdem nominis ſuperioris filius fortaſſe, cos. fuit cum
M'. Curio Dentato an. CDLXIII. Ambo conſules de Samnitibus triumphatunt.
Iterum cos. poſt annos XIII. cum C. Iunio Bubulco Bruto II. Dictator anno pro
ximo, ſiue quo alio. res enim obſcura eſt. Hic tamen fortiſſimus, ornatiſſimusq.
vir a C. Fabricio, & Q. Amilio Papo Cenſoribus ſenatu motus eſt, quod de-
cem argenti facti pondo haberet. furacem fuiſſe iocus ille eiuſdem Fabricij in
eum dictus oſtendit apud Ciceronem; cum is gratias ageret, quod cum conſu-
,, lem feciſſet bello praeſertim magno, & graui; malui inquit compilari, quam ve-
,, nire non, eſt, quod gratias agas. Ab hoc ortus eſt L. Cornelius Sulla, qui Sex-
tus ab illo dicitur fuiſſe. cognomen mutaſſe maiores dicuntur ob libros Sibyl-
linos, quibus interpretandis vnus maiorum praefuit, Decemuir ſacris faciun
dis. ab eo munere Sybilla, vel Sibulla, poſtea Sulla, vel Sylla dictus eſt quamuis
aliqui, quod flauo, comptoq. capillo fuerit, ita appellatum aſſerant. P. Cor-
nelius is dicebatur, Flamenq. Dialis fuit, vt apud Gellium L. Sullam libro rerũ
geſtarum ſecundo ſcripſiſſe inuenio. Duos ſolos conſulares inuenio Sullas, quo-
rum alter cos. deſignatus ambitus damnatus eſt, alter Sulla Felix, qui Dicta-
tor, bis conſul, ac triumphalis fuit. Vir fortis, ſed tyrannus, & ſanguinarius.
L F.P.N. a Verrio appellatur. Quaeſtor C. Mario conſuli Iugurthino in bello

fuit,

fuit; cumq. Iugurtha deditionem feciſſet, a Sulla Mario datus eſt; quam ſpeciem in anulis, & nummis exprimendam curauit. unde initium partium, & multorum malorum ſeminarium exortum eſt. Tribus tamen trophaeis poſtea uſum, quod etiam Pompeio Magno placuit, Dion refert. Conſul cum Q. Pompeio Ruſo genero patre fuit anno DCLXV. cum bellum Mithradaticum ſuſcepiſſet, contentione orta inter C. Caeſarem L. F. Strabonem, & P. Sulpicium adoleſcentes diſertos, prouincia conſularis C. Mario ex lege Sulpicii tribuitur. Hinc maximum ortum inter Marianos, & Sullanos bellum ciuile. Victor Sulla in Aſiam profectus eſt. Vbi fortem ſe, atq. felicem multis, magniſq. rebus geſtis oſtendit. Inde reuerſus Samnites ad internicionem deleuit, Marianos occidẽdos, proſcribendoſq. curauit. Dictator ab Interrege L. Valerio Flacco Reip. conſtituendae longo interuallo Dictaturae nomine inaudito, dictus eſt. an. DCLXXI. anno proximo triumphum per biduum egit ex Graecia, Aſia, Ponto, & rege Mithradate IV. & III. kal. Febr. In ſequentem annum cos. deſignatus eſt cum Q. Caecilio Metello Pio. Altero poſt conſulatum anno ſe Dictatura abdicauit: quod C. Caeſar reprehendere ſolebat, ac dicere eum magiſtrum põpuli, ſic enim ueteres Dictatorem appellabant, litteras neſciſſe. non quod Sulla indoctus eſſet, ſed quod tyrannorum iura, ſiue artem tyrannidis retinendae, quas litteras reconditas appellabat, ignoraret. In quibus illud erat ex Euripide, Si uiolandum ius eſt, regnandi cauſſa etc. in quo Caeſar a Cicerone iure notatur. Vxores L. Sullae quinque fuerunt, Ilia prima, ex qua filiam ſuſcepit, Aelia ſecunda, tertia Coelia, quam ut ſterilem repudiauit; quarta Caecilia L. Metelli Delmatici filia, quae parum pudica credita eſt, geminorum Fauſti, & Fauſtae mater. haec prius M. Aemilio Scauro principi Senatus nupſerat, ex qua filium, & filiam ſuſceperat. Quincta uxor Valeria Meſſallae filia Q. Hortenſii ſoror, ex qua Poſtuma nata eſt. Fauſtus Pompeiam CN. Magni filiam duxit, Fauſta nupſit T. Annio Miloni, cum qua C. Salluſtius Criſpus hiſtoricus deprehenſus loris caeſus eſt, altera Fauſta, ſiue eadem nupſit C. Memmio, ex qua C. Memmius natus eſt, & ab eo repudiata nupſit C. Apronio Limoni. Alia Sullae filia nupſit Q. Pompeio Rufo, Q. Rufi, de quo ſuprà diximus filio, ex qua Q. Rufus TR. PL. & Pompeia C. Caeſaris Dictatoris uxor, quam P. Clodius adamauit, procreati ſunt. Alter Sulla conſul deſignatus P. Cornelius Ser. F. P. N. appellatus, filius fratris Felicis Dictatoris cum L. Autronio Paeto damnatus eſt ambitus. in eorum locum accuſatores ſucceſſerunt, L. Aurelius Cotta, L. Manlius Torquatus an. DCLXXXIX. Hunc defendit Cicero in oratione, quae pro P. Sulla inſcribitur. Accuſabat L. Torquatus Lucii, de quo dictum eſt, filius Sullam cum Autronio, & Catilina coniuraſſe. cum in coniuratis cum fratre Seruio nominat Criſpus Salluſtius, Cicero negat ullam umquam de eo ſuſpicionem habuiſſe: ſed uixiſſe Neapoli otioſum. Sullas ſequantur Cethegi, ex quibus quattuor conſulares, totidem conſulatus, cenſuras duas, duos etiam triumphos obtinuerunt. Primus M. Cethegus M. F. M. N. cum P. Sempronio Tuditano Cenſor fuit an. DXLIV. luſtrum fecerunt XLIV. cum neuter conſul fuiſſet. Nam conſules fuerunt quadriennio poſt. Hic ſuauiloquens appellatur ab Ennio.

Alter C. Cethegus L. F. M. N. cos. ſuit cum Q. Minucio Rufo an. DLVI. triumphum egit de Inſubribus, & Coenomaneis Galleis. Cenſor triennio poſt fuit cum Sex. Ailio Paito Cato. luſtrum fecerunt XLVII. Tertius P. Cethegus L. F. P. N. cos. fuit cum M. Baebio Tamphilo an. DLXXII. anno proximo Procos. triumphauit de Liguribus. Quartus M. Cornelius C. F. C. N. Cethegus cos. fuit cum L. Anicio Gallo anno DXCIII. Si quis horum parentes coniungere uelit, quos M. Verrius Flaccus diligenter enumerat, uix ullam propinquitatem eliciat exceptis duobus prioribus, quos fratres patrueles eſſe idem praenomen aui oſtendit. Quartus ſecundo coniungetur, ſi eius nepotem fuiſſe credideris. Ita fiet, ut Marcus ſit pater Marci, & Lucii, ſecundus Marcus pater Marci Cenſ. & cos. Lucius uero pater Caii conſularis, hic Caius Caii pater ſit, & Caii conſularis auus. Si tertium addere uelis, fingendus eſt aliquis ex parentibus Marci Cenſorii habuiſſe etiam Publium filium, qui pater Lucii fuerit, Lucium Publii conſularis patrem.

De Merulis pauca dicenda, duos enim ſolos conſulares inueni, quorum alter Flamen Dialis fuit. L. Cornelius L. F. Merula an. DLX. cos. fuit cum Q. Minucio Thermo. Alter eiuſdem nominis Flamen Dialis cos. ſuffectus fuit L. Cornelio Cinnae, cui imperium abrogatum eſt, collega CN. Octauius occiſus eſt, & ipſe Merula cos. coactus a Marianis ſibi manus intulit an. DCLXVI. Dolabellae ſex, conſulatus quinque, triumphos tres obtinuerunt. Primus P. Cornelius Dolabella Maximus cos. fuit cum CN. Domitio Caluino an. CDLXX. triumphum egit de Etruſceis, & Galleis Senonibus. Alter CN. Dolabella CN. F. CN. N. cos. fuit cum M. Fuluio Nobiliore an. DXCIV. Tertius CN. Dolabella cos. ſuffectus, ut quidam arbitrantur, L. Caſſio Longino, qui a Gallis occiſus eſt an. DCXLVI. Alter conſul C. Marius fuit, qui poſtea ſepties conſul appellatus eſt. Hunc putant quidam Aſconium in Verrinis, atque alibi ſecuti a M. Aemilio Scauro fuiſſe accuſatũ, & damnatum. ſed mihi non fit ueriſimile, de eo Ciceronem in Verrinis locutum; cum, ſi de patre Scauro loquimur, iam Scaurus mortuus erat, cum Verres Praetor, aut Quaeſtor fuit; ſi de filio, non hic Dolabella eſt, de quo Cicero in Praetura urbana lib. iii. in Verrem ait Verrem de-
„ fendiſſe legatum Proquaeſtore ſuum. Additque. Nemo iam Dolabella, neque
„ tui, neq. tuorum liberum, quos tu miſeros in egeſtate, atq. in ſolitudine reliqui-
„ ſti, miſereri poteſt. Ille Dolabella Carbonis ſucceſſor in conſulatu fuit, hic XXV. annis antiquior eſt. Quartus L. Dolabella L. F. L. N. quincto Kal. Feb. an. DCLV. Procos. ex Hiſpania ulteriore de Luſitaneis triumphum egit. Quinctus CN. Dolabella, de quo Ciceronem locutum eſſe dicebamus. is cos. fuit cum M. Tullio Decula an. DCLXXII. Procos. quadriennio poſt ex Macedonia triumphum egit. Sextus eſt P. Dolabella P. F. P. N. gener Ciceronis, qui C. Caeſari cos. v. Idib. Martiis interfecto ſuffectus eſt an. DCCIX. collega corũ M. Antonius. Hic modo laudatur, modo uituperatur a Cicerone. quod enim egerat aduerſus eos, qui columnam Caeſari ſtatuerant, aut contra M. Antonium, effert ſummis laudibus; quod uero contra Trebonium, aut alios percuſſores Caeſaris maxime uituperat. Hoſtis iudicatus eſt occiſo Trebonio, isque paullo poſt a Caſſio obſeſſus ſe ipſum interfecit.

Cinnae

Cinnae duo conſulatus obtinuerunt quinq. Nam L. Cornelius L. F. Cinna cos. fuit cum L. Caſſio Longino Rauilla an. DCXXVI. Huius, ut creditur, filius cos. cũ CN. Octauio poſt annos XL. a collega urbe expulſus cũ C. Mario urbem ingreſſus, & collegam, & qui ei ſuffectus fuerat, L. Merulam occidit. triennio conſulatum continuauit. collegam habuit in ſecundo conſulatu C. Marium Septimum conſulem, quo Idib. Ian. mortuo L. Valerius Flaccus ſuffectus eſt. In tertio, & quarto CN. Papirius Carbo collega fuit. In hoc quarto Cinna ſeditione orta ſe conſulatu abdicauit, & ab exercitu ſuo occiſus eſt. Solus Carbo ſine collega cos. fuit. Cinnae filii fuerunt L. Cinna & Cornelia C. Caeſaris Dictatoris uxor, ex qua Iuliam procreauit CN. Pompeii Magni uxorem. Hanc ita adamauit Caeſar, ut magno periculo eam retinuerit inuito L. Sulla Dictatore. Nunc de Merenda, & Blaſione, quos conſulares fuiſſe ſcimus a ſuperioribus ſeparatos, dicendum eſt. Ser. Cornelius Merenda cos. fuit an. CDLXXIX. cum M'. Curio Dentato IV. CN. Cornelius L. F. CN. N. Blaſio cos. fuit cum C. Genucio Clepſina II. poſt quadriennium a ſuperiore. Triumphum egit de Saſſinatibus. Cenſor fuit cum C. Marcio Rutilo Cenſorino II. quinquennio poſt conſulatum. Luſtrum fecerunt XXXV. Iterum conſul fuit an. CDXCVI. cum C. Atilio Regulo. Sine cognomine ullo Cornelios aliquot inuenio. Nam Seruio Tullio Rege Cornelius ſacerdos fuit. & Ser. Cornelius Flamen Quirinalis mortuus eſt anno urbis CCC. & A. Cornelius Quaeſitor de falſo fuit anno ſexto ante eum annum, ut Liuius teſtatur. P. Cornelius Trib. Mil. fuit an. CCCLXIV. Alter eiuſdem nominis quadriennio poſt, C. Cornelius an. CCCLXVII.

Haec tempore libertatis reip. Romanae. Poſtea ante Auguſti mortem hos conſulares inuenio. Lentuli ſeptẽ totidẽ conſulatus triumphalia ornamenta duo obtinuerunt. Namq. eodem anno P. Cornelius P. F. Lentulus Marcellinus, & CN. Cornelius L. F. Lentulus conſules fuerunt an. DCCXXXV. & CN. Cornelius CN. F. Lentulus Augur poſtea Getulicus dictus cos. fuit cum M. Licinio Craſſo poſt quattuor annos. Hic legatus Auguſti triumphalia ornamenta accepit de Getuleis ex Africa an. DCCLIX. & an. DCCL. CN. Cornelius Lentulus L. F. Flamen Martialis cos. fuit cũ M. Valerio Meſſallino Cotta. Et biennio poſt Coſſus Cornelius CN. F. Lentulus poſtea Iſauricus dictus cos. fuit cum L. Carpurnio Piſone Augure. Hic etiam legatus Aug. an. DCCLIX. triumphalia accepit de Iſaureis ex Cilicia. Eodem anno P. Cornelius CN. F. Lentulus Scipio ex kal. Iulis cos. fuit cum T. Quinctio Criſpino Valeriano. Necnon anno DCCLXII. ex kal. Iul. Ser. Cornelius CN. F. CN. N. Lentulus Maluginenſis Flamen Dialis cos. fuit. Scipionis cognomine unum reperio P. Cornelium P. F. P. N. qui cos. fuit cum L. Domitio Ahenobarbo an. DCCXXXVII. Sulla quoque unus eſt L. Cornelius P. F. qui collega Auguſti fuit in XII. conſulatu an. DCCXLVIII. & VII. vir epulonum. Hunc credunt aliqui P. Sullae cos. des. fil. qui Ser. filius fuit. Cinna unus L. Cinnae quater conſulis nepos CN. Cornelius L. F. L. N. Cinna Magnus cos. fuit cum L. Valerio Meſſalla Voluſo an. DCCLVII. Dolabella unus P. Cornelius P. F. P. N. cos. fuit an. DCCLXII. cũ C. Iunio Silano Flamine Martiali. Ipſe Septemuir epulonũ, & ſodalis Titienſis fuit. Praeter hos, qui ex ueteribus nobiliſſimis familiis patricii fuerunt: reperio Balbos Cornelios cõſulares,

quorum origo Gaditana. Primus Balbus a CN.Pompeio ciuitatem Romanam accepit,de qua poſtea periclitatus eſt,& defenſus a Cicerone. Huius filius,ut arbitror, cos.ſuffectus fuit, primus ex prouinciis ad Oceanum conſtitutis, ut Plinius animaduertit,L. Cornelius L. F. Balbus cum P.Canidio Craſſo an.DCCXIII. Alter Balbus fuit L. Cornelius P. F. qui Procos. ex Africa VI. Kal.April. an.DCCXXXIV. triumphauit. Hunc exiſtimo cos. ſuffectum fuiſſe ante annos XIII. cum Paullo Aemilio Lepido ex Kal.Iulis, quamuis Balbi nomen in faſtis deſit. Quod ſi non is eſt, inter eos,qui ſine cognomine Cornelii fuerunt collocetur. Iulius Capitolinus auctor eſt D. Caelium Balbinum, qui cum M. Clodio Pupieno Maximo Imperator factus eſt,aduerſus Maximinum Imperatorem, patricium, nobiliſſimumq. fuiſſe, quod originem ſuam a Cornelio Balbo Theophane deduceret. Theophanē Pompeii Magni libertum fuiſſe credo, aliumq. a Cornelio Balbo. propinqnum tamen fuiſſe indicat Cicero in oratione pro Balbo,& ab eodem Theophane adoptatum. Recte igitur idem Theophanes Balbus dici potuit. Balbinos uero a Balbis dictos uerifimile eſt. Itaque potuit aliquis Cornelius Balbus a Caelio adoptatus Caelius Balbinus dici,ut Claudius Marcellus a Lentulo adoptatus Cornelius Lentulus Marcellinus dictus eſt. Poſt Auguſtum,& ante Veſpaſianum Imp.adhuc retinuerunt antiqua cognomina hi conſulares. Ser. Cornelius Ser. F. Cethegus cos. an. DCCLXXV. cum L. Viſellio Varrone. Coſſus Lentulus Coſſi F. CN. N. Iſauricus cum M. Aſinio Agrippa cos. anno ſequenti. CN.Lentulus CN. F. CN. N. Getulicus cum C. Caluiſio Sabino cos. anno proximo. L. Cornelius L. F. P. N. Sulla cos. cū Ser. Sulpicio Galba, qui poſtea Auguſtus appellatus eſt anno urbis DCCXXCV. quo anno IESVS CHRISTVS dominus noſter cruci affixus eſt. Superiores ſub Ti. Caeſare Imp. fuerunt. Ser.Cornelius Scipio Orfitus collega Ti. Claudii Imp. in V. conſulatu an. DCCCIII. Ab hoc plures Orfiti conſulares. P. Cornelius L. F. L. N. Sulla Fauſtus cum L.Saluio Othone patre Imp. Othonis cos. anno ſequenti. Eodem anno ex kal. Iulis ſuffectus eſt L. Sulla frater conſulis ordinarii cum M.Licinio Craſſo Muciano,ſub eodem Ti.CL.Imp. Sub Nerone P. Scipio P. F. cos. fuit cum Q. Voluſio Saturnino an. DCCCVIII. Coſſus Cornelius Coſſi F. Coſſi N. Lentulus collega fuit Neronis Imp. in IV. conſulatu an. DCCCXII. P. Cornelius P. F. Scipio Aſiaticus cos. ex kal.Sept. an. DCCCXX. cum C. Bellico Natali ſub Galba Imp. At homo nouus Cornelius Laco Praef. Praetorio a Ti. CL. Aug. triumphalia ornamenta accepit an. DCCXCVII. de Britanneis. A Veſpaſiano ad Gallienum Imp. unum Scipionem Aſiaticum,plures Scipiones Orfitos, ceteros Cornelios uariis cognominibus conſulares appellatos inuenio. Omnes temporum ordinem ſecutus referam. C. Priſcus ſub Veſpaſiano cos. fuit cum L. Ceionio Commodo Vero auo L. Aelii Caeſaris, quem Hadrianus Imp. adoptauit. annus conſulatus fuit DCCCXXX. Alter Cornelius Priſcus cum Pompeio collega poſt XV. annos cos. ſub Domitiano Imp. Poſt hunc P. Cornelius Tacitus hiſtoricus cos. ſuffectus T. Verginio Rufo III. qui recuſauit occiſo Vindice imperium, collegae Neruae Aug. in tertio conſulatu an. DCCCXLIX. Ab hoc Tacito Imp. M. Claudius Tacitus gloriabatur ſe originem ducere,eius libros ſaepius quotannis

tannis

tannis deſcribi, & in omnibus bibliothecis conſeruari iuſſit. Eodem anno M. Cornelius Fronto II. cos. cum Fabio Poſtumo ex Kal. Iulis. cos. III. fuit cum Imp. Traiano III. cos. poſt triennium. Huius filius M. Cornelius Fronto orator, & cos. magiſter fuit Imperatorum Antonini, & Lucii, eius etiam nepos Fronto cos. fuit, qui ex Aufidia Aufidii Victorini bis Praefecti urbis, & conſulis filia M. Aufidium Frontonem procreauit. A. Cornelius Palma bis conſul fuit ſub eodem Traiano. Namq. anno DCCCLI. cum C. Soſio Senecione II. & decennio poſt cum C. Caluiſio Tullo II. occiſus eſt ab Imp. Hadriano. Cornelius Scipio Orfitus ex kal. Mart. cos. ſuffectus an. DCCCLIII. Sub Hadriano Imp. P. Cornelius P. F. Scipio Aſiaticus II. cos. cum Q. Vettio Aquilino an. DCCCLXXVII. Prioris conſulatus tempus incertum eſt. Ser. Cornelius Scipio Orfitus cos. fuit cũ Q. Nonio Priſco an. DCCCCI. ſub Pio Imp. L. Cornelius C. F. Gal. Celſus cos. fuit ſub Marco, & Lucio fratribus Impp. cũ C. Iulio Macrino an. DCCCCXVI. Eiuſdem cognominis Auguſti tẽpore Cornelius Celſus de rhetorica, de re medica, de agricultura, & de re militari ſcripſit elegantiſſime. Cornelius Scipio Orfitus, & Seruilius Pudens conſules fuerũt anno ſequenti. Alter Scipio Orfitus cum CL. Maximo cos. fuit anno DCCCCXXIV. ſub Marco Imp. Tertius Orfitus poſt annos ſex cos. cũ Vettio Rufo ſub eodem Marco, & Commodo Imp. P. Cornelius Anullinus II. cos. fuit cum M. Aufidio Frontone an. CCIↃLI. ſub Seuero, & Antonino Imp. Alterius conſulatus tempus ignoratur. Alter Anullinus, qui cos. fuit cum Q. Aquillio Sabino II. ſub Caracalla Imp. an. DCCCCLXVIII. non Sex. Cornelius P. F. appellatur, ut quidã ſcripſerunt, ſed Sex. Aurelius Anullinus ex tubulo aquae Marciae. Peruenimus ad P. Licinium Gallienum Imp. cuius uxor Cornelia Salonina Auguſta appellata eſt. Filii uero P. Licinius Cornelius Saloninus Valerianus Caeſar, & Q. Iulius Licinius Saloninus Gallienus Caeſar. Sed Valerianus Caeſar ſex annis ante patrem, Gallienus Caeſar cum patre occiſi ſunt. Poſt haec tempora unum tantum conſularem inueni P. Cornelium Anullinum cos. ſuffectum ex Kal. Iul. occiſum a Maxentio Caes. an. CIↃLVII. ſub Conſtantio Sen. & Galerio Maximiano Impp.

DOMITIA.

DOMITIA plebeia gens conſulares uiros, & Cenſorios aliquot habuit, aliiſq. honoribus, & ſacerdotiis uſos, qui eam nobilem reddiderunt. In duas ſtirpes Caluinorum, & Ahenobarborum diſtinguitur. Caluini tres, quattuor cõſulatus Cẽſuram, & Triumphum, & Magiſterium equitum deſtinatum aſſecuti ſunt. Primus CN. Domitius, ſine Caius, cos. fuit cum A. Cornelio Coſſo Aruina II. anno CCCCXXII. Alter CN. Caluinus ſuperioris, ut creditur, filius cos. fuit an. CDLXX. cum P. Cornelio Dolabella Maximo. Cenſor triennio poſt cũ Q. Fabio Maximo Gurgite. luſtrũ fecerũt XXXII. Caluinus plebeius Cenſor primus luſtrũ condidit. Tertius longo interuallo CN. Domitius M. F. M. N. cos. fuit cũ M. Valerio Meſſalla an. DCC. Notatũ in faſtis eſt poſt VIII. annos, hunc in inſequentem annũ deſignatũ non iniiſſe, ſed an de Magiſterio equitũ, uel de conſu-

conſulatu dictum ſit, incertum eſt. Iterum conſul fuit cum C. Aſinio Pollio-
ne an. DCCXIII. Triumphum egit ex Hiſpania XVI. Kal. Sextil. poſt quattuor
annos ſub Auguſto Caeſare. Praeter hos inuenio C. Domitium CN. F. Calui-
num Aedilem Curulem fuiſſe cum Sp. Caruilio Q. F. Maximo an. CDLIV.
Ahenobarbi nouem, totidem conſulatus, cenſuras duas, triumphos totidem,
triumphalia ornamenta, & Pontificatum Maximum ſemel obtinuerunt. Hos
I patriciis allectos Suetonius appellat. Primus CN. Domitius L. F. L. N. L.
II Pron. cos. fuit anno DLXI. cum L. Quinctio Flaminino. Huius filius CN.
Domitius CN. F. L. N. cum P. Cornelio Lentulo ſuffectus eſt in locum P. Scipio-
nis Naſicae Corculi, & C. Marcii Figuli trigeſimo poſt ſuperioris conſulatum
III anno. Hic etiam Augur fuit. Tertius ſuperioris filius CN. Ahenobarbus CN. F.
CN. N. cos. fuit an. DCXXXI. cum C. Fannio C. F. Strabone. Hunc atauum Nero-
nis Imp. Suetonius appellat. Procos. triumphum egit de Galleis Aruerneis. an-
no proximo, uel biennio poſt. Cenſor fuit cũ L. Metello Caluo anno DCXXXIIX.
luſtrum fecerunt LXII. acerba duorum plebeiorum cenſura fuit, duos & triginta
IV ſenatu mouerunt. Quartus CN. Domitius CN. F. CN. N. ſuperioris filius cos.
fuit cum C. Caſſio Longino an. DCLVII. cenſor poſt quadriennium cum L. Lici-
nio Craſſo oratore. luſtrum fecerunt LXVI. Idem Craſſus parum collegae be-
niuolus dicere ſolebat, non mirum ſi barba ahenea eſſet, cui os ferreum, cor plũ-
beum eſſet. Pontifex Maximus fuit an. DCLI. Hic tribunus plebis, quod in lo-
cum patris alium Augures cooptaſſent, ius ſacerdotum ſubrogandorum a col-
legiis ad populũ tranſtulit. Hunc auunculum Q. Catuli minoris fuiſſe Cicero
ſignificat. Paterculus eã legẽ tuliſſe ait C. Mario III. cos. an. DCL. Idẽ diẽ dixit
M. Aemilio Scauro ad populum, quod ſacra multa eius opera deminuta eſſe di-
ceret: cumq. ſeruus Scauri indicium profeſſus ad eũ ueniſſet; comprehẽdi iuſſit,
& ad Scaurum deferri. Hunc Cicero ſe puerum uidiſſe refert conſulem, Cenſo-
V rem, ac Pontificem Max. Quinctus L. Domitius CN. F. CN. N. frater ſupe-
VI rioris cos. fuit cum C. Coelio Caldo an. DCLIX. Sextus L. Ahenobarbus
CN. F. quem Suetonius abauum conſtituit Neronis Imp. aitq. cum Praetor eſſet,
Caeſarem abeuntem conſulatu ad diſquiſitionem ſenatus uocaſſe: conſulem e
Gallia reuocare temptaſſe. tandem ſucceſſorem a Senatu eundem Domitium
datum fuiſſe, ſed captum a Caeſare Corfinii, ac liberatum Maſſilienſes laban-
tes confirmaſſe, & in acie Pharſalica occidiſſe. Eius conſulatus fuit an. DCXCIX.
VII cũ AP. Claudio Pulchro. Vxor eius Porcia M. Catonis ſoror germana. Septi-
mus CN. Domitius L. F. CN. N. ſuperioris filius. cos. fuit cum C. Soſio an. DCC-
XXI. ſub Auguſto. Hunc maxime laudat Suetonius, damnatum lege Pedia, ut
Caeſaris percuſſorem, ſed inſontem, Bruti, & Caſſii partes ſecutum, & poſt eorũ
interitum claſſem retinuiſſe, eamq. poſtea tradidiſſe M. Antonio, reſtitutum
in patria ampliſſimos honores aſſecutum. Iterum oborta diſſenſione cum An-
tonio fuiſſe legatum, ſed poſtea reuerſum ad Caeſarem Auguſtum. Triumphũ
VIII egit Procos. ex Hiſpania poſt conſulatũ anno proximo. Octauus L. Domitius
CN. F. L. N. ſuperioris filius. Hic conſul fuit cum P. Cornelio Scipione an. DCC-
XXXVII. Auus hic Neronis Imp. aurigandi artem, atq. ſaeuitiam eidem reliquit.
Triumphalia ornamenta ex Germanico bello tulit, an. DCCXLVII. legatus Imp.

Caeſ.

Caeſ. Aug. Vxor Antonia maior M. Antonii Triumuiri,& Octauiae maioris ſororis Auguſti filia. Ex ea ſuſcepit Cn. Domitium Ahenobarbum Neronis patrem, quem ex Agrippina Germanici, & Agrippinae filia procreauit. Confeſſus eſt pater nato Nerone, nihil ex ſe, & Agrippina poſſe, niſi deteſtabile procreari. Cum uerba Suetonii cum faſtis Verrii confero, magnam uideo uarietatē. Nam Suetonius ſeptem conſulares, Verrius nouem enumerat: Suetonius poſt tres Lucios tres Cnaeos, ceteros uarie Lucium, & Cn. alteruando conſtituit. Verrius duob. tribuſue Luciis quattuor Cnaeos duos Lucios ſtatuit, ceteros alternaudo uariat. Suſtuliſſe uidetur Suetonius quartum Cnaeum, & quartum Lucium, Caluinorum fortaſſe familiae eſſe exiſtimans. Cenſura tamen erit alteri addenda, cum Suetonius duos Cenſorios in his ſeptem enumeret. Paterculus ſeptem ante Cn. Neronis, vt arbitror, patrem ait fuiſſe ſingulos parentibus ſuis natos, conſulares, ſacerdotes,& paene omnes triūphales. Sed, ut hoc, quod de triumphis dicit falſum eſt, ita cetera falſa eſſe poſſunt. Pater Neronis conſulatum geſſit cum A. Vitellio patruo A. Vitellii Imp. au. DCCLXXXI v. ſub Ti. Caeſare Aug. Paullo poſt Cn. Domitius Cn. F. Corbulo cos. ſuffectus fuit ex Kal. Febr. an. DCCXC. ſub Caligula Imp. eidem poſt decennium ornamenta triumphalia data ſunt de Chauceis ex Germania legato. Ti. Cl. Imp. Anno proximo poſt ſuperioris conſulatus annum cos. fuit Cn. Domitius Sex. F. Afer cum Q. Curtio Rufo ex Kal. Iulis ſub Caligula Imp. A Veſpaſiano ducta eſt Fl. Domitilla Fl. Liberalis filia, ex qua Titū, & Domitianū poſtea Imperatores, & Domitillā ſuſcepit. & uxorē,& filiā adhuc priuatus amiſit. Domitianus matris nomen uidetur accepiſſe, ut pater Veſpaſianus a Veſpaſia Polla matre dictus eſt. Domitiani uxor Domitia Longina, quae Aelio Lamiae nupſerat, poſtea Auguſta appellata eſt. Poſt haec tempora ante L. Domitium Aurelianum Imp. duos tantum cōſulares inuenio. Domitium Apollinarem, qui cum Fabricio Veientone cos. ſuffectus fuit ex kal. Iul. an. DCCCXLIX. ſub Nerua Imp. & C. Domitium Dextrum, qui iu ſecundo conſulatu collegam habuit L. Valerium Meſſallam Thraſeam Priſcum an. DCCCCXLVIII. ſub Seuero Imp. Prioris conſulatus tempus ignoratur. Imp. L. Domitius Aurelius Valerius Aurelianus humili genere Sirmii, uel iu Dacia Ripenſi natus Pont. Max. TR. POT. V. COS. III. Imp. III. occiſus eſt, filiam reliquit, ex qua ſenator Aurelianus, & alii orti ſunt. Poſt hunc Imp. neminem conſularem uno excepto reperi, Domitio ſiue Dometio Leontio, qui cum Salluſtio cos. fuit an. CIƆXCV. ſub filiis Conſtantini Max.

FABIA.

Fabia familia patricia maiorum, ut opinor, gentium, quae clariſſimos uiros habuit, & omni honorū genere ornatiſſimos: in ſex ſtirpes diuiditur, quarū tres frequentes ſunt Vibulanorū, Ambuſtorū, & Maximorū; tres minus frequentes Dorſonū, Pictorum,& Buteonū. Vibulani ſeptem conſulatus obtinuerūt XIIII. Tribunatus Militares conſulari poteſtate v. Decemuiratum legib. ſcribendis bis, triumphum,& ouationem ſemel. Primus Q. Fabius K. F. Vibulanus cōſul-

fuit

fuit anno CCLXIIX. cum Ser. Cornelio Maluginenſi Coſſo. Huius pater Kaeſo,
ſiue Caeſo Quaeſtor perduellionis fuerat proximo anno. Iterum cos. fuit cum
C. Iulio Iulo triennio poſt priorem conſulatum. biennio proximo occiſus eſt.
II Huius frater K. Fabius cos. fuit cum L. Aimilio Mamercino anno proximo
poſt priorem fratris conſulatum. Iterum cos. fuit anno proximo poſt poſterio-
ris conſulatus fratris annum cũ Sp. Futio Medullino Fuſo. Tertio conſul fuit
III an. CCLXXIV. cum T. Verginio Tricoſto Rutilo. Superiotum frater M.
Fabius conſul fuit proximo anno poſt primi conſulatus Kaeſonis fratris annũ
cum L. Valerio Voluſo Potito. Iterum conſul fuit proximo anno poſt ſecundi
conſulatus eiuſdem frattis annum cum CN. Manlio Vulſone. Ita factũ eſt, quod
nunquam amplius euenit, ut tres fratres ſeptem annis ſemper conſulatus obti-
nuerint. Biennio tamen poſt, ſiue anno proximo CCCVI. Fabii cum familiis, &
clientibus ad Cremeram Caeaſi ſunt a Veientibus, diẽ atrum, & pottam Car-
mentalem, qua exierunt, ſceleratam Romani uocauerunt. Falſumq. eſt, unum
IV tantum impuberem domi relictum, idq. iure reprehendit Dionyſius. Poſt
horum caedem Q. Fabius M. F. K. N. conſul fuit anno CCXXCVI. cum Ti. Aimilio
Mamercino II. & Iterum cõſul cum T. Quinctio Capitolino Barbato III. bien-
nio poſt fuit, & in conſulatu luſtrum fecerunt VIIII. nondum ad id munus Cen-
ſoribus creatis. Tertium conſul cum L. Cornelio Maluginenſi Coſſo ſexto
poſt ſuperiorem anno, luſtrum etiam fecerunt X. & triumpharunt Fabius No-
nis Mai de Aequeis, Coſſus IV. Idus, de Volſceis Antiatibus. Quartum conſula-
tum obtinuit ſuffectus L. Minucio Augurino, cuius collega fuit C. Nautius
Rutilus II. anno proximo poſt tertium conſulatum. Decemuir legibus ſcri-
bendis fuit an. CCCIII. Iterumq. anno proximo, ſed cum ceteris legib. XII. ta-
V bularum conſcriptis abdicauit. Hunc ſecutus eſt M. Vibulanus filius cos. fuit
an. CCCXI. cum Poſtumo Aebutio Helua cornicine. Tribunus Militum poſt
VI annos IX. cum M. Foslio Flaccinatore, & L. Sergio Fidenate. Sextus Q. Vi-
bulanus ſuperioris frater cos. fuit cum C. Sempronio Atratino anno CCCXXX.
VII Septennio poſt Trib. Mil. fuit. Iterumq. poſt biennium. Septimus Nume-
rius Vibulanus ſuperiorum frater. Q. F. M. N. cos. fuit cum T. Quinctio Ca-
pitolino Barbato an. CCCXXXII. ouans de Aequeis reuerſus eſt. Trib. Mil. fuit
poſt ſex annos inter duos Quincti fratris Tribunatus. Iterũ Tribunus an. CCC-
XLVI. De huius Fabii praenomine multi ſcripſerunt, eum Fabium, qui occiſis
CCCVI. ſuperſtes fuit, duxiſſe filiam Numerii Otacilii Maleuentani uiri locu-
pletis ea cõdicione, ut qui primus naſceretur, praenomen aui ferret. natoq. filio
Numerium Fabium eum eſſe appellatum: neminemq. patricium antea eo no-
mine uocatum eſſe. Ego hunc aliis fratribus minorem fuiſſe credo, cum poſt
eos fuerit magiſtratus aſſecutus. Vibulanos ſequuntur Ambuſti, Ambuſtos
Maximi. Ambuſti duodecim obtinuerunt Pontificatum Maximũ, & Dicta-
turas duas, Principatus ſenatus tres, Magiſteria equitum tria, Cenſuras duas,
triumphum, & ouationem, Conſulatus V. Tribunatus militares IX. Primus
Q. Fabius Ambuſtus, quem putant M. F. Q. N. fuiſſe, ut Numerium, & Kaeſonẽ
Ambuſtos, quos huius fratres fuiſſe arbitrantur. Quae ſi uera ſunt, addamus
horum patrem fuiſſe M. Vibulanũ, de quo ſupra diximus. Ita Vibulanos Am-
buſtis

buſtis coniungemus. Illud certum eſt Q. Ambuſtum cos. fuiſſe cum C. Furio
Pacilo an. CCCXLI. Interrex anno proximo fuerat, qnod ſolis patriciis cõceſſum
II eſt, & ſi ceteri Magiſtratus poſtea plebeiis fuerint cõmunicati. N. Ambuſtus
poſt hũc Trib. Mil. fuit ſexto poſtea anno. Hunc Verrius affirmat fuiſſe M. F. Q. N.
III Tertius K. Ambuſtus ſuperioris frater Trib. Mil. fuit biennio poſt ſuperiorem.
IV. V Iterumq. poſt tres annos, & tertio an. CCCLVIII. Tres poſtea fratres Q. K. M.
VI Fabii M. F. cum legati ad Gallos Cluſium obſidentes de pace miſſi eſſent, Cluſi-
nis opem tulerunt: Gallos irritarunt, vt arma contra vrbẽ Romã mouerent.
proelio ad Alliam victores vrbẽ ingreſſi ſunt. tres Fabii Tribuni Militum eodẽ
anno CCCLXIII. proximo anno occiſi ſunt. Hos Marci nepotes eſſe quidã ſuſpi-
VII cãtur, vt ſint Q. pronepotes: nati ex fratre ſuperiorũ. Seqnitur M. Ambuſtus
K. F. M. N. Tribunus Mil. fuit an. CCCLXXII. Iterumq. poſt XI. annos. ac Cenſor an
no CCCXC. cũ L. Furio Medullino. luſtrũ fecerunt XX. Hunc, ſine aliũ M. Ambu
ſtum cõſtat Pont. Max. fuiſſe anno CCCLXIII. cum capta vrbs fuit. fortaſſe is eſt,
cuius eo anno tres filii Tribuni militum fuerunt. Huius vero M. Cenſorii duae
filiae Fabia Maior nupta Ser. Sulpicio Praetextato patricio Minor C. Licinio
Caluo Stoloni plebeio occaſionem praebuerunt petendi conſulem plebeium;
quod exercuit multos annos ciuitatem Romanam. Eiuſdem fortaſſe filius
VIII fuit C. Ambuſtus, qui cos. fuit an. CCCXCV. cum C. Plautio Proculo. Nonus
IX M. Ambnſtus ter conſul fuit. Hunc Verrius N. F. M. N. appellat. primo conſu-
latu eius collega fuit C. Poetelius Libo Viſolns biennio ante ſuperioris conſu-
latum. ſecundnm qnadriennio poſt primum geſſit cum M. Popillio Laenate II.
tertium biennio poſt cum T. Quinctio Capitolino Criſpino. In primo conſu-
latu ouans rediit de Herniceis Nonis Septemb. an. CCCXCIII. in tertio trium-
phans de Tiburtibus III. Non. Iun. an. CCCXCIX. Dictator fuit comitiorũ cauſ-
ſa triennio poſt triumphum. Cenſorem fuiſſe neceſſe eſt, cum ter tribus luſtris
princeps ſenatus fuerit, hoc eſt XXV. XXVI. & XXVII. Cenſura fortaſſe ea eſt,
quam M. Ambuſto fratri patrueli tribuimus anno CCCXC. & quam aliqui huic
tribuunt quinquennio poſt, eam illi M. Ambuſto, ſiue alii conferrem, aut to-
tam abiicerem. Cum enim princeps ſenatus legeretur antiquiſſimus Cenſo-
rius, quo eum antiquiorem conſtituamus, magis ad ueritatem, aut ueritatis
imaginem accedemus. Huius filius Q. Maximus Rullianus fuit, qui ſepties
X princeps ſenatus lectus eſt. de quo paullò poſt dicemus. Eſt etiam alius M.
Ambuſtus ſuperioris, ut creditur Marci filius, qui Magiſter equitum fuit A. Cor
nelio Coſſo Aruina Dictatore ludorum, uel rei gerundae cauſſa an. CDXXXI.
XI quo anno Q. Fabius Rullianus cos. fuit. Ante hunc Q. Ambuſtus, cuius pa-
rentes ignoramus, Magiſter equitum fuit P. Valerio Potito Poplicola Dictato-
re Latinarum feriarum cauſſa an. CCCCIX. & Dictator anno CDXXXII. Comitio-
XII rum cauſſa. Duodecimus eſt C. Ambuſtus Mag. eq. in locum Q. Aulii Cer-
retani in proelio occiſi Dictatore Q. Fabio Max. Rulliano an. CDXXXIIX. Hunc
M. F. N. N. Verrius appellat, ut ipſum Q. Rullianum, cuius fratrem eſſe cre-
dendum eſt. Ambuſtos ſequuntur Maximi, uel potius Maxumi, ita enim tunc
dicebantur, ex quibus originem ducunt; qui fere omnes aliis cognominibus
ſingularibus inter ſe ſinguli diſtinguntur, cũ omnes fere Q. Fabii Maximi ap-

pellarentur.XI.reperio ante Auguſti mortē his honoribus,& magiſtratibus uſos fuiſſe. Dictaturas enim quattuor,triumphos decē,cenſuras quinq. principatus ſenatus XIII. conſulatus XXI. & magiſterium equitū obtinuerunt. Hoc ſingulare accidit huic familiae Fabiae,vt quattuor Principes ſenatus eſſent, tres Maximi, & vnus Ambuſtus,pater,filius,nepos,ac pronepos,ſiue abnepos,& ex his tres primi XIIII.luſtris lecti fuerint ſine ulla interpollatione,pronepos poſt duos, quorū alter Fabius etiā fuit.

I Primus Q.Fabius M. F. N. N. Rullianus fuit, qui cognomine a Rullis originē ducere videretur,in adoptionē datus Fabiis; quod minime ſcriptū reperi,Rullos tamen Seruilios plebeios appellatos fuiſſe certum eſt, uel ex eo,qui legē Agrariā promulgauit TR.PL.Cicerone cos.Maximi cognomē ex Cēſura obtinuit,in qua turbā forēſem in tribus vrbanas coegit,qui plurimū in Comitiis poterant.Verrius tamen id cognomen ante Cenſurā eidem tribuit. Hic quinquies cos. fuit,ter triumphalis,bis Dictator, quod pauci Romae obtinuerunt, ſepties princeps ſenatus lectus eſt,quod nemini datū eſt.Magiſter equitū fuit L.Papirio Curſore Dictatore rei gerūdae cauſſa an.CDXXVIII; coactus eſt abdicare,honeſta de cauſſa,quod abſente Dictatore Samnites hoſtes uiciſſet. Conſul fuit poſt trienniū cum L.Fuluio Curuo. Ambo cos.de Samnitibus triūpharūt: Fuluius Quirinalibus,hoc eſt XIII.Kal.Mart.Fabius poſtridie. Dictator rei gerundae cauſſa an.CDXXXIIX. Magiſtrū equitū dixit Q. Auliū Cerretanū,eo occiſo a Samnitibus C.Fabiū Ambuſtū fratrē. Conſul iterū fuit poſt quinquennium cū C.Marcio Rutilo,poſtea Cenſorino appellato,iterumq.Procos. triumphauit Idib. Nouemb.anno proximo de Etruſceis. Inſequenti anno tertiū conſulatū geſſit cū P.Decio Mure II.cos.et cū eodē Cenſor fuit an.CCCCXLIX. luſtrū fecit XXVIII.a quo luſtro princeps ſenatus in ſeptimū lectus ſemper eſt. Iterū Dictator fuit triēnio poſt rei gerundae cauſſa M.Aimiliū Paullū Magiſtrū equitū dixit,eoq. anno ſine conſulibus duo Dictatores fuerunt,Rullianus, & poſt eum M.Valerius Coruus,ſenis menſibus,quod tēpus omnibus Dictatoribus ante L. Sullā conſtitutū fuit. Quartus conſulatus datus eſt quadriēnio poſt cū eodē P.Decio,cū quo tertium,& Cenſuram geſſerat. uno poſtea anno interiecto uacuo iidē conſules refecti ſunt Fabius V. Decius IV. Hoc conſulatu Decius exemplo paterno ſe deuouit,& occiſus eſt: Fabius triumphum egit tertium de Samnitibus,Etruſceis, & Galleis pridie Nonas Sept. an. CDLVIII.

II Huius filius Q. Gurges ter conſularis,bis triumphalis,& Cenſorius, ac princeps ſenatus quater a paternis uirtutibus non longe abfuit. Conſul fuit cum D.Iunio Bruto Scaeua anno CDLXI. triumphū egit Procos.de Samnitibus anno proximo patre legato in equo currum ſequente. Iterum cos. fuit cum C.Genucio Clepſina poſt XVI. annos,iterumque triumphauit de Samnitibus,Lucaneis,Bruttieis Quirinalibus an. CDLXXVII. Tertium conſulatum egit cum L. Mamilio Vitulo poſt XI. annos. Cenſor creditur fuiſſe, quod princeps ſenatus lectus ſit, anno CDLXXIII. cum CN. Domitio Caluino, qui primus e plebe luſtrum XXXII. condidit. Luſtro XXXV. & tribus proximis luſtris Gurges princeps ſenatus lectus eſt.

III Tertius Q. Maximus Verrucoſſus a Plutarcho pronepos Rulliani Maximi appellatur, ſed cum Q. F. Q. N. a Verrio appelletur, credendum eſt Gurgitis nepotem fuiſſe, patrem vero Quinctum nullis maioribus magiſtratibus

uſum

uſum fuiſſe. Ipſe quinquies cos. bis Dictator, bis triũphalis, bis etiá princeps ſenatus, ſemel Cenſor, Põtifex, Augur, & quod omniũ maximũ fuit, cõſeruator populi Romani creditus eſt, ſecundo bello Punico. quod magis prudenti cunctatione, & cõſtanti patientia aſſecutus eſt, quam aliis uirtutibus. de quo Ennius

Vnus homo nobis cunctando reſtituit rem;
Non ponebat enim rumores, ante ſalutem:
Ergo poſtque, magisque uiri nunc gloria claret.

Primũ conſulatũ obtinuit anno DXX cum Manio Pomponio Mathone. Ambo
cos. triũpharunt Maximus de Liguribus Kal. Feb. Matho de Sardeis Idib. Mart.
Cenſor triennio poſt fuit cum M. Sempronio Tuditano. luſtrum fecerunt XLI.
poſt biennium iterum cos. fuit cum Sp. Caruilio Maximo II. Ex hoc apparet
cenſurae honorem quinquennio nõ duraſſe, ſed XVIII. menſes. Hic enim & Cen-
ſor, & cos. fuiſſet, quod numquam accidit. Dictator an. DXXXII. Magiſtrum equi
tum dixit C. Flaminium Comitiorum cauſſa, ſiue alterius rei urgentis; ſed ridi
cula ſuperſtitione abdicarunt, quod uitio creati eſſent ſoricis occentu audito.
tantis tenebris maximi uiri tenebantur. Huius rei Valerius Maximus auctor
eſt, & Plutarchus idem Minucio Dictatori contigiſſe affirmat. Iterum Di-
ctator, uel potius pro Dictatore a populo creatus fuit anno DXXXVI. occiſo ab
Hannibale C. Flaminio II. cos. apud Traſimenum, Magiſtrum equitum dixit
M. Minucium Rufum, qui primus obtinuit, vt ei imperium aequaretur Dicta-
tori, quod obtrectatione militum, & ambitione Minucii, neque intellecta pru-
denti Fabii cunctatione factum eſt. Sed Minucius temere uſus imperio partem
exercitus, cui praeerat, in ſummum periculum adduxit, Fabius vtrumque exer
citum ſeruauit; idq. Minucius agnouit, patremq. appellauit, eique faſces ſubmi-
ſit. Biennio poſt cos. tertio ſuffectus M. Marcello II. qui vitio factus fuerat, isq.
creabatur in locum L. Poſtumii Albini III. qui occiſus fuit, antequam iniret.
Eorum collega fuit Ti. Sempronius Gracchus. Refectus eſt anno proximo
cum M. Claudio Marcello III. & gladius, & clypeus populi Ro. ambo cos. dicti
ſunt. Quinctum conſulatum geſſit cum Q. Fuluio Flacco IV. an. DXLIV. ite-
rumque triumphauit de Tarentineis, & Poeneis. Princeps Senatus lectus eſt
XLIV. & XLV. luſtro. Tantam gloriam maior ſplendor Scipionis Africani immi
IV nuit. Sed alter alterius ope adiutus eſt, & ciuitas vtrique obnoxia fuit. Filium
amiſit conſularem Q. Fabium Maximum, qui Ti. Sempronii Gracchi II. cos.
collega fuit an. DXL. poſt duos patris conſulatus. Proditum eſt patrem Pro-
conſulem filio conſuli obuiam ueniſſe, iuſſumq. a filio, vt equo deſcenderet: id
V patri gratiſſimũ fuiſſe. Ex liberis L. Aemilii Paulli, qui de Perſe Rege triũphũ
egit, paterq. Africani Minoris fuit, maiorẽ filium Verrucoſſus adoptauit, natũ
Papiria C. Maſonis conſularis, & triumphalis uiri filia. Is cos. fuit cũ L. Ho-
ſtilio Mancino an. DCVIII. Sunt qui adoptionem in filiũ transferant. Hic Q. Fa-
VI bius Max. Aimilianus appellatus eſt Allobrogici pater. Sextus eſt Q. Fabius
Seruilianus, quẽ putant Aemiliani fratrẽ adoptiuũ fuiſſe adoptatũ a Verrucoſ-
ſo, uel ab eius filio Q. Maximo, filiumq. fuiſſe aſſerũt Cn. Seruilii Caepionis, cu-
ius filii Cn. Caepio & Q. Caepio duobus proximis annis conſulatum Q. Fabii

Seruiliani ſubſecuti ſunt. Conſul autem is fuit cum L. Metello Caluo an. DCXI.
Cenſor ſexto poſtea anno cum Q. Fuluio Nobiliore. luſtrum ſecerunt LVIII.
VII filium minus caſtum occidit, ſeq. e conſpectu patriae priuauit. Allobrogicus
ſecutus eſt, quem Aimiliani fuiſſe filium certum eſt. Is cos. fuit cum Q. Opi-
mio an. DCXXXII. triumphum egit anno proximo. Procos. de Allobrogibus, &
Rege Aruernorum Betulto, ut Verrius notat. Cenſor fuit an. DCXLV. cum C.
Licinio Geta. luſtrum ſecerunt LXIII. Tum fornix Fabianus dictus eſt arcus iux
ta regiam in ſacra uia ab eo Cenſore conſtructus, ibique eius ſtatua poſita eſt.
VIII Huius filius fuit Q. Max. cui Eburnus ob candorem cognomen fuit, quem etiã
pullum Iouis uocabant. Conſul fuit cum C. Licinio Geta an. DCXXXVII. Huic
proditum eſt a Q. Pompeio Praetore Vrbano bonis interdictum fuiſſe. Supe-
IX riores Maximi reip. Romanae tempore fuerunt. Sub C. Caeſare Q. Fabius
Q. F. Q. N. conſul ſuffectus fuit an. DCCVIII. qui trib. menſibus conſul fuit uno,
aut altero minus die. namq. III. kal. Ian. mortuus eſt, cui C. Caninius Rebilus
„ in unum diem ſuffectus eſt. In quem pleraque Ciceronis ioca ſunt. Vigilantem
„ conſulem fuiſſe, qui toto conſulatu ſuo ſomnum non ceperit. Antea Flamines
„ Diales habueramus, nunc habemus conſulem. Dum ad gratulandum feſtina-
X „ rem, nox me oppreſſit. Atque alia id genus. Sub Auguſto Paullus Fabius
XI Q. F. Q. N. Maximus cos. fuit cum Q. Aelio Tuberone an. DCCXLII. & anno pro-
ximo Q. Fabius Q. F. Q. N. Maximus Africanus cum Iulo Antonio. Hos duos
Fabios fratres fuiſſe ueriſimile eſt. Maxumos ueteres non Maximos dicebant.
Primus C. Caeſar traditur optimum Maximum ſcripſiſſe. Maxſumos etiam
ſcribere ueteres ſolebant, quod uſus poſtea mutauit. Tres familias frequen-
tiores Fabiorum peregimus Vibulanorum, Ambuſtorum, & Maximorum: mi-
nus frequentes facilius perſequemur. Dorſonum antiquiſſimus is eſt, qui
capta vrbe ex Capitolio in collem Quirinalem ritu Gabino accinctus ad ſta-
tum ſacrificium Fabiorum acceſſit: & inde in Capitolium reuerſus eſt an. CCC-
LXIII. Is C. Fabius Dorſo appellatus eſt. Eius gentis duos tantum conſulares
inuenio M. Fabium, qui cos. fuit an. CDVIII. cum Ser. Sulpicio Camerino. & C.
Fabium illius fortaſſe filium, qui an. CDXXC. cos. fuit cum C. Claudio Canina
iterum. Pictorum duos etiam conſulares legi. Alter eſt C. Fabius C. F. M. N.
qui cos. fuit cum Q. Ogulnio Gallo anno CDXXCIV. Hunc Q. Fabium appellat
Plinius, eoque cos. ait argentum ſignatum primo fuiſſe Romae quincto anno
ante primum bellum Punicum. Alter Can frater N. Pictor, qui triennio poſt
cos. fuit cum D. Iunio Pera. triumphum egit bis III. Nonas Octob. de Saſſina-
tib. & kal. Febr. de Sallentineis, Meſſapieisque. Pictores hiſtoriarum ſcripto-
res referuntur Q. N. SER. Graeceque eas ſcripſiſſe conſtat. Seruius etiam, vt iu-
riſperitus a Cicerone laudatur. pingendi artem didiciſſe primum eius cogno-
minis conſtat, eius opera a Plinio referuntur. Buteonis familia duos etiam
habuit conſulares, quorum alter multis aliis honorum titulis ornatus fuit. nam
Dictator, Cenſor, & Magiſter equitum, & bis Princeps Senatus fuit Numerius
Fabius M. F. M. N. Buteo. Is cos. fuit anno DVI. cum L. Caecilio Metello II.
Cenſor cum C. Aurelio Cotta poſt ſex annos. luſtrum ſecerunt XXXIX. Magi-
ſter equitum an. DXXIX. L. Metello collega Dictatore comitiorum cauſſa. Di-
ctator

ctator ſine Magiſtro equitum ſenatus legendi cauſſa fuit poſt pugnam Cannenſem, quod numquam amplius accidit an. DXXXVII. Princeps ſenatus luſtro XLII. & XLIII. lectus eſt. Alter Buteo ſuperioris frater biennio poſt fratris conſulatum cum C. Atilio Bulbo conſul fuit. Buteonis nomine accipitris genus ſignificari, a quo huic familiae id cognomen haeſit, Plinius auctor eſt. Apud Appianum quoque legi Buteonem quendam fratrem patruelem Africani Minoris fuiſſe. Addam hoc loco Q. Fabium Q. F. Q. N. Labeonem, qui Praetor ex Creta naualem egit an. DLXIV. & poſt ſex annos cos. fuit cum M. Claudio Marcello. Hunc ferunt arbitrum decepiſſe Nolanos, & Neapolitanos de finibus agrorũ contendentes, & regem Antiochum bello uictum. illorum enim agrum, de quo lis erat, adiudicauit populo Ro. huius naues dimidias pollicitus ei ſe relicturũ, ſecari iuſſit, vt dimidiatae relinquerentur. Vnum etiam conſularem reperi, cognomine Licinum, cuius in ſuperioribus haberi ratio non potuit. Is eſt M. Fabius C. F. M. N. Licinus, qui cos. fuit anno DVII. cum M'. Otacilio Craſſo II. Huius fortaſſe pater is eſt, quem paullo ante in Dorſonibus rettulimus, C. Fabius M. F. quem Eutropius antiquus, & faſti Graeci Licinium appellant, alii Luſcinum. A licino Licinia familia dicta eſt. Veteris poetae carmen legi in Porcium Licinum. Marmoreo in tumulo Liſeinus iacet, at Cato nullo, Pompeius paruo: credimus eſſe deos? Vetuſtiſſima memoria Fabiorum eſt, vt fabulam Herculis, & nymphae negligamus, ſub Romulo apud Ouidium lib. ii. Faſtorum.

Riſit, & indoluit Fabios potuiſſe Remumq.
Vincere, Quinctilios non potuiſſe ſuos.

Hos Feſtus Lupercos Fabianos, & Quinctilianos uidetur appellaſſe a Fabio, & Quinctilio praepoſitis. Alibi legi Fabium Celerem Centurionem Remum occidiſſe, quod muros urbis tranſgredi auſus fuerit. Romulum Celeres quoſdam ſatellites habuiſſe notum eſt. Poſt mortem Auguſti aliquot Fabii conſules fuerunt, unus tamen ſolus ex patriciis eſſe uidetur Paullus Fabius Perſicus, qui cos. fuit cum L. Vitellio patre A. Vitellii Imp. an. DCCLXXXVI. poſt reſurrectionem Chriſti domini anno primo ſub Ti. Caeſare. Ceteri noui homines fuerũt, quos ordine temporum ſeruato referemus. C. Fabius Valens cos. ſuffectus fuit cum A. Licinio Caecina ex Kal. Sept. an. DCCCXXI. ſub Vitellio Imp. Fabius Poſtumus cos. ſuf. ex Kal. Iul. cum M. Cornelio Frontone II. an DCCCXLIX. ſub Nerua Imp. L. Fabius Iuſtus cum C. Iulio Vrſo Seruilio Seruiano II. cos. ſuf. ex kal. Iul. an. CCCIↃLXIII. ſub Traiano Imp. Q. Fabius Catullinus cum M. Flauio Apro cos. fuit anno DCCCXXCII. ſub Hadriano Imp. L. Fabius M. F. Gal. Cilo Septiminus Catinius Acilianus Lepidus Fulginianus bis cos. fuit priori conſulatu cum FL. CL. Sulpiciano ex Kal. Mart. an. DCCCCXLV. ſub Pertinace Imp. Iterum cum M. Annio Libone poſt XI. annos ſub Seuero, & Antonino, quo anno ludi ſaeculares VIII. facti ſunt. Hic alios Magiſtratus obtinuit in titulis ſtatuarum enumeratos. Praefecturam urbis, Legationes Auguſtales, pro Praefectis multarum prouinciarum, Praef. aerarii militaris, Procos. prouinciae Narbonenſis, X. Viratum Stlitibus iudicandis, ſodalit.

lit. Hadrian. atq. alia munera. Ti. Fabius Titianus cos. fuit cum Imp. M. Iulio Philippo an. DCCCCXCVII. Hoc nomine alii quattuor cos. fuerunt. Fabius Iuſtus cum FL. Magno Ianuario cos. fuit anno CIↃLXXIX. ſub Conſtantino Imp. Alter Ti. Fabius Titianus cos. fuit cum Feliciano cos. an. CIↃXXCIIX. quo anno Conſtantinus Imp. mortuus eſt. Tertius cos. cum Neratio Cereali an. CIↃCIX. ſub Conſtantio Iun. Imp. Quartus cũ Q. Aurelio Auianio Symmacho anno urbis CIↃCXLII. Chriſti CCCXCI. ſub Valẽtiniano Iun. Theodoſio, & Arcadio Imp. Quinctus Ti. Fabius Titianus cos. fuit cum Imp. Leone III. cos. an. urbis CIↃCCXVII. CHRISTI. CCCCLXVI.

F V L V I A.

FVLVIA plebeia gens, ſed quae non paucos habuit claros uiros omni honorũ genere ornatos; in tres familias cognominibus diſcretas diuiditur. Nam Curui, Paetini, & Nobiliores unam, Centumali alteram, tertiam Flacci obtinent. Curuos duos, Paetinos tres, Nobiliores quattuor inuenio, ſed ſeptem tantum uiri omnes fuerunt; quod duo bis numerantur; propterea quod alter, & Curuus, & Paetinus, alter & Paetinus, et Nobilior appellati ſint. Hi igitur ſeptem totidem conſulatus, cenſuram unam, triumphos ſex, ouationem unam, magiſterium equitum item unum aſſecuti ſunt. Centumali tres conſulatus totidem, Dictaturam unam, triumphos duos obtinuerunt. Flacci ſeptem conſulatus decem, cenſuras duas, Dictaturam, Magiſteria equitum duo, triumphos ſex conſecuti

I ſunt. Primus L. Fuluius L. F. L. N. Curuus cos. fuit anno CDXXXI. cum Q. Fabio Max. Rulliano. Ambo cõſules de Samnitibus triumpharũt. Curuus Quirinalibus, Fabius poſtridie, hoc eſt XII. Kal. Mart. Magiſter equitum fuit dictus a L. Aimilio Mamercino Priuernate II. Dictatore rei gerundae cauſſa poſt ſex

II annos a conſulatu. Huius filius, uel frater fuit M. Curuus Paetinus L. F. L. N. qui cos. ſuffectus fuit Ti. Minucio Augurino in magiſtratu occiſo, cuius collega L. Poſtumius Megellus erat. triumphum egit in cõſulatu de Samnitibus III. Non. Octob. an. CDXLIIX. Paetini cognomen adoptionis indicium eſt a Paeteis, quod cognomen Aeliorũ fuit. Oculorum uitium ſignificat amantibus ſuaue, quam-

III obrem Venerem paetam dixere ut caeſiam Mineruam. Tertius eſt M. Paetinus CN. F. CN. N. qui cos. fuit cum T. Manlio Torquato, qui in magiſtratu mortuus eſt anno CCCCLIV. & triumphũ egit de Samnitibus, Nequinatibusq. Hunc ſuperioribus coniungere non poſſumus, niſi fingamus, aliquẽ Luciũ duos filios habuiſſe Lucium, & CN. ex Lucio ſuperiores natos eſſe filios, aut nepotes, ex

IIII CN. hunc nepotem. Quartus Ser. Paetinus Nobilior M. F. M. N. cos. fuit cum M. Aimilio Paullo an. CDXCIIX. Ambo nauales egerunt triũphos de Coſſurenſibus, & Poeneis Fuluius XIII. Kal. Feb. Paullus XII. Kal. Feb. anno proxi-

V mo Procos. Quinctus poſt hos conſulares, & triumphales ouationem ſupra triumphum, & conſulatum adiecit, ut iure nobilior ceteris diceretur, M. Fuluius M. F. Ser. N. Nobilior. In Praetura ouans ex Hiſpania reuerſus eſt an. DLXII. conſul biennio poſt fuit cum CN. Manlio Vulſone, & poſt biennium a conſulatu triumphum egit X. kal. Mart. de Aetoleis Ambracibus, & Cephale-

nia.

VI nia. Secutus eſt alter M. Nobilior M. F. M. N. ſuperioris, ut creditur filius, qui etiam poſt conſulatū triumphum egit. Conſul fuit cum Cn. Cornelio Dolabella Procos. triumphauit anno proximo de Liguribus, & Veleatibus XII. kal. Sept. an. DXCV. Huius frater Q. Fuluius anno ſexcenteſimo primus Kal. Ian. conſulatum iniit cum T. Annio Luſco Cenſor fuiſſe dicitur cum Q. Fabio Max. Seruiliano poſt XVII. annos. luſtrumq. feciſſe LVIII. Luſit aliquando in hoc nomine M. Cato Cenſorius, qui paullo poſt conſulatum Q. Fuluii mortuus eſt; & eum, de quo loquebatur, non Nobiliorem dicendum eſſe affirmabat,
I ſed mobiliorem. Centumalus primus Cn. Fuluius CN. F. N. Maximus cos. fuit cum L. Scipione anno CDLV. anno proximo poſt conſulatum M. Fuluii CN. F. CN. N. Paitini, qui uidetur frater eiuſdem fuiſſe. Hic etiam triumphum egit de Samnitibus, Etruſceiſq. Idib. Nouemb. Dictator fuit claui figendi cauſ-
II ſa an. CDXC. ut Verrius haec omnia diligentiſſime in faſtis conſcripſit. Secutus eſt alter Cn. Centumalus item CN. F. CN. N. ſuperioris, ut creditur filius. Conſul fuit anno DXXIV. cum L. Poſtumio Albino II. Anno proximo Procos. ex Illu-
III reis naualem egit X. kal. Quinct. Tertius Cn. Centumalus CN. F. CN. N. conſul fuit cum P. Sulpicio Galba Maximo anno DXLII. Succeſſorq. fuit Q. Fuluii Flacci quater conſulis, poſt eius tertium conſulatum. Cognominis huius origo mihi ignota eſt, Legi in Pandectis Florentinis Centemmanum appellatum fuiſſe Appium Claudium Caecum. Ab eo nomine potuit hoc deduci, hoc eſt a centum manibus, Litteram uero N. in L. mutari Mallii pro Manliis,
I gemelli pro geminis exemplo ſunt. Flaccorum primus M. Fuluius Q. F. M. N. cos. fuit anno primo belli Punici primi, poſt urbem conditam an. CDXXCIX. cū Ap. Claudio Caudice. triumphum egit de Vulſinienſibus Kal. Nouemb. Magiſter equitum fuit Ti. Coruncanio Dictatore Comitiorum habendorū cauſ-
II ſa an. DVII. Huius filius Q. Fuluius M. F. Q. N. quater cos. Dictator, Cenſor, Magiſter equitum, & triumphalis, princeps huius gentis fuit. Primum conſulatum egit nono poſt ſuperioris Dictaturam anno cum L. Cornelio Lentulo Caudino in eo de Liguribus triumphauit. Cenſor fuit cum T. Manlio Torquato an. DXXII. uitio tamen facti abdicarunt. Iterum cos. fuit poſt ſeptem annos cum eodem Torquato II. etiam cos. Magiſter equitum an. DXL. Dictatore C. Claudio Centhone Dictatore Comitiorum cauſſa. His comitiis cos. III. deſignatus eſt cum Ap. Claudio Pulchro. ab his cos. & urbs obſidione Hannibalis liberata, & Capua capta eſt anno proximo, & Flaccus innito collega, & ſenatus litteris non lectis ſupplicium de ſenatorib. Campanis ſumpſit. Dictator fuit comitiorum cauſſa biennio poſt conſulatum, & his comitiis IV. cos. deſignatur
III cum Q. Fabio Max. Verrucoſſo V. cos. Huius tres filii fuiſſe dicuntur Q. & L. Flacci, tertius datus eſt in adoptionem L. Manlio Acidino. Duo fratres tū primū conſules eodem anno fuerunt Q. Fuluius Q. F. M. N. Flaccus, & L. Manlius L. F. L. N. Acidinus Fuluianus an. DLXXIV. Ambo etiam ante conſulatum triumpharunt, Fuluius anno proximo cos. des. Propraetore ex Hiſpania citeriore, Fuluianus an. DLXIIX. Propraetore ex eadem prouincia ouans rediit. Iterum etiam in conſulatu Fuluius de Liguribus triumphauit. Cenſor poſtea fuit an. DLXXIX. cum A. Poſtumio Albino. luſtrum fecerunt LI. in Cenſura L. Fulluium

uium fratrē ſenatu mouit, quod Tribunus Milirū cohortem ſuam iniuſſu con-
IV ſulis domum dimiſerit. Quartus eſt Q. Flaccus CN. F. M. N. qui cos. ſuf-
fectus fuit in locum C. Calpurnii Piſonis uitrici ſui, qui in magiſtratu mortuus
eſt an. DLXXIII. Eorum collega fuit A. Poſtumius Albinus. Huius mater Quar-
V ta Hoſtilia damnata eſt, quod uirum ſuum occidiſſe diceretur. Quinctus
Ser. Flaccus, cuius parentes ignoramus, cos. fuit cum Q. Calpurnio Piſone an.
VI DCXIIX. triumphum egit de Vardeis ex Illurico. Anno proximo C. Flac-
cus collega fuit P. Scipionis Africani Aemiliani in ſecundo conſulatu. Huius
VII etiam parentes ignorantur. Septimus M. Flaccus M. F. Q. N. cos. fuit an.
DCXXIIX. cum M. Plautio Hupſaco. Procos. biennio poſt de Ligurib. Vocōtieis, Salluuieiſq. triumphauit. Hic cum M. Flacco Praetore filio, alioq. praetextato an. DCXXXII. occiſus eſt cum C. Graccho TR. PL. a L. Opimio cos. Horum ſoror fuit Fuluia L. Caeſaris conſularis, & Cenſorii uxor mater L. Caeſaris conſularis, & Iuliae matris M. Antonii Triumuiri reip. conſtituendae, cuius uxor Fuluia, quae C. Curionis antea, & P. Clodii uxor fuerat, & ingentes ſpiritus in Ciceronem, & poſtea in Auguſtum generum oſtendit. Sub Domitiano Aug. C. Fuluius Valens annos natus XC. Cos. fuit cum C. Antiſtio Vetere, & in magiſtratu mortuus eſt an. DCCCXLVIII. Sub Seuero, & Antonino Impp. Fuluius Aemilianus conſul fuit cum M. Nummio Ceionio Annio Albino an. DCCCCLIIX. Alter eiuſdem nominis ultimo Gordiani Imp. anno cos. fuit cū Peregrino anno urbis DCCCCXCVI. Iterum poſt quinquennium cum Vettio Aquilino ſub Philippis Augg. Tertius Aemilianus cos. fuit poſt decennium a poſteriore conſulatu ſuperioris cum Pomponio Baſſo II. ſub Valeriano, & Gallieno Impp. Sub eodem Gallieno Imperatores Auguſti appellati ſunt tres Fuluii Macrianus Iunior, & Quietus, pater cum duobus filiis, ſed ab Aureoli duce Domitiano uicti, occiſi ſunt: ex eorum genere ſuperſtites Alexandri Magni imagine in omnibus ornamentis, & poculis utebantur. eam Macrianorū familiam appellat Trebellius Pollio, & ex ea Cornelium Macrum. Poſtea collega M. CL. Taciti Imp. in ſecundo conſulatu fuit Fuluius Aemilianus an. CIƆXXIIX.

F V R I A.

FVRIA gens patricia, uel unico M. Camillo illuſtris, aliis etiam clariſſimis uiris exornata eſt. Diuiditur in Fuſorum, ſiue Medullinorum, uel Pacilorum, atq. in Camillorum ſtirpes frequentiores. Phili quoq. & Purpureones eiuſdem gentis ſunt, ſed pauci ex eis conſulares fuerunt. Hos omnes conſtat Fuſios primum dictos, ut Valeſios, & Auſelios, poſtea Fourios, ſiue Furios. Idq. Fuſorū cognomen indicat a Fuſo Fuſios dictos, ut ab Iulo Iulios, a Clauſo Claudios, a Voleſo Valerios, à Coſſo Cornelios, a Licino Licinios, a Plauto Plautios, a Tullo Tullios. Luſit in hoc nomine eleganter Ouidius,

Cur ego non dicam Furia te Furiam?

Sub Tullo Rege SP. Fuſius pater patratus reperitur, Liuio teſte, quem ex hac

hac familia fuiſſe certum eſt. Fuſos, & Medullinos, ac Pacilos XVII. inuenio obtinuiſſe Pontificatum Max. Conſulatus XI. Tribunatus Militares XVII. Cenſuras duas. Camillos quinq; aſſecutos fuiſſe inuenio Dictaturas VII Triumphos quinq. conſulatus quinq. Tribunatus militares VI Cenſuram. Interreges fuiſſe ter. Philos duos totidẽ cõſulatus, Cenſurã, & triumphũ adeptos fuiſſe.
I Purpureonem vnum conſulatum, & triumphum conſecutum. Primus Sex.
II Furius Medullinus Fuſus cos. fuit cum Sp. Nautio Rutilo an. CCLXV. Secun-
III dus Sp. Furius cos. fuit poſt annos VII. cum K. Fabio Vibulano II. Tertius L.
Furius cos. fuit an. CCLXXIX. cũ A. Manlio Vulſone. luſtrũ fecerunt VIII. ante pri-
IV mos Cenſores anno XLI. Quartus P. Furius biennio poſt cos. fuit cũ L. Pinario
V Mamercino Rufo. Quinctus Sp. Furius cos. fuit cũ A. Poſtumio Albo Regil-
lenſi an. CCXCIX. Hoc eodẽ anno P. Fuſus conſularis frater conſulis occiſus eſt.
Iterũ cos. fuit ſuffectus Sex. Quinctilio Varo, qui in hoc magiſtratu occiſus eſt
VI an. CCC. eorum collega fuit P. Curiatius Trigeminus. Sextus Q. Fuſius Fuſus
VII Pont. Max. poſt quadriennium a ſuperiore ſecundo conſulatu. Septimus
Agrippa Medullinus Fuſus cos. fuit cum T. Quinctio Capitolino Barbato III.
VIII an. CCCVII. Octauus C. Fuſus Pacilus, qui poſt quinque annos cos. fuit cũ Ma-
nio Papirio Craſſo. Cenſor ſeptennio poſt conſulatũ cum M. Geganio Maceri-
IX no. luſtrũ fecerunt XII. Tribunus militum fuit an. CCCXXVII. Nonus L. Furius
Sp. F. Medullinus Trib. Mil. fuit ſexennio ante ſuperiorem. Iterum creatus eſt
X anno proximo poſt ſuperioris Tribunatũ. Tertio anno CCCXXXIII. Decimus
L. Furius L. F. SP. N. Medullinus, ſic enim a Verrio appellatur. cos. fuit an. CCC-
XL. cum M. Cornelio Coſſo. Iterũ quadriennio poſt cum CN. Cornelio Coſſo.
Septies Tribunus Militum fuit, quod huic, & Ser. Cornelio Maluginenſi tantum
conceſſum eſt. Primus Tribunatus fuit an. CCCXLVI. biennio poſt conſula-
tum. Secundus poſt alterum bienniũ. Tertius an. CCCLV. Quartus anno pro-
ximo. Quinctus biennio poſt quartum. Sextus anno ſequenti. Septimus an-
XI no CCCLXII. Vndecimus eſt C. Furius Pacilus, qui ſuperioris C. Fuſi Pacili fi-
lius, ut creditur, fuit. Conſulatum geſſit cum Q. Fabio Ambuſto anno CCCXLI.
XII Huius nepos, aut pronepos fuit C. Furius C. F. C. N. Pacilus, qui cos. fuit cum L.
XIII Caecilio Metello an. DII. Tertiusdecimus fuit M. Furius Fuſus Tribunus Mil.
XIV an. CCCL. Quartusdecimus Sp. Furius L. F. SP. N. Medullinus Lucii his cos. ſe-
pties Tribuni frater, quamuis hunc etiam Lucium Liuius appellet, Tribunus Mil.
XV fuit an. CCCLIII. Quinctusdecimus Agrippa Furius Medullinus Fuſus alterius
Agrippae, vt creditur filius Trib. Mil. fuit cum L. Medullino VII. an. CCCLXII.
XVI Sextusdecimus eſt L. Furius Sp. F. L. N. Medullinus, qui Trib. Mil. fuit anno de-
cimo poſt ſuperiorem cum M. Furio Camillo VI. Iterum decennio poſt; Cenſor
XVII fuit cum M. Fabio Ambuſto an. CCCXC. luſtrum fecerunt viceſimum. Septi-
musdecimus Sp. Furius ſuperioris, ut creditur frater, Trib. Mil. fuit an. CCC-
LXXV. Hanc numeroſam familiam nimis ieiune perſecuti ſumus; quod de
ea hiſtorici non ſatis certa ſcripſerint; & Verrii Faſti in his tradendis defi-
I derentur. Camillorum primus ille princeps Romanae Reip. alter
Romulus dictus, cuius parentes ignoramus, M. Furius Camillus, cuius hono-
res maximi, & frequentes fuerunt, nam quinquies Dictator, ſexies Tribunus

militum fuit, quater triumphum duxit, ſemel Cenſor, ter Interrex factus eſt.
Hic tamen tantus, ac talis uir numquam conſul fuit, & exilium paſſus eſt. Sed
ex relegatione maior ei gloria nata eſt, & patriam liberandi exilium ei occaſio
fuit. Primus ei magiſtratus Cenſura fuit, quam cum M. Poſtumio Albino Re-
gillenſi egit an. CCCL. luſtrum fecerunt XVI. Primus Tribunatus fuit biennio
poſt, ſecundus tertio poſtea anno, anno proximo Interrex. Dictator anno
CCCLVII. triumphum de Veientibus egit quadrigis albis. biennio poſt tertio
Trib. Mil. fuit, & an. CCCLXI. Interrex II. Poſtea in exilium ob inuidiam miſſus
capta a Gallis Senonib. urbe an. CCCLXIII. reſtitutus, & abſens Dictator II. factus
Gallos uicit, & de ieis triumphauit. Anno proximo Dictator III. fuit rei gerun-
dae cauſſa III. triumphũ egit de Volſceis, Aequeis, Etruſceisq. eodẽ anno Inter-
rex III. fuit. Quartum Tribunatum egit an. CCCLXVII. quinctũ poſt bienniũ, ſex-
tum anno tertio poſt quinctũ. Dictator IV. fuit an. CCCXXCV. rei gerundae cauſ-
ſa; ſed magis, vt ſeditio de plebeio conſule ſedaretur; tamen cum videret ma-
ioris ſeditionis occaſionẽ ex delectu; & edictis oriri, abdicauit. Anno proximo
Dictator V. triumphũ quartũ egit de Galleis Senonibus. & conſule plebeio ac-
cepto a patribus, ac Praetore urbano, & duob. Aedilib. Curulibus patriciis crea
I tis, ſeditio ſedata eſt. Primus Praetor urbanus fuit Sp. Camillus M. F. Alter
II L. Camillus M. F. bis Dictator, ſemel cos. fuit. Priorẽ dictaturã egit an. CDIII.
comitiorũ habendorũ cauſſa, & eiſdẽ comitiis cos. deſignatus eſt cũ Ap. Claudio
Craſſino Regillenſi. ambo patricii fuerunt. Iterum Dictator fuit quarto anno
III poſt conſulatum rei gerundae cauſſa. Tertius Camillus L. Furius Sp. F. M. N.
conſul fuit an. CDXV. cum C. Mainio. Triumphum egit de Pedaneis, & Titurti-
bus IIII. Kal. Octob. Iterum cos. fuit an. CDXXVIII. cum D. Iunio Bruto Scae-
IV ua. Quartus longo interuallo M. Furius P. F. P. N. cos. fuit cum Sex. Nonio
Quinctiliano an. DCCLX. ſub Auguſto. Suetonius etiam auctor eſt Ti. Clau-
dium Caeſarem habuiſſe admodum adoleſcentem ſponſas duas Aemiliam Le-
pidam Auguſti proneptem, & Liuiam Medullinam Camillam e genere antiquo
Camilli Dictatoris, quam ipſo die nuptiis deſtinato amiſit. Sed & ſub Ti. Caeſa
re Aug. M. Furius M. F. P. N. Camillus Scribonianus cos. fuit ſuffectus ex Kal. Iul.
an. DCC. Nunc de Philis uidendũ eſt. Duos conſulares reperio eodẽ nomine
vtrumq. P. Furiũ Philũ appellari. prior cos. fuit an. DXXX. cũ C. Flaminio. Hic
Sp. F. M. N. a Vertio notatur. Triumphum egit in conſulatu de Galleis, & Ligu-
ribus IIII. Idus Mart. Cenſor fuit poſt annos nouẽ cũ M. Atilio Regulo, ſed in eo
honore mortuus eſt, & Regulus abdicauit. Alter Philus cos. fuit cũ Sex. Ati-
lio Serrano an. DCXVII. Hic laudatur, quod Q. Metellũ, & Q. Pompeiũ cõſulares
inimicos ſuos in prouinciã Hiſpaniã duxerit legatos inuitus, teſtes ſuarũ actio-
num. Purpureo vnus L. Furius Sp. F. Sp. N. ante cõſulatũ triumphũ egit Prae-
tor de Galleis an. DLIII. quadriennio poſt cos. fuit cum M. Claudio Marcello.
Sub Imp. Claudio an. CIƆXXII. cõſulẽ inuenio Furiũ Orfitũ cũ Fl. Antiochiano.
Idem Orfitus poſt trienniũ Praefectus vrbi fuit. quo anno conſules fuerũt M. Cl.
Tacitus, qui poſtea Imp. fuit, & M. Maecius Mẽmius Furius Balburius Caecilia-
nus Placidus ſub Aureliano Imp. Poſt quadrienniũ Furius Lupus Praef. urbi, &
cos. collega Imp. Probi in ſecũdo cõſulatu. Praefecturã tenuit eo, & aliis duobus

poſtea

poſtea annis. Ante ſuperiores conſules Furia Sabinia Tranquillina Augusta uxor Gordiani III. Imp. fuit.

IVLIA.

IVLIA Patricia maiorum gentium in duas praecipuas ſtirpes ſcinditur Iulorum, & Caeſarum. Alia cognomina minus frequentia uſurparunt, vt Mento, & Libo, de quibus poſterius dicemus. Iulorũ familia duodecim maioribus honoribus vſos habuit, qui Decemuiratum legibus ſcribendis, Dictaturã, Cenſurã, Magiſteriũ equitum, Conſulatus VII. Tribunatus Militares cõſulari poteſtate IX. conſecuti ſunt. Caeſares ante Auguſtũ quinque, Dictaturas quattuor, Cenſuram, triumphos ſex, Pontificatũ Max. conſulatus IX. obtinuerunt. Mento
I unus conſul. Libo alter conſularis, & triumphalis. Iulorum primus C. Iulius
II L. F. cos. fuit an. CCLXIV. cum P. Pinario Mamercino Ruſo. Huius filius fuiſſe creditur C. Iulus C. F. L. N. qui cos. fuit poſt ſeptem annos cum Q. Fabio Vibulano II. Decemuir legibus ſcribendis fuit an. CCCII. legatus occiſus eſt an-
III no deinde XIII. Tertius fuit Vopiſcus Iulius Iulus, qui cos. fuit an. CCXXC. cum L. Aimilio Mamercino III. Hic fortaſſe ſuperioris frater fuit.
IV Quartus C. Iulius. cos. fuit cum M. Geganio Macerino an. CCCVI. Hic fortaſſe x. viri filius fuit. II. cos. fuit poſt annos XII. cum L. Verginio Tricoſto. qui
V anno proximo refecti fuiſſe dicuntur, quod alii hiſtorici negant. Quinctus L. Iulus, qui Vopiſci filius fuiſſe creditur, Tribunus Militum fuit cum Mamerco Aimilio, & L. Quinctio Cincinnato an. CCCXV. Magiſter equitum fuit A. Poſtumio Tuberto Dictatore rei gerundae cauſſa. Anno pro-
VI ximo cos. cum L. Papirio Craſſo II. an. CCCXXIII. Poſt hunc Sex. Iulius poſt ſex annos Trib. Militum fuit. Huius parentes ignoramus.
VII Septimus C. Iulus L. F. Vopiſci N. Trib. Mil. fuit an. CCCXLV. & triennio poſt iterum. Cenſor mortuus eſt an. CCCLXI. eique ſuffectus eſt M. Cornelius Maluginenſis, qui cum L. Papirio Curſore luſtrum fecerunt XVII. eo luſtro vrbs a Gallis capta eſt. Religio fuit deinceps aliquem in demortui locum ſuf-
VIII ficere; quaſi vero aliquid ad eam rem pertinuiſſet. Huius frater fuit L. Iulius, qui Tribunatum Militum geſſit an. CCCLII. & iterum poſt quadrien-
IX nium. Ante hunc alter L. Iulius eundem magiſtratum geſſit biennio an-
X te priorem ſuperioris Tribunatum. eius parentes ignoramus. Decimus eodem nomine appellatus eſt. Tribunus Militum fuit an. CCCLXV.
XI Vndecimus eiuſdem nominis ſimilem Tribunatum geſſit an. CCCLXXIV.
XII Duodecimus C. Iulius Iulus Dictator rei gerundae cauſſa in Caſtris dictus an.
I CCCCI. Caeſarum primus Sex. Iulius Sex. F. L. N. cos. fuit an. DXCVI.
II cum L. Aurelio Oreſte. Poſt hunc alter Sex. Caeſar C. F. SEX. N. a
III Verrio appellatur. cos. fuit an. DCLXII. cum L. Marcio Philippo. Eius ſucceſſor L. Caeſar L. F. Sex. N. ſuperioris frater patruelis cum P. Rutilio Lupo anno primo belli Marſici conſul fuit. Ab eo lex Iulia appellata eſt, qua ciuitas data fuit ſocius, qui in officio manſerunt, aut qui cito redierunt. Cenſor fuit anno proximo poſt conſulatum cum P. Licinio Craſſo, luſtrum non fecerunt. biennio poſt occiſus eſt cum fratre C. Caeſare Strabone,

qui Aedilis Curulis fuit, Quaeſtor, Trib. Mil. bis, x. uir agris dandis, adtribuen-
dis, iudicandis, & Pontifex. Horum mater fuit Popillia, quam mortuam
laudauit publice Q. Lutatius Catulus maior, horum frater uterinus, eique mu
lieri tum primum is honos datus eſt, qui antea tantum uiris haberi ſolebat.
Vxor L. Caeſaris Fuluia M. Fuluii Flacci uiri conſularis filia, qui cum C. Grac-
IIII cho occiſus eſt a L. Opimio cos. Huius filius L. Caeſar cos. fuit cum C.
Marcio Figulo anno DCXXCIX. cuius ſoror Iulia ex M. Antonio Marci orato-
ris filio Marcum Antonium Triumuirum, & Caium, & Lucium Antonios
ſuſcepit, poſtea P. Cornelio Lentulo Surae conſulari nupſit, qui in coniura-
tione Catilinae Cicerone cos. occiſus eſt anno proximo poſt L. Caeſaris con-
ſulatum. Hic ſemper optimarum partium fuit, nulla propinquitatis C. Cae-
ſaris, uel M. Antonii habita ratione. Qua de cauſſa proſcriptus eſt a Trium-
uiris, conſeruatus a ſorore inuito filio eius Antonio. Huius filius fuit alter
L. Caeſar, qui cum mandatis de pace miſſus eſt ad Caeſarem initio belli ciuilis.
V Sequitur C. Iulius C. F. C. N. Caeſar, cuius pater Praetor repentino mortuus eſt
an. DCLXVIIII. Auia paterna fuit Marcia Marcii Regis filia. Amita Iulia C. Ma-
rii ſepties cos. vxor, quam mortuam laudauit. In ea oratione dixit Iulios a
Venere, & Aenea; Marcios a Numa Rege ortos. Mater ei fuit Aurelia, quae
cum Pontificem Max. uidit, & neſcio, an cos. Initium Pontificatus fuit idem il-
le annus coniurationis Catilinae, in qua conſenſiſſe inſimulatus eſt. Qua-
driennio poſt cos fuit cum M. Calpurnio Bibulo an. DCXCIV. Omnia ſolus
per uim, & populum egit. L. Calpurnii Piſonis ſucceſſoris in conſulatu filiam
duxit, Pompeia repudiata, ob P. Clodii Pulchri amorem, cum in Bonae deae
ſacris domi ſuae Aurelia mater reperit Clodium ueſte muliebri indutum, Pom
peia L. Sullae Felicis neptis fuit, Q. Pompeio Rufo, & Cornelia nata. Ha-
buerat ante hanc uxorem Corneliam L. Cinnae quater cos. filiam, ex qua Iu-
liam ſuſceperat CN. Pompeii Magni uxorem. Ante Corneliam Coſſutia Equi-
tis Romani filia Caeſaris ſponſa fuit. Poſt conſulatum decem annos Gallias
tenuit, poſtea cum exercitu aduerſus CN. Pompeium, & conſules Romam ue-
nit. Dictator a M. Lepido Praetore vrbano dictus eſt an. DCCIV. Iterum cos. an-
no proximo cum P. Seruilio Vatia Iſaurico. quo anno victo Pompeio II. Di-
ctator reip. conſtituendae, M. Antonium Mag. Eq. dixit. III. cos. cum M. Aimi-
lio Lepido an. DCCVII. fuit. & III. Dictator, anno proximo cos. IV. ſine collega,
cenſum vicatim egit. Eodem anno IV. Dictaturam iniit, quae ei poſtea perpe-
tua conceſſa eſt. In tertio conſulatu quater triumphum egit, primum de Gal-
leis & Germaneis, ſecundum de Pharnace Ponti Rege ex Aſia, Tertiũ ex Aegy-
pto de Rege Ptolemaeo, Quartum de Iuba Mauretaniae Rege ex Africa. In
quarto conſulatu quinctum egit ex Hiſpania. Anno DCCIX. Dictator IV. uel
potius perpetuus, conſul V. occiſus eſt Eidibus Martiis. Eius collega fuit M. An-
tonius. In hac quarta Dictatura ouans ex monte Albano VII. kal. Febr. reuer-
ſus eſt. Sororem habuit Iuliam nuptam M. Attio Balbo viro Praetorio, ex quo
Attiam peperit. Attia C. Octauio C. F. C. N. C. Pron. nupta eſt, poſtea L. Mar-
cio Philippo. C. Octauius Praetor fuit, & Procos. prouinciam Macedoniam re-
xit, in qua Imperator appellatus eſt. ex priore vxore Ancharia Octauiam Ma-
iorem,

iorem, ex Attia Octauiam Minorem, & C. Octauium, quem heredem C. Caeſar teſtamento reliquit. Quamobrē C. Iulius c. f. Caeſar appellatus eſt, quē etiā iure Octauianū aliqui uocant. Poſt Caeſares quinque de Mentone, & Libone agere polliciti ſumus. CN. Iulius Mento cōſul fuit anno CCCXXII. cū T. Quinctio Penno Cincinnato L. Iulius L. F. L. N. Libo cum M. Atilio Regulo an. CCCCXXCVI. & triumphum egit de Sallentineis VIII. Kal. Febr. cū M. Regulo collega. Sine cognomine antiquiſſima mentio eſt Proculi Iulii Senatoris, qui Romulo a Senatoribus, ut creditur, occiſo iurauit ſe eum uidiſſe poſtea mandantem patribus, & populo, ut Quirinum appellarent, ſeq. ut deum colerent. Iulios etiam plebeios fuiſſe uideo, ex quibus Tribuni plebis fuerunt Ap. Iulius an. CCCIV. C. Iulius an. CCCXXX. L. Iulium Annalem, qui proſcriptus eſt a Triumuiris, & Q. Iulium Candidum, qui patrem proſcriptum prodidit, plebeios fuiſſe exiſtimo. De Sexto Annali teſte producto in reum, quem Cicero defendebat, notus eſt locus; cum enim laeſiſſet reum, & accuſator, dic aliquid M. Tulli ſi potes, de Sexto Annali; tum Cicero uerſum ex ſexto Annali Ennii recitauit,

Qui potis ingentes cauſſas euoluere belli.

Primus ex his cognomen ex lege Iulia Annali, quam pertulit, inuenit. Sunt qui putent Annales non Iulios ſed Villios fuiſſe, legemq. Villiam non Iuliam appellandam. Haec de Iuliis ante Auguſtum. a quo, & a maiori auunculo C. Caeſare haec familia ſuper alias omnes excelluit. Nam, ut uerum fateamur, libertatis tempore non a patriciis ſolum, Valeriis, Corneliis, Fabiis, Aemiliis, ſed etiam a plebeiis Caeciliis, & Fuluiis perſonarum, & honorum dignitate Iulia familia uicta eſt. A Caeſare, & Auguſto menſes duo, qui antea Quinctilis, & Sextilis dicebantur; Iulius, & Auguſtus appellati ſunt. Ab eiſdem omnes Imperatores Caeſares, & Auguſti dicti ſunt. Inter diuos falſos hi relati ſunt, Diuus Iulius, Diuus Auguſtus, Diua Auguſta, quae Iulia poſt mortē Auguſti appellata eſt, ut ex parte heres. Diua Druſilla C. Caeſaris Caligulae ſoror. Diua Iulia Diui Titi filia. Diua Iulia Auguſta Seueri Imp. uxor. Diua Iulia Maeſa Elagabali, & Alexandri auia materna. Diua Iulia Mamaea Alex. Imp. mater. Diuus Philippus Senior. Diuus Philippus Iunior. & quae uere Diua dicta eſt, FL. Iulia Helena, quam Sanctam Helenam dicimus, & ueneramur. Ex hac familia praeter ſupradictos Imperatores & Auguſtas fuerunt: Ti. Iulius Caeſar Auguſti Caeſaris filius adoptiuus, C. Iulius Caeſar Germanici filius TI. N. Auguſti pronepos, Agrippina Auguſta eiuſdem Germanici filia Ti. Claudii Imp. uxor mater Neronis Imp. Iulia Soemias Auguſta mater Elagabali Imp. Iulia Aquilia Seuera Auguſta uxor eiuſdem Imp. Iulia Paula Auguſta, cuius cognationem ignoramus. Maximinus Imp. & C. Iulius Verus Maximus Caeſar eius filius. C. Iulius Aemilianus Imp. & Q. Iulius Gallieni Imp. filius. FL. Iulius Criſpus Caeſar Conſtantini Max. filius, & FL. Iulius Conſtantius Iun. Imp. Ex tanta gloria iterum in obſcuras tenebras deciderunt: & uix fumi praetereuntis umbra quaſi in ſomnis uiſa ſit, leuem quandam ſui memoriam reliquit.

Nunc de Auguſto, & eius liberis uideamus; poſtea de iis, qui ſub eo, & ceteris conſulatus geſſerunt. C. Octauius, ante adoptionem Magiſter equitum deſignatus

gnatus fuit in locum M. Lepidi C. Caeſare IV. Dictatore an. DCCIX. poſt adoptionem cos. ſuffectus anno proximo, & III. vir Reip. conſtituendae cum M. Aimilio Lepido, & M. Antonio ex ante diẽ v. Kal. Decemb. ad pridie Kal. Ian. Sextas. II. Triumuir in alterum quinquennium cum eiſdem fuit, ſed Lepidũ abdicare coegit, M. Antonium hoſtem Reip. declarauit, & uicit. terdecies cos. fuit, duas ouationes, tres triumphos egit, Tribuniciam poteſtatem XXXVII. accepit, Imperator XXI. appellatus eſt, Pontifex Max. fuit mortuo M. Lepido an. DCCXL. Poſt Actiacam uictoriam, quae DCCXXII. anno urbis accidit, ſolus imperium tenuit, optimuſq. Imperator fuit ad an. DCCLXVI. quo mortuus eſt. Priores XII. annos tyranni inſtar egit. Sponſas habuit duas Seruiliam P. Iſaurici filiã, hanc reliquit, ut priuignam M. Antonii duceret, Claudiam Fuluiae ex P. Clodio Pulchro filiam: Sed eam intactam dimiſit mores ſocrus exoſus. Mox Scriboniam L. Libonis ſoceri Sex. Pompei Magni ſororẽ, quae duobus antea conſularibus nupſerat, & ex altero mater erat, duxit. Cum hac etiam diuortium fecit. Tandem Liuiam Druſillam, quae poſtea Liuia Auguſta dicta eſt, praegnatem ex Ti. Nerone duxit. quae poſt tres menſes Neronem Claudium Druſum Imperatoris Ti. Claudii patrem peperit. Ex Scribonia Iuliam ſuſceperat, quae prius M. Marcello Octauiae ſororis Auguſti filio, eoq. mortuo M. Agrippae nupſit, qui tunc Marcellam eiuſdẽ Octauiae filiã habebat in matrimonio, & ex ea liberos: ſed eam repudiatã Octauia Antonio M. F. collocauit. Agrippa mortuo Iulia Ti. Claudio Neroni priuigno Auguſti nupſit, qui uxorem praegnatem, & ex qua Druſum filium habebat, dimittere coactus eſt. Ea autem erat Agrippina M. Agrippae, de quo diximus filia ex Caecilia Attica Q. Caecilii Attici Pomponiani, & Piliae filia: quae poſt diuortium abortum fecit; & nupſit C. Aſinio Gallo Pollionis F. qui Salonini ex eadem pater fuit. Nepotes Auguſti ex M. Vipſanio Agrippa, & Iulia filia fuerunt tres Caius, Lucius, & Agrippa Poſtumus: neptes duae Iulia, & Agrippina. Caium, & Lucium adoptauit emptos per aes, & libram a M. Agrippa patre. Ita ex Vipſaniis Iulii facti ſunt. Iuliam duxit L. Paullus Cenſoris filius, ex his Aemilia Lepida nata eſt Ti. Claudii Imp. ſponſa, poſtea repudiata, quod parentes Auguſtum offenderant, Agrippinam duxit Germanicus Neronis Druſi, de quo diximus, & Antoniae Minoris filius. Erat autem Antonia M. Antonii Triumuiri, & Octauiae, maioris minoris ſororis Auguſti, de qua diximus, filia. C. & L. Caeſares Pontifices, conſules deſignati, quamuis aliqui Caium cos. fuiſſe tradiderint, & principes iuuẽtutis mortui ſunt, Caius in Lycia, Lucius Maſſiliae. Tunc Agrippam Poſtumum tertium nepotem, quem mox abdicauit, & Tiberium Neronem priuignum in foro per legẽ Curiatam adoptauit. Sic Nero ex Claudia familia in Iuliam uenit praenomine retento. Ti. Iulius Auguſti F. Caeſar appellatus eſt. Duas Iulias filiam, & neptem Auguſtus releganit. natum ex nepte filium ali, adgnoſciq. uetuit. A Tiberio Caes. Germanicus fratris filius adoptatus eſt, ita is quoq. ex Claudio Iulius effectus eſt. Ti. Caeſar uiuo Auguſto patre adoptiuo Tribuniciam poteſtatem XVI. accepit, Pontifex, & bis conſul fuit, Imperator VII. appellatus eſt. Poſt mortem Pontifex Max. conſulatum ter amplius accepit, Tribunic. poteſt. ad XXXVIII. auxit, Imperator

octauum appellatus eſt, triumphos duos egit, ouationem unam, triumphalia ornamenta bis conſecutus eſt. Vxores duas habuit, quas paullo ante retulimus, Agrippinã, ex qua Druſum ſuſcepit,& Iuliã Auguſti filiam; ex hac nullos liberos habuit. Druſus Liuillã ſiue Liuiã duxit Neronis Claudii Druſi,& Antoniae Minoris filiã Ti. Claudii Auguſti,& Germanici Caeſaris ſororem, quae ei Tiberium, & alios peperit. Sed a Seiano adultero perſuaſa uirum ueneno ſuſtulit. Tiberium Druſi filium C. Caeſar Imp. necari iuſſit. Germanicus Caeſar Ti. Caeſaris adoptiuus filius ex Agrippina Iuliae filia, Auguſti nero nepte, ut antea dictum eſt, nouem liberos procreauit, ex quibus tres infantes perierunt: tres mares Nero, Druſus,& Caius, quem Caligulam dicebant; tres feminae fuerunt Agrippina, Liuilla, Druſilla, pro Liuilla alii Iuliam ſcribunt, quod ipſum denariis, & aſſibus C. Caeſaris confirmatur. Agrippinam duxit Cn. Domitius Antoniae Maioris filius Ahenobarbus, quae ei Neronem peperit Imp. & poſtea Ti. Claudio Auguſto patruo nupſit, Nerone filio adoptato, a quo poſtea occiſa eſt. Iulia M. Vinicio, Druſilla L. Caſſio Longino ſiue M. Lepido nupſit. Has tres ſorores dicitur Caligula uitiaſſe, Druſillam in diuos retuliſſe, duas alias relegaſſe. Agrippinam Germanici uxorem, & duos filios Neronem, & Druſum Tiberius Caeſar Imp. uariis criminibus excogitatis mori coegit. Ipſum Germanicum per Cn. Piſonem ſuſtuliſſe creditum eſt. Piſo damnatus poenas dedit. Caius ſucceſſor Tiberii, cuius mortẽ acceleraſſe dicitur, eius crudelitatis heres, quadriennium fere in imperio debacchatus eſt. Pontifex Max. cos. IV. Imp. II. Trib. poteſt. IV. & triumphalis occiſus eſt. Vxores habuit ante imperium Iuniã Claudillam M. Silani filiam, poſtea Liuiam Oreſtillã C. Piſonis, Lolliam Paulinam C. Memmii uxores abreptas, & mox dimiſſas; & Caeſoniam impudicam trium filiarum matrem duxit, ex qua filiam procreauit Iuliam Druſillam. Sed hanc cum matre percuſſores Caligulae occiderunt. Hic finis Caeſarum fuit.

Conſules ſub Auguſto tantum reperio Iulios ipſum Auguſtum, & Ti. Caeſarẽ, de quibus antea diximus, & Caium, ac Lucium M. Agrippae filios, nepotes Auguſti, quos a patre emptos adoptauit. Ex quibus C. Iulius Aug. F. Caeſar cos. deſignatus fuit, ſed non iniit an. DCCXLVII. Conſul nero fuit an. DCCLIII. cum L. Aemilio Paullo. L. Iulius Aug. F. Caeſar ſuperioris frater cos. deſignatus eſt an. DCCXLIX, ſed non iniit. Tertius poſt hos Germanicus Caeſar fuit, cuius pater naturalis Nero Claudius Druſus fuit, adoptiuus Ti. Iulius Caeſar. hic conſul fuit an. DCCLXIV, cum C. Fonteio Capitone. triumpnm egit Pro cos. de Cheruſceis, Catteis, Angriuarieiſq. Germaneis. VII. Kal. Iul. an. DCCLXIX. Iterum ſub Tiberio patre, eiuſdem in tertio conſulatu collega fuit anno proximo, ſed aut nõ iniit, aut ſtatim abdicauit. Sub eodem Tiberio Druſus Caeſar filius non adoptiuus ſed naturalis cos. fuit cũ C. Norbano an. DCCLXVII. Iterum cos. poſt ſex annos cum ipſo Ti. Auguſto. IV. & anno proximo Tribuniciam poteſtatem in decennium accepit: ſed poſt annum mortuus eſt. Hic etiã Germanicus appellatus eſt,& onãs Procos. de Germaneis rediit an. DCCLXXIIII Poſt Caligulam ante Maximinum Imp. hos conſules inuenio. Primus eſt C. Iulius Atticus Veſtinus, qui cos. occiſus eſt an. DCCCXVII. ſub Nerone Imp. Eius collega fuit P. Silius Nerua, quem etiam Silianum appellarunt. Sub eodem

fuit in conſulatu ſecūdo L. Domitio Aureliano Imp. an. CIↃXXVI. FL. Iulius Criſpus Caeſar Imp. Conſtantini Maximi nothus filius poſt triennium Coſ fuit cum Imp. C. Aurelio Licinio V. & II, cum FL. Valerio Conſtantino iunio. re. n. an. MLXXII. ſub Conſtantino Max. & eodem Licinio Impp. FL. Iulius Cōſtantius Imp. annis XXV. imperauit. Coſ. fuit decies. triumphū egit Coſ. VI. de Magnentio, Decentioque tyrannis ex Gallia Pridie Kal. Mai an. CIↃCVII. Conſulem poſtea unum tantum in uenio Iulium Felicem Valentinianum, qui cum Sex. Aurelio Victore Coſ. fuit anno CIↃCXX. ſub Valentiniano Valente & Gratiano Auguſtis.

I V N I A.

Iunia duplex & patricia, & plebeia, utraque nobilis fuit. Sed illa unico uiro Conſulari praefulſit L. Iunio Bruto, qui & primus Conſul fuit, & auctor libertatis populi Romani: plebeia in plures ſtirpes propagata viros Conſulares uiros ante Auguſti imperium habuit. Horum cognomina haec ſunt: Bruti, Scaeuae, Bubulci, Perae, Pulli, Silani, & Penni. Lucius ille Brutus M. Iunii & Tarquiniae ſororis L. Tarquinij cognomēto Superbi Regis filius, ſtultitiae ſimulatione, ne a Rege Superbo vt Marcus frater, & pater occideretur, Bruti cognomen accepit. Sed poſt illud Sex. Tarquinij facinus, qui Lucretiae Sp. Tricipitini filiae, L. Tarquinij Collatini vxori vim intulit, ſapientiam detexit, & primus Regibus exigendis auctor fuit: quamuis tam tum Tribunus Celerum eſſet, quo magiſtratu vſus eſt in abrogando Regibus imperio. Primus Conſul fuit, ſiue Praetor, ſic enim a praeeundo dicebatur, cum eodem L. Collatino, quem tamen abdicare ſe magiſtratu coēgit, & in exilium abire extra urbem propter odioſum Tarquinij nomen; collega ſubrogato P. Valerio Publicola, quem tunc Valeſium Poplicolam dicebant, in proelio occiſus eſt. Aruntem enim Superbi filium, ita inuaſit, vt ambo ictu contrario ceciderint, vt Cicero in Tuſcul. auctor eſt. Id proelium fuit pridie Kalendas Martias anno poſt vrbem conditam ducenteſimo quadrageſimo quarto. Eum mortuum matronae annum luxere. Vxor eius fuit Vitellia, ſiue Gellia, cuius fratres Marcum, & Manium, cum duobus filijs ſuis Tito, & Tiberio, & fratris filijs, vt quibuſdam placet, atq. ſororis Collatini Lucio, & Marco filiis, & Aquilijs ob coniurationem interfecit. ſtatua ei decreta eſt; atq. ſtatuta in Capitolio ex aere inter regum ſtatuas gladium diſtringentis habitu, vt Plutarchus affirmat. Idem Poſſidonium refert aſſerere ex tribus filijs duos ſecuri interfici iuſſiſſe, tertium infantem relictū, a quo familia Brutorum deducta ſit. Alios ex Bruti diſpenſatore ortos fuiſſe dixiſſe, eos praeſertim qui M. Bruti odio, qui C. Caeſarē cū D. Bruto, et C. Caſſio, ac ceteris cōiuratis interemit, flagrant. Hanc vero patriciam L. Bruti familiam Dionyſius a quodam Aeneae ſocio progenitam ſcribit. Plebeius vetuſtiſſimus L. Iunius C. F. Paterculus, qui primus Tribunus plebis fuit cum L. Sicinio L. F. Veluto anno XVI. poſt Reges exactos, hoc eſt an. CCLX. vt ex Aſconio in Corneliana didicimus, quamuis pro L. Iunio Lauinium quidam ſcripſere, hos C. Licinium, L. Albinum

Liuius appellat.Dionyſius L.Iunium Brutum,&C.Sicinium Bellutum,& his tres alios additos C.& P.Licinium,& c.Iuſillium Rhiuganum.Brutum illum Tribunum appellatum fuiſſe,non quod ſanguine cum L.Iunio Conſule cõiũgeretur;ſed quod eo nomine ab amicis laudaretur, ab inimicis irrideretur. Poſt hunc Q. Iunius Tribunus Plebis fuit anno CCCXIV.conſul primus D.Iunius Brutus Scaeua cum L.Furio Camillo,iterum an. CCCCXXIIX.fuerat Magiſter Equitum ante quattuordecim annos Q. Publilio Philoni Dictatori rei gerundae cauſſa. Alter eodem nomine D. Brutus Scaeua conſul fuit anno CCCCLXI.cum Q.Fabio Maximo Gurgite.Hunc ſuperioris filium fuiſſe probabile eſt.Vtrumq. Saeuam non Scaeuam quidam appellant, ſed pleriq. omnes Scaeuam,quod placet; cum videam Scaeuolam ſiue Scaeuulam cognomen Muciorum ab hoc deductum;ſiue a ſiniſtra,ſiue ab omine,aut augurio bono.Siniſtra enim auſpicia Romanis meliora fuere; ut pote quae ſinerent rem fieri,ſic enim interpretabantur.Ea Graece ... dicuntur. Sic Feſtus ait Scaeuam & in bona,& in mala reuocari.Et Varro lib.VI.de lingua Latina pueris refert turpiculam rem ſuſpendi in collo,ne quid obſit bonae Scaeuae cauſa,vnde Scaeuola appellatus eſt,Scaeuumq. bonum eſſe omen dicit: quod ſiniſtra bona auſpicia exiſtimarentur. Bubulci Bruti duo item conſulares fuerunt,quorum alter ter Conſul,bis triumphalis, Dictator,cenſorq. ſemel, ac bis Magiſter Equitum:alter iterum conſul triumphauit, ambo c. Iunii dicti,caio patre,caioq. auo prognati Verrio Flacco auctore ſunt. Prior enim conſul fuit anno CDXXXVI.cum Q. Aimilio Barbula, iterum quarto demum anno cum L.Papirio curſore quinctum conſule. anno proximo Magiſter equitum fuit c.Sulpicio Longo Dictatore rei gerundae cauſſa. Tertium conſul cum collega ſuo Q. Barbula iterum eodem anno deſignatus eſt,& de Sãnitibus Nonis Sextilib.in conſulatu triumphum egit. Barbula de Etruſceis Idib.Sextil.Biennio poſt iterum Magiſter Equitum L. Papirio curſore iterũ Dictatore rei gerundae cauſſa,quo anno,vt Verrius aſſerit,Dictator, & Magiſter equitum ſine conſulibus fuerunt.cenſor cum M.Valerio Maximo an. CDXLVII.luſtrum fecit XXVII.L.Antonium ſenatu mouit,quod uirginem repudiaſſet ſine amicorum conſilio.Dictator de Aequeis III. Kal. ſextil.an.CDLI. iterum triumphum egit.Aedem ſalutis,quam conſul vouerat,cenſor locauerat,Dictator dedicauit. Eam aedem qui primus ex Fabiis pictor appellatus eſt,pinxit.Huius filius ut creditur,Conſul fuit an. CDLXII. cum L. Poſtumio Megello tertium,qui Interrex erat.Iterum Conſul de Lucaneis, & Bruttieis Non.Ian.an.CDLXXVI.triumphum egit. Eius collega fuit P. cornelius Rufinus iterum Conſul. Poſt hos tres conſulares Brutos accepimus fuiſſe,nullo alio cognomine diſtinctos.Quorum primus M.Iunius M.F.L.N. conſul fuit cũ A.manlio Vulſone anno poſt urbem conditam DLXXV.Huius,ut arbitror pater Praetor Vrbanus fuit tertio decimo antea anno,annoq. ei proximo P.Iunius Brutus Praetor Tuſcos prouinciã obtinuit,et poſtea Propraetore in ulteriorem Hiſpaniam profectus eſt.His temporibus,ut Valerius max.ſcribit, marcus, & Decimus Bruti primi in funere patris gladiatores dederunt anno DXLI.ſed Florus lib.XVI.id D.Bruto ſoli defert bello Punico primo.Alter cõ-

ſularis

ſularis D. Brutus, quem M. F. cicero in Bruto fuiſſe ſcribit, in conſulatu collega fuit P. Cornelij Scipionis Naſicae Serapionis cognomento appellati anno urbis DCXV. Poſt conſulatum callaicus appellatus eſt, & triumphum geſſit Proconſule de Luſitaneis, & callaiceis ex Hiſpania Vlteriore. De hoc Plutarchus, poſt Ciceronem refert non vt ceteros menſe Februario, ſed Decembri parentaſſe. Eundem Attio familiarem fuiſſe, & ab eo templa de manubijs ornata verſibus Attij decoraſſe alij conſcrip ſerunt. Huius filius ex clodia uxore D. Brutus D. F. M. N. a Verrio cenſetur, collega Mamerci Lepidi Liuiani an. DCLXXVI. Non deſunt, qui ſupra ſcriptis inſerant M. Iunium Pennum, quem M. F. M. N. Verrius appellat, & fuiſſe exiſtiment M. Bruti conſularis filium, ac patrem D. Bruti callaici. Hic conſul fuit cum Q. Ailio ſiue Allio Paito anno urbis DXXCVI. Huius filius M. Pennus laudatur a Cicerone, uspote qui in tribunatu plebis C. Gracchum exagitarit Quaeſtorem an. DCXXVI. Eumq. Aedilicium mortuum fuiſſe aſſerit. Ante hos tamen M. Iunius Pennus Praetor Vrbanus fuit anno DLII. & poſt annos XXIX. alter M. Pennus Hiſpaniam citeriorem Praetor optinuit. quem illius filium eſſe exiſtimo, hunc vero eundem illum conſulem. Perae cognomine duos conſulares reperio, quorum alter cenſorius, & bis triumphalis; alter Dictator, & cenſor fuit. Prior D. Iunius D. F. D. N. conſul fuit anno CDXXCVII. cum N. Fabio Pictore, & in eodem conſulatu bis triumphum egit v. Kal. Octob. de Saſſinatibus, & Non. Febr. de Sallentineis, Meſſapieisq. cenſor fuit anno quingenteſimo cum L. Poſtumio Megello, qui Praetor etiam erat, & eo in magiſtratu mortuo D. Pera abdicauit. Sunt, qui ſuſpicentur hunc Peram D. Scaeuae conſularis filium fuiſſe, & alterius Scaeuae conſularis nepotem. quod a temporum ratione alienum non eſt. Sed id, vt incertum omittamus. Alter conſularis M. Pera D. F. D. N. superioris ut arbitror filius, conſul fuit cum M. Aimilio Barbula anno DXXIII. et cenſor quinquennio poſt cum C. Clandio A P. F. centhone, lustrum fecerunt XLII. Dictator uero rei gerundae cauſſa poſt pugnam cannenſem an. DXXXVII. Magiſtrum Equitum dixit TI. Sempronium Gracchum Aedilem curulem. Eiſdem temporibus Pulli cognomine L. Iunium C. F. L. N. conſulem fuiſſe inuenio cum P. Claudio Pulchro anno urbis DIV. vrguente bello punico primo: Sed ambo conſules claſſem amiſerunt, et Pulcher damnatus a populo eſt, Pullus necem ſibi conſciuit. Eiſdem conſulibus tertij ludi Saeculares acti Antiate, & Liuio auctoribus. In haec etiam tempora incidit, quod plinius lib. XXXIV. cap. VI. ſcribit P. Iunio, & TI. Coruncanio interfectis a Teuca Illyriorum regina tripedaneas ſtatuas poſitas fuiſſe. Sed Polybius lib. ij. Eos C. & L. Coruncanios appellat, et vnum tantum ex his occiſum fuiſſe an. D.XXIII. Ad Silano conſulares ventum eſt, quos ex Manliis Torquatis originem duxiſſe indicant Ciceronis verba lib. I. de finib. cui Valerius Max. lib. V. cap. VIII. et Florus lib. LIV. ſubſcribunt. Nam T. Manlius A. F. T. N. Torquatus, qui cum CN. Octauio Conſul fuit anno vrbis DXXCIIX. cum Decimo Silano filium in adoptionem dediſſet, iſq. Praetor Macedoniam optinuiſſet, de pro-

uincialium querellis domi audiuit, erat autem iuris ciuilis, et Pontificij peritiſsimus; cumq. contra filium pronuntiaſſet, in conſpectum ſuum uenire uetuit, filius eadem nocte laqueo ſibi necem intulit. at pater adoleſcentis funeri non interfuit, & ſe conſulentibus aditum patere iuſſit. Hac de cauſa titulum extare ſcio cuiusdam ſepulchri Virginis Veſtalis Maximae, cuius apud Tacitum lib. iij. mentio fit, ut C. Silani pro Conſulis Aſiae ſub Tiberij Caeſaris ſororis, quae cum C. Silani filia eſſet Iunia Torquata dicta ſit. Ex veteribus Silanis M. Iunium Praetorem ſuiſſe cognouimus anno urbis. Quingenteſimoquadrageſimoprimo. Hunc arbitror a Boijs occiſum fuiſſe poſt annos XVI.

Primus M. Silanus Conſul fuit anno Sexcenteſimoquadrageſimoquarto. cum Q. Metello Numidico. Hic male cum Cimbris pugnauit, & accuſatus eſt a CN. Domitio Tribuno plebis quinquennio poſt apud populum, duae tantum tribus Sergia, & Quirina damnarunt. Huius filius, ut arbitror D. Silanus M. F. Conſul fuit cum L. Licinio Murena anno urbis Quingenteſimononageſimoprimo. Hic primus in Senatu a Cicerone Conſule rogatus, cum deſignatus eſſet, ſententiam in P. Cornelium Suram, & Cethegum Catilinae ſocios dixit. Huius uxor Seruilia fuit Soror M. Catonis mater M. Bruti, qui adoptione in Seruiliam gentem inſertus eſt. Itaq. appellatur in Philippicis, & in denarijs eius nomine ſignatis Q. Seruilius Q. F. Caepio Brutus. Huius ſorores tres fuere Iuniae dictae ex Silano, ut arbitror, patre natae, quarum una M. Aimilio Lepido Pontifice Maximo, & poſtea Triumuiro reipub. conſtituendae nupſit, altera C. Caſſio percuſſori Caeſaris, quam Tertiam, ſiue Tertullam cognominatam fuiſſe accepimus, de qua notus eſt Ciceronis iocus. Nam cum male audiret Seruilia, quod a Dictatore praedia emeret minimo pretio: nil mirum inquit ille, Tertia deducta eſt. De alia Iunia ſorore nihil accepimus. Tacitus in calce libri tertii, Iuniam C. Caſſij uxorem obijſſe ait ſexageſimoquarto poſt Philippenſem pugnam anno. Viginti clariſſimarum familiarum imagines antelatas, Manlios, Quinctios, aliaq. eiusdem nobilitatis nomina. Seruiliae, & Catonis mater fuit Liuia M. Druſi Tribuni plebis ſoror. M. Brutti percuſſoris Caeſaris pater poſt mortem Syllae bellis ciuilibus a Pompeio occiſus eſt, cum Florus M. Brutum appellat libro nonageſimo.

Alij duo eodem praenomine, & cognomine ſuerunt, M. Brutus pater vir Praetorius, iuris ciuilis peritiſſimus, qui multis in locis à Cicerone, & a Pomponio in Digeſtis laudatur; & M. Brutus filius accuſator dictus, quem L. Craſſus multis iocis uexauit. Fuit etiam percuſſor Caeſaris D. Brutus Marci propinquus. hic ab A. Poſthumio Albino adoptatus A. Poſtumius Bruti filius Albinus appellatus eſt. Conſul deſignatus Mutinae a M. Antonio obſeſſus eſt. Ab eodem poſtea occiſus eſt, & parum viriliter collum percuſſori prae-

praebuit, vt Valerius obicit. At M. Bruti vxores duae Claudia Appij Pulchri filia, & Porcia Catonis auunculi filia, quae prius ex M. Calpurnio Bibulo Caeſaris in Conſulatu collega filium habuit. Porciae, Bruti interitus a multis laudantur; quos ego minime laudo. At eorum igniculos virtutis ſuſpicio. Fuerunt enim in Bruto magna quaedam animi ingenij, & eruditionis atq. eloquentiae bona. Reliquit orationes, & de philoſophia libros, qui non extant.

Ad Silanos redeo, quorum cognomen a Silo deductum eſſe cenſeo, non ut quidam exiſtimant a Sylla, qui eos Sillanos conſcribunt. Silus Serciorum, & Liciniorum cognomen, eum ſignificat, ut Feſtus refert, qui naſo ſurſum verſus repando ſit, & galeae Silae dicebantur ab eadem ſimilitudine. Hos patricios fuiſſe, ut Torquatos, a quibus originem ducunt, quaerendum Cenſeo. auget ſuſpicionem, quod collegas habuerint plebeios in Conſulatu: alter Metellum Numidicum, alter Murenam.

Sub Auguſto tres Conſules Silanos inuenio. M. Silanum collegam Auguſti nono Conſulatu, an. Septingenteſimouigeſimooctauo, quo anno Ianus Cluſus eſt. Hunc D. F. M. N. quidam appellant, vt ceteris Conſularibus coniungant. C. Silanum C. F. qui poſt octo annos Conſul cum C. Furnio fuit, quo anno ludi ſaeculares quincti acti ſunt. C. Silanum Caij filium Marci Nepotem Flaminem Martialem, qui anno Septingenteſimoſexageſimoſecundo Conſul fuit cum P. Cornelio Dolabella. Sub Tiberio Caeſare duo Conſules Silani fuerunt, M. Iunius M. F. qui cum L. Norbano Balbo Cos. fuit anno Septingenteſimo ſeptuageſimoprimo & AP. Silanus, qui nono poſtea anno Conſul fuit cum P. Silio Nerua Marci Silani filia Iunia Claudilla nupſit C. Caligulae ante adeptum imperium, quae ex partu mortua eſt. Socerum idem Imperator ad necem compulit. Marci frater D. Silanus Iuliae neptis Auguſti adulter exilium voluntarium ſuſcepit, vt Tacitus libro tertio ſcribit. Temporib. Ti. Claudij Imperatoris D. Silanus Appij filius conſul fuit cum Q. Haterio Antonino anno Octingenteſimoquinto. Hunc Proconſulem Aſiae, & fratrem Lucium generum Ti. Claudij Imperatoris Agrippina Neronis mater occidi iuſſit, ne filio praeferretur in imperio. Eos Tacitus initio libri decimitertii appellat Diui Auguſti abnepotes, Plinius uero libro „ ſeptimo, cap. decimotertio naturalis hiſtoriae, Marcus Silanus, inquit, ne„ pos neptis Auguſti, natus quo anno exceſſit e vita Auguſtus, Aſiam obtinuit poſt Conſulatum, a Nerone veneno ſublatus. Idem Tacitus libro decimo quinto refert Torquatum Silanum mori coactum a Nerone, qui Diuum Auguſtum atauum ferebat. & libro decimoſexto huius ſororem Lepidam C. Caſſij uxorem, & amitam L. Silani, quem etiam occidi iuſſit.

Sub Hadriano Imperatore Iunius Silanus Siſenna cum Hibero Conſul fuiſſe dicitur anno DCCCXXCV. In titulo tamen quodam Praeneſtini monumenti exſtat mentio horum Cos. Q. Iunij Silani, & L. Septimij Valeriani, in quo ti

tulo mentio fit Aelij Auguſti liberti. Sub Commodo duo Silani eodem
anno conſules fuerunt caſſiodoro anno DCCCCXLI. alterum Iunium, alterum
Seruilium quidam appellant. Maximini vero temporibus conſules ſuffecti
ex kal. Mai Iunius Silanus, & Meſſius Gallicanus anno DCCCCXXCIX. Sub
quibus Maximino abrogatum imperium eſt, & Gordiani Africani Impera-
tores appellati ſunt. Maximini filio C. Iulio maximo Caeſari Iunia Fadilla
proneptis Antonini Imp. ſponſa coniuncta non eſt, ſed poſt eius caedem To
xotio nupſit eiuſdem familiae Senatori, & poſtea Praetori, cuius poemata
legit Iulius Capitolinus. Enumerat idem ex Iunij cordi indagatione arras,
& munera regia ſponſae data. Sed nos ceteros conſulares Iunios perſequa-
mur, quorum varia cognomina fuerunt. Primus ſub caligula Sex, Iunius
celer cum Sex. Nonio Quinctiliano conſul ſuffectus ex Kal. Iulijs fuit an-
II no DCCXCII. Alter Q. Ruſticus collega Imperatoris Hadriani in tertio
III conſulatu anno DCCCLXXI. Tertius eiusdem nominis, quem etiam Prae-
fectum Vrbis fuiſſe ſub M. Antonino, & L. Vero Vlpianus ſignificat,
eius collega in conſulatu Vettius Aquilinus, vel vt in titulo cuiusdam monu-
menti eſt, Q. Flauius Tertullus kal. Iul. anno DCCCCXIV. Hunc exiſtimo
bis conſulem fuiſſe, eumq. eſſe, quem Iulius Capitolinus ait ſummum phi-
loſophum Stoicae diſciplinae, cuius auditor Marcus Imperator fuit, eiq.
IV mortuo ſtatuas a Senatu poſtulauit. Anno proximo A. Iunius Paſtor
Conſul fuit cum L. Papirio Aeliano, ſiue cum M. Pontio Laeliano. Quin
V quennio poſt T. Iunius Montanus cum L. Vettio Paullo. Altero anno
VI hoc eſt DCCCCXXII. ſub eodem Marco Imp. L. Iunius Clarus cum M. Au-
VII relio Seuero, quem etiam cethegum quidam vocant. At ſub Valeria-
no, & Gallieno Iunius Donatus cum Cornelio Saeculari iterum Conſule an.
VIII CIↃXII. quo anno Valerianus Imp. a Perſis captus eſt. Sub Probo Iunius
VIIII meſſalla Conſul fuit cum Grato anno CIↃXXXI. Item C. Iunius Tiberia-
X nus anno proximo collega Imp. Probi IV. Secundus eiuſdem conſula-
tus fuit cum Caſſio Dione anno CIↃXLII. Sub Diocletiano, & maximiniano,
XI quo tempore idem Tiberianus praefectus Vrbi fuit. Inter hos duos con-
ſulatus M. Iunius maximus, qui etiam Vrbis Praefectus fuit, bis Conſul fuit.
XII Namq. anno CIↃXXXV. Conſul ſuffectus ex kal. Iul. cum M. Aurelio maximia-
no, qui poſtea imperium obtinuit, & biennio poſt Conſul ordinarius fuit cum
XIII Vettio Aquilino ſub Diocletiano Imp. Fuit alter Iunius maximus cum
Imp. Maxentio IV. Conſul ſuffectus anno CIↃLX. Sub Conſtantino, & Lici
XIV nio Flauius Iunius Rufinus Cos. fuit quartodecimo an. poſt ſuperiorem cum
XV Acilio Seuero. Poſtremo Iunius Quartus Palladius collega fuit in Con-
ſulatu Septimo Imp. Theodoſij Minoris anno CIↃCLXIX. & eisdem tempo
ribus idem Palladius Praefectus vrbis, & Praefectus Praetorio fuit. Haec de
Conſularibus Iunijs. Triumphalia ornamenta C. Iunius Blaeſus tulit anno
urbis DCCLXXV. Proconſul Africae permittente Tiberio Caeſare quod auun-
culus Aelij Seiani Praefecti Praetorio eſſet, qui tum plurimū poterat eidemq.
permiſſum eſt, vt Imp. more maiorum ſalutaretur a militibus poſt victoriam
de

de Tacfarinate & Numidis, vt Tacitus lib. III. & IIII. refert. Huius fortaſſe filius fuit a Vitellio Imp. occiſus Iuniis, & Antonius aûs clarus, vt Tacitus lib. XIX. refert. de quo fortaſſe Sudas in Apicio. Tulit etiã ſimilia ornamenta L. Silanus Appij filius, cui Octauia TI. Claudij imp. filia deſtinata fuit, quam Nero Imp. duxit uxorem, cum legatus de Britanneis victoriam obtinuit anno. DCCXCVI. Hunc, eiuſque patrem de medio ſuſtulit idem Claudius Imperator, eiuſque fratrem Decimum Silanum Aſiae Proconſulem Agrippina poſt Tiberij mortem, ut ſupra diximus.

L I C I N I A.

LICINIA familia plebeia, ſed clara, ac nobilis in quattuor conſulares praecipuas cognominibus diſtinctas ſtirpes propagata eſt: Caluorum, Craſſorum, Lucullorum, & Murenarum. Sed & Vari, & Getae, & Neruae, alii q. minus clari extitere, de quibus poſtea dicemus. Primus Tribunus plebis C. Licinius fuit anno CCLIX. ut Liuius ſcribit, C. & P. Licinii cum aliis trib. ut Dionyſius; ac poſt XIII. annos SP. Licinius. Primus quoque Tribunus Militum conſulari poteſtate de plebe P. Licinius Caluus anno CCCLIII. ita ceteri plebeii cedere debent Liciniis, quod primi & plebeios, & patricios magiſtratus fuerint conſecuti. Magiſter Equitum e plebe primus C. Caluus, conſul plebeius ſecundus fuit C. Licinius Caluus Stolo, quem conſtat auctorem fuiſſe, ut alter Conſul plebeius eſſe poſſet. Namq. ut Liuius refert, M. Fabio K. F. M. N. Ambuſto, qui Tribunus militum bis, Cenſor, & Pontifex Maximus fuit, duae filiae natae ſunt, quarum alteram duxit Ser. Sulpicius Rufus praetextatus, qui Tribunus militum fuit anno CCCLXII. Minor huic C. Caluo Stoloni nupſit. Hanc ferũt inuidia ſororis, quae patricio nupta ampliſſimis magiſtratibus domum exornatam cerneret, impetraſſe a patre, & a uiro, ut in hanc rem maxime incumberent: ut plebeii patricios magiſtratus conſequi poſſent. Tum Caluus Tribunus plebis leges promulgauit, quarum alteram facile pertulit, ne quis ciuis Romanus ſupra quingenta iugera poſſideret: alteram de plebeiis conſulibus, de qua magnae contentiones ortae ſunt. Sed ita in ea re perſtitit Caluus, ut nõ permiſerit comitia ulla haberi, niſi hac lege perlata. Ita idem Caluus cum L. Sextio Laterano refectus quinquies Tribunus plebis fuit, & curulibus magiſtratibus toto eo quinquennio Roma caruit. quorum primus fuit poſt urbem conditam annus CCCLXXVII, Conſul fuit anno CCCXCIX. cum C. Sulpicio Petico, iterumq. triennio poſt cum eodem collega. Sed quarto poſt alterum conſulatum anno ſua lege Licinia damnatus eſt, quod ultra quingenta iugera cum filio emancipato, cui donationem in fraudẽ legis fecerat, poſſideret. Hunc primum Stolonem dictum fuiſſe Varro ait: quod nullus ſtolo in eius agris reperiretur, eoſq. identidem tolli iuberet. ſunt autem ſtolones arborum ſtirpes, ac radices, quae arantibus obſunt. Verrius hoc ei cognomen non adſcripſit, qui eum dixit fuiſſe C. F. P. N. ſuſpicor eius auum fuiſſe eum, qui primus Tribunus militum e plebe fuit cum quinque patriciis. Cuius filius P. Caluus quadriennio poſt patrem eundem magiſtratum obtinuit. Poſt quam al-

ter

ter C. Caluus P. F. P. N. anno CCCLXXV. Tribunus etiam Militum fuit, & de-
cimo poſtea anno Magiſter Equitum primus e plebe P. Manlio Capitolino
Dictatori ſeditionis ſedandae, & rei gerundae cauſſa, qui M. Furio Camil-
lo Dictatori abdicanti ſuffectus eſt; & eo anno duo Dictatores, & duo Ma-
giſtri Equitum ſine alijs Curulib. magiſtratibus fuerunt. Ita quattuor Calui
duos Conſulatus, Tribunatus Militares tres, ac Magiſterium Equitum obti-
nuerunt. Celebris longo poſtea interuallo fuit C. Licinij Calui optimi ora-
toris & poetae fama, cuius pater C. Licinius Macer vir Praetorius accuſa-
tus Cicerone Praetore repetundarum, cum damnaretur, ſe ipſum intere-
mit. Erat tum Caluus filius annos natus XVII. Macri autem hiſtoria a vete-
ribus celebratur, ſed oratio Calui in P. Vatinium illuſtrior fuit. Quae cum
haberetur, dum multi exclamarent; ſurgens Vatinius, num inquit, quia hic
diſertus eſt, ego innocens damnandus ſum? Fuit autem Caluus Atticorum
imitator verbis, & ſententijs valde preſſus, quod Cicero improbare uidetur
non ſine aliqua moleſtia, ne dicam inuidia, quod a multis doctis uiris id ge-
II nus orationis Tullianae praeferretur. Craſſi feliciores Caluis fuerunt.
Nam ſeptem Conſulares uiri, octo Conſulatus, Cenſuras quattuor, Ponti-
ficatus Maximos duos, triumphum, & ouationem, & Magiſterium Equi-
I tum ante Caeſarem Dictatorem obtinuerunt. Primus P. Craſſus Diues
P. F. P. N. Pontifex Maximus anno DXLI. in locum L. Cornelij Lentuli
cooptatus eſt, biennio poſt Magiſter Equitum Q. Fuluio Flacco Dictatori
comitiorum habendorum cauſſa, & eodem anno Cenſor cum L. Veturio
Philone, qui in eo magiſtratu mortuus eſt: quamobrem Craſſus abdicauit,
ut poſt urbem captam a Gallis factum ſemper eſt. Conſul cum P. Scipione
Africano maiore fuit anno DXLIX. duobus, & viginti annis poſt Conſula-
tum vixit. Eius funeris cauſſa uiſceratio data, & gladiatores CXX. & ludi fu-
II nebres triduo, & poſt ludos epulum, ut Liuius lib. XXXIX. ſcribit. Alter
P. Craſſus C. F. P. N. Cos. fuit anno primo belli Perſici cum C. Caſſio Lon-
gino, hoc eſt an. DLXXCII. Praetor is fuerat ante quinquennium, & in Hiſpa-
III niam prouinciam ire recuſauit. Tertio poſtea anno C. Craſſus eiſdem pa-
rentibus natus, ut fratrem germanum eſſe non dubites, M. Verrio teſte,
cum L. Aimilio Paullo iterum Conſul fuit. qui ante quadriennium Praetor
IV Vrbanus fuerat. Tertius P. Craſſus, quem Verrius P. F. P. N. appellat, Pa-
terculus Mucianum cognomento, alij Diuitem, Pontifex Maximus in lo-
cum P. Scipionis Naſicae Serapionis an. DCXXI. cooptatus eſt. proximo an-
no Conſul fuit cum L. Valerio Flacco Flamine Martiali. cum quo poſtea
de prouincia contendit, & Flaminem uetuit a ſacris diſcedere. Sed ipſe in
Aſia occiſus eſt ab Ariſtonico, primus extra Italiam Pontifex Maximus pro-
fectus. Hunc ferunt P. Muccio Scaeuola Conſulari, & triumphali viro na-
tum a P. Craſſo Diuite adoptatum fuiſſe, fratremq. germanum fuiſſe P. Scae-
uolae Pontificis Maximi, & Conſularis viri, qui iuris ciuilis peritiſſimus fuit.
De hoc Sempronius Aſellio, quinque maxima conſecutus eſt Mucianus,
quod eſſet diuiſſimus, nobiliſſimus, eloquentiſſimus, iuriſconſultiſſimus, et
Pontifex Maximus. Eius duae filiae fuerunt, quarum alteram C. Sulpicius

Seruij

Seruii Galbae oratoris, & Conſularis filius. alteram C. Gracchus optimus
orator duxit. Huius filium uidetur Cicero appellare P. Craſſum Vinu-
v liae filium, & uiuo patre mortuum eſſe ſuſpicari. Quartus P. Craſſus
M. F. P. N. ex faſtis Capitolinis, Conſul fuit anno DCLVI. cum Cn. Corne-
lio Lentulo. Huius pater M. Craſſus, is eſt, quem ſemel in uita riſiſſe Luci
lius ſcripſit, anum fuiſſe eum exiſtimo. quem ſecundo loco conſtituimus
P. Craſſum. Pro conſule de Luſitanis triumphat quarto anno poſt Conſu-
latum pridie Idus Iunias. Cenſor quadriennio poſt triumphum cum L. Iu-
lio Caeſare factus eſt. aduerſus unguenta exotica, & ſumptus ambo edixe-
re. Iidem a C. Mario, & L. cornelio cinna occiſi ſunt anno DCLXVI. quam-
quam hic ſibi manus intulit. Occiſus etiam eſt P. craſſus filius, & C. cae-
VI ſar frater L. caeſaris, & alij inſignes uiri. Superſtes patris fuit M. craſſus,
quem diuitem plerique appellant, cn. Pompei Magni in duobus conſulati-
bus collega. Eos geſſit anno DCXXCIII. & DCXCVIII. Ante conſulatum prio-
rem anno proximo pro praetore de Spartaco, & fugitiuis ouans Laurea, nō
myrtea corona ut ceteris ex ſenatusconſulto urbem ouans ingreſſus eſt.
Huius diuitiae, & potentia a multis celebratur, quae fere in tyrannidē euaſit
trium uirorum clariſſimorum Cn. Pompeij, c. caeſaris, & M. craſſi. cen-
ſor fuit quinto anno poſt priorem Conſulatum cum Q. Lutatio catulo, ſed
diſſenſione inter eos orta abdicarunt. A Parthis cum Publio filio magnae
ſpei adoleſcente occiſus eſt, aduerſus quos cum exercitu profectus Procon-
ſule eſt. Vxor eius Tertulla. M. Luculli conſularis uiri, & triumphalis fi-
lia, parum pudica c. caeſari fuiſſe traditur. Sunt etiam, qui ſuſpicen-
tur caeciliam Metellam Q. cretici filiam eiuſdem uxorem fuiſſe, quod in
VII titulo eiuſdem monumenti craſſi nomen adſcriptum ſit. Venio nunc
ad L. craſſum diſertiſſimum illum oratorem, quem maxime laudat M. ci-
cero. conſul is fuit cum Q. Mucio P. F. Scaeuula Pontifice Maximo anno
urbis DCLIIX. Hic ne triumpharet, collega impedimento fuit, ut ex cicero
ne, & Aſconio in Piſoniana didici. cenſor triennio poſt cum cn. Domitio
Ahenobarbo, cum quo ſaepe contendit. Anno proximo L. Philippo conſu
le annos natus fere quinquaginta mortuus eſt, ut cicero initio libri tertii de
Oratore, & in Bruto ſignificat. Tribunum plebis fuiſſe Lucilius refert.
Huius parentes ignoramus. uxor eius fuit Mucia Q. Scaeuulae Auguris, qui
Cōſul fuit anno DCXXXVI. filia, & Laeliae Maioris C. Laelii ſapientis filiae.
Filias duas reliquit, ex quarum altera, quam P. Scipio Naſica duxit, nepo-
tem teſtamento in filium adoptauit, qui L. Craſſus dictus eſt; fraterq. fuit Q.
Metelli Scipionis Corneliae patris, quae prius uxor P. Craſſi M. F. a Parthis
occiſi fuit, mox Cn. Pompei Magni. Alteram duxit C. Marius C. Marii ſe
pties Conſulis filius. Sed & idem Marius pater alteram Muciam eiuſdem Q.
Sceuulae Auguris filiam uxorem habuit. Antequam ab hac Craſſorum gē
te diſcedo, commemorare libet, quae Valerius Max. lib. VI. cap. XI. ſcriptū
reliquit, Craſſum quendam cognomine Diuitem decoxiſſe, bonaq. eius
a creditorib. fuiſſe diuendita, ita non ſine riſu ueteri diuitis nomine poſtea
ſalutatum. Eodem fortaſſe pertinet, quod Cicero Attico ſcripſit, Noſter

amicus magnus, cuius cognomen una cum Craſſi diuitis cognomine conſeneſcit.

LVCVLLORVM.

LVCVLLORVM tres tantum conſulares fuiſſe inuenio, duos ex his
III etiam triumphales. Ante hos L. Lucullus, & Q. Fuluius Aediles curules ludos Romanos anno DLI. ter inſtaurarunt. Pecuniam ex aerario non ſine Luculli infamia ſcribas, & uiatores ſumpſiſſe compertum eſt. Sexto poſtea anno C Lucullus T. Romuleius, & P. Porcius Lacca primi Triumuiri Epulones facti ſunt. & poſt XII. annos M. Lucullus Praetor inter ciues, & peregrinos ius dixit. Eſt etiam apud Salluſtium P. Luculli TR. PL. mentio, qui Iugurthini belli tempore cõtinuare magiſtratum nitebatur. an. DCXLIII. Primus L. Lucullus conſul fuit anno DCII. cum A. Poſtumio Albino biennio ante bellum Punicum Tertium, Sub hoc in Hiſpania Scipio Africanus minor militauit. Huius filius Lucius Caeciliam Q. Metelli Numidici ſororem L. Metelli Calui filiam duxit, qui anno nono poſt Luculli conſulatum conſul fuit: ex ea Lucium, & Marcum filios reliquit. Sed ambo coniuges in fami nota famoſi uixerunt. alter furti, ſeu repetundarum Seruilio augure accusante damnatus, caecilia parum pudica uulgo credita. His parentib. ortus L. Lucullus praeſtanti uir ingenio clariſſimus, & fortiſſimus fuit. Litteriſque tam Graecis, quam latinis in primis eruditus, philoſophiae quoq. ut cicero, & Plutarchus conscribunt, operam dedit. conſul fuit anno DCLXXIX. cum M. Aurelio cotta. poſt undecim annos M. cicerone conſule de Regib. Mithradate, & Tigrane triumphum Proconsule egit. Vxores habuit duas clodiam AP. Pulchri filiam, & Seruiliam M. catonis ſororem, ex qua pupillum reliquit catonis tutelae commiſſum. quamuis ita poſt triumphum uixit, ut parum gratus catoni eſſet, in omni genere luxus, & deliciarum ſumptus effundens. Huius & caenae, & piſcinae, & uilla ut regii ſplendoris, & magnificientiae celebrantur. Lucii Luculli frater patruelis ni fallor fuit M Lucullus M. F. quem adoptatum fuiſſe conſtat a M. Terentio Varrone. Ita a quibuſdam M. Licinius Lucullus, ab aliis M. Terentius Varro Lucullus appellatus eſt. conſul is fuit cum C. Caſſio Varo anno proximo poſt L. Luculli fratris conſulatum. & biennio poſt ſuum conſulatum triumphum de Thracibus, & Dardanis egit ex Macedonia. Eum Cicero in Bruto uidetur iuris publici, & priuati peritum appellare, Huius filiam, ut antea diximus, M. Craſſus Diues uxorem duxit. quae de C. Memmii cum uxore eius adulterio prodita sunt, ſileamus. Occiſum a M. Antonio Triumuiro Valerius ait, eiuſque amicum ſummum C. Volumnium, Nunc ad Murenas uenio, quos Muraenas Graeci, ut piſces eiusdem nominis appellant. Triumphalis, & Conſularis familia fuit. Namque anno DCLXXIII. L. Licinius Murena Pro praetore de Rege Mithradate, ex Ponto & Aſia triumphum egit. Huius filii duo fuere Lucius, & Caius. Lucius Murena Conſul fuit cum Diuo Iunio Silano anno DCXCI. Hunc Mos. deſignatum ambitus accusatum a Ser. Sulpicio, & M Catone defendit M. Cic. Conſul.

Conſul .extatq.pulcherrima eius defenſio. Vitricus hic fuit L. Pinarii Nattae, & Pinariae uxoris P.Clodii AP. F. Pulchri Tribuni plebis, qui eundem Ciceronem aqua, & igni interdicendum ſua rogatione curauit. Incerti temporis eſt, quod D.Murena Valerio teſte aduerſus Libertinos Volſinienſes fecit, qui cum omnem publicam diſciplinam corrumperent, a Senatu Romano miſſus Murena omnes aut in carcere necari, aut ueteribus dominis reſtitui iuſſit. Atq. etiam P.Murena, cuius Cicero in Bruto mentionem facit, bello ciuili Mariano occiſus. Ante hos omnes Craſſos, Lucullos. Murenas C.Licinius Varus P. F. P N.Conſul fuit anno DXVII cum P. Lentulo Caudino. quo tempore ludi ſaeculares tertii facti ſunt. Anno uero DXLIII. P.Licinius Varus, & L. Veturius Aediles Curules ludos Romanos diem unum inſtaurarunt. Biennio Poſt Praetor urbanus idem P.Varus fuit. Poſt centum & uiginti annos a C.Vari Conſulatu C. Licinius Geta Conſul fuit cum Q. Fabio Maximo Eburno. & poſt Conſulatum anno octauo Cenſor fuit cum Q.Fabio Allobrogico, luſtrumq. fecerunt LXIII. Cum tamen proximo luſtro fuiſſet poſt cõſulatum Senatu motus a L. caecilio Metello caluo, & Cn. Domitio Ahenobarbo cenſorib. Hactenus conſulares Licinios enumerauimus ante caeſarum imperium. Ipſum Licinii nomen a Licinio deductum eſſe arbitror. ut Iulii ab Iulo, Poſtumii a Poſtumo, Planci a Planco, atq. alia nomina eadem ratione. Licini & Fabii, & Porcii dicti ſunt a Liciis fortaſſe quibus telae texuntur. Porcii quoque Liciniani dicti Licinia priore uxore Marci catonis cenſori orti, Saloniani uero Salonina poſteriore. Neruas Licinios duos Praetores inuenio. quorum alter c. Nerua Hiſpaniam Vlteriorem anno DXXCVI. & proximo anno A. Nerua Praetor aut eandem, aut citeriorem Hiſpaniam prouinciam optinuit. M. Cicero in Bruto c.Licinium Neruam Tribunum plebis cum L. calpurnio Beſtia coniunxit, utrumq. non indiſertum appellat, ſed Neruam ciuem improbum fuiſſe, alterum bonis initiis orſum Tribunatum, quod P.Popillium a c.Graccho expulſum ſua rogatione reſtituerit, triſti euentu conſulatum geſſiſſe damnatus enim eſt Mamilia lege, quod a Iugurtha corruptus pecunia fuerit. Pollionis cognomine Liuius L. Licinium quendam appellat a Senatu miſſum cũ Sex. Caeſare, & L.Cincio Alimento ad Conſulem T. Quinctium Criſpinum poſt obitum M.Claudii Marcelli collegae an. DXLV. L.Damaſippi Praetoris crudelitas celebrata eſt, qui partes Marianas ſecutus aduerſae partis nobilitatem trucidare iuſſit, in quib. Q. Scaeuolam Pont. Max. ad aedem Veſtae, C. Carbonem Praetorium, Antiſtium Aedilicium, cuius uxor Calpurnia Beſtiae filia ſe ipſam interemit. Acta haec anno urbis DLXXI. Sacerdotis cognomen C.Licinius Praetor habuit, qui ante C. Verrẽ Siciliam optinuit. Apud Florum quoque inuenio Sex. Licinium Senatorem a C.Mario VII. Cos. de ſaxo eici iuſſum eſſe. & apud Valerium Liciniam uirum ſuum claudium Aſſellum necaſſe, & a propinquis ſtrangulatam, cuius rei Florus quoq. lib. XLVIII. mentionem facit. Liciniam quoque Veſtalem abſolutam poſtea inceſtus eſſe damnatam a L. Caſſio, alii tradiderant. Vid. Flor. lib. LXIII.

CRASSORVM.

CRASSORVM familia quinq; Cõſulares eodem praenomine ſub Cae
ſaribus habuit, quorũ vnus cognomento Mucianus ter Conſul fuit. Pri
I mus M. Craſſus M. F. M. N. collega Auguſti fuit in quarto Conſulatu anno
DCCXXIII. biennio poſt Proconſule ex Thraecia, & Getéis IV. Nonas Iul.
II triumphum egit. Alter eodem praenomine Craſſus M. F. Conſul fuit cum
CN. Cornelio Lentulo anno DCCXXXIX. ſub Auguſto. Hunc ſuperioris eſſe
III filium ſuſpicantur. Tertius poſt annos XL. Conſul fuit cum L. Calpur-
nio Piſone ſub Tiberio Caeſare. Hunc etiam proximi filium eſſe exiſti-
IV mant. Quartus M. Craſſus Mucianus ter Conſul ſuffectus ex Kal. Iul.
fuit, in primo Conſulatu cum L. Cornelio Sulla anno DCCCIV. ſub Ti.
Claudio Imp. in ſecundo collega Domitiani Caeſaris, temporib. Veſpa-
ſiani an. DCCCXXII. in tertio vero Conſulatu collega eiuſdem Domitiani
quinquennio poſt fuit. quamquã haec nõ certis indicijs, ſed ſuſpicionibus
V quibuſdam collecta ſunt. Quinctus M. Craſſus Frugi Cos. fuit cum
C. Lecanio Baſſo anno DCCCXVI. ſub Nerone. Hic ex Calpurnijs Frugi in
Liciniam familiam adoptione tranſlatus eſt. Huius, vt arbitror, filia Lici
nia Magna L. Piſonis Pontificis vxor fuit. Nam ſe in titulo cuiuſdam mo
numenti Craſſi Frugi Pontificis filiam appellat. Eiſdem temporibus L.
Piſo Frugi M. Craſſi filium adoptat, qui L. Piſo Frugi Licinianus
dictus eſt. Hunc poſtea Ser. Galba Imp. adoptauit. Reliqui Con
ſulares Licinij ante Imp. Valerianum, qui ex eadem familia fuit, ſex
fuerunt, quorum vnus Nerua Silianus, duo Caecinae, ex quibus al-
ter etiam Largus, vnus Sura, qui ter Conſul fuit, duo Sacerdotes appel-
I lati ſunt. Primus A. Licinius A. F. Nerua Silianus cum Q. Metello Cre
tico Conſul an. DCCLIX. ſub Auguſto, Hic P. Silij filius ab A. Nerua ado-
II ptatus eſt, vt Paterculus aſſerit. C. Caecina Largus, quem Aſconius Lõ
gum appellat, Conſul fuit cum Ti. Claudio Imp. iterum Cos. an. DCCCXCVI
III Hic in magiſtratu mortuus eſt. At vero A. Caecina Conſul ſuffectus ex
Kal. Sept. an. DCCCXXI. cum C. Fabio Valente. Sed vltimo die bimeſtris
Conſulatus magiſtratus ei abrogatus eſt, quod a Vitellio Imp. ad Veſpa
ſianum defeciſſet, & in eum diem Conſul Dialis, vt Cicero luſit, cum de
C. Caninij Rebili ſimili Conſulatu ornati a C. Caeſare ageret, Roſſius Re
gulus creatus eſt, Anno proximo C. Caecina Paetus, & L. Annius Baſſus
menſe Nouembri Conſules fuerunt ſub Veſpaſiano Imp. Sed an hic Cae
IV cina Licinius fuerit, incertum eſt. Quartus L. Sura ter Conſul cum C. So
ſio Senecione fuit ſub Traiano Imp. Primo Conſulatu ſuffecti fuerunt ex
Kal. Iul. anno DCCCL. Alter Conſulatus Surae, tertius Senecioni fuit qua-
driẽnio poſt. & poſtea quincto ab hoc anno tertius Cõſulatus Surae, quar
tus Senecioni. Hoc Surae cognomen P. Cornelio Lentulo acceſſit, qui a
Cicerone Conſule ob coniurationem Catilinae ex S. C. occiſus eſt. Fieri
V poteſt, vt adoptione a Cornelijs in Licinios venerit. Sacerdotum alter
VI cum Tertullo temporibus Pij Antonini an. DCCCCX. alter collega M. An-
tonini

tonini Elagabali Imp. in ſecundo Conſulatu poſt annos vnum & Sexaginta. Triumphalia ornamenta hoſtibus deuictis acceperunt A. Caecina Seuerus legatus Ti. Caesaris Imp. de Germaneis an. DCCLXIIX. M. Licinius Craſſus Frugi legatus Ti. Claudii Imp. bis ante annum DCCXCVI. ex Britannia. & M. Craſſus Mucianus legatus Veſpaſiani Imp. de Sarmateis an. DCCCXXII. Valerianus Imperator, eiuſque filii Valerianus minor, & Gallienus Licinii fuerunt, quamuis adoptione ex Valeria familia, ut ipſum Valeriani nomen ſignificat, & quod pater Valerius fuerit, ut Trebellius Pollio teſtatur. Victor cognomen colobi addit Valeriano; alii nomen Aurelii & Valerii. Sed in nummis eodem tempore ſignatis P. Licinium Valerianum tantum legimus. Cenſor ante Imperiũ fuit ſub Decio Imp. anno urbis MIII. ſine collega, & luſtrum non fecit. quater conſul fuit, Tribuniciam poteſtatem ſepties accepit, annos LXXVII. natus in prælio uictus a Perſis captus eſt. Ex duabus uxoribus duos filios habuit, quorum alter P. Licinius Gallienus Aug. alter P. Licinius Valerianus cæſar dictus eſt. Gallieni uxor fuit cornelia Salonina Pipa Marcomannorum Regis filia ex hac duos filios procreauit. quorum alter P. Licinius cornelius Saloninus Valerianus caeſar appellatus, alterum ſunt qui Q. Iulium Licinium Saloninum Gallienum Caeſarem appellent. Gallienus cum patre Imperium adeptus eſt, poſteaq. filios cæſares appellauit, conſul ſepties fuit, Tribuniciam poteſtatem XV. accepit. Triumphum de Perſis egit. Valerianum fratrem, & caeſarem. & conſulem iterum, & deinde Auguſtum fecit. Ambo fratres, & Q. Iulius filius Gallieni ſimul occiſi ſunt, cornelius Saloninus ante ſex annos occiſus fuerat. Poſt horũ caedem quadrageſimo anno Galerio Maximiano & conſtantino Maximo, & Maxentio Auguſtis adiectus eſt Valerius Licinianus Licinius. Hic inter agricolas natus fortis miles fuit, bonarum litterarum non ſolum expers, ſed etiam hoſtis, ut ſpadonum, & palatinorum, quos tineas & mures palatii appellabat. Vxorem duxit conſtantiam conſtantini Imp. ſororem, Filium habuit Valerium Licinianum Licinium caeſarẽ. conſulatus quatuor optinuit, Tribuniciam poteſtatem XV. coactus eſt abdicare ſe imperio a conſtantino, & poſtea occidi iuſſus; nec multo poſt Licinianus cæſar filius, qui ſemel tantum conſul fuit. Poſt hos neminem Licinium Imp. aut conſulem fuiſſe accepimus.

L I V I A M.

LIVIAM familiã, quamuis plebeiam olim floruiſſe admodum, octo conſulatibus, cenſuris duabus, triumphis tribus, dictatura ac magiſterio Equitum honeſtatã Suetonius in Tiberio caeſare auctor eſt. Sed cũ eius uerba cũ his faſtis conſularibus, qui hodie circumferuntur, contuli, ante eiuſdem imp. tempora ſeptem conſulatus, Magiſteria Equitum duo inuenio, cætera eodem modo. Quo fit, ut exiſtimem alterum magiſtrum Equitum, non Magiſtrum ſed conſulem in illis faſtis, quos Suetonius ſecutus eſt, proditum fuiſſe. Liuiorum cognomina fuerunt Denter, Salinator, Druſus, Libo, Aemilianus, Claudianus. C. Denter incertis ſuſpicionibus Magiſter equitũ

fingi-

fingitur C. claudio craſſino Regillenſi dictatori comitiorum habendorum cauſſa anno CDV. Huius nepos M. Denter conſul fuit anno CDLI. cum M. Aemilio Paullo. Hic etiam ornatur a quibuſdam Magiſterio Equitum poſt annos XVI. Q. Hortenſio dictatore ſeditionis ſedandae cauſſa, a quo lex Hortenſia de plebiſcitis lata eſt. Sed nos incertis haerere nolumus. Ad Salinatores uenio, quorum primus M. Liuius M.F. M. N. Magiſter decemuir ſacris faciendis fuit cum Manio Aimilio Manii filio ludis ſaecularibus tertiis anno DXVII. ex Verrio Flacco. Idem, aut alius eiuſdem nominis patre & auo ortus ſimili etiam praenomine appellatus Conſul fuit cum L. Aimilio Paullo an DXXXIV. qui proximus fuit ante ſecundum bellum Punicum ambo Conſules de Illuricis triumphum egerunt. Peculatus accuſatus ob inuidiam multa ei irrogata eſt omnium tribuum una excepta Maecia ſuffragio. Iterum Conſul poſt duodecim annos urguente Hannibale creatus cum C. Claudio Nerone, cum quo inimicitias geſſerat, eas reipu. cauſſa depoſuit. Maximamque rem ambo geſſere uicto Aſdrubale, & Poenis, de quibus triumphum iterum Salinator, in cuius Prouincia res geſta fuit, egit. Nero ouans Vrbem ingreſſus eſt. Eodem anno Dictator comitiorum cauſſa a collega dictus eſt. Triennio poſt Cenſores ambo fuerunt, qui cum equitum centurias recognoſcerent, in quibus adhuc ambo cenſeri ſoliti fuerant, in Pollia tribu Salinator a collega equum uendere iuſſus eſt, quod olim populi iudicio fuiſſet damnatus. At is omnes tribus una excepta Maecia aerarias reliquit, quod magna inconſtantia in ſe uſae fuerint, quem & damnauerint, & iterum Conſulem, atq. Cenſorem fecerint. De collega queſtus eſt, quod non ſincera fide cum eo in gratiam redierit. & quod falſum in ſe teſtimonium dixiſſet. Ob quas cauſas eum uendere equum iuſſit. Ambo Cenſores cum a CN. Baebio Tribuno PL. rei agerentur ob nimis aſpere actam Cenſuram, Senatus, ne cauſam dicerent, decretum interpoſuit. Salinatoris cognomen in cenſura inueniſſe Liuius exiſtimat uectigali nouo ex ſalaria negotiatione inducto. Sed aliis antiquum cognomẽ fuiſſe uidetur. Poſt hunc C. Salinator M.F. M.N. ſuperioris, ut arbitror filius, Conſul fuit cum M. Valerio Meſſalla anno DLXV. Ante Conſulatum anno XIV. Praetor Brutios prouinciam optinuit: huius ut arbitror patruus eodem praenomine; at hic idem triennio ante Praetor claſſem prouinciam ſortitus eſt. Druſorum primus Conſularis C. Liuius, quem Verrius M. Aimiliani filium, Marci nepotem fuiſſe affirmat. Conſul is fuit cum P. Scipione Africano Aimiliano anno DCVI. Druſi cognomen a Drauſo hoſtium duce occiſo primum inueniſſe Suetonius ſcribit. eundemq. Propraetore ex prouincia Gallia aurum retuliſſe Senonibus Capitolium obſidentibus datum. Hujus ab nepotem ob eximiã aduerſus Gracchos operam patronum Senatus dictum. Hunc ipſum patronum M. Cicero M. Druſum C.F. appellat, qui in Tribunatu C. Gracchum collegã iterum fregerit, eumq. & C. Druſum fratrem laudat. Fuit autem C. Druſus, ni fallor, iuris peritiſſimus, cuius ſenis, & caeci domum multi frequentabant, ut Cicero lib. V. Tuſcul. & Val. lib. VIII. ſcripſerunt. Nec diſplicet nobis eorum opinio, qui eundem ipſum eſſe arbitrentur M. Druſum, qui Conſul fuit cum L. Calpurnio

 nio

nio Piſone Caeſonino an. DCXLI. & ſuperioris Conſularis C. Druſi filium. Idem M. Druſus triumphum anno proximo poſt Conſulatum Proconſule egit de Scordiſceis ex Thraecia. Cenſor Biennio poſt fuit cum M. Aimilio Scauro luſtro mors Druſi impedimento fuit. Ex Cornelia uxore M. Druſum, qui Tribunus Pl. occiſus eſt anno DCLXII. & Liuiam matrem M. Catonis, & duarum Seruiliarum, & Q. Seruilii Caepionis procreauir. Seruiliarum altera M. Bruti, & trium Iuniarum mater, altera L. Luculli Conſularis, & triumphalis uiri uxor fuit. Hos Druſos ab Aemiliis ortos fuiſſe Aemiliani nomen docet, & pro ſenatu Tribunos plebis ea de cauſſa ſtetiſſe credimus. Gratior tamen patris Druſi Tribunatus fuit, ob quem filius praetextatus diligebatur. Parua de re ob anulum forte orta cum Q. Caepione ſororis eius uiro contentio maximas tragoedias in pernici reipublicae excitauit. Plurimas leges promulgauit, quas omnes L. Philippo Conſule auctore eo praetextu, quod aduerſus auſpicia latae eſſent, Senatus abrogauit. Dum ciuitatem Latinis pollicetur, cauſſa belli ſocialis extitiſſe creditur. Hunc exiſtimo aut eius filium adoptaſſe aliquem ex Claudia Pulchrorum familia, qui Liuius Druſus Pulcher Claudianus appellatus ſit. Namq. Tranquillus refert Tiberium Caeſarem paternum genus a Tiberio Nerone, maternum ab Appio Pulchro ducere, qui ambo Appij Claudij Caeci filii fuerint. Inſertumq. Liuiorum familiae adoptato in eam materno auo. Mater Tiberii Liuia Druſilla filia fuit Liuii Druſi, quem nobiliſſimum, & fortiſſimum uirum appellat Paterculus, licet falſo Calidianũ, pro Claudiano, eũq. uictis Bruto, & Caſſio ſe ipſum interemiſſe, & Aufidiae Lingonis filiae. Hanc cum ex Tiberio Nerone priori uiro Tiberium, quem diximus, filium haberet, & praegnas eſſet Auguſtus, duxit; quam ſemper unice dilexit. Hũc Tiberium adoptauit, & Germanicum Druſi Neronis filium, quem Liuia in domo Auguſti peperit poſt tres menſes a die nuptiarum, Tiberius idem adoptauit. Haec Liuia poſtea obitum Auguſti Iulia Auguſta appellata eſt ob teſtamenti condicionem, poſt obitum uero ob conſecrationem Diua Auguſta dicta. Tertius Druſus Conſularis fuit temporibus Auguſti M. Liuius L.F. Druſus libo, qui cum L. Piſone Cos. fuit an. DCCXXXVIII. Ex Scribonia familia adoptatum Libonis nomen indicat, & Tacitus lib. II. refert mortem Libonis Druſi, cuius proauus Pompeius, amita Scribonia Auguſti uxor, conſobrini Caeſares eſſent. an. DCCLXIIX. Druſi cognomen Claudio cuidã Suetonius addit, quem refert ſtatua ſibi cum diademate ad Appij forum poſita Italiam per clientelas occupare temptaſſe. Antiquiſſimam Liuiorum memoriam reperio apud T. Liuium lib. IX. cum de Caudinae pacis expiatione ageretur an. CCCCXXXIII. Nam L. Liuius, Q. Maelius Tribuni plebis impedire deditionem Conſulum coeperunt. Sed Cicero lib. III. Officiorum eoſdem Tribunos T. Numitium Q. Aemilium appellat. At cum ſe P. Decius P.F. Mus Coſ. deuouit, M. Liuius Pontifex uerbis ſollemnib. praeiuit an. CDLIIX. & cum lictoribus Decii Propraetore Gallos uicit. Ex Liuiis Mamercus Aimilius Lepidus ortus eſt, qui Conſul fuit anno DCLXXVI. ac poſtea Cenſor, & princeps Senatus. Quem a M. Verrio Lepidum Liuianum

Appel-

appellari didicimus. An autem is D. Druſi filius fuerit, nobis incertum eſt, quamuis id alio loco retulerimus. Non omittam primum illum Latinũ poetam L. Linium Andronicum, & T. Liuium Patauinum optimum hiſtoricum huic familiae decus adieciſſe. Ille primus fabulam dedit an. DXIII. Sed eius ſcripta uix digna iudicantur a Cicerone, ut iterum legantur: huius eloquentiam mirantur omnes. Nunc Liuias quaſdam referam, quae aut Imperatorum uxores fuerunt, aut celebres. Nero Claudius Druſus Germanicus Liuiae, & Ti. Neronis, ut ſupra ſcripſimus, filius ex Antonia Minore M. Antonii filia Germanicum Caeſarem, & Ti. Claudium Druſum, qui poſtea Auguſtus quoq. appellatus eſt, & Liuiam ſiue Liuillam, quae Druſo Tiberii Caeſaris Imp. filio, & Agrippinae Atticae filiae nupſit, ei que filium Tiberium peperit. Haec Liuia ab Aelio Seiano corrupta uirum ueneno ſuſtulit, ut Seiano nuberet: ſed poenas ambo dedere; ut Tacitus, & alii ſcripſerunt. Germanicus Caeſar ex Agrippina Iuliae filia C. Caligulam Imp. & quinq. Sorores, quarum una Liuilla dicta eſt, procreauit. Inter Caligulae uxores Liuia Oreſtilla fuit, quam is C. Piſoni nubentem ſibi uindicauit. & poſt paucos dies repudiatam biennio poſt relegauit. At Tiberii Claudii Imp. ſponſa fuit Liuia Medullina Camilla, quae genus ducere a M. Furio Camillo dicebatur; hanc ipſo nuptiarum die amiſit. Ad Haec Liuia Rutilii uxor ſeptimum & nonageſimum annum uixiſſe memoriae proditũ eſt. Denique Liuia Ocellina Ser. Sulpicii Galbae Imp. nouerca eundem adoptauit, & L. Liuius Ocella uſque ad imperij tempus appellatus eſt.

LVCRETIA

LVCRETIA patricia familia cum Tarquiniis Regibus propinquitate coniuncta, & ab eis propter iniuriam deſciſcens uindicandae libertati cauſſam praebuit, & exactis Regibus intra CXXX. annos ſeptem uiri Conſulatus ſex, Tribunatus Conſulari poteſtate totidem, Triumphos duos obtinuerunt. Omnes cognomine Tricipitini, uno excepto Flauo ſunt appellati. Primus Cõſul SP. Lucretius pater illius caſtiſſimae & infeliciſſimae feminae Lucretiae L. Tarquinii Collatini uxoris, quae uim paſſa a Sex. Tarquinio ſuperbi Regis filio, & ſi infamiã timens cõſenſit, ne ſeruum eũ ea ſimul occideret, ut Sextus minabatur; ſe ipſam in uiri, & patris, & aliorũ conſpectu interemit. Erat tum Praefectus Vrbis a Rege conſtitutus idẽ Sp. Tricipitinus Tribunus Celerum L. Iunius Brutus. imperio Regibus abrogato, ab eodem Praefecto comitia centuriata habita ſunt, & primi Conſules quos tunc Praetores appellabant, creati idem L. Brutus, & L. Collatinus Lucretia coniuge orbatus. quorum alter Tarquinia ſorore Regis natus erat, Collatinus fratris patruelis, ut multi, aut ſobrini eiuſdem Regis filius, ut Dionyſius affirmat, & altera ſorore Superbi natus. Sed abdicanti Collatino & Lauinium abeunti P. Valeſius Poplicula ſufficitur, & L. Bruto in proelio occiſo SP. Lucretius magnus natu, & infirmis uiribus, qui paullo poſt moritur; cui M. Horatius Puluillus ſucceſſit. Erat is annus CCXLIV. poſt Vrbem

Condi-

II conditam M. Verrio Flacco, quem libens ſequor, teſte. Alter T. Lucretius anno proximo cum eodem P. Valeſio iterum Conſul fuit, & luſtrum quinctum condiderunt. Tunc enim Conſulum munus erat, quod poſtea Cenſoribus, quos Magiſtros morum dixerunt, proprium fuit. Antea Scr. Tullius Rex quater luſtrum condidit, & primus centuriata comitia inſtituit. Iterum Conſul fuit poſt quadriennium cum eodem Poplicula IV. Conſule. Ambo
III. Conſules de Sabineis, & Veientibus triumphum egerunt. Tertius L. Tricipitinus T.F.T.N. Conſul fuit cum SP. Vetuſio Craſſo anno urbis CCXCI. Hunc ſuperioris filium fuiſſe exiſtimant, ex patris, & aui praenominibus
IV a Verrio adiectis. Triumphum Conſul de Volsceis, & Aequeis egit. Sequitur Hoſtus Lucretius. ſiue Hoſtius, incertum enim uetuſtas facit, & in hoc fere ſingulare praenomen, quo ex Valerio Iulius Paris ait uocatos eos, qui peregre apud hoſpites, quos tunc hoſtes dicebant, naſcerentur. Perduelles enim a duello hoc eſt bello dicti ſunt, quos nunc hoſtes dicimus: unde perduellionis crimen nomen accepit. quamuis ea nomina una tantum L littera tunc & ſcriberentur, & proferrentur. Hic igitur Lucretius Con
V ſul fuit cum L. Sergio Fidenate iterum an. CCCXXIV. Huius filius P. Lucretius decimo poſtea anno Tribunus Militum fuit cum Agrippa Menenio Lanato SP. Nautio, Rutilo, & C. Seruilio Axilla, & poſt unius anni otioſi interuallum iterum cum eodem Agrippa, & L. Seruilio Structo ite-
VI rum, atq. SP. Vetuſio Craſſo. Poſt hunc quater Tribunus Militum fuit L. Lucretius Tricipitinus ab anno CCCLXII. ad ſeptuageſimum ſecundum, inter primum & ſecundum Tribunatum uacui honoribus anni duo; inter ſecundum & tertium anni quattuor, inter duos poſtremos annus reli-
VII ctus eſt. Collegas enumerare operoſum, & moleſtum eſt. Vnus Flaui cognomine L. Lucretius Conſul fuit cum Ser. Sulpicio Camerino anno urbis CCCLX. Praeter hos ſine aliquo cognomine P. Lucretium Praefectum Vrbis fuiſſe inuenio anno CCXCIV. & SP. Lucretium Aedilem Plebis creatum Praetorem in an. DXLIIX. Ariminum, ſiue Galliam ei prouinciam obtigiſſe. nec non alterum SP. Lucretium Praetorē Hiſpaniam ulteriorem anno DXXCI. prouinciam optinuiſſe. Anno proximo C. Lucretius Gallus Praetor etiam fuit. Paullo ante idem ſiue alter C. Lucretius cum C. Matieno Duumuir naualis creatus eſt anno DLXXII. Sed hic Gallus Praetor, cui claſſis prouincia etiam fuit, cum ea in Aſia; & Graecia auare uerſatus, magiſtratu exacto a populo damnatus eſt, multaq. ei decies aeris dicta. Ante haec tempora anno primo belli Punici ſecundi, hoc eſt urbis DXXXV. duo Quaeſtores Romani a ueniente in Ligures Hannibale intercepti ſunt C. Fuluius, & L. Lucretius. Sub Auguſto Q. Lucretius Q. F. Veſpillo Coſ. fuit cum C. Sentio Saturnino anno DCCXXXIV. Fuerat autem is a Triūuiris proſcriptus. Primus ex ea familia hoc cognomine appellatus eſt is Lucretius Aedilis, qui Tiberii Gracchi occiſi a P. Scipione Naſica corpus in Tiberim proiecit. Veſpae, & Veſpillones Feſto dicuntur, qui ueſperi eos efferūt, qui funebri pompa duci propter inopiam nequeunt. Annus Gracchanae caedis fuit DCXX. A Cicerōe i Bruto Q. Lucretius Veſpillo inter oratores enumeratur,

qui in priuatis cauſſis verſaretur, & laudatur, ut acutus, & iuris peritus. Of
fellae cognomine Lucretium quendam legi fuiſſe, occiſum a L. Sulla Felice
Dictatore, ſiue a L. Bellieno auunculo L. Catilinae ex eius auctoritate, quod
auſus eſſet petere Conſulatum contra eius voluntatem; quod cum populus
Romanus indigne tuliſſet, aduocata concione omnes ſe id iuſſiſſe certiores
fecit: vt verba a tyranni facto non diſcreparent. Hunc Florus & Aſconius
Aſellam appellant non ſine mendo, vt credimus. Sed ego eos omnes, quos
poſt Tricipitinos, & Flauum primo excepto enumeraui, ſuſpectos habeo, vt
ex patriciis Lucretiis non fuerint; & in eam opinionem propenſior ſum, vt
credam plebeios fuiſſe. Quamobrem duplicem Lucretiam, vt pleraſq. face
re oportet patriciorum, & plebeiorum familiam.

LVTATIORVM.

Lvtatiorvm plebeia familia, ſed nobiliſſima fuit, clariſſimis viris,
atq; ornatiſſimis illuſtris Conſulatus quinque, cenſuras duas, Triumphos
tres, & Principatum Senatus quinq. tantum viri conſecuti ſunt. Omnes Catu
li cognomine, vno excepto Cercone, & ipſi eorumq. parentes ſolo Caii, aut
Quincti praenomine nuncupati. Primus C. Lutatius C. F. C. N. Catulus conſul
I cum A. Poſtumio Albino Flamine Martiali anno vrbis conditae DXI. inſignē
victoriam de Poenis optinuit, et finem bello Punico primo poſt XXIII. an. im
poſuit. Anno proximo IIII. Nonas Octob. Pro conſule naualē triumphū egit.
Cum Q. Valerio Praetore contendit Atilio Calatino ſponſionis iudice; et fa
cile vicit; vt quamuis, dum proeliū commiſſum eſſet, cōſul in lecto claudus
accubuerit, Praetorq. pugnauerit: tamen cum imperium cōſulis fuerit, et au
II ſpiciū; eidem ius triumphandi competiiſſe. Eodem anno Q. Cerco frater et
conſul fuit cum A. Manlio Torquato iterū, & triumphauit de Faliſceis kal.
Mart. Quinquennio poſt idem Quinctus cenſor fuit cum L. Cornelio Lētu
lo Caudino, et in magiſtratu mortuus eſt. Cerconis cognomen a cauda dictū
credimus, vnde cercalopex, et cercopithecus. Eodem cognomine CN. Luta-
tius ad Regem Perſen cum aliis legatus profectus eſt an. DXXC. Sequitur C.
III Catulus, qui cū L. Veturio Philone conſul fuit an. DXXXIII. Huius parētes igno
IV ramus, ſed ex ſuperioribus fuiſſe credimus. Poſt hos fuere duo Q. Catuli in-
ſignes viri, quos Cicero ita diſtinguit, vt alterum patrem, alterum filiū appel-
let. Pater collega C. Marii in quarto Conſulatu fuit an. DCLI. et ambo conſu-
les de Cimbreis, aliiſq. barbareis gentibus praeclariſſima victoria potiti, an-
no proximo Proconſulibus triumphum egerunt. Huius mater Popillia poſt
mortem Q. Catuli prioris viri L. Iulio Caeſari nupſit, ex quo liberos duos L.
Caeſarem, et C. Caeſarem Strabonem ſuſcepit. Laudata Popillia eſt a Q. Catulo
filio ſuo poſt mortem exemplo ſingulari. Hic eſt iſte Q. Catulus, quem Cicero
cū C. Caeſare fratre finxit lib. II. de oratore interfuiſſe illi ſermoni, quo L. Craſ
ſus, et M. Antonius de ratione dicēdi uſi ſunt. Eius vxor Domitia CN. Domitii
Ahenobarbi filia CN. Domitii ſoror, qui Tribunus plebis legē de ſacerdotiis
tulit. Ex ea Q. Catulū, et Lutatiam procreauit, quam L. Hortenſius orator du
xit. Sunt qui hanc Seruilia matre fuiſſe credant. Mortem ſibi conſciuit cubi-
culo incluſus nuper calce illito, et igne admoto, cū L. Cinna, et C. Marius Cae-

ſares

ſares fratres, & alios Senatores occidi iuſſiſſent, & a militibus a collega Mario miſſis quaereretur anno DCLXVI, Poſt quatruor annos Capitoliũ conflagrauit, quem Q. Catulus filius curauit reſtituendum, quamobrem Capitolinus a Suetonio appellatur. Conſul fuit cum M. Aimilio Lepido anno DCLXXV. cum L. Sulla ſe Dictatura perpetua abdicaſſet; maximis contentionibus hi duo conſules in ter ſe, ut pote diuerſarum factionum homines cõtenderunt, & Lepidum catulus ex Italia eiecit. Cenſuram cum M. Licinio Craſſo poſt XIII. annos geſſit, sed diſcordiae cauſſa luſtrum non fecerunt. quadriennio poſt principem Senatus a Cenſoribus lectum, & eodem anno mortuum eſſe ferunt. eius adulescentia delicatior quam par erat, fuit. Sed cum de mittendo in Aſiam aduerſus Mithridatem duce ageretur, & Manilius Tribunus plebis legem promulgaſſet, ut Cn. Pompeius mitteretur, diſſuaſit hic idem Q. Catulus, qui cum in concione diceret, non in uno Pompeio omnia eſſe ponenda, neq. eum omnibus periculis obiciendum eſſe: quem enim haberent, ſi quid ei accidiſſet, in quo ſpem eſſent habituri: una uoce populus exclamauit in te. Cepit inquit Cicero, qui tũc Praetor erat, & Maniliae rogationis ſuaſor, cepit magnum ſuae uirtutis fructum, atq. dignitatis: cum omnes prope una uoce in eo ipſo uos ſpem habituros eſſe dixiſtis. Etenim talis eſt uir, ut nulla res tanta ſit, ac tam difficilis, quam ille non & conſilio regere, & integritate tueri, & uirtute conficere poſſit. Vterq. Q. Catulus & pater, & filius eruditiſſimi tum Graecis, tum Latinis litteris fuerũt. pater libros ſcripſit de reb. geſtis & conſulatu, eiuſq. carmina ut mollia, & delicata laudantur. Filius non fuit in oratorum numero, ſed elegãs quoddã, & eruditũ orationis genus ſequebatur. Huius filiam duxit Mummius L. Mummii Achaici, qui Conrinthum euertit, nepos; ex qua Mummiam Achaicham ſuſcepit Ser. Sulpicii Galbae Imperatoris matrem. Itaq. Galba ſtatuarum titulis ſe pro nepotem Q. Catuli Capitolini ſemper adſcripſit: & cum generis ſui imagines longo ordine in atrio collocaret, paternam originem ad Iouem; maternam ad Paſiphaen Minois uxorem retulit. Tanta erat illis temporib. caecitas; ut nobiliſſimum hic ſe eſſe putaret, ſi genus duceret, uel ab illo omnium cubilium adultero, uel ab hac ſuae pudicitiae ſupra ſexum, atq. feminae condicionem prodiga.

MANLIA

MANLIA gens patricia clariſſima fuit, & ab ipſis initiis libertatis ad Cn. Pompei, & C. Caeſaris Conſulatuum tempora multis praeclaris uiris effloruit. Initio Vulſouis, & Capitolini cognomine, poſtea Imperioſſi, & Torquati multi uſi fuerunt, unus. atq. alter Atticus, Acidinus, Fuluianus, Longus appellatus eſt. Fuerunt etiam Vulſones poſteriores a Torquateis, & Imperioſſeis diſtincti. Nos igitur prius de iis agemus, qui ante primum Imperioſſum in maioribus magiſtratibus fuerunt; hos ſequentur Imperioſſi, illos Torquati, Torquatos Vulſones poſteriores, & Acidinus Fuluianus. Nouem igitur Manlii fuerunt, primo loco a nobis conſtituti, qui Conſulatus tres, Tribunatus Conſulari poteſtate duodecim, Dictaturam, Decemuiratum legibus ſcribendis, & ouationes

duas optinuerunt. At Imperioſſi tres Conſulatus duos, Dictaturam, Cenſuram, & Magiſterium Equitum. Torquati autem ſeptem Conſulatus undecim, Dictaturas quattuor, Cenſuras duas, Triumphos tres conſecuti ſũt. Poſtremo Vulſones poſteriores tres conſulatus quattuor, triumphos duos, Acidinus nouo exemplo Conſul cum fratre germano fuit, & ante Conſulatum ouans urbem ingreſſus eſt. Tot praemiis fecunda uirtus Manliorum exornata annos quadringentos & amplius emicuit.

I Primus Conſul, uel ut tunc appellabant, Praetor Cn. Manlius fuit, cuius cognomen ignoramus, cum M. Fabio Vibulano iterum anno urbis CCLXXIII. poſt Reges exactos anno XXIX. Fortiter aduerſus Etruſcos pugnans cum Q. Fabio collegae fratre occiſus eſt. M. Fabius uictor, quamuis ſaucius, & triumphum recuſauit, & ſe Conſulatu abdicauit.

II Sexto ab hinc anno A. Manlius Cn. F. P. N. Conſul fuit cum L. Furio Medullino, & luſtrum octauum fecit; non enim Cenſores adhuc creati erant. Idibus Martiis ouans ingreſſus eſt, quod inducias cum Veientibus fecerit. Anno CCXCIX. miſſus legatus eſt ad leges Graecorum conſcribendas cum SP. Poſtumio Regillenſi, & Ser. Sulpicio Camerino: eas cum attuliſſent, Cõſulibus abdicantibus Decemuiri cum aliis collegis creati ſunt legibus ſcribendis anno urbis trecenteſimo ſecundo. His duodecim tabularum lex fons, & origo totius iuris ciuilis Romanorum debetur. Huius cognomen Baſſi uel Vulſonis fuiſſe, ut ſuperioris Cincinnati, aut Caecinati alicubi inueni; ſed parum tutum eſſe exiſtimaui eorum librorum fidem ſequi.

III Tertius L. Manlius eſt, quem capitolinum Liuius appellat, Tribunus militum fuit anno CCCXXXI.

IV Hunc ſequitur M. Manlius eodem magiſtratu functus poſt alterum annum, cuius & parentes, & cognomen ignoramus.

V Poſt hunc M. Verrio debemus A. Manlium. A. F. cn. N. Vulſonem capitolinum, qui cum aliis quinque Trib. Mil. fuit anno CCCXLIIX, & biennio interiecto iterum. Additurq. a quibuſdam tertius Tribunatus anno CCCLVI. quod Liuio A. Manlius hoc anno Tribunus nũcupetur. Sed eundẽ eſſe non ſignificat, cum is numerum tertium non addat.

VI Ventum eſt ad M. Manlium capitolinum, qui bonis initiis, dum altiſſimum gloriae gradum conſecutus altiora ſe cogitat, ex eodem capitolino ſaxo, quod ſeruarat, deiectus eſt. conſul is fuit anno CCCLXI. Cum L. Valerio Potito, ouans de Acqueis urbem ingreſſus eſt. Biennio poſt urbe capta a Galleis, in arce Capitolina, dum anſeres obſtrepunt, hoſtes adeſſe intelligens, eos deiecit ex cuniculo, qua aggreſſi arcem erant. Interrex fuit triennio poſt, damnatus eſt anno CCCLXX. Poſt hunc nemo Manlius Marci praenomine eſt uſus. Huius fratres fuerunt Aulus, & Titus Manlius, quorum alter fortaſſe eſt is, de quo locuti ſumus A. Vulſo Capitolinus. Sex ciuicas tuliſſe hunc M. Capitolinum, in quibus unam de duce Seruilio Plinius lib. XVI. auctor eſt. Sed Liuius ſpolia hoſtium caeſorum triginta, dona imperatorum XL. in quibus inſignes duas murales coronas, ciuicas octo: inter ſeruatos ciues C. Seruilium Mag. Eq. nominatum. Capitolini nomen non hunc primum adeptum oſtẽdunt alii, quos retulimus, quod in Capitolio habitarent, ità appellati: id deinde patriciis prohibitum.

VII Septimus eſt A. Manlius, quem ter Tribunum

num Militum fuiſſe Liuius affirmat anno urbis CCCLXV. & CCCLXIIX. &
CCCLXX. Sunt qui quartum Tribunatũ addant poſt annos duodecim, quo an
VIII no Liuius A. Manli Tribuni mentionem facit. Octauo loco C. Manlii Tri-
XI bunatus cum P. Manlii Tribunatu coniungitur anno CCCLXXIV. Publius
hic Capitolinns cognomento Dictator fuit ſuffectus M. Furio Camillo abdi
canti ſeditionis ſedandae, & rei gerundae cauſſa anno CCCXXCV. Is C. Lici
nium Caluum primnm plebeium Magiſtrum Equitum dixit. Anno huic pro
ximo idem P. Manlius ſiue alter eiuſdem nominis Tribunus Militum fuit,
quem Verrius Flaccus A. F. A. N. Capitolinum appellat, nec addit notam,
∴II∴ quam ſolet ſecundis magiſtratibus. Imperioſſi cognomen primus ha-
buit L. Manlius A. F. quod nimis ſeuere delectum habuerit Dictator anno
urbis CCCXC. Claui fingendi cauſſa creatus. Cui M. Pomponius Tribunus ple
bis diem dixit, quod aliquot ſibi dies ad Dictaturam gerendam addidiſſet,
quodq. Titum filium, qui poſtea Torquatus appellatus eſt, rus ab homini-
bus relegaſſet. Sed filius Pomponium coegit iurare ſe ab accuſatione diſceſ
II ſurnm. Alter Torquati frater is eſt, ut arbitror, quem M. Verrius CN.
Manlium L. F. A. N. Capitolinum Imperioſum appellat. Conſul is fuit cum
M. Popillio Laenate anno quarto poſt patris Dictaturam. Iterumq. anno in
teriecto cum C. Marcio Rntilo, ut quidam arbitrantnr; neq. enim a ueteri-
bus proditum eſt eundem iterum creatum. Interrex biennio poſt fuit. Cẽ-
ſor cum eodem Rutilo primo e plebe fuit anno CDII. luſtrum feciſſe dicũtur
XXII. Tertius alter Cn. Manlius ſuperioris, nt creditur filius, niſi for-
te idem ipſe eſt, Magiſter Equitum fuit a Dictatore L. Furio Camillo dictus
III an. CDVIII. Torquati cognomen inuenit T. Manlius L. F. A. N. Imperioſ
∴III∴ ſus cum anno CCCXCII. cum Gallo pugnat, & ei torquem aureum detrahit,
eoq. ſe induit. Hic ter Dictator, ter Conſul fuit, & in tertio conſulatu triũ
phauit. Primam Dictaturam geſſit anno urbis quadringenteſimo rei gerun
dae cauſſa Magiſtrum Equitum dixit A. Cornelium Coſſum. Iterum Dicta
tor quarto deinde anno comitiorũ habendorum cauſſa eundem Mag. Eqnit.
dixit. & biennio poſt Coſul fuit cum C. Plautio Vennone. iterumq. Conſul
cum C. Marcio Rutilo tertium anno CDIX. Tertium conſulatum geſſit cum P.
Decio Mure quadriennio poſt; & urguentibus Latinis inſignem uictoriam
optinuit. Collega ſe deuonit, & occiſus eſt. Hic Titum filium, quod eius in
iuſſu pugnauit, licet uictorem occidi iuſſit. Quamobrem odioſum ſe iuuen
tuti Romanae fecit, nemoq. ei aduleſcens nobilis obuiam proceſſit urbem
ingredienti, dum triumphum agit XV. kal. Iunias de Latineis, Cápaneis, Si
dicineis, & Aurunceis. Tertia Dictatura fuit anno DXXXIII comitiorum,
II ut creditur, cauſſa. Alter Torquatus ſuperioris fortaſſe nepos in Conſu-
latu, qnem cum M. Fulnio Paitino geſſit anno CDLIV. ex quo lapſus, dum ſe
III exercet, mortuus eſt. Tertius a Verrio Flacco A. Manlius T. F. T. N. Tor-
quatus Atticus appellatus Cenſor fuit anno DVI. cnm A. Atilio Calatino, &
luſtrum fecerunt XXXVIII. Conſul triennio poſt cum C. Sempronio Blaeſo
iterum factus eſt. iterumq. Conſul cum Q. Lutatio Cercone anno DXII. cum
eodem de Faliſceis triumphum egit. cerco kal. Martiis, Atticus IV. Nonas

Quar-

IV Quartus T. Torquatus T.F.T.N.proximi frater,aut fratris filius ut ſuſpicamur, conſul fuit cum C. Atilio Bulbo iterum ſexennio poſt illum triumphum, & de Sardeis VI. Idus Martias hic quoq. triumphauit. eodem anno pace ubiq. parta templum Iani iterum clauſum fuiſſe ueteres prodiderunt. Sub Numa Rege antea ſolum clauſum fuerat. Tertio temporibus Augusti Caeſaris. Cenſuram geſſit cum Q. Fuluio Flacco an. DXXII. Sed luſtrũ non fecerunt, quod uitio facti fuiſſe dicerentur. Itaq. abdicarunt Verrio teſte. Septimo poſtea anno cum eodem Flacco iterum Conſule iterum hic ipſe Torquatus Conſul fuit. Dictator quoq. anno DXLV. tum comitiorum habendorum, tum ludorum cauſſa fuit. Triennio antea cum comitiis Conſularibus praerogatiua centuria eum conſulem faceret, & aliae idem factu rae eſſe uiderentur: oculorum ualetudinem excuſauit, quae cum excuſatio recepta non eſſet; neq. ego ueſtros, inquit, mores conſul ferre potero, neque

V uos imperium meum. Hunc filius, ut opinor, Auli ſequitur T. Manlius A. F.T.N. a Verrio dictus, quem Valerius iuris ciuilis, & Sacrorum Pontificalium peritiſſimum appellat. conſul hic fuit cum Cn. Octauio anno Vrbis DXXCIIX. filium D. Iunio Silano in adoptionem dedit, in quem auditis Macedonum legatis ſententiam tulit pecunias eum a ſociis accepiſſe, eaq. de cauſſa & rep. & domo ſua indignum eſſe. Eam notam filius tam acerbe tulit, ut eadem nocte ſe ipſum laqueo interemerit. Pater funeri noluit intereſſe, ſed conſultoribus eodem tempore uacare. Proximo anno A. Torquatus fratri

VI in conſulatu ſucceſſit, cuius collega fuit Q. Caſſius Longinus. Praetor trieñ

VII nio ante fuerat, de reb. capitalibus quaeſtiones exercuit. Septimus L. Torquatus Conſul fuit cum L. Aurelio Cotta anno DCXXCIIX. Hi uidentur praemio legis Conſules facti, cum accuſaſſent ambitus P. Sullam, & P. Autronium competitores Conſules deſignatos, & optinuiſſent. Sed maximũ periculum Kal. Ian. & Nonis Febr. ſubierunt ab eiſdem, quos accuſauerãt, inita coniuratione cum L. Catilina, & Cn. Piſone. Sed detecta coniuratio eſt, & Cn. Piſo in Hiſpaniam miſſus, Catilina Conſulatum cum optinere non potuiſſet, Cicerone Conſule biennio poſt iterum coniurationem inſtituit. Extat Ciceronis Oratio pro P. Sulla, ex qua apparet L. Torquatum L. Torquati conſularis uiri filium, cuius mater Aſculana fuiſſe dicitur, Sullã accuſaſſe, ut utriuſque coniurationis non expertem. Hic eſt L. Torquatus filius, quem ut Epicureum fingit idem Cicero lib. I. de finibus cum eo longum habuiſſe ſermonem. Fuit eodem tempore A. Torquatus quaeſitor in

VIII Milonem de ambitu. Nunc ad Manlios Vulſones poſteriores uenio. Primus L. Manlius A.F.P.N. Vulſo Longus Conſul fuit anno CCCCXCVII. cũ Q. Caedicio, & eo mortuo cum M. Atilio Regulo iterum. bello Punico primo in Conſulatu naualem de Poeneis triumphum egit. Iterum Conſul

II fuit ſexto anno a priore, eiuſq. collega C. Atilius Regulus iterum. Alter Cn. Vulſo Cn. F. L.N. a Verrio dictus, ſuperioris, ut credimus, nepos Conſul fuit cum M. Fuluio Nobiliore anno DLXIV. triumphum egit III. Nonas Martias biennio poſt de Galleis Aſiaticeis. Huius res geſtas Hannibal Graece ſcripſit. Tertius A. Vulſo ſuperioris frater, ut exiſtimamus,

cum

cum a Verrio Flacco Cn.F.L.N. nt ille appelletur, Conſul fuit cum M. Iunio Bruto an DLXXV. Praetet hos P. Manlius Vulſo Practor Sardiniam optinuit an. DXLIII. & anno poſtea XIII. L. Vulſo PR. Siciliam eandem prouinciam biennio poſt C. Vulso Praetor ſortitus eſt. ∴IV.∴ Reliquum eſt, ut de Acidino Fuluiano agamus. Q. Fuluius Flaccns, qui quater Conſul, ſemel Dictator, Cenſor, Magiſter Equitum, & Triumphalis fuit, filinm in adoptionem dedit L. Manlio L. F. Acidino. Itaq. filius, qui antea, ut credimus. M. Fuluins Flaccus dicebatur, poſtea L. Manlius L. F. L. N. Acidinus Fuluianus appellatus eſt. ἀκιδνὸς Graecis imbecillnm ſignificat, ac tenuem: inde fortaſſe Acidini cognomen deducitur. niſi potius ab acido Acidinus eſt. Hic cum fratre germano Q. Fuluio Q. F. M. N. Flacco quod numquam alias ante Caeſarum imperium accidit, Conſul fuit anno urbis DLXXIV. Triumpharunt duo fratres germani Metelli eodem die, duo etiam Cenſores eodē anno fratres patrueles fuerunt, & nt Paterculus refert, duo quoq. Cenſores fuerunt Scipiones, ſiue Caepiones fratres germani; quod, ut alia multa, quo anno acciderit, ignoramus. Acidinus biennio ante Conſulatum cum P. Scipione Naſica, & C. Flaminio Aquileiam Coloniam Latinam Triumuir deduxit. ex Hiſpania Citeteore Pro practore fuiſſe reuerſum ouantem conſtat anno urbis DLXVIII. Praetor is fuerat ante triennium. Alius quoq. L. Acidinus Praetor fuit an. DXLIII. M. Marcello IV. Conſule. Idemq. ut arbitror poſt nndecim annos ex Hiſpania reuerſus a ſenatu, ut onans ingrederetur; impetrauerat; ſed a M. Porcio Lacca TR. PL. prohibitus eſt. magnum tamē auti & argenti pondus in aerarium tulit. Practer hos omnes P. Manlius Coſ. fuiſſe dicitur cnm C. Papirio Carbone anno DCXXXIII. ſed is Mallins, aut Manilius fortaſſe eſt, quae ambae Conſulares familiae fuerunt; quamuis a multis tam Graecis, quam Latinis & inter ſe, & cum hac Manlia confundantur. ut in collega P. Rutilii Rufi. Coſ. an DCXLIIX. quem Cn. Mallium in titulo ueteris monumenti appellatum eſſe scio, & in collega L. Marcii cenſorini, qui conſul fuit an. DCIV. quem Manium Manilium P. F. P. N. Verrius appellat. Praetorem quoque L. Manlium fuiſſe ſcimus anno primo belli Punici ſecundi, urbis conditae DXXXV. & poſt undecim annos C. Manlius Praetor Siciliam optinuit. Nec dubito, quin apud Liuium lib. XXVIII. Q. Manilius Thurinus fuerit is, qui Aedilis Plebis cum M. Pomponio Mathone ludos plebeios inſtaurauit an. DXLVI. & anno ptoximo Praetor peregrinus fuit. quamuis Q. Manlius mendose legatnr. At P. Manlius an. DLVIII. Practor Hispaniam citeriorem prouinciam optinuit, adiutorq. M. Porcio Catoni Conſuli datus eſt. Idem iterum Practor eandem prouinciam optinuit poſt annos tredecim. Quaerendum quoq. eſt, quis nam L. Manlius fuerit, qui cum L. Minucio Myrtilo iuſſu M. Claudii Praetoris Vrbani, quod legatos Carthaginiēſiū pulſaſſent traditi legatis ſūt, ut Carthaginē ducerētur.

MARCIA

MARCIA gens dnplex patriciorum, & plebeiorum, ntraq. nobiliſſima: illa uetuſtate, atq. origine a duobus Romanorum Regib. orta, atq. decorata, & Coriolano clariſſimo uiro, atq. fortiſſimo illuſtris: haec in uarias ſtir-

pes

pes diuiſa multis inſignibns uiris eluxit. Nam & Rutili, & ex his orti Cen-
ſorini, & Philippi, & Figuli, ac Reges, & ſi qni alii aliis cognominibus di-
ſtinguntur, omnes plebeij fuerunt. At patricii, quos maiorum gentinm
dicere poſſumus, ſi eorum opinionem ſequamur, qui credunt a L.Iunio Bru
to primo Consule adſcitos ex equeſtri ordine, primos patricios minorum
gentium fuiſſe appellatos, ex Sabinis Romam cum Numa Pompilio Rege
migrarunt. Numa Marcius princeps gentis appellatus eſt, quod Marci fili-
us eſſet, ut Numa Rex, quod Pomponis eſſet, Pompilium gentis nomen in
uenit. Hunc Numam Marcium Praefectum Vrbis fuiſſe, & Pontificem Ma-
ximum ſub Numa, & Tullo Hoſtilio inuenio. ex uxore Pompilia Numae
Regis filia Ancum Marciũ Regem quartum Romanorum ſuscepit. Nu-
mae Regis uxor Tatia Titi Tatii Regis Sabinorum filia fuit, qui Romae cũ
Romulo regnauit. Ex ea Pompilia nata fuerit, nec ne, ignoramus. Sunt, qui
affirment eundem Regem quattuor praeterea filios procreaſſe Pomponem,
Pinum, Calpum, & Marcum ſiue Mamercum, utroq. enim nomine idem ſi
gnificatur, ut cum Mamers Mars dicitur. Ab his ortos fuiſſe Pomponios,
Pinarios, Calpurnios, & Marcios, quos falſo Mamercios Plutarchum appel
laſſe quidam arbitrantur. Ita duplex origo Marciorum, aut a Numae Re
gis filio, aut ab Anco Rege, & a Numae filia, orationibus, & laudationib.
funerum iactabatur. Quibus affirmat Cicero hiſtoriam rerum Romana
" rum effectam eſſe mendacem. Multa enim, inquit, ſcripta ſunt meis
" quae facta non ſunt. falſi triumphi, plures Conſulatus, genera etiam fal-
" ſa, & a plebe, uel ad plebem tranſitiones, cum homines humiliores in alie
" num eiuſdem nominis infunderentur genus. Anci praenomen Marcii Re-
gis Sabinum eſſe Varro ſignificat, quidam Graecum eſſe putant a uitio bra
chii nimis adunci. Regnauit annos XXIV. triumphum bis egit de Veienti-
bus, & Sabineis, Oſtiam Coloniam deduxit. Duos filios, qui poſtea L. Tar
quinium Priſcum Regem occiderunt, reliquit, quos Ser. Tullius Rex in
exilium miſit. Tarquinius annos XXXIIX. regnauit. occiſus eſt anno urbis con
ditae CLXXV. Ab hoc anno ad CCLX. nulla Marciorum mentio, qnod ſciã,
fuit. Tum Cn, Marcius, quem Caium Plutarchus appellat, a Poſtumo Co
minio Conſule laudatus, quia fortem se, dum Corioli Volſcorum oppidũ
caperetur, oſtenderat; qui cum ei multa dona optare concederet, equum, &
hoſpitem tantum Marcius Coriolanus, ſic enim appellatus poſtea eſt, opta
uit. Anno proximo cum repulſam in Conſulatus petitione tuliſſet, & de
Tribunorum PL. poteſtate abroganda in Senatu conſilium dediſſet, ne dã-
naretur praeſens, ſolum uertit in patriam magnum Volſcorum exercitum
quadriennio poſt duxit ſed Vetuſiae matris, & Volumniae uxoris, & alia-
rum matronarum precibus ab incepto deſtitit. Matronis multa conceſſa a
Senatu enumerantur, aram Fortunae muliebri eodem loco faciendam cura
runt, quo id impetrauerant. Coriolani mortem narie ueteres ſcripſerunt.
Alii a Volſcis proditionis crimine inuiſum occisum eſſe, alii ſe ipſum inter
emiſſe, ut Themiſtoclem; tertii ſenem admodum in exilio eſſe mortunm.
II. Plebeiorum uetuſtiſſimus C. Marcius, qui Tribunus plebis fuit. anno poſt
urbem

vrbem conditam CCCLXIV. Rntilorum, & Cenſorinorum tres Conſulares ante Auguſti tempora fuerunt, quorum primus quater Conſul, bis triumphum egit, Idemque primus e plebe Dictator, primuſque plebeius Cenſor fuit. Alter cum bis Cenſor fniſſet, quod nemo vnquam optinuit: Cenſorini cognominis cauſſa fuit. Tertius & Conſulatum, & Cenſuram conſecutus eſt. Primus igitur C. Marcius L. F. C. N. Rutilus in primo Conſulatu, quem cum Cn. Manlio Imperioſſo II. geſſit anno CCCXCVI. de Priuernatibus triumphauit Kalen. Iunijs & anno proximo de Tuſceis pridie Nonas Mai Dictator, Quarto poſtea anno iterum Conſul fuit cum P. Valerio Potito. Poblicola. Anno veniente Cenſor cum Cn. Manlio Imperioſſo, luſtrum fecerunt XXII. Tertium Conſul fuit anno CDIX. cum T. Manlio Torquato II. & cum Q. Serui-
II. lio Ahala quartum Conſul vno anno interiecto honoribus vacuo. Ex hoc clariſſimo principe familiae natus eſt C. Rutilus, qui cum Q. Fabio Maximo Rulliano iterum anno CDXLIII. Conſul fuit. Cenſuram priorem geſſit poſt annos XVI. cum P. Cornelio Aruina. luſtrum fecerunt trigeſimum. Iterum Cenſor poſt annos nouem & viginti, hoc eſt anno CCCCXXCIIX. cum Cn. Cornelio Blaſione fuit, luſtrumque fecerunt XXXV. Tunc Cenſorini nomen accepir, quod poſteris quoque acceſſit. Populum increpuiſſe dicitur. quod bis eidem tantam poteſtatem detulerit: & ne aliquis bis Cenſor fieret, legis promulgandae au-
III. ctorem fuiſſe. Tertius L. Marcius C. F. C. N. Cenſotinus Manii Manilii in Conſulatu collega anno primo tertii belli Punici, hoc eſt anno vrbis DCIV. biennio poſt Cenſor fuit cum L. Cornelio Lentulo Lupo. luſtrum fecerunt LVI. Hunc nepotem, aut pronepotem ſuperioris fuiſſe credimus.

PHILIPPI.

IIII. PHILIPPI quattuor, Conſulatus quinque, Cenſuras duas, Magi-
I. ſterlum Equitum, & triumphum optinuerunt. Primus Q. Marcius Q. F. Q. N. in Conſulatu, quem cum L. Aimilio Barbula geſſit, triumphauit de Etruſceis Kalen. Aprilis anno CDLXXII. Magiſter Equitum fuit anno XIIX. Cn. Fuluio Maximo Centumalo Dictatore claui figendi cauſſa.
II. Sequitur Q. Philippus L. F. Q. N. Verrio reſte, quem proximi nepotem fuiſſe ſuſpicamur. Conſul fuir cum SP. Poſtumio Albino anno DLXVII. ob Bacchanalia ex Senatus conſulto Conſules quaeſtiones exercuerunt in pleraſque feminas non viles: quae ſacrorum praetextu turpiter vixerant ante biennium Praetor Siciliam optinnit. Iterum Conſul fuit cum Cn. Seruilio caepione anno DXXCIV. quinquennio poſt Cenſor cum L. Aimilio Paullo. Luſtrum fecerunt LIII. Huins filius Q. a Liuio comme-
III. moratur. Tertius L. Philippus Q. F. Q. N. cuius mater clodia ſoror fuit Appii Pulchri C. F. Conſularis viri, clariſsimus vir fuir, & poſt L. Craſſum, & M. Antonium eloquentiſsimns: in Tribunatu plebis legem Agrariam promulgauit, Sed eam non pertulit, in Tribuni Militaris. & Conſulatus petitione repulſam tulit, Conſul tamen factus eſt cum Sex. Iulio Caeſare anno proximo ante Marſicũ, ſiue ſociale bellũ: hoc eſt vrbis an. DCLXII.

in eodem Conſulatu M. Druſi TR. PL. Conatus fregit, eiuſque legis Liuias neminem tenere decernendi ſenatui auctor, vt Conſul & Augur fuit, vt pote contra auſpicia latas. Cenſor cum M. Perperna quinquennio poſt luſtrum condiditi LXVII.
IV. Quartus L. Philippus L. F. hoc eſt ſuperioris L. Philippi filius Conſul fuit cum Cn. Lentulo Marcellino anno DCXCVII. Hic vitricus fuit C. Octauii, qui poſtea adoptione maioris auunculi C. Caeſar Octanianus appellatus eſt, & poſtea Auguſti cognomine imperium tenuit. Namque Attia Auguſti mater poſt C. Octauii Praetori viri mortem L. Philippo nupſit ex qua L. Philippum procreauit, vt Dion ſcribit. Onidius vero in calce lib. VI. faſtorum materteram Caeſaris Auguſti Philippo nupſiſſe ait, & ex eo natam Marciam, quae tum ab Anco Rege, tum ab eo Philippo, qui templum Herculis Muſarum aedificauit, genus duceret. Hunc autem Auguſti tempore fuiſſe, qui id templum conſtruxerit, Suetonius auctor eſt. Ex alia vxore Philippi Marcia nata eſt M. Catonis, & Q. Hortenſii vxor, quae viuo Catone ab Hortenſio expetita eſſe dicitur, & mortuo Hortenſio ad Catonem rediiſſe. L. Philippum patrem inuenio Gellii vitricum fuiſſe, & Geliae Poſtumii matris. Eſt autem is Gellius quem Catullus turpiſſimis verbis proſcidit, in quem Cicero in Sextiana inuehitur frater, vt arbitror L. Gellii Publicolae viri Cenſorii.

IV Figulos duos tantum Conſulares reperio ambos eodem praenomine Prior C. Marcius C. F. Q. N. Conſul cum P. Cornelio Scipione Naſica, qui Corculum dictus eſt, anno DXCI. Sed Figulus e Gallia, Naſica e Corſica redierunt, & abdicarunt ſe Conſulatu, quod vitio facti eſſe dicerentur. In eorum locum facti ſunt P. Lentulus, & Cn. Domitius Ahenobarbus. Iterum tamen Conſul ſexto poſtea anno fuit cum L. Lentulo Lupo. cum Delmatis varie pugnauit, victoria tandem potitus eſt. C. Figulum Praetorem fuiſſe inuenio anno DXXCIV. eum hunc ipſum fuiſſe arbitror, & Claſſi praefectum fuiſſe. Huius filius C. Figulus iuris conſultus cum in petitione Conſulatus repulſam tuliſſet, poſtridie fertur conſulentibus dixiſſe, Vos conſulere ſcitis, Conſulem facere neſcitis. Alter conſularis C. Figulus C. F. a Dione appellatur, Figuli iuriſconſulti, vt arbitror, filius, aut nepos. Conſul fuit cum L. Iulio Caeſare anno DCXXCIX. Ante hos T. Marcius Figulus anno DXXCIV. nuntiauit Senatui palmam enatam in impluuio ſuo.

R E G E S.

V R E G E S duos etiam Conſulares inuenio, & alterum triumphalem Prior Q. Marcius Q. F. Q. N. Conſul fuit cum M. Catone Liciniano anno DCXXXV. Pro conſule anno proximo triumphum egit de Liguribus Stoeneis III. Nonas Decembres. Hic in conſulatu vnicum filium amiſit magnae ſpei adoleſcentem; eodem die Senatum habuit. Alter Q. Rex ſuperioris vt creditur fratris filius Conſul fuit anno DCXXCV. maioreque parte anni ſolus Conſulatum geſſit, propterea quod cum L. Metellus collega initio anni mortuus fuiſſet, & eum qui ei ſuffectus fuerat, antequam iniret, mortuum fuiſſe audirent, religioni habitum eſt Regi collegam creare. Ex hac familia Marcia fuit auia paterna C.

Caeſa-

1 Caeſaris Dictatoris. Nam cum is funebri oratione Iuliam amitam,
quae C. Marii ſeptieseonſulis vxor fuit, laudaret; eius paternum genus
cum diis immortalibus coniunctum eſſe dicebat, cum a Venere Iulii eſ-
ſent: & maternum ab Regibus ortum; eum ab Anco Marcio Marcii Re-
ges eſſent, quo nomine fuiſſet mater amitae. Captaſſe quoque P. Clo-
dium AP. F. Pulchrum conſtat Q. Marcii Regis conſularis hereditatem,
qui Tertiam Clodiam eius ſororem duxerat, ex Ciceronis ioco diſcere
VI quis poteſt. ſed ad Conſules renertamur. Ante hos omnes, quos
diximus Philippos, Figulos, Reges Q. Marcius Tremulus fuit, qui bis
Conſul, & triumphalis Marciae genti maximnm ornamentum addidit.
Priori Conſularu, quem cnm P. Cornelio Arnina geſſit, triumphnm egit.
de Anagnineis, Herniceiſque prid. Kal. Quinctiles anno CDXLVIII. ſta-
tua ei equeſtris togata ante aedem Caſtorum ſtatuta eſt, quod Samnites
bis deuicerat, & Anagnia capta populum ſtipendio liberauerat.
V Praetorem inuenio vrbanum fuiſſe M. Marcium Rallam anno DXLIX. &
biennio poſt legatum Carthaginem miſſum cum L. Verurio, & L. Scipio-
ne. ſine cognomiue inſignis vir L. Marcius fuit Septimii filius eques Ro-
manus, qui morte Publii, & Cn. Scipionis, quorum alter Africani, al-
ter Naſicae parer fuit, perditas res in Hiſpania collecto exercitu reſtau-
rauit, & maximos hoſtium exercitus vicit. Senatum tamen offendit:
/ quod ſe Propraetore appellauerit in litteris, quibus de rebus geſtis eum
certiorem fecir. A militibns enim nouo exemplo fuerat dnx electus, &
Propraetore ſalutatns. Eidem feruut concionanti caput ardere viſum;
clypeumque in Capitolino templo poſitum eſſe, quod Marcium dicere-
VII tur cnm imagine Aſdrubalis ab eo victi. M. Marcius Tribunus Mi- 1
litum ſecundae legionis occiſus a Gallis anno DLX. M. Marcius Rex ſa-
crorum moritur anno DXLIII. quem arbitror patricium fuiſſe. Nam
Cicero in oratione ad Pontifices Regem Sacrorum, Flamines, Salios, &
ex parte dimidia ſacerdotes, & Interregem, & eum, a quo is proditur, pa-
tricios eſſe oportere affirmat. L. Marcius cum Q. Fuluio Aedilis Curu-
lis fuit anno DXXCIIX. cum Hecyra Terentii tertio relata eſt, potuit is
eſſe L. Marcius Cenſorinus, quem Conſulem fuiſſe diximus poſt annos
XVI. De aqua Marcia varia varietas inrer ſcriptores eſt, a quo uomen
ſumpſerit. Plinius Marcia iuquit, quondam Aufeia, fons ipſe Piconia.
Primus eam in vrbem ducere auſpicatus eſt Ancus Marcius vnus e Regi-
bus: poſtea Q. Marcius Rex in Praetura rurſuſque reſtituit M. Agrippa.
Plutarchus Marcii inquit fuere Publius, & Quinctus, qui maximum, pul-
cherrimumque Romae aquae ductum fecere. Iulius Frontinus an-
no ab vrbe condita DCVIII. Ser. Sulpicio Galſia, L. Aurelio Cotta Coſ.
datum eſt a Senatu negotium Marco Titio, qui tum Praetor inter ciues,
& peregrinos ius dicebat, aquae ductuum reficiendorum, & vt alias aquas
duceret. Is hauc aquam a tertio miliario duxit, cui ab auctore Mar-
ciae nomen eſt. Feneſtellam quoque is refert Marco decreta in haec
opera HS. DCCCIV. & Praeturam in alterum annum prorogatam. Sed
in verbis Frontini mendum eſſe poteſt, vt pro Marcio, vel pro Mar-
cio Tito M: Titius ſcribatur. nam cur a praenomine Marco Marcia,
non a Titio nomine gentis Titia dicta eſt? quamuis Appia & via, &

ann. poſt ſupeciorem Sexto . Anno proximo hoc eſt anno CCLXI.
III. Conſul fuerat P. Augurinus cum T. Geganio Macerino. Tertius L.
Minucius eodem cognomine ceteris & virtute, & praemiis praecellens.
Conſul fuit anno CCXCV. cum C. Nautio Rutilo iterum coactus eſt ab-
dicare a L. Quinctio Cincinnato Dictarore. Decemuir legib. ſcribendis
fuit anno CCCIII. & proximo, quo abdicare cum reliquis eſt coactus pro-
pter Appii Claudii collegae libidinem, atque potentiam. Idem tamen ſi-
ue alius eiuſdem nominis praefectus Annonae fuit anno CCCXIII. & pro-
ximo, quibus SP. Maelii facinus tyrannidem captantis, quem C. Seruilius
Ahala interemit, detexit, & farris pretium trinis nundinis ad aſſem redegit.
ob quas res vndecimus Tribunus plebei creatus eſt, & ei ſtatua, atque co-
lumna ſtipe a populo collata extra portam Trigeminam ſtatuta eſt non ex
Senatus conſulto, ſed tum primum ex populi decreto, vt Plinius auctor eſt.
Liuius tantum bone aurato extra portam Trigeminam donatum aſſerit; fal-
ſumque eſſe imaginis titulum, quo diceretur vndecimum TR. PL. coop-
tatum; cum patricius fuerit, & patres non ſinerent augeri numerum. Ex-
tant hodie Augurinorum denarii cum columnae, & Auguris imagine.
Quartus Q. Augurinus Coſ. fuit anno CCXCVI. cum C. Horatio Puluillo.
IV. Quinctum inuenio SP. Augurinum Pontificem Maximum fuiſſe anno
V. CCCXXXV. Poſtremo TI. Minucium reperio Conſulem L. Poſtumii
VI. Megelli in Conſulatu collegam anno CDXLIIX. mortuum eſſe, eique ſuf-
fectum M. Fuluium Curuum plebeium. Quod facit, vt dubitent quidam,
num ipſe Minucius plebeius fuerit. Sed mihi non mirum eſſe videtur, vt
initio anni duo patricii Conſules fuerint, & poſtea altero mortuo plebeius
I. fuerit ſuffectus. Venio nunc ad Minucios plebeios, quorum vetuſtiſſi-
mus eſt M. Minucius Tribunus plebis anno CCCLII. Ruforum vero
primus Marcus ille Minucius, qui Coſ. anno DXXXII. cum P. Scipione Aſi-
na, & quarto poſtea anno Magiſter Equitum fuit Q. Fabio Maximo Verru-
coſſo II. Dictatori, qui cum victorem Hannibalem cunctando coercuiſſet,
eam cunctationem milites ignauiam, & ſocordiam appellantes a populo
Romano optinuerunt, vt Minucio cum Dictatore aequaretur imperium.
Sed cum id in perniciem ceſſiſſet, niſi Minuciani a Fabianis fuiſſent ſummo
periculo liberati, iterum ſe omnes Dictatori ſubiecerunt, eumque patrem
appellarunt. Alter eſt Q. Minucius C. F. C. N. Rufus a Verrio dictus. is
II. Conſul anno DLVI. cum C. Cornelio Cethego, triumphum egit de Ligu-
ribus, & Boiis in monte Albano. Praetor Brutios prouinciam ante trien-
nium optinuit. & M. Rufus Praetor peregrinis ius dixit, anno Conſulatus
Q. Rufi. Tertius Q. Rufus, quem aliqui M. appellant, Conſul fuit cum SP.
Poſtumio Albino anno ſecundo belli Iugurthini, hoc eſt vrbis DCXLIII.
triumphum egit anno proximo de Scordiſceis, & Triballeis ex Thraecia.
Thermũ Conſularẽ vnũ iuueni Q. Minuciũ Q. F. L. N. qui Propraetore anno
DLIIX. ex Hiſpania Citeriore triumphũ egit, Conſul fuit biennio poſt cum
L. Cornelio Merula. Hic Aedilis Curulis cũ T. Sẽpronio Longo anno DLV.
fuerat. & ab his ludi Romani qua ter inſtaurati fuerũt. Praeturã biẽnio poſt
geſſit in Hiſpania Citeriore, ex qua, vt diximus, triũphũ egit. Occiſus eſt an.
DLXV. a Thracibus. Praetor M. Thermus fuit, ſub quo C. Iulius C. F. Caeſar
poſtea Dictator prima ſtipẽdia in Aſia fecit. & ab eo in expugnatione Myti-
lenarum

lenarum ciulca donatus eſt anno plus minus DCLXXIII. Præter hos inuenio T. Minucium Melliculum Praetorem inter ciues, & peregrinos mortuum eſſe anno DLXXIII. C. Minucium Numatium occiſum Cannenſi proelio, quem Magiſtrum equitum fuiſſe anno proximo, hoc eſt anno vrbis DXXXVI. aliquot dies Liuius aſſerit. Minucia Veſtalis viua defoſſa extra portam Collinam campo ſcelerato nomen dedit anno CDXVI. Lucius Minucius legatus a Q. Fuluio Flacco miſſus ex Hiſpania Citeriore anno DLXXIII.

M V C I A.

MVCIA gens plebeia quidem, & quae ſero ad Conſulatum peruenerit; tamen clariſſimos viros habuit, & tum iuris ciuilis ſcientia, tum grauitate morum inſignes: Conſulatus quinque, Pontificatus Maximos duos, & triumphum optinuit. Omnes eodem cognomine Scaeuolae ſiue Scaeuulae vſi ſunt, eo excepto, qui primus id cognomen inuenit, quem Cordum a multis, ab Athenodoro Opſigonum appellatum fuiſſe accepimus. Cordi agni, & Cordum frumentum, aut fenum dictum eſt, quod ſero naſceretur, aut matureſceret. idem Opſigonus ſignificat. Scaeuola is dictus eſt, quod dexteram in ignem miſerit, cum Porſenam Regem vrbem obſidentem interimere putans, purpuratum eius ſiue ſcribam occidit: & poſtea ſiniſtra vſus neceſſario eſt. Scaeua Graeca origine ſiniſtram ſignificat, & Scaeuula deminutionis cauſſa dicitur, vt ſportula, & animula. Quod vero O littera pro V poſteri in eo nomine vſi ſint, mirandum non eſt, tum propter earum litterarum in multis aliis facilem permutationem, tum propter vſum eius vocalis poſt digamma, quae raro ab eruditioribus retinebatur, ſed in O mutabatur. Vnde in nummis paullo poſt caedem C. Caeſaris ſignatis DIVOS. IVLIVS. ſic in veteribus Plauti, & Terentii & aliorum libris VOLGVS, VOLT, VOLTIS, VOLTVS, & cetera eadem ratione. Sed Antiquius eſſe arbitror Scaeuulae vſum, vt Popliculae, & epiſtulae, quorum alterum in Publicolam mutatum eſt, alterum licet vt origine Graecum, O littera ſcribendum eſſet, non niſi poſt Iuſtiniani tempora eam litteram accepit. Praenomen Cordi varie ſcriptum video. Sunt, qui Caium Mucium, quo praenomine Conſulares vſi non ſunt, alii Quinctum, nel Publium, quibus frequentius gentiles vſos video, prodiderunt. Ab hoc Mucia prata dicta ſunt ea, quae virtutis ergo ei donata cum ſtatua eſſe dicuntur. Fuit in annus poſt Reges exactos alter, poſt vrbem vero conditam CCXLV. Hunc patricium fuiſſe non nemo ſcripſit, ſed cum neque is, nec poſteri magiſtratus optinuerint ante, quam cum plebeiis communicarentur, id
I. mihi non ſit veriſimile. Primus Conſul P. Mucius Q. F. P. N. Scaeuula triumphum egit de Liguribus anno DLXXIIX. eius collega fuit M. Aimilius Lepidus in ſecundo conſulatu. Huius pater vt abitror Praetor
II. anno DXXXIIX. Sardiniam optinuit. Publii frater germanus Q. Scaeuola Conſul proximo anno poſt fatris Conſulatum fuit cum SP. Poſtumio Albino Paullulo. Tres Soles eo anno viſi Praetores ambo fratres eodem anno fuerunt anno DLXXIV. Publius PR. vrbanus, fuit & quaeſtionē

de

de veneficiis exercuit. Quinctus Siciliam optinuit. Tertius P. Scae-
uola P. F. maximus vir, & iuris peritiſſimus Tribunus plebis an. DCXII.
aduerſus L. Tubulum, qui Praetor quaeſtionem de ſicariis anno proxi-
mo exercuerat, & pecunias accepiſſe dicebatur, rogationem pertulit qua
Cn. Caepioni Coſ. ea quaeſtio deferebatur. Sed Tubulus in exilium
profectus eſt. Praetor fuit quinquennio poſt, & Conſul anno DCXX.
cum L. Calpurnio Piſone Frugi. In Conſulatu TI. Gracchi TR. PL. co-
natus non ſolum non repreſſit, verum etiam adiuuiſſe cum fratre germa-
no P. Licinio Craſſo Muciano iurisconſulto, & anno proximo Pontifice
Maximo creato dictus eſt. Quamobrem nobilitas exarſit, & duce P. Sci-
pione Naſica Tiberius occiſus eſt. Pontifex Maximus fratre in Aſia
IV. mortuo cooptatus eſt anno tertio poſt Conſulatum. Quartus eſt Q.
Mucius Q. F. quem Augurem Cicero appellat, Conſulatum geſſit cum
L. Metello Delmatico anno DCXXXVI. Hic ex Laelia Maiore C. Lae-
lii ſapientis filia duas Mucias procreauit, quarum alteram L. Craſſus du-
xit, alteram C. Marius ſepties Conſul. Craſſus duarum Liciniarum pater
fuit, quae P. Scipioni Naſicae, & C. Mario filio nupſerunt. C. Laelius
minorem filiam C. Fannio M. F. collocauit: qui cum maior natu eſſet,
quam Q. Scaeuola, moleſte admodum tulit ſibi illum in Auguratus col-
legio praelatum. Horum omnium nomina leguntur in dialogis Ci-
ceronis, qui inſcribuntur Cato maior ſiue de ſenectute, & Laelius ſiue de
amicitia, & de Oratore ad Q. fratrem. Hunc etiam Q. Mucium iuris-
conſultum fuiſſe accepimus, quamuis a Pomponio omiſſus ſit, cuius hi-
V. ſtoria minus vera, & plena eſt. Sequitur Q. Mucius P. F. quem Pon-
tificem, aut Pontificem Maximum, vt ab Augure diſtinguant, appellant.
Hic paternam diſciplinam exornauit, maioreſque progreſſus in ea fecit.
cuius hodie extant aliquot capita in Digeſtis ex libro definitionum.
Conſul fuit anno DCLIIX. cum L. Licinio Craſſo Auguris genero, cum
quo alios magiſtratus geſſit excepto Tribunatu Plebis, in quo Scaeuola
Craſſo ſucceſſit. Et Scaeuola Tribuno in roſtris ſedente legem Serui-
liam Q. Caepionis Conſulis Craſſus ſuaſit anno DCXLVII. quo anno
Cicero natus eſt. Ambo Conſules legem Liciniam, & Muciam pertu-
lerunt, de ciuibus regendis, vt in ſuae quiſque ciuitatis ius redigeretur,
neque ius ciuitatis Romanae vſurparet: quam Cicero in Corneliana per-
nicioſam Rei publicae fuiſſe dixit. Ex ea enim alienati ſunt animi Ita-
licorum, & belli ſocialis occaſio quinquennio poſt exorti fuit. Prouin-
ciam Aſiam nouem menſes Praetor, vt arbitror, rexit, ea iuſtitiae, aequi-
tatis, & integritatis, ac diligentiae fama; vt exemplum prouinciarum re-
ctoribus reliquerit, eiuſque edicta Aſiatica in alias prouincias transfer-
rentur: & feſtos dies ſingulis annis deinceps ageret Aſia. quae Mucia
dicerentur, vt tanti viri memoriam quotannis renouarent. Pontifex
Maximus fuit anno DCLXIV. triennio poſt in funere C. Marii ſepties
Conſulis, C. Fimbriae perditiſſimi ciuis iuſſu vulnus accepit, ab eodem
paullo poſt accuſatus eſt; quadriennio poſt ante Veſtae templum occi-
ſus L. Licinii Damaſippi Praetoris, qui Marianarum partium erat, aucto-
ritate. Hic non ſolum iurisconſultus, ſed etiam Orator habitus eſt non
contemnendus. Huius ſoror Mucia Manio Acilio Glabrioni nupſit, ex quo

Manium

Manium Glabrionem peperit, qui Conſul fuit anno DCXXCVI. apud quem Praetorem C. Verres accuſarus eſt. Apud Pomponium mentio extat Q. Mucii Voluſi, qui Auli Caſcellii praeceptor fuit, a quo P. Mucius Quincti nepos heres inſtitutus eſt. Eum Voluſum Plinius libro octauo Volcatium appellaſſe videtur, defenſumque eſſe a cane narrat, ne a graſſatore occideretur. Sed in vtroque libro mendoſus locus eſt. Apud Aſconium legi Q. Mucium Oreſtinum Tribunũ plebis fuiſſe an. DCXXCIX. quem Cicero furti a L. Fuſſio Caleno accuſatum priuato iudicio defenderat, ſed Catilinae in petitione Conſulatus fauebat, & in ſenatu interceſſerat, ne lex ambitus aucta poena ferretur. De Tertia Mucia Cn. Pompei ter Conſulis tertia vxore, ex qua tres liberos procreauit, quam non ſine adulterii ſuſpicione dimiſſam M. Aemilius Scaurus duxit, Scauri principis Senatus filius, ex qua etiam filium ſuſcepit, alio loco diximus fuiſſe quidem Scaeuolae alicuius filiam, ſororemque vterinam Q. Metelli Nepotis, & fortaſſe Q. Metelli Celeris, qui ambo Conſulares fuerunt. Ob hanc eandem Muciam Pompeio obiectum eſt a C. Curione patre, & filio, cur eius, quem Aegiſthum ſolitus erat appellare, filiam vxorem acceperit, hoc de C. Caeſare dixiſſe aliquando Pompeium in memoriam redigebant, regnandique cupiditatem vtrique exprobrantes, quae ambos ſimul cum republica tranſuerſos egit.

NAVTIAE.

NAVTIAE gentis origo a Naute comite Aeneae Troiano fuit, cui
Palladium a Diomede traditum fuiſſe, & poſteris Mineruae ſacra ſemper
commiſſa, Varro in libris de familiis Troianis prodidit. Itaque ex his
patricia familia Rutilorum, maiorum vt arbitror, gentium ſeptem ha-
buit, qui Conſulatus quinque & Tribunatus Militares cum Conſulari po-
I. teſtate quatuor conſecuti ſunt. Primus SP. Nautius Conſul fuit cum
Sex. Fuſio Fuſo Medullino anno CCLXV. Hunc Dionyſius, vt nobi-
liſſimum adoleſcentem, & Mineruae ſacerdotem, Palladiique cuſtodem,
II. & mox futurum Conſulem ſexto antea anno laudet. Patrem eius Spu-
rium appellant, qui exiſtimant eius filium fuiſſe C. Rutilum bis Conſu-
lem, quem Verrius Flaccus SP. F. SP. N. appellat. Eius in priore
Conſulatu, quem geſſit anno CCLXXIIX. collega fuit P. Valeſius P.
F. Poplicola, in poſteriore L. Minucius Augurinus anno CCXCV.
Anno viceſimo ab hoc Conſulatu SP. Nautius legatus Populi Romani a
Fidenatibus iuſſu Lartis Volumnii Veientum Regis cum alijs tribus C.
Fulcinio, & L. Roſcio, & Tullo Cluuio, ſiue Coelio, aut C. Iulio
Iulo occiſus eſt. Pro SP. Nautio, quem Liuius, & Plinius produnt.
Cicero in Philippicis, niſi mendoſus liber ſit, SP. Antium refert.
III. Horum in roſtris ſtatuae ex S.C. poſitae ſunt. Primus poſt hos
IV. Tribunus Militum fuit SP. Rutilus anno CCCXXIX. Alter Spurius
ter eodem magiſtratu functus eſt annis XXXIV. XXXVII. & XLIX. ſupra
trecenteſimum. Hunc etiam Verrius SP. F. SP. N. appellat. Quin-
V. ctus C. Rutilus Conſul fuit cum M. Papirio Mugillano anno CCCXLII.
VI. Sextus SP. Nautius SP. F. SP. N. Rutilus, vt Verrius notat, Coſ. fuit cum M.

Pop-

VII. Popillio Laenate anno CCCXXXVII. Poſtremus C. Nautius in Conſulatu, quem geſſit an. CCLXVI. Collegam habuit M. Claudium Marcellum.

O C T A V I A

Octavios Velitris ortos Romam a Tarquinio Prisco translatos, in Senatumq. adſcitos, a Ser. Tullio patricios factos eſſe Suetonius auctor eſt. Veliternum ciuiu Octauium celebrem fuiſſe, & aram Octauio conſecratam, qui bellicum finitimis dux Marti ſacrificans nuntio accepto hoſtes adeſſe, ſacrum imperfectum reliquit, hoſtesq. uicit. ex quo decreto publico ſingulis annis exta Marti ſemicruda reddi, reliquias ad Octauios referri ſolitas fuiſſe dicebant. Romae ad plebem translati Conſulatus quinque, triumphum unum optinuerunt. Iterum a C. Caeſare Dictatore patricii facti ſunt, ut ſororis ſuae nepoti, quem poſtea teſtamento adoptauit, gratificaretur. Is fuit C. Octauius C. F. C N. C PRON. C. A B N. qui poſtea C. Iulius C. F. Caeſar Octauianus Auguſtus appellatus eſt. Primus populi ſuffragio magiſtratum adeptus eſt C. Octauius Rufus, cui Quaeſtorio, Cnaeus, & Caius filii nati ſunt. Cnaeus, & qui ab eo orti ſunt, ſummos honores optinuerunt. Caius eiusq. liberi in equeſtri ordine permanſerunt uſq. ad C. Octauium Auguſti patrem, qui primus Senator fuit, & poſt Praeturam Proconſule Macedoniam prouinciam optime rexit. Primus Cn. Octauius Cn. F. Cn N. ut Verrius ait, cum Pro praetore kal. Decemb. anno DXXCVI. triumphum naualem egiſſet ex Macedonia, & Rege Perſe, biennio poſt cum T. Manlio Torquato Conſul fuit. Hic poſt a missus ad Regem Antiochum, cum Rex reſponſum dare differret, Regem, circulo facto circumſcripſit uirga, quam gerebat, & ſtatim dare reſponſum coegit, quod ipſum ab aliis Cn. Popillio tributur ſed huic eidem certe in legatione mortuo ſtatua in roſtris ex Senatus conſulto poſita eſt. Eidem in palatio domum praeclare aedificatam ad Conſulatum ſuffragium attuliſſe Cicero ſcribit. Hunc exiſtimo C. Rufi pronepotem fuiſſe. Hunc Feſtus ait porticum Octauiam fecisse theatro Pompei proximam, quam combuſtam reficiendam curaſſe Caeſarem Auguſtum. eumq. fuiſſe refert, Aedilem Curulem, Praetorem, Conſulem, Decemuirum ſacris faciundis, & Triumphalem. Alter Cn. Octauius ſuperioris, ut creditur, filius Conſul fuit cum T. Annio Luſco an. DCXI. [illegible] filius eodem praenomine inſlicem Conſulatum geſſit cum L. Cornelio Cinna anno DLCXVI. nam licet ſeditione cum collega orta, cum ex urbe abrogato ei magiſtratu eiecerit, & in eius locum ſuffectus fuerit L. Cornelius Merula Flamen Dialis: Cinna tamen cum C. Mario exule, magnoque exercitus aduocato urbem ingreſſus eſt, & Octauium collegam, M. Antonium, L. & C. Caeſares occidi iuſſit. Merula quoque Dialis Coſ. & Q. Catulus, & P. craſſus Marci diuitis pater ſibi manus intulerunt, ut crudeliorem mortem effugerent. Quartus. CN. Octa-

uius M. F. cn. N. proditu r a Verrio, qui cum c. Scribonio curione conſul fuit an. DCLXXVII. Hunc magnos cruciatus fortiter pertuliſſe, cum omnes eius artus ardere uiderentur, Cicero lib. ſecundo de finibus refert. Poſtremus L. Octauius Cn. F. Cn. N. anno proximo Conſul fuit cum C. Aurelio Cotta. Apud Liuium primus Praetor Cn. Octauius, qui anno proximo Aedilis plebis fuerat, Sardiniam prouinciam optinuit an. DLVIII. nauesque onerarias LXXX. Poenorum cepit. Sed biennio poſt cum cc. onerariis, & xxx. longis nauibus ex Sicilia in Africam traiciens aduerſa tempeſtate claſſem amiſit. Hunc exiſtimo patrem fuiſſe eius, qui primus ex hac familia Conſul factus eſt. Redeo nunc ad Auguſti maiores. Proauus Auguſti ſecundo bello Punico ſtipendia in Sicilia Tribunus militum fecit Aemilio Papo Imperatore. Auus Velitris locuples conſenuit, quidam argentarium fuiſſe dixerunt. Pater, ut ex titulo eius ſtatuae didicimus, Tribunus militum fuit bis, Quaeſtor Aedilis plebis cum C. Toranio, quem tutorem filio ſuo reliquit, a quo Triumuiro proſcriptus eſt. Iudex etiam quaeſtionum fuit, & Praetor, & Pro conſule Imperator appellatus eſt ex prouincia Macedonia Beſſis & Thracibus magno proelio fuſis. fudit quoque in itinere fugitiuos, qui agrum Turinum occuparant. quamobrem fortaſſe filio cognomen Turini, dum puer eſſet, haeſit. quamuis M. Antonius proauum eius Reſtionem ex agro Turino libertinum exprobaret, eaque de causa identidem eum Turinum appellaret. Reſtionis cognomen Antiorum familiae fuit. Apud Dionem, & Xiphelinum Caepias non ſine mendo ſcriptum cognomen Auguſti eſt. Pater, dum ad petitionem Conſulatus uenit, Nolae mortuus repentino eſt in eodem cubiculo, in quo poſtea Auguſtus filius, quem tum quadrimum reliquit anno DCXCIV. Vxores duas habuit Ancharium, ex qua Octauia maior, & Attiam M. Attii Balbi, & Iuliae C. Caeſaris poſtea Dictatoris ſororis filiam, ex qua Octauia minor, & Auguſtus nati. Balbus paterna ſtirpe Aricinus ex ſenatoria familia, quam Vergilius ab Aenae comitibus ortam ſignificat illis uerſibus.

Alter Atys, genus unde Atti duxere Latini,
Paruus Atys, puero q. puer dilectus Iulo.

Maternum Balbi genus CN. Pompeio magno propinquum fuit. De Octauia minore nihil accepimus. Octauiam maiorem C. Marcellus duxit, ex qua tres liberos procreauit, M. Marcellum generum Auguſti, & filias duas. Mortuo Marcello M. Antonio Triumuiro intra decem menſes nupſit. & ex eo duas Antonias peperit; Maior Neronis Auguſti auia fuit; minor Tiberii Claudii Auguſti mater, C. Caeſaris Caligulae auia, Neronis Auguſti proauia. Octauia porticus theatro Marcelli proxima ab hac Octauia maiore ſorore Augnſti facta eſt. Laudauit auiam Iuliam mortuam Auguſtus annos natus duodecim, matrem Attiam amiſit inprimo Conſulatu uiginti annos natus, Octauiam ſororem poſt XXXIV. an. Attia mater L. Marcio Philippo Conſulari uiro nupſit, ex quo liberos ſuſcepit, ut Dion ſignificat. Octauia quoque appellata eſt

Tiberii Claudii Auguſti, & Meſſallinae filia Neronis Auguſti uxor, a quo occiſa eſt. Praeter hos laudantur a Cicerone in Bruto M. Octauius Ti. Gracchi in tribunatu plebis collega, qui dum perſeuera ret in interceſſione aduerſus leges Sempronias, quas Gracchus ferebat, ei abrogatus eſt Tribunatus an. DCXX. Alter M. Octauius Cn. F. qui tantum auctoritate, dicendoque ualuit, ut idem ſcribit, ut legem Semproniam frumentariam C. Gracchi populi frequentis ſuffragiis abrogauerit. Caedes C. Gracchi poſt XII. annos fuit, quam Tiberii fratris Tribunatus & caedes. Sed eodem an alio anno hic M. Octauius eam legem abrogauerit, nobis incertum eſt. Tertius M. Octauius M. F. laudatur a Cicerone, ut optimus Senator cum M. Catone patre, & Q. Catulo filio. Sed & L. Octauius Balbus iuris conſultus Senator tam in Verrinis, cuius quaeſtionis in conſilio fuit, quam etiam in Cluentiana, in qua tamen P. dicitur, maximis laudibus extollitur. Et in eiſdem Verrinis M. Octauius Ligus ſenator ornatiſſimus dicitur loco, ordine, nomine, uirtute, ingenio, & copiis. Antiquiſſimus Octauius Mamilius Tuſculanus, qui genus ab Vlyſſis filio Tuſculi conditore ducere ſe iactabat, Superbi Regis gener a quo Mamilia gens Romae orta. Sed mihi is Octauius Mamilius dicendus uidetur, ut ſimile praenomen ſit Quincto, & Sexto, & Decimo a numero liberorum: & ut ab illis Quinctia, Sextia, & Decia, ac Decimia familiae deducuntur, ſic ab Octauo praenomine Octauia gens eſt.

PAPIRIA.

Papiria gens, quam ueteres Papisiam uocabant, & patriciorum & plebeiorum fuit. Patricii, quos Cicero minorum gentium fuiſſe teſtatur, his cognominib. diſtinguuntur: Mugillani, Craſſi, Curſores, Maſones. Plebeii Conſulares Carbones tantum fuerunt, non Conſulares alii, ut Turdi, Paeti, atq. alii minus frequentes. Patricii multi inſignes uiri, & qui ab ipſis initiis libertatis ad annum DXXIII. annis trecentis fere clariſſimi floruerint. Plebeii Carbones uiri Seditioſi, & partium nimis bonarum habiti ſunt extremis temporibus Reipublicae, quibus iam omnia bellis ciuilibus, & ambitione, ac dominandi cupiditate flagrabant. Antiquiſſima Papiſiorum memoria eſt apud Pomponium, qui refert Sextum Papiſium aut Publium, temporibus Superbi Tarquinii Regis leges Regias colligiſſe, eumque librum ius Papirianum a poſteris appellatum. Sed & ab aliis, quo anno Reges exacti ſunt, & C. Papiſius Pontifex Maximus, & Manius Papiſius Rex ſacrorum primus appellatur: & poſt annos LX. M. Papiſium item Pontificem maximum Aſconius, quem Liuius Q. Fuſium Fuſum appellet. Mugillani tres Conſulatus, & Tribunatus militares cum Conſulari poteſtate totidem, & cenſuram conſecuti ſunt. Primus L. Papiſius anno poſt Romam conditam CCCIX. cum L. Sempronio Atratino Conſul ſuffectus fuit Tribunis Militum, qui eo anno primum cum Conſulari poteſtate, creari coepti quod uitio creati fore dicerētur Cenſor ăno proximo

cum eodem factus eſt, quem ueteres Magiſtru m morumdicebant, ut Cõſulem Praetorem prius, & poſtea Iudicem, ac Dictatorem Magiſtrum populi. Hi primi Cenſores quinquennio fuerunt, luſtrumq. fecerunt undecimum. Id munus a Rege Ser. Tullio quater adminiſtratum, Sexies a Conſulibus fuit. Iterum Conſul fuit cum C. Seruilio Ahala an.CCCXXVI. Cicero unius tantum Conſulatus collega Atratino mentionem facit, eumq. geſſiſſe refert anno CCCXII. anteaq. eoſdem Cenſores ſimul fuiſſe, & ab hoc ad L. Papirium Craſſum Dictatorem tredecim ſellam curulem Papiſios optinuiſſe. Hunc eundem inuenio Interregem fuiſſe an.CCCXXXIII. Alter
II. L. Mugil'anus Tribunus Militum fuit biennio ante eum annum, qui fortaſ
III. ſe idem Interrex fuit. Tertius M. Mugillanus bis Tribunus Militum fuit annis XXXV. & XXXVII. ſupra trecenteſimum, & Conſul quinquennio poſt Tribunatum poſteriorem cum C. Nautio Rutilo. Occiſus eſt urbe a Gallis capta an.CCCLXIII.cum in Sella curuli ſedenti Gallus barbam prius demulcere coepiſſet, isq. Scipione eburneo Gallum percuſſiſſet. Hunc Maninm Papiriũ
IIII. Plutarchus appellare uidetur, licet mendoſe Marius ſcriptum ſit. Craſſi nouem ſunt conſecuti quinque Conſulatus, Tribunatus Militares quattuor,
I Dictaturas duas, Cenſuras, & Magiſteria equitum totidem. Primus Marcus
II ſiue Manius Papiſius Cos. fuit cum C. Fuſio Pacilo an. CCCXII. Sequitur L. Craſſus bis Conſul, & Cenſor. priorem conſulatum geſſit cum M. Cornelio Maluginenſi quinquennio poſt ſuperiorem, & poſt quinquenniũ alterum otioſum poſteriorem geſſit cum L. Iulio Iulo. Cenſor fuit anno CCCXXXV. luſtrumq. fecit XIV. eius collega incertus eſt. Hunc ſuperioris filiũ
III fuiſſe ex fragmentis Verrii ſuſpicantur. Tertius C. Craſſus Tribunus Militum fuit cum Conſulari poteſtate anno CCCLXIX. quo & M. Manlius Capitolinus necatus eſt, & Ariſtoteles philoſophus natus, ut Gellius affirmat.
IV. Quartus biennio poſt Tribunus etiam militum fuit SP. Craſſus cum L. Pa-
V piſio Craſſo. Hos ſequitur alius L. Craſſus Sp. F. C. N. a Verrio Flacco di-
VI. ctus, ut Spurii Craſſi filium, Cai Craſſi nepotem, de quibus paullo ante diximus, fuiſſe ſuſpicemur. Hic Tribunus militum fuit an.CCCXCIV. Ventum
VII. eſt ad illum L. Papirium Craſſum, qui primus eſt Papiſius uocari deſitus, ut Cicero teſtatur. Hũc L. F. M. N. Verrius appellat, illius fortaſſe L. Craſſi filius fuit, quem quincto loco retulimus. Hic & Dictator, & Magiſter equitum & Cenſor & bis Conſul fuit. Nam cum Praetor eſſet an.CDXIII. Dictator rei gerundae cauſſa factus Magiſtrum equitum dixit L. Papirium Curſorem, de quo paullo poſt agemus. quadriennio poſt Conſul fuit K. Duilio iterumq. cum L. Plautio Vennone poſt ſex annos, & Cenſor anno CDXXXV. cum C. Mainio, luſtrum fecerunt XXV. tunc Oufentina, & Falerna tribus auctae, & Maeniana aedificia ab Maenio Cenſore nomen acceperunt. Is enĩ primus in foro ultra columnas tigna proici iuſſit, ut ſuperiora ſpectacula ampliora fierent. Magiſter equitum fuit ſuffectus Q. Fabio Rulliano, cui imperium abrogauit L. Papirius Curſor Dictator, propterea quod pugnã aduersus Samnites commiſerit contra eius imperium eo abſente, quamuis uicerit. Erat is annus CDXXIIX. & annum proximum idem Dictator, & Magiſter

ſter equitum ſine Conſulibus egerunt. Eiſdem temporibus M. Craſſu Di
VIII. ctator rei gerundae cauſſa Magiſtrum equitum dixit P. Valerium Poblisco-
IX. lam an. cdxxi. Poſtremus L. Papirius, qui a Verrio T. Manlio Dictatori Ma
giſter equitum fuit anno cdxxxiii. comitiorum, ut credimus, cauſſa. Hunc
tamen Craſſum fuiſſe, & L.F.L N. nobis incertum eſt. Mugillanos, &
III. Craſſos Curſores ſequuntur. Hi quattuor fuerunt, Dictaturis, & Magiſte-
riis equitum duob. Conſulatibus ſeptem, Tribunatibus militaribus tribus,
I. Cenſuris duabus, et triumphis quinque honorati. Primus L. Papiſius
Cenſor cum C. Iulio Iulo, et eo mortuo cum M. Cornelio Maluginenſe
an. ccclxi. luſtrum intra xviii. menſes fecerunt ſeptimum decimum. Sed
cum biennio poſt urbs capta fuiſſet, religioni fuit Cenſori mortuo alterum
ſufficere, quod a ſuffecto luſtrum conditum ita infelix tunc fuiſſet, quaſi ue
ro id Galli expectaſſent, ut ante Allienſem pugnam id luſtrum conderetur. VI.
Sic etiam dies atri fuerunt omnibus rebus agendis poſtridie kalendas, No-
nas, et Idus, quod Allienſis pugna cum Gallis poſtridie Idus Quinctiles cō-
miſſa foret. In tantis tenebris gens illa uerſabatur. Sed ad L. Craſſum redeo.
II. Tribunus Militum bis idem fuit an. ccclxvi. et lxiix. Quinquennio poſt
III. SP. Fuſius, quem patrem L. Curſoris quinquies Conſulis eſſe ſuſpicantur.
Quod nō reicio. Is enim SP.F.L.N. teſte Verrio fuit. Idem Dictator bis, ter
triumphalis, & Magiſter equitum fuit, fortiſſimus uir, et ueteris diſciplinae
ſeuerus obſeruator. quem non dubitat Titus Liuius Alexandro Magno, qui
eodem tempore uixit, conferre, excepta ſingulari illa felicitate, & regni fa-
ſtigio. Sed magnis ſcriptoribus omnia licent, dum patriam praeſertim exor
nant. Magiſtrum equitum fuiſſe L. Papirio Craſſo Dictatori an. cdxiii an-
tea diximus Praetorem fuiſſe exiſtimo an. cdxxi. eiusq. lege Acerranis ciui-
tatem eſſe datam ſine ſuffragio. poſt annos deinde ſex Conſul fuit cum C.
Poetelio Libone Viſolo iterum anno deinde proximo Dictator rei gerun-
dae cauſſa duos Magiſtros equitum habuit inſignes uiros Q. Fabium Rul-
lianum, et L. Papirium Craſſum, cui antea Dictatori Magiſter equitum fue-
rat. In Fabium iratus, quod abſente eo, & interdicente proelium commiſe
rat, more maiorum animaduertere uoluit, exercitu primum, deinde Sena V.
tu ueniam impetrante uix ceſſit. Annum ſine Conſulibus alterum in Dicta
tura exegit, & tertio Nonas Martias an. cdxxix. de Samnitibus triumphum
egit. Triennio mox interiecto biennium iterum, & tertio Conſul fuit cum
Q. Publilio Philone iii. & cum Q. Aulio Cerretano ii. Collegiis, iterumque
de Samnitibus Conſul tertium x. kal. Sept. an. cdxxxiv. triumphat. Quadri
ennio poſt cum eodem Philone quartum Conſulatum gerit, Collega item
quartum Conſule, quod tum primum uiſum eſt, neq. umquam alias ut opi-
nor, uigente Republica accidit. In quincto Conſulatu collegam habuit C.
Iunium Bubulcum Brutum ii. inter quinctum, & quartum conſulatum an
nus tantum interiacet. Mox quadriennio poſt iterum Dictator eundem. C.
Bubulcum iterum Magiſtrum equitum habuit, is etiam annus Conſulibus
caruit, & tertio triumphum egit de eiſdem Samnitibus Idibus Octobris an.
IV cdxliv. Huius filius L. Papirius L.F. SP. N. Curſor Magiſter equitum fuiſſe
dici-

dicitur L. Cornelio Lentulo Dictatori rei gerundae cauſſa an. CDXXXIII. &
Conſul poſt XXVII. annos cum SP. Caruilio maximo de Samnitibus trium-
phum egit Idib. Feb. an. CDLX. Hic aedem Quirini, quam pater uonerat, de
dicauit, & hoſtium ſpoliis exornauit, & in ea Solarium horologium tunc
primum Romae uiſum ſtatuit. Praetor anno proximo poſt Conſulatum
fuit, ut Liuius teſtatur. qui SP. Papirii fratris conſulis filii mentionem fa-
cit, dum de ementitis auſpiciis in proelio renuntiatis commemorat: Cen-
ſor cum Manio Curio Dentato fuit, ut Frontinus refert, ſed quo anno incer
tum eſt. ſunt, qui putent an. CDLXV. luſtrumq. feciſſe XXXI. iterum Conſul
cum SP. Caruilio II. poſt XVI. iterum triumphum egit de Tarentineis, Luca
neis, Samnitibus, Bruttieiſque. Curſoris cognomen Liuius L. Papirium pa
trem uelocitate curſus aſſecutum teſtatur; ſed nos maioribus haeſiſſe ani-
.IV. maduertimus. Maſones multos fuiſſe poſt L. Maſonem Aedilicium Ci-
cero auctor eſt. nos unum Conſularem agnoſcimus C. Papirium C.F.L.N.
collegam M. Pomponii Mathonis; qui de Corſeis Coſ. III. Nonas Martias
an. DXXII. in monte Albano primus ſuis ſumptibus myrtea corona cinctus
triumphum egit. Hunc exiſtimo Pontificem minorem mortuum fuiſſe an.
DXL. quo etiam anno C. Maſo L.F. Decemuir ſacrorum mortuus eſt. Hic
poſt triumphum fonti delubrum dedicauit, ut Cicero lib. III. de natura de
orum refert. Huius cognominis origo mihi incerta eſt. Sed arbitror Maſo-
nes quaſi Manſones dictos a mandendo uorodones, comedones, gulones, epu
lones. fieri etiam poteſt, ut amari dicantur, quod maſe fortaſſe dictum pri-
us, ut aſa pro ara, eſo pro ero, & Fuſii, Valeſii, Papiſii pro Papiriis Valeriis
Furiis. Inde etiam P. Vergilii cognomen Maro; quod alios optinuiſſe non
memini. Maximum ornamentum acceſſit huic familiae; cum Papiria huius
C. Maſonis filia L. Aemilio Paullo ter triumphali nupſit, quorum filii duo,
filiae tres fuerunt. filii Corneliae, & Fabiae familiis per adoptionem inſer-
ti ſunt. Namq. P. Cornelius Scipio Aemilianus, poſtea Africanus minor
alter eſt, alter Q. Fabius Maximus Aemilianus. Filias in Aemilia retuli-
mus. Apud Liuium inuenio L. Maſonem Praetorem urbanum fuiſſe anno
.V. DLXXVII. Carbones, quos ſolos plebeios Conſulares libertatis Reip. tem
I. pore inuenimus, tres tantum fuerunt. Primus C. Carbo uir maximi
ingenii, & eloquentiae Tribunus plebis fuit anno DCXXIII. legem promul-
gauit de Tribunis reficiendis, quam diſſuaſit minor Africanus, & C. Lae-
lius, qui optinuerunt, ne lex reciperetur. Sed Africanus anno proximo mor
tuus domi ſuae inuentus eſt, non ſine ſuſpicione dolo malo Carbonis inte-
remptum. Legem tabellariam pertulit de iubendis legibus, ac uetandis. &
Triumuir agris diuidendis cum C. Graccho, & Fuluio Flacco fuit. Con-
ſul mox cum P. Manilio an. DCXXXIII. L. Opimium interſectorem C. Grac
chi Conſul defendit. Ita uarius, & incōſtans fuit, ut modo popularis, modo
in partib. optimatium eſſe diceretur. Sed a L. Licinio Craſſo maximo ora-
tore tunc annos nato unum & uiginti accuſatus eſt proximo anno poſt Con
ſulatum, & cantharidas ſumpſiſſe Cicero refert, ne damnaretur. Huius fi-
lius C. Carbo in Galliam profectus, ut ſpecularetur, quae L. Craſſus perpe
ram

ram in prouincia ageret, magno tamen ille animo inimici filio locum in
II. tribunali aſſignauit, & nihil, niſi eo in conſilium adhibito decreuit. Alter
Conſularis Cn. Carbo fuit collega C. Metelli Caprarii an. DCXL. Is a cim-
III. breis cum exercitu fuſus, fugatus eſt. Tertius ter Conſul fuit collega L. Cornelii Cinnae in tertio, & quarto Conſulatu, & C. Marii eai ſepties Conſulis filii. eum enim morte C. Marii patris L. Cinna Conſul iterum in urbe an. DCLXVII. tyrannidem exerceret, in proximum annum ſe, & Cn. Carbonem Conſules deſignauit, cumq. anno uertente Conſules creari oporteret, eoſdem Conſules edidit. Sed cum is quartum Conſul ab exercitu fuiſſet occiſus, ſolus Cn. Carbo nullo ſuffecto collega Conſulatum geſſit. Tertium poſtea Conſulatum anno interiecto cum C. Mario, ut diximus, iniit. Sed aduentu Syllae hoſtis Italiam deſerere coactus eſt, & perſequente Cn. Pompeio Lilybaei in Sicilia occiſus Coſul eſt in ſecreto, turpiq. loco, dum uentrem exonerare ſe ſimulat, ut uitam prorogaret. eodem anno Conſulis fratrem C. Carbonem Praetorium L. Licinius Damaſippus iuſſu C. Marii Coſ. interimi curauit. Hos fratres Cn. filios, C. nepotes fuiſſe Verrius auctor eſt. Patrem a M. Antonio maximo illo oratore accuſatum ſutorio atramanto abſolutum Cicero in Epiſtula ad L. Papirium Paetum ſcribit. In eadem tres fratres enumerantur Caius, Cnaeus, & Marcus Carbones ex his Marcum repetundarum redeuntem ex Sicilia a P. Flacco accuſatum, Caium a L. Craſſo ut antea ſcripſimus. Cnaeum exiſtimo non eum eſſe, quem Cn. Pompeius interfecit, ſed quem M. Antonius accuſauit, & fortaſſe is eſt, quem fuſum a Cimbris Conſularem diximus. ut illi duo Conſulares C. & Cn. fuerint C. filii, & ex Cn. alter Cn. ter Conſul natus ſit. Alii quoque Carbones enumerantur a Cicerone nobis ignoti, Cn. Carbo, & frater eius ſcurra, & Rubriae filius, qui tunc uiuebat, atq amicus eius erat. Omnes contemnendos eſſe iudicat, neminemq. laudari poſſe praeter eum, quẽ Damaſippus occiderit. In Verrinis C. Verrem Quaeſtorem Cn. Carbonis ter Conſulis fuiſſe, eumque Arimini deſeruiſſe, & ad Syllam tranſiſſe criminatur. Ante hos omnes C. Carbo Praetor Sardiniam prouinciam optinuit an. DXXCV. cuius filius, aut nepos fortaſſe is eſt, qui primus ex hac familia Conſul a nobis commemoratur. Aliorum Papiriorum ex plebe antiqua memoria extat: ut L. Papirii faeneratoris, cuius cognomen uel nullum fuit, uel dedita opera ab hiſtoricis omiſſum eſt. Is in C. Publilium nexum a patre ob aes alienum uerbera admouit: quamobrem lege cautum eſt, ne poſtea necterentur anno poſt Romam conditam CDXXVII. & ante ſex & uiginti annos, Quinqueuirum menſalem M. Papirium creatum inuenio, eumq. tres collegae plebei fuerint, unus Aemilius, qui patricius eſſe potuit, incertum eſt, an is quoque plebeius fuerit. Papiriam tribum ruſticam fuiſſe certum eſt, cauſam nominis ignotam. Vapula Papiria uetus prouerbium cur diceretur, a Feſto diſcere poteris. Sub Caeſaribus tres tantum Conſules inuenio Papirios Aelianos. Primus cum M. Eggio Marullo N. Papirius coſ. fuit an. DCCCCXXXVI. Alter Aelianus triennio poſt cum Iullio criſpino, quem Papirium fuiſſe incertum eſt. Hi duo temporibus

com-

Commodi Imp. Tertius ſub Alexandro cum Maximo Conſul fuit an. DCC CLXXVI. Sed hic quoque incertus eſt.

P I N A R I A.

Pinariae gentis originis duplex eſt fama. alii eam ante urbem conditam hoſpites Herculi fuiſſe, & ab eo cum Potitiis, qui in ſacrificiis ſūt praelati Pinariis, ſacerdotes conſtituros; cum ad aram, quae poſtea maxima dicta eſt, decimam boum, quos ex Hiſpania attulerat, ſacrificaſſet alii a Pino Numae Regis filio ortos. Patricios fuiſſe conſtat cognomento Mamercinos, Rufos, & Nattas. Ex quibus duo tantum Conſules fuerunt, unus Tribunus militum Conſulari poteſtate, unus quoque Ma
giſter equitum fuit. Primus P. Rufus cum C. Iulio Iulo Conſul fuit
I. anno poſt Romam conditam CCLXIV. Hunc etiam Mamercinum quidam
II. appellant. Alter L. Rufus Mamercinus Cos. fuit an. CCXCI. cum P. Fu
III. ſio Fuſo Medullino. Hunc ſuperioris filium fuiſſe credibile eſt. Tertius
eiſdem nominibus Tribunus militum fuit an. CCCXXI. cum L. Fuſio Me-
IIII. dullino & SP. Poſtumio Albo Regilenſi. Quartus L. Natta Magiſter
equitum fuit L. Manlio Capitolino Imperioſo Dictatori claui figendi cauſ
ſa an. CCCXC Poſt XIV. annos L. Pinarium Praetorem fuiſſe inuenio, cuius
cognomen ignoramus. & an. DLXXII. M. Pinarius Poſca Praetor Sardiniā
optinuit, & in ea hoſtes uicit & an. DXXXIX. L. Pinarius in Sicilia praefectus
a M. Marcello Cos. Ennae urbi, ne Carthaginenſibus proderetur, oppidanos a militibus trucidari curauit. Denique apud Ciceronem L. Pinarius Natta Pontifex frater uxoris P. Clodii Pulchri auctor fuit adoptionis a P. Fonteio factae eiuſdem Pulchri, ut Tribunus plebis creari poſſet. Eundem priuignum fuiſſe ait L. Licinii Murenae Conſularis.

P L A V T I A.

Plautia gens plebeia quidem fuit, ſed Conſulatibus octo, triumphis duobus Cenſura, & Magiſterio equitum āte Auguſtum ornata. cognomina haec habuit: Proculus, Venno, Venox, Decianus, Hypſeus, Siluanus
I. primus C. Proculus, quem P. F. P. N. appellat M. Verrius, an. urbis CCCXCV.
Conſul fuit cum C. Fabio Ambuſto. & Idibus Mai triumphum egit de Herniceis. biennio poſt Magiſter equitum fuit C. Marcio Rutilo primo plebeio Dictatori rei gerundae cauſſa, qui de Tuſceis tunc egit triumphum.
II Alter C. Plautius cum T. Manlio Torquato Conſul fuit anno CDVI. quem
Vennonem, ſiue Venocem appellant nonnulli. Sed Flaccus Verrius, & Frontinus Venocis cognomen poſtea Cenſori impoſitum eſſe affirmant. Iterū Conſul fuit ſexto poſtea anno cum L. Aemilio Mamercino. Tertius
III. L. Venno L. Papirii Craſſi in ſecundo Conſulatu Collega fuit an. CDXIII.
cum domus diruta M. Vitruuii Vacci Fundani in Palatio, quod cum Fundanis & Priuernatibus coniuraſſet. id ſolum poſtea Vacci prata dixerunt.

Quar-

Quartus anno proximo Conſul C. Plautius P. F. P. N. Decianus Hypſaeus cum L. Aimilio Mamercino ſecundo, de quo paulo ante diximus, quiq. in hoc honore Priuernas appellatus eſt. Ambo autem Conſules Kalend. Martiis de Priuernatibus triumpharunt. Hypſaei cognomen Verrius omiſit, ex denariis his litteris ſignatis nos addidimus: C. YPSAE. COS. PRIV. CEPIT. & in aliis C. HVPSAE. COS. PREIVE. CAPTVM, quibus ſignificatur, Caius Hypſaeus Conſul Priuernum cepit· & Caio Hupſaeo Conſule Preiuernum captum. Deciani cognomen oſtendit hunc adoptione ex Deciis ad Plautios perueniſſe: ſed cum praenomine a patre diſtinguatur; hic enim Caius, ille Publius dicitur: ſuſpicor Deciani cognomen fuiſſe hereditarium, & patrem potius, qui eodem praenomine eſt cum auo, adoptatum fuiſſe. Omnes enim adoptiuos filios eo tempore adoptantis praenomen, & nomen accepiſſe nouimus. Fuit eiſdem temporibus P. Decius Q. F. Mus Collega T. Manlii Torquati in tertio Conſulatu anno quadringenteſimodecimotertio. is qui primus ſe deuouit pro Repnbl. Romana. Sequitur C. Plautius C. F. C. N. qui Cenſor

V cum App. Claudio Caeco fuit anno quadringenteſimoquadrageſimoprimo. & propter uenas aquarum ab eo repertas, aqua quidem Appia ſiue Claudia dicta eſt. Plautius autem Venox. Hic a collega deceptus eſt. nam cum finxiſſet ſe uelle poſt decem & octo menſes abſtinere, munere Cenſurae, ut ceteros Cenſores; poſt abdicationem Plautii uariis artibus uſus Appius uiam Appiam, & aquaeductum perfecit. Conſul Plautius hic Venox fuerat anno quadringenteſimovigeſimoquincto cum P. Cornelio Scapula Scipione. Sunt qui Venocem antea cognomento Proculum dictum fuiſſe contendant, & praenomine Publium. nos Verrii cenſuram ſecuti ſumus. Ex his apparet tres Plautios tribus continuis annis Conſulatum optinuiſſe nemine alio plebeio interiecto L. Vennonem, C. De-

VI. cianum, & C. Venocem. Sextus conſularis L. Venno fuit, quem Verrius L. F. L. N. appellat, eiuſque collegam M. Foslium C. F. Flaccinato-

VII rem anno quadringenteſimotrigeſimoquincto. Poſtremus M. Hypſaeus conſul fuit cum M. Fuluio Flacco anno ſexcenteſimovigeſimooctauo longo quidem certe a ſuperioribus interuallo. Medio tempore inuenio Luciū. Plautium Hypſaeum Praetorem Hiſpaniam citeriorem optinuiſſe anno quingenteſimoſexageſimoquarto. Poſtea uero anno urbis ſeptingenteſimo P. Plautius Hypſaeus cum T. Annio Milone Q. Metello Scipione conſulatum tanta contentione petiiſſe traditur: ut in alterum annum comitia cóſularia fuerint dilata. quoad P. Clodius Pulcher, qui tum etiam Praeturam petebat, & Hypſaeo fauebat, a Milone occiſus decimotertio kalend. Feb. cauſam dedit, ut Cn. Pompeius ſolus ex S.c. ab Interrege v. kal. crearetur eius Quaeſtor idem Hypſaeus fuerat, eiq. in petitione fauebat. ſed damnato Milone Scipionem ſocerum collegam kal. ſextil. accepit. Sub caeſaribus quinq. Siluanos Plautios cóſulares fuiſſe uideo, quorum vnus bis cóſul duo

I. triumphalia ornamenta aſſecuti ſunt. Primus M. Plautius M.
F. A. N. ſeptemuir Epulonum in Conſulatu Collega fuit Imperatoris
Auguſti in decimotertio Conſulatu anno urbis DCCLI. quo anno Sa-
lus generi humani nato Chriſto domino exorta eſt. in titulo cuiuſdam
monumenti huius M. Siluani in Tiburtino agro reperto, quem Lartia CN.
F. uxor, & A. Plautius M F. Vrgulanius poſuerunt, adiectum eſt. Huic
Senatus triumphalia ornamenta decreuit ob res in Illyrico bene geſtas: Id
optinuiſſe creditur an. DCCLXI. Eius filium eundem illum A. Plautium fuiſ
ſe arbitror, cui ouationem Tiberius Claudius Imperator decreuit ex Bri-
tannia redeunti anno plus minus DCCXCIIX. Apud Tacitum eisdem tem-
poribus inuenio Plautium Siluanum Praetorem anno DCCLXXVI. accuſa-
tum apud Ti. caeſarem a L. Apronio ſocero, quod uxorem Aproniam
praecipitem egiſſet, atque ita interemiſſet eique Vrgulaniam auiam pugio-
nem miſiſſe, quae ob amicitiam Liuiae Auguſtae plurimum eo tempore
poterat; Plautium fruſtra ferro temptato uenas excidendas praebuiſſe.
Eius priorem uxorem Numantiam, quod ueneficiis ei mentem abſtuliſſet,
II. accusatam abſolutam fuiſſe. Alter conſularis TI. Plautius M. F. M N.
Siluanus Aelianus bis conſul fuit. Priori conſulatu ſuffectus ex Kal. Mar-
tiis an. DCCXCIX. ſub Ti. Claudio Imperatore poſteriori ex Kal. Iulii ſuffe-
ctus cum Domitiano Caeſarae ſub Veſpaſiano poſt annos uigeſimumnonū
quamuis non ſatis certa ſint utriuſque temporis conſulatus teſtimonia.
Hunc ſuperioris M. Siluani filium fuiſſe credimus. extatque titulus
etiam in agro Tiburtino alterius monumenti, ex quo apparet hunc in Prae
fectura urbis iterum Conſulem a Veſpaſiano Imperatore factum eſſe.
Sed & Pontificem fuiſſe, & ſodalem Auguſtalem, & Triumuirum Mo-
netalem, Quaeſtoremque Ti. Caeſaris, legatum legionis quinctae in
Germania, legatum, & comitem Claudii Caeſaris in Britannia, Procon
ſulem Aſiae, Legatum propraetore Moeſiae, & poſt alia ab eo geſta in-
" ſcriptum eſt. Hunc legatum in Hiſpaniam ad Praefecturam urbis re-
" miſſum Senatus in Praefectura triumphalibus ornamentis honorauit
" auctore Imp. Caeſare Auguſto Veſpaſiano uerbis ex oratione eius Q.
" I. S. S. hoc eſt, quae infraſcripta ſunt. Moeſiae ita praefuit, ut non de-bue
" rit a me differri honor triumphalium eius ornamentorum. Tertius
III. M. Siluanus, qui cum M. Saluio Othone, qui poſtea imperium tenuit,
ex Kal. Iuliis ſuffectus eſt anno octingenteſimouigeſimo ſub Ser. Galba
IV. Imp. Quartus M. Siluanus cum M. Annio Vero Pollione anno
octingenteſimotriceſimotertio sub Tito Veſpaſiani F. Conſul fuit.
V. Quinctus, cuius praenomen ignoramus, Conſul fuit cum Sentio Augu-
rino anno DCCCCIIX. ſub Pio Aug. Praeter hos inuenio P. Plautium Pul-
chrum Plautiae Herculanillae uxoris Ti. Claudii Imp. fuiſſe Triumpha-
lis uiri filium, & ab eodem Claudio Cenſore inter patricios l[illegible], eun-
dem Augurem, Triumuirum Monetalem, & Quaeſtorem Ti. Caeſaris
Auguſti quincto conſulatu. Plautia Druſum, & Claudiam ex Clau-
dio

dio peperit, mox ab eo repudiata multa aduerſus eam criminato. Filiã ante quinctum menſem diuortii natam, aliqne iam coeptam exponi ante matris iannam nudam iuſſit; cum a Liberto ſuo Botere conceptam diceret. Druſus puer ludens a pyro ſtrangulatus eſt. Articuleius bis Plautius Rufus, qui in iis. qui aduerſus Auguſtum coniurarunt, enumeratur. conſularem quoque ſub Tiberio caeſare inuenio Q. Plautium Q. F. Laelianum, qui anno urbis DCCXXCIIX poſt chriſti mortem anno tertio conſul fuit cum Sex. Papinio Q. F. Gallieno. Sub Nerone autem Plautius Lateranus conſul ſuffectus occiſus eſt an. DCCCXVII. Ab eodem Nerone An. Plautius nobilis puer, quod a matre Agrippina diligeretur, & iniuria affectus, & occiſus eſt. Denique duos Plautios Quinctillos conſulares fuiſſe conſtat, alterum ſub Pio Auguſto cum Statio Priſco an. DCCCCXI. alterum ſub Marco, & Commodo poſt annos XVIII. cum eodem commodo Imp. quem etiam Auguſtum fuiſſe affirmant. Ad extremum addam Plautillam Auguſtam M. Aurelii Antonini Seueri filii Auguſti uxorem. Plautiani Praefecti Praetorio, & bis ter conſulis, qui multum Seueri temporibus potuit filiam fuiſſe. ſed a genero ſocer, & a uiro uxor, & frater uxoris Plautus occiſi ſunt. Ater is fuit ſordidis natalibus ut Seuerus Imperator eius uel propinquus, uel municeps, & a pueritia carus. Plautiorum nomen, ut aliarum quarundam familiarum a cognomine Planto ductum eſt, ſic Planciorum a Planco, Variorum a Varo, Iuliorum ab Iulo. Plauti autem ſiue Ploti dicebantur, qui planis ſupramodum pedibus eſſent: quamobrem M. Attius Sarſinas Vmber, cuius extant comoediae initio Plotus, poſtea Plautus appellatus eſt. Hinc etiam Plotii dicti ſunt, qui a Plautiis non diſtinguntur, ut nec a Claudiis clodii: Sic Paula Polla, & aula olla, & plauſtrum ploſtrum, unde ploſtellum dicitur. CN. PLOTII PLANCI proſcripti a Triumuiris Lepido, Antonio, & Octauiano a paterculo mentio fit, cuius frater L. Munatius Plancus cos. triumphum egit de Galleis cum M. Aemilio Lepido II. an. DCCXI. cumque diceretur uterque conſul fratrem proſcribendum curaſſe: celebratum eſt a militibus carmen non infacetum De Germaneis, non de Galleis, duo triumphant conſules. Hunc proſcriptum odore unguenti detectum fuiſſe ferunt, cumque eius ſerui torquerentur, ut indicarent dominum, & pernegarent, non paſſum ſeruorum fidelium cruciatus, & ſe iugulandum militibus obtuliſſe, Eſt etiam celebris duorum Plautiorum erga coniuges amor, M. PLAUTII, qui cum a Senatu iuſſus eſſet claſſem ſociorum ſexaginta nauium in Aſiam ducere, & Tarentum cum uxore Oreſtilla ueniſſet, uxore illic defuncta cum eam in rogum impoſitam oſculatur, ſtricto ferro ſeipſum interemit. Et ambo combuſti coniuges ſimul ſunt. ſepulchrumq. amantium id a Tarentinis poſtea fuit appellatum. Necnon C. PLAUTII Numidae, qui morte uxoris audita, pectus gladio transfixit: cumque a domeſticis curaretur, ruptis faſciis, & diſſolio uulnere periit. Laudandus quidem utriuſque amor, ſed praeter modum uterque dolore uexatus eſt.

POMPEIA.

V. Pompeia gens plebeia , ex qua nemo ante annum ſexcenteſimum
duodecimum Conſulatum fuerat adeptus, poſtea Conſulatus ſex, trium-
phos quattuor, Cenſuram unam conſecuta clariſſima extitit. Eam Cn. Pō
peius cognomento Magnus praeſtantiſſimus uir totius ciuitatis Romanae
illuſtriorem reddidit, quem libertatis unicum aſſertorem ac uindicem reſ-
publica habuit aduerſus C. Caesaris potentiam nimis excreſcentem, e qua
I. ſuperatus cum ipſa libertate extinctus eſt. Primus Q. Pompeius,
quem quidam Rufum, alii Aufidum, alii A. F. appellant, obſcuris paren-
tibus natus, tibicinem patrem ei exprobabant inimici, Conſulatum aduer
ſus conatum Africani minoris, qui C. Laelio amico ſuffragabatur, ade-
ptus eſt cum Cn. Seruilio Caepione anno ſupraſcripro. In Hiſpania uictis
Thermeſtinis, ſiue Termantinis cum eiſdem, & Numantinis iniquum foe
dus iniit. Cenſor fuit cum Q. Metello Macedonico an. DCXII. Luſtrum fe
cerunt ambo tum primum Cenſores plebei LIX. Multum dicendo potuit,
& inimicitias cum clariſſimis uiris Caepionibus & Metellis geſſit. eius ora-
tiones ut plenas prudentiae cicero laudat. eius ex filia nepos fuit C. Si-
cinius, qui Quaeſtorius mortuus eſt, & aliquem locum in patronorum nu
II. mero tenuit. Sunt, qui putent Q. Pompeium Q. F. Rufum, qui Conſul
cum L. Cornelio Sulla fuit an. DCLXV, illius Conſularis, & Cenſorii filium
fuiſſe. Id nobis incertum eſt: certum uero eius filium Q. Rufum duxiſſe Cor
neliam L. Sullae alterius Conſulis filiam, ex qua Q. Rufum, & Pompe-
iam C. Caeſaris C. F. uxorem ſuſcepit. Sed gener Sullae eodem anno a
C. Mario, & ipſe Rufus Conſul ab exercitu Cn. Pompei Strabonis, quem
inuito Senatu optinebat, in ſacrificio occiſus eſt. Pompeiam Caeſar dimi
ſit, cum comperiſſet P. Clodium. pulchrum domi ſuae muliebri ueſte de-
prehēſū, dum ſacra Bonae deae in eius domo fierēt. Teſtis in Clodium pro
ductus dixit se nihil ſcire, & diuortium feciſſe, quod uxorem Caeſaris ſu-
ſpicionibus non minus, quam criminibus carere oporteret. De Cn Stra-
bone patre Cn. Magni nunc dicendum eſt. Hunc Verrius Flaccus Sex. F.
III. Cn. N. appellat. Eius frater Sextus & ut iuris peritiſſimus, & ut optimus
philoſophus laudatur Stoicae diſciplinae & Geometriae ſcientiae deditus.
Praenomen patris ſimile oſtendit maiorem fuiſſe Strabone fratre. honori
bus uidetur praetuliſſe earum rerum, quas diximus, ſcientiam. Strabo
bello Marſico Praetor a Picentibus uictus, mox Conſul eosdem alioſque
uicit VI. kal. Ian. an. DCLXIV. de Aſculaneis Picentibus triumphum egit.
eius collega fuit L. Portius Cato, qui in proelio occiſus eſt. Multae tranſ-
padanae Coloniae ab eodem deductae ſunt, quibus ius Latii dedit, ut qui
in eis magiſtratus gererent, ius ciuitatis Romanae adipiſcerentur. Biennio
poſt Conſulatum bello ciuili Octauiano, dum utramque partem fouet,
utriſque inuiſus fulmine ictus interiit. Ex Lucilia uxore Senatoria fami-
lia orta. fratre C. Lucilii poetae, cuius Satyrae ueteribus placuerunt, na-

ta

ta Cn. Pompeium, & Pompeiam C. Memmii uxorem ſuſcepit. C. Memmius Quaeſtorius uir C. Memmium Tribunum plebis procreauit, qui ex Fauſta Sullae Dictatoris filia tertium. C. Memmium ſuſcepit, cuius in ora
IV. tione pro Scauro ab Aſconio fit mentio. Cn. Pompeius annos natus tres & uiginti Sullanas partes ſecutus, exercitu priuato conſilio ex agro Piceno propter paternas clientelas ei addicto coacto, ad Sullam redeuntem in Italiam uenit, a quo magno honore ſuſuceptus eſt. Ei enim ſoli ex equo deſcendere, caput aperire, & aſſurgere ſolitus, cum omnes Marianos ex Italia profligaſſet, ut reliquias perſequeretur, in Siciliam aduerſus Cn. Carbonem Conſulem, in Africam aduerſus Cn. Domitiũ Ahenobarbum, in Galliam Togatam aduerſus M. Brutum Bruti Caepionis patrem, & poſtea in Hiſpaniam contra Q. Sertorium, & M. Perpernam miſit. Hos omnes uicit, & interfici curauit. Triumphum bis eques Romanus egit, nullo prius honore publico ſuſcepto a populo, ex Africa de Hiarba Mauretaniae Rege an. DCLXXII. & decennio poſt ex Hiſpania pridie kal. Ian. Conſul deſignatus in proximum annum cum M. Licinio Craſſo. eodem tempore Tribuniciam poteſtatem a L. Sulla Dictatore deminutam reſtituit, hoc eſt ut concilium habere, & plebem rogare Tribunus plebis poſſet: Sulla enim intercedendi tantum poteſtatem reliquerat. Poſt Conſulatum in Aſiam profectus Mithradatem, & Tigranem Reges domuit, multasque barbaras nationes ſubegit, de quibus omnibus & de piratis biduo triumphauit tertio & pridie kal. Octobres decennio poſt alterum triumphum, hoc eſt anno DCXCII. pridie & die natalis ſui. Sexto deinde anno iterum Conſul cum eodem M. Craſſo collega fuit. Tertium Conſulatum ſine collega occiſo P. Clodio a T. Annio Milone, nouo more a Senatu accepit, v. kal. Martias an. DCCI. ſed kal. Sextilibus Q. Metellum Scipionem ſocerũ collegã habuit Huius filia uxor eius quinta fuit nomine Cornelia, quae prius P. Craſſo M. Craſſi collegae eius filio nupſerat. Duxit adoleſcens Antiſtiam P. Antiſtii uiri praetorii filiam, & Calpurniae L. Beſtiae filiae. Hanc duxit ut ſocero gratificaretur, qui de magna re pecuniaria eius iudex erat. peculatus enim, ſiue de reſiduis accuſatus fuiſſe dicitur propter patris rapinas eo mortuo, & defenſus a Q. Hortenſio. Abſoluto eo pleri que adoleſcentes Thalaſſium acclamauerunt, ut in nuptiis tunc ſolebat. Antiſtiam dimittere coactus eſt, ut Sullae priuignam ex altero uiro grauidam duceret Aemiliam. M. Scauri principis Senatus filiam, & Metellae uxoris Sullae Dictatoris. parentes Antiſtiae tragoediae argumentum fuerunt. namque patrem L. Licinius Damaſippus occidi iuſſit, Calpurnia audita uiri caede, & diuortio filiae ſe ipſam interemit. neque Aemilia diu laeta his nuptiis fuit, ſed ex abortu periit. Mucia Tertia Scaeuolae, cuius praenomen ignoramus, filia ſucceſſit, ex qua Magnus liberos procreauit, ſed eam ut parum pudicam etiam dimiſit; quã duxit M. Scaurus uir praetorius Aemiliae alterius uxoris frater. Quarta uxor Iulia fuit C. Caeſaris tunc Conſulis filia ex Cornelia Cinnae quater Conſulis filia, quam Seruilio Caepioni collocatam abſtulit pater. Haec dũ uixit, uinculum coniunctionis inter Caeſarem, & Pompeium fuit, quo ſu-

blato

blāto morte Iuliae ex abortu, & mox filiae formidabilis Caeſar Pompeio
effectus eſt. Is quoque dum timet damnationem, ſe non ſolum tutari ſed
etiam armis arreptis imperare ciuibus conatus eſt. Multa tunc Pompeium
fefellerunt, neque enim credidit auſurum Caeſarem cum exercitu in Ita-
liam uenire, & maiori exercitu putauit ſe oppreſſurum eius conatus. Cum
ea mira Caeſaris celeritate fuiſſent occupata, ex Italia cum magiſtratibus
profugus magnam ex prouinciis manum coegit. Victus tandē eſt an. DCCIV.
in acie Pharſalica, & in Aegyptum fugiens, ut Ptolemaei auxiliis bellum re-
pararet, a Satellitibus Regis occiſus die proximo poſt eius natalem annos
natus unde ſexaginta in oculis uxoris Corneliae, & alterius filii. Caput, &
anulus in quo ſculptus leo gladium tenens, ut Plutarchus ait, ſiue tria tro-
phea, ut Dion prodit, Caeſari dati ſunt. is collacrymans percuſſores occi
di iuſſit. Filios reliquit Cn. & Sex. & Pompeiam L. Cornelii Felicis filii Fau-
ſti uxorem. Cnaeus ut arbitror, Appii Pulchri Conſularis & Cenſorii uiri
filiam duxit, Sextus Scriboniam L. Libonis filiam, cuius Libonis ſoror Au
guſti uxor fuit, & ex ea Iulia nata eſt. Ambo fratres in Hiſpania aduerſus
Caeſarem acriter pugnarunt, uictiq; ſunt non ſine magno Caeſaris pericu
lo, qui cum aliis de gloria, cum his de ſalute ad Mundam contendit. Cnae
us captus, occiſusque eſt, Sextus, quem Magnum, & Pium appellatum
fuiſſe, & Neptuni filium conſtat, ſupeſtes Caeſaris fuit. cum Octauiano ua
rie pugnauit, pacemque cum eodem, & M. Antonio Triumuiris fecit. Prae
fectus Claſſis, & orae maritimae ex S. C. & Imperator iterum dictus diu Si
ciliam tenuit. Tandem a M. Antonio in Aegypto occiſus eſt conſul deſigna
tus in annum DCCXX. Dubitat Paterculus duae ne, an tres fuerint Pompeio-
rum familiae: neque enim Pompeius Magnus, & Rufus ex eadem familia
fuerunt, & praeter hos fuerunt alii Bithynici cognomento. Nam Cicero
» in Bruto ita ſcripſit. Q. Pompeius A. F. qui Bithynicus dictus eſt, biennio
» quam nos fortaſſe maior, ſummo ſtudio dicendi, multaque doctrina, incre
» dibili labore, atque induſtria. De eo ut mortuo loquitur, occiſus autem fue
rat cum Cn. Pompeio Magno. Eius filius A. Bithynicus a Sex. Pompeio
Cn. F. poſtea occiſus eſt. Quod uero Plinius ſcribit, mortuum fuiſſe repen
tino A. Pompeium in Capitolio Iouem ſalutantem; ſunt, qui ad patrem
Q. Bithynici referant, quod incertum eſt. Conſulares ſub Auguſto tres in-
uenio ſine cognomine. Sextum Pompeium Sex. F qui cum L. Cornificio
L. F. conſul fuit an. DCCXIIX. Cn. Pompeium ſuffectum ex kal. Octob. poſt
quadriennium, & Sex. Pompeium Sex. F. qui cum Sex Appuleio Sex F. Cō
ſul fuit an. DCCLXVI. quo anno Auguſtus mortuus eſt. Poſt Auguſtum an
te Hadrianum quinque, quorum unus bis conſul fuit. ex his duo Siluani co
gnomine, unus Conlega bis conſul, unus Longinus Gallus, unus Paullinus
fuerunt. Siluanus prior conſul ſuffectus cum M. Cluuio Rufo an. [illegible]
ſub Ti. Claudio Imp. Poſterior Vopiſcus Siluanus cum Ti. Verginio Rufo
coſ. ſuffectus ex kal. April. an. DCCCXXI. ſub Vitellio. Medio tempore C
Pompeius Longinus Gallus cum Q. Verannio coſ. fuit an. DCC[illegible] ſub Clau
dio, quo anno Olympias CCVII. Solino teſte actis publicis notata. Octauo

dein-

d inde anno Conſul ſuffectus Pompeius Paullinus cum Ducennio Gemino ex Kal. Iuliis ſub Nerone. Conlega bis Conſul fuit, ordinarius ſub Domitiano anno DCCCXLV. cum Cornelio Priſco; ſuffectus quadriennio poſt ſub Nerua. Hunc etiam Siluanum appellatum inuenio. Incerti temporis Conſul fuit Cn. Pompeus Ferox Licinianus cum C. Pomponio Rufo ut ex titulo cuiuſdam monumenti Idibus Octobris dedicati conſtat. Antiquior memoria eſt Cn. Pompei Magni nobiliſſimi adoleſcentis, cui Ti. Claudius Imp. Antoniam filiam collocauit, & poſtea Fauſto Sullae, priori genero interempto. Item Scribonii Libonis Druſi, cuius proauus Pompeius, amita Scribonia Auguſti uxor, conſobrini Caeſares, quem Tiberius Caeſar, ut ſe interimeret, coegit Idibus Sept. an DCCLXIIX Hunc exiſtimo filia Sexti Pompei Magni natum fuiſſe.

F.I N I S.

SCRIPTORVM INDEX,

QVORVM LOCA IN HOC LIBRO CITANTVR, EMENDANTVR, VEL SVPPLENTVR.

Acro Horatii interpres.
Agellius
Angelus Politianus.
Antonius Auguſtinus.
Apollonius Rhodius.
Appianus Alexandrinus.
Emendatus in lib.II. bell.ciuil.247 in lib.IV.244. in lib.V.65.255. Mithradatico 203.
Ariſtophanes.
Arnobius.
Aſconius Paedianus.
Athenaeus.
Auguſtinus.
Auſonius.
Bernardinus Rutilius.
Caelius.
Emendatus in ep.IV. li. VIII. ad Ciceronem 139.
Callimachus.
Carolus Sigonius.
Caſſiodorus.
Emendatus 28.
Cenſorinus.
Claudianus.
Columella.
Cornelius Nepos de uita Attici.
Emendatus 251.
Cornelius Tacitus.
Emendatus in lib.I.28. in lib.III.255. in lib.XII.70. in lib.XVIII.252.
Cyprianus.
Dio.
Dionyſius Halicarnaſſeus.
Emendatus in lib.I.222.
Dionyſius Lambinus.
Ennius.
Epigramma in Claudianum.
Eumenius.
Euripides.
Faſti.
Suppleti 49 76.298.299.
Flauius Vopiſcus.
Florus.
Emendatus 203.
Frontinus.
Gregorius Giraldus.
Hirtius.
Homerus.
Horatius.
Emendatus in lib.I. ode XXIX. 112. in lib.II. ode XI.223. in lib.I. Sat. V. 279.
Ioſephus.
Iulius Hyginus:
Iulius Obſequens.
C. Iulius Caeſar.
Emendatus in lib.I. de bel. Gal.163. in lib.V.113. in lib. III. de bel.ciuili.69.
Iuſtinus.
Iuuenalis.
Lactantius Firmianus.

Licinius Caluus.

Liuius.

Emendatus in lib. XXXIV. 77. in lib. XXXV. 217.

Lucanus.

Macrobius.

Nonius Marcellus.

Emendatus 4.

Ouidius.

Palladius.

Paulus Oroſius.

Perſius.

Plato.

Plautus.

Plinius

Emendatus 28. 243. in lib. VIII. cap. 36. 87.

Plinius Iunior.

Plutarchus.

Pollux.

Pompeius Feſtus.

Emendatus 222.

Pomponius Iurisconſultus.

Pomponius Mela.

Pomponius Porphyrio.

Emendatus 279

Porphyrius.

Probus in Catholicis.

Propertius.

Ptolemaeus.

Quinctilianus.

Salluſtius.

Seneca.

Seruius.

Emendatus in lib. VIII. Aen. 279.

Sidonius Apollinaris.

Silius Italicus.

Solinus.

Emendatus 28.

Sophocles.

Strabo.

Emendatus 184.

Suetonius.

Emendatus in Caeſare cap. XVII. 224. cap. LXXXII. 243. in Auguſto. 227.

Suidas Grammaticus.

Theocritus.

Tibullus.

Tullius Cicero.

Emendatus 274. in lib. XII. ad Atticum 248. in epiſt. I. lib. III. ad Q. Fratrem 168. in ep. VIII. eiuſdē libr. 139. in orat. pro P. Sext. 58 in orat. pro Fonteio 100. in lib. Phil[…]p. II. 241. in lib. III. 112. in lib. IX. 64.

Q. Tullius Cicero de petitione conſulatus.

Tullius Laurea.

Valerius Catullus.

Emendatus 175.

Valerius Maximus.

Emendatus in lib. VI. cap. I. 104. cap VIII. 200.

M. Varro.

Velleius Paterculus.

Emendatus in lib. II 146. 78.

P. Victor.

Emendatus in regione VIII 217.

Virgilius.

Emendatus in lib. VIII 279.

Vitruuius.

Zonaras.

INDEX
NOMINVM ET RERVM QVAE IN HOC LIBRO CONTINENTVR.

Aburia gens 1
C. Aburius Geminus 1
C. Aburius Pamphilus 1
M. Aburius Gem. 1
Accoleia gens. 2
P. Accoleius Lariſcolus 2
Accoleius pro Acculeius 2
L. Acculeius Abaſcantus. 2
P. Acculeius Euhemer. 2
Acilia gens. 3. 294
M. Acilius. 3
M. Acilius Balbus 3
M. Acilius Glabrio. 4
Aciſculus cognomen. 166.262
Aciſculorum denarius à Traiano Imp. reſtitutus. 270
Aciſculorum familia è Sicilia oriunda. 270
Aediles Cereales 41.96
Aediles curatores ludorum publicorum. 198
Aedilitatis ſymbolum ſpica. 87
Aelia gens. 4
Aelianum ius 275
Aelii iuriſconſulti. 295. 1. 6
Aelii Lamiae à Lamo. 296
C. Aelii Tribuni pl. ſtatua apud Thurinos. 296
Aelius Adrianus Imperat. 292
P. Aelius Paetus P R. 4
Q. Aelius Lamia 4
Aemilia baſilica refecta. 2
Aemilia gens. 3. 5. 292
L. Aemilius Buca. 11.99
L. Aemilii trophaeum de rege Perſe. 8
M. Aemilius lepidus Coſ. 6
M. Aemilius Lepidus Pont. Max. tutor regis Ptolemaei. 8
M. Aemilii Lepidi effigies. 276
M. Aemilii Lepidi Pont. Max. III. Viri R.P.C. effigies. 10.
M. Aemilij Lepidi Praetura Vrbana. 10
M. Aemilii Lepidi ſtatua equeſtris. 6
M. Aemilii Lepidi. III. uiratus. 10
M. Aemilii Lepidi III. Viri R. P. C. Pōtificatus, & Augurat' 10
M. Aemilius scaurus Aed. cur. 5
Aeſculapii ſerpens. 3
Afrania gens 12
L. Afranius Pompei Legatus 12
Sp. Afranius 12
Africae caput. 32
Africae imago 127
Africae ſignum 93
Ailia gens. 4
Albius pro Albinus. 136
Alexandrea 8
Allia gens. 4
C. Allius Bala 5
Alliena gens. 13
A. Allienus Procoſ. Siciliae. 13
Amor Delphino inſidens. 20
Anci regis imago. 253
Ancylium forma 238
Annia gens 14
C. Annius Procos Hiſpaniae. 14
Anteſtia gens 15
C. Anteſtius 15
L. Anteſtius Grag. 15
L. Anteſtius Sarculo Salius Albanus. 15
Antia gens. 12
Antia lex ſumptuaria 42
C. Antii Reſtionis effigies 12
Antiſtia gens. 15.16
C. Antiſtius Reginus. 16
C. Antiſtii Regini Pontificatus 16
C. Antiſtius Vetus 16
L. Antiſtius Vetus Augur 12
Antonia gens 18.303
L. Antonius Pietas 18
M. Antonius Coſ. deſignatus iterū, & tertium. 19.20.21.22
M. Antonius Imp. 19.20.21.22
M. Antonius Liber pater, & Sol appellatus. 19
M. Anton. III. Vir R.P. C. 19.20.21
M. Antonii Auguratus. 19.23
M. Antonii Chors Speculatorū. 24
M. Antonii Chortes praetoriae. 24
M. Antonii effigies 19
M. Antonii legiones. 24.25.26.27
M. Antonii pax cum C. Caeſare. III. Viro R P.C. 24
M. Antonii Triumuiratus. 19
M. Antonii uictoria Parthica. 28
Q. Antonius Balbus PR. 28
Apex Flaminis 94
Apollinares ludi 136
Apollinis inſignia 130
Apronia gens 28
Apronius Galus. 28
L. Apronius 28
Aqua Marcia 153
Aquilae, & lupae ſimulacra aenea lanuini. 185
Aquilia gens 29.306
L. Aquillius Florus. Florus cognomen à flore. 29
M. Aquillius Procoſ. Siciliae 29
Arcus Auguſto erectus. 198
Ardea colonia 94
Aretas rex. 6.102
Ariſtidis Mileſiaca 138
Armenia deuicta ab Antonio. 20
Armeniaca uictoria auguſti. 30 121
Arnienſis Tribus. 42
Arria gens 30
L. Arrius Secundus. 31
M. Arrius Secundus 30
Artabazus Armeniae rex. 30
Aſinia gens 32
C. Aſinius Gallus 32
Atilia gens. 33. 306
C. Atilius Coſ. 33
M. Atilius Seranus. 33
Sex. Atilius Saranus Procos. 33
auguratus lituo ſignificatur. 309
Augurinus cognomen 165
Auguſta Emerita 52
Auguſti ſtatua equeſtris 77 138
auguſti uictoria Armeniaca. 30.191
Auguſti quae uoti uictoriae in denario expreſſae 282
Aurelia gens 34.308
L. Aurelius Cotta. 34
Axſia gens. 35
L. Axſius Naſo 35

K 5 Bae-

B

B[illegible]chius Iudaeus. 301

Baebia gens. 36

M. Baebius Tampilus 36

Bellerophon pegaſo inſidēs 80

Butio cognomen. 132

Buteo auis. 94

C

C. Littera pro G. ab antiquis poſita

Cabe. 11. (180

Caduceus, & manus iunctae pacis ſymbolum. 84

Caecilia gens 37. 312

Caecilia L. Syllae Dictatoris uxor. 301

Caecilia Metella Craſſi uxor. 37

C. Caecilius Metellus. 37

L. Metellus primus elephantos duxit in triumpho. 37. 38

M. Metellus Q. F. 37. 40

Q. Metellus. 37

Q. Metellus Pius Numidici F. 38

Q. Metellus Pius Scipio Imp. appellatus. 39

Q. Metelli Pii Scipionis Pontificatus, & Auguratus. 39

Q. Metellus Scipio Imp. 38. 39

Q. Creticus. 34

Caecina gens. 41

A. Caecina cos. 41

A. Caecinae Conſulatus praetermiſſus in Faſtis. 41

Caeſia gens. 42

L. Caeſius. 42

Cai expeditio in Armeniam 191

Caiſar pro Caeſar. 114

Calidia gens. 43

M. Calidius Praetor. 43

Calliope Muſa 218

Calpurnia gens. 44. 316

Calpurnia gens à Numa Pōpilio originē duxit. 46. 47

L. Bibulus Antonianae claſſis Praefectus. 46

Calpurnius Piſo Praefectus frumento emundo. 48

C. Piſo Frugi. 45

C. Piſo Pompei legatus. 47

C. Piſo PROQ. 47

C. Piſo Quaeſtor. 47

L. Piſo Frugi 44

L. Piſo Frugi Praetor. 45

L. Piſo Pr. Vrb. 44

M. Piſo a M. Pupio adoptatus. 46

M. Piſo M. F. Frugi. 45

Caninia gens. 48

C. Caninius Coſ. 49

C. Caninius Labeo 48

L. Caninius Gallus. 49

Canis Dianae tributus. 50

Capitolinus cognomen. 189

Cariſia gens. 42

P. Cariſius Auguſti legatus in Hiſpania. 50. 51

T. Cariſius 50

Caſilinum colonia a Caeſare deducta. 178

Caſſia gens 53. 313

Caſſia lex frumentaria. 56

Caſſia lex Tabellaria. 54

C. Caſſius [illegible] Imp. app[illegible] 55

C. Caſſius Co[illegible] 57

L. Caſſius Caecianus. 56

L. Caſſius Longinus. 54

Q. Caſſius. 54. 56. (113. 56

Q. Caſſii Auguratus, & Pontificatus

Caſtoris ſignum 153

Caſtoris, & Pollucis aedes ad lacum Iuturnae 153

Catanenſium numiſmata 206

M. Porcius Cato Cenſorinus pronepos. 216

M. Cato Pro praetore 217

M. Catonis Praetura. 217

Centaurorum bigae. 34

Centurionum uſus. 85

Ceres rei frumentariae dea. 105

Ceres tedifera. 236

Cereales ludi 278

Cerealia. 280

Cereris aedes 279 (ſtus 279

Cereris currus a ſerpentibus tra

Cereris ſignum 56

Cereris ſimulacrum 159

Ceſtia gens. 57

C. Ceſtius 52

L. Ceſtius Praetor 52

Ciconia pietatis ſymbolū. 239

Cina [illegible] 76

Cipia gens. 58

M. Cipius 58

Criſpia gens. 58

Ciſtae incomitiis 136

Clathra. 31

Claudia gens 59. 319

Claudia uirgo Veſtalis. 61

Ap. Claudius Quaeſtor Vrbanus

C. Claudius pulcher. 61 (60

T. Claudius Nero legatus Pompei 60

C. Marcellus Coſ. 612

M. Marcelli Coſ. quinquies effigies 59

M. Marcelli triumphus de ſyracuſis. 59

Cleopatrae reginae regum effigies. 222

Clio Muſa 213

Clodia gens. 62

P. Clodius M. F. 62

Cloelia gens 63

T. Cloelius Siculus. 64

C[illegible]ia gens [illegible]

C. Cl[illegible] urbis. [illegible]

Cluuia gens. 62

M. Cl[illegible] 63

Cl[illegible] & haſtae aureae, 123

Cocceia gens 65

Cocceius Nerua Imp. 65

L. Cocceius 66

M. Nerua 65

M. Nerua Ant. legat. Pro Praetore Prouinciali 65

Coelia gens 65

Coelia lex tabellaria 66

Coelius Vinicianus 1[illegible] 75

C. Coeli' cald[illegible] [illegible]aeſtor,

C. Coelius caldus Imp [illegible] 6[illegible]

Decemuir 62

L. Coelius Caldus [illegible] Epulonum. 66

Cohors Praetoria 25

Cor in numiſmatibus Aeſculapium impr[illegible] [illegible]

Collina porta. 68

Colonia Eporaedia, [illegible] ([illegible]

Coloniae deductae [illegible] Gracchis

coloniae deductae [illegible] 215

Comitiorum can[illegible] 169

Comitiorum [illegible] 235

Comitium 169

Comitiū i Foro [illegible] 170

Comitium in [illegible] 210

expreſſum. 170

Cōcordia adoption[illegible] [illegible]

Cōcordiae [illegible] 162. 278. 281

Cōcordiae ſymbolum. 135. 218

Conſidia gens. 67

C. Conſidius Noni[illegible]us. 68

C. Cōſidius Pae[illegible] Q[illegible] 47

Coponia gens. 68

C. Coponius Praetor 69

Cordia gens. [illegible]

M. Cordius Rufus 71

Corinthus Colonia [illegible] 131. 261

Cornelia gens. 71. 326

Cornelia Tribus 92

Cornelius [illegible] 77

Fauſtus Sul[illegible] F 73

Fauſt[illegible] 74

Fauſti [illegible] 73

Lentuli [illegible] A[illegible] & P[illegible] 76

Lentul[illegible] S[illegible] [illegible] & [illegible] 76

Cn. Corne[illegible] Lentulus Marcellinus 75

Cn. Cornelius Lentulus Sisenna. 75

L. Cornelius Balbus. 72

P. Cornelius [illegible]io. 72

P. Cornelius Scipio Naſica adoptatus à Q. Metello Pio 38

Cn. Blaſio

Cn. Blaſio. 21
Cn. Lentulus. 21.
Cn. Lentul s Flamen Martialis 22
L.Scipio Aſiagetes. 72
Cn.Marcellinus. 54
L.Lentulus coſ. 26
P. Sula,unico L. 72
Sulla cognomen 71
Sulla Dictator Imp.appellatus. 72
Sulla Felix appellatus 74
Sullae Conſulatus & Praetura Vrbana. 73
Sullae effigies 74
Sullae qua uor triumphi. 73
Sullae tr p xa 73
Cornuficia gens. 78
Cornulicius pro Cornificius. 78
Q.Cornuf i' Aſricae praefect' 78
Q.Cornuficius Imp. 78
Q.Cornufici Auguratus 78
Corona Auguſto decreta. 110
Corona Sellae Curulis imponebator. 115
Coronae in expugnatione caſtrorum. 31
Coſenina gens. 79
L.Coſconius. 79
M.Coſconius. 79
Coſſutia gens. 80
L.Coſſutius Sabula 80
C a ipes cognomen. 104
Crepereia gens 81
M.Crepereius 81
Q.Crepereius. 81
Crepuſia gens. 81
Crepuſius 81
Culter 45
Cupidinis ſignū Iuliae familiae ſymbolum. 70
Cupidinum currus 113
Cupiennia gens 82
C.Cupiennius 82
L.Cupiennius 82
Curatores denariorum flandorum. 171
Curiatia gens. 83
C.Curiatius Trigeminus 83
Curtia gens. 84
Q.Curtius 84
Cybel currus a leonibus tractus. 257
Cybeles effigies turrita. 40.287

D

Denarii in dedicationibus, & refectionibus tēplorū percuſſi. 285
Denarius M.Lepidi illuſtratus. 301
Denarius xvi. aſſibus permutatus. 13.267
Deus Fidius 219
Deus Fidius, ae mo, sancus. 250
Dianae currus a ceruis. 1.35
Dianae Epheſiae ſignum. 25
Dianae ſimulacrum,cum geminis acibus. 61
Dianae templū in Auentino. 220
Didia gens. 85
Didius Saxa. 84
T.Didius Imp.appellatus. 85
Dionis atum de I iumuitis M metalis us. 215
Diribitores. 136
Domitia gens 86.337
Domitia lex de Sacerdotiis. 88
Cn.Domitii Ahenobarbi effigies 87
Cn Domitius Ahenobarbus Aedilis Curulis. 86
Cn.Domitius Ahenobarbus Antonianae claſsis Praefect' 21. 87
Cn.Domitius Ahenobarb.coſ. 87
Cn.Domitius Cenſor. 87
Cn.Domitii caluini Pōtificatus 88
Cn.Domitius Caluinus Conſul iterum. 88
Cn.Domitius Caluinus Imp. appellatus. 88
Do us cognomen ſiue Dorſenus. 226
Durmia gens 89
M.Durmius 89
Duouiri ad frumētū emūdū. 43

E

Egnatia gens. 90
C Egnatius. Maxſumus. 90
M. Egnatius Rufus. 90
Egnatuleia gens. 91
C.Egnatuleius. 91
Elephantorū ſpec aculum a Caeſare edutum. 116
Eppia gens. 92
M Eppius. 92
Erato Muſa 213
Eucarpus cognomen, 195
Europa tauro uecta. 287
Euterpe Muſa. 213

F

Fabia gens. 93.339
Fabia Tribus 93
C.Fabius.C.F. 94
L. Fabius Hiſpanienſis 94
N. Fabius Pictor Flamen Quirinalis. 94
Q.F ius Labeo Praetor. 95
Q. Fabius Maximus. 93
Q.Fabius P r Praetor. 94
Fab inia gens. 95
M.Fabrinius. 95
Fannia gens. 95
M Fani C.F.Praetor & aedilis. 96
Farſuleia gens 97
L. Farſuleius Menſor. 97
Fauſtulus paſtor. 91
Feroniae ſimulacrum. 192
Fidei ſimulacrum. 216
Flamines Diui Iulii. 98
Flaminia gens. 98
L. Flaminius Chilo,ſiue Cilo 98
Flauia gens. 99
C.Flauius Hemis Bruti legatus Pro Praetore. 99
Flauus cognomen. 99
Flora dea. 243
Florales ludi 243
Florus cognomen à flore 29
Fluuius pro Fluuius. 164
Foederis feriūdi formula 274.289
Fonteia gens 100
C Fonteius Capito. 100
M.Fonteius Tribunus militū. 101
Fortitudo populi Romani. 126
Fortuna Redux Auguſti. 161
Fortunae reducis ſimu acrū 228
Fortunae ntiatis imulacrū. 228
Folllus cognomen. 209
Foulnius pro Fuluius antiqui ſcribebant. 102
P.Fourius Craſſipes Aedilis Curulis. 104
Fuſia gens. 101
Q. Fuſius Kalenus 101
Fuluia gens. 102.146
Cn.Fuluius. 102
Fundania gens. 103. 103
C.Fundanius.C.F.Tribunus plebis
Furia gens. 104.348
Cn.Furius Brocchus. 104
L.Furius Purpureo 104
M.Furius.L.F.Philus. 104

G

P.Sulpicii Galbae ſacerdotiū. 251
Gallia gens 105
C. allius 105
Q.Gallius Praetor Vrbanus. 105.
Gellia gens. 106
Cn.Gellius 106
L.Gellius Poplicola Quaeſtor, & ProPraetore. 106
Genius populi Romani 91

H

Haſta pura. 31
Heliopolis urbs 270
Hercules in Africa celebatur 36
Hercules Sanctus a Romanis appellatus. 289
Hercules Muſarum 212
Herculi, & M s aedes commiſſa. 218
Herculis ſimulacrū Ariſca. 93
Hercul ſylum Gadibus. 22
Her 202
M.Herennius 107

R Hip-

Hipprocratis effigies in numiſmatibus. 3
Hircoſum currus. 223
Hirtia gens 108
A. Hirtius Prætor. 108
Hiſpani dei effigies. 12
Hiſpaniae ſignum 305
Hiſpaniae ſymbola. 51. 253
Honoris & Virtutis aedes. 158
Horatia gens. 109
Horatiae familiae denarius à Traiano Imp. reſtitutus. 109
Horatius Cocles. 109
Hoſtidia gens. 110
C. Hoſidius Geta. 110
Hoſtilia gens 111
L. Hoſtilius Saſerna 111

I

Imagines in clypeis. 8
Inſtrumenta uaria in Caeſaris denariis. 114
Iouis Ammonis ſimulacrum. 195
Iouis Axuri ſimulacrum. 50. 279.
Iouis Capitolini ſignum. 159
Iouis Capitolini templum. 188
Iouis Capitolini templi deſcriptio. 180
Iouis cuſtos 279
Iouis epulum. 66
Iouis Feretrij templum. 59
Vide Iuppiter infra ſuo loco.
Iſis dea tutelaris Aegypti. 40
Italiae ſimulacrum. 166
Italicorum coniuratio. 299
Itia gens. 112
L. Itius 112
Iudex cognomen. 273
Iugurthae traditio Sullae ſigni. 74
Iulia gens. 113
Iulia gens à Venere. 114. 116
Iuliae gentis origo. 113
C. Iulius Caeſar Dictator perpetuo. 114
Caeſar Flamen Dialis. 118
Caeſar Imp. appellatus. 114
Caeſar pater patriae 119
Caeſar pugionibus à coniuratis interfectus. 243
Caeſar Idibus Martiis à Bruto interfectus. 127
Caesar inter diuos relatus. 122
Caeſari Dicta torthenſa decreta. 126.
Caeſari Triũuiro R. P. C. corona querna decreta. 292
Caeſaris Auguratus. 114
Caeſaris Auguratus, & Pontificatus. 118
Caeſaris clementia. 118
Caeſaris Diale Flaminium. 116
Caeſaris geſta in Africa. 183
Caeſaris laurea. 124
Caeſaris Pontificatus maximus. 116. 112
Caeſaris ſpectacula. 131. 175
Caeſaris ſtella 122. 123. 124. 132
Caeſaris ſtatua habitu Augurali. 124
Caeſaris trophaea. 117
Caeſaris uictoria de Iuba rege. 116
C. Caeſar princeps iuuentutis. 191
L. Caeſar princeps iuuentutis. 191
Caeſar Auguſtus Imp. appellatus. 124
L. Iulius Caeſar. 113
L. Iulius L. F. 113
Sex. Iulius Caeſar 114
L. Iulius Burſio 183
Iunia gens 125
M. Iunius Brutus à Q. Seruilio Caepione adoptatus 129
M. Iunii Bruti effigies 127. 128
Brutus Imp. appellatus. 127
Brutus Pontifex 128
Brutus Praetor ludos Apollinares fecit. 136
Bruti denarius à Traiano reſtitutus. 125
Bruti Praetura Vrbana 129
Bruti pugiones 127
Bruti ſacerdotium. 130. 138.
Bruti uictoria 128
C. Iunius Bubulcus Brutus. 117
D. Iunius Brutus adoptatus ab A. Poſthumio Albino 131
D. Brutus Coſ. deſignatus. 132.
D. Bruti effigies. 131
L. Iunii Bruti effigies 125
C. Iunius Silanus. 126
D. Iunius Silanus. 126
D. Silanus Torquati F. 126
M. Iunius Silanus Antonii Quaeſtor. 132
M. Silanus. 127
M. Silani Auguratus. 132
Iuno Moneta 50
Iuno Soſpita. 78. 162. 183. 224
Iunonis Soſpitae ſimulacrum. 78. 221.
Iuno Soſpita Maxima Regina. 159
Iuppiter Ammon. 22
Iuppiter Opt. Max. Capitolinus. 288
Iuppiter Propugnator 60
Iuppiter Terminalis. 40
Vide Iouis ſupra ſuo loco.

L

Labiena gens. 133
Q. Labienus Parthicus Imp. 133
T. Labienus. 133
Lanuuium. 134
Lanuuium Colonia 132
Lanuuium erroſe librariorum mutatum in Lauinium. 221.
Lanuuinus ſerpens. 102. 184
Lares. 42
Lauinium deorum Penatium ſedes. 254
Lauinium falſò à quibuſdam poſitum pro Lanuuium. 134
Lauri ramus è Caelo miſſus Auguſto. 120
Legati Pro praetoribus 51
Legatus Pro praetore. 52
Legatus Pro Quaeſtore. 52
Legio. V. reſtituta a Veſpaſiano Imp. 25
Legio VI. reſtituta ab Antonino, & Vero Impp. 25
Legio. XII. Antiqua. 26
Legio. XVII. Claſsica. 26
Legio XVIII. Libyca 27
Legio Cyrenaica 27
Legio Macedonica, 27
Legio Scythica. 27
Legionum ſigna. 60
Lepidus cognomen. 302
Liber Pater 279
Liberalia 279
Liberi, & Liberae aedes 56. 79
Libertatis imago in denariis Bruti. 129
Libertatis ſignum. 144
Libertatis ſymboli pileus. 129
Licinia gens. 134. 365
Licinia lex de ſuffragiis. 135
A. Licinius Nerua Silanus. 139
C. Licinius Macer. 138
L. Licinius Murena. 134
P. Licinius Craſſus Iunianus. 139
P. Licinius Craſſus Praetor. 135
P. Licinius Nerua 135
P. Licinius Stolo. 137
Lictores cum faſcibus in denario Bruti. 125
Liuia gens. 149. 369
L. Liuius Salinator. 142
Lutatia gens. 140. 372
L. Lutatius L. F. 141
L. Liuineius Regulus Aedilis Curulis, Praetor, & Vrbis Praefect. 140
Lollia gens. 143
M. Lollius Palicanus Aedilis Curulis. 144
M. Lollius Palicanus Tribunus plebis. 143
Lucilia gens. 144
M. Lucilius Rufus. 144
Lucretia gens. 145
Cn. Lucretius Trio. 145
L. Lucretius Trio. 145

Inde

Ludi Apollinares. 44. 182
Ludi pro ſalute & reditu Augu ſti. 261
Ludi ſaeculares. 50
Ludi ſaeculares Auguſti 82. 161
Ludi ſaeculares in columna no tati 161
Ludi ſaeculares quarti. 220
Ludi Victoriae 126
Ludi uotiui. 175
Ludorum ſaecularium deſcrip- tio in denario. 220
Lugdunum colonia 23. 168
Lugdunum 23
Lugduni columnae ſignũ leo. 23
Luria gens. 146
M. Lurius Agrippa. 146
Lutatia gens. 142. 174
Q. Lutatius Catulus 147
Q. Lutatius Cerco. 147

M

Maecilia gens. 148
M. Maecilius Tullus. 148
Maecilius. 148
Maenius. 148
Magnus cognomen. 205
Maiania gens. 149
C. Maianius 149
Mainia, ſiue Maenia gens. 149
Malleolus cognomen. 203
Mamilia gens. 150
C. Mamilius Limetanus. 150
Manlia gens 151. 375
A. Manlius 151
L. Manlius Sullae proquaeſt. 151
L. Manlius Torquatus Cos. 152
T. Manlius Quæſtor Vrbanus. 151
T. Mãlius Torquatus Silani pater 166
Marcellea feſta. 60
Marcelli Siciliae patroni 60
Marcellini Siciliae patroni. 75
Marcia gens. 152. 329
Marcia gens ab Anco, & Numa regibus. 154. 155
Marciae gentis monumenta in denariis expreſſa. 154
Marcii Tremuli ſtatua equeſtris 155
C. Marcius Cenſorinus. 155
L. Marcius Cenſorinus. 154
L. Marcius Philippus. 153
L. Marcius Philippus Auguſti ui tricus. 153
Q. Marcius Libo. 156
Q. Marcius Philippus. 153
Maria gens 152
C. Marius Capito. 152
Martis Vltoris templum. 193
Martis ſignum dextro pede ar- matum. 68
Meduſae ſignum. 80
Melpomene Muſa 214
C. Memieſius. 159
L. Memieſius. 159
Memmia gens. 158
C. Memmius Aedilis. 158
C. Memmius Aedilis Cerealia pri mus fecit. 159
C. Memmius Imp. appellatus. 158
C. Memmii denarius a Traiano Imp. reſtitutus 159
L. Memmius. 159
Mercurii aedes 97. 198
Meſcinia gens. 160
L. Meſcinius Rufus 160
Mettia gens. 162
M. Mettius. 162. 163
Minatia gens. 163. 164
M. Minatius pro Q. 164
Mineruae Antonio deſponſa. 51
Mineruae aegis. 70
Mineruae ſimulacrum. 116
Minucia gens. 164. 384
C. Minucius Augurinus 165
L. Minucius. 165
L. Minucii Augurini ſtatua 165
Q. Minucius Rufus. 165
T. Minucius Augurinus. 165
Miſſilia. 132
Moneta dea. 198
Monetalia inſtrumenta. 30
Mucia gens. 166. 182
Mucius Cordus. 166
Munatia gens 162
L. Munatius Plancus Imp. appella tus praefectus urbis. 162
Muſa cognomen. 211
Muſarum ſimulacra. 212
Muſſidia gens. 168
L. Muſſidius Longus 99
Mutuſca. 190. 196

N

Naeuia gens. 122
C. Naeuius Balbus. 172
L. Naeuius Surdinus 172
Naſidia gens. 123
Q. Naſidius Pompeianae claſſis Praefectus. 123
Nautia gens 188
Neapolis colonia 192
Neptunus curru equorum mari norum uectus. 81
Neria gens. 174
Nerius Quaeſtor Vrbanus. 174
M. Cocceius Nerua. 65
M. Cocceius Nerua Antonii legatus Propraetore Prouinciali. 66
Nicaeenſes. 182
Nonia gens. 175
L. Nonius Galus. 28
Sex. Nonius Quinctilianus. 176
Sex. Nonius Sufenas Praetor. 175
Norbana gens. 176
C. Norbanus Praetor. 122
Numa Pompilius rex 210
Numa Pompilius ſacrorum au ctor. 45
Numae regis effigies. 42. 154
Numitoria gens 177
L. Numitorius. 177
Nummus cum imagine Caeſaris. 114
Nummus cuſus ludis Apollina- ribus. 291
Nummus ſerratus. 251
Numonia gens. 178
C. Numonius Vaala. 178

O

Octauia gens 389
Ogulnia gens 179
Q. Ogulnius 180
Opimia gens 180
Opimianum uinum 185
L. Opimius 180
M. Opimius 181
Oppia gens 181
Q. Oppius Prætor 181
Oſca. 88
Oſtia Vrbs. 155

P

Pacis ſymbola. 291
Palloris ſignum. 218
Papia gens 180
Papia lex. 183
L. Papius Celſus. 183
Papiria gens. 186. 391
C. Papirius Carbo. 186. 187
M. Papirius Carbo. 186
Papus cognomen 300
Parthenope ſiren. 190
Parthica ſigna 191
Pater patriae, ſiue parens. 222
Patera 46
Paullus Lepidus Triumuiri fra- ter. 8
Pauoris ſignum. 211
Pecunia. 228
Pedania gens. 182
Pedanius Coſta Bruti legatus. 82.
Pelasgorum mos in bello. 269
Penates dei 125
Penates dei Lauinii colebantur. 18
Penatium deorum ſimulacra. 254
Petillia gens. 188
Petillius Capitolinus. 188
Petronia gens. 189
Petroniorum origo è Sabinis. 192
C. Petronius ſabinus. 190

Pae.

Petroniorum origo e Sabinis. 191.
C. Petronius Sabinus. 190
C. Petronius Turpilianus. 193
Phaethōtis ſorores in arbores la rices, non in alnos conuerſe. 2
Philippus cognomen. 154
Picus auis. 209
Pietas adoptionis ſymbolum. 8
Pietas Pompei iunioris ſymbolum. 208
Pietatis ſymbolum. 276
Pietatis ſymbolum Aeneas Anchiſem humeris ferens. 107
Pileus libertatis ſymbolum. 127
Pilippus pro Philippus. 154
Pinaria gens. 194.356
Pinarius Scarpus Imp. appellatus ex Africa. 195
L. Pinarius Natta. 194
Pius Metelli cognomen. 38.39
Plaetoria gēs, ſiue Laetoria. 196
L. Plaetorius Ceſtianus 198
M. Plaetorius Ceſtianus 197.
M. Plaetorius Ceſtianus Aedilis Curulis. 197
M. Plaetorius Ruſtianus, 197
Plancia gens. 199
Cn. Plancius Aedilis Curulis. 199
Plautia gens. 200
A. Plautius Aedilis Curulis. 201
C. Plautius Hypſaeus. 201
L. Plautius Plancus. 200
P. Plautius Hypſaeus Aedilis Curulis. 203
Plotius pro Plautius. 200
Plotia gens. 202
C. Plotius Plancus. 200
A. Plotius Rufus. 201
Poblicia gens, ſiue Publicia 202
C. Poblicius Malleolus. 203
C. Poblicius Q. F. 203
M. Poblicius Pompei legatus Pro Praetore. 203
Polymnia Muſa. 214
Pompeia gens. 204.400
Pompei Magni effigies. 204
Pompei Rufi praetura Vrbana 209.
Pompeius Imp. appellatus 205
Pompeius Proconſule Piraticum bellum confecit. 205
Sex. Pompeius Foſtlus. 209
Q. Pompeius Rufus. 208
Sex. Pompeius Pius cognominatus. 206
Sex. Pompeius Praefectus claſſis & orae maritimae. 206
Sex. Pompei imago. 205.206
Sex. Pompei Pontificatus, & Auguratus. 207
Pomponia gens. 210
C. Pomponius Rufus. 211
Cn. Pomponius. 210
L. Pomponius Molo. 210
L. Pomponius Rufus. 210
Pontes commiſſorum. 136
Pontificatus inſignia 40
Pontificatus inſtrumenta 116
Pontificatus urceolo indicatur 207
Populus Romanus Quiritium. 238
Porca Cereri ſacra. 178
Porcia gens. 215
Porcia lex de prouocatione 217
C. Porcius Cato. 216
M. Porcius Cato Cenſorini pronepos. 216
M. Porcius Cato Pro Praetore 217
M. Porcii Catonis Praetura. 217
M. Porcius Laeca. 217
L. Porcius Licinus. 217
P. Porcius Laeca. 217
Poſtumia gens. 218
A. Poſtumius Albinus. 218
A. Poſtumius A. F. S. N. Albinus. 219
A. Poſtumius Albinus Decemuir ſacris faciundis. 220
C. Poſtumius. 219
L. Poſtumius Albinus Flamen Martialis. 219
L. Poſtumii Albini triumphus ex Hiſpania. 221
Poſtumii Albini pugna ad lacū Regillum. 218
Praefectus Fabrum. 270
Proconſule. 52
Propraetore. 52
Pro quaeſtore. 52
Protriumuiro. 157
Proculia gens. 221
L. Proculius. 221
Ptolemaeus rex. 8
Puteal Libonis. 224

Q

QVADRANS Ratitus. 8
Quaeſtores. 198
Quaeſtores, & Praetores pecuniam in Prouinciis ſignabāt 208
Quatuoruiri Monetales a Caeſare primum inſtituti. 11
Quinctia gens. 228
Quinctius Criſpinus Sulpicianus. 228
Quindecemuir ſacris faciundis 161
Quindecemuiri ſaeculares ludos curabant. 237

R

RENSIA gens. 223
Roma renaſcens. 239
Romae ſimulacrum. 166
Roſcia gens. 224
L. Roſcius Fabatus. 224
Roſtra in denariis expreſſa 143
Roſtra Iulia, ſiue Noua. 55
Roſtra Libertati ſacra. 144
Rubria gens. 225
L. Rubrii ſacerdotium. 226
L. Rubrius Doſſenus. 229
Rutia gens. 227
L. Ruſtius. 227
Q. Ruſtius. 228
Rutilia gens. 228
L. Rutilius Flaccus. 229

S

Sabatina Tribus. 164
Sabinarum raptus in denariis expreſſus 263
Saeculares ludi. 267
Salinator cognomen. 142
Saliorum Ancylia. 137
Saliorum apex. 137
Saluia gens. 229
L. Saluius Otho Titianus. 230
M. Saluius Otho. 230
Q. Saluius Imp. appellatus. 230
Q. Saluius Coſ. deſignatus. 229
Salu̇diena gens. 229
Saluidienus Rufus. 229
Salus. 3
Sancus deus. 289
Sanci aedes 290
Sanquinia gens. 231
M. Sanquinius Q. F. 231
Saranus cognomen. 53
Satriena gens. 232
P. Satrienus. 232
Saturni aedes de manubiis 168
Sauſeia gens. 232
L. Sauſeius. 233
Scarpus cognomen. 145
Scribonia gens. 233
C. Scribonius. 233
L. Scribonius Libo. 233
Scyllae [illegible]um. 208
Sella aurea Caeſari decreta 15
Sella Curulis. 57
Semo. 290
Sempronia gens. 235
L. Sempronius Atratinus. 236
L. Sempronius Pitio. 235
T. Sēpronius Gracchus Quaeſtor deſignatus. 235
Sentia gens. 237
C. Sentius Saturninus 237
L. Sentius Saturninus 237
Septa Comitiorum, ſiue cancelli. 155
Septemuiri Epulonum 47

Sepul-

Sepulia gens 23[illegible]
P.Sepull[illegible] Macer 238
Sergia gens. 23[illegible]
M.Sergius S[illegible] 23[illegible]
Serpens Aeſculapio dedicatus. 226
Serpens lanuuinus 224
Serui[illegible] 143
seruilia [illegible] agraria 141
Seruilius Caepio ad frumentum emondum. 241
C.Seruilii Ahalae effigies. 240
C.Seruilii Augurinus. 243
C.Seruilius Aedilis Curulis 243
M.Seruilius. 241
M.Seruilius Ahala. 243
M.Seruilius [illegible] F. 243
P.& C. Seruilii Caſcae Stilo Caeſarem interfecerunt, 243
P.Seruilius Caſca. 23[illegible]
P.Seruilius Ruſſus 242
Q.Seruili' Caepio Brut' Procoſ. 239
Seruius [illegible]omen ſulpiciae gentis [illegible] 251
Sethia gens. 244
L.Seſtius Bruti proquaeſtore. 244
Sibylla. 23
Sibyllae ſignum 152
Sibyllini libri 152
Sicilia [illegible] conſecrata. 230
Siciliae ſignum. 58
Siciliae [illegible] crura. [illegible]
Sicinia gens. 245
L.Sicinii fortitudo. 245
Q.Sicinius 245
Silia gens. 245
Silii Coſ. 216
Sirenes. 101.246
Spicea corona in denario D Bruti. 132
Spolia o[illegible] 80
Spuriliae gens. 242
A.Spurilius. 247
A.Spurinas. 247
Sp.praenomen.S.littera notatū. 22
Statia gens. 248
L.Stati' [illegible] Imp.appellat'. 248
Statilia gens. 249
Statilius Taurus. 250
Statua equeſtris in denario L. Marcii Philippi. 133
Stolo cognomen. 138
Sublicius [illegible] 6
Sulpicia gens. 250.255
Sulpicia gēs d[illegible] praenomini [illegible] 251
C.Sulpicius C. 254
C.Sulpicius Platorinus. 254
L.Se[illegible] Sulpicius Ruſus 252
P.Sul[illegible] 251
P.Sul[illegible] Galbae ſacerdo[illegible] 251
P.Sul[illegible] Galba Aedilis curulis. 250
Ser. ſulpicii Ruſi effigies 251
Ser.[illegible] 253
S[illegible] ſulpicius Galba Imp. 253

T

Tap[illegible] cognomē ſine aſpiratiōe 120
Tarpeiae ſimulacrum. 190.263
Tarquitia gens. 256
C.Tarquitius 256
Tat[illegible] Sabini effigies. 60.263.271
Taurorum uenationes. 123
Taurus cognomen. 250
Terentia gens. 257
C.Terentius Lucanus. 257
M Terentius varro Pro quaeſtore [illegible] legat' i bello piratico 258
Termini ſimulacrum. 46
Terpſichore Muſa 264
[illegible]erracena [illegible] Anxur. 272
[illegible] Muſa. 264
[illegible]ia. 223
Th[illegible]ia gens 258
L.Thorius Balbus. 258
Thorius nomen. 219
T[illegible]ia gens 260
C.Titinii denarius ſexdecim aſſibus permutatus. 260
Titia gens. 261
Q.Ti[illegible] 261
[illegible] Poma. [illegible]
T[illegible]uria gens. 262
L.Titurius [illegible]F. 263
L.Titurius Sabinus 263
P.Titurius Sabinus 263
Q.[illegible]urius Sabinus. 263
Torquatus cognomen 158
Trebania gens. 264
L.T[illegible]banius. 264
Trebula 193.196
Tribunicia poteſtas a Pompeio [illegible] 143
T[illegible] cognomen. 145
T[illegible] 145
T[illegible] Apollini ſacer. 252
Triumphi [illegible] ſimulacrum 183
Triu[illegible] uiri Monetales. 21.62
Tul[illegible] gens 265
M.T[illegible] 265
Turpilia gens. 265
Tu[illegible]ulum oppidum obſidione liberatū a Ser.Sulpitio. 252
Tuſculum expreſſum in denario Sulpiciae gentis. 252

V

Vaala cognomen. 273
Va[illegible] cognomen. 222
Val[illegible]tia 223
Va[illegible] gens. 266
C.Valerius Flaccus C.F. 267
[illegible] Valerius Flaccus Imp appellatus. 267
L.Valerius Acıſculus 268
L.Valerius Catullus. 270
L.Valerius Flaccus Flamen Martialis, & Aedilis Curulis. 26[illegible]
M.Valerius Barbatus. 46
M.Valerius Meſſalla aedilis curulis. 2[illegible]
Valetudo. 3
Vargunteia gens. 72
M.Varguntetus. 275.[illegible]
Varus cognomen. 2[illegible]
Veneris ſimulacrū. 42.101.1[illegible]
Venus Cloacina 163
Veneris effigies. 99
Veneris Erucinae templum. 68
Veneris Genitricis tēplum. 123
Veneris Victricis ſimulacrū. 114
Vergilia gens 272
Vergınia gens. 272
Veſta populi Romani Quiritiū. 21
Veſtae templum. 21.158
V[illegible]ſtis triumphalis auguſto decreta. 120
Vettia gens 273
L.V[illegible] Iudex. 273
Veturia gens. 274
T.Veturius. 274
Viae munitae ab Auguſto. 183
Vibia gens 276
Vibiae gentis origo. 278
Vibiae gēns origo ē Sicilia 280
Vibiorum origo e Vibone oppido. 276.281
C Vibii Panſae victoria Mutinen
C Vibius Panſa. 273 (fis 280
C.Vibius Varus. 89.276
C.Vibi' Var' Aedilis Curulis. 277
Victoria dea. 246
Victoriae M.Catone dedicata 212
Victoria Victrix. 227
Villa publica 84
Vinicia gens 281
L.Vinicius L.F. 281
Vipſania gens 282
M.Vipſanius Agrippa 282
M.Vipſanii Agrippa e corona roſtrata. 284
M.Vipſanii Agrippae effigies. 283
Vipſiana gens. 283
Vipſtanus Apronianus 23
Virtutis ſignum. 20
Virtutis & Honoris sedes 202
Vitulus cognomen. 285
Vlyſſis ſimulacrū pileatū 150
Voconia gens 284
Q.Voconius vitulus Quaeſtor deſi
Volteia gēs. 253 (gnatus 285
L.V[illegible]leius L.F. [illegible]abo. 232
M.Volteius M.F. 286
Vota pro ſalute, & reditu Auguſti 213 (ſti.260
Vrania Muſa 213
Vulcani effigies. 34.43

ERRATORVM CORRECTIO.

Pagina 8. verſu 24. Ptolemaeum.
16 ver. 9. de quo facit Caſius me- [illegible] ver. [illegible] [illegible] Caeſar.
17 in [illegible] denario tabellae ad- dendum AB.
20 ver. 23 [illegible]
21 ver. 6. [illegible]
27 reponendae ſuo loco caballae, ex numero legionum. nā prae- poſterè collocatae ſunt.
28 ver 7. [illegible]
34 ver. 2. à fine, Q. Hortenſij ora- toris.
37 ver. 6. à fine. [illegible] AE.
41 ver. 11. DCXXCVI.
50 ver. 8. à fine, [illegible]
51 ver. 4 à fine, deſinebant.
53 ver. 6. Quaeſtore.
59 ver. 11. PONTIL.
62 ver. 3. quatuor.
65 ver. 9. [illegible]
ver. 2. à fine praetextatorum.
ver eod. [illegible] inerant.
66 ver. 6. legarunt propinquarentur.
65. ver. 14. [illegible]
73. ver. 14 [illegible]
74 in quarto denario tabellae. FELIX.
76 in tertio denario, Q. S. C.
80 in tertio denario, L. C O [illegible] TI. C. 2.
87. ver. 14 à fine [illegible]
ver. eod. ponebantur.
ver. 3 à fine. [illegible]
88 ver. 1. Ptolemaeum.
90 ver. 6 à fine. [illegible]
91 ver. 2. à fine. nominat.
93 ver. [illegible] ſubitum.
96 ver [illegible] C [illegible] XXXIV.
96 in ſecundo denario, pro C. CAN [illegible] NONIANI. S. C. ſcribendum. IIII. VIR. PR. FL.
ver. 7. ante ſtando, ſecundo.
100 in altera parte quarti denarij addendum. M. FONTEIUS. TR. MIL.
[illegible] denarij inſcriptionem re [illegible] in tertio denario Antoniae gentis. 11.
ver. [illegible] ut videtur, patrum.
104 in altera parte ſecundi dena- rij. pone cybeles caput deeſt pedir nota.
105 ver. 1. praeeſſe putabatur.
106. ver. 10. [illegible]
110 ver. 1. nominatur. & Tertul- liano. qui meminit Modij Getae poetae.
115 ver. ultimo, curru.
126. ver. [illegible] [illegible]
124 ver. 3. quondam.
ver. 8. incipiente eo.
ver. 14. à fine. [illegible]
128 in altera parte primi denarij, AHALA
126 ver. 11 ex Manlia [illegible] rum gente in Iuniam tranſijſſe.
127 ver. 6. tertius.
ver. 7 à fine. [illegible]
128 ver. 2. dele hae
ver. 8. dele. ſenatus eſſecit [illegible] eſt.
130. ver. 11 [illegible]
131 ver. [illegible] à fine Brutum Albi- num etiam.
ver. 9 à fine. D. Brutus Albinus.
ver. 8. à fine. [illegible]
138 ver. 6. [illegible]
ver. 10. à fine. C. Licinius.
142 ver. 4. in quorum ſcriptis.
144 ver. 1. primos tabellae.
145 ver 13. tironea.
148 ver. 10. à fine. Poenoia.
153 ver 8 [illegible]
157 ver. 7 à fine, TRO. [illegible] VIR. ita enim eſt in omnibus nu- miſmatibus.

152 ver. ultimo in quo alterum praenomen.
161 ver. ultimo, facimus.
163 ſcribe Macium ubique. & ver. 12. à fine d[illegible] ſecum agrorum.
166 ver. 11 C. Macium.
ver. [illegible] 10.
173 in altera parte ſecundi dena- rij. [illegible] ANVI.
ver ultimo, inde aliquando di caban us.
183 ver. 2. [illegible]
186 ver. 7. ſequuntur.
205 ver [illegible] fine, ſuo fratriſq.
207 ver. 10. à fine, ad contum.
210 ver. 6. [illegible]
25 ver. 10. LIBERO PATRI.
213 ver. 8. à fine, [illegible]
221 ver. 2. à fine, libaxit.
48. ver. 10 Lavinio.
228 ver. 7. à fine, capras, pro. hir cos: nam priſci ſollitos quoſ- dam capris iuſſe, docet Mac- [illegible]
[illegible] alii deſinit audi [illegible]
227 ver 9. à fine, antiquitatis.
230 ver 3. à fine, Romae.
231 ver. 1 [illegible] nuſquam reperimus, niſi forte [illegible] ſiue, Brutum, à loco ita nominatur ſacra.
243 ver 7. [illegible]
246 ver. 1. Partitione populi Roma ni,quibus [illegible] populi Ro mani, ijs notis indicari poſſit.
248 ver. 11. à fine, [illegible]
249 ver. 15. demonſtrauit.
255 ver. 2. à fine. Lemoniam.
255 ver. 13. à fine, [illegible]
256 ver. 4. à fine. certorum.
2[illegible] ver. [illegible] [illegible]gnarum.
257 ver. 11. à fine. premeretur.
261 ver. 4. à f[illegible] Cimbrorum.
270 ver. [illegible]
280 in altera parte tertij denarij deeſt. [illegible]
ver. [illegible] ſecundae huius tabel- lae denarius.
ver. 4. primum denarium.
ver. [illegible]
ver 6. à fine, [illegible]
281 in [illegible] parte ſecundi & ter- tij dena [illegible] EX. S. A. P. Q. [illegible]
ver. 7. à fine. Salius.
28[illegible] ver. 4 [illegible]
288 ver. [illegible]
2[illegible] ver. [illegible] elogia.
294 ver. [illegible] P. [illegible]
ver. [illegible] Flaminino.
[illegible] D [illegible] CXLIII.
294 ver 11 à fine. Gallieno.
[illegible] CIX.
ver. 9 à fine DC [illegible] CI.
301 ver. [illegible] à ſecutus.
304 ver. 4. P[illegible]
ver. 9. Vaso, &
ver. 11. propinquum forum.
ver 14. à fine M. S. Geminus.
307 ver 1 aduerſus.
ver. 17. C[illegible] T.
308 ver. 3. [illegible]orum.
ver 7. & [illegible]
ver. [illegible] à fine, Equitum fecit.
309 ver 1 [illegible]
ver. 4. à fine Paulus.
300 ver. 10. à fine, [illegible] CULXXIIX.
ver [illegible] annum [illegible]
ver. [illegible] à fine, [illegible]
301 [illegible]
ver. 9. [illegible]
ver. 3. à fine. cum C. M.
ver. 11. à [illegible] mentis perne- nimus.
3[illegible] à fine. DCXXXIIX.
3[illegible] ver. 21 decorauit.
3[illegible] ver. 1. Tullij.
305 ver. 9. à fine. ſine Amorum.
306 ver 10. C. Florus.
ver. 11. de Poeneis.
307 ver. 8. à fine. Cum P.
308 ver. 2. à fine. C. Duilio.
309 ver. 12. à fine, filia. M.
ver. 10. à fine. Boiensis.

ver. 8. à fine, poſt obitum.
330 [illegible]
ver. 11. [illegible] VII.
ver. 18. [illegible]
ver. 26. [illegible] DCCCCLXI.
ver [illegible] ornatus.
333 ver. 2. DCC[illegible] XX[illegible] III.
ver. 9. à fine aliquot.
335 ver. 12. di[illegible]
335 ver 4 à fine Ahenobarbum.
334 ver [illegible] Ahenobarbum. [illegible]
[illegible]
335 ver. 4. [illegible]
[illegible] ulta.
ver. 2. à fine. [illegible] cum C.
336 ver. [illegible]
ver. [illegible] fuerunt.
340 ver. 9. à fine. [illegible] hac.
342 ver 21 Appius [illegible]
38 ver [illegible] fine, oſtenderimus.
3[illegible] ver. [illegible] à fine, M. [illegible]
62[illegible] ver. 2. adoptione. Plebeiorum.
ver 4. à [illegible] ornamentis
327 ver. 18. [illegible]
ver. 20 [illegible]
348 ver [illegible]
310 ver. 4. Poenis.
ver. [illegible] appellatus.
312 ver. [illegible] fine. [illegible]
313 ver. [illegible] fine, poſt quam [illegible] [illegible] CL. His legimus.
ve. 16. à fine dele. [illegible] DCCL.
[illegible] 14. à fine, Calpurnium.
340 ver 11. [illegible] ſunt.
341 ver. 6 [illegible] Minor.
343 ver. 18. [illegible] in iacet.
347 [illegible] Lucius Cenſur
[illegible] C [illegible] CN. N.
ver. 26. Illorum.
ver. 14. à fine. m. DXL. C. Claudio.
348 ver. 10 [illegible]
ver. 17. [illegible] ſaluiſ Macrin [illegible] Macrinus fuit.
[illegible] ſuriam.
349 [illegible]
350 [illegible] [illegible]
[illegible]
ver [illegible] DCCXXIV.
352 ver [illegible]
ver. 8. à fine, CARIARVM
352 [illegible]
ver. 22. à fine. [illegible]
[illegible]
355 ver. [illegible] fine triumphorum.
357 ver. 4. C[illegible] DLXXII.
ver. 7. [illegible]
ver. 14. filium ita.
359 ver. 16. cauſſa.
3[illegible] ver. 19. [illegible]
3[illegible] [illegible]
ver. [illegible]
ver [illegible] cum.
[illegible]
ver. 17 Pont fici.
[illegible] Bruti.
361 [illegible] Brutus.
[illegible] Numa
363 ver. 26 [illegible] conſiberent.
3[illegible] [illegible] in multis nomini[illegible] ſcribendū. & poſtea [illegible]
364 ver. 48. Decimo, [illegible] Titum.
ver. eodem. [illegible] pro [illegible]
ver. 3. dele LVCVL[illegible] RVM.
ver. 17. à fine, & uiſſae.
ver. [illegible] à fine, in margine [illegible] be. [illegible]
367 ver. [illegible] geſſiſſe.
ver. 12. à Licinio.
ver 13. T.
ver. 10. à [illegible]
ver. 18. DCLXXI.
ver. 29 Cenſori.
ver. 14. A. Narus.
ver [illegible] fine, geſſiſſe.
ver. [illegible] fine, [illegible] poſitas.
ver. ultimo traditorum.
ver. 43. [illegible]
368 ver. 1. dele. CRASSORVM.
[illegible] 19. [illegible]
369 ver. [illegible] filia. ex.
ver. [illegible] appellatus eſt.
ver. [illegible] à fine LIVIA.
370 ver. 28. Cauſſam.
ver. 9. Punicum ambo.
371 ver. 8. Thracia.
ver. 9. biennio.
ver. 12. [illegible]
ver. 20. à fine, [illegible] Auguſtus [illegible]
ver. 12. poſt.

ver. 14. à fine, Libo.
ver. 10. [illegible]
ver 8. à fine, [illegible]
ver. 4 C [illegible]
375 ver. 3. T[illegible]
ver. 17. Ad haec.
ver 14 T [illegible]
ver. 21. Galbae
375 ver. [illegible]
37[illegible] ver. 2. [illegible] occiſum.
ver. 12. LVTA[illegible] A.
37[illegible] ver. 21 Caria [illegible]
ver [illegible]
ver [illegible]
ver. 20. à fine. Achaicum.
376 ver. [illegible]
ver. 14. [illegible]
377 ver. 4. [illegible] X.
ver. [illegible] aſſum
ver [illegible]
[illegible]
ver. 36. [illegible]
370 ver. [illegible]
ver. [illegible]
ver. 12 [illegible]
ver. 23. [illegible]
38[illegible] ver. 20. [illegible] meis.
[illegible]
381 ver. 16 [illegible]
ver. 21. dele, PHILIPPI.
381 ver. 2. [illegible]
ver. 6. [illegible]
ver. 8. [illegible]
ver. eodem [illegible]
ver. [illegible]
ver. 20. [illegible]
ver. 13. [illegible] omina. Priſc.
ver. [illegible] à fine, dele, [illegible]
385 ver. 8. à fine, C O [illegible]
384 ver. [illegible] à fine, MINVCIA.
ver. 2. à fine, in marg. [illegible] in eodem, anno poſt ſepulchrum ſexto.
385 ver. 13. Thracia.
ver. 7. [illegible]
387 ver. 2 [illegible]
[illegible]
388 ver. 20. NAVTI[illegible]
3[illegible] [illegible] DCXV[illegible]
ver. 4. à [illegible] [illegible]
390 ver 30. Aeneae.
391 ver. 7. [illegible]
ver. 3. à fine, appellat.
392 ver. 18. [illegible] cum X.
393 ver. 1. Craſſus.
ver. 1. Publicolam.
ver. 18 [illegible] Puſios.
ver 10. à fine. [illegible]
39[illegible] ver. [illegible] Brutum.
395 ver. 5. Celij.
ver. 4 [illegible] eſt.
ver. 28. [illegible]
ver. [illegible] cumque.
ver [illegible]
396 ver. [illegible]
ver. 8. [illegible]
ver 12. à fine, [illegible]
[illegible]
poſt ſeq. Palmus [illegible] Procuius.
ver. 4. [illegible]
397 ver. 20. [illegible]
ver. [illegible]
ver. [illegible]
ver. 20. [illegible]
ver. [illegible] fine, [illegible] & Q.
ver. [illegible] [illegible]
397 ver. 14. [illegible]
ver [illegible] ſexdecimo.
ver. 11. [illegible]
ver. [illegible]
ver. [illegible]
ver. 20. annus
39[illegible] ver. 1. [illegible]
ver. 4. [illegible]
[illegible] A Plautius.
ver. [illegible]
400 ver. 27. Clodium Pulchrum.
ver. 7. [illegible]
ver. 10. [illegible]
ver. [illegible] fine, Porcius.
ver. [illegible]
[illegible]
401 ver [illegible]
ver. 43. [illegible]
402 ver. 20. [illegible]
ver. 5. à fine. T. Verginio.
403 ver. 11. annulus.
ver. 11. [illegible]
ver. 12. [illegible]
ver. ultimo, [illegible]

FINIS.

BIBLIOTEC[illegible] ROM[illegible]

REGESTVM.

★ A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T V X Y Z. Aa Bb.

Omnes ſunt terniones; præter ★, qui eſt duernio, & A a, quaternio; & B b, folium tantum.

Bb Cc Dd Ee Ff Gg Hh Ii Kk Mm Nn Oo Pp Qq Rr

Omnes ſunt duerniones, præter R r, qui eſt ternio.

Sono fogli num. 107.

R O M AE,

Impenſis haeredum Franciſci Tramezini:

Apud Ioſephum de Angelis.

M. D. LXXVII.